Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

1961-1962

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΟΒΙΕΤΟΛΟΓΙΑ

Σύντομη Ιστορία του ΚΚΕ

Ἱστορία

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Α΄ Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Αἱ σοσιαλιστικαὶ ἰδέαι εἰς τὴν Ἑλλάδα

Αἱ σοσιαλιστικαὶ ἰδέαι ἔφθασαν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τέλη τοῦ παρελθόντος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρέχοντος αἰῶνος. Τὸ ζήτημα τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως παρέμεινεν τότε ὀξύτατον διὰ τὸν ἑλληνισμὸν καὶ συνεπλέκετο μὲ μίαν σειρὰν ἄλλων προβλημάτων ποὺ ἔθεταν ζήτημα ἐπιβιώσεως διὰ τὸ νεοελληνικὸν ἔθνος. Ἡ μικροσκοπικὴ τότε Ἑλλὰς ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς της χώρους, νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν καὶ πνευματικὴν καθυστέρησιν, νὰ δημιουργήσῃ μίαν σύγχρονον οἰκονομίαν καὶ ἕνα πολιτισμόν. Τὴν ἐξόρμησιν διὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο ἀνέλαβεν κατ᾽ ἐπιταγὴν τῆς Ἱστορίας, ἡ ἀστικοδημοκρατικὴ τάξις μὲ ἐκπροσώπους της τὸν Χ. Τρικούπην κατ᾽ ἀρχὰς καὶ τὸν Ε. Βενιζέλον κατόπιν. Ὅμως εἰς τὴν καθαρῶς ἀστικὴν αὐτὴν ἐξόρμησιν ἦλθον νὰ ἀναμιχθοῦν καὶ στοιχεῖα σοσιαλιστικά. Ἡ σοσιαλιστικὴ κίνησις ποὺ εἶχεν ἀναπτυχθῇ εἰς τὴν Εὐρώπην ἔφθασεν ὡς ἀπήχησις καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Νέοι ποὺ ἐσπούδασαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διανοούμενοι ποὺ παρηκολούθησαν τὴν κίνησιν τῶν ἰδεῶν εἰς τὴν Εὐρώπην, φλογεροὶ ἰδεολόγοι, ἦσαν οἱ πρῶτοι φορεῖς τοῦ σοσιαλισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Αὐτὸς ὁ σοσιαλισμὸς οὐδεμίαν εἶχε σχέσιν μὲ τὸν σύγχρονον κομμουνισμόν. Οἱ ὀπαδοί του ἦσαν δημο-

κράται πού ἤθελαν νὰ συνδυάσουν τὴν πολιτικὴν μὲ τὴν κοινωνικὴν δημοκρατίαν. Ἡ πρώτη σοσιαλιστικὴ ἐφημερὶς εἶχε τὸν τίτλον «Ἑλληνικὴ Δημοκρατία» καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων διακηρύττει ὅτι θὰ ἀγωνισθῇ καὶ διὰ τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου ἐνῷ ὁ πρῶτος ἀξιόλογος σοσιαλιστὴς Πλ. Δρακούλης μαζὶ μὲ τὸν «κοινωνισμόν» προπαγανδίζει καὶ τὴν......χορτοφαγίαν!

Αὐτὸς ὁ διάχυτος καὶ ἀναρχούμενος, ἔξω ἀπὸ στενὰ δογματικὰ καὶ πειθαρχικὰ καλούπια σοσιαλισμός, πού εἶναι οὐσιαστικῶς ἕνα προοδευτικὸν ἐθνικόν, κοινωνικὸν καὶ πνευματικὸν κίνημα, ἐπηρεάζει ὀλιγώτερον ἢ περισσότερον σχεδὸν ὅλην τὴν μεγάλην γενεὰν τῶν δημοτικιστῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος μας. Ὁ Κ. Χατζόπουλος μεταφράζει τὸ «Κεφάλαιον», ὁ Σπ. Μελᾶς γράφει τὸ σοσιαλιστικό «Οἱ μαῦροι ἄνθρωποι», ὁ Κ. Θεοτόκης γράφει τὰ κοινωνικὰ μυθιστορήματά του «Ἡ τιμὴ καὶ τὸ χρῆμα», «Οἱ σκλάβοι στὰ δεσμά τους», ὁ Ρ. Γκόλφης μεταφράζει τὸν ὕμνο τῆς Γ' Διεθνοῦς, ὁ Παρορίτης, ὁ Ταγκόπουλος, ὁ Ξενόπουλος, ὁ Παλαμᾶς, ὁ Πικρὸς, ὅλοι θητεύουν εἰς τὸ σοσιαλιστικὸν ὄνειρον. Τὸ ὄργανον τῶν δημοτικιστῶν, ὁ «Νουμᾶς» ἀνοίγει μεγάλην συζήτησιν διὰ τὸν σοσιαλισμόν. Ἡ σοσιαλιστικὴ σκέψις ἐπιχειρεῖ νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ νέον, προοδευτικὸν πρῖσμα τὰ νεοελληνικὰ προβλήματα μὲ τὸν Σκληρὸν κατ' ἀρχάς («Τὸ κοινωνικὸν μας ζήτημα») καὶ τὸν Κορδᾶτον κατόπιν, πού ἀνοίγει πράγματι νέους δρόμους εἰς τὴν νεοελληνικὴν σκέψιν, ἀσχέτως τῶν ὑπερβολῶν καὶ μονομερειῶν τῶν ἔργων του («Ἡ κοινωνικὴ σημασία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821»). Ὅπως βλέπομεν, τὸ κίνημα αὐτό, ἰδεολογικόν, οὐτοπικὸν καὶ ποικιλόμορφον δὲν ἦτο εὔκολον νὰ προσλάβῃ κομματικὴν μορφήν, νὰ ἀποκρυσταλλωθῇ εἰς ἓν πολιτικὸν κόμμα, ἴσως μάλιστα νὰ συνέβαλλεν περισσότερον ὡς διάχυτος τάσις φωτεινῶν πνευμάτων εἰς τὴν προκοπὴν τοῦ τόπου μας ἐὰν ἔμενεν ἄνευ κομματικῆς ὀργανωτικῆς ἀποκρυσταλλώσεως. Ἰδοὺ ὅμως πού τὸν Νοέμβριον τοῦ 1918 μὲ πρωτοβουλίαν τοῦ... Βενιζέλου συνεστήθη τὸ Σοσιαλιστικὸν κόμμα! Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ ρωσικὴ ἐπανάστασις καὶ ὁ πόλεμος, μαζὶ μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς ἐργατικῆς τάξεως, ηὔξησαν τὴν σοσιαλιστικὴν κίνησιν. Εἶναι ὅμως ἐπίσης γεγονὸς ὅτι τὸ Σοσιαλιστικὸν Κόμμα συνεστήθη δι' ἐνεργειῶν τοῦ κυριωτέρου ἐκπροσώπου τῆς ἑλληνικῆς ἀστικῆς τάξεως, Ἐλ. Βενιζέλου. Καὶ ἰδοὺ διατί.

Πρὸς τὰ τέλη τοῦ πολέμου, ἡ Βουλγαρία ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς ἡττημένους γερμανοτούρκους συμμάχους της καὶ νὰ προσεγγίσῃ τὴν Ἀντάντ, ἐλπίζουσα ἔτσι νὰ κερδίσῃ τελικῶς τὴν ἀν. Μακεδονίαν καὶ Θράκην. Οἱ Βούλγαροι σοσιαλισταὶ ὑπεστήριζαν αὐτὴν τὴν προσπάθειαν προπαγανδίζοντες μεταξὺ τῶν διεθνῶν κύκλων τῆς ἀριστερᾶς τὴν «αὐτονόμησιν» τῆς Μακεδονίας—Θράκης. Μία ἐπιτροπὴ Βουλγάρων σοσιαλιστῶν μετέβη τότε εἰς τὸ Λονδῖνον, ὅπου ἐπέτυχεν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑποστήριξιν διαφόρων ἀγγλικῶν σοσιαλιστικῶν ὀργανώσεων ὑπὲρ τῆς αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας—Θράκης.

Ὁ Ἐ. Βενιζέλος, ἀντιληφθεὶς τὸν κίνδυνον, ἠθέλησε, παραλλήλως πρὸς τὰς ἄλλας ἐνεργείας του, νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς βουλγαρικὰς ἐνεργείας καὶ ἀπὸ τὰ ἀριστερά. Δι' αὐτὸ καὶ ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς ἑλληνικοῦ Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος πού θὰ ὑπεστήριζε τὴν ἑλληνικότητα τῆς Μακεδονίας—Θράκης καὶ ἀπὸ σοσιαλιστικῆς πλευρᾶς.

Τὸ ἱδρυθὲν λοιπὸν κόμμα τῆς ἀριστερᾶς εἶχε νὰ ἐκπληρώσῃ ὡραῖον προορισμόν, ὁ ὁποῖος κοινωνικῶς ἦτο προοδευτικός, πνευματικῶς ἦτο ἀναγεννητικὸς καὶ ἐθνικῶς ἦτο πατριωτικός. Ἔπρεπε νὰ προωθήσῃ τὸ ζήτημα τῶν κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, νὰ ἀναπτύξῃ τὴν ἑλληνικὴν σκέψιν καὶ κυρίως τὴν γόνιμον ρεαλιστικὴν μελέτην τῶν νεοελληνικῶν προβλημάτων καὶ νὰ κατοχυρώσῃ καὶ ἀπὸ σοσιαλιστικῆς ἀπόψεως τὰς ἐπιτεύξεις καὶ ἐπιδιώξεις τοῦ νεοελληνικοῦ ἔθνους. Τί ἔγινεν ὅμως;

Ἡ ρωσικὴ ἐπανάστασις δὲν ἐδημιούργησεν τὴν σοσιαλιστικὴν κοινωνίαν-

ἀλλὰ μίαν ταξικὴν κοινωνίαν ὅπου ἡ νέα κυρίαρχος τάξις κατέστη ἀνεξέλεγκτος ἰδιοκτήτης ὄχι μόνον ὅλων τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ προσωπικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν κατοίκων της. Αὐτὴ ἡ νέα κυρίαρχος τάξις, ἡ γραφειοκρατεία, διετήρησεν ὅλα τὰ οὐσιώδη χαρακτηριστικὰ τῆς παλαιᾶς Ρωσίας! Αὐστηρὸν ταξικὸν διαχωρισμόν, τυραννικὴν διακυβέρνησιν, προσωπολατρείαν, χαμηλὸν λαϊκὸν ἐπίπεδον καὶ ἐπεκτατισμόν. Τὸ ὄνειρον τῆς κοσμοκρατορίας ὄχι μόνον διετηρήθη ἀλλὰ ἡ πραγματοποίησίς του ἐπεδιώχθη καὶ ἐπεδιώκεται περισσότερον ἀπὸ ἄλλοτε.

Ἡ ρωσικὴ ἄρχουσα τάξις ἐσκέφθη νὰ χρησιμοποιήση, διὰ τὴν ἐπίτευξιν αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ της, τὴν αἴγλην καὶ τὴν ἑλκυστικὴν δύναμιν τοῦ σοσιαλιστικοῦ ὀνείρου. Ἔτσι ἐνῶ ἡ ρωσικὴ κοινωνία εἶναι πλέον ἀντισοσιαλιστικὴ κοινωνία, ἐχαρακτηρίσθη ὡς σοσιαλιστικὴ ἀπὸ τὴν ρωσικὴν γραφειοκρατίαν, ἡ ὁποία διετήρησεν τὴν σοσιαλιστικὴν φρασεολογίαν καὶ ἐδημιούργησεν εἰς κάθε χώραν τὴν 5ην φάλαγγάν της. Ἔτσι διέσπασε τὸ σοσιαλιστικὸν κίνημα εἰς σοσιαλδημοκρατικὸν καὶ κομμουνιστικόν, θέσασα τὸ δεύτερον ὑπὸ τὴν ἐπιρροήν της. Ἔτσι διὰ τῶν ΚΚ χρησιμοποιεῖ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων εἰς ὅλην τὴν γῆν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν της ποὺ συνοψίζονται εἰς μίαν φράσιν: Ἐπιβολὴν τῆς ταξικῆς της κυριαρχίας ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Δυστυχῶς καὶ τὸ Σοσιαλιστικὸν Κόμμα τῆς Ἑλλάδος ἀφοῦ τὸ ἐγκατέλειψαν ἢ δὲν τὸ ἠκολούθησαν οἱ πρῶτοι ἕλληνες σοσιαλισταί, προσεχώρησεν εἰς Γ' Διεθνῆ, μετωνομάσθη εἰς κομμουνιστικὸν Κόμμα Ἑλλάδος καὶ κατέστη ὄργανον τοῦ ρωσικοῦ ἐπεκτατισμοῦ, πρᾶγμα βεβαίως ποὺ τὸ ἠμπόδισε νὰ παίξη οἱονδήποτε θετικὸν ρόλον εἰς τὴν ἑλληνικὴν πολιτικὴν ζωήν.

Ὁ Ἐ. Βενιζέλος πρωτοστατεῖ εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ ΣΕΚΕ

Ὅπως εἴδομεν, ὁ Ἐ. Βενιζέλος ἔκρινε ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ ἀντιμετώπισις τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας καὶ εἰς τοὺς κύκλους τῆς διεθνοῦς ἀριστερᾶς.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἑνιαία ὀργάνωσις ἐργατῶν Ἑλλήνων δὲν ὑπῆρχε, οὐδὲ κόμμα Σοσιαλιστικόν. Ἐθνικὴ ἀνάγκη συνεπῶς ἐπέβαλλε τὴν ἄμεσον ἵδρυσίν του. Πρὸς τοῦτο ὁ Ἐλ. Βενιζέλος ἦλθε αὐτοπροσώπως κατ' ἐπανάληψιν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργατικῶν Κέντρων καὶ τῶν Ἑλλήνων Σοσιαλιστῶν καὶ ἐξώρκισε τούτους νὰ ὀργανωθοῦν εἰς ἑνιαίας ὀργανώσεις διὰ νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων τῆς Ἑλλάδος.

Τὰς προσπαθειας αὐτὰς τοῦ Ἐλ. Βενιζέλου καὶ τοὺς ἐθνικοὺς σκοποὺς εἰς τοὺς ὁποίους ἀπέβλεπε διὰ τῆς ὀργανώσεως τῶν Ἑλλήνων Σοσιαλιστῶν καὶ ἐργατῶν ἐξιστόρισεν ὁ εἷς τῶν ἱδρυτῶν μελῶν τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. Ἐμ. Μαχαίρας καὶ ὁ εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς ΓΣΕΕ καὶ τοῦ ΣΕΚΕ Ἀβραὰμ Μπεναρόγιας, ὁ τελευταῖος μὲν εἰς τὰ «Ἱστορικὰ Σημειώματά του διὰ τὸν Σοσιαλιστικὸν ὀργανισμὸν μιᾶς εἰκοσαετίας», ὁ δὲ συνδικαλιστὴς Μαχαίρας εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 26—12—1927. Διὰ τὸ ἱστορικὸν τῆς ἱδρύσεως, πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἔχομεν στοιχεῖα καὶ ἀπὸ τὸν κομμουνιστὴν ἡγέτην Κ. Θέου.

Ὁ Θέος, ἓν τῶν παλαιοτέρων μελῶν καὶ ἀνωτάτων στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἔδωσε τὸ ἱστορικὸν τῶν προσπαθειῶν τοῦ Ἐλ. Βενιζέλου διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ΣΕΚΕ καὶ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν εἰς τοὺς ὁποίους ἀπέβλεπεν οὗτος, εἰς ἄρθρον του δημοσιευθὲν εἰς τὴν Κομμουνιστικὴν Ἐπιθεώρησιν τῆς 15—5—1934 μὲ τὸ ψευδώνυμον Κ. Ζορμπάλης καὶ μὲ τὸν τίτλον «Ὁ Ἑλληνικὸς Σοσιαλισμός». Γιατὶ δὲν ὑπάρχει Σοσιαλιστικὸν Κόμμα στὴν Ἑλλάδα», μεταξὺ ἄλλων γράφει:

«Ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ μπουρζουαζία στὴν Ἑλλάδα χρειαζόταν ἕνα «ἀνεξάρτητο» σοσιαλπατριωτικὸ κόμμα. Καὶ ὁ Βενιζέλος δὲν ἐδίστασε. Ἀποτάθηκε στὴ «Φεντερασιὸν» τῆς Θεσσαλονίκης καὶ στὶς μεμονωμένες Σοσιαλιστικὲς ὀργα-

νώσεις μὲ τὴν πρόταση νὰ συγκροτηθοῦν σὲ κόμμα καὶ νὰ στείλουν ἀντιπροσωπεία στὴ Σοσιαλιστικὴ Συνδιάσκεψη τοῦ Λονδίνου. Ταυτόχρονα ἀποτάθηκε στοὺς πράκτορές του ποὺ διηύθυναν τὰ συνδικᾶτα Πειραιῶς μὲ πρόταση νὰ ὀργανώσουν συνέδριο τῶν Συνδικάτων γιὰ νὰ ἀποφανθῇ ἡ ἐργατικὴ τάξη πάνω στὸ ζήτημα τῶν συνόρων ποὺ ἐπρόκειτο νὰ χαράξῃ ἡ Συνδιάσκεψη τῆς εἰρήνης. Ὁ Μαχαίρας μιλῶντας στὴ Βουλὴ στὰ 1927 ἀπ' ἀφορμὴ τῆς δίωξης τῶν βουλευτῶν τοῦ Ἑνιαίου Μετώπου γιὰ τὸ Ἐθνικὸ εἶπε: Μᾶς κάλεσε τότε ὁ ἴδιος ὁ Βενιζέλος καὶ μᾶς εἶπε: Πρέπει νὰ πῇ ἡ ἐργατικὴ τάξη τὴ γνώμη της γιὰ τὰ σύνορα, ἔστω κι' ἂν ἔχετε τὴ γνώμη πὼς τὰ σύνορα πρέπει νὰ πᾶνε στὸ Ταίναρο... Φυσικὰ ὅταν ἔλεγε αὐτὰ ὁ Βενιζέλος ἤξερε ὅτι οἱ Μαχαίρηδες δὲν θὰ λέγαν νὰ πᾶνε τὰ σύνορα στὸ Ταίναρο ἀλλὰ στὴν Ἁγιὰ Σοφιά.

Ἔτσι βλέπουμε τὴν ἴδια τὴν φιλελεύθερη μπουρζουαζία νὰ παίρνῃ τὴν πρωτοβουλία γιὰ νὰ ἱδρύσῃ ἕνα «ἀνεξάρτητο» Σοσιαλιστικὸ Κόμμα»,

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ Σοσιαλιστικὸν Ἐργατικὸν Κόμμα Ἑλλάδος (Σ.Ε.Κ.Ε.) ἱδρύθη τὸ 1918 κατόπιν ἐνεργειῶν αὐτοῦ τούτου τοῦ Ε. Βενιζέλου διὰ σκοποὺς ἐθνικοὺς καὶ ἦτο ἀρχικῶς κόμμα ἐθνικὸν καὶ δημοκρατικόν.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε.

Τὴν 18ην Νοεμβρίου 1918 συνῆλθεν εἰς Πειραιᾶ συνέδριον διαφόρων σοσιαλιστικῶν ὁμάδων διὰ νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἵδρυσιν Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος. Εἰς τὸ συνέδριον ἀντιπροσωπεύθησαν κυρίως τρεῖς ὁμάδες :

Ἡ μία ἦτο τὸ Σοσιαλιστικὸν Κέντρον Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πλάτωνος Δρακούλη καὶ μὲ δραστήρια στελέχη τοὺς Ν.Γιαννιόν, Π. Δημητρᾶτον, Μ. Σιδέρην, Ν. Δημητρᾶτον. Δ. Λιγδόπουλον καὶ ἄλλοι. Ἦσαν κυρίως μορφωμένοι ἄνθρωποι μὲ θεωρητικὰς ἀντιλήψεις περὶ σοσιαλισμοῦ. Ἡ δευτέρα ὁμὰς ἦτο ἡ τοῦ Βόλου ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν Σαράτση καὶ Ζάχου καὶ μὲ στελέχη τὸν Θ. Ἀποστολίδην, Γ. Κορδᾶτον, καὶ ἄλλους. Ἡ ὁμὰς αὐτὴ συνεδέετο περισσότερον μὲ τοὺς ἐργάτας.

Ἡ τρίτη τέλος ὁμὰς ἦτο ἡ περιβόητος «Σοσιαλιστικὴ Φεντερασιὸν» τῆς Θεσσαλονίκης. Ἦτο ἡ μαζικωτέρα σοσιαλιστικὴ ὀργάνωσις εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ 2.000 μέλη ἐξ ὧν τὰ 90ο/ο Ἑβραῖοι. Ἦτο οὐσιαστικῶς μία ἑβραϊκὴ ὀργάνωσις μὲ ἀξιόλογη δρᾶσι, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἀκόμη τῆς Τουρκοκρατίας. Ἦτο συνδεδεμένη μὲ τὸ διεθνὲς σοσιαλιστικὸν κίνημα καὶ ἀπετέλει τμῆμα τῆς Β' Σοσιαλιστικῆς Διεθνοῦς. Ἡ «Φεντερασιὸν» ἐπηρέαζε σοβαρῶς τὸ ἐργατικὸν κίνημα τῆς Θεσσαλονίκης, εἶχε ἐργατικὸν καταναλωτικὸν συνεταιρισμόν, τὴν «Λαϊκήν», μὲ παντοπωλεῖον, εἰς τὴν ἐργατικὴν συνοικίαν τοῦ Βαρδαρίου, ἤσκει ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ γαλλοφώνου καὶ Ισπανοφώνου ἑβραϊκοῦ τύπου τῆς πόλεως καὶ ἐξέδιδε τὸ σοσιαλιστικὸν περιοδικὸν «Ἀβαντί»(;) «Ὡρόρ». Ἡ «Φεντερασιὸν εἶχεν καὶ δύο βουλευτάς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλήν, καὶ Α. Σιδέρην καὶ τὸν Α. Κουριέλ, οἱ ὁποῖοι ἐξελέγησαν τὸ 1915.

Αἱ τρεῖς αὐταὶ ὁμάδες ἀπεφάσισαν τὴν ἵδρυσιν τοῦ Σοσιαλιστικοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος Ἑλλάδο (Σ.Ε,Κ.Ε.).

Τὸ συνέδριον ἐξέλεξεν ἐπίσης τὴν πρώτην Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ κόμματος ἡ ὁποία ὠνομάσθη τότε «Κεντρικὴ Διοίκησις» καὶ ἀπετελέσθη ἀπὸ τὸν Ἀριστον Ἀρβανίτην, ἐκπαιδευθέντα σοσιαλιστικῶς εἰς Γερμανίαν, ὡς γεν. γραμματέα τοῦ κόμματος, τὸν Ν. Δημητρᾶτον, φοιτητὴν τῆς Νομικῆς, Π. Δημητρᾶτον, δημοδιδάσκαλον, Μ. Σιδέρην, ἠλεκτροτεχνίτην καὶ Στ. Κόκκινον, ἐπίσης ἠλεκτροτεχνίτην. Τὴν ὀργάνωσιν τῆς «Σοσιαλιστικῆς Νεολαίας» ἀνέλαβεν ὁ Δ. Λιγδόπουλος, ὁ Γ. Δούμας καὶ Σπ. Κομιώτης, φοιτηταί.

Τὰ πρῶτα ἐγγραφέντα μέλη τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. ἦσαν περὶ τὰ 400. Τὰ γραφεῖα τοῦ κόμματος ἐγκατεστάθησαν, εἰς τὴν ὁδὸν Εὐριπίδου 14 καὶ ἡ δρᾶσις του περιω-

ρίσθη κυρίως εἰς τὴν ἔκδοσιν διαφόρων προπαγανδιστικῶν σοσιαλιστικῶν φυλλαδίων ξένων συγγραφέων.

Ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τοῦ κόμματος ἦτο ἡ ἐφημερὶς «Ἐργατικὸς Ἀγών».

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε.

Τὸ Σ.Ε.Κ.Ε. εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ χρήματα. Δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ τὰ ἐξεύρη ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Καὶ οἱ ἡγέται του ἂν καὶ μὴ κομμουνισταὶ μὲ τὴν σημερινὴν ἔννοιαν τῆς λήξεως, ἀπεφάσισαν νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Μόσχαν, περὶ τοῦ καθεστῶτος ἄλλωστε τῆς ὁποίας ἐπεκράτουν τότε ἀκόμη πολὺ συγκεχυμέναι ἀντιλήψεις.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. ἀπέστειλεν λοιπὸν εἰς τὴν Μόσχαν τὸν Δημοσθένην Λιγδόπουλον διὰ νὰ ζητήση ὁδηγίας καὶ χρήματα. Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. Ἄριστος Ἀρβανίτης, ποτισμένος ἀπὸ τὸν γερμανικὸν σοσιαλισμὸν ἀντετάχθη εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόπειραν ἐπαφῆς μὲ τὴν Μόσχαν ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη καὶ τελικῶς ἀπεχώρησεν ἀπὸ τὸ κόμμα.

Ὁ Λιγδόπουλος ἀνεχώρησεν τὸν Μάρτιον τοῦ 1919 καὶ μέσω Κωνσταντινουπόλεως καὶ Μαύρης Θαλάσσης ἔφθασεν εἰς Ρωσίαν. Ἐκεῖ ἔλαβεν ὁδηγίας καὶ χρήματα (5.000 δολλάρια τῆς ἐποχῆς) καὶ ἕνα συνοδόν, τὸν ἑλληνορῶσον κομμουνιστὴν Σπῦρον Ἀλεξάκην, ὁ ὁποῖος θὰ κατήρχετο εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ἀπεσταλμένος τῆς Μόσχας. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των ὅμως ἐδολοφονήθησαν καὶ ἐληστεύθησαν ἀπὸ τουρκολαζοὺς ναυτικούς, οἱ ὁποῖοι τοὺς μετέφερον διὰ τῆς Μαύρης Θαλάσσης. Ἔτσι ἡ πρώτη ἐπαφὴ μὲ τὴν Μόσχαν ἀπέτυχεν.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1919 συνῆλθεν τὸ Α' Ἐθνικὸν Συμβούλιον τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον εἶχε τότε 600 μέλη εἰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Βόλον, Θεσσαλονίκην, Δράμαν, Καβάλαν, Πάτρας, Λάρισαν καὶ Σέρρας. Ἡ ἐφημερίς του, ὁ «Ἐργατικὸς Ἀγών» ἐκυκλοφόρει εἰς 1.200 φύλλα.

Τὸ Συμβούλιον ἐξέλεξε τὸν Ν. Δημητρᾶτον εἰς τὴν θέσιν τοῦ διαγραφέντος Α. Ἀρβανίτη καὶ ἀπεφάσισεν τὴν ἔντασιν τῆς προπαγανδιστικῆς δραστηριότητος καὶ τὴν ἐγγραφὴν νέων μελῶν.

Εἰς τὸν Συμβούλιον ἐτέθη θέμα προσχωρήσεως τοῦ κόμματος εἰς τὴν Γ' Διεθνῆ τῆς Μόσχας τὴν λεγομένην Κομμουνιστικὴν Διεθνῆ (Κόμιντερν), ἡ ὁποία εἶχεν ἱδρυθῆ ἀπὸ τὸν Λένιν τὸν Μάρτιον τοῦ 1919. Θέμα προσχωρήσεως εἰς τὴν Β' Διεθνῆ, τὴν Σοσιαλιστικὴν τῆς Βέρνης, δὲν ἐτέθη, διότι αὕτη ἐθεωρεῖτο πλέον ὡς χρεωκοπημένη.

Τὴν προσχώρησιν τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. εἰς τὴν Κομμουνιστικὴν Διεθνῆ ὑπεστήριξεν ὁ Γ. Γεωργιάδης, δικηγόρος, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασεν τὰς ἀπόψεις τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς καὶ ἰσχυρίσθη ὅτι ἐπίκειται ἡ ἐπικράτησις τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ἀντιθέτως ὁ Α. Σίδερης, ἀντετάχθη εἰς τὴν προσχώρησιν καὶ ὑπεστήριξεν ὅτι τὸ κόμμα ἔπρεπε πρὸς τὸ παρὸν νὰ μείνη ἀνεξάρτητον ἀπὸ διεθνεῖς συνδέσεις, ἐν ἀναμονῇ τῶν ἐξελίξεων τοῦ διεθνοῦς σοσιαλιστικοῦ κινήματος.

Τελικῶς τὸ Συμβούλιον ἐξεδήλωσε μὲν τὴν συμπάθειάν του πρὸς τὴν ρωσικὴν ἐπανάστασιν, ἀπεφάσισεν ὅμως νὰ μείνη ἀνεξάρτητον καὶ νὰ ρυθμίση ἀργότερον τὴν στάσιν του ἔναντι τῆς Κόμιντερν.

Τὸ Συμβούλιον συνεζήτησεν ἐπίσης τὸ θέμα τῆς στάσεώς του ἔναντι τοῦ Μικρασιατικοῦ πολέμου. Ὁ εἰσηγητὴς Γ. Γεωργιάδης ὑπεγράμμισεν τὸν ἀντιπολεμικὸν χαρακτῆρα τοῦ κόμματος καὶ ἡ ἡγεσία του ἐτάχθη κατὰ τῆς συνεχίσεως τοῦ πολέμου υἱοθετήσασα τὰ συνθήματα: «Κάτω ὁ πόλεμος!» «Φθάνει πιὰ τόσο αἷμα!»

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται σαφὲς ὅτι εὐθὺς ἐξ' ἀρχῆς τὸ Σ.Ε.Κ.Ε. ἐξέφυγεν

τοῦ ἀρχικοῦ προορισμοῦ του καὶ ὅτι εἰς τοὺς κόλπους του διηξήγετο ἀγὼν μεταξὺ τῶν πραγματικῶν ἐθνικῶν σοσιαλδημοκρατικῶν τάσεων (Α. Ἀρβανίτης, Α. Σίδερης κ.ἄ.) καὶ τῶν φιλορρωσικῶν κομμουνιστικῶν τοιούτων (Γ. Γεωργιάδης κ.ἄ.).

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε.

Ἐντὸς τοῦ 1919 τὸ Σ.Ε.Κ.Ε. κατώρθωσεν νὰ διεισδύσῃ εἰς τοὺς καπνεργάτας τῆς ἀνατ. Μακεδονίας καὶ νὰ ἀποκτήσῃ ἀξιόλογον βάσιν εἰς Δράμαν καὶ Καβάλαν ὅπου κατέλαβεν τὰς καπνεργατικὰς ὀργανώσεις καὶ ἐκαθοδήγησεν τὴν πρώτην ἀπεργίαν.

Ἐπίσης τὸ Σ.Ε.Κ.Ε. κατώρθωσεν νὰ καταλάβῃ τὴν ἡγεσίαν τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.).

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1919 ὁ Ἰ. Πετσόπουλος ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ 1917, ἐξέδιδεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην τὴν ἐφημερίδα «Ριζοσπάστην» (διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν Ἐθνικὴν Ἄμυναν τοῦ Ἐ. Βενιζέλου) προσεχώρησε στὸ Σ.Ε.Κ.Ε. καὶ ἔθεσε εἰς την διάθεσίν του τὴν ἐφημερίδα του. Ἀπὸ τότε ἔπαυσεν νὰ ἐκδίδεται ὁ «Ἐργατικὸς Ἀγὼν» καὶ ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. ἔγινεν ὁ «Ριζοσπάστης».

Εἰς τὸ μεταξύ, τὸ φθινόπωρον τοῦ 1919 ἔφθασεν ἕνας ἀπεσταλμένος τῆς Μόσχας, ἕνας ἑλληνορῶσος κομμουνιστής, ὀνομαζόμενος Λαυρᾶς ὁ ὁποῖος ἔφερεν χρήματα καὶ ἤσκει ἕνα εἶδος καθοδηγήσεως τοῦ κόμματος μέχρι τὸ 1922 ὁπότε ἐπέστρεψεν εἰς Ρωσίαν.

Τον Δεκέμβριον τοῦ 1919, ἡ Κ.Ε. τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. κατόπιν προσκλήσεως, ἀπέστειλεν εἰς Μόσχαν δύο ἀντιπροσώπους της. Τὸν «θεωρητικὸν» τοῦ κόμματος Γ. Γεωργιάδην καὶ τὸν Ν. Δημητρᾶτον μαζὶ μὲ τὸν διερμηνέα Π. Γιατσόπουλον. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. μετέσχον εἰς τὸ Γ' συνέδριον τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς τὸ ὁποῖον συνῆλθεν τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1920 εἰς τὴν Μόσχαν μὲ συμμετοχὴν τοῦ Λένιν, τοῦ Τρότσκυ, τοῦ Ζηνόβιεφ καὶ τῶν ἄλλων ἡγετῶν τοῦ ρωσικοῦ καὶ τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ.

Τὸ συνέδριον αὐτὸ κατεδίκασεν τὴν Β' (Σοσιαλιστικὴν) Διεθνῆ καὶ ἐψήφισεν το καταστατικὸν τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς τὸ ὁποῖον συμπυκνώνει τὰς ἀρχὰς ὅλων τῶν Κ.Κ. (Οἱ 21 ὅροι τοῦ Λένιν).

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. εἶχον ἐπαφὰς καὶ συνομιλίας μὲ τον Οὐκρανὸν Ροκόφσκυ, εἰδικὸν τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. διὰ τὰ βαλκανικὰ ζητήματα καὶ μὲ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κ.Κ. Βουλγαρίας Κολλάρωφ. Θέμα τῶν συνομιλιῶν ἦτο ἡ ἔνταξις τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. εἰς τὴν Γ' Διεθνῆ καὶ ἡ ἐκκαθάρισίς του ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ καὶ σοσιαλδημοκρατικὰ στοιχεῖα.

Ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὴν Μόσχαν οἱ δύο ἀπεσταλμένοι τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. ἔφερον καὶ ὡρισμένον χρηματικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ «Ριζοσπάστη», τὴν ὀργάνωσιν προπαγανδιστικῶν περιοδειῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, τὴν ἔκδοσιν φυλλαδίων καὶ κυρίως διὰ τὴν σύγκλησιν τοῦ Β' συνεδρίου τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε., τὸ ὁποῖον ἐνέκρινε τὴν προσχώρησιν τοῦ κόμματος εἰς τὴν Γ' Διεθνῆ.

Ἡ προσχώρησις τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. εἰς τὴν Γ' Διεθνῆ

Τὸ Β' συνέδριον τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. συνῆλθεν εἰς Ἀθήνας τὴν 21ην καὶ ἔληξε τὴν 24ην Ἀπριλίου 1920. Μετέσχον 35 ἀντιπρόσωποι ἐξ' ὧν οἱ 15 Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ οἱ 20 ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας. Πρόεδρος τοῦ συνεδρίου ἐξελέγη ὁ Ν. Καστρινὸς ἐκ Θεσσαλονίκης ὁ ὁποῖος ὀλίγον ἀργότερον ἀπεχώρησεν τοῦ κόμματος. Γενικὸς γραμματεὺς τοῦ συνεδρίου ἦτο ὁ Ε. Σταυρίδης ὁ ὁποῖος ἀπεχώρησεν τοῦ κόμματος τὸ 1928.

Εἰσηγητὴς ἦτο ὁ Γ. Γεωργιάδης ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξεν τὰ τοῦ Γ' συνεδρίου τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς καὶ ἐπρότεινεν τὴν προσχώρησιν τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. εἰς αὐτὴν διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῶν 21 ὅρων τοῦ Λένιν καὶ τὴν μετονομασίαν τοῦ κόμματος εἰς κομμουνιστικόν.

Ὁ Α. Σίδερης ἀντετάχθη εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Γεωργιάδη ζητήσας τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ κόμματος τόσον ἀπὸ τὴν Β' ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν Γ' Διεθνῆ. Τὸ συνέδριον ὅμως ἐνέκρινε τὴν προσχώρησιν τοῦ κόμματος εἰς τὴν Κόμιντερν καὶ την προσθήκην εἰς τὸν τίτλον του, ἐντὸς παρενθέσεως, τῆς λέξεως «κομμουνιστικόν». Οὕτω ὁ ἐπίσημος τίτλος τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. ἐγινεν: «Σοσιαλιστικὸν Ἐργατικὸν Κόμμα Ἑλλάδος (Κομμουνιστικόν)». Μόνον ὁ Α. Σίδερης κατεψήφισεν τὴν ἀπόφασι. Ἀπὸ ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὸ Σ.Ε.Κ.Ε. κατέστη κομμουνιστικὸν κόμμα ἐξαρτώμενον ἀπὸ τὴν Γ' Διεθνῆ δηλ. ἀπὸ τὴν Ρωσίαν.

Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε πλέον ἱδρυθῆ. Πράγματι ἡ παρένθεσις (Κομμουνιστικὸν) δὲν διετηρήθη ἐπὶ πολὺ καὶ κατηργήθη ἄνευ ἀποφάσεως οὐδενὸς συνεδρίου, τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. μετονομασθέντος ἀπὸ τὸ 1922 εἰς Κομμουνιστικὸν Κόμμα Ἑλλάδος (Κ.Κ.Ε.).

Τὰ αἴτια τῆς κομμουνιστοποιήσεως τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε.

Ὅπως εἴδαμε, τὸ 1918 δὲν ἱδρύθη κομμουνιστικὸν κόμμα, ἀλλὰ σοσιαλιστικόν. Τὸ 1920 ὅμως τὸ Σ.Ε.Κ.Ε. εἶχεν ἤδη ἐκφυλισθῆ εἰς κομμουνιστικόν! Ποῖα ἦσαν τὰ αἴτια αὐτῆς τῆς ταχείας κομμουνιστικοποιήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ σοσιαλιστικοῦ κινήματος;

Ἡ πίστις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὴν Μεγάλην Ἰδέαν ὑπῆρξεν δι' ἕνα σχεδὸν αἰῶνα τόσον καθολικὴ καὶ ἀπόλυτος ὥστε δὲν ἄφινεν χῶρον δι' ἄλλας ἰδεολογίας. Οὕτω ἡ σοσιαλιστικὴ ἰδεολογία ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πολὺ ἀργά, μὲ τεραστίαν καθυστέρησιν καὶ ὡς «ξένον προϊὸν» τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκινηση τὰς μάζας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο, τὸ σοσιαλιστικὸν κίνημα ἐνεφανίσθη μόλις τὸ 1918 ὅταν ὁ διεθνὴς σοσιαλισμὸς διήρχετο βαθυτάτην κρίσιν,ἐνῶ ἀνέτελλεν ἐκθαμβωτικός, ὁ ἥλιος τοῦ κομμουνισμοῦ μὲ ὅλην τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς νικηφόρου ρωσικῆς ἐπαναστάσεως. Μέσα εἰς τὴν γενικὴν κρίσιν τοῦ σοσιαλισμοῦ ἡ Ρωσία ἐνεφανίζετο ὡς ἡ μόνη διέξοδος. Εἰς τὰ ἐρείπια τῆς Β' Διεθνοῦς οἰκοδομεῖτο μὲ ἐκπληκτικῶς ταχεῖς ρυθμοὺς ἡ Γ' Γιεθνής, ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνὴς τοῦ Λένιν. Οἱ Ρῶσοι Μπολσεβῖκοι παρουσιάζοντο ὡς οἱ μοναδικοὶ συνεχισταὶ τοῦ σοσιαλιστικοῦ ἀγῶνος.

Φυσικὰ ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχεν σοσιαλδημοκρατικὴ παράδοσις, ἐκεῖ ποὺ ὑπῆρχεν ἀνεπτυγμένη σοσιαλιστικὴ σκέψις, ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχαν ἰσχυρὰ καὶ παλαιὰ σοσιαλιστικὰ κόμματα ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι ὁ μποσλσεβικισμὸς δὲν ἦτο ἡ φυσικὴ συνέχεια τοῦ σοσιαλισμοῦ ἀλλὰ ὁ χειρότερος ἐχθρός του.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως τὸ νεοϊδρυμένον Σοσιαλιστικὸν Κόμμα ἦτο ἀσθενέστατον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ἰδεολογικῆς, ὀργανωτικῆς, πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς. Τὰ μέλη του καὶ οἱ ἡγέται του δὲν εἶχον πραγματικὰ ἰδεολογικὰ βάθρα καὶ ἐστεροῦντο οἱασδήποτε ἱκανότητος ὀρθοῦ προσανατολισμοῦ.

Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας ἦτο μοιραῖον τὸ ἄωρον σοσιαλιστικὸν κίνημα τῆς Ἑλλάδος νὰ περιπέσῃ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ μπολσεβικισμοῦ, νὰ ὑποταχθῆ εἰς αὐτὸν καὶ νὰ μετατραπῆ εἰς ἐξάρτημά του.

Ἔτσι το Σοσιαλιστικὸν Κόμμα παραπαῖον καὶ κλονιζόμενον ἐκομμουνιστικοποιήθη εὐχερῶς. Καὶ τὸ ἐθνικόν, δημοκρατικόν, σοσιαλιστικὸν Σ.Ε.Κ.Ε. μετετράπη εἰς τὸ «διεθνιστικόν», μπολσεβικικόν, κομμουνιστικὸν Κ.Κ.Ε.

Ἱστορία

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Β': Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΟΠΟΙΗΣΙΝ (1922 - 1929)

Ἡ διαρκὴς κρίσις τοῦ Κ.Κ.Ε.

Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας εἴδαμεν ὅτι τὸ 1918 ἱδρύθη εἰς τὴν χώραν μας ἕνα σοσιαλιστικὸν κόμμα, τὸ ὁποῖον ὅμως ταχύτατα περιέπεσεν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ μπολσεβικισμοῦ καὶ ἐκομμουνιστικοποιήθη. Το 1920 ἤδη, τὸ ἐθνικόν, δημοκρατικὸν καὶ σοσιαλιστικὸν Σ.Ε.Κ.Ε. (Σοσιαλιστικὸν Ἐργατικὸν Κόμμα Ἑλλάδος) προσεχώρησεν εἰς τὴν Γ' Διεθνῆ (Κομμουνιστικὴν) καὶ μετετράπη εἰς «διεθνιστικόν», μπολσεβικικὸν καὶ κομμουνιστικόν, μετονομασθὲν τελικῶς τὸ 1922 καὶ ἐπισήμως εἰς Κ.Κ.Ε.

Ἀπὸ τῆς οὐσιαστικῆς ἱδρύσεώς του τὸ 1920 μέχρι τὸ 1931, τὸ Κ.Κ.Ε. εὑρίσκετο εἰς μίαν κατάστασιν μονίμου κρίσεως καὶ δεν κατώρθωσε νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς σημαντικὸν πολιτικὸν οργανισμόν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ἀντικειμενικαὶ συνθῆκαι (Μικρασιατικὴ καταστροφὴ 1922, ἀντίκτυπος ἐκ τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 1929) ηὐνόησαν τὴν οργανωτικήν του ἀνάπτυξιν, ἡ δὲ ὑλικὴ βοήθεια τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε ἐκ τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς ἦτο σημαντική. Ἡ καθυστέρησις τῆς ἀναπτύξεώς του αὐτη οφείλεται εἰς τοὺς ἑξῆς κυρίως λόγους:

α) Εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε τὸ Κ.Κ.Ε. (ὡς τμῆμα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς) νὰ ὑποτάσσεται τυφλῶς εἰς τὰ κελεύσματα τῆς Γ' Κομ)κῆς Διεθνοῦς.

Ἡ ἑκάστοτε κομμουνιστικὴ ἡγεσία οὐδέποτε ἐτόλμησε νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὰς

ἐντολὰς τῆς Γ' Διεθνοῦς, ἀλλὰ προσεπάθησε δουλικῶς νὰ ἐκτελῆ ταύτας χωρὶς νὰ κρίνη ἂν εἶχον ἢ ὄχι εφαρμογὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦτο διότι τὸ Κ.Κ.Ε. μὲ τὴν ἀποδοχὴν τῶν 21 ὅρων τῆς Κόμιντερν δεν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐνεργήση ἀλλέως, ἀλλὰ καὶ διότι οἱ κομμουνισταὶ Ἕλληνες ἡγέται δὲν εἶχαν προσωπικὸν κῦρος καὶ γόητρον ἐπὶ τῆς χώρας των ἢ ἔστω ἐπὶ τοῦ κύκλου τῶν ὀπαδῶν των.

β) Εἰς τὴν ρευστότητα ἡ ὁποία ἐχαρακτήριζε τὸ Κ.Κ.Ε. καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν περίοδον, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ σταθῆ ἀνίκανον νὰ συγκρατήση τοὺς ὀπαδοὺς τοὺς ὁποίους κατώρθωσε νὰ προσηλυτήση. Οἱ περισσότεροι τούτων μετὰ παραμονὴν εἰς τὸ Κόμμα ἐπὶ ἓν ἢ περισσότερα ἔτη ἀπεσύροντο ἢ διεγράφοντο αὐτοῦ καὶ τοὺς διεδέχοντο νέοι, οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοὶ ἐξεπλήρωναν τὴν βραχεῖαν συνήθως θητείαν των καὶ ἀπεχώρουν. Ἡ ρευστότης αὐτὴ μαρτυρεῖ ἀνυπαρξίαν σοβαροῦ ἡγετικοῦ πυρῆνος καὶ χαμηλὴν ἀφομοιωτικὴν ἱκανότητα τοῦ κομμουνιστικοῦ μηχανισμοῦ.

Διὰ τοὺς λόγους ἀκριβῶς αὐτοὺς δὲν κατώρθωσε τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ πραγματοποιήση ὡς κόμμα, τουλάχιστον ἕνα ἄξιον λόγου μορφωτικὸν ἐπίπεδον. Ἀνέδειξε βεβαίως ἀρκετοὺς τύπους φανατικῶν κομμουνιστῶν, ἀλλὰ δὲν ὕψωσε τὴν ἠθικὴν στάθμην τῶν μελῶν του. Φυσικὴ συνέπεια τῶν ἀνωτέρω ἦτο ὅτι καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπακολουθῆσαν τοιοῦτον, τὸ Κ.Κ.Ε. παρέμεινεν ἁπλῶς μία πολιτικὴ αἵρεσις. Δὲν κατώρθωσε νὰ καταστῆ κόμμα μαζῶν, νὰ ἀσκήση ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς τῆς Χώρας καὶ νὰ συγκινήση εὐρέα στρώματα τοῦ Ἔθνους, ὡς τὰ λοιπὰ πολιτικὰ κόμματα, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀντικειμενικῶς, αἱ συνθῆκαι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς σοβαροῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος ἦσαν, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἀρκούντως εὐνοϊκαὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ἰδιαιτέρως δὲ μετὰ τὸ 1922. Ἡ Ἑλλὰς μετὰ τὴν συμβολήν της εἰς τὸ Α' Παγκόσμιον Πόλεμον, εἶχεν ἐμπλακῆ εἰς ἕνα νέον πόλεμον ἐναντίον τῆς Τουρκίας δι' ἴδιον λογαριασμόν. Καὶ εἶχε χάσει τὸν πόλεμον αὐτὸν μὲ καταστροφικὰς συνεπείας, διότι ἠναγκάσθη νὰ δεχθῆ περὶ τὸ ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον Ἑλλήνων οἵτινες ἐξερριζώθησαν βιαίως ἀπὸ τὴν γῆν τῶν πατέρων των. Ἐν τούτοις ὁ μέγας αὐτὸς κλονισμός, ἡ μεγάλη κοινωνικὴ καὶ πολεμικὴ αὐτὴ καταστροφὴ οὐδόλως συνέβαλεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Κ.Κ.Ε.

γ) Εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἀπὸ τοῦ 1918 μέχρι τοῦ 1931 ἡγεσιῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. νὰ ἀκολουθήσουν πολιτικὴν μὴ ἀντίθετον προς τὰ ἑλληνικὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ἢ τουλάχιστον νὰ προσαρμόσουν τὴν γενικὴν πολιτικὴν γραμμὴν τῆς Κομ. Διεθνοῦς εἰς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα, σύμφωνα μὲ τὴν ἑλληνικὴν νοοτροπίαν καὶ τὸ ἑλληνικὸν περιβάλλον. Ἡ ἀδυναμία αὐτη ἐξεδηλώθη ἐντονώτερον διὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ συνθήματος τῆς 6ης καὶ 7ης Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Συνδιασκέψεως καὶ τοῦ 5ου Συνεδρίου τῆς Κ.Δ. (Ἰούλιος 1924) «διὰ ἑνιαίαν καὶ ἀνεξάρτητον Μακεδονίαν καὶ Θράκην», σύνθημα τὸ ὁποῖον σημειωτέον ἀπέρριψε ἡ τότε ἡγεσία τοῦ Γιουγκοσλαυϊκοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. Ἀποτέλεσμα τῶν ἀδυναμιῶν τούτων ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία σοβαρῶν κρίσεων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. αἱ ὁποῖαι κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἦσαν αἱ ἑξῆς:

Αἱ ἐκλογαὶ τοῦ 1920

Εἰς τὰ τέλη Σεπτεμβρίου 1920 συνῆλθεν εἰς Ἀθήνας ἔκτακτον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ νὰ συζητήση τὸ θέμα τῶν ἐκλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920. Τὸ συνέδριον ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτήτου καθόδου τοῦ κόμματος εἰς τὰς ἐκλογάς. Μόνον ὁ Α. Σίδερης ὑπεστήριξεν τὴν ἐκλογικὴν συνεργασίαν μὲ «ἀστικὰ κόμματα». Τὸ συνέδριον ἐνέκρινεν ἐπίσης ἐκλογικὸν πρόγραμμα τὸ ὁποῖον περιελάμβανεν ὅλας τὰς τότε οἰκονομικὰς διεκδικήσεις τῶν ἐργατῶν, τὴν ἀγροτικὴν μεταρρύθμισιν καὶ ἀντιπολεμικὰ συνθήματα στρεφόμενα κατὰ τῆς μικρασιατικῆς εκστρατείας.

Τὸ Κ.Κ.Ε. κατῆλθεν μὲ ἰδιαιτέρους συνδυασμοὺς εἰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Θεσσα-

λονίκην, Λάρισσαν, Βόλον, Σέρρας, Δράμαν,Καβάλαν, Πάτρας καὶ Κέρκυραν.

Κύρια συνθήματα τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπῆρξαν: «Κάτω ὁ (μικρασιατικὸς) πόλεμος!» καὶ «Κάτω ὁ Βενιζέλος!» Ἡ ἔντονος ἀντιβενιζελικὴ ἐκστρατεία τῶν κομμουνιστῶν τοὺς ἐξησφάλισεν σημαντικὴν ὑποστήριξιν ἐκ μέρους μερίδων τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ κόσμου, ὅπου ἠγνόουν τί εἶναι ὁ κομμουνισμός.

Εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920 τὸ Κ.Κ.Ε. ἔλαβεν 100.000 ψήφους αἱ ὁποῖαι κατὰ μέγα μέρος προήρχοντο ἐκ τῆς ἀντιβενιζελικῆς Δεξιᾶς! Ἐπίσης εἰς τὰς περιοχὰς Δράμας καὶ Καβάλας τὸ ἐψήφισαν πολλοὶ Τοῦρκοι συγχέοντες τὴν κόκκινην κομμουνιστικὴν σημαίαν μὲ τὴν τουρκικὴν καὶ τὸ σφυροδρέπανον μὲ τὴν ἡμισέληνον ·Ἄλλωστε τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε καὶ φιλοτουρκικὴν θέσιν ἐπὶ τοῦ μικρασιατικοῦ. Ἐπίσης τὸ Κ.Κ.Ε. ἐψηφίσθη ἀπὸ πολλοὺς Ἑβραίους τῆς Θεσσαλονίκης καὶ σλαυοφώνους τῆς Μακεδονίας.

Ἔτσι τὸ Κ.Κ.Ε. μὲ 1200 μέλη (ὁ «Ριζοσπάστης» εἶχε κυκλοφορίαν 2500 φύλλων) ἔλαβεν 100.000 ψήφους, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ πράγματι κομμουνιστικαὶ δὲν ἔφθανον τὸ 10 ο/ο! Παρὰ ταῦτα ὅμως, τὸ κόμμα δὲν ἐπέτυχεν πουθενὰ τὴν ἐκλογὴν βουλευτῶν του. Πάντως τὸ ἐκλογικὸν ἀποτέλεσμα ἔδωσεν μίαν κάποιαν πολιτικὴν ὀντότητα εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. ὅπου ἐνεγράφησαν ἀρκετὰ νέα μέλη καὶ μὲ τὸ ὁποῖον ἤρχισαν νὰ ἐρωτοτροποῦν διάφοροι πολιτευταί.

Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ὁ Μικρασιατικὸς πόλεμος

Ἡ σοβιετικὴ Ρωσία, συνεχίζουσα τὴν τσαρικὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν, ἐφοβεῖτο περισσότερον ἀπὸ ὁ,τιδήποτε ἄλλο τὴν δημιουργίαν μιᾶς Μεγάλης Ἑλλάδος ἡ ὁποία θὰ ἔκλεινεν τὸν δρόμον τῶν Ρώσων πρὸς Νότον. Διὰ τοῦτο ἀνησύχησε πολὺ ὅταν εἶδε τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐπεκτείνεται καὶ νὰ ξαναπατᾶ εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν. Καὶ ὁ Λένιν ἐτάχθη ὁλοψύχως ὑπὲρ τοῦ Κεμάλ, ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν 16ην Μαρτίου 1921 ὑπεγράφη σοβιετοτουρκικὴ συνθήκη καὶ ἡ σοβιετικὴ Ρωσία ἐνίσχυσεν τοὺς Τούρκους μὲ 16 ἑκατ. ρούβλια, ἄφθονο πολεμικὸ ὑλικό, ὅπλα καὶ εἰδικοὺς συμβούλους. Τότε ἐπεσκέφθη τὴν Τουρκίαν καὶ ὁ Φροῦντζε, ἡ μεγαλυτέρα στρατιωτικὴ προσωπικότητα τοῦ σοβιετικοῦ καθεστῶτος.

Ταυτοχρόνως, ὁ Λένιν ἐκινητοποίησε κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸν διεθνῆ κομμουνισμὸν ὁ ὁποῖος κατήγγειλεν τὴν Ἑλλάδα ὡς «ἰμπεριαλιστικὴν» καὶ«ἐπιθετικὴν» Δύναμιν καὶ ἐχαρακτήρισεν τὸν πόλεμον τοῦ Κεμὰλ ὡς «ἐθνικοαπελευθερωτικόν». Ἡ γραμμὴ αὐτὴ ἐδόθη μὲ ἕνα ἄρθρον τοῦ Ὀττίνσκυ, μέλους τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Ἴνπρεκορ» (Ἰντερνάσιοναλ Πρὲς Κορρεσπόντεντς) ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κόμιντερν, μὲ τὸν τίτλον «ἡ ἐπίθεσις τῆς Ἑλλάδος εἰς Μ. Ἀσίαν κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν πετρελαίων τῆς Μοσούλης».

Τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς ἐφαρμογὴν αὐτῆς τῆς ἀνθελληνικῆς γραμμῆς ἵδρυσε τότε μίαν εἰδικὴν τριμελῆ «Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Μετώπου» μὲ ἔργον της τὴν διάβρωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

Πράγματι εἰς τὸ μέτωπον ἤρχισεν ἡ ὀργάνωσις μυστικῶν κομμουνιστικῶν πυρήνων κατὰ τριάδας (τριό-ρκες) οἱ ὁποῖοι διεξῆγον ἀντιπολεμικὴν ἡττοπαθῆ καὶ διαλυτικὴν προπαγάνδαν.

Ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἶχαν ἀπεργήσει εἰς Ἑλλάδα οἱ σιδηροδρομικοὶ τῶν ΣΕΚ μὲ αἴτημα τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν των. Ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ τιμωρήση 300 πρωταιτίους τῆς ἀπεργίας, τοὺς ἀπέστειλεν νὰ ἐργασθοῦν εἰς τοὺς σιδηροδρόμους τῆς Μ. Ἀσίας. Φυσικὰ μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχαν πολλοὶ κομμουνισταὶ μὲ ἀποτέλεσμα τὸ σιδηροδρομικὸ δίκτυο τοῦ μετώπου νὰ περιέλθη εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον τὸ ἐχρησιμοποίησεν διὰ νὰ μεταφέρη λιποτάκτας πρὸς τὰ μετόπισθεν καὶ προπαγανδιστικὸν ὑλικὸν πρὸς τὸ μέτωπον!

Παραλλήλως εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ Κ.Κ.Ε. προσεπάθει νὰ ὀργανώση ἀντιπολε-

μικὸν ἀγῶνα καὶ νὰ δυσχεράνη μὲ κάθε τρόπον τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου. Διὰ τοῦτο ὠργάνωσεν ἀπεργίαν τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἠλεκτρισμοῦ καὶ Ἠλεκτροκινήσεως (φθινόπωρον 1921), ὡρισμένας ἀντιπολεμικὰς συγκεντρώσεις εἰς Θεσσαλονίκην, Βόλον, Καβάλαν καὶ Δράμαν (1920-21).

Τὸν Μάϊον τοῦ 1922, συνῆλθεν τὸ συνέδριον τοῦ Κ.Κ. Βουλγαρίαςς. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε., Πετσόπουλος, ὡμίλησεν ἐκεῖ κατὰ τῆς Μικρασιατικῆς ἐκστρατείας καὶ μετὰ ἀγκάλιασε καὶ ἐφίλησε τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Βουλγαρίας (Εἰς τὸ συνέδριον εἶχε τεθῆ καὶ ζήτημα αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας).

Διὰ τὴν δρᾶσιν αὐτὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. συνελήφθησαν τὸ θέρος τοῦ 1922 τὰ μέλη τῆς Κ.Ε. του μὲ τὴν κατηγορίαν τῆς ἐσχάτης προδοσίας καθὼς καὶ 22 στελέχη τοῦ κόμματος δρῶντα εἰς τὸ μέτωπον.

Μόλις ἤρχισεν ἡ μεγάλη ἐπίθεσις τοῦ Κεμὰλ εἰς τὸ μέτωπον (Αὔγουστος 1922) οἱ κομμουνισταὶ ἔρριξαν τὸ σύνθημα «Στὰ σπίτια μας!» καὶ ὠργάνωσαν μαζικὲς λιποταξίες. Ἡ ἐπακολουθήσασα κατάρρευσις τοῦ μετώπου καὶ ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1922 ἔκαμαν νὰ λησμονηθῆ ἡ ὑπόθεσις τῆς κομμουνιστικῆς προδοσίας καὶ τὰ μέλη τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπεφυλακίσθησαν χωρὶς νὰ δικασθοῦν (Ὀκτώβριος 1922).

Ἐπίσης ἀφέθησαν ἐλεύθεροι οἱ 22 κομμουνισταὶ οἱ κρατούμενοι εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Σμύρνης, ἐκ τῶν ὁποιων οἱ 7 ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐνῶ οἱ 15 φοβούμενοι μήπως δικασθοῦν διὰ προδοσίαν παρέμειναν εἰς τὴν Σμύρνην, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν τοῦρκον διοικητὴν στρατηγὸν Νουρεντὶν πασᾶ καὶ τοῦ ὑπέβαλον ὑπόμνημα εἰς τὸ ὁποῖον ἀνέφερον ὅτι ἦσαν κομμουνισταὶ καὶ «ἐργάσθηκαν ντεφαιτιστικῶς στὸν ἑλληνικὸ στρατὸ» καὶ ἄρα ἐβοήθησαν τὴν Τουρκία καὶ ἐζήτησαν νὰ παραδοθοῦν εἰς τὸν σοβιετικὸν πρεσβευτὴν Ἀράλωφ. Ὁ Νουρεντὶν ὅμως τοὺς ἔστειλεν εἰς τὰ στρατόπεδα μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους.

Ἡ 1η συνδιάσκεψις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ πρώτη φάσις εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ὀππορτουνισμοῦ

Τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1922 συνῆλθε ἡ 1η συνδιάσκεψις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἡ ὁποία ἔπαιξεν μεγάλον ρόλον εἰς ὅλην τὴν μετέπειτα ἐξέλιξίν του.

Τὴν συνδιάσκεψιν συνεκάλεσεν ἡ τότε ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ἀρ. Σιδέρης, Γ. Γεωργιάδης, Ἀβ. Μπεναρόγιας) ἡ ὁποία ἐπωφελουμένη τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ πλεῖστα στελέχη τοῦ κόμματος καὶ μάλιστα τὰ πλέον «ὀρθοδόξως ἐπαναστατικά» ἀπουσίαζον εἰς τὸ μέτωπον, ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλη σοσιαλδημοκρατικὰς ἀπόψεις καὶ νὰ ἀκυρώση οὐσιαστικῶς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Β' συνεδρίου (1920) περὶ ἐντάξεως τοῦ κόμματος εἰς τὴν Κομμουνιστικὴν Διεθνῆ. Διὰ τῆς διασκέψεως δηλαδὴ αὐτῆς ἐπεδιώχθη τότε ἀπὸ τοὺς ἐναπομένοντας ἐντὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. πραγματικοὺς σοσιαλιστὰς ἡ στροφὴ τοῦ κόμματος πρὸς τὴν σοσιαλδημοκρατίαν.

Συγκεκριμμένως οἱ ἡγέται τοῦ Κ.Κ.Ε. διεκήρυξαν:

α) Ὅτι «τὸ κόμμα ἔχει ἀνάγκην μακρᾶς καὶ νομίμου ὑπάρξεως» συνεπῶς ὀφείλει νὰ ἐγκαταλείψη τὴν ἐπαναστατικὴν τακτικήν.

β) Ὅτι «ἡ ὀξύτης τῆς ἐπιθετικότητος τοῦ κόμματος δὲν πρέπει νὰ ὑπερβῆ τὰ ὅρια τῆς πολιτικῆς ἀντοχῆς τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ τῆς ὅλης ἱκανότητος τοῦ κινήματος, κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν», συνεπῶς ὀφείλει ἀντὶ τῆς ἐπαναστατικῆς νὰ ἀκολουθήση τὴν ρεφορμιστικὴν τακτικὴν τῶν νομίμων ἀγώνων καὶ ἀντὶ νὰ ἐπιδιώκη τὴν ἀνατροπὴν τοῦ καθεστῶτος νὰ ἐπιδιώξη τὴν βελτίωσίν του διὰ τῆς λήψεως διαφόρων μέτρων ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων.

γ) Ὅτι τὸ κόμμα «ἀποδέχεται ὅλας τὰς μέχρι τοῦδε ἀποφάσεις τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς ὡς ντοκουμέντα ἱστορικῆς σημασίας ὀφείλοντα νὰ φωτίσουν αὐτὸ εἰς τὸν δρόμον του ἀναλόγως πρὸς τὴν ἱστορικὴν περίοδον τὴν ὁποίαν διατρέχει

τὸ κίνημα ἐν Ἑλλάδι». Τοῦτο ὅμως σημαίνει ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Κόμιντερν δὲν θὰ ἦσαν ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον θὰ ἐφήρμοζεν ἢ ὄχι αὐτὰς ἀναλόγως τῶν ἑλληνικῶν συνθηκῶν πρὸς τὰς ὁποίας καὶ θὰ τὰς προσήρμοζεν.

Αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ τῆς 1ης συνδιασκέψεως, ὁμοφώνως ἐγκριθεῖσαι καὶ δημοσιευθεῖσαι εἰς τὸν Ριζοσπάστην τῆς 20-2-1922 οὐσιαστικῶς ἐκήρυσσον τὴν ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ τὴν Κόμιντερν. Διὰ τοῦτο κατεδικάσθησαν ἀπὸ τὴν Μόσχαν ὡς «ὀππορτουνιστικαὶ» (=καιροσκοπικαὶ) καὶ τὸ ἐπὶ τούτῳ συγκληθὲν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1922 ἔκτακτον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. τὰς ἠκύρωσε, δεκήρυξε τὴν μετατροπὴν τοῦ κόμματος εἰς «τμῆμα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς» καὶ τὸ ὑπεδούλωσεν ἔτι περισσότερον εἰς αὐτήν.

Ἡ 1η Συνδιάσκεψις ἐξέλεξεν ἐπίσης νέαν ἑπταμελῆ Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν μὲ γενικὸν γραμματέα τον Γ. Κορδᾶτον καὶ μέλη τοὺς Ν. Δημητρᾶτον, Π. Δημητρᾶτον, Α. Σιδέρην, Γ.Γεωργιάδην, Μ. Σιδέρην καὶ Γ. Πετσόπουλον. Ὅλοι αὐτοὶ κατηγορήθησαν ὡς «ὀππορτουνισταὶ» (καιροσκόποι) καὶ ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ αὐτό, ἄλλοι ἐντὸς τοῦ 1922 καὶ ἄλλοι ἀργότερον. Διὰ τοῦτο ἡ κρίσις αὐτῆς τῆς περιόδου (1922-24) λέγεται «ὀππορτουνιστική» (=καιροσκοπική).

Τὸ ἔκτακτον συνέδριον τοῦ 1922. Τὸ Κ.Κ.Ε. τμῆμα τῆς Κόμιντερν

Εἰς τὸ ἔκτακτον συνέδριον τοῦ Ὀκτωβρίου 1922 μετὰ ἀπὸ ὀξείας συζητήσεις ἐπεκράτησαν οἱ «ἀριστεροὶ» καὶ ἰδίως ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀναδειχθῆ διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνθελληνικῶν ἐντολῶν τῆς Κόμιντερν εἰς τὸ μικρασιατικὸν μέτωπον, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀκυρωθοῦν αἱ ἀποφάσεις τῆς 1ης συνδιασκέψεως καὶ νὰ διαγραφοῦν ἀπὸ τὸ κόμμα ὡς «ὀππορτουνισταὶ» ὁ Α. Σιδέρης, ὁ Γ. Γεωργιάδης, ὁΜ. Σιδέρης καὶ ὁ Γ. Πετσόπουλος. Τὸ συνέδριον ἐξέλεξε νέαν διοίκησιν τοῦ κόμματος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπεμακρύνθησαν οἱ διαννοούμενοι. Γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξελέγη ὁ Ν. Σαργολόγος καὶ μέλη τῆς ἡγεσίας ὁ Μάγγος, ὁ Λαγουδάκης, ὁ Γιαμογιάννης καὶ ὁ Κορδᾶτος καὶ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Σταυρίδης, ὁ Μπεναρόγιας καὶ ὁ Γιατσόπουλος. Ἀπὸ ὅλα τὰ μέλη τῆς Κ.Ε. μόνον ὁ Κορδᾶτος ἦτο μορφωμένος.Οἱ ὑπόλοιποι ἦσαν ἐργατικὰ στελέχη ποὺ δὲν ἤξευραν πολλὰ πράγματα καὶ ἔτσι ἐκτελοῦσαν πειθηνίως τὰς ἐντολὰς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. Εἰς τὴν οὐσίαν ἡ διοίκησις τοῦ κόμματος περιῆλθεν εἰς τὴν ὁμάδα τῶν «ἀριστερῶν» στελεχῶν τὰ ὁποῖα ἐπανῆλθον ἐκ τοῦ μετώπου.Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐχαρατηρίσθη ἐπισήμως ὡς «τὸ τμῆμα ποὺ ἔχει ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνὴς στὴν Ἑλλάδα».

Ὁ διαγραφεὶς Πετσόπουλος ἐκλήθη νὰ παραδώση εἰς τὸ κόμμα τὸν «Ριζοσπάστην», πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἔπραξεν. Τὸ 1923 δεγράφη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. λόγῳ τῶν σοσιαλδημοκρατικῶν του ἀπόψεων καὶ ὁ Α. Μπεναρόγιας.

Νέος καθοδηγητὴς ἐκ Ρωσίας

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Μόσχα, ἀνήσυχος διὰ τὴν κρίσιν τῶν «λικβινταριστῶν», ἔστειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς Κόμιντερν τὸν Ἀλεξάντερ Τσετούγιεφ, μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε.

Οὗτος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας τὸν Νοέμβριον τοῦ 1922 μέσῳ Κωνσταντινουπόλεως μὲ πλαστὸν διαβατήριον ὡς πλασιὲ διαφόρων βιομηχανικῶν εἰδῶν, προσκομίζων δείγματα, τιμολόγια κλπ. Ὁ Τσετούγιεφ ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν νέαν ὑπὸ τὸν Ν. Σαργολόγον ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῆς μετέφερεν τὴν γραμμὴν τῆς Μόσχας. Συμφώνως προς αὐτὴν τὴν γραμμήν, ἡ κατάστασις εἰς τὴν Ἑλλάδα λόγῳ τῶν συνεχῶν πολέμων ἀπὸ τὸ 1912 καὶ τῆς μικρασιατικῆς καταστροφῆς ἦτο ἐπαναστατικὴ καὶ συνεπῶς τὸ Κ.Κ.Ε. ἔπρεπε νὰ θέση ὡς στόχους του τὴν κατάκτησιν τῶν μαζῶν καὶ τῆς ἐξουσίας. Ἀπεφασίσθη τότε νὰ γίνη στρατολογία νέων μελῶν εἰς τὸ κόμμα (τὸ ὁποιον εἶχεν 2.000 μέλη), νὰ ἐκκαθαρισθοῦν αἱ σοσιαλδημοκρατικαὶ ἀντιλήψεις,

νὰ ἐκτοπισθοῦν τὰ ρεφορμιστικὰ στελέχη ἀπὸ τὰ συνδικᾶτα, νὰ ἐνισχυθῆ ἡ κυκλοφορία τοῦ «Ριζοσπάστη» (ἦτο τότε 3.000 φύλλα), νὰ γίνουν ἔρανοι καὶ νὰ δοθῆ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἐκ μέρους τῆς Μόσχας. Ὁ Τσετούγιεφ ἄφησεν τότε 200 λίρας εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ὑπεσχέθη νὰ στείλη καὶ ἄλλα. Πράγματι τὸ 1923 ἡ Κόμιντερν ἐνέκρινε τὸ ποσὸν τῶν 30.000 χρυσῶν ρουβλίων ὡς ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε.

Ἡ Βαλκανικὴ Κομμουνιστικὴ Ὁμοσπονδία

Ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνὴς ἵδρυσεν τὸν Μάϊον τοῦ 1922 τὴν Βαλκανικὴν Κομμουνιστικὴν Ὁμοσπονδίαν (ΒΚΟ) μὲ ἕδραν τὴν Βιέννην. Ἡ ΒΚΟ περιελάμβανε τὰ Κ.Κ. Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Γιουγκοσλαυΐας, Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας.

Εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ διηυθύνετο ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους, τοὺς μόνους οἱ ὁποῖοι διέθετον ἰσχυρὸν κομμουνιστικὸν κόμμα (τὸ 1922 τὸ Κ.Κ.Β. εἶχεν 60.000 μέλη) μὲ ἱστορίαν καὶ ἀξιολόγους ἡγέτας (Χρ. Καμπακτσῆεφ, Β. Κολάρωφ, Γ. Δημητρώφ, Κυρκώφ). Ἄλλωστε ἡ Βουλγαρία, ἀνεξαρτήτως καθεστῶτος, ἦτο τὸ εὐνοούμενον βαλκανικὸν κράτος τῆς Ρωσίας (ἐπίσης ἀνεξαρτήτως καθεστῶτος) ὡς φορεὺς τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς καὶ ὄργανόν της εἰς τὰ Βαλκάνια.

Εἰς τὴν ΚΒΟ ἕκαστον Κ.Κ. εἶχεν ψήφους ἀναλόγους τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν του καὶ συνεπῶς οἱ Βούλγαροι εἶχαν τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν

Ἡ πρώτη σημαντικὴ ἐπαφὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τὴν ΒΚΟ ἔγινε τὸν Ἰούλιον τοῦ 1922 ὅταν συνῆλθεν εἰς Σόφιαν ἡ συνδιάσκεψις τῆς ΒΚΟ. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀντεπροσωπεύθη τότε ἀπὸ τὸν Γ. Πετσόπουλον. Εἰς τὴν συνδιάσκεψιν αὐτὴν (καὶ εἰς τὸ προηγηθὲν συνέδριον τοῦ Κ.Κ. Βουλγαρίας) ἐτέθη διὰ πρώτην φορὰν ζήτημα «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης». Τὸ ζήτημα ἐτέθη ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους ἀλλὰ οἱ Γιογκοσλαῦοι ἐπρότειναν τὴν ἀναβολήν του. Τὴν γιουγκοσλαυϊκὴν πρότασιν ὑπεστήριξεν καὶ ὁ τοῦρκος ἀντιπρόσωπος καὶ ὁ Γ. Πετσόπουλος μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι δὲν εἶχεν ὁδηγίας τῆς Κ.Ε. τοῦ κόμματος του.

Τότε ἀκριβῶς, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1923, ἡ ΒΚΟ ἔστειλεν εἰς Ἀθήνας τὸν βούλγαρον Τσώνωφ διὰ νὰ καθοδηγῆ τὸ Κ.Κ.Ε., προφανῶς διὰ νὰ τὸ «βοηθήση» νὰ ἐπεξεργασθῆ τὴν πολιτικήν του ἐπὶ τοῦ «μακεδονικοῦ». Ὁ Τσώνωφ μετεῖχεν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐπέρνοῦσε τὸν καιρόν του εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ριζοσπάστη» καὶ ἐκαθοδήγει τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν «δεξιῶν» οἱ ὁποῖοι ἀντιδροῦσαν εἰς τὸ σύνθημα περὶ αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας — Θράκης καὶ εἰς τὴν ἀπόλυτον ὑποταγὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν Μόσχαν καὶ τὸ Κ.Κ. Βουλγαρίας. Διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἦλθεν τότε εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ μικρότερον ὅμως χρονικὸν διάστημα καὶ ὁ βούλγαρος κομμουνιστὴς βουλευτὴς Μαξίμωφ.

Κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Τσώνωφ καὶ μὲ πρῖσμα τὸ «μακεδονικὸν» ἤρχισεν τότε ἡ διαγραφὴ ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. ὅλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τὰς ἀντιλήψεις τῆς διαγραφείσης ἡγεσίας τοῦ 1922, ἀντετάσσοντο εἰς τὴν πλήρη σλαυοποίησιν τοῦ Κ.Κ.Ε. Οὗτοι ἀργότερον ἐχαρακτηρίσθησαν ἐπίσης ὡς «ὀππορτουνισταὶ» (=καιροσκόποι) καὶ ἡ κρίσις τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασε τότε τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ ὁποία ὀξύνθη ὅταν ἐπροβλήθη ἐντόνως τὸ «Μακεδονικὸν» (1924), λέγεται ἐπίσης «ὀππορτουνιστικὴ» καὶ ἀποτελεῖ ὡς τὸ 1926 τὴν δευτέραν φάσιν τῆς κρίσεως ποὺ ἤρχισεν τὸ 1920.

Τότε ἀκριβῶς ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Τσώνωφ διεγράφη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. ὁ ἡγέτης τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. Α. Μπεναρόγιας, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐκλεγῆ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1922 μέλος τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος. Ἐπίσης διεγράφησαν ἀρκετὰ στελέχη εἰς Θεσσονοκίνην καὶ 15 μέλη της Κομματικῆς Ὀργανώσεως Ἀθηνῶν (ΚΟΑ).

Ὁ Ἀντρέϊ Πετκόφσκυ καὶ τὸ παλαιοπολεμιστικὸν κίνημα

Τὸν Μάϊον τοῦ 1923 ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας καὶ νέος σλαῦος καθοδηγητὴς τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἦτο ὁ Ἀντρέϊ Πετκόφσκυ, μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε, πρεσβευτὴς ἀργότερα τῆς ΕΣΣΔ στο Μεξικό, ποὺ τουφεκίσθηκε ἀπὸ τὸν Στάλιν. Ὁ Πετκόφσκυ ἦλθε εἰς Ἀθήνας μὲ πλαστὸν διαβατήριον, καὶ παρουσιάσθηκε ὡς Ἀντρὲ Βὰν Γκούτς, Ὁλλανδὸς ἀρχαιολόγος καὶ ἑλληνολάτρης. Ἔμεινεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Ἀκταῖον» τοῦ Φαλήρου συνοδευόμενος ἀπὸ μίαν ὡραιοτάτην Ὁλλανδήν, ἔδωσεν διάλεξιν περὶ Ὀλυμπίας γαλλιστί, ἐδημιούργησεν σχέσεις μὲ ὑψηλὰ πρόσωπα τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας καὶ ἐπραγματοποίει ἐκδρομὰς εἰς διαφόρους ἀρχαιολογικοὺς χώρους. Ταυτοχρόνως εἶχε μυστικὰς ἐπαφὰς μὲ τοὺς ἡγέτας τοῦ Κ.Κ.Ε. τοὺς ὁποίους ἐκαθοδήγει ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κόμιντερν.

Εἰς τα τέλη Μαΐου 1923 συνῆλθεν «ἐθνικὸν συμβούλιον» τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοὺς γραμματεῖς ὅλων τῶν τοπικῶν κομματικῶν ὀργανώσεων. Εἰς τὸ συμβούλιον παρευρέθησαν καὶ ὁ Πετκόφτκυ καὶ ὁ Τσώνωφ. Τὸ θέμα ἦτο ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τοὺς «δεξιοὺς ὀππορτουνιστάς». Τὸ συμβούλιον ἐνέκρινε τὰς διαγραφὰς τοῦ Μπεναρόγια καὶ τῶν ἄλλων, διέγραψε καὶ δύο μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, τὸν Γιαμογιάννην καὶ τὸν Λαγουδάκην καὶ τοὺς ἀντικατέστησε μὲ δύο πιὸ «βολικούς» τὸν Ε. Ἀκριβόπουλον καὶ τὸν Λ. Χατζησταῦρον.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τὸ Κ.Κ.Ε. συγκέντρωσε τὶς προσπάθειές του στὶς ὀργανώσεις τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν. Ἡ μικρασιατικὴ καταστοφὴ καὶ ἡ οἰκονομικὴ κρίσις τῆς Χώρας εἶχαν δημιουργήσει μίαν μᾶζαν ἀπροστατεύτων καὶ ἀνέργων παλαιῶν πολεμιστῶν. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὠργάνωσεν σωματεῖα παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ μὲ αὐτὰ τοὺς ἐκινητοποίει διὰ τὰ οἰκονομικὰ τους αἰτήματα ἐνῶ ταυτοχρόνως καλλιεργοῦσε ἀντιπολεμικὸ πνεῦμα. Τελικῶς ἐδημιουργήθη παλαιοπολεμιστικὸν κίνημα μὲ δεκάδας χιλιάδας μελῶν εἰς ὁλόκληρον τὴν Χώραν, κάτω ἀπὸ τὸν ελεγχον τῶν κομμουνιστῶν οἱ ὁποῖοι ὠργάνωσαν ἐπίσης τοὺς ἀναπήρους καὶ τὰ θύματα τοῦ πολέμου. Το Κ.Κ.Ε. ὠφελήθη πολλὰ ἀπὸ τὸ παλαιοπολεμιστικὸν κίνημα, ἀπὸ ὅπου προῆλθαν καὶ πολλὰ στελέχη του ὡς ὁ Πουλιόπουλος, ὁ Μοναστηριώτης, ὁ Πηλιώτης, κ.ἄλλοι. Πρόεδρος τοῦ συνεδρίου τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν ἐξελέγη ὁ κομμουνιστὴς Π. Πουλιόπουλος.

Τὸ ἐκλογικὸν Βατερλὼ τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ 1923

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1923 συνῆλθε τὸ συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ νὰ προπαρασκευάση τὴν κάθοδόν του εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ Νοεμβρίου 1923. Τὸ συνέδριον ἐξέλεξε τὴν νέαν Κ.Ε. τοῦ κόμματος ἀπὸ τοὺς Θ. Ἀποστολίδην, Ε. Σταυρίδην, Σ. Μάξιμον, Ἀκριβόπουλον καὶ Τζάλλαν, μὲ γενικὸν γραμματέα τὸν πρῶτον. Ὁ «δεξιὸς» Γ. Κορδᾶτος δὲν ἐξελέγη μέλος τῆς Κ.Ε., παρέμεινεν ὅμως διευθυντὴς τοῦ «Ριζοσπάστη». Ὁ Ν. Σαργολόγος, γεν. γραμματεὺς προ τοῦ συνεδρίου, ἐξελέγη γιὰ νὰ ἀντιπροσωπεύση τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τὰ συνέδρια τῆς Κ.Δ. καὶ τῆς Β.Κ.Ο. ποὺ θὰ συνήρχοντο εἰς Μόσχαν. Λόγω τῶν συνεδρίων αὐτῶν ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ Α. Πετκόφσκυ.

Αἱ ἐκλογαὶ διηξήχθησαν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1923 καὶ τὸ ΚΚ.Ε. ἔλαβεν 18.000 ψήφους μόνον ἔναντι τῶν 100.000, τοῦ 1920! Τοῦτο ὠφείλετο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι περιωρίσθη στὶς πραγματικές του δυνάμεις. Ἡ ἧττα του αὐτὴ ὅμως ὑπῆρξε μία ψυχρολουσία γιὰ τοὺς ἡγέτες του καὶ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ μεγαλώση τὴν γκρίνια μέσα εἰς τὰς τάξεις του καὶ νὰ ὀξύνη τὴν ἐσωτερικὴν κρίσιν του, ἡ ὁποία ἐφούντωσε μὲ βάσιν τὸ «μακεδονικὸ ζήτημα».

Τὸ «Μακεδονοθρακικὸ ζήτημα»

Διὰ νὰ ἐξυπηρετηθῆ ἡ ρωσοβουλγαρικὴ τάσις πρὸς κάθοδον εἰς τὸ Αἰγαῖον διὰ μέσου τῶν ἑλληνικῶν ἐδαφῶν καὶ νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ παλαιὸν σλαυϊκὸν ὄνειρον διὰ μίαν μόνιμον σλαυϊκὴν ἐγκατάστασιν εἰς τὰς ἀκτάς του, ἐρρίφθη ἀπὸ τὴν

σοβιετικὴν Ρωσίαν καὶ ἀπὸ τὴν ἀστικὴν (μετέπειτα καὶ ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν) Βουλγαρίαν τὸ σύνθημα τῆς ἱδρύσεως δύο «ἀνεξαρτήτων» κρατῶν, ἑνὸς μακεδονικοῦ καὶ ἑνὸς θρακικοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν βεβαίως τῆς Σόφιας καὶ τῆς Μόσχας. Τὸ σύνθημα τοῦτο ἀνέλαβεν κατ' ἐντολὴν τῆς Μόσχας νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνής, ἡ ὁποία διέταξε τὰ Κ.Κ. τῶν ἐνδιαφερομένων χωρῶν νὰ τὸ ἐξυπηρετήσουν δι' ὅλων τῶν δυνάμεών των.

Τὸ ζήτημα τῆς αὐτονομήσεως ἐτέθη, ὅπως ἤδη ἀενφέραμεν, διὰ πρώτην φορὰν ἐπισήμως ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους εἰς τὴν διάσκεψιν τῆς Β.Κ.Ο. τὸν Ἰούλιον τοῦ 1922 καὶ ἀνεβλήθη.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1923 συνῆλθεν εἰς Μόσχαν συνέδριον τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. Μὲ εἰσήγησιν τῶν Βουλγάρων Κολλάρωφ καὶ Δημητρὼφ καὶ μὲ τὴν ὑποστήριξιν τῶν εἰδικῶν διὰ τὰ βαλκανικὰ ζητήματα στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. Ρακόφσκυ καὶ Μανουήλσκυ, τὸ συνέδριον υἱοθότησε τὴν πρότασιν περὶ αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε. Ν. Σαργολόγος ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς προτάσεως, ἐνῶ ὁ Γιουγκοσλαῦος ἐψήφισεν ἐναντίον της!.

Ἀμέσως μετὰ συνῆλθε συνέδριον καὶ τῆς Β.Κ.Ο. ποὺ ἐνέκρινε ἐπίσης τὴν ἴδια ἀπόφασι.

Ἡ 6η συνδιάσκεψις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐγκρίνει ἐπίσης τὴν ἀπόφασι καὶ ἀναλαμβάνει ἐπίσημα νὰ ἀγωνισθῇ γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ρωσοβουλγαρικῶν σχεδίων περὶ ἱδρύσεως «Μακεδονικοῦ» καὶ «Θρακικοῦ» κράτους. Ἡ ἀποψίς του εἶναι ὅτι :

«Τὴν Ἑλληνικὴ Μακεδονία τὴν διοικεῖ ἡ ἑλληνικὴ μειοψηφία κυριαρχοῦσα ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐθνοτήτων. Ἐφαρμόζεται ὁ βίαιος ἐξελληνισμὸς τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ στὴ Θράκη «Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρηση» ἀριθ. 2 Φεβρ. 1924).

Τὸ Κ.Κ.Ε. ρίχνει τὸ σύνθημα τῆς «ἀνεξάρτητης Μακεδονίας—Θράκης», ποὺ φυσικὰ θὰ τεθοῦν ὑπὸ τὴν σοβιετικὴ ἐπιρροὴ διότι :

«Οἱ Μακεδόνες ἐργάτες καὶ ἀγρότες θὰ ἀπαλλαχθοῦν ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ τῆς κυριαρχούσης μπουρζουαζίας τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν, ὑπολογίζοντας στὴν ὑποστήριξι τῆς Ε.Σ.Σ.Δ.». («Κομ. Ἐπιθεώρηση» ἀριθ. 10 Ὀκτ. 1924).

Τὸ Κ.Κ.Ε. συνεργάζεται μὲ τοὺς κομιτατζῆδες

Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν ἀρκέσθηκε μόνον σὲ συνθήματα. Ἀνέπτυξε καὶ πρακτικὴ δρᾶσι (ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πολιτικὴ—προπαγανδιστική), γιὰ τὴν ἀπόσπασι τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. ἦλθε σὲ μυστικὲς ἐπαφὲς ἀκόμη καὶ μὲ τὴν βουλγαρικὴ ἀντιδραστικὴ κομμιτατζίδικη ὀργάνωσι Ε.Μ.Ε.Ο. (Ἐσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὀργάνωσις). Ἡ Ε.Μ.Ε.Ο. ἦταν μία ἐθνικιστικὴ βουλγαρικὴ ὀργάνωσις ποὺ ἱδρύθη γιὰ νὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῆς αὐτονομήσεως τῆς γιουγκοσλαβικῆς καὶ ἑλληνικῆς Μακεδονίας ὡς μεταβατικου σταθμοῦ γιὰ τὴν προσάρτησί της στὴν Βουλγαρία. Ἀρχηγοί της ἦσαν οἱ στρατηγοὶ Ἀλεξαντρὼφ καὶ Πρωτεγέρωφ. Ἡ Ε.Μ.Ε.Ο. ὡς ἐθνικιστικὴ ὀργάνωσις εἰχε ὑποστηρίξει τὸ 1923 τὸ κίνημα τῆς Δεξιᾶς τοῦ Τσαγκὼφ ποὺ ἀνέτρεψε τὴν ἀριστερὴ ἀγροτικὴ βουλγαρικὴ κυβέρνησι τοῦ Σταμπολίνσκυ. Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1923 οἱ Βούλγαροι κομμουνισταὶ ἐπανεστάτησαν ἐνανίον τοῦ δεξιοῦ καθεστῶτος τοῦ Τσαγκώφ. Ἡ ἐπανάστασις συνετρίβη καὶ εἰς αὐτὸ συνετέλεσαν καὶ οἱ κομιτατζῆδες τῆς Ε.Μ.Ε.Ο.

Γρήγορα ὅμως οἱ ἄκροι ἐθνικισταὶ τῆς Ε.Μ.Ε.Ο. ἀπεγοητεύθησαν ἀπὸ τὸν Τσαγκώφ, ὁ ὁποῖος ἀπησχολημένος μὲ τὰ ἐσωτερικὰ βουλγαρικὰ προβλήματα δὲν τοὺς ὑπεστήριξε ὅσο ἤθελαν. Ταυτοχρόνως εἶδαν ὅτι ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς

καὶ τὸ Κ.Κ. Βουλγαρίας πρωτοστατοῦσαν στον ἀγῶνα διὰ τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας. Καὶ τότε συνεβη τὸ ἑξῆς περιεργον. Οἱ ἀριστεροὶ ἀγροτικοὶ τοῦ Σταμπολίνσκυ, οἱ κομμουνισταὶ καὶ οἱ κομμιτατζῆδες τῆς Ε.Μ.Ε.Ο. συγκρότησαν κοινὸ μέτωπο ἐναντίον τοῦ Τσαγκώφ!

Τὴν 5 Μαΐου 1924 ὁ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ε.Μ.Ε.Ο. βούλγαρος ἐθνικιστὴς στρατηγὸς Ἀλεξαντρὼφ ὑπέγραψεν πρωτόκολλον μὲ τὴν Κομμουνιστικὴ Διεθνῆ, δυνάμει τοῦ ὁποίου αὐτη ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐνισχύση τὰς αὐτονομιστικὰς προσπαθείας τῶν κομιτατζήδων καὶ νὰ συνεργασθῇ μὲ αὐτοὺς διὰ τῶν Κ.Κ. τῆς Βαλκανικῆς (Ὁ ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς Ε.Μ.Ε.Ο., ὁ Πρωτογέρωφ διεφώνησε εἰς τὸ θέμα τῆς συνεργασίας μὲ τοὺς κομμουνιστάς).

Ἔτσι ἡ Ε.Μ.Ε.Ο. ἀπεκατέστησεν στενὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν Β.Κ.Ο. καὶ μὲ τὸ Κ.Κ.Ε. Πράγματι τὸ θέρος τοῦ 1924 ὁ περιβόητος ἀρχικομιτατζῆς τῆς Ε.Μ.Ε.Ο., Πανίτσα ἦλθε εἰς Θεσσαλονίκην ὅπου εἶχε μυστικὰς συναντήσεις μὲ τὸν Ε. Σταυρίδην ὡς ἐκπρόσωπον τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ θέμα τὸν συντονισμὸν τῆς δράσεως τῶν δύο ὀργανώσεων διὰ τὴν ἵδρυσιν Μακεδονικοῦ κράτους. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πανίτσα κατῆλθεν εἰς Ἀθήνας ὡς δῆθεν γιουγκοσλαῦος ἔμπορος ὑπὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα Ἀβράμοβιτς μὲ τὸ ὁποῖον κατέλυσεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον«Μέγας Ἀλέξανδρος» τῆς Ὁμονοίας. Εἰς Ἀθήνας ὁ Πανίτσα συνηντήθη μυστικῶς μὲ τὸν γενικὸν γραμματέα τοῦ Κ.Κ.Ε. Θ. Ἀποστολίδην, ὁ ὁποῖος προσωπικῶς εἶχεν ἀμφιβολίας ἐπὶ τοῦ συνθήματος περὶ ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας.

Ἄλλωστε τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν ἔκρυψεν ἐντελῶς τὰς σχέσεις του μὲ τὴν κομιτατζίδικη Ε.Μ.Ε.Ο.. Ὁ «Ριζοσπάστης» τῆς 25 Ἀπριλίου 1924, ἔγραφεν :

«Τὸ Κόμμα πρέπει νὰ ὑποστηρίξη τὸ κίνημα αὐτό, νὰ τὸ βοηθήση νὰ ὀργανωθῇ. Αὐτὸ ἀφορᾶ πριν ἀπ' ὅλα το Μακεδονικὸ κίνημα, ποὺ ἔχει γιὰ ὀργάνωσή του τὴν Ε.Μ.Ε.Ο.»

Ὀξεία διαμάχη εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κ.Κ.Ε. Β' φάσις τῆς ὀππορτουνιστικῆς κρίσεως

Ἡ στάσις αὐτὴ ὅμως τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπροκάλεσεν τὴν ἀγανάκτησιν πολλῶν στελεχῶν του, ποὺ κατάπληκτα ἔβλεπαν ὅτι εἶχον καταστῆ τὰ ὄργανα ἑνὸς ἀδιστάκτου ἰμπεριαλισμοῦ. Ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος διεφώνησεν ἐπὶ τῆς αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ἦτο ὁ διευθυντὴς τοῦ «Ριζοσπάστη» Γ. Κορδᾶτος, ὁ ὁποῖος ἐχαρακτήρισε τὸ σύνθημα αὐτὸ ὡς «ἀνεδαφικόν». Ἐπίσης διεφώνησεν καὶ ὁ Θ. Ἀποστολίδης, γεν. γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε.

Οἱ «ἀριστεροὶ» ὅμως εἶχαν τὴν ἀπόλυτον ὑποστήριξιν τῆς Μόσχας, τῆς Σόφιας, τῆς Β.Κ.Ο. ἡ ὁποια ἐκυριαρχεῖτο ἀπὸ τοὺς βουλγάρους καὶ τῆς Κ.Δ. (Κομ. Διεθνοῦς) τῆς ὁποιας γενικὸς γραμματεὺς εἶχεν ἐκλεγῆ ὁ βούλγαρος Βασίλη Κολλάρωφ. (Πρόεδρός της ἦτο ὁ Ρῶσος Ζηνόβιεφ ποὺ τὸν τουφέκισε ὁ Στάλιν).

Ὁ Σ. Μάξιμος καὶ ὁ Π. Πουλιόπουλος ἀνήκοντες εἰς τοὺς «ἀριστεροὺς» μετέβησαν τότε εἰς Μόσχαν ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐκεῖ συμφώνησαν μὲ τοὺς Βουλγάρους καὶ τὸν Μανουήλσκυ ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως αὐτονομηθοῦν ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη.

Ἐν τῷ μεταξὺ μέσα εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἀρχίσει ἡ συστηματικὴ προώθησις τῶν πρακτόρων τῆς Μόσχας. Ἐπρόκειτο γιὰ τοὺς «Κούτβηδες», δηλ. τοὺς ἀποφοίτους τῆς σχολῆς ΚΟΥΤΒ (Κομμουνιστικὸ Πανεπιστήμιο Ἀνατολικῶν Λαῶν) ποὺ λειτουργοῦσε εἰς τὴν ΕΣΣΔ γιὰ νὰ ἐκπαιδεύη στελέχη διὰ τὰ Κ.Κ. τῶν Βαλκανίων καὶ τῆς Ἀσίας. Τὸ θέρος τοῦ 1924 ἔφθασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ πρώτη ὁμάδα «Κούτβηδων». Ἦλθαν μὲ τὸ ρωσικὸν ἀτμόπλοιον «Τσιτσέριν» ἀλλὰ ἀπεβιβάσθησαν νύκτα εἰς μίαν ἀπόμερον ἀκτήν, διότι δὲν εἶχαν διαβατήρια.

Μὲ τὸ ἴδιο ἀτμόπλοιον ἐταξίδευεν καὶ ἡ πρώτη γραμματεὺς τῆς σοβιετικῆς πρεσβείας Ροζλαβὲτς ἡ ὁποία ὅμως ἀπεβιβάσθη ἐπισήμως μὲ διπλωματικὸν διαβατήριον εἰς Πειραιᾶ. Μεταξὺ αὐτῶν τῶν πρώτων Κούτβηδων ἦσαν ὁ Ν. Ζαχαριάδης, ὁ Σκυτάλης (Τζινιέρης), ὁ Κ. Σκλάβος, ὁ Κρητικός, ὁ Νικολαΐδης καὶ ἄλλοι. Ὅλοι αὐτοὶ ἦσαν ἔμπιστοι τοῦ Κρεμλίνου καὶ προωρίζοντο νὰ καταλάβουν τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐκτοπίζοντες τοὺς «παληοὺς» οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν τόσον ἔμπιστοι. Ἀμέσως οἱ «Κούτβηδες» κατέλαβον διάφορες ἐπίκαιρες θέσεις εἰς τὸν μηχανισμὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. Λ.χ. ὁ Ζαχαριάδης ἀνέλαβε τὴν καθοδήγησιν τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας Θεσσαλονίκης. Ἔτσι ἡ Μόσχα προώθησε μέσα εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. τοὺς ἐντελῶς ἰδικούς της ἀνθρώπους.

Μέσα εἰς αὐτὰς τὰς συνθήκας προετοιμάσθη τὸ 3ον ἔκτακτον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ νὰ συζητήση τὸ «μακεδονικόν». Διὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ συνεδρίου κατέφθασαν εἰς τὴν Ἑλλάδα δύο ἀντιπρόσωποι τῆς Κόμιντερν : Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ. Τσεχοσλοβακίας καὶ μέλος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κόμιντερν Ριχάρδος Σμέραλδ καὶ ὁ εἰδικὸς τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. διὰ τὰ βαλκανικὰ ζητήματα Οὐκρανὸς ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν Ντιμήτρη Μανουήλσκυ, μέλος ἐπισης τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κόμιντερν. Ὁ Σμέραλδ ἦλθευ εἰς τὴν Ἑλλαδα ἐπισήμως μὲ κανονικὸν διαβατήριον (ἦτο καὶ βουλευτὴς εἰς τὴν χώραν του), ἐνῶ ὁ Μανουήλσκυ ἦλθεν παρανόμως μὲ ψεύτικον ὄνομα καὶ εἰς τὸ συνέδριο παρουσιάσθηκε σὰν «σύντροφος Μιχάλης». Μὲ τὸ ψευδώνυμον αὐτὸ ἐδημοσιεύθησαν οἱ λόγοι του εἰς τὸ συνέδριο εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» τῆς 27—30 Νοεμβρίου 1924. (Μετὰ τὸ συνέδριον ἡ ἀστυνομία συνέλαβε τὸν Μανουήλσκυ χωρὶς ὅμως νὰ γνωρίζη ποῖος ἦτο καὶ τὸν ἀπήλασεν ἀπὸ τὴν Χώραν).

Τὸ συνέδριον συνῆλθεν τὸν Νοέμβριον—Δεκέμβριον 1924, ἐνέκρινε τὴν γραμμὴν Μανουήλσκυ—Πουλιοπούλου—Μαξίμου, ἔθεσεν εἰς τὸ περιθώριον τοὺς διαφωνοῦντας Γ. Κορδᾶτον καὶ τὸν ἴδιον τὸν γενικὸν γραμματέα τοῦ κόμματος Θ. Ἀποστολίδην καὶ ἔρριψε τὸ σύνθημα: «Ζήτω ἡ ἀνεξάρτητη Μακεδονία καὶ Θράκη !» («Ριζοσπάστης» 12 Δεκ. 1924). Σχετικῶς μὲ τὸ σύνθημα αὐτό, ὁ Γ. Κορδᾶτος ἔγραψε ἀργότερα :

«Τὸ σύνθημα αὐτὸ ἦταν τὸ ἄκρον ἄωτον τοῦ παραλογισμοῦ...Χωρὶς νὰ ὑπάρχη τὸ ἐλάχιστο ἐθνικιστικὸ κίνημα στὴν Ἑλληνικὴ Μακεδονία ἀπ' ὅπου ἀπὸ πολὺ καιρὸ ὄφυγαν οἱ Σλαῦοι, τὸ Κ.Κ. δημιούργησε ζήτημα. Τὸ Κ.Κ.Ε. διαλύθηκε γιατὶ ἀποδοκιμάστηκε ἀπὸ τοὺς ἐργάτες, γιατὶ ὁ κομμουνισμὸς στὴν Ἑλλάδα, ἐμφανίσθηκε σὰν σύμμαχος τοῦ βουλγαρικοῦ σωβινισμοῦ. Τὸ Κ.Κ.Ε. παρασύρθηκε σὲ συμμαχία μὲ τοὺς βουλγάρους ὑπερεθνικιστάς, τοὺς κομιτατζῆδες, ἐνῶ ξέχασε νὰ μιλήση ποτὲ γιὰ τὰ Δωδεκάνησα καὶ γιὰ τὴν Κύπρο». («Ριζοσπάστης» 25 Φεβρ. 1927).

Τὸ Κ.Κ.Ε. ὅμως διετήρησε αὐτὴν τὴν θέσιν του μὲ διαφόρους διακυμάνσεις μέχρι καὶ τὸ 1949 (Ἀπόφασις τῆς 5ης ὁλομελείας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἰαν. 1949). καὶ τὴν διατηρεῖ καὶ σήμερα σὲ ὑπολανθάνουσα κατάστασι.

Ἡ φυγὴ τοῦ Ν. Σαργολόγου

Ὁ τέως γεν. γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. Ν. Σαργολόγος ὁ ὁποῖος τὸ εἶχεν ἀντιπροσωπεύσει εἰς τὰ συνέδρια τῆς Σόφιας καὶ Μόσχας καὶ ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς αὐτονομίας τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης, κατέφερεν ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν τῆς κρίσεως ἕνα ἰσχυρὸν κτύπημα κατὰ τοῦ κόμματος. Ὁ Σαργολόγος κατὰ τὴν ἐπὶ τρίμηνον διαμονήν του εἰς Μόσχαν ἐπαντρεύθηκε μίαν γερμανίδα ὑπάλληλον τῆς Κόμιντερν ἡ ὁποία εἶχε ἕνα ἀδελφὸν εἰς τὸν Ἀμερικήν. Ἐπιστρέφων εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔφερε μαζί του τὴν σύζυγόν του καὶ 7.500 δολλάρια ποὺ τοῦ ἐδόθησαν ὡς ἑξαμη-

νιαία ἐπιχορήγησις διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. (7.500 δολ. ἦσαν τότε 1.500 χρυσαῖ ἀγγλικαὶ λίραι). Αὐτὸς ὅμως κατεχράσθη τὰ χρήματα καὶ φοβούμενος ὅτι τὸ κόμμα θὰ διατάξῃ τὸν δολοφονίαν του ἔφυγε μαζὶ μὲ τὴν σύζυγόν του εἰς τὴν 'Αμερικήν. Τὸ σκάνδαλον αὐτὸ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀποτυχίαν τῶν ἐκλογῶν τοῦ Νοεμβρίου καὶ τὸ «μακεδονικὸν» ὄξυνε τὴν ἐσωτερικὴν κρίσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ηὔξησε τὴν ἀπομόνωσίν του.

Πάντως ἡ Κόμιντερν ἐψήφισε συμπληρωματικὴν πίστωσιν διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ἔστειλεν ἄλλα χρήματα εἰς τὴν θέσιν ἐκείνων ποὺ κατεχράσθη ὁ Ν. Σαργολόγος.

Ἡ ὀργανωτικὴ μπολσεβικοποίησις τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ «μακεδονικὸ», τὸ 3ον ἔκτακτον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. συνεζήτησε καὶ ὀργανωτικὰ θέματα. Μὲ βάσιν τὰς ὁδηγίας τοῦ Μανουήλσκυ μετέβαλε τὴν ὀργανωτικὴν διάρθρωσιν τοῦ κόμματος, ἡ ὁποία ὡς τότε ἦτο σοσιαλδημοκρατικοῦ τύπου. Εἰς τὸ συνέδριον αὐτὸ υἱοθετήθη τὸ σύστημα τῶν πυρήνων, ἀκτίδων καὶ περιφερειακῶν ὀργανώσεων, ἐλήφθησαν μέτρα διὰ τὴν ὀργάνωσιν παρανόμου μηχανισμοῦ, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς συνωμοτικότητος κ.ο.κ. Γενικῶς τὸ Κ.Κ.Ε. ἐμπολσεβικοποιεῖτο καὶ ἀπὸ ὀργανωτικῆς πλευρᾶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διηυκόλυνε βεβαίως, τὴν προώθησιν τῶν εἰδικῶς ἐκπαιδευμένων εἰς αὐτὰ τὰ θέματα «Κούτβηδων» καὶ ὤθησεν ἀκόμη περισσότερον εἰς τὸ περιθώριον τοὺς παλαιοὺς ρομαντικοὺς κάπως κομμουνιστάς, οἱ ὁποῖοι ἐλάχιστα ἐγνώριον ἀπὸ τὴν ὀργανωτικὴν ἐπιστήμην τοῦ κομμουνισμοῦ. Αὐτοὶ ἄρχισαν πλέον νὰ αἰσθάνονται ξένοι μέσα εἰς τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον οἱ ἴδιοι ἐδημιούργησαν. Ἐπίσης τὸ συνέδριον διεύρυνε τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν ἀπὸ πενταμελῆ εἰς δεκαπεντάμελῆ καὶ ἵδρυσεν μίαν ἑπταμελῆ Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν (Πολιτικὸν Γραφεῖον). Γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξελέγη ὁ Π. Πουλιόπουλος, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ο.Κ.Ν.Ε. (Ὁμοσπονδίας Κομμουνιστικῶν Νεολαιῶν Ἑλλάδος) παρέμεινεν ὁ Γεώργιος Κολοζὼφ καὶ μόνιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν Κόμιντερν ἐξελέγη ὁ Ἀνδρόνικος Χαϊτᾶς.

Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ δικτατορία τοῦ Παγκάλου

Τὸ 1925, ἡ κυβέρνησις Μιχαλακοπούλου—Κονδύλη προέβη εἰς συλλήψεις διαφόρων κομμουνιστῶν ἡγετῶν μὲ διαφόρους κατηγορίας, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς κατηγορίας ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ διὰ τὴν θέσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. περὶ Μακεδονίας καὶ Θράκης. Συνελήφθησαν τότε καὶ ἐφυλακίσθησαν ὁ Πουλιόπουλος, ὁ Ἀποστολίδης, ὁ Σκλάβος, ὁ Μάξιμος ἐξωρίσθη εἰς Σκῦρον κ.ο.κ. Τοῦτο ὅμως διηυκόλυνεν τοὺς «Κούτβηδες» οἱ ὁποῖοι ἔμειναν ἐλεύθεροι νὰ προωθήσουν ἀκόμη περισσότερον τὰς θέσεις των εἰς τὸν μηχανισμὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ φυλακισμένου γενικοῦ γραμματέως τοῦ Κ.Κ.Ε. Π. Πουλιοπούλου ἐξελέγη ὁ Ε. Σταυρίδης.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1925 ὁ Πάγκαλος κατέλαβεν διὰ κινήματος τὴν ἐξουσίαν καὶ ἀφοῦ ἔκλεισεν ἐπ' ἀόριστον τὸν «Ριζοσπάστην» λόγω τῶν ἄρθρων του ὑπὲρ τῆς αὐτονομήσεως Μακεδονίας—Θράκης, συνέλαβεν 800 στελέχη καὶ μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἔθεσεν τὸ ἴδιο τὸ κόμμα ἐκτὸς νόμου. Ἦτο ἡ πρώτη σοβαρὰ κάπως δοκιμασία τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ὁ Πάγκαλος παρέπεμψεν εἰς τὸ στρατοδικεῖον τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Π. Πουλιοπούλου, Σ. Μαξίμου καὶ Τ. Φίτσου (ὑπευθύνου τοῦ «Ριζοσπάστη»), κατηγορουμένων δι' ἀπόπειραν ἀποσπάσεως τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν.

Ἡ δίκη ἔγινεν εἰς τὸ στρατοδικεῖον Ἀθηνῶν. Κύριος συνήγορος τῶν κατηγορουμένων ἦτο ὁ Χρῖστος Λαδᾶς ὁ ὁποῖος ἔδωσε σκληροτάτην μάχην διὰ νὰ τοὺς σώσῃ (Τὸ 1948 ἐνῶ ἦτο ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης ἐδολοφονήθη ἀπὸ τοὺς κομμου-

νιστάς). Ἐπίσης ἐκινητοποιήθη ὑπὲρ τῶν κομμουνιστῶν κατηγορουμένων καὶ ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς μετὰ τῆς συνοπδοιπορίας του. Τελικῶς λόγω τῆς πιέσεως ἐκ μέρους διεθνῶν οργανώσεων (πολλὰς ἐκ τῶν ὁποίων ἐκινητοποίησεν ὁ ἴδιος ὁ Λαδᾶς ὡς ἡγέτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Συνδέσμου Προστασίας τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τοῦ Πολίτου) ὁ Πάγκαλος ὑπεχώρησεν καὶ τὸ δικαστήριον ἐδέχθη πρότασιν τοῦ συνηγόρου Χρ. Λαδᾶ περὶ ἀναβολῆς τῆς δίκης ἐπ' ἀόριστον.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν τεθῆ ἐκτὸς νόμου καὶ ὅσοι ἐκ τῶν στελεχῶν του δὲν συνελήφθησαν, ἐπέρασαν εἰς τὴν παρανομίαν, ἦλθεν δὲ διὰ νὰ τὰ καθοδηγήση, ὡς ἀπεσταλμένος τῆς Κόμιντερν, ὁ Ρουμᾶνος κομμουνιστὴς Μπαντουλέσκο, ἐκπρόσωπος τοῦ Κ.Κ. Ρουμανίας εἰς τὴν Β.Κ.Ο. Ὁ Μπαντουλέσκο ἦλθεν μὲ κανονικὸν διαβατήριον, ἔμεινεν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ τρίμηνον καὶ μετεῖχεν εἰς τὰς μυστικὰς συνεδριάσεις τῆς παρανόμου Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας ἦτο ὁ Ε. Σταυρίδης.

Ταυτοχρόνως εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἔγινεν ἡ δίκη 12 ἄλλων στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. (Τ. Χαΐνογλου, Γ. Κουρτίδης, Τ. Βιτσώρης, Γρ. Παπανικολάου, Γ. Μαραγκός, Α. Παπαδόπουλος, Ν. Ζαχαριάδης κ.ἄ.) κατηγορουμένων ἐπίσης δι' ἐσχάτην προδοσίαν λόγω τοῦ «μακεδονικοῦ». Οὗτοι κατεδικάσθησαν εἰς δεσμὰ 12—18 ἐτῶν. Ὁ Ν. Ζαχαριάδης μετὰ τὴν καταδίκην του κατώρθωσε νὰ δραπετεύση ἀπὸ τὰς φυλακὰς τοῦ Ἑπταπυργίου. Ἀργότερον συνελήφθη ἀπὸ ἕναν ἀστυνομικὸν ὀνόματι Παπᾶν, ἀλλὰ τὸν ἐτραυμάτισεν βαρέως καὶ διέφυγεν.

Τότε ἔφθασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἕνας ἀντισυνταγματάρχης τοῦ Ἐρυθροῦ Στρατοῦ, ὁ Κορκόζωφ ὁ ὁποῖος ἐτοποθετήθη (ἄνευ ἐκλογῆς) εἰς τὴν Κ.Ε. τοῦ κόμματος, διὰ διαταγῆς τῆς σοβιετικῆς πρεσβείας, μὲ τὸ ψευδώνυμον Εὐτυχιάδης (παρουσιάσθη ὡς ἑλληνικῆς καταγωγῆς ἀλλὰ δὲν ὡμιλοῦσεν ἑλληνικά).

Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἀπὸ τὸ 1924 ἢ ἀρχὰς τοῦ 1925 ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ἐγίνετο πλέον ἀπὸ τὴν Κομμουνιστικὴν Διεθνῆ ἀλλὰ ἀπὸ τὴν σοβιετικὴν πρεσβείαν τῶν Ἀθηνῶν. Ἔτσι τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν ἐξηρτᾶτο πλέον ἔστω καὶ τυπικῶς ἀπὸ τὴν Κόμιντερν ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Σοβ. Ἕνωσιν καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν πρεσβείαν της εἰς Ἀθήνας, ἡ ὁποία εἶχεν πλέον τὴν δυνατότητα νὰ ἐπεμβαίνη εἰς ὅλα τὰ ζητήματα τοῦ Κόμματος καὶ νὰ προωθῆ συστηματικῶς τοὺς «Κούτβηδες» εἰς βάρος τῶν παλαιῶν στελεχῶν. Τοῦτο ἔφερεν εἰς κάποιαν διένεξιν τὸν Ε. Σταυρίδην, τὸν Γ. Κολοζώφ καὶ τοὺς ἄλλους παλαιοὺς ἡγέτας προς τὴν πρεσβείαν.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐσημείωσε αὐτὴν τὴν ἐποχὴν καὶ μίαν σχετικὴν ἐπιτυχίαν μὲ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μ. Πατρικίου, τὸν ὁποῖον ὑπεστήριξεν, ὡς δημάρχου Θεσσαλονίκης. Ὁ Πάγκαλος ἠκύρωσεν τὴν ἐκλογὴν ἀλλὰ ὁ Πατρίκιος ἐξελέγη διὰ δευτέραν φορὰν ψηφισθεὶς βεβαίως ὡς ἀντιδικτατορικὸς, ἀντιπαγκαλικὸς ὑποψήφιος καὶ ὄχι ὡς κομμουνιστής (Ἄλλωστε δὲν ἦτο κομμουνιστής).

Μετὰ τὴν ἐκλογήν του ὁ Πατρίκιος ἐπέτυχε νὰ ἀπολυθοῦν οἱ καταδικασθέντες δι' ἐσχάτην προδοσίαν κομμουνισταὶ τῆς Θεσσαλονίκης. Ταυτοχρόνως ὅμως συνελήφθησαν ὁ ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ Α. Χαΐτὰς καὶ ὁ Γ. Κολοζώφ, οἱ ὁποῖοι συμφώνως πρὸς ὡρισμένας ἐνδείξεις «ἐκαρφώθησαν» εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἀπὸ τοὺς «Κούτβηδες» οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τοὺς δυναμικοὺς ἀντιπάλους των.

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν οἱ «Κούτβηδες» κατήγγειλαν εἰς τὸ κόμμα τὸν Ν. Εὐαγγελόπουλον, μέλος τῆς Κ.Ε. ὡς «πράκτορα τῆς ἀσφάλειας». Ὁ ἀγὼν μεταξὺ τῶν «Κούτβηδων» καὶ τῶν «παλαιῶν» εἶχε προσλάβει πλέον ὀξυτάτην μορφήν. Ἤρχιζεν μία νέα περίοδος ἐσωκομματικῶν διενέξεων ἡ ὁποία λέγεται «κρίσις τοῦ λικβινταρισμοῦ» ἀπὸ τὸ γαλλικὸ liquider ποὺ σημαίνει διαλύω, ἐπειδὴ οἱ «παλαιοὶ» κατηγορήθησαν ὅτι ἤθελαν νὰ διαλύσουν (λικβιντάρουν) τὸ κόμμα.

Οἱ παλαιοὶ τότε, πρωτοστατοῦντος τοῦ Ε. Σταυρίδη καὶ τοῦ Γ. Γιατσοπούλου ἠθέλησαν νὰ συγκαλέσουν διάσκεψιν εἰς Θεσσαλονίκην διὰ νὰ κτυπήσουν τοὺς «Κούτβηδες», ἀλλὰ ἡ σοβιετικὴ πρεσβεία δὲν ἔδωσε χρήματα καὶ ἡ διάσκεψις

ἐματαιώθη. Ὀλίγον ἀργότερον συνελήφθη ὁ ἐκ τῶν ὀργανωτῶν της Π. Γιατσόπουλος.

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς δικτατορίας Παγκάλου ἦλθεν ἐπίσης εἰς Ἀθήνας μία Πολωνὶς καθοδηγήτρια τοῦ Κ.Κ.Ε. ἡ Μάγδα Κρεστίνσκυ, ἡ ὁποία ἔμεινεν ἐπὶ ἕνα μῆνα εἰς τὸ Γκρὰντ Ὀτὲλ τῆς πλατείας Συντάγματος.

Ἀντιστρόφως, κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἤρχισε καὶ ἡ τακτικὴ ἀποστολὴ στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ «θεραπείαν» ἢ «μετεκπαίδευσιν» εἰς τὴν Ρωσίαν. Οὗτοι ἔφευγον λαθραίως ἐπιβιβαζόμενοι ἐν πελάγει εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ σοβιετικὰ πλοῖα «Λένιν» ἢ «Τσιτσέριν» τὰ ὁποῖα εἰδοποιοῦντο προηγουμένως ἀπὸ τὴν σοβιετικὴν πρεσβείαν. Οἱ πρῶτοι ἀναχωρήσαντες ἦσαν ὁ Κ. Θέος, ὁ Δ. Πυλιώτης, ὁ Γ. Ζέβγος (Ταλαγάνης) καὶ ἡ Χρ. Χατζηβασιλείου.

Ἡ ἀνατροπὴ τοῦ Παγκάλου καὶ αἱ ἐκλογαὶ τοῦ 1926

Τὴν 26 Αὐγούστου 1926 ὁ Πάγκαλος ἀνετράπη ἀπὸ τὸν Κονδύλην, ὁ ὁποῖος ἐπνέφερεν τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν νομιμότητα, ἀπέλυσεν τοὺς κρατουμένους κομμουνιστὰς (περὶ τοὺς 800) μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοὺς ἡγέτας του Πουλιόπουλον,Κολοζώφ Χαϊτᾶν, Γιατσόπουλον, Μάξιμον καὶ ἐπέτρεψε τὴν ἐπανέκδοσιν τοῦ «Ριζοσπάστη». Εἰς ἀντάλλαγμα ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ τὸν ὑποστηρίξη εἰς τὴν διάλυσιν τῶν «Δημοκρατικῶν Ταγμάτων» τοῦ Ζέρβα. Πράγματι τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1926 τὸ Κ.Κ.Ε. ὠργάνωσεν συλλαλητήριον εἰς τὴν πλατεῖαν Ταχυδρομείου διὰ νὰ ὑποστηρίξη τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Κονδύλη κατὰ τοῦ Ζέρβα. Ἕνα ἅρμα τῶν Δημοκρατικῶν Ταγμάτων ἔφθασεν εἰς τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν καὶ κατέλαβε τὸ Ταχυδρομεῖον. Οἱ κομμουνισταὶ ὅμως μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ν. Ζαχαριάδην ἐπετέθησαν καὶ ἀνέκτησαν τὸ Ταχυδρομεῖον, ἐκυρίευσαν τὸ τὰνκ καὶ τὸ ἐχρησιμοποίησαν διὰ νὰ διαλύσουν μίαν ἀντιδιαδήλωσιν βασιλοφρόνων εἰς τὴν ὁδὸν Πατησίων καὶ διεδήλωσαν μαχητικῶς εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως. Ὁ Ζαχαριάδης ἠθέλησε τότε νὰ ρίξη τὸ σύνθημα τῆς καταλήψεως τῆς ἐξουσίας ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη.

Τὴν 6ην Νοεμβρίου 1926 ἔγιναν βουλευτικαὶ ἐκλογαί. Οἱ «Κούτβηδες» ἀπήτησαν. τὸ πρόγραμμα τοῦ Κ.Κ.Ε. νὰ περιλάβη καὶ τὴν «ἀνεξαρτησίαν τῆς Μακεδονίας» ἀλλὰ ἡ πρότασίς των ἀπερρίφθη διὰ λόγους τακτικῆς. Τὸ Κ.Κ.Ε. κατῆλθεν εἰς τὰς ἐκλογὰς ὡς «Ἑνιαῖον Μέτωπον Ἐργατῶν Ἀγροτῶν καὶ Προσφύγων» καὶ ἔλαβεν 75.000 ψήφους ἔναντι 100.000 τοῦ 1920, καὶ 18.000 τοῦ 1923. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐψηφίσθη ἀπὸ πολλοὺς Ἑβραίους τῆς Θεσσαλονίκης καὶ σλαυοφώνους τῆς Μακεδονίας. Ἐξελέγησαν 10 κομμουνισταὶ βουλευταί : Τ. Χαϊνογλου (Ἕβρου), Α. Σινόκας (Ροδόπης), Ε. Σταυρίδης (Καβάλας), Ζ. Βεντούρας, Δ. Σουλὰμ καὶ Γρ. Παπανικολάου (Θεσσαλονίκης), Σ. Μάξιμος καὶ Κ. Θέος (Λαρίσης), Κωνσταντινίδης (Δράμας), Ν. Κυριακόπουλος (Φλωρίνης). Ἀπὸ αὐτοὺς μετὰ δύο ἔτη οὐδεὶς εἶχεν ἀπομείνει διότι ὅλοι ἐδιώχθησαν ὡς «λικβινταρισταί».

Ἡ λικβινταριστικὴ κρίσις τοῦ Κ.Κ.Ε.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του εἰς τὴν νομιμότητα, τὸ Κ.Κ.Ε. περιῆλθεν εἰς ὀξυτάτην κρίσιν προκληθεῖσαν ἀπὸ τὴν διαμάχην μεταξὺ «Κούτβηδων» καὶ «παλαιῶν» καὶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔναντι τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. Π. Πουλιόπουλος μόλις ἀπεφυλακίσθη ἀπὸ τὸν Κονδύλην ἀνέλαβεν μίαν γενικὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τῶν «Κούτβηδων» καὶ τῆς τυφλῆς ὑποταγῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν Μόσχαν. Μαζί του ἐτάχθησαν ὁ Μάξιμος, ὁ Γιατσόπουλος, ὁ Χαινογλου, ὁ Εὐαγγελόπουλος, ὁ Βεντούρας καὶ ἄλλοι. Ἐναντίον του ἦσαν ὁ Χαϊτᾶς, ὁ Εὐτυχιάδης (Κορκόζωφ), ὁ Θέος, ὁ Ζαχαριάδης, ὁ Πηλιώτης, ὁ Σκυτάλης, ὁ Κολοζώφ, καὶ ἄλλοι. Αὐτοὶ ἐχαρακτήρισαν τὸ σύνθημα τοῦ Πουλιοπούλου περὶ «γενικῆς ἐκκαθαρίσεως» (ἐξυγιάνσεως) τοῦ Κ.Κ.Ε. ὡς «λικβιντάτσια»

δηλ.διαλυτισμὸν καὶ κατηγόρησαν τὴν ὁμάδα Πουλιοπούλου ὅτι ἤθελε νὰ διαλύση τὸ κόμμα, ἀπεκάλεσαν δε τὰ μέλη της «λικβινταριστὲς» (=διαλυτικὰ στοιχεῖα).

Ὁ ἀγὼν αὐτὸς διήρκεσεν ἀπὸ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1926 μέχρι τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1928.

Ὁ Π. Πουλιόπουλος ἔγραφε τὴν 30–9–1926.

«Ἡ οἰκτρὴ ἀποτυχία ποὺ σημείωσαν ὥς τώρα οἱ προσπάθειές μας γιὰ τὴν ὑπερνίκηση τῶν τόσων ἐλαττωματικοτήτων τοῦ Κόμματός μας, ἀποτυχία ποὺ στὸ τέλος ἦλθε νὰ ἐπισφραγισθῆ μὲ τὴ χρεωκοπία τῆς πολιτικῆς μας στὸ 'Εθνικό... ἐξάσκησε πάνω μου μιὰ ἐπίδραση πρωτοφανῆ» (Ριζοσπάστης τῆς 21—1—1927).

Ἐπίσης ὁ ἴδιος ὁ Πουλιόπουλος (ὅστις ἐτυφεκίσθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν εἰς Ἀκροναυπλίαν τὸ 1943), ἤσκησε δριμεῖαν ἐπίθεσιν τότε καὶ κατὰ τῶν Κούτβηδων (ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς Κούτβ—τοῦ Κομμουνιστικοῦ Πανεπιστημίου Κομματικῶν Στελεχῶν τῆς Μόσχας) Ζαχαριάδη, Χαϊτᾶ, Σιάντου, Θέου, Πηλιώτη κ.λ.π.ἐξ αἰτίας τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος.

Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ κρίσις αὐτη ἐπηρεάσθη ἐν τῇ προόδῳ της καὶ ἀπὸ τὴν ρωσσικὴν κρίσιν τὴν προκληθεῖσαν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην (1927) μεταξὺ τῶν ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. Στάλιν καὶ Τρότσκυ.Ἐπηκολούθησεν σκληρὸς ἀγὼν μεταξὺ τούτων, ὁ ὁποῖος κατέληξεν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Στάλιν καὶ τὴν ἐξορίαν τοῦ Τρότσκυ (1928).

Οἱ «Κούτβηδες» εἶχαν τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν Κ.Ε. ἐνῷ οἱ «λικβινταρισταὶ» ἤλεγχον τὴν κοινοβουλευτικὴν ὁμάδα. Γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἀναλάβει ὁ Π.. Γιατσόπουλος.

Τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1927 συνῆλθεν τὸ Δ' συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ συμμετοχὴν καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Κόμιντερν γερμανοῦ κομμουνιστοῦ βουλευτοῦ Ρέμερ. Πρωταγωνισταὶ τῆς ἀγριας διαμάχης εἰς τὸ συνέδριον ὑπῆρξαν ὁ Πουλιόπουλος («λικβινταριστὴς») καὶ ὁ Χαϊτὰς (σταλινικὸς) ὁ ὁποῖος ἀργότερον ἐξετελέσθη ἀπὸ τὸν Στάλιν εἰς Ρωσίαν.

Εἰς τὸ συνέδριον αὐτὸ δὲν ἐπεκράτησεν ὁριστικὰ οὔτε ἡ μία οὔτε ἡ ἄλλη παράταξις. Τελικῶς ἐξελέγη 7μελὴς Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ 5 «Κούτβηδες» σταλινικοὺς (Χαϊτᾶς, Θέος, Σάντος, Εὐτυχιάδης, Κολοζὼφ) καὶ 2 «λικβινταριστὰς» (Πουλιόπουλος, Μάξιμος). Ὁ Πουλιόπουλος δὲν δέχθηκε τὴν ἐκλογή του καὶ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸν Τ. Χαΐνογλου. Γραμματεὺς τοῦ κόμματος ἐξελέγη ὁ σταλινικὸς Α. Χαϊτᾶς.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1927, οἱ οπαδοὶ τῆς τάσεως αὐτῆς (οἱ ἀποκληθέντες λικβινταρισταὶ) σχηματίσαντες ὠργανωμένην ἀντιπολίτευσιν ἤρχισαν ἐκδίδοντες μηνιαῖον κατ' ἀρχὰς καὶ κατόπιν ἑβδομαδιαῖον θεωρητικὸν ὄργανον ὑπὸ τὸν τίτλον «Σπάρτακος», εἰς τὸ ὁποῖον ἐξεδηλώθησαν σαφέστερον ὡς ὀπαδοὶ τοῦ Λ. Τρότσκυ. (Ὁ Σπάρτακος ἦτο δοῦλος Θράξ, ἀπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν Ἱστορίαν, δραπετεύσας ἀπὸ τὸν κύριόν του κατέφυγε εἰς Ἰβηρίαν καὶ ἀφοῦ συνεκέντρωσε δούλους φυγάδας καὶ ἐσχημάτισε στρατὸν εἰσέβαλε εἰς Ἰταλίαν καὶ ἠπείλησεν τὴν Ρώμην. Ἐπολέμησεν ἐπὶ ὁλόκληρον 10ετίαν).

Εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ «Σπάρτακου» προσεχώρησαν ἀνοικτὰ ὁ Μάξιμος καὶ ὁ Χαΐνογλου, παραιτηθέντες ἀπὸ τὴν Κ.Ε.

Τὸ Κ.Κ.Ε. διηρέθη τότε τελείως εἰς δύο ἀλληλομαχομένας μερίδας. Ἡ σταλινικὴ Κ.Ε. εἶχεν εἰς τὰς χεῖρας της τὸν κομματικὸν μηχανισμὸν καὶ τὸν «Ριζοσπάστην». Οἱ «λικβινταρισταὶ» εἶχαν τὸν «Σπάρτακον» καὶ τὴν κοινοβουλευτικὴν ὁμάδα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Κ. Θέον ὁ ὁποῖος ἦτο μὲ τοὺς σταλινικοὺς καὶ τὸν Ε. Σταυρίδην ὁ ὁποῖος εἶχεν υἱοθετήσει τὴν οὐδετερότητα καὶ τελικῶς τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1928 κληθεὶς νὰ μεταβῆ εἰς Ρωσίαν ἐπροτίμησεν νὰ ἀποχωρήση ἀπὸ τὸ κόμμα.

Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1927 τὸ Κ.Κ.Ε. ὑπέστη ἕνα ἀκόμη πλῆγμα. Ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν ἐφετῶν ἐζήτησεν τότε τὴν ἄρσιν τῆς ἀσυλίας τῶν 10 κομμουνιστῶν βουλευτῶν διὰ νὰ διωχθοῦν ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ διὰ τὴν ἄποψίν των ὅτι ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη πρέπει νὰ ἀποσπασθοῦν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος.

Ἡ Κ.Ε. ἔλαβε τότε τὴν ἀπόφασιν ὅτι, οἱ βουλευταὶ ὤφειλον νὰ διακηρύξουν ἀναφανδὸν ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς τὴν ἐμμονήν των εἰς τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ἡ συζήτησις διηξήχθη ἐπὶ τριήμερον (27—30 Νοεμβρίου 1927).

Οἱ κομμουνισταὶ βουλευταὶ ὑπεστήριξαν χαλαρῶς τὰς ἀπόψεις των, πλὴν τοῦ Κ. Θέου καὶ τοῦ Βεντούρα οἱ ὁποῖοι διεκήρυξαν μαχητικῶς τὴν ὀρθότητα τοῦ συνθήματος περὶ αὐτονομίας τῆς Μακεδονίας. Ὁ Ε. Σταυρίδης ἀπέφυγε νὰ ὁμιλήσῃ καὶ κληθεὶς νὰ λάβῃ τὸν λόγον ἠρνήθη (5 μῆνες ἀργότερον ἀπεχώρησεν ἀπὸ τὸ κόμμα).

Ἡ Βουλὴ ἐψήφισε τὴν ἄρσιν τῆς ἀσυλίας 9 κομμουνιστῶν βουλευτῶν (διὰ τὸν Μάξιμον δὲν συνεκεντρώθη ἡ ἀπαιτουμένη πλειοψηφία). Τελικῶς ὅμως μετὰ ἀπὸ παρασκηνιακὰ παζαρεύματα τῶν κομμουνιστῶν βουλευτῶν μὲ τὰ ἀστικὰ κόμματα ἡ ἐναντίον των δίωξις ἠτόνησεν καὶ ἀπηλλάγησαν διὰ βουλεύματος. Πάντως ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν ἐζημίωσε σημαντικῶς τὸ Κ.Κ.Ε.

Τὴν 15 Αὐγούστου 1928 διεξήχθησαν βουλευτικαὶ ἐκλογαί. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἔλαβεν μόνον 30.000 ψήφους ἔναντι τῶν 75.000 τοῦ 1926. Τοῦτο προφανῶς ἦτο συνέπεια τῆς ἐσωκομματικῆς διαμάχης καὶ τῆς μειώσεως τοῦ γοήτρου τοῦ κόμματος λόγῳ αὐτῆς καὶ λόγῳ τῆς πολιτικῆς του διὰ τὸ μακεδονικόν, ἡ ὁποία κατόπιν τῆς σχετικῆς συζητήσεως εἰς τὴν Βουλὴν εἶχε γίνει εὐρύτερον γνωστή.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1928 συνῆλθεν τὸ Ε' συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. Εἰς αὐτὸ ἐπεκράτησαν πλήρως οἱ «κούτβηδες» (σταλινικοὶ) οἱ ὁποῖοι διέγραψαν ἀπὸ τὸ κόμμα ὡς «λικβινταριστὰς» τοὺς Μάξιμον, Χαΐνογλου, Βεντούραν, Σουλάμ, Συνόκαν, Παπανικολάου, Κωνσταντινίδην καὶ Κυριακόπουλον δηλ. τοὺς 8 ἀπὸ τοὺς 10 πρώην βουλευτὰς τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ὁ Σταυρίδης εἶχεν ἤδη ἀποχωρήσει καὶ ἔτσι ἔμεινεν εἰς τὸ κόμμα μόνον ἕνα ἀπὸ τὰ ἄλλοτε μέλη τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος, ὁ Κ. Θέος.

Ἐπίσης τὸ συνέδριον διέγραψεν καὶ τὸν πρώην γεν. γραμματέα Π. Πουλιόπουλον καὶ ἄλλους διανοουμένους.

Εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπεκράτησαν πλέον ὁλοσχερῶς οἱ συνειδητοὶ πράκτορες τῶν Ρώσων. Ἡ ἡγεσία του ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς Χαϊτᾶν, Εὐτυχιάδην (Κορκόζωφ), Θέον, Σάντον, Κολοζὼφ καὶ Πηλιώτην.

Ἰδοὺ τί γράφει ὁ ἀποχωρήσας ἐκ τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. Ε. Σταυρίδης:

«Μέχρι τοῦδε ἡμεῖς ὅλοι οἱ ἰθύνοντες τὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. εἴχομεν γνώμην ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν τουλάχιστον καὶ ἐν μέρει τῶν βαλκανικῶν ζητημάτων. Ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ὅλα αὐτὰ ἔλειψαν. Ἄνευ ἀντιρρήσεως αἱ ἐντολαὶ τῆς Μόσχας ἔπρεπε νὰ ἐκτελῶνται! Γνώμην ἐπ' αὐτῶν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐκφράσῃ! Ἀληθὲς ὅμως εἶναι ὅτι καὶ τὰ πρόσωπα τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐφεξῆς ἦσαν τοιαῦτα ὥστε οὔτε ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἔχουν σοβαρὰς γνώμας, οὔτε εἶχον καὶ τὸ κῦρος διὰ νὰ τολμήσουν νὰ τὰς διατυπώσουν, διότι τὴν θέσιν των εἰς τὴν Κ.Ε. δὲν ὤφειλον πλέον εἰς τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ἐκτίμησιν τῶν μελῶν τοῦ κόμματος, ὡς συνέβαινε μέχρι τότε, ἀλλ' ἐπεβάλλοντο ὡς ἡγεσία τοῦ κόμματος ἐκ τῶν ἄνω, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Μόσχα. Καὶ ἐν τέλει κατέληξε Μόσχα νὰ εἶναι ὁ Ν. Ζαχαριάδης, διότι ἡ Μόσχα ἐπέβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἡγεσίαν καὶ αὐτὸς ἐξέλεγε τοὺς συνεργάτας του καὶ τὴν Κ.Ε. κατ' ἀρέσκειάν του» (Ε. Σταυρίδη: «Τὰ παρασκήνια τοῦ Κ.Κ.Ε.». σελ. 466—67).

Γ'. Η ΦΡΑΞΙΟΝΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΜΑΧΗ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. (1929 - 1931)

Ἡ ἐσωτερικὴ κρίσις τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ὅπως διαπιστώσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον, ἀπὸ τῆς οὐσιαστικῆς ἱδρύσεώς του τὸ 1920 μέχρι καὶ τὸ 1929, τὸ ΚΚΕ εὑρίσκετο εἰς μίαν κατάστασιν μονίμου κρίσεως. Τοῦτο δὲν κατώρθωσεν νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς σημαντικὸν πολιτικὸν ὀργανισμόν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ἀντικειμενικαὶ συνθῆκαι (Μικρασιατικὴ καταστροφή) ἦσαν εὐνοϊκαὶ δι' αὐτό. Ἡ καθυστέρησις εἰς τὴν ἀνάπτυξίν του ὀφείλετο κυρίως εἰς τὴν τυφλὴν ὑποταγήν του εἰς τὴν Κόμιντερν. Ἡ ὑποταγὴ αὐτὴ κατέστησεν ἀνίκανον τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ προσαρμόσῃ τὴν δραστηριότητά του εἰς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα, εἰς τὰ ἑλληνικὰ προβλήματα, εἰς τὴν ἑλληνικὴν νοοτροπίαν, εἰς τὰς ἑλληνικὰς συνθήκας. Ἐπὶ πλέον τὸ ἔφερεν εἰς ἀπόλυτον σύγκρουσιν πρὸς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ συναισθήματα τῶν Ἑλλήνων. Εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν, ὅπως εἴδομεν, εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἥττης. Ἐπίσης ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς ἀποσπάσεως τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν καὶ ἔφθασεν, ὅπως εἴδομεν, μέχρι τοῦ σημείου νὰ συνεργασθῇ μὲ τοὺς Βουλγάρους κομιτατζῆδες Ἀλεξανδρώφ, Πανίτσα καὶ ἄλλους.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ περιήγαγεν τὸ Κ.Κ.Ε εἰς ἀπομόνωσιν. Καὶ ἡ ἀποτυχία προεκάλεσεν τὴν κρίσιν καὶ μέσα εἰς τοὺς κόλπους του. ὅπου ἐξέσπασαν ὀξεῖαι διαμάχαι. Ἰδιαιτέρως σκληρός, ὅπως ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον, ὑπῆρξεν ὁ ἀγὼν μεταξὺ τῶν παλαιῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε καὶ τῶν «Κούτβηδων», ποὺ ἦσαν συνειδητοὶ πράκτορες τῶν Ρώσων.

Ὁ ἀγὼν αὐτός, ὅπως εἴδομεν, ἔληξεν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1928 ὅταν στὸ Ε' συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε ἐπεκράτησαν πλήρως οἱ «Κούτβηδες» οἱ ὁποῖοι καὶ διέγραψαν ἀπὸ τὸ κόμμα σχεδὸν ὅλα τὰ παλαιὰ στελέχη του καὶ τοὺς 9 ἀπὸ τοὺς 10 βουλευτάς του (δηλ. ὅλους πλὴν τοῦ Κ. Θέου). Μεταξὺ τῶν διαγραφέντων ἦτο καὶ ὁ πρώην γεν. γραμματεὺς τοῦ Κόμματος Π. Πουλιόπουλος. Πολλοὶ ἦσαν οἱ διανοούμενοι οἱ ὁποῖοι ἀπεχώρησαν ἢ ἐξεδιώχθησαν τότε ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε ὅπου ἐπεβλήθησαν οἱ σταλινικοὶ πράκτορες. Ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε ἀπετελέσθη τότε ἀπὸ τοὺς Χάϊταν, (γενικὸν γραμματέα), Εὐτυχιάδην (Κορκόζωφ), Θέον, Σάντον, Κολοζώφ καὶ Πυλιώτην.

Ὁ φραξιονισμὸς

Ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἐπικράτησιν τῶν «Κούτβηδων» δὲν ἔληξε ὁ ἐνδοκομματικὸς ἀγών. Ἀπεναντίας μάλιστα οὗτος ἀπεκορυφώθη καὶ ἐξελίχθη εἰς ὀξυτάτην κρίσιν ἡ ὁποία διήρκεσεν μέχρι τὸ 1931 καὶ ἡ ὁποία ἀναφέρεται ὡς «περίοδος τοῦ φραξιονισμοῦ. Φραξιονισμός, εἰς τὴν κομμουνιστικὴν ὁρολογίαν λέγεται ἡ διάσπασις ἑνὸς κόμματος σὲ ὁμάδες (φράξιες) ποὺ μάχονται ἡ μία τὴν ἄλλην. Πράγματι δὲ τότε, τὸ Κ.Κ.Ε διεσπάσθη εἰς διαφόρους ὁμάδας (φράξιες), αἱ ὁποῖαι ἐμάχοντο ἡ μία ἐναντίον τῆς ἄλλης, χωρὶς ἀρχὰς ἀλλὰ μὲ πολλὴν λύσσαν.

Αἱ ὁμάδες αὐταὶ ἦσαν κυρίως δύο. Ἡ μία τοῦ Σιάντου—Θέου— Πυλιώτη καὶ ἡ ἄλλη τοῦ Χαϊτᾶ—Εὐτυχιάδη (Κορκόζωφ)—Κολοζώφ. Ὑπῆρχαν ὅμως καὶ ἄλλαι

«φράξιαι» ὅπως τοῦ Θέμελη–Καραγιώργη–Βλάχου κ.λ.π. Συχνὰ δύο ἢ περισσότεραι «φράξιαι» συνεμάχουν ἐναντίον μιᾶς ἄλλης διὰ νὰ διασπασθοῦν ὅμως ἐν συνεχείᾳ καὶ νὰ ἀρχίσουν ἐκ νέου μεταξύ των ἀγῶνα ἀλληλοεξοντώσεως. Ἡ κατάστασις αὐτὴ εἶχεν ἐπιφέρει τὴν οὐσιαστικὴν διάλυσιν τοῦ κόμματος τὸ ὁποῖον ἐσπαράσσετο ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν διαμάχην. Τὸ κράτος ὅμως ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα καὶ δὲν ἐξεμεταλλεύθη αὐτὴν τὴν ἐσωτερικὴν κρίσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ νὰ τὸ συντρίψῃ.

Ἀντιθέτως, τὴν ἐξεμεταλλεύθη ὁ τροτσκισμὸς ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ἀνεπτύχθη σημαντικῶς καὶ ἀπετέλεσεν σοβαρὸν κίνδυνον διὰ τὸ Κ.Κ.Ε.

Τὰ αἴτια τῆς φραξιονιστικῆς διαμάχης

Βασικὴ αἰτία αὐτῆς τῆς ἐσωκομματικῆς πάλης ἦτο ἡ γενικὴ ἀποτυχία τοῦ κόμματος τὸ ὁποῖον ματαίως προσεπάθει μὲ ἔξαλλα δογματικὰ ἐπαναστατικὰ συνθήματα, εὑρισκόμενα ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου καὶ χρόνου, νὰ κινητοποιήσῃ τὰς λαϊκὰς μάζας. Λ.χ. ἔρριπτε συνεχῶς τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς πολιτικῆς ἀπεργίας ἀλλὰ τοῦτο δὲν εὕρισκεν ἀπήχησιν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐργαζομένους. Διὰ τὴν ἀποτυχίαν αὐτὴν ἡ μιὰ ὁμὰς (φράξια) ἐθεώρει ὑπεύθυνον τὴν ἄλλην κ.ο.κ. Ἰδοὺ τὶ γράφει σχετικῶς ὁ Ν. Ζαχαριάδης.:

«Ὁ σεχταριστικὸς δογματισμὸς καὶ μηχανικότητα ποὺ χαρακτηρίζει τὴν τότε κομματικὴ καθοδήγηση τὴν κάνει νὰ μη μπορεῖ νὰ δεῖ τὴν γοργὴ ἀλλαγὴ τῆς κατάστασης, τὴν καινούργια ἐπαναστατικὴ ἄνοδο καὶ ἔτσι σωστὰ νὰ προσανατολίσει τὸ κόμμα καὶ σωστὰ νὰ ὀργανώσει καὶ καθοδηγήσει τὴν πάλη τῶν μαζῶν. Ἡ ἀνικανότητα αὐτὴ ποὺ τὴν κρατᾶ ὄξω ἀπ᾿ τὴ ζωὴ καὶ τὴν πραγματικότητα τὴ ρίχνει καὶ μαζί της ὅλο τὸ κόμμα σὲ μιὰ δίχρονη δίχως ἀρχὲς φραξιονιστικὴ διαπάλη, ποὺ ἔφερε στὸ κόμμα τὶς πιὸ μεγάλες ζημιές... Τὸ κόμμα δὲν ἔχει καθημερινὴ νεοελληνικὴ ἐπαναστατικὴ πολιτική. Δὲν ἀνταποκρίνεται στὶς ἀπαιτήσεις ποὺ κάθε στιγμὴ προβάλλουν τὰ γεγονότα. Δὲν μπορεῖ νὰ δώσει τὴν προγραμματικὴ σύνθεση τῆς νεοελληνικῆς πραγματικότητας...ὑποκειμενικὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὸ πρόσταγμα τῆς περιόδου αὐτῆς. Τοῦ λείπει ἡ νεοελληνικὴ θεωρία βγαλμένη μέσα ἀπ᾿ τὴ νεοελληνικὴ πραγματικότητα. Αὐτὸ τὸ κρατᾶ πολιτικὰ μακρυὰ ἀπ᾿ τὸ λαό. Νὰ πάνω σὲ ποιὰ βάση καὶ ἀπὸ ποιὲς αἰτίες ξέσπασε ἡ ἐσωτερικὴ κρίση τοῦ Κ.Κ.Ε.» (Ν. Ζαχαριάδη : «Θέσεις γιὰ τὴν Ἱστορια τοῦ Κ.Κ.Ε.»).

Μιὰ ἄλλη ὁμοίως σοβαρὴ αἰτία τῆς φραξιονιστικῆς κρίσεως τὴν ὁποίαν δὲν ἀναφέρει ὁ Ζαχαριάδης, ἦτο ἡ ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου διαμάχη σταλινικῶν καὶ τροτσκιστῶν ἡ ὁποία συνεκλόνισε τότε τὴν ΕΣΣΔ ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸ διεθνὲς κομμουνιστικὸν κίνημα. Ἡ σύγκρουσις αὐτὴ προεκάλεσε μίαν σύγχυσιν ἰδεῶν εἰς τοὺς κομμουνιστὰς τῆς Ἑλλάδος καὶ συνετέλεσεν σημαντικῶς εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ φραξιονισμοῦ.

Τέλος, πρέπει ν᾿ ἀναφέρωμεν καὶ τὰς προσωπικὰς ἀντιθέσεις καὶ φιλοδοξίας τῶν κομμουνιστικῶν στελεχῶν, τὰ ὁποῖα προσεπάθουν νὰ προωθηθοῦν διὰ τῆς ἀλληλοεξοντώσεως.

Ὁ Τροτσκιστικὸς Ἀρχειομαρξισμὸς

Ἤδη ἀπὸ τὸ 1920 εἶχε σχηματισθῆ μιὰ ὁμὰς «ὀρθοδόξων» ἑλλήνων μαρξιστῶν, ἡ ὁποια ἀπεκλήθη «Κομμουνιστικὴ Ἕνωσις» καὶ ἐξέδωσεν ἐπ᾿ ὀλίγον τὸ περιοδικὸν «Κομμουνισμός».

Ἀργότερον, ὡρισμένα μέλη αὐτῆς τῆς ὁμάδος διεκήρυξαν τὴν ἀνάγκην τῆς

μελέτης καὶ τῆς πραγματικῆς ἀφομοιώσεως τοῦ ἀληθινοῦ μαρξισμοῦ καὶ μὲ τὸ σύνθημα «πρῶτα μόρφωσις— ὕστερα δρᾶσις» ἤρχισαν ἀπὸ τὴν Πρωτομαγιὰ τοῦ 1923 νὰ ἐκδίδουν τὸ περιοδικὸν «᾿Αρχεῖον τοῦ Μαρξισμοῦ», μὲ σκοπὸν τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἰδεολογικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἑλλήνων κομμουνιστῶν.

῾Η ὁμὰς αὐτὴ ὅταν ἐξέσπασεν ἡ διαμάχη σταλινισμοῦ-τροτσκισμοῦ, ἐτάχθη μὲ τὸ μέρος τοῦ δευτέρου, ἐπωφελουμένη δὲ ἀπὸ τὴν συνεχῆ κρίσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν φραξιονιστικὴν πάλην του, ἐπέτυχε νὰ κερδίσῃ σημίαντικὸν ἔδαφος εἰς βάρος του. Τὸ 1930, οἱ ἀρχειομαρξισταὶ συνεκρότησαν κόμμα ὑπὸ τὸν τίτλον: «Κομμουνιστικὴ ᾿Οργάνωσις Μπολσεβίκων—Λενινιστῶν (᾿Αρχειομαρξιστῶν). ῾Ελληνικὸν Τμῆμα τῆς Διεθνοῦς ᾿Αριστερᾶς ᾿Αντιπολιτεύσεως». ῾Η ΔΑΑ μετονομάσθη ἀργότερον εἰς Δ΄ Διεθνῆ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τῆν Σταλινικὴν Γ΄ Διεθνῆ.

Οἱ Ἕλληνες «τεταρτοδιεθνισταί» (τροτσκισταί) ἐξέδωσαν τὴν ἐφημερίδα «Πάλη τῶν τάξεων» καὶ τὸ μηνιαῖον θεωρητικὸν ὄργανον «Δαυλός». Κατώρθωσαν δὲ νὰ ἀναπτύξουν ὀργανωτικῶς τὸ κίνημά των καὶ νὰ διεισδύσυν εἰς διαφόρους συνδικαλιστικάς καὶ ἄλλας ὀργανώσεις.

Τὸ Κ.Κ.Ε τοὺς ἐθεώρησεν ὡς ἐχθρὸν μεγαλύτερον καὶ ἀπὸ τοὺς «καπιταλιστάς» καὶ τοὺς ἐκήρυξεν ἀμείλικτον πόλεμον.

῾Ο ἀγὼν Κ.Κ.Ε—τροτσκιστῶν ὑπῆρξεν σκληρότατος καὶ συχνότατα ἐξελίσσετο εἰς αἱματηρὰς ἐνόπλους συμπλοκάς, ἐπιθέσεις καὶ δολοφονίας. Εἰς μίαν τοιαύτην συμπλοκὴν ὁ μετέπειτα ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. Ν. Ζαχαριάδης ἐφόνευσεν τὸν ἀρχειομαρξιστὴν Γεωργοπαπαδᾶκον.

Τὸ Κράτος δὲν ἐπωφελήθη ἀπὸ τὴν διαμάχην αὐτὴν διὰ νὰ πλήξῃ τοὺς ἀντιπάλους του. Βαθμιαίως δέ, οἱ τροτσκισταί, σπαρασσόμενοι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ ἐσωτερικὰς διενέξεις καὶ ἀντιμετωπίζοντες τὰ ὑπέρτερα μέσα τὰ ὁποῖα ἔθετεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἡ Μόσχα, ἤρχισαν νὰ χάνουν ἔδαφος καὶ ἠκολούθησαν τὴν μοῖραν τοῦ διεθνοῦς τροτσκισμοῦ.

Τὸ ἰδιώνυμον

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ Κ.Κ.Ε, διαπνεόμενον ἀπὸ στενὸν δογματισμὸν καὶ χαρακτηριζόμενον ἀπὸ τὴν παντελῆ ἀδυναμίαν κατανοήσεως τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος ἐπεχείρησεν νὰ ἀκολουθήσῃ μίαν ἐξτρεμιστικὴν τακτικήν. Ἔτσι ἠθέλησεν νὰ ὀργανώσῃ καὶ νὰ ἐξαπολύσῃ μαχητικὰς ἀπεργιακὰς διαδηλώσεις ἐπαναστατικοῦ τύπου, ἀπεπειράθη τὴν συγκρότησιν μαχητικῶν πολιτικῶν διαδηλώσεων καὶ ἔρριψεν τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς πολιτικῆς ἀπεργίας.

Τὸ μόνον ὅμως ποὺ ἐπέτυχεν μὲ αὐτὴν τὴν τακτικὴν του τὸ Κ.Κ.Ε., ἦτο νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Ε. Βενιζέλου ἐπὶ τῆς ἀνατρεπτικῆς φύσεώς του. Πράγματι ὁ Βενιζέλος πρῶτος ἀπ᾿ ὅλους τοὺς Ἕλληνας πολιτικοὺς ἡγέτας ἀντελήφθη ὅτι, διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ ἕνα συνωμοτικὸν καὶ στρατιωτικῶς ὀργανωμένον ἀνατρεπτικὸν κίνημα, δὲν ἀρκοῦν οἱ κείμενοι νόμοι εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ὑπόκειται παρὰ μόνον ἕνα τμῆμα τῆς κομμουνιστικῆς δραστηριότητος. Συνεπῶς, ἐσκέφθη ὁ Ε. Βενιζέλος, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κομμουνισμοῦ χρειάζονται εἰδικά, ἔκτακτα μέτρα, εἰδικοὶ νόμοι, διότι καὶ ὁ κομμουνισμὸς εἶναι κίνημα εἰδικὸν καὶ οὐχὶ κανονικὴ καὶ φανερὴ πολιτικὴ δρᾶσις. Ἔτσι, τὸ 1929, εἰσηγήθη εἰς τὴν βουλὴν τὸν νόμον περὶ ἰδιωνύμου. Συμφώνως πρὸς αὐτὸν ὁ κομμουνισμὸς ἀποτελεῖ ἰδιώνυμον ἀδίκημα καὶ διώκεται ὡς τέτοιο.

῾Ο νόμος τοῦ ἰδιωνύμου ἦτο ἐντελῶς ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κομμουνισμοῦ. Καὶ καθὼς ἔμεινεν χωρὶς συνέχειαν, συμπλήρωσιν καὶ ὁλοκλήρωσιν, ἐλάχιστα συνέβαλεν εἰς τὴν καταστρεπτικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τὴν ὀργανωτικὴν του ἐξάρθρωσιν.

'Αντιθέτως ὅμως, τὸ ἰδιώνυμον, ἔπληξεν πολιτικῶς τὸ Κ.Κ.Ε. διότι μετὰ ἀπὸ τὴν ψήφισίν του ὁ ἐθνικὸς πολιτικὸς κόσμος ἀρχίζει κάπως ν' ἀντιλαμβάνεται τὴν πραγματικὴν φύσιν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ διακόπτει τὰς ἐπαφὰς μὲ τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον μέχρι τὸ 1936 ἀ π ο μ ο ν ώ ν ε τ α ι ἐντελῶς.

Ἡ ἐξόντωσις τῶν ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τὸν Στάλιν

Τὸ 1929 μὲ βάσιν τὸν νόμον περὶ ἰδιωνύμου συνελήφθη ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. Α. Χαϊτᾶς. Μαζὺ του συνελήφθη καὶ ὁ Γ. Κολοζώφ γενικὸς γραμματεὺς τῆς νεολαίας τοῦ Κ.Κ.Ε (ΟΚΝΕ) καθὼς καὶ ὁ Εὐτυχιάδης (Κορκόζωφ) καὶ ἄλλα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. Αὐτοὶ κατώρθωσαν τὸ 1931 νὰ δραπετεύσουν ἀπὸ τὰς φυλακὰς τοῦ Συγγροῦ ὅπου ἐκρατοῦντο, χάρις εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ δεκανέως τῆς φρουρᾶς Μαρκοβίτη. Μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ἐν 'Αθήναις σοβιετικῆς πρεσβείας οἱ δραπέται κατώρθωσαν νὰ διαφύγουν εἰς τὴν ΕΣΣΔ.

'Εκεῖ ὁ 'Ανδρόνικος Χαϊτᾶς διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς πόλεως Κουΐμπιτσεφ, ὁ Γεώργιος Κολοζώφ διωρίσθη κομματικὸς ὑπεύθυνος τῶν 'Ελλήνων τῆς νοτίου Ρωσίας (περιοχὴ Νοβοροσίσκ ὅπου ὑπῆρχαν ἀκόμη τότε 36 ἑλληνικὲς κοινότητες) καὶ ὁ Μαρκοβίτης διωρίσθη ἐκφωνητὴς τῶν ἐκπομπῶν τοῦ ραδιοσταθμοῦ τῆς Μόσχας εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. 'Ο πρῶτος ποὺ ἀπεγοητεύθη ἦτο ὁ Κολοζώφ. 'Η κατάστασις ποὺ βρῆκε στὴν ΕΣΣΔ ἦταν τρομερὴ καὶ τὸν συγκλόνισε βαθειά. Τὸ 1934, μέ κάποιο ἑλληνικὸ πλοῖο ποὺ προσήγγισε στὸ Νοβοροσίσκ, κατώρθωσε νὰ στείλη μιὰ δραματικὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν σύζυγόν του Δόμναν, ἡ ὁποία εἶχε μείνει εἰς τὴν 'Ελλάδα. 'Ιδοὺ τὸ κείμενο αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς ὅπως τὸ δίδει ὁ πρώην ἡγέτης τοῦ Κ.Κ. κ. Ε. Σταυρίδης εἰς τὸ βιβλίον του «Τὰ παρασκήνια τοῦ Κ.Κ.Ε» (σελ. 468 –469).

«Μόλις ἐφθάσαμεν ἐδῶ, μᾶς διεσκόρπισαν. 'Εμένα μὲ ἔστειλαν ἐδῶ στὸ Νοβοροσίσκυ γιὰ νὰ ἀναλάβω κομματικὴ δουλειὰ μέσα στοὺς Ἕλληνας τῆς Νοτίου Ρωσίας. 'Εδῶ, στὴν περιοχὴ τοῦ Νοβοροσίσκυ, ὑπάρχουν 36 ἑλληνικὲς κοινότητες. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι πάμπτωχοι καὶ πεινοῦν. Ὅλοι εἶναι ἀμόρφωτοι, διότι ἀπὸ πολλὰ χρόνια σχολεῖο δὲν ὑπάρχει. Μὲ τὴν βάσιν ὅτι κάθε ἐθνικότης δικαιοῦται νὰ ἔχη δικό της σχολεῖο, ἐκάμαμε ἕνα σχολεῖο, φυσικὰ δημοτικό, και ἔχω μαζεύσει κάμποσα 'Ελληνόπαιδα καὶ τὰ μαθαίνω ἑλληνικὰ γράμματα. Φυσικά, σύμφωνα μὲ τὴν τροποποίησιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ποὺ ἔχει κάμει ἐδῶ ὁ Κομμουνισμός, δηλαδὴ χωρὶς πνεύματα, μὲ ἕνα μόνον τόνον εἰς τὰς λέξεις, τὴν ὀξεῖαν, μὲ κατάργησιν τῶν διφθόγγων, μὲ ἕνα μόνον ι, τὸ γιῶτα, μὲ τὸ ὕψιλον ὡς οὖ καὶ μὲ κατάργησιν τῶν διπλῶν γραμμάτων. 'Επίσης ἐκδίδομεν καὶ μίαν ἐφημεριδούλαν ἑλληνικὴν μὲ τὸν τίτλον «Κομυνιστίς», σύμφωνα μὲ τὴν νέαν γραμματικήν.

»Ἔτσι πολλὲς ὧρες τὴν ἡμέρα ἀπασχολοῦμαι σὰν δημοδιδάσκαλος νὰ μάθω γράμματα ἑλληνικὰ στὰ παιδιά, αὐτά, τὰ ὁποῖα πεινοῦν, εἶναι καχεκτικὰ καὶ ζοῦν μέσα στὴν ἀκαθαρσία καὶ στὴν ψεῖρα! 'Εγὼ ὁ ἴδιος δὲν μπορῶ νὰ σωθῶ ἀπὸ τὴν ψεῖρα!

»Τὸ βράδυ κάμνω ὑποχρεωτικῶς διαλέξεις στοὺς μεγάλους Ἕλληνας διὰ νὰ τοὺς κάμωμεν κομμουνιστάς. Ἔρχονται, ἀκοῦνε ὑποχρεωτικῶς, ἀλλὰ δὲν καταλαβαίνουν τίποτε! Ὅ,τι τοὺς λές, δὲν ἔχουν ἀντίρρησι, διότι φοβοῦνται. Μὲ θεωροῦν κομμουνιστήν, ἄνθρωπον τοῦ Κράτους, καὶ δὲν μοῦ ἔχουν ἐμπιστοσύνην διὰ νὰ μοῦ ποῦν τὸν πόνο τους. 'Αλλὰ καὶ ἂν μοῦ τὸν ποῦν, τί νὰ τοὺς κάμω; Τί μπορῶ νὰ κάμω ἐγὼ ἐδῶ, τελευταῖος τροχὸς τῆς ἁμάξης;

»'Επίσης γράφω καὶ ὅλην τὴν ἐφημερίδα «Κομυνιστὶς» καὶ τὴ στέλνω δωρεὰν εἰς τὰς 36 ἑλληνικὰς κοινότητας. Κυριολεκτικῶς τσακίζομαι στὴ δουλειά, καὶ τὶ δουλειά, νὰ ἀηδιάζης!

Ἔναντι αὐτῶν, τὶ νομίζεις ὅτι παίρνω ; 'Ελάχιστα ρούβλια τὸν μῆνα, τόσα ὅσα μὲ φθάνουν νὰ ἀγοράζω τὰ τρόφιμα ποὺ δίδει ἡ κολλεκτίβα καὶ τὸ ψωμὶ γιὰ νὰ διατη-

ρεῦμαι στὴ ζωή. Ροῦχα δὲν ἔχω. Εἶδα κ' ἔπαθα νὰ τοὺς πείσω νὰ μοῦ δώσουν ἕνα παντελόνι, ἐπειδὴ ἔλυωσε ἐκεῖνο ποὺ φοροῦσα ὅταν ἦλθα καὶ θὰ ἔπεφτε ἀπὸ τὸ σῶμα μου! Τὰ παπούτσια ποὺ μοῦ ἔδωσαν εἶναι ἀπαίσια. Ἂν μὲ ἰδῇς, δὲν θὰ μὲ γνωρίσῃς!

»Καὶ τὸ χειρότερον ἀπὸ ὅλα εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ἢ πιθανότης ἀλλαγῆς τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς μου. Ἐδῶ θὰ πεθάνω δάσκαλος στὸ ἀλφαβητάριο τῶν παιδιῶν, γράφοντας εἰς τὸν «Κομυνιστί», ποὺ δὲν τὸν διαβάζει κανείς! Μοῦ ἔδωσαν καὶ ἕνα δωμάτιο μικρὸ καὶ λίγα ξύλα γιὰ μιὰ μικρὴ σομπίτσα τὸν χειμῶνα!

»Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἐγὼ ἐθυσίασα τὰ νειᾶτα μου νὰ σπουδάσω νομικά, νὰ ἀγωνισθῶ στὸ κόμμα, γιὰ νὰ καταλήξω ἐφ' ὅρου ζωῆς σ' αὐτὸ τὸ κατάντημα; Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει καὶ τρόπος νὰ φύγω, νὰ ἔλθω πίσω στὴν Ἑλλάδα, ἔστω καὶ ἂν συλληφθῶ καὶ φυλακισθῶ! Δέχομαι νὰ κάτσω στὰς φυλακὰς Συγγροῦ μέχρις ὅτου λήξῃ ἡ ποινὴ ποὺ θὰ μοῦ βάλουν καὶ γιὰ τὴν ἀπόδρασιν. Ἀλλὰ θὰ ξέρω ὅτι, ἂν βγῶ θὰ γίνω πάλιν ἄ ν θ ρ ω π ο ς καὶ ἂν ἔχω ὑγείαν καὶ χρόνια θὰ ξαναφτιάξω τὴν ζωήν μου. Ἀλλὰ νὰ φύγω ἀπὸ ἐδῶ εἶναι ἀδύνατον. Οὔτε νὰ πλησιάσωμεν στὰ βαπόρια μποροῦμε. Μὲ χίλια βάσανα σοῦ στέλνω αὐτὸ τὸ γράμμα. Ἔσβυσαν ὅλα τὰ ἰδανικά μου. Εἶμαι ἕνας ἀπηλπισμένος ἄνθρωπος, ἕνας χαμένος!»

Τὸ 1935, ὁ Κολοζὼφ συνελήφθη ἀπὸ τὴν ρωσικὴν ἀστυνομίαν. Ὀλίγον ἀργότερον ἐτουφεκίσθη ἄνευ δίκης, διὰ «διοικητικῆς ἀποφάσεως», ὡς «προδότης τοῦ σοσιαλισμοῦ».

Τὴν ἰδίαν περίπου ἐποχὴν συνελήφθη καὶ ὁ Χαϊτᾶς μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι ἐδίδασκεν «μπουχαρινικὰς ἀπόψεις», καὶ ἐξετελέσθη.

Ὁ δεκανεὺς Μαρκοβίτης ἐξηφανίσθη χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἴχνη.

Ἡ ἐπέμβασις τῆς Κόμιντερν

Ἡ κομμουνιστικὴ Διεθνὴς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεχθῇ τὴν διάσπασιν τοῦ Κ.Κ.Ε εἰς ἀλληλομαχομένας «φράξιας». Πράγματι, τὸ 1931 ἀπεφάσισεν νὰ ἐπέμβῃ ἐνεργῶς διὰ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν. Ἀπέστειλε λοιπὸν ὡς ἀντιπρόσωπόν της τὸν γερμανὸ Γκροῦβε, μέλος τῆς εκτελεστικῆς της Ἐπιτροπῆς, ὁ ὁποῖος διεπίστωσεν τὴν πλήρη χρεωκοπίαν τοῦ Κ.Κ.Ε καὶ εἰσηγήθη τὴν καθαίρεσιν ὁλοκλήρου τῆς ἡγεσίας του καὶ τὸν διορισμὸν ἄλλης ἡ οποία νὰ περιβληθῇ μὲ κῦρος καὶ ἀπόλυτον συγκεντρωτικὴν ἐξουσίαν.

Τὴν 1ην Νοεμβρίου 1931 δημοσιεύεται εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» ἔκκλησις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς «προς τὰ μέλη τοῦ ΚΚΕ». Διὰ τῆς «ἐκκλήσεως» αὐτῆς ἐτίθετο τέρμα εἰς τὴν φραξιονιστικὴν πάλην καὶ ὡρίζετο ὡς κεντρικὸν καθῆκον τοῦ κόμματος ἡ μελέτη τῶν ἑλληνικῶν ζητημάτων, ἡ ὀργάνωσις ἀγώνων τῶν ἐργαζομένων ὄχι μὲ ἄμεσα πολιτικὰ συνθήματα ἀλλὰ διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν αἰτημάτων των καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν βαθμιαίαν πολιτικοποίησιν αὐτῶν τῶν ἀγώνων. Ἐπίσης ὁρίζετο ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε ἔπρεπε νὰ αὐξήσῃ τὴν ἐπιρροὴν του ἐπὶ τῶν εργατῶν καὶ ταυτοχρόνως νὰ διεισδύσῃ εἰς τοὺς ἀγρότας καὶ εἰς τὰ ἄλλα στρώματα τῶν ἐργαζομένων. Τέλος, ἡ κομμουνιστικὴ Διεθνής, καθήρεσεν ὅλους τοὺς μέχρι τότε ἡγέτας τοῦ Κ.Κ.Ε καὶ διώρισεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κόμματος νέαν ἡγεσίαν ὑπὸ τὸν Ν. Ζαχαριάδην.

Ἐδῶ πρέπει νὰ ἀναφερθῇ ὅτι ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνὴς ἐδίστασεν μεταξὺ δύο ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. Ὁ ἕνας ἦτο ὁ Ζαχαριάδης καὶ ὁ ἄλλος ὁ Γλαῦκος, τοῦ ὁποίου τὸ πραγματικὸν ὄνομα ἦτο Κωνσταντινίδης καὶ εἶχεν διαπρέψει εἰς τὴν ΟΚΝΕ. Τελικῶς ὅμως ἐπροτίμησε τὸν Ζαχαριάδην ὡς ὀλιγώτερον διανοούμενον ἀπὸ τὸν Γλαῦκον καὶ περισσότερον μαχητικόν. Ὁ Γλαῦκος ἀργότερον ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐσφαγιάσθη ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944.

Μὲ τὴν ἀνάθεσιν τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸν Ν. Ζαχαριάδην ἔληξεν ἡ φραξιονιστικὴ διαμάχη. Μιὰ νέα περίοδος ἤρχιζεν διὰ τὸν ἐν Ἑλλάδι κομμουνισμόν.

Ἱστορία

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Δ.' Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ Α' ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. (1931-36)

Ἡ ἐπέμβασις τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς

Τὴν περίοδον τῶν διαδοχικῶν ἐσωτερικῶν κρίσεων ἡ ὁποία κλείνει μὲ τὴν τελευταίαν φάσιν τοῦ φραξιονισμοῦ, ποὺ ὡδήγησε τὸ Κόμμα εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ, διεδέχθη ἡ περίοδος τῆς σταθερᾶς ἀνόδου τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἡ περίοδος αὕτη ἤρχισε διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς ἡγεσίας τῆς Κ.Δ εἰς τὸ Κ.Κ.Ε, ἐκδηλωθείσης διὰ τῆς καθαιρέσεως τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε καὶ τοῦ διορισμοῦ νέας τοιαύτης, ἀποτελουμένης ἐκ πιστῶν καὶ ἀφατριάστων ὀργάνων της, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ν. Ζαχαριάδην. Σημειωτέον ὅτι ἡ Ε.Ε. τῆς Κ.Δ εἶχε διαπιστώσει προηγουμένως τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε περιέλθη τὸ Κ.Κ.Ε, δι' ἀντιπροσωπείας της τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἀντιπροσωπεία αὕτη ὑπέβαλεν ἔκθεσιν προς τὴν Ε.Ε. τῆς Κ.Δ., ἡ ὁποία καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Ριζοσπάστην τῆς 20)6)1930.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐπαναστατικὴ ἄνοδος στὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Κ.Κ.Ε» διεπιστοῦτο ἡ ἀθλία κατάστασις τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος καὶ τοῦ Κόμματος, ὡς ἐνεφανίζετο κατὰ τὴν 3ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε (Ἰανουάριος 1930) καὶ ἰδιαιτέρως ὑπεγραμμίζοντο τὰ ἑξῆς σημεῖα :

«—"Οτι τὸ Κόμμα εἶχε μόνον 1.500 μέλη.

—Ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Κόμματος στὶς ἐπιχειρήσεις ὀργανώσεως ἔπεσε.

—Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ κομμουνιστικοῦ τύπου ποὺ τὸν Ἰούλιο τοῦ περασμένου χρόνου (1929) ἦταν 3.000, τώρα ἔπεσε στὶς 1.666.

—Μέσα στοὺς χωρικοὺς δὲν γίνηκε τίποτα, στὸ Στρατὸ καὶ τὸ Στόλο ἡ δουλειὰ καλυτέρεψε μόνο τώρα στοὺς τελευταίους μῆνες.

—"Οτι ὡς ἀπάντηση στὴν ἀπαγόρευση τῶν ἑνωτικῶν συνδικάτων δὲν ὀργανώθηκε καμμιὰ ἀντεπίθεση. Δὲν εἶχε γίνει τίποτα γιὰ νὰ προετοιμάσουν μερικὲς ἀπεργίες καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν καθοδήγησή τους.

—"Οτι παντοῦ σκοντάφτει κανεὶς στὴν ὑποτίμηση τῆς ὀργανωτικῆς δουλειᾶς, στὴν ὀππορτουνιστικὴ πραχτική, πολὺ συχνὰ στὴν ὀππορτουνιστικὴ θέση, πολὺ συχνὰ στὶς ἀριστερὲς φράξιες, στὸ σεχταρισμό.

—"Οτι δὲν βρέθηκε καμμιὰ ἔνδειξη ὅτι τὸ Κόμμα καὶ τὰ Συνδικάτα βρίσκονται σὲ κατάσταση ἐπιστράτευσης, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ κατάσταση καὶ ἡ ἐκτίμηση τῶν ἴδιων τῶν Ἑλλήνων Συντρόφων.

—Στὸ Κόμμα, ἰδιαίτερα στὴ διοίκηση τοῦ Κόμματος, δὲν ὑπῆρχε αὐτοκριτική.

—Ἡ συνδικαλιστικὴ ἐφημερίδα δὲν ἔβγαινε ταχτικά.

—Ἡ ἀγροτικὴ ἐφημερίδα γενικὰ δὲν ἔβγαινε πιά.

—Συστηματικὸ πλᾶνο τῆς προετοιμασίας τῆς γενικῆς ἀπεργίας δὲν ὑπῆρχε.

—Στὴν Ἀθήνα τὸ Κόμμα εἶχε 170 μέλη καὶ στὸν Πειραιᾶ (σ' ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα ἐργατικὰ Κέντρα) μόνον 70 μέλη.

—Παθητικότητα στὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Τὸ Κόμμα δὲν ἔκανε προσεχτικὴ δουλειὰ στὶς ἐθνικὲς καταπιεζόμενες ἐθνότητες, ἔμενε ἱκανοποιημένο μόνο μὲ τὴ θέση τοῦ συνθήματος τῆς «ἀνεξάρτητης καὶ ἑνιαίας Μακεδονίας καὶ Θράκης».

Ἔκκλησις τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς

Τὴν ἐνέργειάν της αὐτὴν (τῆς καθαιρέσεως τῆς παλαιᾶς καὶ τοῦ διορισμοῦ νέας ἡγεσίας εἰς τὸ Κ.Κ.Ε ἡ Κ.Δ συνώδευσε μὲ ἔκκλησίν της «προς τὰ μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε» ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» τῆς 1—3 Νοεμβρίου 1931. Ἡ ἔκκλησις ἦτο μακροσκελὴς καὶ καθώριζε λεπτομερῶς τὰ καθήκοντα τὰ ὁποια ἀνελάμβανε τὸ Κ.Κ.Ε. ὑπὸ τὴν νέαν ἡγεσίαν.

Σημειωτέον ὅτι τὴν ἔκκλησιν αὐτὴν ἔγραψεν ὁ ἴδιος ὁ Ζαχαριάδης, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο τότε εἰς Μόσχαν διὰ σπουδάς, καὶ ἐνέκρινεν ἡ Γραμματεία τῆς Κ.Δ., ἥτις τὴν ὑπέγραψε καὶ τὴν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ἔκκλησιν ἰδικήν της πλέον.

Δία τῆς «ἐκκλήσεως» αὐτῆς:

α) Καθηρεῖτο ἡ παλαιὰ καὶ διωρίζετο ἡ νέα ὑπὸ τὸν Ν. Ζαχαριάδην ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε.

β) Ἐτίθετο τέρμα εἰς τὴν ἐσωκομματικὴν φραξιονιστικὴν διαμάχην.

γ) Καθωρίζετο διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. ὡς κεντρικὸν καθῆκον ἡ μελέτη τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος καὶ ἡ προσαρμογὴ τῆς δραστηριότητός του εἰς αὐτήν, ἰδίως διὰ τῆς συστηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν προβλημάτων, ζητημάτων καὶ αἰτημάτων τῶν ἐργαζομένων. Ἡ προπαγάνδα τοῦ Κ.Κ.Ε ἔπρεπε νὰ βασίζεται ὄχι πλέον εἰς τὴν μηχανικὴν μεταφορὰν τῆς μαρξιστικῆς ὀρολογίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ εἰς τὴν καθημερινὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ της.

Ὁ Ν. Ζαχαριάδης γράφει σχετικῶς :

«Ἡ ἔκκληση τῆς Ἐχτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κ.Δ. καθώριζε γιὰ τὸ κόμμα τοῦτο τὸ κεντρικὸ καθῆκο : Τὸ κόμμα νὰ καταπιαστεῖ νὰ μελετήσει, νὰ γνωρίσει τὰ ζητήματα, τὶς ἀνάγκες, τὶς ἄμεσες διεκδικήσεις τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ ὅλου τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ. Νὰ ὀργανώσει τὴν πάλη τῶν μαζῶν γιὰ τὶς διεκδικήσεις τους αὐτές, ἐφαρμόζοντας κάθε φορὰ τὶς μορφὲς ἐκεῖνες τῆς πάλης ποὺ ἀνταποκρίνονταν στὶς συγκεκριμένες συνθῆκες καὶ νὰ τείνει ἀδιάκοπα στὸ ξάπλωμα, στὴν συνένωση καὶ τὸ ἀνέβασμά τους μέχρι τὴ μαζικὴ πολιτικὴ ἀπεργία. Ἔτσι τὸ Κόμμα θὰ συνδεθεῖ μὲ τὶς μάζες, θὰ τὶς ὀργανώσει, θὰ καταχτήσει τὴν ἐμπιστοσύνη τους, θὰ ριζώσει μέσα τους καὶ ἐξυψώνοντάς τες ἀδιάκοπα διὰ μέσου τῆς πάλης τους γιὰ τὶς ἄμεσες οἰκονομικὲς διεκδικήσεις θὰ τὶς βγάλει ὁλοένα καὶ πιὸ μαζικὰ στὴ λεωφόρο τῶν ἀνοιχτῶν πολιτικῶν ἀγώνων, πρὸς τὶς βασικὲς διεκδικήσεις, πρὸς τὴν ἐξουσία. Τὴν ὀργάνωση αὐτὴ τῆς λαϊκῆς πάλης γιὰ τὶς ἄμεσες διεκδικήσεις καὶ τὶς πιὸ ἐλάχιστες καὶ χρησιμοποιώντας καὶ τὶς πιὸ ἁπλὲς μορφὲς ἀγώνα, καθώρισε ἡ ἔκκληση τῆς Κ.Δ. σὰν τὸν βασικὸ κρίκο στὴ σειρὰ τῶν καθηκόντων τοῦ Κόμματος, ποὺ ἡ κατοχή του θὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ κρατᾶ ὁλόκληρη την ἁλυσσίδα. Μέσα ἀπ' αὐτὴν τὴν πάλη γιὰ τὸ ψωμί, τὰ καθυστερημένα στρώματα τῶν ἐργαζομένων θὰ φτάσουν μὲ τὴν ἴδια τους τὴν πεῖρα ὡς τὴν συνείδηση τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀγώνα γιὰ τὴν ἐξουσία, καὶ τὸ Κόμμα θὰ βαδίσει σταθερὰ πρὸς τὴν κατάχτηση τῆς πλειοψηφίας τοῦ προλεταριάτου καὶ τὴ συγκέντρωση γύρω του τῆς ἀγροτιᾶς καὶ τοῦ ἄλλου ἐργαζομένου λαοῦ» (Ν. Ζαχαριάδη : «Θέσεις γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Κ.Κ.Ε.»)

Ἡ τακτικὴ αὐτὴ ὅπως θὰ διαπιστώσωμεν ἀμέσως, ἀπέδωσεν θαυμάσια ἀποτελέσματα διὰ τὸ Κ.Κ.Ε, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐβοήθησαν καὶ αἱ συνθῆκαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅπως ἡ οἰκονομικὴ κρίσις τοῦ 1929, ἡ ἀγρία διαμάχη τοῦ ἀστικοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος κλπ.

Τὰ αἴτια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Κ.Κ.Ε.

Μὲ τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κ.Δ καὶ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸν Ν. Ζαχαριάδην τὸ Κ.Κ.Ε εἰσέρχεται εἰς μίαν περίοδον ταχείας ὀργανωτικῆς καὶ ἰδεολογικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐν συνεχείᾳ διευρύνσεως τῆς πολιτικῆς του ἐπιρροῆς. Τὰ αἴτια αὐτοῦ τοῦ φαινομένου εἶναι ποικίλα.

Α.' Ἐσωκομματικὰ αἴτια :

1 — Τὸ Κ.Κ.Ε ἀπηλλάγη τῆς ἀγρίας ἐσωτερικῆς διαμάχης ἡ ὁποία συνεκλόνιζε τὰς τάξεις του, ἀπερρόφα τὰς δυνάμεις του καὶ ἐμείωνε τὴν ἱκανότητά του πρὸς δρᾶσιν καὶ τὸ γόητρόν του.

2 — Ἀπέκτησεν σταθεράν, ἑνιαίαν καὶ ὁμονοοῦσαν ἡγεσίαν, ἡ ὁποία ἀπεδείχθη ἐπίσης δραστηρία καὶ ἱκανή. Μὲ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε ἀπὸ τὸν Ν. Ζαχαριάδην ἔληξεν ἡ περίοδος τῶν ρομαντικῶν ἰδεαλιστῶν, τῶν θεωρητικολόγων καὶ τῶν ἰδεολόγων καὶ ἤρχισεν ἡ περίοδος τῶν συγχρόνων κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν «ἰδεολογίαν», ἀλλὰ κατέχουν θαυμασίως τὴν τεχνικὴν τῆς ὀργανώσεως, τῆς προπαγάνδας καὶ τοῦ συνωμοτισμοῦ, τὴν τεχνικὴν τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας. Τὸ Κ.Κ.Ε ἀπηλλάγη ἀπὸ τοὺς ἀχρήστους κομμουνιστὰς τῆς «παλαιᾶς σχολῆς» καὶ ἀπέκτησεν μίαν «μοντέρναν» ἡγεσίαν, ἀνταποκρινομένην εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς πρακτικῆς δράσεως ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς συγχρόνου ἐποχῆς.

3 — Τὸ Κ.Κ.Ε τέλος, ἀπέκτησεν σαφῆ καὶ ὀρθὴν στρατηγικὴν καὶ τακτικὴν προσηρμοσμένην εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα. Ἐγκατέλειψε τὴν βυζαντινο-

λογίαν περὶ μαρξισμοῦ καὶ προσηνατολίσθη πρὸς τὴν μελέτην τῆς ἑλληνικῆς καταστάσεως καὶ τὴν ἔντεχνον ἐκμετάλλευσιν τῶν προσφερομένων πρὸς τοῦτο στοιχείων της.

Β.' Ἐσωελληνικὰ αἴτια:

1 — Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν ἡ Ἑλλὰς ἐπλήγη ἀπὸ τὸν ἀντίκτυπον τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 1929. Ἡ χειροτέρευσις τῶν βιοτικῶν συνθηκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὸ αἴσθημα τῆς ἀνασφαλείας καὶ ἡ αὔξησις τῆς δυστυχίας ἀπετέλεσαν καὶ τότε ὅπως καὶ πάντοτε, ἔδαφος κατάλληλον διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς κομμουνιστικῆς ἀνατροπῆς.

2 — Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τετραετίας τοῦ Ἐ. Βενιζέλου (1928 — 32) ἤρχισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μία ἐποχὴ χάους, κυβερνητικῆς ἀσταθείας καὶ ἀγρίων πολιτικῶν συγκρούσεων, αἱ ὁποῖαι συχνότατα ἐξελίσσοντο εἰς αἱματηρὰ κινήματα. Αἱ κυβερνήσεις διεδέχοντο ἀλλήλας, ἀνατρεπόμεναι σχεδὸν ἀμέσως καὶ τὸ ἕνα κίνημα ἠκολουθεῖτο ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1932 τὰ δύο μεγάλα ἀντίπαλα κόμματα, Λαϊκὸν καὶ Φιλελεύθερον, ἀνεδείχθησαν ἰσόπαλα μὲ 33,5ο)ο τῶν ψήφων ἕκαστον. Ἐπηκολούθησεν κυβερνητικὴ ἀστάθεια καὶ νέαι ἐκλογαὶ τὸ 1933 μὲ πλειοψηφικόν, αἱ ὁποῖαι ἔδωσαν τὴν νίκην εἰς τοὺς Λαϊκούς. Ἀμέσως ἐσημειώθη τὸ κίνημα Πλαστήρα τὸ ὁποῖον ἐξεδηλώθη τὴν 6ην Μαρτίου 1933 (ἑπομένην τῶν ἐκλογῶν) μὲ σκοπὸν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τοὺς Λαϊκούς. Τὸ κίνημα ἀπέτυχεν,ἀλλὰ ὄξυνε τὴν κατάστασιν τοῦ χάους. Τὴν 6ην Ἰουνίου 1934 σημειώνεται ἡ ἀπόπειρα δολοφονίας κατὰ τοῦ Ε. Βενιζέλου. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ὀξύνεται, τὸ συνάλλαγμα ἐξανεμίζεται, ξεσποῦν ἀπεργίες, ἱδρύονται στρατιωτικαὶ ὀργανώσεις. Τὴν 1ην Μαρτίου 1935 ἐκδηλοῦται τὸ βενιζελικὸν κίνημα τὸ ὁποῖον καταστέλλεται ἀπὸ τὸν Κονδύλην. Τὴν 3ην Νοεμβρίου 1935 διεξάγεται τὸ δημοψήφισμα διὰ τοῦ ὁποίου ἀποφασίζεται ἡ παλινόρθωσις τῆς Βασιλείας καὶ ἡ ἐπάνοδος εἰς τὸν Θρόνον τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β' Τὸ 1936 νέαι ἐκλογαὶ, νέα ἀκυβερνησία, νέαι ἀπεργίαι. Τὸ σύμφωνον Κ.Κ.Ε. — Φιλελευθέρων προκαλεῖ βιαίας ἀντιδράσεις καὶ ἐνισχύει τὸ χάος. Οἱ κομμουνισταὶ ἐκμεταλλεύονται βεβαίως ὅλην αὐτὴν τὴν κατάστασιν διὰ νὰ διευρύνουν τὴν ἐπιρροήν των, νὰ διεισδύουν εἰς τὰς μάζας καὶ νὰ διαβρώνουν τὸν ἀστικὸν πολιτικὸν κόσμον. Ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς ἀπόφασίν της ἐτόνιζεν ὅτι καθῆκον της εἶναι :

«Νὰ ἐκμεταλλεύεται τις ἐσωτερικὲς αὐτὲς ἀντιθέσεις (σ.Σ. τοῦ ἀστικοῦ κόσμου) πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος καὶ νὰ τις ὑπολογίζῃ στὸν καθορισμὸ τῆς πολιτικῆς δράσεως το Κ.Κ.Ε.».

Ἡ τακτικὴ αὐτὴ ἀπέδωσεν,καὶ τὸν Μάϊον τοῦ 1936 τὸ Κ.Κ.Ε. ἤρχισεν τὴν μαχητικὴν ἐξόρμησίν του πρὸς βιαίαν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας. Εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἔθεσεν τέρμα ἡ δικτατορία τὴν ὁποίαν ἐκήρυξεν ὁ Ι. Μεταξᾶς τὴν 4ην Αὐγούστου 1936.

Γ.' Ἐξωελληνικὰ αἴτια:

1 — Τὸ Κ.Κ.Ε. ὑπεβοηθήθη καὶ ἀπὸ τὴν «ἀντιφασιστικὴν» τακτικὴν τὴν ὁποίαν υἱοθέτησεν κατὰ τὴν ἐν λόγῳ περίοδον ἡ Ε.Σ.Σ.Δ. ἀνησυχήσασα ἀπὸ τὴν ἄνοδον τοῦ φασισμοῦ (Μουσολίνι, Χίτλερ, Ἰαπωνία, Ἱσπανία) φοβουμένη μίαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους του. Ὁ φόβρς τῆς Μόσχας μήπως ὑποστῇ μόνη της ἕνα ἀντισοβιετικὸν πόλεμον τοῦ Ἄξονος, τὴν ὑπεχρέωσεν νὰ μεταμορφώσῃ τὴν ἕως τότε ἀδιάλακτον ἀντιαστικὴν καὶ ἀντιδημοκρατικὴν ἐπαναστατικὴν τακτικήν της, εἰς τακτι-

κὴν ἀντιφασισμοῦ, φιλειρηνισμοῦ καὶ συνεργασίας μετὰ τῶν ἀστικῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων. Οὕτω ἡ Κ.Δ. ἐπεξειργάσθη τὴν περιβόητον τακτικὴν τοῦ «Λαϊκοῦ Μετώπου» ἡ ὁποία ἐπέτρεψεν εἰς τὰ διάφορα Κ.Κ. καὶ εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὴν ἀπομόνωσίν των, νὰ στρατολογήσουν νέους ὀπαδούς, νὰ διαβρώσουν τὸν μὴ κομμουνιστικὸν πολιτικὸν κόσμον καὶ κυρίως νὰ χρησιμοποιήσουν διὰ τοὺς σκοποὺς των καὶ μὴ κομμουνιστικὰς λαϊκὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς δυνάμεις ὡς καὶ διάφορα μὴ κομμουνιστικὰ ἰδεολογικὰ ρεύματα.

Εἰσηγούμενος εἰς τὸ 7ον συνέδριον τῆς Κ.Δ. (1935) τὴν τακτικὴν τοῦ «λαϊκοῦ μετώπου» ὁ Γ. Δημητρώφ εἶπεν τὰ ἑξῆς ἀποκαλυπτικά!

«Θυμᾶστε σύντροφοι τὴν παλιὰ ἱστορία τῆς καταλήψεως τῆς Τροίας; Ἡ Τροία ἦταν ὀχυρωμένη μὲ ἀπόρθητα φρούρια γιὰ νὰ ἀμύνεται κατὰ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων ποὺ ἐπετίθεντο ἐναντίον της. Καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα στρατεύματα παρὰ τὶς θυσίες των δὲν κατώρθωσαν νὰ τὴν ἐκπορθήσουν, παρὰ ὅταν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Δουρείου Ἵππου ἐπέτυχαν νὰ εἰσχωρήσουν μέσα στοὺς κόλπους τοῦ ἐχθροῦ. Ἐμεῖς οἱ ἐπαναστάτες ἐργάτες δὲν πρέπει νὰ διστάσουμε νὰ ἐφαρμόσουμε τὴν ἴδια τακτικὴ ἀπέναντι στὸν ἐχθρό μας. Ὅποιος δὲν κατανοεῖ τὴν ἀναγκαιότητα ἐφαρμογῆς μιᾶς τέτοιας τακτικῆς, ὅποιος θεωρεῖ τὴν μέθοδο αὐτὴ «ταπεινωτική» μπορεῖ νὰ εἶναι καλὸς σύντροφος, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἕνας λογοκόπος καὶ ὄχι ἕνας ἐπαναστάτης».

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐφήρμοσεν αὐτὴν τὴν τακτικὴν ἀπὸ τὸ 1933 μὲ θαυμάσια ἀποτελέσματα. Ἄλλωστε χάριν τῆς ἐπιτυχοῦς ἐφαρμογῆς τῆς ἑνιαιομετωπικῆς τακτικῆς τὰ Κ.Κ. (καὶ τὸ Κ.Κ.Ε.) ἐπραγματοποίησαν καὶ μίαν ἐπιφανειακὴν στροφὴν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Ἔθνους, τῆς Πατρίδος κλπ, ἐμφανιζόμενα ὡς «ἐθνικὰ — πατριωτικὰ κόμματα».

2 — Ἡ Κ.Δ. ἱκανοποιημένη πλέον ἀπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην, ηὔξησεν τὴν πρὸς αὐτὸ οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν ἐνίσχυσίν της.

Ἡ ὀργανωτικὴ καὶ ἰδεολογικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Κ.Κ.Ε.

Κατὰ τὴν περίοδον 1931 — 33 ἡ νέα ὑπὸ τὸν Ζαχαριάδην ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. συνεκέντρωσεν τὰς προσπαθειας της εἰς τὴν ὀργανωτικὴν καὶ ἰδεολογικήν του ἀνάπτυξιν. Ἡ κατάπαυσις τῆς φραξιονιστικῆς διαμάχης καὶ ἡ μεγάλη ἐνίσχυσις τῆς Κ.Δ. τῆς ἐπέτρεψεν νὰ ἀναπτύξῃ ἔντονον ὀργανωτικὴν καὶ ἰδεολογικὴν δραστηριότητα καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ εἰς αὐτὸν τὸν τομέα ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Οὕτω βαθμιαίως διεμόρφωσεν σημαντικὸν ἀριθμὸν ἀφωσιωμένων, δραστηρίων καὶ μαχητικῶν στελεχῶν κατηρτισμένων εἰς τὴν τέχνην τῆς ὀργανώσεως, τῆς διεισδύσεως, τῆς προπαγάνδας καὶ τοῦ συνωμοτισμοῦ. Κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον διαπλάθεται ἡ λεγομένη «ζαχαριαδικὴ φρουρά» τοῦ «κόμματος». Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀποκτᾶ ειδικευμένα στελέχη διὰ τὸν συνδικαλιστικόν, ἀγροτικὸν καὶ πολιτικὸν τομέα καθὼς καὶ διὰ τὸν τομέα τοῦ συνωμοτικοῦ καὶ παρανόμου μηχανισμοῦ του, ὁ ὁποῖος διὰ πρώτην φορὰν ἀρχίζει νὰ οἰκοδομεῖται πραγματικῶς.

Συγκεκριμένως ἀπὸ τὸ 1932, μὲ ὁδηγὸν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Π.Γ. «πάνω στὰ ὀργανωτικὰ καθήκοντα» (Μάρτιος 1932) τὸ Κ.Κ.Ε. ἤρχισεν νὰ οἰκοδομῇ τὴν ὀργάνωσίν του μὲ βάσιν τοὺς κομματικοὺς πυρῆνας τῶν μεγάλων ἐργοστασίων, τῶν μεταφορῶν καὶ τῶν λαϊκῶν συνοικιῶν. Ἰδιαιτέρα σημασία ἐδόθη εἰς τὴν δημιουργίαν κομματικῶν ὀργανώσεων ἐντὸς τῶν ἐργοστασίων ὥστε νὰ δύναται τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ κινητοποιῇ τὰς ἐργατικὰς μάζας. Εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Π.Γ. ἀναφέρεται :

«Πρῶτο καὶ βασικὸ καθῆκον εἶναι ἡ ἀναδιοργάνωση τοῦ Κόμματος πάνω στὴ βάση τῶν ἐργοστασιακῶν πυρήνων... Τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι πρωταρχικό...ὁ δεύτερος ὅρος τῆς Κ.Δ. εἶναι ὅπως τὸ κέντρο τοῦ βάρους τῆς δουλειᾶς τοῦ Κόμματος εἶναι μέσα στὶς ἐπιχειρήσεις καὶ ὅπως ὀργανωθοῦν πυρῆνες ἐργοστασίων καὶ ἐπιχειρήσεων. Στροφὴ λοιπὸν πρὸς τὰ ἐργοστάσια καὶ τὶς ἐπιχειρήσεις, δουλειὰ γιὰ διείσδυση μέσα σ' αὐτά... Στὸ ἐπίπεδο αὐτὸ πρέπει νὰ γίνῃ πραγματικὴ ἐπανάσταση».

Ἐπίσης κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τὸ Κ.Κ.Ε. ἀρχίζει τὴν διάβρωσιν τῶν συνδικάτων τῶν διαφόρων ὀργανώσεων, τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καὶ ἀκόμη καὶ αὐτῶν τῶν ἀντικομμουνιστικῶν ὀργανώσεων. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὑπεχρέωσε τότε ὡρισμένα στελέχη του νὰ γίνουν μέλη ἀντικομμουνιστικῶν ὀργανώσεων τῆς ἄκρας Δεξιᾶς διὰ νὰ τὰς διαβρώσουν. Τοῦτο, ἀπετέλει ἐφαρμογὴν ἀποφάσεως τῆς Κ. Δ. εἰς τὴν ὁποίαν ἐτονίζετο :

«Οἱ κομμουνιστὲς ὀφείλουν νὰ μποῦν μέσα σ' ὅλες τὶς μαζικὲς φασιστικὲς ὀργανώσεις χρησιμοποιώντας τὴν παραμικρότερη νόμιμη ἢ μισονόμιμη δυνατότητα δουλειᾶς μέσα σ' αὐτές».

Τὸ Κ.Κ.Ε. εἰργάσθη ἐπιμόνως διὰ νὰ δημιουργήσῃ ἰδικάς του μυστικὰς ὁμάδας («φράξιες») μέσα εἰς τὰ ἀστικὰ πολιτικὰ κόμματα, τὰ ἐργατικὰ σωματεῖα, τοὺς ἀγροτικοὺς συνεταιρισμούς, τὰς κοινωνικὰς ὀργανώσεις, τοὺς σπουδαστικοὺς συλλόγους, τὸν κρατικὸ μηχανισμό, τὰς ἐνόπλους δυνάμεις καὶ τὰ σώματα ἀσφαλείας. Τὸ Π.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν ἀπόφασίν του (Μάρτιος 1932) ἀνέφερεν :

«Τὸ ζήτημα τῶν φραξιῶν πρέπει νὰ τεθῇ σοβαρὰ μέσα στὸ Κόμμα. Ἡ ὀργάνωση, λειτουργία, καθοδήγηση τῶν φραξιῶν ἀποτελεῖ μία ἀπ' τὶς βασικώτερες προϋποθέσεις γιὰ τὴν καλὴ δουλειὰ τῶν μαζικῶν ὀργανώσεων, κατὰ πρῶτο δὲ λόγο καὶ κυρίως τῶν συνδικάτων».

Ἡ ὀργανωτικὴ πολιτικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. προέβλεπε δύο μορφὰς ὀργανώσεως, τὴν παράνομον καὶ τὴν νόμιμον, τὰς ὁποίας καὶ ἐπραγματοποίησε τὸ Κόμμα.

Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Ζαχαριάδης δίδει ὁδηγίας τὰς ὁποίας ἀνευρίσκομεν εἰς τὴν ἰδίαν ἀπόφασιν τοῦ Π.Γ.

«Μέσα στὶς σημερινὲς συνθῆκες τῆς ἔντασης τῆς ἐπίθεσης κράτους καὶ Κεφαλαίου καὶ τῆς ὄξυνσης τῆς τρομοκρατίας, ὀ ξ ύ τ α τ α κ α ὶ ἀ π ο φ α σ ι σ τ ι κ ὰ μ π α ί ν ε ι γ ι ὰ τ ὸ κ ό μ μ α μ α ς τ ὸ ζ ή τ η μ α τ ῆ ς δ η μ ι ο υ ρ γ ί α ς γ ε ρ ο ῦ κ α ὶ ε ὐ κ ά μ π τ ο υ π α ρ α ν ό μ ο υ μ η χ α ν ι σ μ ο ῦ, τὸ ζήτημα τῆς προετοιμασίας τοῦ Κόμματος γιὰ τὴ βαθύτερη παρανομία καὶ τοῦ περάσματος στὶς παράνομες μέθοδες δουλειᾶς... Σωστὸς συνδυασμὸς τῆς νόμιμης καὶ παράνομης δουλειᾶς, πάλη γιὰ τὴ διατήρηση τῆς νομιμότητας, χρησιμοποίηση ὅλων τῶν νομίμων δυνατοτήτων κ.λ.π. αὐτὴ εἶναι ἡ σωστὴ γραμμή».

Τέλος διὰ τὴν μόρφωσιν στελεχῶν ὠργανώθη ἡ τακτικὴ κατ' ἔτος ἀποστολὴ κατόπιν ἐπιλογῆς τῶν καλλιτέρων στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν εἰδικὴν σχολὴν στελεχῶν τῆς Μόσχας, τὴν περιβόητον ΚΟΥΤΒ. Τὸ ἔργον τῆς ἐπιλογῆς καὶ ἀποστολῆς τῶν στελεχῶν ἀνέλαβεν ὁ Γ. Ἰωαννίδης, ὁ περιβόητος συνεργάτης τοῦ Ζαχαριάδη, ὁ ὁποῖος καθηρέθη ἀπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ 1952.

Ἡ συστηματικὴ αὐτὴ ἐργασία τοῦ κόμματος δὲν ἀργεῖ νὰ φέρῃ τοὺς καρποὺς της. Ὁ Ζαχαριάδης γράφει σχετικῶς :

«Τ' ἀποτελέσματα ἦρθαν σημαντικά. 'Αναπτύσσονται γρήγορα κάτω ἀπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ Κόμματος οἰκονομικοὶ ἀγῶνες τῶν μαζῶν πρῶτα ἀπ' ὅλα τῶν ἐργατῶν, ποὺ ὁλοένα πλαταίνουν καὶ βαθαίνουν, αὐξάνουν οἱ ὀργανώσεις τῶν ἐργαζομένων καὶ ὁ ρεφορμισμὸς περισφίγγεται καὶ περιορίζεται σταθερά. 'Ο τροτσκισμὸς ἀφοπλίζεται ἰδεολογικά, καταρρέει ὀργανωτικὰ καὶ ἀσφυκτιᾶ μέσα σ' ἕνα διαλυτικὸ ἐσωτερικὸ ἀλληλοφάγωμα. Τὸ Κόμμα ἀναπτύσσεται ὀργανωτικὰ καὶ μεγαλώνει τὴν πολιτική του ἐπιρροή». (Ν. Ζαχαριάδης : «Θέσεις» γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Κ.Κ.Ε.).

Εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1932 τὸ Κ.Κ.Ε. μαζὶ μὲ τοὺς λεγομένους «'Αγροτικοὺς» ἔλαβον τὰ 11,14ο)ο τῶν ψήφων ἔναντι 3,09 τὰς ὁποίας εἶχε λάβει τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ 1928. Τὸ Κ.Κ.Ε ἐκέρδισε 10 ἕδρας καὶ οἱ «ἀγροτικοὶ» 11. Τοῦτο ἦτο ἡ πρώτη σαφὴς ἔνδειξις διὰ τὴν ἄνοδον τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος εἰς τὴν 'Ελλάδα.

Ὅσον διὰ τὸ κράτος, τοῦτο ἠγνόει τὰ πάντα καὶ οὐδόλως ἐνδιεφέρετο διὰ τὸν κομμουνισμόν, ὁ ὁποῖος ἔδρα ἐντελῶς ελεύθερος εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς.

'Η ἐπεξεργασία τῆς στρατηγικῆς καὶ τακτικῆς τοῦ Κ.Κ.Ε.

'Η ἀνάπτυξις αὐτὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τὸ ξεπέρασμα τῆς ἐσωτερικῆς κρίσεώς του τοῦ παρέχει τὴν δυνατότητα, διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του, νὰ ἐπεξεργασθῇ ἐπὶ τέλους τὴν στρατηγικὴν καὶ τακτικήν του. 'Η ἐπεξεργασία αὐτὴ πραγματοποιεῖται τὸ 1934 – 35 ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν τῆς Κ.Δ. ἡ ὁποία καὶ μετέχει ἐνεργῶς εἰς τὸ σχετικὸν ἔργον διὰ τῶν εἰδικευμένων εἰς τὰ βαλκανικὰ προβλήματα στελεχῶν της, ἰδίως δὲ διὰ τῶν βουλγάρων κομμουνιστῶν. 'Ο Ν. Ζαχαριάδης γράφει ἐπ' αὐτοῦ :

(Τότε) «ξεφυτρώνει ὀργανικὰ μιὰ ἐπιταχτικὴ ἀνάγκη : νὰ καθορίσει τὸ κόμμα τοὺς τελικούς του σκοπούς, νὰ φωτίσει δηλαδὴ τὰ βασικὰ νεοελληνικὰ προβλήματα μὲ τὸ φῶς τοῦ μαρξισμοῦ—λενινισμοῦ γιὰ νὰ καθορίσει σωστὰ τὸν ἐπαναστατικὸ δρόμο στὸ νεοελληνικὸ ξετύλιγμα...Μὲ τὴν ἄμεση καὶ δραστήρια ἐνίσχυση τῆς Κ.Δ. τὸ Κ.Κ.Ε. ἔλυσε τὸ πρόβλημα αὐτὸ» (Ν.Ζ. «Θέσεις» γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Κ.Κ.Ε.).

'Η ἐπεξεργασία τῆς στρατηγικῆς καὶ τακτικῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπραγματοποιήθη ἀπὸ τὴν 6ην ὁλομέλειαν τοῦ Κ.Κ.Ε. ('Ιανουάριος 1934), ἀπὸ τὸ 5ον καὶ ἀπὸ τὸ 6ον συνέδριον τοῦ κόμματος (Μάρτιος 1934 καὶ Δεκέμβριος 1935).

Μέχρι τότε τὸ Κ.Κ.Ε. διεκήρυττε ὡς στρατηγικὸν του σκοπὸν τὴν ἄμεσον ὀργάνωσιν καὶ ἐξαπόλυσιν τῆς «προλεταριακῆς ἐπαναστάσεως» πρὸς ἀνατροπὴν τῆς «ἀστικῆς δημοκρατίας» καὶ ἐπιβολὴν τῆς λεγομένης «δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου». 'Η 6η ὁλομέλεια ὅμως, καθορίζει τὰ ἑξῆς :

«'Η 'Ελλάδα εἶναι χώρα ἀγροτική—βιομηχανικὴ μὲ μέση κεφαλαιοκρατικὴ ἀνάπτυξη καὶ μὲ μισοφεουδαρχικὰ ὑπολείμματα στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία. 'Η τέτοια οἰκονομικὴ διάρθρωση τῆς χώρας φέρνει τὴ βασικὴ ἰδιομορφία, τὴν σημαντικὴ οἰκονομικὴ καὶ πολιτική της ἐξάρτηση ἀπ' τὸ ξένο κεφάλαιο. 'Η ἀστικὴ δημοκρατία δὲν ἔθιξε τὸ ξένο κεφάλαιο... ἡ ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση δὲν ἔκανε τὸν ἀγρότη λεύτερο παραγωγὸ μὲ λεύτερη κατοχὴ τῆς γῆς καὶ τῶν προϊόντων του. ἡ ἐθνικὴ καταπίεση συνεχίζεται κυρίως τῶν σλαυομακεδόνων... 'Η 'Ελλάδα πρέπει πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ λύσει αὐτὰ τὰ ἀστικοδημοκρατικὰ καθήκοντα».

Συνεπῶς ἡ ἐπανάστασις δὲν θὰ εἶναι ἀμέσως κομμουνιστική, ἀλλὰ θὰ περάσῃ ἀπὸ ἕνα πρῶτο, «ἀστικοδημοκρατικὸ» στάδιο. 'Η τακτικὴ αὐτὴ ἐπιτρέπει εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ προσελκύσῃ καὶ νὰ προσεγγίσῃ καὶ ἄλλα κοινωνικὰ στρώματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀντίθετα πρὸς μίαν κομμουνιστικὴν ἐπανάστασιν, ἀλλὰ νομίζουν ὅτι ἔχουν νὰ

κερδίσουν ἀπὸ μίαν δῆθεν «ἀστικοδημοκρατικὴ ἐπανάσταση» ὅπως τὴν ἐξαγγέλλει τὸ Κ.Κ.Ε. Φυσικὰ σκοπὸς τῶν κομμουνιστῶν δὲν εἶναι ἡ «ἀστικοδημοκρατική» ἀλλὰ ἡ κομμουνιστικὴ ἐπανάστασις. Διὰ τοῦτο ἡ πρώτη, «ἡ ἀστικοδημοκρατικὴ ἐπανάσταση» («ἐθνικὴ δημοκρατικὴ ἀλλαγὴ» ὅπως τὴν ἀποκαλεῖ σήμερον ἡ Ε.Δ.Α.) θὰ μετατραπῆ ἀμέσως εἰς κομμουνιστικήν. Ἡ 6η ὁλομέλεια τὸ ὁρίζει σαφῶς :

«Τὸ προλεταριάτο (σ. Σ. δηλ. τὸ Κ.Κ.Ε.) πρωτοστατώντας στὴ λύση τῶν ἀστικοδημοκρατικῶν καθηκόντων καὶ καθοδηγώντας τὴν ἀγροτιὰ καὶ τὸν ἄλλο ἐργαζόμενο λαὸ στὴν πάλη γιὰ τὴν πραγματοποίησή της, ποὺ τοὺς ἐνδιαφέρει ζωτικότατα, καταχτᾶ τὴν ἐμπιστοσύνη τους καὶ τὶς ἐξυψώνει ὡς τὴν πάλη γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ ὁλοκλήρωση, δηλ. ὡς τὴν ἀπαλοτρίωση καὶ τῆς κεφαλαιοκρατίας καὶ τὴ σοσιαλιστικὴ ὀργάνωση τῆς παραγωγῆς. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπερχομένη ἐπανάσταση στὴν Ἑλλάδα θ' ἀρχίση σὰν ἀστικοδημοκρατικὴ μὲ περισσότερο ἢ λιγότερο γοργὸ πέρασμα στὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταη».

Ὁ Ν. Ζαχαριάδης ἐξηγεῖ ὡς ἐξῆς αὐτὴν τὴν στρατηγικὴ καὶ τακτικὴ τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὴν χώραν μας, τῆς ὁποίας ἡ μελέτη ἔχει μεγάλην σημασίαν, διότι ἰσχύει καὶ σήμερον ἐφαρμοζομένη πιστῶς ἀπὸ τὴν Ε.Δ.Α.

«Τὸ ὅτι ἡ Ἑλλάδα, ὅπως καὶ ὅλες οἱ ἄλλες χῶρες, βάδιζαν καὶ θὰ ἔφθαναν στὸ Σοσιαλισμὸ μὲ τὴν ἀνατροπὴ τῆς ἐξουσίας τῶν κυριάρχων τάξεων καὶ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου, γι' αὐτὸ δὲν χωροῦσε καμμιὰ συζήτηση. Τὸ πρόβλημα ποὺ ἔμπαινε μπροστὰ στὸ Κ.Κ.Ε. ἀπ' τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἱδρύσεώς του, ἦταν τὸ πῶς, ἀπὸ ποιὸ δρόμο, θὰ φθάση στὸ τέρμα αὐτό. Πρὶν τὴν 6η ὁλομέλεια καὶ ἰδιαίτερα πρὶν τὸ 1931, πρὶν τὴν ἔκκληση τῆς Κ.Δ. τὸ Κ.Κ.Ε. παραπαίει σὲ στενὰ καὶ δρομάκια.

Ἡ 6η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (1934) καθώρισε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὶς ἰδιομορφίες τῆς ἐπαναστατικῆς μεταβολῆς στὴν Ἑλλάδα καθὼς καὶ τὸ δοσμένο συσχετισμὸ στὶς ἐπαναστατικὲς δυνάμεις καὶ ἔτσι ὅρισε τὴ γραμμὴ πορείας τῆς Ἑλλάδας πρὸς τὸν Σοσιαλισμό.

Ὁ δρόμος αὐτὸς περνοῦσε ἀπ' τὸν ἀστικοδημοκρατικὸ μετασχηματιστὸ ποὺ θὰ τὸν πραγματοποιοῦσε ἡ ἐργατοαγροτικὴ ἐπανάσταση.

...Τὸ βασικὸ πρόβλημα ἐδῶ ἦταν νὰ κερδηθῆ (ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐργατιὰ ποὺ ἦταν ὁ ἡγεμόνας τῆς ἐπανάστασης), ἡ ἀγροτιά, ἡ ἐργαζόμενη μάζα της. Δίχως τὴν ἐξασφάλιση τῆς συμμαχίας μὲ τὴν ἀγροτιά, ἡ ἐργατιὰ στὴ χώρα μας δὲν μποροῦσε νὰ νικήση—Μόνο ἔτσι ἀποσπᾶμε τὴν ἀγροτιὰ ἀπὸ ἐφεδρεία τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τὴν κάνουμε ἐφεδρεία τῆς ἐπανάστασης.

Ἀπ' τὸν καθορισμὸ τοῦ χαρακτῆρα καὶ τῶν κινητηρίων δυνάμεων τῆς ἐπανάστασης ἀπορρέει, βγαίνει καὶ ἡ στρατηγικὴ καὶ τακτικὴ ποὺ πρέπει νὰ ἀκολουθηθῆ ἀπ' τὸ Κ.Κ.Ε. γιὰ νὰ κερδίση πραγματικὰ καὶ τὶς κινητήριες αὐτὲς δυνάμεις μὲ τὸ μέρος τῆς ἐπανάστασης.

Ποιά Στρατηγικὴ καθώρισε ἡ 6η ὁλομέλεια γιὰ τὸ Κ.Κ.Ε. ;

Ὁ ἀγώνας τοῦ Κόμματος γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐργατικῆς τάξης εἶναι προϋπόθεση τῆς κατεύθυνσης τῆς δυσαρεσκείας καὶ ἀγανάχτησης τῶν λαϊκῶν μαζῶν πάνω στὸ δρόμο τῆς ἐπανάστασης».

Καὶ ὅσο καὶ ἂν φαίνεται «ἀντιφατικὸ» καὶ «παράξενο» γιὰ τοὺς δογματιστὲς καὶ σεχταριστές, ἡ 6η ολομέλεια, καθορίζοντας τὸν ἀστικοδημοκρατικὸ χαρακτῆρα τῆς ἐ π ι κ ε ι μ έ ν η ς ἐπανάστασης στὴν Ἑλλάδα καὶ ἀποκρούοντας τὴ δογματικὴ ἀνεδαφικὴ θέση γιὰ τὴν ἄμεση προλεταριακὴ—σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση, ἐξόπλωσε τὸ Κόμμα μὲ τὴν στρατηγικὴ ἐ κ ε ί ν η π ο ὺ δ ὲ ν ἐπιβράδυνε οὔτε φ ρ ε ν ά ρ ι σ ε, μὰ ἀντίθετα ἐ π ι τ ά χ υ ν ε τὴν κίνησή μας καὶ μᾶς ἔφερε πιὸ κοντὰ ἀπ' τὸ μόνο σωστό, δυνατὸ καὶ σύντομο δρόμο τὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση».

(«Προβλήματα τῆς καθοδήγησης τοῦ Κ.Κ.Ε.» Ν. Ζαχαριάδη, σελὶς 68).

Συμφώνως πρὸς αὐτὴν τὴν τακτικήν, τὸ Κ.Κ.Ε. ρίπτει συνθήματα κατὰ τοῦ ξένου κεφαλαίου καὶ τῶν δανείων, κατὰ τῶν τσιφλικιῶν καὶ ὑπὲρ τῆς διανομῆς τῆς γῆς, διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν, διὰ τὴν μείωσιν τῶν φόρων, ὑπὲρ τῆς «ἰσοτιμίας τῶν μειονοτήτων» κλπ.

Ἐν συνεχείᾳ τὸ 5ον Συνέδριον τὸ Κ.Κ.Ε. (Μάρτιος 1934) καθώρισε ὅτι ἡ γενικὴ πολιτική του θὰ ἔπρεπε πλέον νὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἀντιφασιστική, ἀντιπολεμική, δημοκρατική, σύμφωνος ἄλλωστε πρὸς τὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ἡ Μόσχα μετὰ τὸ 1933.

Και τὴν πολιτικὴν αὐτὴν γραμμὴν ἀκριβῶς ἀκολουθεῖ τὸ Κ.Κ.Ε. Σύνθημά του εἶναι «Π ά λ η ἐ ν ά ν τ ι α σ τ ὸ φ α σ ι σ μ ὸ κ α ὶ τ ὸ ν π ό λ ε μ ο ν».

Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1934 ἡ 2α ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καταρτίζει ἕνα πλῆρες πρόγραμμα κοινωνικῶν διεκδικήσεων. Εἰς τὸ 6ον Συνέδριον (Δεκέμβριος 1935) ὁ Ζαχαριάδης καθώρισεν ἀκόμη εὐρυτέραν τὴν πολιτικὴν του καὶ ἐμφανίζει ταύτην ὡς φ ι λ ε ι ρ η ν ι κ ὴ ν, ἐ θ ν ι κ ή ν. Καθῆκον τοῦ Κόμματος θέτει τὴν «Πάλη γιὰ τὴν εἰρήνη – ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία καὶ ἀκεραιότητα». Τὸ δεύτερον αὐτὸ σύνθημα ἦτο πολὺ εὐρύτερον τοῦ πρώτου καὶ ἑπόμενον ἦτο νὰ παρασύρῃ στρώματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὰ ὁποῖα δὲν ὑποπτεύοντο τὰ βαθύτερα αἴτια τῆς αἰφνιδίας αὐτῆς μεταμορφώσεως τοῦ Κ.Κ.Ε., τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐπαναστάτη μετεβάλλετο ἤδη εἰς εἰρηνιστὴν δημοκράτην καὶ ὀπαδὸν τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀκεραιότητος τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ἴδιο τοῦτο συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀλλάσσει καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ 3ου ἐκτάκτου Συνεδρίου (Δ)βριος 1924) πολιτικήν του ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος. Καὶ ἐνῶ τότε διεκήρυξε τὸ σύνθημα τῆς «Ἑνιαίας καὶ ἀνεξάρτητης Μακεδονίας καὶ Θράκης» τώρα ζητεῖ ἁπλῶς «πλέρια ἰσοτιμία στὶς ἐθνικὲς μειονότητες». Ἡ ἀπόφασις αὐτη ἐλήφθη εἰς τὴν 3ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ἀπρίλιος 1935) καὶ ἐπεκυρώθη κατὰ τὸ 6ον Συνέδριον, τὸ δὲ σχετικὸν κείμενον ἀναφέρει τὰ ἑξῆς :

«Μετὰ τὸ κίνημα τοῦ Μάρτη (σ.Σ. ἐννοεῖ τὸ Βενιζελικὸν κίνημα τοῦ Μαρτίου 1935) τὸ Κόμμα μας στὴ θέση τοῦ συνθήματος «ἑνιαία καὶ ἀνεξάρτητη Μακεδονία καὶ Θράκη» ἔβαλε τὸ σύνθημα «πλέρια ἰσοτιμία στὶς μειονότητες». Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ τοῦ συνθήματος σχετικὰ μὲ τὶς ἐθνικὲς μειονότητες τῆς χώρας μας δὲ σημαίνει ἄρνηση τῆς μαρξιστικῆς—λενινιστικῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιάθεσης τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων. Τὴν ἀντικατάσταση τοῦ παλιοῦ συνθήματος «ἑνιαία καὶ ἀνεξάρτητη Μακεδονία καὶ Θράκη» ἐπιβάλλει αὐτὴ ἡ ἴδια ἀλλαγὴ τῆς ἐθνολογικῆς σύνθεσης στὸ ἑλληνικὸ κομμάτι τῆς Μακεδονίας σὲ στενὴ σύνδεση μὲ τὴν ἀλλαγὴ τῶν συνθηκῶν μέσα στὶς ὁποῖες ἀναπτύσσεται σήμερα τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα γενικὰ στὰ Βαλκάνια καὶ εἰδικότερα στὴ χώρα μας, μὲ βασικὸ καθῆκον τὴν ἀντιφασιστικὴ καὶ ἀντιπολεμικὴ πάλη».

Οὕτω διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς τὸ Κ.Κ.Ε. προσπαθεῖ νὰ ἀποκρούσῃ τὴν κατηγορίαν τοῦ ἐθνοπροδότου. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἀργότερον (1949) ἐπανέρχεται εἰς τὴν αὐτοδιάθεσιν(!) τῆς Μακεδονίας

Ἡ ἵδρυσις τοῦ Ἀγροτικοῦ κόμματος Ἑλλάδος (Α.Κ.Ε.)

Τὸ 6ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐνέκρινε ἐπίσης καὶ πρότασιν τοῦ Ν. Ζαχαριάδη περὶ διαλύσεως τῶν ὀργανώσεων τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ τὴν δημιουργίαν ἑνὸς δῆθεν Ἀγροτικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος (Α.Κ.Ε.) διὰ τῆς ἐντάξεως εἰς αὐτὸ ὅλων τῶν κομμουνιστῶν τῆς ὑπαίθρου. Προορισμὸς τοῦ Α.Κ.Ε. ἦτο νὰ χρησιμεύση ὡς γέφυρα τοῦ κομμουνισμοῦ πρὸς τοὺς ἀγρότας καὶ ἡ ἵδρυσίς του ἀπετέλεσεν τὴν πλέον τολμηρὰν ἐνέργειαν ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω περιγραφείσης τακτικῆς περὶ ἐνάρξεως τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως μὲ «ἀστοδημοκρατικὰ» συνθήματα ὥστε νὰ κινητοποιηθοῦν πρὸς ὄφελός του οἱ ἀγρόται καὶ ἄλλα ἀντίπαλα τῶν κομμουνιστῶν στρώματα κοινωνικά.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ διάλυσις τῶν ὀργανώσεων τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ Α.Κ.Ε. ὑπῆρξεν νεωτερισμὸς τοῦ Ζαχαριάδη ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου. Ἡ ἐνέργειά του αὐτὴ ἐπέσυρεν τὰς ἐπικρίσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Κ.Κ. τῶν βαλκανικῶν χωρῶν, ἀλλὰ τελικῶς ἡ Γραμματεία τῆς Κ.Δ. τὴν ἐνέκρινεν ἀπολύτως καὶ τὴν προέβαλεν ὡς ὑπόδειγμα «ζωντανῆς καθοδηγήσεως» εἰς τὰ ἄλλα Κ.Κ.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ Α.Κ.Ε. ἀπέβλεπεν βεβαίως κυρίως εἰς τὴν ἐξαπάτησιν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, εἶχεν ὅμως καὶ ἕναν ἄλλον λόγον, τὸν ἑξῆς :

Κατὰ τὴν περίοδον 1931 — 35 τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε σημειώσει ἀξιόλογον ὀργανωτικὴν ἀνάπτυξιν ὄχι μόνον εἰς τὰς πόλεις ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὕπαιθρον. Ἡ συνεχὴς ὅμως προσχώρησις εἰς αὐτὸ μελῶν καὶ στελεχῶν ἀγροτικῆς προελεύσεως ἠπείλει νὰ μεταβάλῃ τὸν «ἐργατικὸν χαρακτῆρα» τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὸν κίνδυνον αὐτὸν ὁ Ζαχαριάδης ἀπέφυγεν διὰ τῆς ἱδρύσεως εἰδικοῦ ἀγροτικοῦ παραρτήματος — τοῦ Α.Κ.Ε.

Ἐν συνεχείᾳ ἐφρόντισε νὰ ἐμφανίσῃ τὸ Α.Κ.Ε. ὡς Κόμμα ἐντελῶς διαφορετικὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. Καὶ διὰ τὸν λόγον ἀκριβῶς αὐτὸν συνῆψε συμφωνίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. μετὰ τοῦ Α.Κ.Ε., ὑπογραφέντος μάλιστα σχετικοῦ συμφωνητικοῦ τὴν 22 Ἰουλίου 1936 μεταξὺ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Α.Κ.Ε. Ι. Σοφιανοπούλου καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. Β. Νεφελούδη.

Ἀλλὰ εἰς τὸν ἑλιγμόν του αὐτὸν δὲν κατώρθωσε νὰ παρασύρῃ νέας λαϊκὰς μάζας, διότι αἱ πολιτικαὶ ἐπιδιώξεις τοῦ Α.Κ.Ε. οὐδόλως ἀφίσταντο τοῦ Κ.Κ.Ε. πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐγένετο ταχέως ἀντιληπτόν.

Αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ Κ.Κ.Ε.

Χάρις εἰς τὴν ὀργανωτικὴν καὶ ἰδεολογικήν του ἀνάπτυξιν, τὴν εὐέλικτον τακτικήν του καὶ ἰδίως χάρις εἰς τὸν βαθύτατον ὕπνον τοῦ ἀγνοοῦντος τὰ πάντα περὶ κομμουνισμοῦ δημοκρατικοῦ Κράτους καὶ ἀλληλοσπαρασσομένου ἀστικοῦ πολιτικοῦ κόσμου, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐσημείωσεν ἀξιόλογα ἐπιτεύγματα.

Τὸ 1928 εἶχεν 2.500 μέλη, τὸ 1931 μόνον 1.500 καὶ τὸ 1935 εἶχεν φθάσει τὰς 5.000. Ἐπὶ πλέον, ποιοτικῶς (μὲ τὰ κομματικὰ κριτήρια βεβαίως) τὰ μέλη αὐτὰ ἦσαν ἀπείρως ἀνώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα τοῦ παρελθόντος. Ἐξ ἄλλου ἡ Κομμουνιστικὴ Νεολαία τὸ 1935 εἶχεν 3.000 μέλη ἐνῶ τὰ μέλη τῶν ἐλεγχομένων ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε.«ἑνωτικῶν συνδικάτων» ἔφθασαν τὰς 30.000. Ἐξ ἄλλου τὸ Κ.Κ.Ε. ἵδρυσεν 50 συνδικᾶτα ἐργατῶν γῆς καὶ περὶ τὰς 100 διαφόρους «ἐπιτροπὲς ἀγῶνα» καὶ ἄλλας συνοδοιποριακὰς ὀργανώσεις. Ὁ «Ριζοσπάστης» ὁ ὁποῖος τὸ 1931 δὲν ἔφθανε τὰ 2.000 φύλλα,τὸ 1935 ἐκυκλοφόρει εἰς 10.000 φύλλα ἐνῶ ταυτοχρόνως ἐπανεκδίδετο ἡ «Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρηση» καὶ ἐπραγματοποιοῦντο ἀρκεταὶ μαρξιστικαὶ καὶ προπαγανδιστικαὶ ἐκδόσεις.

Ὁ τροτσκισμὸς (ἀρχειομαρξισμὸς) εἶχεν ἐκμηδενισθῆ.

Εἰς τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς τοῦ 1935 τὸ Κ.Κ.Ε. ἔλαβεν 98.699 ψήφους ἔναντι 24.000 τοῦ 1928.

Συμφώνως πρὸς στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε., Τζώρτζης εἰς τὸ 7ον Συνέδριον τῆς Κ.Δ. (1935), τοῦτο τὸ 1930 καθωδήγησεν 40 ἀπεργίας μὲ 9.000 ἀπεργούς, τὸ 1931, 41 ἀπεργίας μὲ 16.000 ἀπεργούς, τὸ 1932 166 ἀπεργίας μὲ 58.000 ἀπεργούς, τὸ 1933, 452 ἀπεργίας μὲ 93.000 ἀπεργοὺς καὶ τὸ 1934, 482 ἀπεργίας μὲ 183.000 ἀπεργούς. Βεβαίως ἡ ἄνοδος αὐτὴ τοῦ ἀπεργιακοῦ κινήματος ὀφείλεται πρωτίστως εἰς τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν καὶ εἰς τὴν ἀποδιοργάνωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους λόγῳ τῆς ἀκυβερνησίας.

Τὸ «Παλλαϊκὸ Μέτωπο»

Αἱ ἐπιτυχίαι αὐταὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ διεύρυνσις τῆς πολιτικῆς ἐπιρροῆς του διηυκόλυναν σημαντικῶς τὰς προσπαθείας του διὰ τὴν δημιουργίαν «Παλλαϊκοῦ Μετώπου». Περισσότερον ὅμως παντὸς ἄλλου τὸ διηυκόλυνάν αἱ διαμάχαι τοῦ ἀστικοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος εἶχεν χωρισθῆ εἰς παρατάξεις μὲ ἴσας περίπου δυνάμεις, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κινδυνεύῃ νὰ καταστήσῃ τὸ Κ.Κ.Ε. ρυθμιστὴν τῆς καταστάσεως!

Ὅπως εἴδαμεν, ἡ 6η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1934 ἐχάραξεν την τακτικὴν τῆς «ἀστικοδημοκρατικῆς ἐπαναστάσεως» καὶ ἔρριξε συνθήματα «ἀστικοδημοκρατικὰ» ὡς ἡ διανομὴ τῆς γῆς, ἡ μείωσις τῶν φόρων κλπ.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1934, τὸ 5ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. κηρύσσει τὸν ἀντιφασισμὸν καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ «κοινοῦ ἀγῶνος».

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1934 σημειώνεται ἡ πρώτη ἐπιτυχία τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ θέμα τῆς ἑνιαιομετωπικῆς δράσεως. Πράγματι, τότε ὑπογράφεται «σύμφωνον κοινῆς δράσεως» μεταξὺ Κ.Κ.Ε., ἀγροτικῶν, Σοσιαλιστικοῦ Κόμματος, Ἐργατικοῦ Σοσιαλδημοκρατικοῦ Κόμματος καὶ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε.

Τὸν Νοέμβριον το 1934 ἡ 2α ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε τοῦ Κ.Κ.Ε. παρουσιάζει ἕνα μετριοπαθὲς πρόγραμμα κοινωνικῶν διεκδικήσεων ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ προσυπογράψουν αἱ μὴ κομμουνιστικαὶ δυνάμεις.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1935, τὸ 6ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπεξεργάζεται τὰς «θέσεις γιὰ τὸ Παλλαϊκὸ Μέτωπο».

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1936 ἡ προεκλογικὴ ἐκστρατεία τοῦ «Παλλαϊκοῦ Μετώπου» σημειώνει σημαντικὴν ἐπιτυχίαν. Εἰς τὰς συγκεντρώσεις ὅπου ὁμιλοῦν οἱ ὑποψήφιοι τοῦ Μετώπου ρίπτεται τὸ σύνθημα τῆς «λαοκρατίας» καὶ γίνεται λόγος περὶ «λαοκρατικῆς δημοκρατίας».

Τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1936, εἰς τὰς ἐκλογάς, τὸ Κ.Κ.Ε. ἀνέδειξεν 10 βουλευτάς (Σκλάβαινας, Νεφελούδης, Γληνός, Μανωλέας, Τυρῖμος, Θέος, Πορφυρογένης, Βερβέρης, Κοέν, Παρτσαλίδης) καὶ καθίσταται ρυθμιστὴς τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων! Τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1936 ὁ ἀστικὸς πολιτικὸς κόσμος διαπράττει ἕνα ἔγκλημα. Ἐκείνην τὴν ἡμέραν τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων συνάπτει σύμφωνον συνεργασίας μὲ τὸ Κ.Κ.Ε! Εἶναι τὸ περιβόητον σύμφωνον Θ. Σοφούλη – Στ. Σκλάβαινα (γραμματέως τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἀρχηγοῦ της κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος του). Κατὰ τὸ σύμφωνον, τὸ Κ.Κ.Ε. ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποστηρίξῃ Κυβέρνησιν Φιλελευθέρων ἡ ὁποία μὲ την σειρά της ἀνελάμβανεν νὰ χορηγήσῃ ἀμνηστείαν εἰς ὅλους τοὺς κρατουμένους κομμουνιστάς, νὰ καταργήσῃ τὴν Ὑπηρεσίαν ἀμύνης τοῦ κράτους, νὰ διαλύσῃ τὰς «φασιστικὰς» ὀργανώσεις, νὰ καταργήσῃ τὸ ἰδιώνυμον, νὰ καθιερώσῃ τὴν ἀναλογικὴν κλπ. Ἡ ἐπιτυχία τῶν κομμουνιστῶν ἦτο πλήρης. Ἡ «ἀστικοδημοκρατικὴ» ἐπανάστασις ἤρχιζεν, διὰ νὰ μετατραπῇ ἀμέσως εἰς κομμουνισμόν. Ἡ Ἑλλὰς εἶχε ἀνοίξει μόνη της τὰς πύλας της εἰς τὸν κομμουνισμόν.

Ἡ ὀργανωτικὴ προετοιμασία τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως

Τὸ μέγεθος τῆς κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ κρίνεται ἀπὸ τὸν

ἀριθμὸ τῶν μελῶν καὶ τῶν ψήφων ἑνὸς Κ.Κ. Ὁ Λένιν καταπολεμῶν τὴν σοσιαλδημοκρατικὴν ἄποψιν περὶ ὁμαλῆς καταλήψεως τῆς ἐξουσίας διὰ τῆς κατακτήσεως τῆς πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ, διετύπωσεν τοὺς περιβοήτους «τρεῖς ὅρους τῆς νίκης τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως». Οἱ τρεῖς αὐτοὶ ὅροι εἶναι οἱ ἑξῆς :

α) Ἡ ὕπαρξις ἰσχυρῶν κομματικῶν ὀργανώσεων εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν καὶ ἰδίως εἰς τὰ μεγάλα ἐργοστάσια, τὰς μεταφορὰς καὶ τὰς βασικῆς σημασίας ἐπιχειρήσεις.

β) Ἡ ὕπαρξις ἰσχυρῶν κομματικῶν ὀργανώσεων εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὰ ζωτικῆς σημασίας κέντρα τῆς χώρας.

γ) Ἡ ἀξιόλογος διάβρωσις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ τῶν σωμάτων ἀσφαλείας εἰδικῶς καὶ τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ γενικώτερον. Ἐὰν ἕνα Κ.Κ. ἔχει ἐξασφαλίσει αὐτὰς τὰς τρεῖς προϋποθέσεις, ἐτόνισεν ὁ Λένιν, τότε, δύναται ἀφόβως νὰ βαδίση πρὸς τὴν ἐξαπόλυσιν τῆς ἐπαναστάσεως ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν καὶ τῶν ψηφοφόρων του, ἐνῶ ἐὰν δεν ἔχει αὐτὰς τὰς τρεῖς προϋποθέσεις τότε καὶ ἐὰν ἀκόμη ἀποσπάση τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν καὶ πάλιν ἡ ἐπανάστασις θὰ ἀποτύχη, Συνεπῶς κάθε Κ.Κ. πρέπει ὅταν προπαρασκευάζη τὴν ἐπανάστασιν νὰ φροντίζη ὄχι τόσον διὰ τὴν ποσοτικήν του ἐνίσχυσιν εἰς μέλη καὶ ψηφοφόρους αὐτὴν καθ' ἑαυτήν, ὅσον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν τριῶν προαναφερθέντων «ὅρων τῆς νίκης». Τὴν τακτικὴν αὐτὴν ἐφήρμοσαν οἱ Μπολσεβῖκοι εἰς τὴν Ρωσίαν καὶ ἐπέτυχαν. Τὴν τακτικὴν αὐτὴν ἐφαρμόζουν σήμερον ὅλα τὰ Κ.Κ. τοῦ κόσμου συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ε.Δ.Α. Τὴν τακτικὴν αὐτὴν ἠκολούθει ἀπὸ τὸ 1932 καὶ τὸ Κ.Κ.Ε.

Κατὰ τὴν περίοδον 1932 – 35 τὸ Κ.Κ.Ε. ὅπως διεπιστώσαμεν, ἐμεγάλωσεν ποσοτικῶς, ηὔξησεν τὸν ἀρθμὸν τῶν μελῶν του, καὶ τῶν ψήφων του, ἐβελτίωσεν τὴν ποιότητα τῶν στελεχῶν του, διηύρυνε τὴν ἐπιρροήν του εἰς διάφορα κοινωνικὰ στρώματα. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ ἀνάπτυξίς του αὐτὴ δὲν ἦτο τοιαύτη ὥστε νὰ προκαλῆ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ ἀστικοῦ κόσμου. Ἕνα κόμμα, δὲν εἶναι ἐπικίνδυνον συμφώνως προς τὰ ἀστικὰ καὶ δημοκρατικὰ κριτήρια ὅταν ἔχει 5.000 μέλη, 100.000 ψήφους, 10 ἕδρας εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸ δημοσιογραφικόν του ὄργανον κυκλοφορεῖ εἰς 10.000 ἀντίτυπα. Καὶ ὅμως, τὸ Κ.Κ.Ε. παρὰ τὴν ἀσήμαντον ποσοτικῶς ἰσχύν του ἐνεφανίσθη αἰφνιδίως τὸ 1930 ὡς ἄμεσος διεκδικητὴς τῆς ἐξουσίας, κατέλαβεν, τὸ προσκήνιον τῆς πολιτικῆς ζωῆς καὶ ὤθησεν τὴν χώραν εἰς τὰς παραμονὰς τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως ! Πῶς συνέβη τοῦτο ; Ἁπλούστατα, συνέβη διότι τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἐργασθῆ συστηματικῶς διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν «τριῶν ὅρων τῆς νίκης τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως» καὶ χάρις εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν ἀντιπάλων του εἶχεν ἐπιτύχει ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Συγκεκριμμένως :

α) Εἶχεν συγκροτήσει σημαντικὰς ὀργανώσεις εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν. Ἤλεγχεν τὰ «ἑνωτικὰ συνδικάτα» μὲ 30.000 μέλη, εἶχεν ἱδρύσει πλῆθος συνδικάτων καὶ «ἐπιτροπῶν ἀγῶνος» καὶ εἶχεν δημιουργήσει «φράξιες» εἰς διάφορα σωματεῖα.

β) Εἶχεν συγκεντρώσει κάπως τὴν ἐπιρροήν του εἰς ὡρισμένα κέντρα τῆς Χώρας. Τὸ 1926 τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν λάβει 75.000 ψήφους. Τὸ 1936 ἔλαβεν 76.000. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἀνέδειξεν δέκα βουλευτάς. Ἀλλὰ ἡ κατανομή των παρουσιάζει μεγάλας διαφοράς. Τὸ 1926 τὸ Κ.Κ.Ε. ἔλαβεν ἀνὰ μίαν ἕδραν εἰς τοὺς νομοὺς Ἀλεξανδρουπόλεως, Κομοτινῆς, Καβάλας καὶ Δράμας, τρεῖς ἕδρας εἰς Θεσσαλονίκην, μίαν εἰς Φλώριναν καὶ δύο εἰς Λάρισαν.

Τὸ 1936 ἔλαβεν μίαν ἕδραν εἰς τὴν Καβάλαν, δύο εἰς Θεσσαλονίκην, δύο εἰς Λάρισαν, τέσσαρας εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ καὶ μίαν εἰς Μυτιλήνην. Εἶναι σαφὴς ἡ μετάθεσις τῆς ἰσχύος τοῦ Κ.Κ.Ε. πρὸς τὰ μεγάλα κέντρα καὶ ἡ συγκέντρωσίς της εἰς ζωτικὰ σημεῖα τῆς χώρας.

γ) Εἶχεν ἀρχίσει μίαν ὄχι ἀσήμαντον ἐργασίαν διαβρώσεως τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ὅπου ἕδρα ἡ Κομματική Ὀργάνωσις Στρατοῦ Σωμάτων Ἀσφαλείας (ΚΟΣΣΑ).

Ὅπως βλέπομεν, τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἐπιτελέσει σημαντικὴν πρόοδον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν τριῶν βασικῶν προϋποθέσεων διά τὴν ἐπιτυχῆ ἐξαπόλυσιν τῆς ἐπαναστάσεως. Ὅταν ἡ πρόοδος αὐτὴ καὶ ἡ εὐνοϊκὴ ἀντικειμενικὴ κατάστασις ἤρχισαν νὰ ἀποδίδουν ἐμφανεῖς καρποὺς ἀπὸ τὸ 1935 καὶ ἰδίως μετὰ τὴν σύναψιν τοῦ συμφώνου Σοφούλη—Σκλάβαινα, τὸ Κ.Κ.Ε. χαράσσει πλέον μίαν σαφῶς ἐπαναστατικὴν προοπτικὴν καὶ ἀρχίζει ἐντατικῶς τὴν ὀργανωτικοτεχνικὴν προπαρασκευὴν τῆς ἐπαναστάσεως

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1935 συγκαλεῖται ἡ 3η πανελλαδικὴ ὀργανωτικὴ σύσκεψις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τὸν Ἰούλιον δημοσιεύεται εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» (7—12 Ἰουλίου) μιὰ σειρὰ ἓξ ἄρθρων τοῦ Ν. Ζαχαριάδη μὲ τὸν εὔγλωττον τίτλον : «Τὸ πρόβλημα τῆς ἐξουσίας στὴ χώρα μας».

Ὁ Ζαχαριάδης διαπιστώνει εἰς τὰ ἄρθρα του ταῦτα ὅτι :

«Τὸ πρόβλημα τῆς ἐπανάστασης εἶναι σὲ τελευταία ἀνάλυση ἡ κατάκτηση εὐνοϊκοῦ συσχετισμοῦ δυνάμεων. Ὅταν ἐξασφαλίσει κανεὶς τὸν ἀναγκαῖον συσχετισμὸ δυνάμεων καθορίζει τὸν χαραχτῆρα τῆς ἐπαναστάσεως. Κατάκτηση εὐνοϊκοῦ συσχετισμοῦ δυνάμεων δὲν σημαίνει κατάκτηση μονάχα ἁπλῶς τὴν πλειοψηφίας τῆς ἐργατικῆς τάξης. Δὲν φτάνει μόνο νὰ κατακτήσεις τὴν πλειοψηφία τῆς ἐργατιᾶς. Αὐτὸ οὔτε λέγει οὔτε δίνει τίποτε. Τὸ προλεταριάτο πρέπει νά εἶναι ὀργανωμένο καὶ ἱκανὸ νὰ παλεύει γιὰ τὰ πολιτικὰ καὶ οἰκονομικά του ζητήματα καὶ ὄχι μόνο νἀποκρούει τὴν ἐπίθεση τοῦ ἐχθροῦ μὰ καὶ νὰ περνᾶ στὴν ἀντεπίθεση. Μόνο ἔτσι τὴν κατάκτηση τῆς πλειοψηφίας τῶν ἐργατῶν τὴ δένουμε ὀργανωτικὰ καὶ τὴν κάνουμε μαχητικὴ πραγματικὴ δύναμη. Ἐμεῖς πρέπει νὰ συγκεντρώσουμε τὴν κύρια προσοχή μας στὰ βασικὰ πολιτικοοἰκονομικὰ κέντρα καὶ τοὺς βασικοὺς κλάδους. (Πειραιᾶ—Ἀθήνα, Λάρισσα—Θεσσαλονίκη) μὲ ταὐτόχρονη ἐξασφάλιση τῆς συμμαχίας τῆς ἀγροτιᾶς τῆς ἐνδοχώρας τῶν κέντρων αὐτῶν. Ὁποιος κρατᾶ τοὺς κρίκους αὐτοὺς θὰ ἐξασφαλίση ἀποφασιστικὴ ὑπεροχὴ στοὺς ἐπερχομένους μεγάλους ἀγῶνες».

Εἶναι φανερὸν ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. θέτει πλέον ζήτημα ἐξουσίας καὶ προσανατολίζεται πρὸς τὴν κατάληψίν της διὰ τῆς ἐπαναστάσεως, τῆς ὁποίας ἡ ὀργανωτικὴ καὶ ἡ τεχνικὴ προετοιμασία ἐπιτυγχάνεται.

Τότε ἀκριβῶς τὸ Κ.Κ.Ε. συγκεντρώνει τὰς προσπαθείας του διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς «ραχοκοκκαλιᾶς» τῆς ἐπαναστάσεως. Αὕτη ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὰ ἀστικὰ κέντρα : Ἀθῆναι—Πειραιεὺς—Λάρισσα—Θεσσαλονίκη (ἀργότερον προσετέθη καὶ ἡ Καβάλα). Ὁ Ζαχαριάδης ἐξηγεῖ διατὶ ἔγινεν ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν τῶν πόλεων :

«Ἡ Ἀθήνα γιατὶ εἶναι ἡ πρωτεύουσα, τὸ πρῶτο πολιτικὸ καὶ οἰκονομικὸ κέντρο τῆς χώρας ὅπου εἶναι συγκεντρωμένες καὶ οἱ περισσότερες στρατιωτικὲς δυνάμεις

Ὁ Πειραιᾶς γιατὶ εἶναι τὸ πρῶτο βιομηχανικὸ καὶ συγκοινωνιακὸ κέντρο, τὸ πρῶτο λιμάνι, ὅπου βρίσκετι καὶ ὁ πυκνότερος ὄγκος τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Ἡ Θεσσαλονίκη γιατὶ εἶναι τὸ πολιτικο—οἰκονομικὸ καὶ στρατιωτικὸ κέντρο τῆς Β. Ἑλλάδας καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἀδύνατο σημεῖο τοῦ ἀστικοῦ Κράτους ἐπειδὴ σ' αὐτὴν συγκεντρώνονται οἱ περισσότεροι κίνδυνοι πολεμικῶν συγκρούσεων καὶ οἱ ἄλλες ἰμπεριαλιστικὲς ἀντιθέσεις.

Ἡ Λάρισα γιατὶ εἶναι ὁ συνδετικὸς κρῖκος τῶν προηγουμένων κέντρων καὶ ἔτσι ἀποκτᾶ ἐξαιρετικὴ σημασία».

(Τελικὸς λόγος Ν. Ζαχαριάδη εἰς τὸ 6ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε.)

Ἡ κατοχὴ τῶν ἀνωτέρω κέντρων ἦτο—κατὰ τὸν Ζαχαριάδην—ἀπαραίτητος διότι «ὅποιος κρατᾶ τὰ κέντρα αὐτὰ θὰ εἶναι οὐσιαστικὰ κύριος τῆς κατάστασης». Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ταῦτα ἀπετέλεσαν τὴν «κομματικὴν ραχοκοκκαλιὰ», ὅπως ἀπὸ οἰκονομικο — πολιτικῆς πλευρᾶς ἀπετέλουν τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς Χώρας.

Καθῆκον τῶν κομμουνιστῶν εἰς τὰ κέντρα ταῦτα, καθωρίσθη ἡ ἀπόκτησις ἀποφασιστικῆς ἐπιρροῆς εἰς τὰ μεγάλα ἐργοστάσια, τὰς μεταφοράς, τὰς συνοικίας καὶ τοὺς λαϊκοὺς συνοικισμοὺς καὶ τοῦτο διὰ νὰ μεταβληθῶσι οἱ κομμουνισταὶ εἰς ὀργανωτὰς καὶ καθοδηγητὰς τῶν «καθημερινῶν ἀγώνων» τῶν μαζῶν αὐτῶν.

Ταυτοχρόνως ἐνετάθη ἡ κομμουνιστικὴ δραστηριότης καὶ εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν μὲ βάσιν τὴν μέθοδον τῆς κινητοποιήσεως τῶν ἐργαζομένων μὲ οἰκονομικὰ ἀρχικῶς αἰτήματα καὶ τῆς βαθμιαίας μετατροπῆς τῶν ἀγώνων των εἰς πολιτικούς.

Ἡ 3η πανελλαδικὴ ὀργανωτικὴ σύσκεψις τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ἰούνιος 1935) ἐτόνισεν εἰς τὴν ἀπόφασίν της :

«Ἡ ὀργάνωση τῆς πάλης γιὰ τὶς μερικὲς οἰκονομικὲς ἀπαιτήσεις τῆς ἐργατικῆς τάξης π ο ὺ ε ἶ ν α ι ὁ κ ρ ῖ κ ο ς ἀ π ὸ τ ὸ ν ὁ π ο ῖ ο θ ὰ ξ ε κ ι ν ή σ η τ ὸ Κ ό μ μ α μ α ς γιὰ νὰ πραγματοποιήση τὸ στρατηγικό του σύνθημα, ποὺ εἶναι σ ή μ ε ρ α ἡ κ α τ ά κ τ η σ η τ ῆ ς π λ ε ι ο ψ η φ ί α ς τ ῆ ς ἐ ρ γ α τ ι κ ῆ ς τ ά ξ η ς καὶ νὰ καθοδηγήση τὶς πλατειὲς ἐργαζόμενες μάζες στὴν πάλη γιὰ τὴν ἐ π α ν α σ τ α τ ι κ ὴ δ ι έ ξ ο δ ο ἀπὸ τὴν κρίση, ἡ ἀποφασιστικὴ πάλη ἐνάντια στὸν καθημερινὰ ὁλοκληρωμένο φασισμό, ε ἶ ν α ι σ τ ε ν ὰ σ υ ν δ ε δ ε μ έ ν η μ ὲ τ ὴ δ ο υ λ ε ι ά μ α ς γ ι ὰ τ ὴ ν ε ἰ σ χ ώ ρ η σ ή μ α ς σ τ ὰ ἐ ρ γ ο σ τ ά σ ι α κ α ὶ τ ὶ ς μ ε γ ά λ ε ς ἐ π ι χ ε ι ρ ή σ ε ι ς κ α ὶ κ α τ ὰ π ρ ῶ τ ο λ ό γ ο σ τ ο ὺ ς ἐ κ λ ά δ ο υ ς ἐ κ ε ί ν ο υ ς π ο ὺ π α ί ζ ο υ ν ἀ π ο φ α σ ι σ τ ι κ ὸ ρ ό λ ο στὴν π α ρ α γ ω γ ὴ κ α ὶ σ τ ὶ ς π ο λ ε μ ι κ ὲ ς ἐ π ι χ ε ι ρ ή σ ε ι ς (Σιδηροδρομικοί, φορτοεκφορτωτὲς, ναυτεργάτες, ὑφαντουργεῖα, λιπάσματα, χρωματουργεῖα, τσιμεντάδικα, πολεμικὰ ἐργοστάσια Μαλτσινιώτη, ἀεροπλάνων, σιδηρουργεῖα, τροχιοδρομικοί, καπνεργάτες Μακεδονίας, Θράκης κ.λ.π.)».

Ἐπίσης στὴν 5ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (Δ)βριος 1935) καθορίζεται ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ὀφείλει :

«Νὰ καταγάγη σειρὰ ἀποφασιστικῶν ἐπιτυχιῶν στὸ πεδίο τῆς διείσδυσης καὶ σταθεροποίησης μέσα στὰ ἐργοστάσια, στὶς ἐπιχειρήσεις, σ τ ὴ ν π ο λ ε μ ι κ ὴ β ι ο μ η χ α ν ί α κ α ὶ τ ὶ ς μ ε τ α φ ο ρ έ ς, τ ῆ ς ὀργάνωσης καὶ καθοδήγησης τῶν μερικῶν ἀγώνων τῶν μαζῶν, τῆς ἀνύψωσής τους σὲ ἀνώτερες μορφὲς πάλης, τῆς μ ε τ α τ ρ ο π ῆ ς τ ο υ ς σ ὲ ἀ π ο φ α σ ι σ τ ι κ ο ὺ ς τ α ξ ι κ ο ὺ ς ἀ γ ῶ ν ε ς π ο ὺ θ ὰ κ ι ν ο ῦ ν τ ὴ ν π λ ε ι ο ψ η φ ί α τ ῆ ς ἐ ρ γ α τ ι κ ῆ ς τ ά ξ η ς κ α ὶ τ ῶ ν ἐ ρ γ α ζ ο μ έ ν ω ν κ ά τ ω ἀ π ὸ τ ὴ σ η μ α ί α τ ο ῦ Κ.Κ.Ε. τ ῆ ς μ ε τ α τ ρ ο π ῆ ς τ ο υ σ ὲ μ ά χ ε ς γ ι ὰ τ ὴ ν ἐ ξ ο υ σ ί α γ ι ὰ τ ὴ σ ο β ι ε τ ι κ ὴ σ ο σ ι α λ ι σ τ ι κ ὴ Ἑ λ λ ά δ α».

Ἡ ἔναρξις τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα

-Ἡ ἀνωτέρω περιγραφεῖσα στρατηγικὴ καὶ τακτικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. καθὼς καὶ τὰ σύντονα ὀργανωτικά του μέτρα ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ τὴν ὅλην οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς κομμουνιστὰς νὰ ἀποσπάσουν καὶ νέας ἐπιτυχίας καὶ νὰ βαδίσουν ἀποφασιστικῶς πρὸς τὴν ἐπανάστασιν.

Ἀμέσως μετὰ τὴν σύναψιν τοῦ συμφώνου Κ.Κ.Ε. — Φιλελευθέρων ἔγινε ἀπόπειρα σχηματισμοῦ κυβερνήσεως τῶν δευτέρων μὲ τὴν ἀνοχήν του πρώτου. Ἡ ἀπόπειρα ὅμως αὐτὴ προεκέλεσεν ἐντόνους ἀντιδράσεις. Ὁ Παπάγος, ὡς ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, ἐπεσκέφθη τὸν Βασιλέα καὶ τοῦ ἀνέφερεν ὅτι :

«Ὁ Στρατὸς ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ ἐδέχετο Κυβέρνησιν στηριζομένην εἰς τὰς ψήφους τῶν κομουνιστῶν».

Κατόπιν τούτου τὸ σύμφωνον δὲν ἐφηρμόσθη καὶ ἐσχηματίσθη οἰκουμενικὴ κυβέρνησις ὑπὸ τὸν Δεμερτζῆν. Οἱ κομμουνισταὶ κινητοποιοῦν τὰς μάζας τὰς ὁποίας ἐλέγχουν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως. Τὴν 13 Ἀπριλίου 1936 ὁ πρωθυπουργὸς Δεμερτζῆς ἀποθνήσκει. Νέος κυβερνητικὸς σάλος. Ἡ χώρα συγκλονίζεται ἀπὸ ἀπεργίας, συλλαλητήρια καὶ διαδηλώσεις. Εἰς τὰ ἐργοστάσια τοῦ Μοσχάτου καὶ τῆς Ἐλευσῖνος ἡ ἀπεργία διαρκεῖ 50 ἡμέρας.

Τὴν 8ην καὶ 9ην Μαΐου 1936 ξεσποῦν τὰ αἱματηρὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης. Αὐτὰ ἤρχισαν μὲ μίαν συνήθη ἀπεργίαν καπνεργατῶν μὲ ἐπαγγελματικά των αἰτήματα, ἡ ὁποία διὰ τῆς ἐντέχνου κομμουνιστικῆς δραστηριότητος μετετράπη εἰς πανεργατικὴν καὶ πανεπαγγελματικὴν ἀπεργίαν. Ἠκολούθησαν μαχητικαὶ διαδηλώσεις αἱ ὁποῖαι μὲ τὴν σειράν των μετετράπησαν εἰς καθαρῶς ἐπαναστατικὰς ἐκδηλώσεις, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐπέμβασιν τοῦ στρατοῦ. Ἀποτέλεσμα, 12 νεκροὶ καὶ σχεδὸν 300 τραυματίαι. Τὴν 13ην Μαΐου κηρύσσεται πανελλήνιος 24ωρος ἀπεργία. Εἰς Θεσσαλονίκην κηρύσσεται στρατιωτικὸς νόμος. Τὸ Κ.Κ.Ε. ρίπτει τότε τὸ σύνθημα «Κυβέρνηση Παλλαϊκοῦ Μετώπου».

Διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν δύο γενικῶν Συνομοσπονδιῶν (ρεφορμιστικῆς—Στρατῆ—Καλομοίρη καὶ κομμουνιστικῆς—Θέου) «ἑνοποιεῖται» τὸ συνδικαλιστικὸν κίνημα. Ἡ νέα, ἑνιαία πλέον Γ.Σ.Ε.Ε. ἐλέγχεται ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Κ. Θεον. Τὸ συνδικαλιστικὸν κίνημα τῆς Ἑλλάδος τίθεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως.

Ἡ νεολαία παρασυρομένη ἀπὸ τὴν ἐπαναστατικὴν ἔξαψιν προσεγγίζει τὸν κομμουνισμόν. Μέρος τῆς σχολικῆς νεολαίας, πολλοὶ διανοούμενοι καὶ καλλιτέχναι προσχωροῦν εἰς τὴν ἐπανάστασιν. Καὶ ὅλα αὐτά, εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἀποτέλεσμα τοῦ συμφώνου Σοφούλη — Σκλάβαινα. Ὁμιλῶν τὴν 14ην Μαΐου 1936 εἰς τὴν Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. «πάνω στὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης» ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἶπεν :

«Τὰ γεγονότα τῆς Θεσσαλονίκης ὅσο καὶ γενικώτερον τὸ ἐργατικὸ καὶ λαϊκὸ κίνημα ἦταν ἀδύνατο νὰ πάρουν τόση ἔχταση καὶ τέτοιο παλλαϊκὸ χαραχτῆρα ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ σύμφωνο Παλλαϊκοῦ μετώπου—Φιλελευθέρων, ποὺ στρέφεται ἐνάντια στὴν πλουτοκρατικὴ καταλήστευση καὶ τὸ μοναρχοφασιστικὸ ξεφάντωμα καὶ ποὺ ἔδωσε στὸ λαϊκὸ κίνημα ξεκαθαρισμένο ἑνιαῖο περιεχόμενο καὶ καθάρια λαοκρατική—δημοκρατικὴ κατεύθυνση στοὺς λαϊκοὺς ἀντιπλουτοκρατικοὺς καὶ ἀντιφασιστικοὺς ἀγῶνες».

Τὴν 26ην Ἰουλίου 1936 ὑπογράφεται «συμφωνητικὸ κοινῆς δράσης» Κ.Κ.Ε. — Α.Κ.Ε. (Β. Νεφελούδη — Ι. Σοφιανοπούλου), διὰ τοῦ ὁποίου τάσσεται ὡς ἄμεσος ἐπιδίωξις τῆς ἐπαναστάσεως, ἡ «λαοκρατούμενη δημοκρατία» μὲ «πρόγραμμα δημοκρατικῆς ἀλλαγῆς».

Τὸ ὑπὸ κομμουνιστικὴν πλέον καθοδήγησιν συνδικαλιστικὸν κίνημα ἀποφασίζει τὴν κήρυξιν γενικῆς πανελλαδικῆς ἀπεργίας ἡ ὁποία θὰ ἤρχιζεν ἀπὸ τὰ μεσάνυκτα τῆς 4ης Αὐγούστου 1936. Συμφώνως πρὸς τὰ διδάγματα τοῦ Λένιν ἡ γενικὴ πολιτικὴ ἀπεργία εἶναι τὸ τελευταῖον στάδιον, «τὸ ἀνώτερο σκαλοπάτι» πρὶν ἀπὸ τὴν ἔνοπλον ἐξέγερσιν. Συνεπῶς ἡ 4η Αὐγούστου κατὰ τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ παραμονὴ τῆς γενικῆς ἐπαναστατικῆς ἐφόδου, ἡ τελευταία γενικὴ δοκιμὴ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴν ἐπαναστατικὴν ἐπίθεσιν πρὸς κατάληψιν τῆς ἐξουσίας. Ἡ Ἑλλὰς ἐβάδιζεν εἰς τὸν ἴδιον δρόμον μὲ τὴν Ἱσπανίαν.

Ἡ δικτατορία τοῦ Ι. Μεταξᾶ

Ἀλλὰ ἡ γενικὴ δοκιμὴ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως ἐματαιώθη ἀπὸ μίαν

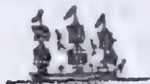
ἀπρόβλεπτον διὰ τοὺς κομμουνιστὰς ἐνέργειαν. Τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ι. Μεταξᾶ, ὁ ὁποῖος:

«Πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ δράσει ραγδαῖα, προτοῦ κινητοποιηθοῦν οἱ δυσμάχητες ἐργατικὲς δυνάμεις» (Τ. Βουρνᾶ «Ἡ 4η Αὐγούστου» εἰς «Αὐγὴν» 11 Αὐγούστου 1961.)

Πράγματι ὁ Ι.Μεταξᾶς ἀποφασίζει νὰ συντρίψῃ τὴν κομμουνιστικὴν ἐπανάστασιν πρὶν αὐτὴ προλάβῃ νὰ ἐξελιχθῇ εἰς γενικὴν ἔφοδον κατὰ τοῦ καθεστῶτος. Οἱ κομμουνισταὶ τὸ πληροφοροῦνται τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἐπιχειροῦν σπασμωδικῶς νὰ ἀντιδράσουν. Τὴν 3ην Αὐγούστου, ὁ «Ριζοσπάστης» μὲ ἔκτακτον ἔκδοσίν του ἀγγέλλει τὸν κήρυξιν δικτατορίας. Εἰς τὰς 10 τὸ βράδυ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Β' ὑπογράφει τὸ Διάταγμα διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ἀναστολῆς τοῦ Συντάγματος καὶ ματαιώσεως τῶν ἐκλογῶν. Ὁ Ι. Μεταξᾶς ἀπευθύνει διάγγελμα πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν διὰ τοῦ ὁποίου τὸν πληροφορεῖ τοὺς λόγους τῆς ἐνεργείας του καὶ τὸν κατατοπίζει διὰ τὰς ἐπιδιώξεις του. Ἡ ἐνέργεια τοῦ Ι. Μεταξᾶ ὑπῆρξεν αἰφνιδιαστικὴ καὶ κεραυνοβόλος. Οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἀντιδράσῃ. Οἱ κομμουνισταὶ κατελήφθησαν ἐξ ἀπροόπτου καὶ οὐδεμίαν ἀντίστασιν ἐπρόλαβαν νὰ ἀντιτάξουν. Ἡ ἐπαναστατικὴ ἐξόρμησις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπέτυχεν πρὶν προφθάσῃ νὰ ἐξελιχθῇ πλήρως. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἐπιβολὴ τῆς δικτατορίας Μεταξᾶ προεκλήθη κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν ἀπειλήν, εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ἄνευ τῆς 4ης Αὐγούστου ἡ Χώρα θὰ ἐδοκιμάζετο σκληρῶς ἀπὸ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς ἐπαναστατικῆς ἐξορμήσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. Τοῦτο ὁμολογοῦν καὶ οἱ ἴδιοι οἱ κομμουνισταί, τῶν ὁποίων εἷς ἐκ τῶν θεωρητικῶν των, ὁ Τ.Βουρνᾶς γράφει σχετικῶς:

«Ἡ φασιστικὴ ἐξόρμηση τοῦ Μεταξᾶ στὰ 1936 ἀπέρρευσε ἀπὸ μία ἀ ν τ ε π α ν ά σ τ α σ η. Μπροστὰ στὴ μεγαλειώδη λαϊκὴ ἐξόρμηση τοῦ 1934—35 ποὺ ἀπετέλεσε οὐσιαστικὰ τ ὸ τ έ λ ο ς τ ῆ ς κ υ ρ ι α ρ χ ί α ς τοῦ ἐμποροσαράφικου κ α π ι τ α λ ι σ μ ο ῦ στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐνῶ π ρ ο δ ι α γ ρ α φ ό τ α ν ἡ δημοκρατικὴ ἀναγέννηση τοῦ τόπου (σ.Σ. ἡ «λαοκρατικὴ δημοκρατία») μὲ β α σ ι κ ὸ φ ο ρ έ α τὶς προοδευτικὲς δημοκατικὲς δυνάμεις σ π ο ν δ υ λ ω μ έ ν ε ς ἀπὸ τὴ συμπαγῆ πολιτικὴ μᾶζα τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος (σ.Σ. ἐννοεῖ βεβαίως τὸ Κ.Κ.Ε.), οἱ ἐπιθετικὲς δυνάμεις τῆς ὀλιγαρχίας, τρομαγμένες ἀνάθεσαν τὸ ρόλο τοῦ δημίου τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ στὸν Μεταξᾶ» (Τ. Βουρνᾶ «Ἡ 4η Αὐγούστου» εἰς «Αὐγὴν» 6ης Αὐγούστου 1961),

Μὲ τὴν 4ην Αὐγούστου 1936 λοιπόν, ἀνεκόπη τὸ κῦμα τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Ε.' Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΑΠΟΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΚΜΗΔΕΝΙΣΕΩΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. (1936—1941)

Ἡ ὀργανωτικὴ ἀποσύνθεσις τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὰ αἴτια καὶ αἱ συνέπειαί της

Ἡ 4η Αὐγούστου, ἡ ὁποία ὡς εἴδομεν ἐπεβλήθη κυρίως λόγῳ τῆς ἐπαναστατικῆς ἐξορμήσεως τοῦ Κ.Κ.Ε., ἔστρεψεν τὴν κατασταλτικὴν δραστηριότητά της ἰδιαιτέρως κατὰ τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος. Διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ κομμουνισμοῦ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἠσχολήθη σοβαρῶς μὲ αὐτὸν καὶ ἐπεδίωξεν,κατὰ τρόπον,ὄχι πλέον εὐκαιριακὸν ἀλλὰ συστηματικὸν καὶ ἐπίμονον, τὴν ριζικὴν καταπολέμησίν του. Καὶ τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἄμεσα καὶ πλούσια, ἀποδειχθέντος οὕτω τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ κομμουνισμὸς δὲν εἶναι τρομερὸς παρὰ μόνον ὅταν δὲν ἀντιμετωπίζεται καταλλήλως.

Ἡ 4η Αὐγούστου κατεπολέμησεν τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ τῆς ἀστυνομικῆς μεθόδου καὶ ἐπεδίωξεν τὴν πλήρη ἐξάρθρωσὶν τοῦ νομίμου καὶ παρανόμου μηχανισμοῦ του, τὴν ἀποδιοργάνωσιν καὶ ἐξουδετέρωσίν του. Καὶ εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἐπέτυχεν ἀπολύτως.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ὅπως κάθε κομμουνιστικὸν κόμμα, εἶχεν βεβαίως, παραλλήλως πρὸς τὴν νόμ μον καὶ τὴν παράνομον ὀργάνωσίν του, τὸν ἀφανῆ μηχανισμὸν του, ὁ ὁποῖος εἰς ὁμαλὰς περιόδους εἴτε ἀναπτύσσει μικρὰν δραστηριότητα εἴτε ὑπνώττει ἐντελῶς ἕτοιμος νὰ ἀναλάβη δρᾶσιν ὅταν χρειασθῆ. Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς δικτατορίας, ὁ νόμιμος μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε., ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλων τῶν ἄλλων κομμάτων, ἔπαυσεν νὰ ὑπάρχη καὶ ἀνέλαβε δρᾶσιν ὁ παράνομος. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐξηρθρώθη ἀμέσως. Τὰ στελέχη τὰ ὁποῖα « ἐπέρασαν » εἰς τὴν παρανομίαν ἀνεκαλύφθησαν ταχέως καὶ συνελήφθησαν. Τὰ καταφύγια, οἱ κόμβοι, αἱ « γιάφκες », τὰ τυπογραφεῖα τοῦ κρυφοῦ μηχανισμοῦ ἐπεσημάνθησαν καὶ ἐξουδετερώθησαν.Ὁλόκληρος ὁ συνωμοτικὸς οργανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. κατεστράφη χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ προβάλη τὴν παραμικρὰν ἀντίδρασιν εἰς τὸ καθεστὼς.

Ὁ Ν. Ζαχαριάδης συνελήφθη τὸν Νοέμβριον τοῦ 1936. Τὰ μέλη τοῦ Π.Γ. Δ. Παρτσαλίδης, Στ. Σκλάβαινας, Β. Νεφελούδης συνελήφθησαν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1937. Τὴν ἰδίαν τύχην εἶχαν σχεδὸν ὅλα τὰ κύρια στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. Συνολικῶς συνελήφθησαν περίπου 15.000 στελέχη, μέλη καὶ ὀπαδοὶ τοῦ Κ.Κ.Ε.Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ ἐπέλθη ἡ ἐκμηδένισις τούτου ὡς ὀργανώσεως καὶ ὡς πολιτικῆς δράσεως. Ὁ κομμουνισμός, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγου εὑρίσκετο εἰς ἄνοδον καὶ εἶχεν ἀναλάβει μίαν μεγάλην ἐπιθετικὴν ἐπαναστατικὴν ἐξόρμησιν, ἀπώλεσεν κάθε πρωτοβουλίαν καὶ ἐδέχετο συνεχῶς πλήγματα τὰ ὁποῖα δὲν κατώρθωνεν νὰ ἀποφύγη.

Ἡ ὀργανωτικὴ ἀποσύνθεσις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀξιόλογος αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, εἶχεν ἐπιπλέον καὶ πολλὰς σοβαρὰς πολιτικὰς καὶ ἰδεολογικὰς συνεπείας. Συγκεκριμένως:

Πρῶτον: Τὸ Κ.Κ.Ε. οὐσιαστικῶς ἔπαυσεν νὰ ὑφίσταται ὄχι μόνον ὡς ὀργάνωσις ἀλλὰ καὶ ὡς πολιτικὴ δρᾶσις.

Δεύτερον: Ἡ σύνδεσίς του μὲ τὴν Μόσχαν κατέστη δύσκολος, κατόπιν ἐλλειπὴς καὶ τελικῶς διεκόπη τελείως.

Τρίτον: Τὸ ὀργανωτικὸν χάος καὶ ἡ ἀπ ώλεια τῆς ἐπαφῆς μὲ τὴν ἡγεσίαν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ ὡδήγησαν τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς πλήρη ἰδεολογικὴν σύγχυσιν καὶ τὸ ἄφησαν χωρὶς σαφῆ γραμμήν.

Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τῆς 4ης Αὐγούστου εἰς τὸν τομέα τῆς ἐξαρθρώσεως τοῦ

Κ.Κ.Ε., ἡ εὐστοχία τῶν κτυπημάτων τὰ ὁποῖα τοῦ κατέφερεν, ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἔλλειψιν πείρας καὶ ὡριμότητος τῶν κομμουνιστῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἁρμόδιοι τομεῖς τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ ἠσχολήθησαν μὲ τὴν μελέτην τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ ἐφρόντισαν νὰ μάθουν τὸν ἀντίπαλόν των. Ὁ κυριώτερος ὅμως λόγος τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνος τῆς 4ης Αὐγούστου, ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι αὕτη διὰ τὴν διεξαγωγήν του ἐχρησιμοποίησεν πρώην κομμουνιστάς. Ἡ χρησιμοποίησις τῶν καταλληλοτέρων μεθόδων καὶ ἡ ὀρθὴ ἐπιλογὴ τῶν στόχων εἰς τὸν ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα τῆς 4ης Αὐγούστου ὀφείλεται κυρίως εἰς τοὺς πρώην κομμουνιστὰς Τυρῖμον, Μάθεσην, Μανωλέαν, Καστρινὸν Μιχαηλίδην, Τατασόπουλον, Κατσόγιαννην κ. ἄ. οἱ ὁποῖοι ἀργότερον, ἐγκαταλειφθέντες ἀπὸ τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον ὑπηρέτησαν, ἐξωντώθησαν ἀμειλίκτως ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. Τοῦτο δέ, ἀποτελεῖ παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει σήμερον πολλοὺς πρώην κομμουνιστὰς ἀπὸ τοῦ νὰ βοηθήσουν τὸ Κράτος εἰς τὸν θανάσιμον ἀγῶνα του ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ.

Αἱ δηλώσεις μετανοίας. Θετικαὶ καὶ ἀρνητικαὶ πλευραὶ

Μία ἐκ τῶν μεθόδων τὰς ὁποίας ἐχρησιμοποίησεν τότε τὸ καθεστὼς διὰ νὰ καταπολεμήση τὸν κομμουνισμόν, ἦτο καὶ ἡ μέθοδος τῶν δηλώσεων μετανοίας κομμουνιστῶν ἀποκηρυσσόντων τὸ κόμμα των. Ἡ μέθοδος αὕτη εἶχεν καὶ τὰς θετικὰς ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρνητικὰς της πλευράς. Οὕτω ἀναμφισβητήτως αἱ δηλώσεις μετανοίας ἐμείωναν τὸ κῦρος καὶ τὸ γόητρον τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸν λαόν, ἔσπερναν τὴν σύγχυσιν καὶ τὴν ἀποθάρρυνσιν εἰς τοὺς ὀπαδούς του καὶ ἐκλόνιζον τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν κομμουνιστῶν πρὸς τοὺς ὁμοϊδεάτας των καὶ πρὸς τὰ στελέχη καὶ τὴν ἡγεσίαν τοῦ κόμματός των. Ταυτοχρόνως ὅμως διὰ τῶν δηλώσεων μετανοίας τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπηλλάγη ἀπὸ τὰ ἀσταθῆ καὶ μὴ πλήρως ἀφωσιωμένα στοιχεῖα, «ἐξυγίανεν» κατὰ κάποιον τρόπον τὰς τάξεις του. Ἐπίσης, ἡ προσπάθεια ἀποσπάσεως δηλώσεων μετανοίας ἐνίσχυσεν τὸν φανατισμὸν ὡρισμένων σκληρῶν κομμουνιστῶν ἢ συνεκράτησεν εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι διαφορετικὰ θὰ τὸ ἐγκατέλειπαν, ἀλλὰ τὸ « φιλότιμον », ὁ ἐγωισμὸς των ἢ ἡ ἀντίληψίς των περὶ ἀξιοπρεπείας δὲν τοὺς ἐπέτρεπαν τὴν ὑπογραφὴν δηλώσεως. Ἀκόμη, τὸ Κ.Κ.Ε. ἠδυνήθη νὰ χρησιμοποιήση τὴν « δήλωσιν » διὰ νὰ διασώση καὶ φυγαδεύση στελέχη του ἢ νὰ διατηρήση ἀνθρώπους του εἰς ζωτικὰς θέσεις. Τέλος πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ ἀποσκίρτησις ἀπὸ τὸν κομμουνισμὸν ἔχει τεραστίαν σημασίαν ὅταν εἶναι οἰκειοθελὴς καὶ ἀποτέλεσμα πραγματικῆς ἐσωτερικῆς ἀλλαγῆς, ἀλλὰ ὅταν ἀποσπᾶται βιαίως ἔχει μόνον ἐπιφανειακὴν σημασίαν. Διὰ τοῦτο, ἐνῶ οἱ ἔστω καὶ ἄνευ δηλώσεων ἀλλὰ οἰκειοθελῶς ἀπομακρυνθέντες ἀπὸ τὸν κομμουνισμὸν ἦλθον πάντοτε εἰς ἀπόλυτον καὶ ὁριστικὴν ρῆξιν μαζί του, οἱ κατ' ἀνάγκην «δηλωσίαι» ἀπετέλεσαν τὴν «μαγιὰν» τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ ὁλοκλήρου τῆς κατοχικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Κ.Κ.Ε.

Σφᾶλμα εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπῆρξεν ἡ ὑπερβολικὴ σημασία ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὰς δηλώσεις μετανοίας αὐτὰς καθ' ἑαυτάς, ἀλλὰ καὶ ἡ προσπάθεια ἀποσπάσεως μεγάλου ἀριθμοῦ τέτοιων δηλώσεων. Οὕτω τὸ 1938 ἀνεφέρθη ὅτι εἶχαν ὑποβληθεῖ 47.000 τοιαῦται δηλώσεις ἐνῶ ὅταν εἶχεν κηρυχθῆ ἡ δικτατορία τὰ μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦσαν μόλις 5.000!

Αἱ δύο ἡγεσίαι τοῦ Κ.Κ.Ε.

Μὲ τὰς συλλήψεις τῶν ἡγετῶν του καὶ τὴν ἀποψίλωσιν τοῦ ἐφεδρικοῦ μηχανισμοῦ του, τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν μείνει τὸ 1938 οὐσιαστικῶς ἀκέφαλον. Τότε ἡ Ἀσφάλεια ἀφῆκεν ἐλεύθερα διάφορα ἄλλοτε ἡγετικὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. τὰ ὁποῖα εἶχον ἀποσκιρτήσει ἀπὸ τὸν κομμουνισμόν, καὶ αὐτὰ ἐν συνεργασίᾳ μαζί της, ἵδρυσαν

τὴν « Προσωρινὴ Διοίκηση » τοῦ κόμματος καὶ ἀνέλαβαν τὴν ἡγεσίαν του! Ἡ « Προσωρινὴ Διοίκηση » ἀπετελέσθη ἀπὸ τους Τυρῖμον, Μόσχον, Μιχελίδην, Καστρινόν, Τατασόπουλον καὶ Μανωλέα. Ὅλοι των ἦσαν γνωστοὶ εἰς τους κομμουνιστὰς ὡς ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα στελέχη, καὶ διὰ τοῦτο ἐθεωρήθη φυσικὸν ὅτι, λόγῳ τῆς κρισιμου καταστάσεως τοῦ κόμματος ἀνέλαβον ὡς « προσωρινὴ διοίκησίς » του. Ἡ «Προσωρινὴ Διοίκηση » διέθετεν ἀρκετὰ μέσα τὰ ὁποῖα τῆς παρεῖχεν ἡ Ἀσφάλεια καὶ ἐξέδιδεν τακτικῶς τὸν «παράνομον» δῆθεν « Ριζοσπάστην »!

Παραλλήλως ὑπῆρχεν καὶ ἡ πραγματική, ἡ νόμιμος τρόπον τινά, ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀποτελουμένη ἀπὸ τὰ ὀλίγα διαφεύγοντα ἕως τότε τὴν σύλληψιν ἀνώτερα στελέχη του. Ἡ πραγματικὴ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς Χτιστάκην, Παπαγιάννην, Κανάκην, Πλουμπίδην καὶ Σιάντον. Αὐτὴ ἡ πραγματικὴ ἡγεσία τοῦ κόμματος, δὲν εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν της παρὰ ἐλάχιστα μέσα καὶ διὰ τοῦτο σπανίως μόνον κατώρθωνεν νὰ ἐκδώσῃ κάποιο φύλλον τοῦ « Ριζοσπάστη ». Ἡ Μόσχα, εὑρισκομένη ἐνώπιον δύο, ἀντιπάλων ἡγεσιῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἑκάστη τῶν ὁποιων ἐκατηγόρει τὴν ἄλλην ὡς «χαφιεδικήν», ἐπροτίμησεν νὰ διακόψῃ ἐντελῶς τὴν ἐπαφὴν μὲ τὸ κόμμα. Ἔτσι ἡ «νόμιμος» ἡγεσία ἔμεινεν ἄνευ γραμμῆς καὶ ἠθικῆς ὑποστηρίξεως καὶ κυρίως ἄνευ ὑλικῶν πόρων, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ περιπέσῃ εἰς τὴν ἀδράνειαν καὶ τὴν ἀπομόνωσιν, θεωρουμένη ὡς «ὄργανο, τῆς Ἀσφάλειας». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπεβλήθη τελικῶς ὡς ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἡ ὑπὸ τῆς Ἀσφαλείας κατασκευσθεῖσα « Προσωρινὴ Διοίκηση »! Καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον τὸ παράνομον κομμουνιστικὸν κίνημα νὰ καθοδηγεῖται ἀπὸ τὴν 4ην Αὐγούστου, συμφώνως βεβαίως πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις της! !

Ἡ προσέγγισις τοῦ Ν. Ζαχαριάδη πρὸς τὴν 4ην Αὐγούστου

Τὸν Μάϊον τοῦ 1939, ὁ Ν. Ζαχαριάδης, κρατούμενος τότε εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Κερκύρας, ἔδωσεν ἐντολὴν εἰς τὸν κομμουνιστὴν συγκρατούμενόν του, Μιχαηλίδην, νὰ ὑπογράψῃ δήλωσιν μετανοίας οὕτως ὥστε νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερος καὶ νὰ μεταβῇ εἰς Ἀθήνας, « γιὰ νὰ καθαρίσῃ τὸ κόμμα ἀπὸ τοὺς χαφιέδες». Ὁ Μιχαηλίδης, ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας, ἐτάχθη μὲ τὸ μέρος τῆς « Προσωρινῆς Διοίκησης», μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κερδίσῃ αὕτη τὴν ὑποστήριξιν καὶ τοῦ Ν. Ζαχαριάδη προσωπικῶς!

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ζαχαριάδης, παρακολουθῶν τὴν προσέγγισιν μεταξὺ Στάλιν καὶ Χίτλερ, τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς παλαιᾶς « ἀντιφασιστικῆς » τακτικῆς τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ « λαϊκοῦ ἀντιφασιστικοῦ μετώπου» ἀπὸ τὸ ἑνιαῖο σοβιετοχιτλερικὸν μέτωπον κατὰ τῶν Δημοκρατιῶν, τὸ ὁποῖον ἐπεσφραγίσθη μὲ τὸ γνωστὸν σοβιετοχιτλερικὸν σύμφωνον τῆς 24ης Αὐγούστου 1939, ἔκρινεν ὅτι καὶ αὐτὸς ἠδύνατο νὰ συμφιλιωθῇ μὲ τὸν Ι. Μεταξᾶν, νὰ προσεγγίσῃ τὴν 4ην Αὐγούστου καὶ νὰ συνεργασθῇ μαζί της. Ἐξεδήλωσε λοιπὸν αὐτὰς τὰς τάσεις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ μεταφερθῇ εἰς Ἀθήνας ὅπου τοῦ ἐξησφαλίσθησαν καλαὶ συνθῆκαι ζωῆς, θεωρουμένου ὡς « κρατουμένου πολυτελείας». Ἐπίσης τοῦ ἐξησφαλίσθη ἐπαφὴ μὲ τὴν «Προσωρινὴ Διοίκηση » καὶ ἰδίως μὲ τὸν Τυρῖμον.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ καθιερωθοῦν ἀκόμη περισσότερον οἱ συνεργάται τῆς Ἀσφαλείας ὡς ἡγέται τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ νὰ συντριβῇ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπή του. Πράγματι τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1939συνελήφθη ὁ Πλουμπίδης καὶ τὸν Νοέμβριον ὁ Σιάντος. Ἠκολούθησε ἡ ἀνακάλυψις τοῦ μυστικοῦ τυπογραφείου τῆς Κ. Ε. Οἱ Παπαγιάννης, Κανάκης καὶ ὁ Χτιστάκης κατηγγέλθησαν ὡς «χαφιέδες», ἀπεμονώθησαν καὶ τελικῶς συνελήφθησαν. Ἀργότερον (1951) ὁ Ζαχαριάδης κατηγόρησεν τὸν Σιάντον ὡς δῆθεν καταδότην τῆς Ἀσφαλείας καὶ ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ

τυπογραφείου. Ἐπίσης κατήγγειλεν τὸν Πλουμπίδην ὡς πράκτορα τῆς Ἀσφαλείας» (1952).

Προχωρῶν ἔτι περισσότερον εἰς τὴν συμφιλίωσίν του πρὸς τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου ὁ Ν. Ζαχαριάδης, πρὶν ἀκόμη ἐκδηλωθῆ ἡ ἐπίθεσις τοῦ Μουσολίνι κατὰ τῆς Χώρας μας, ἀπηύθηνεν εἰς τὸν Ι. Μεταξᾶν τὸ εξῆς τηλεγράφημα:

«Τὸ Κ.Κ.Ε. ξεχνώντας τὸ παρελθὸν παίρνει θέση στὴ γραμμὴ τοῦ πυρὸς γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία καὶ τὴν ἀκεραιότητα, κάτω ἀπὸ τίς διαταγὲς σας. Ν. Ζαχαριάδης, γραμματέας τοῦ Κ.Κ.Ε.»

Ἑρμηνεύων τὰς ἀνωτέρω ἐνεργείας τοῦ Ν. Ζαχαάδη, ὁ ἄλλοτε ἡγέτης τοῦ Κ.Κ.Ε., Ἑ. Σταυρίδης, διατυπώνει τὴν ἄποψιν ὅτι οὗτος ἐπεδίωκεν τότε τὴν μετατροπὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς ἕνα εἶδος ἐθνικοσιαλιστικοῦ κόμματος διὰ μιᾶς συγχωνεύσεως τῶν ἄλλωστε λίαν συγγενῶν ἀρχῶν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τοῦ ναζισμοῦ, ὥστε νὰ δυνηθῆ ὁ ἴδιος ὁ Ζαχαριάδης νὰ παίξη τὸν ρόλον τὸν ὁποῖον ἔπαιξεν εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ ἄλλοτε κομμουνιστὴς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐθνικοσοσιαλιστὴς Ντοριό. Χωρὶς νὰ ἀποκλείωμεν αὐτὴν τὴν ἑρμηνείαν ἀρκούμεθα εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ προσέγγισις Στάλιν—Χίτλερ, ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Ζαχαριάδην τὴν τακτικὴν τῆς προσεγγίσεώς του πρὸς τὸν Ι. Μεταξᾶν. Ἄλλωστε τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἀπολέσει τότε τὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν Κόμιντερν, εἰς τὰς τάξεις του ἐβασίλευεν τὸ ἰδεολογικὸν χάος καὶ ἡ ἀνυπαρξία σαφοῦς πολιτικῆς γραμμῆς καὶ ὁ Ζαχαριάδης διεκρίνετο πάντοτε διὰ τὰς τολμηρὰς πρωτοβουλίας του αἱ ὁποῖαι σήμερον ἀπὸ τὴν « νέαν » ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. χαρακτηρίζονται ὡς « τυχοδιωκτισμοί». Διὰ τοῦτο ἄλλωστε καὶ ἡ 6η ὁλομέλεια τοῦ Κ.Κ.Ε. (1956) ἐχαρακτήρισεν τὸν Ζαχαριάδην ὡς «χωρὶς ἀρχὲς τυχοδιώκτη».

Ἡ ἰδεολογικὴ καταπολεμησις τοῦ κομμουνισμοῦ ἀπὸ τὴν 4ην Αὐγούστου

Ἡ 4η Αὐγούστου ὡς εἴδομεν, κατεπολέμησε κατασταλτικῶς τὸν κομμουνισμὸν καὶ τὸν ἀντιμετώπισεν ἐπιτυχῶς εἰς τὸν δυναμικὸν τομέα. Ἡ ἀστυνομικὴ δραστηριότης ἐπέφερεν τὴν πλήρη ὀργανωτικὴν ἐξάρθρωσιν τοῦ Κ.Κ.Ε., μὲ μοιραῖον ἀποτέλεσμα νὰ ἐκμηδενισθῆ καὶ ἡ πολιτική του δρᾶσις, νὰ χάση τοῦτο τὴν ἐπαφήν του μὲ τὴν Μόσχαν καὶ νὰ περιπέση εἰς μίαν ἰδεολογικὴν κρίσιν χαρακτηριζομένην ἀπὸ σύγχυσιν ἰδεῶν καὶ ἔλλειψιν ενιαίας, σαφοῦς καὶ σταθερᾶς γραμμῆς.

Ὑπῆρχον λοιπὸν αἱ προϋποθέσεις καὶ διὰ μίαν ἰδεολογικὴν συντριβὴν τοῦ κομμουνισμοῦ. Καὶ ὅμως τοῦτο δὲν ἐπετεύχθη. Καὶ δὲν ἐπετεύχθη, διότι ἡ 4η Αὐγούστου οὐσιαστικῶς ἠρκέσθη εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ δὲν διεξήγαγεν ἐναντίον του ἕνα πλήρη «πολιτικὸν πόλεμον», ἰδίως δὲ δὲν ἐχρησιμοποίησεν ἐπαρκῶς καὶ ὀρθῶς τὸ ὅπλον τῆς προπαγάνδας.

Βεβαίως ἐρρίφθη τότε τὸ σύνθημα τῆς δημιουργίας τοῦ Γ' Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ἀλλὰ τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν μόνον εμμέσως ἀντιμετώπιζεν τὰς ἰδέας τὰς ὁποίας διαδίδει ὁ κομμουνισμός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἦτο σύνθημα μακροτάτης πνοῆς τὸ ὁποῖον δὲν ἐπρόλαβεν καὶ λόγῳ τῆς μικρᾶς διαρκειας τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ δι' ἄλλους λόγους νὰ καρποφορήση. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὁ κουμμουνισμὸς ἐνῶ ἡττᾶτο εἰς τὸ πεδίον τῆς ὀργανώσεως, τοῦ δυναμισμοῦ καὶ τῆς ἀνοικτῆς πολιτικῆς δράσεως, δὲν ἔπαυεν νὰ διαδίδη ποικιλοτρόπως τὰς ἰδέας του.

Κατεστρέφετο λοιπὸν ἡ ὀργάνωσις τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὴν χώραν μας, ἀλλὰ δὲν κατεστρέφοντο μαζὶ καὶ αἱ ἰδέαι του. Ἀπεναντίας μάλιστα οἱ κομμουνισταὶ ἐμφανιζόμενοι ὡς ἀντιφασῖσται, ὡς ἀντιδικτατορικοί, ὡς δημοκράται, ἀκόμη καὶ ὡς πατριῶται, περιβαλλόμενοι δὲ ἐνίοτε καὶ μὲ τὸν φωτοστέφανον τοῦ « μάρτυρος », τοῦ «ἥρωος » καὶ τοῦ « θύματος τῆς δικτατορίας », κατώρθωναν νὰ διευρύνουν τὴν ἰδεολογικήν των ἐπιρροήν. Εἰς τοῦτο βεβαίως συνέβαλεν σημαντικῶς καὶ

τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ 4η Αὐγούστου εἶχεν ἀπαγορεύσει τὴν δρᾶσιν ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων καὶ ὄχι μόνον τοῦ Κ.Κ.Ε., πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προεκάλει ὡρισμένας συγχύσεις καὶ δὲν ἐπέτρεπεν τὴν ἰδεολογικὴν ἀπομόνωσιν τοῦ κομμουνισμοῦ.

Οὕτω συνέβη τὸ παράδοξον φαινόμενον ὁ κομμουνισμὸς νὰ ὑφίσταται ἥττας εἰς ὅλα τὰ πεδία, ἀλλὰ ταυτοχρόνως νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἰδεῶν του.

Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς καταστάσεως ὑπῆρξεν ἡ αἰφνιδιαστικὴ καὶ ἐπιφανειακῶς μόνον «ἀνεξήγητος» ραγδαία ἄνοδός του ἐπὶ Κατοχῆς. Ἐὰν τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν συντριβῆ καὶ ἰδεολογικῶς, τὸ Ε.Α.Μ. καὶ ὁ Ε.Λ.Α.Σ. δὲν θὰ ἐδημιουργοῦντο καὶ ἡ Χώρα δὲν θὰ εἶχεν δοκιμάσει τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944.

Τὸ μέγα δίδαγμα εἶναι ὅτι ἡ δυναμική, ἡ κατασταλτική, ἡ ἀστυνομικὴ, ἀκόμη καὶ ἡ στρατιωτική, γενικῶς ἡ οἱαδήποτε ἀντιμετώπισις τοῦ κομμουνισμοῦ εἶναι ἀπολύτως ἀνεπαρκὴς ἐφ᾽ ὅσον δὲν συνδυάζεται μὲ τὴν ἰδεολογικήν του συντριβήν. Ὁ οἱοσδήποτε πόλεμος κατὰ τὸν κομμουνισμοῦ ἀποτυγχάνει ἐὰν δὲν συμπεριλαμβάνῃ καὶ τὸν πόλεμον διὰ τὴν κατάκτησιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν συναισθημάτων, τὸν πόλεμον τῶν ψυχῶν καὶ τῶν πνευμάτων, τὸν πόλεμον τῆς προπαγάνδας. Ἡ ὀργάνωσις καὶ ὁ μηχανισμὸς ἀνορθώνονται, τὰ κόμματα ἀναγεννῶνται καὶ αἱ ἐπαναστάσεις ἐπαναλαμβάνονται ὅταν αἱ ἰδέαι, ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων γίνονται ὅλα αὐτά, ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται.

Τὸ δίδαγμα αὐτὸ ἀπὸ τὴν παλαιοτέραν ἱστορίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν σήμερον ὁπότε 9 μόλις ἔτη μετὰ ἀπὸ τὴν ἔνοπλον συντριβὴν τῆς τρίτης αἱματηροτάτης κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν χώραν μας, ὁ κομμουνισμὸς ἐπανεμφανίσθη ὡς σοβαρὰ ἀπειλὴ μὲ τὰ 24ο/ο τῶν ἐκλογέων καὶ μὲ 80 βουλευτάς. Ποῦ ὀφείλεται τὸ γεγονὸς ὅτι παρὰ τὴν νίκην της ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀπηλλάγη ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν ἀπειλήν; Εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἠρκέσθη εἰς μίαν καθαρῶς στρατιωτικὴν νίκην ἡ ὁποία δὲν ἐσυνοδεύθη, δὲν ὁλοκληρώθη καὶ δὲν κατωχυρώθη ἀπὸ μίαν πολιτικο— ιδεολογικὴν νίκην. Ἀλλὰ ἡ στρατιωτικὴ νίκη κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ μόνη της, ἔχει μόνον σχετικὴν καὶ πολὺ προσωρινὴν σημασίαν. Ἐνῶ ἐὰν ἔχῃ κερδηθῆ ὁ «πολιτικὸς πόλεμος» κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, τότε δὲν χρειάζεται καθόλου ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ ὅπλα.

Ἡ ἰδεολογικὴ σύγχυσις εἰς τὸ Κ.Κ.Ε.

Καὶ ὅμως κατὰ τὴν περίοδον 1936—41 καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸ 1938, τὸ Κ.Κ.Ε. διῆλθεν μίαν περίοδον ἰδεολογικῆς συγχύσεως. Ἡ σύγχυσις αὐτὴ, ὀφειλομένη εἰς τὴν ὀργανωτικήν του ἐξάρθρωσιν καὶ εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς επαφῆς του μετὰ τῆς Μόσχας ἐνετάθη μὲ τὴν φιλοφασιστικὴν στροφὴν τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ τὴν σύναψιν τῆς χιτλεροσοβιετικῆς συμμαχίας. Ἀπόδειξις τῆς πλήρους συγχύσεως ἰδεῶν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν περιέλθει τὸ Κ.Κ.Ε. εἶναι καὶ ἡ προαναφερθεῖσα ἀπόπειρα τοῦ ἀρχηγοῦ του νὰ προσεγγίσῃ τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἡ σύγχυσις αὐτὴ ἐπετείνετο ἀκόμη περισσότερον καὶ πρεριεπλέκετο ἀπὸ τὴν ὕπαρξιν τῆς «Προσωρινῆς Διοίκησης» ἡ ὁποία διοχέτευσεν εἰς τοὺς κομμουνιστὰς τὰς ἀπόψεις τῆς 4ης Αὐγούστου!

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν λοιπὸν τὸ Κ.Κ.Ε. ἰδεολογικῶς παραπαίει συνεχῶς καὶ ἄλλοτε χάνει ἐντελῶς τὸν προσανατολισμόν του, ἄλλοτε δὲ τὸν ἐπανευρίσκει.

Ἔτσι, ἡ 5η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. ἐχαρακτήρισεν τὸ Ἑλληνοβουλγαρικὸν σύμφωνον τῆς 31 Ἰουλίου 1938 ὡς «ὑποταγὴν εἰς τὸν φασιστικὸν Ἄξονα» λόγω τῶν φιλοαξονικῶν τάσεων τῆς Σόφιας. Τὸ 1939 ὅμως κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς καὶ ἐνῶ ἐν τῷ μεταξὺ αἱ φιλοαξονικαὶ τάσεις τῆς Βουλγαρίας εἶχαν αὐξηθῆ, τὸ Κ.Κ.Ε. «ἐπιδοκιμάζει ἀνεπιφύλακτα» τὸ ἴδιο σύμφωνον.

Ἐπίσης ὀλίγον ἀργότερον, ἐνεφανίσθησαν εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. δύο ἀντίθετοι ἑρμηνεῖαι τοῦ πολέμου. Συμφώνως πρὸς τὴν μίαν ὁ πόλεμος ἦτο «ἀντιφασιστικὸς» καὶ

συνεπῶς οἱ κομμουνισταὶ ὤφειλαν νὰ μετάσχουν εἰς αὐτὸν κατὰ τοῦ φασιστικοῦ Ἄξονος, συμφώνως ὅμως πρὸς τὴν ἄλλην ὁ πόλεμος ἦτο «ἐνδο—ιμπεριαλιστικὸς» καὶ συνεπῶς οἱ κομμουνισταὶ ὤφειλαν μένοντες ἀμέτοχοι νὰ τὸν ἐκμεταλλευθοῦν ἁπλῶς διὰ τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἀστικῶν καθεστώτων. Ὁ Ζαχαριάδης ἀρχικῶς υἱοθέτησεν τὴν πρώτην ἄποψιν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν δευτέραν. Ἀπόδειξις καὶ αὐτὸ τῆς ἰδεολογικῆς συγχύσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐκείνην τὴν ἐποχήν.

Ἡ πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀρχικῶς «ἀντιφασιστικὴ» καὶ ἐν συνεχείᾳ φιλοχιτλερικὴ

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τὸ Κ.Κ.Ε. οὐσιαστικῶς ἦτο ἄνευ πραγματικῆς πολιτικῆς γραμμῆς, ἰδίως λόγῳ τῆς διακοπῆς τῆς συνδέσεώς του μὲ τὴν Κόμιντερν ὡς καὶ λόγῳ τῆς ὑπάρξεως δύο ἡγεσιῶν ἀλληλοκατηγορουμένων ὡς «χαφιεδικῶν».

Ἡ «γραμμὴ» λοιπὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο ἄλλοτε ἀνύπαρκτος, ἄλλοτε ἀσαφὴς καὶ ἄλλοτε ἀντιφατική. Πάντως ἀπὸ πλευρᾶς γραμμῆς δυνάμεθα νὰ χωρίσωμεν τὴν ἐξεταζομένην περίοδον εἰς δύο φάσεις.

Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν ἀπὸ τὸ 1936 ἕως τὸ 1939,ἡ γραμμὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο «ἀντιφασιστικὴ» καὶ σύνθημά του ἡ σύστασις ἑνὸς «ἀντιδικτατορικοῦ ἀντιπολεμικοῦ μετώπου». Τὸ «ἀντιδικτατορικὸ» ἐστρέφετο κατὰ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὸ «ἀντιπολεμικὸ» ἀνεφέρετο εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν παρεμπόδισιν ἑνὸς ὑποτιθεμένου «ἀντισοβιετικοῦ πολέμου» τὸν ὁποῖον ἐφοβεῖτο ἡ Ε.Σ.Σ.Δ. ὅτι προετοίμαζεν ἐναντίον της ὁ Ἄξων μὲ τὴν ἀνοχὴν τῶν δυτικῶν Δημοκρατιῶν.

Εἰς ἐφαρμογὴν αὐτῆς τῆς γραμμῆς, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1936 τὸ Κ.Κ.Ε. ἀντεπροσωπεύθη εἰς μίαν «Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἀντιδικτατορικοῦ Μετώπου» τὴν ὁποίαν συνεκρότησαν ὁ Π. Ἀργυρόπουλος ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Φιλελευθέρων καὶ τῶν Πλαστηρικῶν, ὁ Γ. Ράλλης ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ὁ Γ. Καρτάλλης τοῦ Ἐθνικοῦ Λαϊκοῦ καὶ ὁ Δαμασκόπουλος τοῦ Κ.Κ.Ε. «Συντονιστὴς» ὠνομάσθη ὁ Κ. Πυρομάγλου. Τὸ «Μέτωπον» αὐτὸ καὶ ἡ Κ.Ε. του ἔμειναν εἰς τὰ χαρτιά.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1937, ἡ 3η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐνέκρινεν ἀπόφασιν διὰ τὴν σύμπηξιν «Λαϊκοῦ Μετώπου».

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1938, ἡ πραγματικὴ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐνέκρινεν ἀπόφασιν μὲ τὸν τίτλον «ὅλοι στὸ πλευρὸ καὶ στὸ δρόμο τῆς Κρήτης», διὰ τῆς ὁποίας μὲ μεγάλην καθυστέρησιν ἐτάσσετο παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ἀποτυχούσης ἀποπείρας ἀντιμεταξικοῦ κινήματος εἰς Κρήτην καὶ ἔρριπτε τὸ σύνθημα : «Ζήτω ἡ ἑνιαία ἀντιδικτατορικὴ δράση!» Ἐπίσης ἐτάχθη κατὰ τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ συμφώνου ἐπειδὴ «ἡ Βουλγαρία εἶναι ὄργανο τοῦ Ἄξονα».

Κατὰ τὴν δευτέραν φάσιν ἀπὸ τὸ 1939 ἕως τὸ 1941, τὸ Κ.Κ.Ε., μεταφέρει τὴν γραμμὴν τῆς σοβιετικῆς χιτλεροφιλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀκολουθεῖ καὶ αὐτὸ φιλοφασιστικὴν γραμμήν. Ἐπιδοκιμάζει τὸ σύμφωνον μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ φιλοαξονικῆς Βουλγαρίας (τὸ ὁποῖον βεβαίως ἦτο μία εὐφυὴς ἐνέργεια τοῦ Ι. Μεταξᾶ διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῆς ἀπειλῆς ἐκ Βουλγαρίας). Καταγγέλλει τὰς δυτικὰς Δημοκρατίας καὶ τὴν φιλικὴν πρὸς αὐτὰς πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος. Τάσσεται ἐναντίον τοῦ «Ὄχι» τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940. Χαρακτηρίζει τὸν πόλεμον τοῦ 1940—41 ὡς «ἰμπεριαλιστικὸν» ἀπό...ἑλληνικῆς πλευρᾶς καὶ καλεῖ τὸν λαὸν εἰς δρᾶσιν κατὰ τοῦ πολέμου καὶ ὑπὲρ τῆς ἀνατροπῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Τέλος, καλεῖ τοὺς Ἕλληνας νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμα τῆς Βουλγαρίας ἡ ὁποία προσεχώρησεν εἰς τὸν Ἄξονα. Ἡ γραμμὴ αὐτὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. διεταράχθη πρὸς στιγμὴν ἀπὸ μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Ζαχαριάδη, ὁ ὁποῖος ὅμως ἔσπευσεν νὰ ἐπανορθώσῃ ἀμέσως τὸ «σφᾶλμα» του. Τὰς συγκεκριμένας ἐκδηλώσεις τῆς φιλοναζιστικῆς γραμμῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τὴν περίοδον 1939—41 ἐξετάζομεν ἀμέσως κατωτέρω.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐναντίον τοῦ «Ὄχι» τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940

Μετὰ τὴν σύναψιν τῆς σοβιετοχιτλερικῆς συμμαχίας τῆς 24ης Αὐγούστου 1939 ὁλόκληρον τὸ παγκόσμιον κομμουνιστικὸν κίνημα, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς ρητὰς καὶ φανερὰς ἐντολὰς τῆς Μόσχας, ἔλαβεν θέσιν ὑπὲρ τοῦ Ἄξονος καὶ κατὰ τῶν δυτικῶν Δημοκρατιῶν (1). Αὐτὴν τὴν θέσι ἔλαβεν βεβαίως καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. (ὁμιλοῦμεν βεβαίως περὶ τῆς πραγματικῆς ἡγεσίας του καὶ ὄχι διὰ τὴν μεταξικὴν «Προσωρινὴν Διοίκησιν»). Οὕτω τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1939, ὁ «Ριζοσπάστης» ἔγραφεν :

«Οἱ Ἀγγλογάλλοι μεγιστᾶνες πολεμᾶνε γιὰ τὰ δικά τους κεφαλαιοκρατικὰ κα ἰμπεριαλιστικα συμφέροντα ἐνάντια σ᾽ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, ποὺ μὲ τὴ σειρά της ἔχει συμφέρον νὰ στραφῆ σύσσωμη ἐνάντιά τους».

Ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἐδέχθη τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Μουσολίνι, ὁ Ζαχαριάδης, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο τότε εἰς τὴν περίοδον προσπαθειῶν του διὰ «συμφιλίωσιν» μὲ τὸν Ι. Μεταξᾶν καὶ ἄνευ επαφῆς μετὰ τῆς Κόμιντερν, ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ χαράξη μόνος του γραμμὴν καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τὸν Μεταξὰν μίαν ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐτάσσετο ὑπὲρ τοῦ «Ὄχι». Ἄλλωστε, ὁ Ζαχαριάδης εἶχε ὑπ᾽ ὄψιν του ὅτι ὁ Μανουήλσκυ ὁμιλῶν τὸν Μάρτιον τοῦ 1939 εἰς τὸ 18ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. εἶχεν εἰπεῖ :

«Οἱ ἐργάτες θὰ ὑποστηρίξουν κάθε πόλεμο ποὺ θὰ συντελοῦσε στὴν ἧττα τοῦ ἀποσπάσματος κρούσης τῆς παγκόσμιας ἀντίδρασης, δηλ. τῆς Γερμανίας καὶ Ἰταλίας».

Ἐνόμισεν λοιπὸν ὁ Ζαχαριάδης ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑποστηρίξη τὸν πόλεμον τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῆς Ἰταλίας καὶ ἔγραψεν τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας τῆς 2ας Νοεμβρίου 1940.

«Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαό.

Ὁ φασισμὸς τοῦ Μουσσολίνι χτύπησε τὴν Ἑλλάδα πισώπλατα, δολοφονικὰ καὶ ξετσίπωτα, μὲ σκοπὸ νὰ τὴν ὑποδουλώση καὶ ἐξανδραποδίση. Σήμερα ὅλοι οἱ Ἕλληνες παλεύουμε γιὰ τὴ λευτεριά, τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐθνική μας ἀνεξαρτησία. Ἡ πάλη θὰ εἶναι δύσκολη καὶ πολὺ σκληρή. Μὰ ἕνα ἔθνος, ποὺ θέλει νὰ ζήση, πρέπει νὰ παλεύη ἀψηφῶντας τοὺς κινδύνους καὶ τὶς θυσίες.

Ὁ Λαὸς τῆς Ἑλλαδας διεξάγει σήμερα ἕνα πόλεμο ἐθνικοαπελευθερωτικό, ἐνάντια στὸ φασισμὸ τοῦ Μουσσολίνι. Δίπλα στὸ κύριο μέτωπο καὶ ὁ κάθε βράχος, ἡ κάθε ρεματιά, τὸ κάθε χωριό, καλύβα μὲ καλύβα, ἡ κάθε πόλη, σπίτι μὲ σπίτι, πρέπει νὰ γίνη φρούριο τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα.

Κάθε πράκτορας τοῦ φασισμοῦ πρέπει νὰ ἐξοντωθῆ ἀλύπητα.

Στὸν πόλεμο αὐτό, ποὺ τὸν διευθύνει ἡ Κυβέρνηση Μεταξᾶ, ὅλοι μας πρέπει νὰ δώσουμε ὅλες μας τὶς δυνάμεις δίχως ἐπιφύλαξη.

Ἔπαθλο γιὰ τὸν ἐργαζόμενο λαὸ καὶ ἐπιστέγασμα γιὰ τὸ σημερινό του ἀγῶνα πρέπει νὰ εἶναι καὶ θὰ εἶναι μιὰ καινούργια Ἑλλάδα τῆς δουλειᾶς, λυτρωμένη ἀπὸ κάθε ξένη ἰμπεριαλιστικὴ ἐξάρτηση καὶ ἀπὸ κάθε ἐκμετάλλευση μ᾽ ἕνα πραγματικὰ παλλαϊκὸ πολιτισμό.

Ὅλοι στὸν ἀγῶνα, ὁ καθένας στὴ θέση του καὶ ἡ νίκη θἆναι νίκη τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ λαοῦ της. Οἱ ἐργαζόμενοι ὅλοι τοῦ κόσμου στέκουν στὸ πλευρό μας.

Ἀθήνα 31 Ὀχτώβρη 1940

ΝΙΚΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

Γραμματέας τῆς Κεντρ. Ἐπιτρ. τοῦ Κ.Κ.Ε.

---

(1) Ἴδε σχετικῶς τὰς μελετας «Φῶς στὰ ἄγνωστα ἢ ξεχασμένα παρασκήνια τοῦ β' Παγκοσμίου Πολέμου» καὶ «ἡ σοβιετοχιτλερική συμμαχία», εἰς τὴν «Σοβιετολογίαν» ἀριθ. 9 τοῦ 1960 σελ. 7 καὶ ἀριθ. 8 τοῦ 1961 σελ. 474.

Ἡ ἐπιστολὴ ὅμως αὐτὴ τοῦ Ζαχαριάδη ἤρχετο εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὴν νεωτέραν φιλοφασιστικὴν γραμμὴν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ. Διὰ τοῦτο ἀμέσως ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τὴν ἐχαρακτήρισεν ὡς «κατασκεύασμα της Ἀσφάλειας καὶ τοῦ Μανιαδάκη» (ἄρθρον τοῦ Ν. Πλουμπίδη εἰς «Ριζοσπάστην» 17ης Ἰουνίου 1941). Ὁ δὲ Ζαχαριάδης πληροφορηθεὶς ἐπὶ τέλους τὰ συμβαίνοντα καὶ κατανοήσας τὸ βαρύτατον «σφᾶλμα» του ἔσπευσεν νὰ εὐθυγραμμισθῇ πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς Μόσχας καὶ νὰ τακτοποιηθῇ κομματικῶς: Διὰ τοῦτο ἔγραψεν μίαν δευτέραν ἐπιστολὴν μὲ ἡμερομηνίαν 26 Νοεμβρίου 1940, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» καὶ περιλαμβάνεται εἰς τὰ ἐπίσημα ντοκουμέντα τοῦ Κ.Κ.Ε. τὰ ὁποια ἐξέδωκεν τὸ 1947 ἡ Κ.Ε. του. Ἰδοὺ τὸ κείμενον αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς.

«Ὁλόκληρος ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδας ξεσηκώθηκε σὰν ἕνας ἄνθρωπος καὶ χάλασε τὰ σχέδια τοῦ φασισμοῦ. Μὲ τὸ αἷμα του ὁ λαὸς ἐξασφάλισε τὴ λευτεριὰ καὶ τὴν ἀνεξαρτησία του. Ἔξω ἀπ' αὐτὰ ἡ Ἑλλάδα δὲν ἔχει καμμιὰ θέση στὸν ἰμπεριαλιστικὸ πολεμο ἀνάμεσα στὴν Ἀγγλία καὶ Ἰταλία—Γερμανία. Ἀφοῦ ὁ λαὸς μας ὑπεράσπισε ἀποτελεσματικὰ τὴν ἀνεξαρτησία καὶ τὴν ἐθνικὴ λευτεριά του, σήμερα ἕνα μονάχα πρᾶγμα θέλει: Εἰρήνη καὶ οὐδετερότητα μὲ τούτους τοὺς ὅρους: 1) Νὰ ξαναρθοῦν τὰ πράγματα ὅπως ἦταν στὶς 28 Ὀχτώβρη 1940, δίχως καμμιὰ ἐδαφικὴ—οἰκονομικὴ—πολιτικὴ ζημία σὲ βάρος τῆς Ἑλλάδας. 2) Οἱ πολεμικὲς δυνάμεις τῆς Ἀγγλίας νὰ φύγουν ἀπ' τὰ χώματα καὶ τὰ νερὰ τῆς Ἑλλάδας. Μὲ βάση τοὺς δύο αὐτοὺς ὅρους νὰ ζητήσουμε ἀμέσως ἀπ' τὴν Κυβέρντηση τῆς Ε.Σ.Σ. Δ. (1) νὰ μεσολαβήση γιὰ νὰ γίνει ἑλληνοϊταλικὴ εἰρήνη.

Αὐτὸ εἶναι σήμερα τὸ μοναδικὸ ἑλληνοϊταλικὸ συμφέρο. Καὶ ἡ πράξη ἔχει ἀποδείξει ὅτι μόνον ἡ Ε.Σ.Σ.Δ. σήμερα ἔσωσε τὴν εἰρήνη καὶ οὐδετερότητα τῆς Γιουγκοσλαβίας— Βουλγαρίας, (2) Τουρκίας.

26 Νοέμβρη 1940.

Υ.Γ. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ζητήσουμε εἰρήνη ἔντιμη καὶ δίχως κυρώσεις καὶ νὰ ξεκαθαρίσουμε ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν ἐθνικὸ—ἀμυντικὸ—ἀπελευθερωτικὸ χαρακτῆρα τοῦ πολέμου ποὺ κάνουμε, ὅσο καὶ ὅτι εἴμαστε ξένοι πρὸς τὸν ἰμπεριαλιστικὸ πόλεμο ποὺ κάνουν οἱ πλουτοκρατικὲς μεγάλες δυνάμεις. Ἂν σήμερα δὲν δουλεψουμε γιὰ μιὰ ἔντιμη εἰρήνη, ὁ πόλεμος θὰ χάσει γιὰ μᾶς τὸν ἐθνικὸ ἀμυντικὸ χαρακτῆρα του, θὰ γίνει κατακτητικὸς καὶ τότε θὰ ἔχει ἀντίθετο τὸ λαό».

Παρὰ ταῦτα ὅμως ἡ εὐθυγράμμισις δὲν εἶναι ἀκόμη πλήρης, δὲν κρίνεται ἱκανοποιητικὴ καὶ τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1941, ὁ Ζαχαριάδης γράφει καὶ τρίτην ἐπιστολὴν ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρηση» τοῦ Ἰουλίου 1942 καὶ εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1945. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Τὸ γράμμα μου ποὺ δημοσιεύτηκε στὶς ἐφημερίδες τῆς 2—11—40 ἀποβλέπει στὰ παρακάτω: 1) Νὰ δώσει ἔγκυρη ἑνιαία κατεύθυνση στοὺς κομμουνιτὲς ὅλης τῆς χώρας. 2) Νὰ κινητοποιήση τὸ λαὸ στὴν ἀντιφασιστικὴ ἐξόρμηση γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία καὶ τὴ λεφτεριά. 3) Νὰ ἀποκαταστήσει στὸ ἐσωτερικὸ τὶς λαϊκὲς ἐλευθερίες, μιὰ λαϊκὴ ἀντιπλουτοκρατικὴ πολιτική. 4) Νὰ κάμει τὸν πόλεμο ἐθνικό, ἀντιφασιστικό,

(1) Ἂς σημειωθῇ ὅτι ἡ ΕΣΣΔ, τῆς ὁποίας προτείνεται ἡ μεσολάβησις, ἦτο σύμμαχος τοῦ Ἄξονος καὶ ἐπὶ πλέον ηὐνόει τὰς ἐδαφικὰς βλέψεις τῆς Βουλγαρίας εἰς βάρος μας.

(2) Αἱ χῶραι αὐταί, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται ὡς παραδείγματα πρὸς μίμησιν, εἶχαν φιλοαξονικὴν κυβέρνησιν καὶ πολιτικήν.

ἀντιϊμπεριαλιστικό, μὲ βασικὸ καὶ μοναδικὸ σκοπὸ τὴν ἐξασφάλιση τῆς ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας, τῆς εἰρήνης καὶ οὐδετερότητάς μας ἔξω ἀπὸ τὸ γενικὸ ἰμπεριαλιστικὸ πόλεμο. Αὐτὸ θὰ μπορούσαμε νὰ τὸ ἐπιτύχουμε μόνο μ' ἕνα ὁλόπλευρο προσανατολισμὸ στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ μιὰ πραγματικὴ βαλκανικὴ συνεργασία. Ὁ Μεταξᾶς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ἔκαμε τὸ ἀντίθετο. Ἔκαμε πόλεμο φασιστικό, κατακτητικὸ πόλεμο. Ἐνῶ, ἀφοῦ διώξαμε τοὺς Ἰταλοὺς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, βασικὴ προσπάθειά μας ἔπρεπε νὰ εἶναι νὰ κάνουμε μιὰ ξεχωριστή, ἔντιμη καὶ δίχως παραχωρήσεις ἑλληνοιταλικὴ εἰρήνη, πρᾶγμα ποὺ μποροῦσε νὰ γίνη μὲ τὴ μεσολάβηση τῆς Ε.Σ.Σ.Δ., ἡ μοναρχοφασιστικὴ δικτατορία συνέχισε τὸν πόλεμο γιὰ λογαριασμὸ ὄχι τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδας, μὰ τῆς πλουτοκρατίας καὶ τοῦ ἀγγλικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ. Μετὰ τὸ διώξιμο τῶν Ἰταλῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ αἷμα τῶν φαντάρων μας χύνεται ἄδικα, σήμερα δὲ ὁ ἐγγλέζικος ἰμπεριαλισμὸς εἰσπράττει σὲ αἷμα τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων ποὺ διέθεσε στὰ 1935—36 γιὰ τὴν παλινόρθωση τοῦ Γεωργίου καὶ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς μοναρχοφασιστικῆς δικτατορίας τοῦ Μεταξᾶ. Ἀφοῦ δὲ ὁ Μεταξᾶς ἀρνιέται ν' ἀποκαταστήση τὶς ἐλευθερίες τοῦ λαοῦ, νὰ ἐξασφαλίση τὴν εἰρήνη τῆς Ἑλλάδας καὶ κάνει πόλεμο κατακτητικό, ἰμπεριαλιστικό, ποὺ ὅλα του τὰ βάρη τὰ πληρώνει ὁ λαός, παραμένει κύριος ἐχθρὸς τοῦ λαοῦ καὶ τῆς χώρας. Ἡ ἀνατροπή του εἶναι τὸ πιὸ ἄμεσο καὶ ζωτικὸ συμφέρον τῆ χώρας. Λαὸς καὶ στρατὸς πρέπει νὰ πάρουνε στὰ χέρια τους τὴ διαχείριση τῆς χώρας καὶ τοῦ πολέμου, μὲ σκοπὸ εἰρήνη, ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία, ἐσωτερικὸ ἀντιφασιστικὸ ἀντιπλουτοκρατικὸ λαϊκὸ καθεστώς, ὁλόπλευρη προσέγγιση πρὸς τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ βαλκανικὴ συνεργασία μὲ βάση τὴν εἰρηνικὴ λύση τῶν ἐσωβαλκανικῶν διαφορῶν.. Ἡ στάση ὅλων τῶν μελῶν καὶ στελεχῶν καὶ ὀργανώσεων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῆς Ο.Κ.Ν.Ε (Ὁμοσπονδίας Κομμουνιστικῶν Νεολαιῶν Ἑλλάδας) μέσα στὴ χώρα καὶ τὸ μέτωπο πρέπει νὰ εἶναι αὐτή : Ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδας ὑπερασπίζει στὸν πόλεμο αὐτὰ μόνο τὴν ἐθνική του ἀνεξαρτησία. Εἶναι ξένος ἀπέναντι στὸν ἰμπεριαλιστικὸ πόλεμο Ἀγγλίας, Γερμανίας καὶ Σία. Θέλει χωριστή, ἔντιμη, ἄμεση εἰρήνη μὲ τὴ μεσολάβηση τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. Ἀναγνωρίζει τὴν ἀρχὴ τῆς αὐτοδιάθεσης, μέχρι ἀποχωρισμοῦ γιὰ ὅλους (1). Θέλει τὴν ἐλευθερία του, τὴ δουλειά του, τὴν ἐπικράτηση τῆς θέλησής του, ποὺ τοῦ πνίγει ὁ Μεταξᾶς. Ἐξωτερικὴ συμμαχία μὲ τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ ἀληθινὴ βαλκανικὴ συνεννόηση. Οἱ λαοὶ καὶ οἱ φαντάροι τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Ἰταλίας δὲν εἶναι ἐχθροὶ μὰ ἀδέλφια καὶ ἡ συναδέλφωσή τους στὸ μέτωπο θὰ σταματήση τὸν πόλεμο ποὺ κάνουν οἱ ἐκμεταλλευτὲς κεφαλαιοκράτες τους. Γιὰ νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, λαὸς καὶ στρατὸς πρέπει νὰ ἀνατρέψουν τὴ μοναρχοφασιστικὴ δικτατορία τοῦ Μεταξᾶ, ποὺ εἶναι ὁ κύριος καὶ βασικὸς ἐχθρός τους, νὰ ἐγκαθιδρύσουν τὴ λαϊκὴ ἀντιφασιστικὴ κυβέρνηση...»

Τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1940 ἡ (νόμιμος) Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξέδωσεν «Μανιφέστο» εἰς τὸ ὁποῖον ἐτόνιζεν :

«Ὑπαίτιοι τοῦ πολέμου εἶναι οἱ Ἐγγλέζοι πλουτοκράτες ποὺ ἔρριψαν καὶ τὴν Ἑλλάδα στὸν πόλεμο... Ὅλοι πρέπει νὰ κινητοποιηθοῦν γιὰ τὸ γκρέμισμα τῆς Βασιλομεταξικῆς σπείρας... Ἰδιαίτερα οἱ ἐργάτες μεταφορῶν, ναυτεργάτες, σιδηροδρομικοί, αὐτοκινητιστὲς νὰ σαμποτάρουν μὲ κάθε τρόπο τὴ μεταφορὰ πολεμοφοδίων καὶ οἱ ἐργάτες τῶν πολεμικῶν ἐργοστασίων νὰ κωλυσιεργήσουν ὅσο μποροῦν τὴν παραγωγή».

---

(1) Ἐννοεῖ καὶ πάλιν τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην.

Ταυτοχρόνως ἡ παράνομος κομμουνιστικὴ ἐφημερὶς «Σπίθα» τοῦ Ἰανουαρίου 1941 προβάλλει ἀκόμη ἐντονώτερον αὐτὴν τὴν γραμμὴν τῆς συναδελφώσεως μὲ τοὺς Ἰταλοὺς εἰς τὸ μέτωπον, διὰ νὰ στραφοῦν τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως «ποὺ εἶναι ὁ κύριος καὶ βασικὸς ἐχθρός».

Γράφει ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερὶς τῆς «νομίμου» ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε.:

«Νὰ ἀνατρέψουμε τοὺς δήμιους τοῦ λαοῦ μας διώχνοντας καὶ τοὺς Ἄγγλους ἀπὸ τὴ χώρα μας. Στρατευμένε λαέ! Τσακίζετε παντοῦ αὐτοὺς ποὺ θέλουν τὴν συνέχιση τοῦ πολέμου μὲ τοὺς Ἰταλογερμανούς».

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1941, ἐνῷ τὰ χιτλερικὰ στρατεύματα εἰσέρχονται εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ ὁ Μουσολίνι ἐξαπολύει τὴν «ἐαρινὴν ἐπίθεσίν» του ἐναντίον τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων, συνέρχεται ἡ (πραγματική) Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ λαμβάνει τὴν ἀκόλουθον ἀπόφασιν ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν ἐπίσημον ἔκδοσιν τῶν ντοκουμέντων του τὸ 1947:

«Ὁ πόλεμος ἄρχισε μὲ τὴν ἐπίθεση τῆς ἰμπεριαλιστικῆς Ἰταλίας κατὰ τῆς χώρας μας, ὅταν τὸ ξεπούλημα τῆς βασιλομεταξικῆς σπείρας στοὺς Ἐγγλέζους ἐμπόλεμους ἰμπεριαλιστές, δημιούργησε μιὰ ἀπειλὴ γιὰ τὶς δύο Δυνάμεις τοῦ Ἄξονα.

Ἀπὸ τότες ἡ χρησιμοποίηση τῶν ἑλληνικῶν βάσεων ἐπέτρεψε στοὺς Ἐγγλέζους νὰ χτυπήσουν τὸ Μουσολίνι στὴν ἴδια τὴν Ἰταλία, νὰ τὸν τσακίσουν στὴν Ἀφρικὴ καὶ νὰ τὸν ἐκτοπίσουν ἀπὸ μεγάλο μέρος τῆς Ἀλβανίας, βάζοντας μπροστὰ τὸ στρατό μας, ποὺ ἡ προέλασή του δημιουργεῖ ἀπειλὴ καὶ γιὰ τὴ Γερμανία.

Ὁ πόλεμος αὐτός, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἐξόντωση τὸ λαὸ καὶ τὴ χώρα μας, δὲν ἔχει καμμιὰ σχέση μὲ τὴν ὑπεράσπιση τῆς πατρίδας».

Μὲ βάσιν τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν, ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. συντάσσει καὶ μίαν «Προκήρυξη πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ» μὲ ἡμερομηνίαν 18 Μαρτίου 1941 καὶ ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. καλεῖ τοὺς φαντάρους, τοὺς ναῦτες καὶ τοὺς ἀεροπόρους μας, νὰ πάρουν στὰ χέρια τους τὶς διοικήσεις τῶν μονάδων τους, ἐκλέγοντος προσωρινὲς ἐπιτροπές, ποὺ ν' ἀντιπροσωπεύουν ὅλους, ἀπὸ τὸ στρατιώτη μέχρι τὸ στρατηγό, ὅσους συμφωνᾶνε σὲ τοῦτο τὸ πρόγραμμα δράσης: Νὰ προτείνουν εἰρήνη στοὺς ἀπέναντι ἀντιπάλους τους καὶ ν' ἀπαιτήσουν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος παραίτηση τῆς κυβέρνησης, σχηματισμὸ προσωρινῆς ἀντιπολεμικῆς, ἀντιδικτατορικῆς κυβέρνησης μετώπου ἐθνικῆς σωτηρίας—εἰρήνης, σταμάτημα τοῦ πολέμου, ἀκύρωση τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν συμφώνων ποὺ κλείστηκαν μὲ τοὺς Ἐγγλέζους καὶ προσανατολισμὸ τῆς χώρας πρὸς τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καλεῖ τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ ἰδιαίτερα τοὺς ἐργάτες μεταφορῶν, ναυτεργάτες, λιμενεργάτες, αὐτοκινητιστές, ἐργάτες πολεμικῶν ἐργοστασίων νὰ ἐφαρμόσουν τὸ πιὸ φαρδὺ ἑνιαῖο ἐργατικὸ ἀντιπολεμικὸ μέτωπο, μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ μὲ τοὺς ἐργάτες, μὲ ὅλους ὅσους συμφωνᾶνε στὴν πλατφόρμα τοῦ μετώπου ἐθνικῆς σωτηρίας—εἰρήνης, συγκροτώντας ἐπιτροπὲς ἐργοστασιακὲς καὶ σωματειακὲς ὁμάδες καὶ νὰ παλαίψουν μὲ συγκεντρώσεις, μὲ διαδηλώσεις μὲ κωλυσιεργία στὴν παραγωγή, μὲ οἰκονομικὲς καὶ πολιτικὲς ἀπεργίες.... Νὰ κάνη ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νὰ σταματήση τὸν πόλεμο ποὺ ἔφερε ἡ ἀγγλόδουλη σπεῖρα, προκαλώντας τὴν ἰταλι-

κὴ εἰσβολή... Νὰ πάρη παράδειγμα ὁλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀπὸ τὸν ἡρωικὸ ἀδελφὸ λαὸ τῆς Βουλγαρίας (1) ποὺ κάνει ὅ,τι μπορεῖ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς εἰρήνης στὰ Βαλκάνια καὶ τὴν πραγματικὴ συνεννόηση ὅλων τῶν Βαλκανικῶν λαῶν» (2).

Τὸ συμπέρασμα ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶναι ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε., πιστὸν εἰς τὴν φιλοχιτλερικὴν τότε πολιτικὴν τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. ἐτάχθη κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιστάσεως εἰς τὸν Ἄξονα καὶ προσεπάθησεν νὰ ὑπονομεύση ποικιλοτρόπως αὐτὴν τὴν ἀντίστασιν καὶ νὰ τὴν μετατρέψη εἰς ἐσωτερικὸν ἐμφύλιον πόλεμον, μὲ σκοπὸν τὴν ἀνατροπὴν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν διαμόρφωσιν ἐν Ἑλλάδι μιᾶς καταστάσεως ὁμοίας πρὸς τὴν κρατοῦσαν εἰς τὴν φιλοαξονικὴν καὶ ταυτοχρόνως φιλοσοβιετικὴν Βουλγαρίαν, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα θὰ ἐφηρμόζετο ἡ «ἀρχὴ τῆς αὐτοδιαθέσεως» εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην πρὸς ὄφελος τῆς Βουλγαρίας.

Τὴν στάσιν του αὐτὴν δὲν μετέβαλεν τὸ Κ.Κ.Ε. οὔτε καὶ μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς χιτλερικούς. Τὴν 21ην Ἰουνίου 1941 ὅμως, ὁ Χίτλερ ἐπετέθη κατὰ τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. Καὶ τότε τὸ Κ.Κ.Ε. μετέβαλεν ἄρδην τὴν πολιτικήν του. Μία νέα περίοδος ἠνοίγετο εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κομμουνισμοῦ ἐν Ἑλλάδι.

---

(1) Σημειωτέον ὅτι ἡ Βουλγαρία εἶχεν ὑπογράψει συμμαχίαν μὲ τὸν Χίτλερ ἀπὸ τὴν 1ην Μαρτίου 1940 καὶ ἤδη ὑπεδέχετο τὰ χιτλερικὰ στρατεύματα εἰς τὸ ἔδαφος της.

(2) Ἤδη τὴν 23ην Αὐγούστου 1940 ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ. Βουλγαρίας Γ. Δημητρὼφ ὁμιλῶν ἀπὸ τὸν ραδιοσταθμὸν τῆς Μόσχας εἶχεν επικρίνει τὰς βαλκανικὰς χώρας καὶ ειδικῶς τὴν Ἑλλάδα επειδὴ «δὲν ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὸ γερμανοσοβιετικὸ σύμφωνο γιὰ νὰ εξασφαλίσουν τὴν ειρήνη καὶ τὴν οὐδετερότητα». Συνεπῶς ὅταν τὸ Κ.Κ.Ε. ἐκάλει τὴν Ἑλλάδα νὰ παραδειγματισθῆ ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν ἐφήρμοζεν τὴν «γραμμὴν Δημητρὼφ» διὰ τὰ Βαλκάνια, ἡ οποία βεβαίως ἐξέφραζεν καὶ ἐξυπηρετει τὰς επιδιώξεις τῆς σοβιετικῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν περιοχήν.

Ἱστορία

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

ΣΤ.' ΤΟ Κ.Κ.Ε. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗΝ
Η ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑΝ (1941—44)

Τὸ Κ.Κ.Ε. ὑπὲρ τῆς Κατοχῆς

Τὴν φιλοαξονικὴν στάσιν του τὸ Κ.Κ.Ε. ἐσυνέχισεν καὶ μετὰ τὴν χιτλερικὴν ἐπίθεσιν καὶ κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς Κατοχῆς.

Ἡ ἐναντίον τῆς χώρας μας χιτλερικὴ ἐπίθεσις ἐξεδηλώθη τὴν 6ην Ἀπριλίου 1941. Ὀκτὼ ἡμέρας ἀργότερα, τὴν 14ην Ἀπριλίου, ὁ «Ριζοσπάστης» ἐδημοσίευσεν ἀπόφασιν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τὸ ἑξῆς περιεχόμενον :

«Καλοῦμε ὅλο τὸ λαὸ νὰ σκεφθῆ πόσο διαφορετικὴ θὰ ἦταν ἡ θέση του σήμερα, ἂν ἡ ἐπιστράτευση τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940 μετατρεπόταν σὲ λαϊκὸ ξεσήκωμα, ποὺ θὰ σάρωνε τὴ διχτατορία καὶ θ' ἀσφάλιζε τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἀνεξαρτησία μας, μὲ μιὰ συμφωνία μὲ τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Νὰ σκεφθῆ πόσες μανάδες θὰ χαίρονταν τὰ παλληκάρια τους, πῶς ἡ Μακεδονία, ἡ Θράκη καὶ ὅλα ὅσα ἀκόμα θὰ χάσουμε, θὰ γλύτωναν τὸν ξενικὸ ζυγὸ καὶ πῶς ἀντὶ γιὰ μαγνητικὲς νάρκες, μπόμπες, πεῖνα καὶ καταστροφές, ὁ λαός μας θἆχε τώρα πραγματικὴ ἐλευθερία. Νὰ σκεφθῆ ἀκόμα πῶς ἂν τὸ σωτήριο

αὐτὸ ξεσήκωμα δὲν ἔγινε, αἰτία εἶναι ἡ πλάνη τοῦ λαοῦ πὼς ὁ πόλεμος ἦταν δίκαιος, πὼς ἄλλος τρόπος γιὰ νὰ ὑπερασπίσουμε τὴν ἀνεξαρτησία μας δὲν ὑπῆρχε. Καὶ νὰ μάθη πὼς μὲ τὴν πλάνη αὐτὴ τὸν ξεγέλασαν οἱ τύραννοι, ἀναθέτοντας σὲ χαφιέδες τῆς «προσωρινῆς διοίκησης» νὰ σκαρώσουν ἀτιμίες καὶ παγίδες πλαστογραφίες, καὶ ἄλλα ἐγκλήματα, ὅπως τὸ πλαστὸ γράμμα τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ λαοῦ σ. Ζαχαριάδη».

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ ἀπὸ τὴν εἴσοδον τῶν γερμανῶν εἰς Ἀθήνας καὶ συγκεκριμένως τὴν 3ην Μαΐου 1941, το Κ.Κ.Ε. ἐκδίδει ἕνα «Μανιφέστο» εἰς τὸ ὁποῖον καταδικάζεται ἡ συνέχισις τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Ἄξονος διότι αὐτὴ *«Ἔγινε αἰτία νὰ προκαλέση καὶ τὴ χιτλερικὴ εἰσβολή».*

Καὶ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κρήτης, εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» τῆς 17ης Ἰουνίου 1941 ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ Ν. Πλουμπίδη, μέλους τοῦ Π. Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε, ὁ ὁποῖος ἐχαρακτήριζε τὴν πρώτην ἐπιστολὴν τοῦ Ζαχαριάδη ὡς «πλαστὸ κατασκεύασμα τῆς Ἀσφάλειας» καὶ διεκήρυττε ὅτι ἡ μοναδικὴ ἐπίσημος καὶ ὀρθὴ γραμμὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὴν ἀντίστασιν κατὰ τοῦ Ἄξονος. Λόγω τῆς συνεχιζομένης τότε σοβιετοχιτλερικῆς συμμαχίας καὶ συνεργασίας, οἱ κομμουνισταὶ ἐπίστευαν ὅτι ἡ κατοχὴ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχη... «προοδευτικὸν χαρακτῆρα». Ὁ κομμουνιστὴς Κ. Βιδάλης ὑπεστήριζε ὅτι :

«Ἡ κυβέρνησις Τσολάκογλου ἠμπορεῖ νὰ γίνη φορεὺς κοινωνικῆς ἐπαναστάσεως, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Γερμανῶν, καὶ νὰ εθνικοποιήση τὰ μέσα παραγωγῆς» (Θ. Παπακωνσταντίνου «Ἡ Ἀνατομία τῆς Ἐπαναστάσεως»).

Χαρακτηριστικὸν τῆς στάσεως τῶν κομμουνιστῶν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ κρατούμενα εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Ἀκροναυπλίας στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. ἠρνήθησαν νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὴν ἀνοχὴν τῶν φρουρῶν των καὶ νὰ δραπετεύσουν, ἐπροτίμησαν δὲ νὰ ἀναμένουν μὲ νομιμοφροσύνην τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τῶν ἀρχῶν Κατοχῆς. (Ἀντιθέτως ἀπὸ τὴν Κίμωλον καὶ τὴν Φολέγανδρον ἐδραπέτευσαν ὁ Π. Ροῦσος, ἡ Χρ. Χατζηβασιλείου, ὁ Κ. Καραγιώργης, ὁ Λ. Ἀποστόλου καὶ ἄλλα στελέχη). Ὅσοι μάλιστα ἐκ τῶν κρατουμένων εἰς Ἀκροναυπλίαν κομμουνιστῶν κατήγοντο ἀπὸ τὴν ἀνατ. Μακεδονίαν καὶ Θράκην αἱ ὁποῖαι εἶχον τεθῆ ὑπὸ βουλγαρικὴν Κατοχήν, ἔσπευσαν νὰ δηλώσουν ὅτι ἀναγνωρίζοντες τὴν προσάρτησιν τῶν ἐν λόγῳ περιοχῶν εἰς τὴν Βουλγαρίαν, θεωροῦν πλέον τοὺς ἑαυτούς των ὡς βουλγάρους ὑπηκόους. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν δήλωσιν αἱ βουλγαρικαὶ ἀρχαὶ ἐμεσολάβησαν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τὴν 28ην Ἰουνίου 1941 μετέβησαν εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Ἀκροναυπλίας δυὸ ἀξιωματικοὶ τῆς Γκὲ-Ἔφ-Πὲ (εἰδικῆς μυστικῆς ἀστυνομίας τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν κατοχῆς) συνοδευόμενοι ἀπὸ ἐκπρόσωπον τῆς ἐν Ἀθήναις βουλγαρικῆς πρεσβείας καὶ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 621 διαταγῆς τῆς ὑπηρεσίας των ἀπηλευθέρωσαν τὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀποδεχθῆ τὴν βουλγαρικὴν ὑπηκοότητα. Οἱ ἀπολυθέντες ὑπὸ τῆς Γκὲ - Ἔφ - Πὲ καὶ τῶν βουλγάρων ἡγέται τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦσαν οἱ ἑξῆς:

1. Ἀνδρέας Τσίπας, ἀναπληρωτὴς γεν. γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. μέχρι καὶ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1941.
2. Ἀνδρέας Τζίμας, μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐκπρόσωπός του εἰς τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ε.Α.Μ.
3. Κ. Λαζαρίδης, μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.
4. Ζησιάδης, μέλος τοῦ Μακεδονικοῦ Γραφείου τοῦ Κ.Κ.Ε.
5. Ζήσης Βελιόπουλος
6. Ζήσης Καλλιμάνης
7. Ἀναστ. Καρατζᾶς

8. Πέτρος Κέντρος
9. Λάμπρος Μόσχος
10. Κυρ. Μπιλάλης ἢ Πολυτυταριανὸς
11. 'Αθαν. Πέϊκος ἢ 'Αμάραντος
12. Λαζ. Μποζίνης ἢ Μπόζης
13. Στελ. Παπανεδέλιος
14. Διαμ. Τσιτσίνας
15. Νικ. Σωτηρίου
16. Μιχ. Σκουπακίδης
17. Νικ. Χαϊβανίδης
18. Ροῦσος Χαριζάνης
19. 'Εμμ. Καζαντζῆς
20. Κωνστ. Λάμπου
21. Δημήτριος Λέσκας
22. Φώτιος Οὐρούζης
23. Παντ. Τζίκας
24. 'Ι. Κωνσταντινίδης
25. Θεοδ. Εὐθυμιάδης
26. Λάζαρος Ντάμιος
27. 'Εμμ. Χαραλάμπους.

Μετὰ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. τὸ Κ.Κ.Ε. στρέφεται κατὰ τοῦ Ἄξονος

Τὴν 22 'Ιουνίου 1941 ὅμως ὁ Χίτλερ ἐπετέθη κατὰ τῆς ΕΣΣΔ. 'Η σοβιετοχιτλερικὴ συμμαχία διελύθη καὶ ὅπως ἦτο ἑπόμενον ὅλα τὰ Κ.Κ. μετέβαλαν στάσιν καὶ ἐστράφησαν κατὰ τοῦ Ἄξονος διὰ νὰ ὑπερασπισθοῦν τὴν ΕΣΣΔ. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔκαμεν καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον ἐγκαταλείπει τὴν φιλοαξονικὴν γραμμήν του καὶ ἀρχίζει νὰ κηρύττη τὴν «ἐθνικὴν ἀντίστασιν» κατὰ τῶν κατακτητῶν. Πράγματι τὴν 1ην Αὐγούστου 1941 συνέρχεται ἡ 6η ὁλομέλεια τῆς Κ. Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἡ ὁποία διαπιστώνει ὅτι μετὰ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς ΕΣΣΔ. ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ Ἄξονος ἔπαυσεν πλέον νὰ εἶναι «ἰμπεριαλιστικὸς» καὶ μετετράπη εἰς «ἐθνικοαπελευθερωτικόν», ἀποφασίζει δὲ νὰ ἀναλάβη δρᾶσιν κατὰ τοῦ Ἄξονος διά νά... ὑπερασπισθῆ τὴν ΕΣΣΔ. Εἰς τὴν ἀπόφασίν της τονίζει:

«Μέσα στὶς σημερινὲς συνθῆκες τὸ βασικὸ καθῆκον τῶν 'Ελλήνων κομμουνιστῶν εἶναι ἡ ὀργάνωση τῆς πάλης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης καὶ τὴν ἀποτίναξη τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ».

Τὸ ΚΚΕ καλεῖ τὸν ἑλληνικὸ λαό, ὅλα τὰ κόμματα καὶ τὶς ὀργανώσεις του σὲ ἕνα ἐθνικὸ μέτωπο τῆς ἀπελευθέρωσης:

α) Γιὰ τὸ διώξιμο τῆς γερμανοϊταλικῆς κατοχῆς.
β) Γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς κυβέρνησης—ὀργανέτου τους
γ) Γιὰ τὴν καθημερινὴ ὑποστήριξη καὶ ὑπεράσπιση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης».

(«Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τὸ 1931 ὡς τὸ 1952»—ἐκδ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. σελ. 104—105).

Μὲ βάσιν τὴν νέαν αὐτὴν γραμμὴν τὸ Κ.Κ.Ε. ἀρχίζει τὴν μεγάλην ἐξόρμησίν του ἐπὶ Κατοχῆς ἡ ὁποία τὸ ἔφερεν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς ἐξουσίας.

'Η ἴδρυσις τοῦ Ε.Α.Μ.

Τὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ ἀπηλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν 'Ακροναυπλίαν ἢ ἐδραπέτευσαν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν (τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1941 ἐδραπέτευσεν καὶ ὁ

Γ. Σιάντος, ἀργότερον δὲ καὶ ὁ Γ. Ἰωαννίδης, ὁ Κ. Θέος κ.ἄ.) ἀπεκατέστησαν μεταξύ των ἐπαφὴν καὶ ἄρχισαν νὰ κινοῦνται διὰ τὴν ἔμπρακτον ἐφαρμογὴν τῆς νέας γραμμῆς τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ..

Περὶ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου 1941 τὸ Κ.Κ.Ε. συνεκάλεσεν εἰς μυστικὴν διάσκεψιν ἐν Ἀθήναις τὰ κυριώτερα στελέχη του, καθ' ἣν ἀνεπτύχθησαν αἱ ὁδηγίαι τῆς ἡγεσίας καὶ ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ἡ συγκρότησις τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Μετώπου (ΕΑΜ), μὲ φαινομενικὸν σκοπὸν τὴν ἀνάληψιν ἀγῶνος πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, πραγματικὸν δὲ τὴν προπαρασκευὴν καὶ ἐπιβολὴν τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστῶτος εἰς αὐτήν.

Εἰς τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν τὸ Κ.Κ.Ε. θὰ ἐτήρει τὴν ὅλην διεύθυνσιν ἐνισχυόμενον ἁπλῶς καὶ καλυπτόμενον διὰ συμμετοχῆς εἰς αὐτὴν καὶ ἄλλων ἀριστερῶν «κομμάτων» ἢ ὀργανώσεων, ὁ δὲ ταξικὸς σκοπὸς τῆς κινήσεως ἀπεφασίσθη νὰ τηρηθῇ μυστικός.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ Κ.Κ.Ε. ἦλθεν εἰς διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ἐκπροσώπους τῶν λοιπῶν κομμάτων καὶ ὀργανώσεων καὶ ἐζήτησε τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὸ ΕΑΜ, γενικῶς ὅμως κόμματα καὶ ὀργανώσεις ἠρνήθησαν τὴν συμμετοχήν των. Ἐξαίρεσιν ἀπετέλεσαν μόνον τὰ κόμματα:

1. Κομμουνιστικὸν Κόμμα Ἑλλάδος..
2. Σοσιαλιστικὸν Κόμμα Ἑλλάδος.
3. Κόμμα τῆς Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας.
4. Ἀγροτικὸν Κόμμα Ἑλλάδος (κατασκεύασμα τοῦ Κ.Κ.Ε.)

καὶ αἱ Ὀργανώσεις:

1. Ἕνωσις Ἐλευθέρων Ἑλλήνων.
2. Σοσιαλιστικὴ Ἑταιρία.
3. Πανυπαλληλικὴ Ὀργάνωσις.
4. Ἐργατικὸν Κέντρον.
5. Δημοκράτης.
6. Ἐλευθερία, καὶ
7. Φιλικὴ Ἑταιρία.

Ἐξ αὐτῶν τῶν πολιτικῶν κομμάτων κομμουνιστικὰ ἀπροκαλύπτως ἦσαν τὸ 1ον καὶ τὸ 4ον. Τὸ 2ον καὶ 3ον τὰ ὁποῖα βραδύτερον συνεχωνεύθησαν καὶ ἀπετέλεσαν τὸ ΣΚ-ΕΛΔ ἦσαν ἀσθενῆ κομματίδια σοσιαλδημοκρατικῶν τάσεων ὑφιστάμενα ὅμως καὶ τὴν κομμουνιστικὴν ἐπιρροήν, ἐχρησιμοποιήθησαν δὲ ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς ὡς προθῆκαι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἰσοτίμου συνεργασίας. Αἱ ὀργανώσεις εἶχον ὅλαι ἱδρυθῆ ὑπὸ τῶν ἰδίων Κομμουνιστῶν ἢ ἠλέγχοντο ἀφανῶς ἀπὸ αὐτοὺς μὲ τὴν μέθοδον τῆς «φράξιας». Συνεπῶς ἡ συμμετοχή των εἰς τὸ Ε.Α.Μ. ἦτο ἁπλοῦν τέχνασμα πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν δύο συνεργαζομένων κομμάτων (ΣΚ—ΕΛΔ) διὰ τῆς δημιουργίας τῆς ἐντυπώσεως ὅτι τὸ ΕΑΜ ἦτο συνασπισμὸς ἀνεξαρτήτων δῆθεν ἐπελευθερωτικῶν ὀργανώσεων καὶ ὄχι ἀποκλειστικὸν δημιούργημα καὶ ὄργανον τοῦ Κ.Κ.Ε., ὅπως ἦτο εἰς τὴν πραγματικότητα.

Τὴν 27ην Σεπτεμβρίου 1941 ὑπεγράφη τὸ ἱδρυτικὸν συγκροτήσεως τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ συνεκροτήθη ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ αὐτοῦ, ἥτις ἀπετελέσθη ἐκ τοῦ γραμματέως τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Κ.Κ.Ε. (τότε ἦτο ὁ Γ. Σιάντος), τοῦ γραμματέως τῆς περιφερειακῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὀργανώσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀθηνῶν καὶ τῶν Δ. Στρατῆ καὶ Ι. Καλομοίρη.

Τὸ ἱδρυτικὸν ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν:

Ἀποστόλου διὰ τὸ ΚΚΕ

Χωμενίδου διὰ τὸ ΣΚΕ

Τσιριμώκου διὰ τὴν ΕΛΔ.

Βογιατζῆ διὰ τὸ Ἀγροτικόν.

Ἡ πρώτη Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν:

Λευτέρη 'Αποστόλου διὰ τὸ ΚΚΕ
Σταῦρ. Κανελλόπουλου διὰ τὴν ΕΛΔ
Γεωργ. Οἰκονόμου διὰ τὸ Σοσιαλιστικὸν Κόμμα
'Αποστ. Βογιατζῆ διὰ τὸ 'Αγροτικόν.

Μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Γ. Οἰκονόμου, ἀντικατεστάθη οὗτος ἀπὸ τὸν Θανάση Χατζῆ (κομμουνιστήν).

Πρέπει νὰ τονισθῆ ὅτι τὸ ἱδρυτικὸν τοῦ ΕΑΜ δὲν προβλέπει καθόλου τὴν ὀργάνωσιν ἐνόπλου ἀγῶνος κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ ὁρίζει ὡς σκοπούς του τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν αἰτημάτων τῶν ἐργαζομένων, τὴν διατήρησιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ λαοῦ, τὴν ὀργάνωσιν τῶν «λαϊκῶν δυνάμεων», τὴν διενέργειαν ἐράνων, τὸ ξεσκέπασμα τῆς κατοχικῆς κυβερνήσεως καὶ τὴν «συνεργασία μὲ τοὺς ἄλλους λαοὺς ποὺ ἀγωνίζονται κατὰ τοῦ Ἄξονος».

Τὸ ἀνταρτικὸν κίνημα δὲν ὑπῆρξεν δημιούργημα τῶν ΚΚΕ - ΕΑΜ, τὰ ὁποῖα ἁπλῶς ἀργότερον τὸ ἔθεσαν κατὰ μέγα μέρος κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροήν των.

Τὴν 10ην 'Οκτωβρίου 1941 τὸ ΕΑΜ ἐξέδωκεν «Διάγγελμα» πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἐκάλει ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ τὰς Ἑλληνίδας, ἰδίως δὲ τὴ «νέα γενηά», «νὰ ἑνωθοῦν ὅλοι στὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγῶνα» καὶ νὰ ὀργανώσουν ἕνα «ἐθνικὸ συναγερμὸ» διὰ τὴν 28ην 'Οκτωβρίου 1941, πρώτην ἐπέτειον τοῦ «Ὄχι».

Οἱ πραγματικοὶ σκοποὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ὁ ρόλος τοῦ Ε.Α.Μ.

'Απὸ τὸν Αὔγουστον - Σεπτέμβριον τοῦ 1941 λοιπόν, τὸ ΚΚΕ μετέβαλεν πλήρως τὴν γραμμήν του καὶ προσπαθεῖ μὲ διάφορα ἐθνικὰ καὶ ἀπελευθερωτικὰ συνθήματα νὰ οἰκειοποιηθῆ τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ καὶ νὰ τὰ ἐκμεταλλευθῆ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἀγῶνος του. Αὐτὸς εἶναι ὁ ρόλος τοῦ ΕΑΜ. Νὰ καλύψη τὸ ΚΚΕ περιβάλλοντάς το μὲ ἕνα ἐθνικὸν μανδύα.

'Εκ παραλλήλου ὅμως ἐμπιστευτικαὶ διαταγαὶ τοῦ ΚΚΕ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τοῦ ΕΑΜ παρέχουν τὴν πλήρη ἐξήγησιν τῶν πραγματικῶν ἐπιδιώξεών του. Τονίζεται πράγματι εἰς τὰ κομμουνιστικὰ στελέχη τὰ ὁποῖα καλοῦνται νὰ διαρθρώσουν τὰς τάξεις τοῦ ΕΑΜ καὶ νὰ ἀποτελέσουν τοὺς ὀργανωτὰς καὶ καθοδηγητάς των, ὅτι πρέπει νὰ ἔχουν πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς διαφορᾶς ποὺ ὑπάρχει μεταξὺ ἐαμίτου καὶ κομμουνιστοῦ, ὅσον καὶ ἂν κατ' ἐπίφασιν ἀποτελοῦν μόνον «συναγωνιστὰς» τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος. Διὰ τὸν ἐαμίτην γενικῶς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς εἶναι νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς χώρας ἀπὸ τὸν κατακτητήν, δι' ἑνὸς ἐθνικοῦ ἀγῶνος, ἐνῶ διὰ τὸν κομμουνιστὴν ὁ ἀγὼν πρέπει νὰ εἶναι ταξικὸς καὶ νὰ ἀποβλέπη εἰς τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας.

'Απὸ κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἀπόψεως τὸ μόνον εὔκολον νὰ προπαγανδισθῆ ὑπὸ κομμουνιστῶν καθοδηγητῶν μεταξὺ τῶν ἐαμιτῶν, χωρὶς νὰ δημιουργηθοῦν αἱ ἀνησυχίαι των, ἦτο ἡ «Λαοκρατία» ἢ ἡ «Λαϊκὴ Δημοκρατία», ἕνα ἰδανικὸν δηλαδή, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐφαίνετο κομμουνιστικὸν καὶ τὸ ὁποῖον ἱκανοποιεῖ τοὺς ἀορίστους πολιτικοὺς πόθους τοῦ πλήθους, χωρὶς νὰ τὰ ἐμβάλλη εἰς ὑπονοίας.

Τὸ παλαιὸν σύνθημα τῆς «δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου» τὸ ὁποῖον μοιραίως ἐστηρίζετο καὶ εἰς τὴν πάλην τῶν τάξεων, ἔπρεπε νὰ παραμερισθῆ ἐντελῶς ἢ νὰ καμουφλαρισθῆ, ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον, δεδομένου ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ προσελκυσθοῦν νέοι ὀπαδοὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ἑλληνικὰς τάξεις, τὴν ἀγροτικὴν καὶ τὴν μικροαστικήν, ποὺ δὲν συνεπάθησαν ποτὲ τὸν κομμουνισμόν.

Διὰ νὰ διασκεσθοῦν ὅμως οἱ φόβοι τοὺς ὁποίους φυσικὸν ἦτο νὰ προκαλῆ εἰς τοὺς πραγματικοὺς κομμουνιστὰς ἡ «στροφὴ» αὐτή, τονίζεται εἰς τὰς μυστικὰς ἐγκυκλίους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὅτι θὰ ἦτο ἀδικαιολόγητος κάθε σχετικὴ ἀνησυχία, διότι οἱ πραγματικοὶ σκοποὶ τοῦ κόμματος δὲν μετεβλήθησαν.

Εἰς τὴν Πανελλαδικὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1942, ὁ Γ. Σιάντος εἶπε τὰ ἑξῆς εἰς τὴν εἰσήγησίν του:

«Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄμεσος πολιτικὸς σκοπὸς τοῦ Κόμματος—ἐθνικὴ ἀπελευθέρωση. Ναὶ ἀλλὰ μήπως ξεχνᾶμε τὸν τελικὸ σκοπὸ τοῦ Κόμματος; Ὄχι μόνο δὲν τὸν ξεχνᾶμε αὐτὸ τὸν σκοπὸ μὰ ἀντίθετα ἡ σημερινή μας πολιτικὴ ἔναντι τοῦ ξένου κατακτητῆ ἴσα—ἴσα μᾶς ἀνοίγει τὸ δρόμο για τὴν πραγματοποίηση τῶν παραπέρα στρατηγικῶν σκοπῶν τοῦ ΚΚΕ».

Ἡ Συνδιάσκεψις αὐτὴ ἐψήφισε μίαν ἀπόφασιν ὅπου τονίζονται τὰ ἑξῆς:

Ἡ πραγματοποίηση τοῦ ἀμέσου πολιτικοῦ σκοποῦ τοῦ κόμματός μας—ἐθνικὴ ἀπελευθέρωσις καὶ λαοκρατικὴ λύσις τοῦ ἐσωτερικοῦ μας προβλήματος—ἀποτελεῖ στὴ συγκεκριμένη στιγμὴ τὴ μοναδικὴ ἐπαναστατικὴ θέση. Μόνον αὐτὴ ἀνοίγει πλατεια τὸν δρόμο γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν παραπέρα στρατηγικῶν σκοπῶν τοῦ Κόμματός μας, τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας».

Εἰς τὴν 10ην Ὀλομέλειαν τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ἰανουάριος 1944) ὁ Γ. Ζέβγος λέγει:

«Ἡ τωρινὴ πάλη γιὰ τὴν Ἐθνικὴ ἀπελευθέρωση εἶναι ἀναπόσπαστα συνδεδεμένη μὲ τὴ μεταπολεμικὴ λαοκρατικὴ λύση τῶν ἐσωτερικῶν προβλημάτων καὶ τὴ λαοκρατικὴ ἀναγέννηση τῆς Ἑλλάδας».

Ἡ ἰδία ὁλομέλεια ἐκδίδει μίαν ἐμπιστευτικὴν ἐγκύκλιον πρὸς τὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅπου διευκρινίζονται τὰ ἑξῆς:

«Τὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα εἶναι μορφὴ ὀξύτατη ταξικοῦ ἀγῶνα. Μορφὴ ποὺ στὴν πραγματικότητα δὲν ἀναιρεῖ, ἀλλὰ ἐπιβεβαιώνει τὴν πάλη τῶν τάξεων, ἔστω καὶ ἂν φαινομενικὰ σταματάει ἡ διεκδίκηση τῶν σκοπῶν τοῦ προλεταριάτου. Ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία ποὺ πρέπει γενικὰ νὰ προπαγανδίζεται στοὺς ἐαμῖτες, πρέπει γιὰ τὸ συνειδητὰ ἐντεταγμένο κομμουνιστὴ νὰ εἶναι μόνο προβαθμίδα, τὸ μεταβατικὸ δηλαδὴ στάδιο γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου στὴ χώρα μας. Βέβαια, ἡ προσεκτικὴ καὶ συστηματικὴ προπαγάνδα τῶν καθαρὰ κομμουνιστικῶν σκοπῶν μέσα στὶς καινούργιες λαϊκὲς μάζες τῶν ἐαμιτῶν, πρέπει νὰ ἀποβλέπη στὸ νὰ αὐξήση τὸν ἀριθμὸ τῶν ὀπαδῶν μας.

Αὐτὸ ὅμως πρέπει νὰ γίνεται ἔτσι, ὥστε «νὰ μὴ τρομάζη ἐκείνους ποὺ δὲν εἶναι ἀκόμη ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ προετοιμασμένοι γι' αὐτὸ τὸ σκοπό».

Ὁ κομμουνιστὴς στρατηγὸς τῶν Γιουγκοσλάβων παρτιζάνων Βουκμάνοβιτς-Τέμπο, εἰς τὸ βιβλίον του: «Τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως», γράφει τὰ ἑξῆς:

«Τὸ ΚΚΕ ἔδρα ὑ π ο χ θ ο ν ί ω ς ἐντὸς τοῦ ΕΑΜ. Τὰ μέλη τοῦ ΚΚΕ δὲν ἔπρεπε νὰ λαμβάνουν τὸν λόγον ἐνώπιον τῶν μαζῶν ὡς κομμουνισταί. Οἱ κομμουνισταὶ δὲν εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλοῦν ἐξ ὀνόματος τοῦ ΚΚΕ, ἀλλὰ μόνον ἐξ ὀνόματος τοῦ ΕΑΜ. Γενικῶς, τὸ ΚΚΕ ἀπέκρυπτε σ υ σ τ η μ α τ ι κ ῶ ς τ ὸ π ρ ό σ ω π ό ν τ ο υ ἀπὸ τὰς μεγάλας μάζας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ... Δὲν ἠπορούμεν—ἐδήλουν πρὸς τὸν Τέμπο οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΚΚΕ Τζήμας καὶ Καραγιώργης—νὰ ἐπιτρέψωμεν, ὅπως τὸ ἀπελευθερωτικὸν κίνημα λάβη ἐντονώτερον «χρῶμα», διότι τότε ἡ ἀντίδρασις θὰ μᾶς κατηγοροῦσεν ὅτι δημιουργοῦμεν ἕνα κομμουνιστικὸν στρατόν».

Καὶ ὁ γνωστὸς ἡγέτης τοῦ Κ.Κ.Ε., Κ. Καραγιώργης, εἰς ὑπόμνημά του πρὸς

τὸν Ν. Ζαχαριάδην μὲ ἡμερομηνίαν 18 Μαρτίου 1948, ἔγραψεν σχετικῶς μὲ τὴν τακτικὴν τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τὴν Κατοχήν:

«Ἡ γενικὴ τακτική μας ὅπως μοῦ τὴν διετύπωσε ὁ Σιάντος, ἦταν νὰ ὑποχωροῦμε πάντα μπροστὰ στὸν προελαύνοντα ἐχθρόν, μὴ λυπούμενοι τὸ ἔδαφος ποὺ χάνουμε γιὰ νὰ διατηρήσουμε τὶς δυνάμεις μας ἀκέραιες γιὰ τοὺς μελλοντικοὺς σκοπούς μας. Ἀλλὰ καὶ ἡ Γενικὴ νοοτροπία μας στὸν ΕΛΑΣ ἦταν «ραχάτι», καλοπέραση, πολιτικολογία, γενειάδα, χατζάρι, σαδισμός, αὐθαιρεσία, διαφθορά, τρομοκρατικὴ αἱμοβορία καὶ πολεμικὸς συμβιβασμὸς στὴν οὐσία μὲ τὸν κατακτητή».

Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς λοιπὸν τὸ Κ.Κ.Ε. εἶδε τὴν κατοχικήν του δρᾶσιν ὡς ἐπιφανειακῶς ἐθνικὴν καὶ οὐσιαστικῶς ταξικήν, ἐδημιούργησε τὸ ΕΑΜ διὰ νὰ καμουφλαρισθῆ τὸ ἴδιον καὶ νὰ κινητοποιήση διὰ τοὺς σκοπούς του τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις καὶ ὡς πραγματικὸν σκοπόν του εἶχε τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἐν καιρῷ κατάληψιν τῆς ἐξουσίας. Ἄλλωστε καὶ εἰς τὸ ἱδρυτικὸν τοῦ ΕΑΜ ἀναφέρεται ὡς σκοπός του *«Ο σχηματισμὸς προσωρινῆς Κυβερνήσεως τοῦ ΕΑΜ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκδίωξιν τῶν κατακτητῶν».*

Ἔχει συνεπῶς ἀπόλυτον δίκαιον ὁ Κ. Πυρομάγλου ὅταν γράφει τὰ ἑξῆς:

«Ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ εἶναι ἡ συνέχεια τῶν λαϊκῶν μετώπων ποὺ ἐχάραξε τὸ 1934 ἡ Γ' Διεθνὴς (Κόμιντερν) εἰς τὸ 7ον συνέδριόν της. Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ λαϊκὸν μέτωπον δὲν κατωρθώθη μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κατοχῆς νὰ λάβη σοβαρὰν ἔκτασιν. Εἰς τὸν πολιτικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος διέφυγε ἡ σημασία τῆς νέας γραμμῆς τοῦ 7ου συνεδρίου. Ἡ πολιτικὴ τῶν λαϊκῶν μετώπων, καὶ ἀργότερα τῶν πατριωτικῶν τοιούτων, ὑπὸ κατοχήν, ἦτο μία νέα μορφὴ ἀγῶνος τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων διὰ τὴν ἄνοδόν των εἰς τὴν ἐξουσίαν»

(Κ. Πυρομάγλου: «Ἡ Ἐθνικὴ Ἀντίστασις»)

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ε.Α.Μ.

Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1942 τὸ ΚΚΕ μετημφιεσμένον εἰς ΕΑΜ, ἤρχισεν νὰ ἀναπτύσσεται ἰλιγγιωδῶς. Ἡ ἀνάπτυξίς του αὐτὴ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι τοῦτο παρουσιάσθη μὲ ἐθνικὸν μανδύαν ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἑλκυστικὰς κοινωνικὰς ἐπαγγελίας.

Τὸ Ε.Α.Μ.

Ἂν καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα τὸ ΕΑΜ δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἕνα μαζικὸν κίνημα διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ κομμουνισμοῦ, ἐν τούτοις τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ τῆς μεταμφιέσεώς του ταύτης ἤρχισε ἀπὸ τὰ πρῶτα του βήματα νὰ κατακτᾶ τὸν λαόν, διότι τὸ Ε.Α.Μ. συνώψιζεν ἐπιτυχῶς τὰ προσφιλέστερα διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, δηλ. τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν κατακτητων, τὸν πόθον τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τὴν δίψαν διὰ μίαν δικαιοτέραν καὶ καλυτέραν ζωήν. Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν διεκήρυξεν ὅτι θέτει ὡς κύριον σκοπόν του τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας ἀπὸ τοὺς κατακτητάς, τοὺς δὲ πραγματικοὺς σκοπούς του ἀπέκρυψεν μὲ θαυμασίαν δεξιοτεχνίαν μὲ τὸ σύνθημα τῆς «λαοκρατίας».

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Κ.Κ.Ε. συνετέλεσεν ἀσφαλῶς καὶ ἡ τεραστία ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ ἐνίσχυσις τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ἡ Ἀγγλία εἰς τὸ Ε.Α.Μ., πιστεύουσα ὅτι οὕτω ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντα τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος. Μόνον εἰς χρῆμα οἱ Ἄγγλοι ἔδωσαν εἰς τὸ ΕΑΜ 680.000 χρυσᾶς λίρας, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὰ ὅπλα καὶ τὰ ἄλλα ἐφόδια καὶ τὴν ἠθικὴν ὑποστήριξιν ἀπὸ τὸν ραδιοφωνικὸν σταθμὸν τοῦ Λονδίνου.

Χιλιάδες Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες ὅλων τῶν ἡλικιῶν, τάξεων, ἐπαγγελμάτων καὶ ὅλων τῶν ἰδεολογικῶν καὶ πολιτικῶν πεποιθήσεων προσχωροῦν καθημερινῶς εἰς τὸ ΕΑΜ καὶ τὰς διαφόρους εἰδικὰς παραφυάδας του διὰ τὴν νεολαίαν (ΕΠΟΝ), τὰς γυναίκας, τοὺς ἐργάτας, τοὺς ὑπαλλήλους κλπ.

Ὅλους αὐτοὺς τὸ Κ.Κ.Ε. προσπαθεῖ ἐντέχνως νὰ τοὺς ἀφομοιώση καὶ νὰ τοὺς μετατρέψη προοδευτικῶς εἰς κομμουνιστάς. Διὰ τοῦτο λαμβάνει εἰδικὰ οργανωτικὰ καὶ προπαγανδιστικὰ μέτρα, δημιουργεῖ εἰδικοὺς προσηλυτιστάς, μεταβάλλει τὴν οργανωτικήν του διάρθρωσιν. Εἰς εἰσήγησίν του ἐπὶ τοῦ θέματος ὁ Γ. Ζέβγος λέγει εἰς τὴν 10ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1944:

«Νὰ κάνωμε ὀργανωτικὴ ἀναπροσαρμογή. Τὸ ΚΚΕ κόμμα μαρξιστικό, προσαρμόζει τὴν ὀργανωτική του διάρθρωση πάνω στίς πολιτικὲς του ἐπιδιώξεις. Ἡ αφομοίωση τῶν καινούργιων μελῶν εἶναι τὸ βασικώτερο, τὸ φλέγον ἐσωκομματικὸ πρόβλημα. Αὐτὸ λοιπὸν τὸ πρόβλημα πρέπει νὰ λυθῆ στὴν πορεία τῆς πάλης ἀπὸ τὸ κόμμα. Εἴμαστε καὶ θὰ εἴμαστε ἀδιάλλακτοι, ἀδυσώπητοι στὸν ἀγώνα βαθειὰ κατανόηση τῆς πολιτικῆς γραμμῆς. Μόνον αὐτὴ θὰ ἐξασφαλίσει τὴ συνοχὴ καὶ τὴ μονολιθικότητα τοῦ Κόμματος καὶ τὴ σωστὴ ἐφαρμογὴ τῆς κομματικῆς γραμμῆς στὴν πράξη».

Ἡ ἵδρυσις τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

Ὅπως εἴδαμεν, τὸ ΚΚΕ ἀρχικῶς δὲν προέβλεπεν τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐνόπλου ἀγῶνος κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἱδρυτικὸν τοῦ ΕΑΜ δὲν ἀνέφερεν τίποτε τὸ σχετικόν.

Αἱ πρῶται ἀνταρτικαὶ ὁμάδες ἀπετελέσθησαν ἀπὸ ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατοῦ καὶ ἀπὸ πιστοὺς στρατιώτας των (Ε.Σ. εἰς Πελοπόννησον, ΕΔΕΣ εἰς Ἤπειρον, ΕΚΚΑ εἰς Στερεὰν κλπ.), καθὼς καὶ ἀπὸ καταδιωκομένους πολίτας. Μεταξὺ τῶν τελευταίων ἦσαν καὶ κομμουνισταί, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἀπεκηρύχθησαν ἀπὸ τὴν ἡγεσίαν των.

Πράγματι, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1942, ὁμιλῶν εἰς τὴν 8ην ὁλομέλειαν τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ τότε ἀρχηγός του Γ. Σιάντος ἀντετάχθη εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ὀργανώσεως ἀνταρτικοῦ ἀγῶνος καὶ ἐτόνισεν ὅτι *«μὲ τὴν κουμπούρα δὲν τρώει ψωμὶ ὁ λαός»* ἐννοῶν ὅτι ὁ ἀγὼν θὰ ἔπρεπε νὰ διεξαχθῆ διὰ μαζικῶν κινητοποιήσεων ἐναντίον τῆς πείνας.

Ὁ παλαιὸς κομμουνιστὴς Γ.Πετσόπουλος, εἰς τὸ βιβλίον του «Τὰ πραγματικὰ αἴτια τῆς διαγραφῆς μου ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε.» ἀποκαλύπτει τὰ ἐξῆς:

«Οὔτε τὸ ἀντάρτικο εἶναι ὀργάνωση καὶ πρωτοβουλία τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀντίθετα ἡ κομματικὴ ἡγεσία κλώτσησε στὴν ἀρχήν. Ἡ ἐμφάνιση τῶν πρώτων ἀντάρτικων ὁμάδων στὰ Γεράνια, χτυπήθηκε. Τὸ Κ.Κ.Ε. υἱοθετοῦσε τὴν ἴδια μὲ τὴν ἀντίδραση ἄποψη, γιὰ τὸ ἄσκοπο καὶ ἐπιβλαβὲς τῶν σαμποτὰζ καὶ τοῦ ἀνταρτοπολέμου καὶ ἤθελε μονάχα ἀγώνα γιὰ τὸ ψωμὶ καὶ τὴν ἐπιβίωση. Μόνον ὅταν τὸ ραδιόφωνο τῆς Μόσχας χαρακτήρισε τὴν ἀνατίναξη τῆς ΕΣΠΟ σὰν μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ χαρακτηριστικὲς πράξεις ἀντίστασης κατὰ τῆς κατοχῆς, το ΚΚΕ βγῆκε νὰ διορθώση τὴν ἄποψή του, ἐπιρρίπτοντας τὴν κατάκριση τῆς πράξεως στὸν «γκεσταπίτη Καρβούνη». Στὸ ἀντάρτικο, ὁ Ἄρης καὶ ὁ Ὀρέστης βγῆκαν μόνοι, δίχως τὴν προηγούμενη ἔγκριση τῆς κομμματικῆς ηγεσίας ποὺ κατέγγελνε τὸ ἀντάρτικο γιὰ τυχοδιωκτισμὸ καὶ τὸ σαμποτὰζ γιὰ προβοκάτσια».

Εἶναι ἄλλωστε γνωστὸν ὅτι ἡ ΚΟΑ (Κομματικὴ Ὀργάνωση Ἀθήνας), μὲ προκήρυξίν της τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1942 κατήγγειλεν ὅτι:

«Ἡ ἀνατίναξη τῆς ΕΣΠΟ εἶναι προβοκάτσια, ποὺ εἶχε σὰν συνέπεια ἄσκοπα θύματα».

Ἐπίσης ὁ Ἄρης Βελουχιώτης ἐπετιμήθη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ τὴν συμμετοχήν του εἰς τὴν ἀνατίναξιν τῆς γεφύρας τοῦ Γοργοποτάμου.

Τελικῶς ὅμως ὅταν εἶδεν τὸ ἀντάρτικο νὲ φουντώνη, τὸ Κ.Κ.Ε. ἔκρινεν ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸ θέση ὑπὸ τὸν ἀπόλυτον ἔλεγχόν του. Τότε μετέβαλεν τακτικήν, ἐτάχθη ὑπὲρ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, ἔστειλεν στελέχη καὶ μέλη του εἰς τὸ βουνὸ καὶ ἵδρυσεν τὸν ΕΛΑΣ.

Ὅταν τὸ Κ.Κ.Ε. κατώρθωσε νὰ ἱδρύση τὰς πρώτας ἐνόπλους ὁμάδας του, ἔθεσεν εἰς εφαρμογὴν τὰς μεθόδους τῶν προκλήσεων—«προβοκάτσιας». Προέβαιναν δηλ. εἰς στρατιωτικῶς ἀσκόπους ἐνέδρας καὶ ἐφόνευαν μὲ ἐσκεμμένην ἀγριότητα δυὸ-τρεῖς μετακινουμένους Γερμανοὺς ἢ Ἰταλούς, διὰ νὰ προκαλέσουν τὰ ὁμαδικὰ ἀντίποινα τῶν ἀρχῶν κατοχῆς. Τὴν ἑπομένην τῆς ἐνέδρας ἤρχοντο οἱ Γερμανοί, κατέστρεφαν τὸ χωρίον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὁποίου διεδραματίσθη τὸ ἐπεισόδιον καὶ τοιουτοτρόπως οἱ κάτοικοί του ἐξηναγκάζοντο εἰς φυγὴν διὰ νὰ σωθοῦν καὶ κατέφευγαν εἰς τὰ βουνά. Ἡ μέθοδος αὐτή, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τοὺς ὠργανωμένους ἐκβιασμοὺς καὶ δολοφονίας τῶν παραγόντων οἱ ὁποῖοι δὲν προσεχώρουν εἰς τὸ ΕΑΜ, καταγγελίας ἄλλων ὡς δῆθεν συνεργατῶν τοῦ κατακτητοῦ κλπ.—ἠνάγκασε πολλοὺς νὰ «πυκνώσουν» τὰς τάξεις τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Εἰς τὴν φάσιν αὐτὴν τῆς ἀνδρώσεως τῶν καμουφλαρισμένων κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων, ἡ ἀνάγκη τοῦ προσωπείου ἔπαυσε νὰ ὑπάρχῃ, ἐνετάθη κατ' ἀρχὴν ἡ φιλοσοβιετικὴ προπαγάνδα καὶ ἐτέθησαν αἱ βάσεις διὰ τὴν στρατολογίαν μελῶν τοῦ ΕΑΜ καὶ τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὸ ΚΚΕ, διὰ τῆς ταυτοχρόνου ἀμειλίκτου ἐξοντώσεως τῶν μὴ ἀποδεχομένων τὸν ἔλεγχόν του ὁμάδων ἀντιστάσεως.

Τὴν 1ην Μαρτίου 1943 τὰ ξημερώματα, ὁ ΕΛΑΣ ἐπετέθη διὰ δόλου ἐναντίον τῆς ὁμάδος Κωστοπούλου καὶ Σαράφη οἱ ὁποῖοι ἀφωπλίσθησαν καὶ συνελήφθησαν.

Τότε οἱ κομμουνισταὶ ἐπρότειναν εἰς τὸν αἰχμάλωτόν των Σαράφην νὰ τοῦ ἀναθέσουν τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ νὰ τὸν ἀνακηρύξουν Ἀρχιστράτηγον. Ὁ Σαράφης ἐδέχθη, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔγινεν τυπικῶς ἀρχηγὸς τοῦ ΕΛΑΣ. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως ἐχρησίμευσεν ἁπλῶς ὡς προπέτασμα διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ κομμουνιστικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ΕΛΑΣ, τοῦ ὁποίου πραγματικὸς ἀρχηγὸς ἦτο ὁ κομμουνιστὴς Ἄρης Βελουχιώτης (Θανάσης Κλάρας)

Ὁ σκοπὸς τοῦ ΕΛΑΣ

Τὸ ΚΚΕ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶδεν τὸν ΕΛΑΣ ὄχι ὡς ἕνα ὄργανον ἐθνικοῦ ἀγῶνος ἀλλὰ ὡς ἕνα ταξικόν, κομματικὸν στρατόν, ὡς μίαν ἔνοπλον δύναμιν τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως, μὲ σκοπόν της τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἀντικομμουνιστῶν καὶ τὴν βιαίαν ἐπιβολὴν τῆς δικτατορίας τοῦ κόμματος. Διὰ τοῦτο ἡ διάρθρωσις τοῦ ΕΛΑΣ ἦτο ἡ ἁρμόζουσα ὄχι εἰς ἕνα ἐθνικὸν στρατὸν ἔστω καὶ ἀνταρτικόν, ἀλλὰ εἰς ἕνα ταξικὸν ὄργανον βιαίας ἀνατροπῆς. Καὶ ἡ τακτική του ἦτο ἀνάλογος. Ἀπέφευγεν τὴν εἰς μεγάλην κλίμακα σύγκρουσιν μὲ τοὺς κατακτητάς, διότι ἔπρεπε νὰ διατηρήσῃ τὰς δυνάμεις του διὰ τὴν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ ἁρπαγὴν τῆς ἐξουσίας. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμαχικῆς ἀποστολῆς παρὰ τῷ ΕΛΑΣ συνταγματάρχης Γιουντχάουζ Κρίς, εἰς τὸ βιβλίον του «Τὸ μῆλον τῆς ἔριδος», γράφει:

«Διὰ τοὺς ἡγέτας τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ (ὄχι ὅμως καὶ διὰ πολλοὺς ἐκ τῶν ὀπαδῶν των, τῶν ὁποίων ἐξεμεταλλεύοντο τὸν ἐνθουσιασμόν), ἡ πάλη κατὰ τῶν Γερμανῶν ἦτο δευτερεύουσα μέριμνα, ἡ ὁποία ἀνελαμβάνετο μόνον διὰ σκοποὺς ἐξυπηρετοῦντας τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν τῆς κατακτήσεως τῆς ἐξουσίας».

Καὶ ὁ Γιουγκοσλάβος κομμουνιστὴς στρατηγὸς τῶν ἀνταρτῶν, Βουκμάνοβιτς-Τέμπο, ὁ ὁποῖος ἀντεπροσώπευσεν τὸν Τῖτο εἰς τὰς ἐπαφάς του μὲ τὸν ΕΛΑΣ, γράφει εἰς τὸ προαναφερθὲν βιβλίον του:

«Περὶ τὰ μέσα τοῦ 1943 ἔγινε μία συνάντησις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ΚΚΕ Σιάντου καὶ Ἰωαννίδη μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Κομμουνιστικῶν Κομμάτων τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Ἀλβανίας ἐπὶ τοῦ ἐλευθέρου ἐδάφους τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὴν συνάντησιν αὐτὴν ὁ Σιάντος καὶ ὁ Ἰωαννίδης ὑπεστήριξαν τὰ ἑξῆς: Ἡ εἰδικὴ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος χαρακτηρίζεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι σημαντικὸν τμῆμα τοῦ πληθυσμοῦ εὑρίσκεται συγκεντρωμένον εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. Ἐκεῖνος, συνεπῶς, ὁ ὁποῖος κατέχει τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις, εἶναι ἐξησφαλισμένος ὅτι θὰ μπορῇ νὰ τὴν ἀσκῇ ἐφ᾽ ὁλοκλήρου τῆς χώρας. Δι᾽ αὐτὸ ἡ ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ καθώρισε τὴν πολιτικήν της, ὡς πρὸς τὰ στρατιωτικὰ ζητήματα, λαμβάνουσα ὑπ᾽ ὄψιν τὴν ἰδιάζουσαν αὐτὴν κατάστασιν. Ἐφ᾽ ᾧ καὶ οἱ ἐργάται τῶν πόλεων εἶναι ὠργανωμένοι εἰς στρατιωτικὰς μονάδας, ἀποστολὴ τῶν ὁποίων εἶναι νὰ καταλάβουν τὴν ἐξουσίαν κατὰ τὴν κατάλληλον στιγμήν, ὅταν αἱ δυνάμεις κατοχῆς θὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Ἑλλάδα. Αἱ μονάδες τοῦ ΕΛΑΣ, συγκροτημέναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ ἀγροτικὰ στοιχεῖα καὶ εὑρισκόμεναι ἐπὶ τόπου, ἔχουν λάβει τὴν ἐντολὴν νὰ διατηρηθοῦν πάσῃ θυσίᾳ εἰς τὰ πέριξ τῶν μεγάλων πόλεων καὶ νὰ παράσχουν κατὰ τὴν κατάλληλον στιγμήν, δηλαδὴ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, τὴν ὑποστήριξίν των εἰς τὰς ἐργατικὰς μονάδας διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας».

Τέλος, ὁ ἐκ τῶν ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., διευθυντὴς τοῦ «Ριζοσπάστη» καὶ στρατηγὸς τοῦ Δ.Σ.Ε., Κ. Καραγιώργης, γράφει εἰς τὸ ὑπόμνημά του πρὸς τὸν Ζαχαριάδην ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18 Μαρτίου 1948:

«... σὰ γενικὴ ταχτική μας εἴχαμε νὰ ὑποχωροῦμε πάντα μπροστὰ στὸν προελαύνοντα ἐχθρό, μὴ λυπούμενοι τοῦ ἔδαφος ποὺ χάνουμε. Νὰ διατηρήσουμε τὶς δυνάμεις μας ἀκέραιες γιὰ τοὺς μελλοντικοὺς σκοπούς μας. Ἔτσι μοῦ τὴ διετύπωσε ὁ Σιάντος. Ἀλλὰ καὶ σὰ νοοτροπία: ραχάτι, καλοπέραση, πολιτικολογία καὶ πολεμικὸς συμβιβασμὸς στὴν οὐσία μὲ τὸν καταχτητή...Εἶχα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοῦ ἔνοπλου ἀγῶνα διαφωνήσει ἀνοιχτὰ μὲ τὴν ἀνάδειξη τοῦ Κλάρα σὲ καπετάνιο πρῶτα τῆς Ρούμελης καὶ ὕστερα τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου καὶ γιατὶ ἦταν δηλωσίας καὶ γιατὶ ἦταν ὁ Κλάρας σὰν ἄτομο καὶ χαραχτῆρας, καὶ γιατὶ θὰ ἀποτελοῦσε τὸ πρότυπο γιὰ τὴν ἀνάδειξη ἀναλόγων καπεταναίων.. Στοὺς «εἰδικοὺς» τοῦ παλαιοῦ στρατοῦ ἀντιπαρατάχθησαν οἱ «εἰδικοὶ» ἀπὸ τὴν πλευρά μας: Γενειάδα, χατζάρι, σαδισμός, αὐθαιρεσία, διαφθορά... Συχνὰ θεωροῦνταν παληκαριὰ ἡ ἀπείθεια καὶ ἡ ἀπολίτιστη τρομοκρατικὴ αἱμοβορία».

Ὁ ΕΛΑΣ ἐξαπολύει τὸν ἐμφύλιον πόλεμον

Διὰ νὰ δυνηθῇ ὅμως τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσία ἔπρεπε νὰ ἐξαλείψῃ ὅλα τὰ πιθανὰ ἐμπόδια καὶ νὰ ἐξοντώσῃ ὅλας τὰς δυνάμεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀντιταχθοῦν εἰς τὴν ἐξόρμησίν του πρὸς τὴν ἀρχήν. Διὰ τοῦτο τὸ Κ.Κ.Ε. ἐχρησιμοποίησεν μόνον δευτερευόντως τὸν ΕΛΑΣ ὡς ὄργανον πάλης κατὰ τῶν κατακτητῶν, ἐνῶ τὸν ἐχρησιμοποίησεν πρωτίστως ὡς ὄργανον ἐξοντώσεως τῶν πιθανῶν ἀντιπάλων του. Οὕτω ὁ ΕΛΑΣ ὑπῆρξεν κυρίως ἕνας στρατὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. χρησιμοποιηθεὶς ὡς ὄργανον ἐμφυλίου πολέμου. Παντοῦ, εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα τὸ Κ.Κ.Ε. ἔρριξεν τὸν ΕΛΑΣ ἐναντίον τῶν μὴ κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ διεξήγαγε ἐναντίον των ἀγῶνα θανάτου δι᾽ ὅλων τῶν μέσων.

α) Ὁ πόλεμος τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τοῦ Ε.Σ.

Εἰς τὴν Πελοπόννησον ἀπὸ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1941 εἶχεν ἱδρυθῆ ὁ Ε.Σ. (Ἑλληνικὸς Στρατὸς) ἀπὸ ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νὰ συνεχίσουν τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀργότερα ἀρχίζει καὶ τὸ ΕΑΜ νὰ συγκροτῇ ἔνοπλα τμήματα. Οἱ κομμουνισταὶ ὅμως μὲ διάφορα μέσα κατορθώνουν νὰ ἀποσπάσουν μονομερῶς τὴν

βοήθεια τῶν Ἄγγλων, οἱ ὁποῖοι διακόπτουν τὴν ἐνίσχυσιν πρὸς τὸν Ε.Σ. καὶ ὑποστηρίζουν μόνον τὸν ΕΛΑΣ. Εἰς αὐτὸ συνετέλεσαν τόσον ἡ ἔντεχνος ἐξαπάτησις τῶν Ἄγγλων συνδέσμων ἀπὸ τοὺς Ἐλασίτας ὅσον καὶ ἡ συστηματικὴ δρᾶσις τῶν πρακτόρων τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὸ Κάϊρον. Ὅταν ὁ ταγματάρχης Μαρινάκος τοῦ Ε.Σ. θέλησε νὰ συναντήση τὸν Ἄγγλον σύνδεσμον ταγματάρχην Χένρυ, οἱ κομμουνισταὶ τὸν ἐδολοφόνησαν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπετέθησαν κατὰ τῆς 50μελοῦς ὁμάδος τοῦ Μαρινάκου καὶ τὴν διέλυσαν.

Ἡ ἐξόριστος Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις στέλνει τὸν ταγματάρχην Λαμπρόπουλο ὁ ὁποῖος ρίχνεται μὲ ἀλεξίπτωτο στὴν Πελοπόννησο διὰ νὰ ἐρευνήση τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ καταδίδεται ἀπὸ τὸ Ε.Α.Μ. καὶ συλλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς Ἰταλούς. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Κουρκουτάν, ὁ ὁποῖος καταδίδεται καὶ τουφεκίζεται. Ὁ σημαιοφόρος τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ Β. Γεωργανᾶς καὶ δύο συνοδοί του ἀποβιβάζονται εἰς μίαν ἐρημικὴν ἀκτήν, ἀλλὰ συλλαμβάνονται ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ καὶ ἐκτελοῦνται. Ὁ λοχαγὸς Ἀργείτης τοῦ Ε.Σ. ἐκτελῶν ἀποστολὴν τοῦ Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς συνελήφθη εἰς Μονεμβασίαν ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ, ἐβασανίσθη ἀγρίως καὶ ἐξετελέσθη. Μία τρεμελὴς ὁμὰς ἀσυρματιστῶν τοῦ Ε.Σ. (Πίνης, Σαραντόπουλος, Πατεράκης) ἐξωντώθη ἀπὸ τὸ ΕΛΑΣ εἰς τὴν Τεγέα. Ὁ ἥρως τοῦ Ε.Σ., Φλούδας συνελήφθη προδοτικῶς ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ καὶ ἐξετελέσθη. Τὸ ΕΑΜ κατέδωσεν εἰς τοὺς Γερμανοὺς τὸ λημέρι τοῦ θρυλικοῦ «καπετὰν Ζήρια» τοῦ Ε.Σ. (ἔφεδρος λοχαγὸς Πανουσόπουλος) εἰς τὸν Ταΰγετον, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν διάλυσιν τῆς ὁμάδος του. Ὁ ΕΛΑΣ ἐπιτίθεται αἰφνιδιαστικῶς εἰς τὸ Βασιλικὴ κατὰ τῆς ὁμάδος τοῦ ἰλάρχου Βρεττάκου, ἐξοντώνει μέχρις ἑνὸς μὲ ἐνέδρα τοὺς 70 ἀντάρτες τοῦ Κιρκιμέζου, διαλύει παντοῦ τοὺς ἀντάρτας τοῦ Ε.Σ. Οἱ ὁμάδες τοῦ Ε.Σ. ὑφίστανται παντοῦ τὰ ἀμείλικτα κτυπήματα τῶν ἀδιστάκτων ἡγετῶν τοῦ ΕΛΑΣ. Τελικῶς ἀπομένουν μόνον οἱ ὁμάδες τοῦ ἰλάρχου Βρεττάκου καὶ τοῦ ταγματάρχου Χρ. Καραχάλιου, ποὺ ἑνώνονται καὶ μάχονται μαζὶ ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῶν Γερμανῶν ταυτοχρόνως. Ἀλλὰ καὶ ὁ Καραχάλιος πίπτει στὰ χέρια τῶν Ἐλασιτῶν, ποὺ τὸν σφάζουν μὲ μαχαίρι μαζὶ μὲ τὸν λοχαγὸν Οἰκονομόπουλον. Ἀργότερα συλλαμβάνεται τραυματίας καὶ ὁ ἴλαρχος Βρεττάκος καὶ σφάζεται μαζὶ μὲ ἄλλους 5 ἀξιωματικοὺς καὶ 23 ἀντάρτας τοῦ Ε.Σ.

Ὁ ΕΛΑΣ Πελοποννήσου ἐξώντωσεν τὰς ὁμάδας ἀνταρτῶν τοῦ καθηγητοῦ Καφήρη, τοῦ ταγματάρχου Κοτιώνη, τοῦ λοχαγοῦ Θεοχαρόπουλου (ἐξετελέσθη), τοῦ ὑπολοχαγοῦ Δροσόπουλου (ἐξετελέσθη), τοῦ ἰλάρχου Τ. Βρεττάκου (ἐξετελέσθη), τοῦ ταγματάρχου Καραχάλιου (ἐξετελέσθη) καὶ τὴν ὁμάδα τῶν Μολάϊων.

β) Ὁ πόλεμος τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ.

Τὴν 7ην Ὀκτωβρίου 1943 ὁ ΕΛΑΣ παρὰ τὴν ὕπαρξιν συμφωνίας, ἐπετέθη αἰφνιδιαστικῶς κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ εἰς Ἤπειρον καὶ Δυτ. Στερεάν. Ἡ ἐπίθεσις διήρκεσεν μέχρι τῆς 16ης Ὀκτωβρίου. Σκληραὶ μάχαι διηξήχθησαν εἰς τὰς περιοχὰς Τζουμέρκων ἀλλὰ καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν Ἠπείρου—Βάλτου—Ἀγρινίου μὲ σοβαρὰς ἀπωλείας καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευράς. Τελικῶς ἡ ἐπίθεσις ἀπεκρούσθη. Τὴν 18ην Ὀκτωβρίου ὅμως ἤρχισαν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ οἱ Γερμανοί. Ταυτοχρόνως ἐπετέθη κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ καὶ ὁ ΕΛΑΣ. Ὁ ἀγὼν διήρκεσεν μέχρι τὴν 31ην Ὀκτωβρίου. Ὁ συνταγματάρχης Μυριδάκης τοῦ ΕΔΕΣ δίδει τὴν ἑξῆς περιγραφὴν εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του.

«Ὁ κύριος ὄγκος τῶν δυνάμεων τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων τοῦ Ζέρβα ἐπιέζετο τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου 1943 ἀπὸ τοὺς ἐκ Νότου ἐπιτιθεμένους 3.000 Γερμανοὺς τῆς Μεραρχίας Ἐντελβάϊς. Τὰ ἐξημερώματα τῆς 31ης Ὀκτωβρίου εὐρέθησαν αἱ ἐθνικαὶ αὐταὶ δυνάμεις περικυκλωμέναι καὶ βαλλόμεναι πανταχόθεν, ἀπὸ Γερμανοὺς καὶ Ἐ-

λ α σ ί τ α ς. Ἀπὸ τὰς 6.30 τὸ πρωῒ τὰ πυρὰ τῶν δύο καὶ σ υ γ χ ρ ό ν ω ς β α λ λ ό ν τ ω ν ἐχθρῶν τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων πίπτουν, διασταυρωνόμενα, ἐπ' αὐτῶν. Φονεύονται, ἐκτελοῦνται καὶ καίονται ζωντανοὶ οἱ ἀντάρται τοῦ Ζέρβα ἀπὸ τοὺς ἐκ Νότου προελαύνοντας Γερμανούς. Φονεύονται, ἐκτελοῦνται, σφάζονται καὶ ἐξανδραποδίζονται, ἐπίσης ἀπὸ τοὺς ἐκ Βορρᾶ ἐπιτιθεμένους Ἐλασίτας. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην οἱ Γερμανοὶ ἔκαυσαν μὲ ἐμπρηστικὴν κόνιν τὸ ὀρεινὸν νοσοκομεῖον τῆς Ἁγίας Κυριακῆς τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων, μὲ ὅλους τοὺς ἐν αὐτῷ νοσηλευομένους τραυματίας... Δ ὲ ν ὑ π ῆ ρ ξ α ν κ α λ ύ τ ε ρ ο ι ο ἱ Ἐ λ α σ ῖ τ α ι, δυστυχῶς, διότι καὶ αὐτοὶ συνελάμβαναν καὶ ἐξετέλουν τραυματίας καὶ πάντας τοὺς ὁπλοφοροῦντας, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν ἀτυχίαν νὰ πέσουν εἰς τὰ χέρια των, καθὼς καὶ ὅσους προσεχώρουν εἰς τὰς γραμμάς των διὰ ν' ἀποφύγουν τὴν σύλληψίν των ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, διότι ἐνόμιζαν οἱ δυστυχεῖς ὅτι ὡς Ἕλληνες καὶ αὐτοὶ θὰ ἦσαν καλύτεροι τῶν Γερμανῶν».

Τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1943 ἡ 7η μεραρχία τοῦ ΕΛΑΣ ἐκδίδει τὴν ἑξῆς διαταγήν:

«Μέχρι νεωτέρας διαταγῆς παύσατε πᾶσαν ἐνέργειαν ἐναντίον Γερμανῶν..»

Καὶ τὴν 12ην Ὀκτωβρίου ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ΕΛΑΣ, Στ. Σαράφης ἐκδίδει διαταγὴν πρὸς τὰς μονάδας τοῦ ΕΛΑΣ.

«Νὰ συνεχίσουν ἐντατικώτερον ἀγῶνα κατὰ ἐδεσιτῶν.
Πρὸς κατεύθυνσιν Γερμανῶν νὰ καλυφθοῦν διὰ μικρῶν τμημάτων».

Τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1943, ἡ 8η μεραρχία τοῦ ΕΛΑΣ γνωστοποιεῖ πρὸς τὰ 24 καὶ 15 συντάγματά της:

«Ἡ ἐκκαθάρισις τμημάτων τοῦ ΕΔΕΣ εἰς περιοχὴν 85 Συν)τος ἐτερματίσθη συλληφθέντων Λιγεράκη καὶ Κωνσταντινίδη... Ἐζητήθη ἀπὸ Γερμανούς, ἐκ μέρους μας, παράτασις ἐκεχειρίας».

Τὴν 20 Ὀκτωβρίου ὁ Βελουχιώτης, εἰς διαταγήν του πρὸς τὴν 8ην μεραρχίαν τοῦ ΕΛΑΣ, γράφει:

...ἡ ἐνέργειά σας νὰ ἀποσύρητε τὶς ἐναντίον ΕΔΕΣ δυνάμεις γιὰ νὰ τὶς συμπτύξετε καὶ προβάλετε ἀντίσταση στοὺς πρὸς Μέτσοβον ἐνεργοῦντες Γερμανούς, εἶναι ἀπολύτως ἐσφαλμένη καὶ ἀσύμφορος.

Εἶναι χίλιες φορὲς προτιμότερο νὰ διανοίξουν οἱ Γερμανοὶ τὴν ὁδὸ Ἰωαννίνων-Μετσόβου - Καλαμπάκας, παρὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ ὑφιστάμενος ὁ ΕΔΕΣ ἔστω καὶ μιὰ βδομάδα ἀκόμα».

Ὁ ἴδιος, τὴν 26 Νοεμβρίου 1943 μὲ ἔγγραφό του πρὸς τὸν Ἀλβανὸν Τζιότζιαν ζητεῖ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ «Ἀλβανικοῦ Λαϊκοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Στρατοῦ» διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν τοῦ Ζέρβα.

Αἱ ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ συνεχίσθησαν μέχρι 9 Δεκεμβρίου 1943 εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν Ἠπείρου ἀλλ' ἀπέτυχον.

Τὴν 12ην Ἰανουαρίου 1944 ὁ ΕΛΑΣ συγκεντρώσας νέας δυνάμεις ἐξαπέλυσεν νέαν ἐπίθεσιν, ἡ ὁποία μὲ ἐπέμβασιν τῆς συμμαχικῆς ἀποστολῆς ἔληξεν τὴν 4ην Φεβρουαρίου. Ἤρχισαν τότε διαπραγματεύσεις αἱ ὁποῖαι ἐτερματίσθησαν τὴν 29ην Φεβρουαρίου μὲ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμφωνίας Μυροφύλλου—Πλάκας (γέφυρα τοῦ Ἀράχθου).

Εἰς τὴν διάσκεψιν αὐτὴν δὲν ἐπετεύχθη συμφωνία διὰ τὴν ἑνοποίησιν τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων εἰς ἑνιαῖον στρατὸν καὶ τὴν ἵδρυσιν πολιτικῆς ἐπιτροπῆς

διότι ὁ ΕΛΑΣ ἐζήτει τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν. Πάντως διὰ τῆς συμφωνίας συνήφθη ἀνακωχή, καθωρίσθησαν αἱ περιοχαὶ δράσεως κάθε ὀργανώσεως καὶ ἀντηλλάγησαν οἱ αἰχμάλωτοι .Τὴν συμφωνίαν ὑπέγραψαν ὁ ΕΛΑΣ, ὁ ΕΔΕΣ καὶ ἡ ΕΚΚΑ.

Παρὰ τὴν συμφωνίαν ὅμως ὁ ΕΛΑΣ ἐπετέθη κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ τὸν Ἰούλιον καὶ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1944, τὴν δὲ 21 Δεκεμβρίου ἐξαπέλυσεν τὴν τελικὴν ἐπίθεσίν του κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ, ὁ ὁποῖος ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψη τὴν 29ην Δεκεμβρίου τὴν Ἤπειρον καὶ νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν Κέρκυραν.

γ) Ὁ πόλεμος τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῆς ΕΚΚΑ

Ὁ συνταγματάρχης Ψαρρὸς καὶ ὁ Γ. Καρτάλης ἀπὸ ἐνωρὶς τὸ 1942 εἶχαν ὀργανώσει εἰς τὴν Παρνασσίδα τὴν ΕΚΚΑ ἡ ὁποία συνεκρότησεν τὸ 5/42 Σύνταγμα Εὐζώνων, ὑπαχθὲν εἰς τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς. Μεταξὺ ΕΚΚΑ καὶ ΕΛΑΣ ὑπῆρχον φιλικαὶ σχέσεις, καὶ τὸν Μάϊον τοῦ 1943 ἡτοιμάζοντο νὰ ἀντιμετωπίσουν ἀπὸ κοινοῦ ἀναμενομένην ἰταλικὴν ἐπίθεσιν, ὅταν αἰφνιδίως ὁ ΕΛΑΣ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Βελουχιώτην ἐκύκλωσε τὴν νύκτα τῆς 13—14 Μαΐου τὴν Στρώμνην ὅπου εὑρίσκετο τὸ 5/42 Σύνταγμα καὶ ἀπήτησεν τελεσιγραφικῶς τὴν διάλυσίν του ἐντὸς τριῶν ὡρῶν. Ὁ Ψαρρὸς διὰ νὰ ἀποφύγη τὴν «αἱματοχυσίαν μεταξὺ ἀδελφῶν», ἐδέχθη καὶ διέλυσεν τὸ Σύνταγμα, ἠρνήθη ὅμως νὰ ὑπογράψη δήλωσιν ὅτι δὲν θὰ ἀναμιχθῇ πλέον εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα καὶ διὰ τοῦτο ἐφυλακίσθη εἰς Μαυρολιθάρι. Τελικῶς ἀφέθη ἐλεύθερος κατόπιν προσωπικῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Ἄγγλου ταξιάρχου Ἔντυ.

Τὸ Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς διέταξε τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ 5/42 Συντάγματος καὶ ὁ ΕΛΑΣ ἐδέχθη νὰ ἐπιστρέψη τὸν ὁπλισμόν του χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὸ πράξη. Πάντως τὸ Σύνταγμα ἀνεσυγκροτήθη. Ἀλλὰ τὴν νύκτα τῆς 22—23 Ἰουνίου ὁ ΕΛΑΣ ἐνεργήσας ὑπούλως, ἐκύκλωσε τὴν Ταράτσαν, ἕδραν τοῦ Συντάγματος, καὶ ἀπήτησεν τὴν παράδοσιν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν του. Ὁ Ψαρρὸς ἀπήντησεν ἐπὶ λέξει : «Μολὼν λαβέ». Τὴν 23 Ἰουνίου πολλαπλάσιαι δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ μὲ βαρὺν ὁπλισμὸν ἐπετέθησαν, ἀλλὰ μετὰ ὁλοήμερον μάχην ἀπεσύρθησαν μὲ βαρυτάτας ἀπωλείας. Ὁ Ψαρρὸς ἐζήτησεν τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Ἄγγλων, ἀλλὰ διαπιστώσας τὴν ἀδιαφορίαν των, προέβη καὶ πάλιν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς δυνάμεώς του.

Ὅταν τὸ Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς ἐζήτησε τὴν ἀνασύστασιν τοῦ Συντάγματος, ὁ Ψαρρὸς ἐζήτησεν νὰ ἀναλάβη ὁ ΕΛΑΣ ρητὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀντιδράση. Ὁ ΕΛΑΣ ἐδέχθη καὶ τὴν 31 Ἰουλίου 1943 ὑπεγράφη συμφωνία ἀμοιβαίας συνεργασίας, ὁ δὲ Ψαρρὸς ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ ΕΛΑΣ, ΕΚΚΑ καὶ ΕΔΕΣ ὡς γενικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ρούμελης. Τὸ Γενικὸν Ἀρχηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ ἐξέδωσεν τότε διαταγὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἀνεγνώριζε τὴν «βαρειὰ εὐθύνη τοῦ ΕΛΑΣ, γιὰ τὴν ἀδικαιολόγητη ἐπίθεση τῆς 23ης Ἰουνίου». Τὸ Σύνταγμα ἀνεσυγκροτήθη εἰς Γκιώναν, καὶ ἀνέπτυξεν σοβαρὰν δρᾶσιν κατὰ τῶν Γερμανῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀπελευθερώση τὴν Ἄμφισσαν καὶ τὸ Λιδωρίκιον. Ὁ ΕΛΑΣ ἀνησύχησεν ἀπὸ τὰς ἐπιτυχίας τῆς ΕΚΚΑ καὶ αἱ προστριβαὶ ἐπανήρχισαν. Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1944 ὁ ΕΛΑΣ ἐπετέθη αἰφνιδιαστικῶς κατὰ τοῦ χωρίου Εὐπόλιον Δωρίδος ὅπου ἄνδρες τῆς ΕΚΚΑ ἑώρταζαν μαζὶ μὲ τοὺς κατοίκους. Ταυτοχρόνως ἐπετέθησαν κατὰ τῶν χωρίων Μαναγούλη καὶ Καστράκη. Ἐπηκολούθησεν σκληρὸς ἀγὼν μέχρι τῆς 12ης Ἀπριλίου.

Ὁ Ψαρρὸς πάντως ἐσυνέχιζεν τὰς προσπαθείας του διὰ τὴν ἐξεύρεσιν μιᾶς συμβιβαστικῆς λύσεως, ἀλλὰ τὴν 16ην Ἀπριλίου, ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ὁ ΕΛΑΣ ἐξαπέλυσεν νέαν ἐπίθεσιν. Τὴν 18ην Ἀπριλίου οἱ ἐναπομείναντες ἄνδρες τοῦ 5/42 Συντάγματος ἐπεχείρησαν ἔξοδον, διέσπασαν τὸν κλοιὸν καὶ διέφυγαν, κατόπιν δὲ διεχωρίσθησὰν εἰς μικρὰς ὁμάδας καὶ ἐσκόρπισαν. Ὁ Ψαρρὸς ἠρνήθη νὰ φύγη, συνελήφθη καὶ ἐξετελέσθη ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ μαζὶ μὲ τὸν λοχαγὸν Σαγιᾶν, τὰ δὲ πτώματά των ἐξετέθησαν εἰς «κοινὴν περιφρόνησιν» εἰς τὸ χωριὸ Κλήματα, ἕδραν τοῦ

Βελουχιώτη. Ἀπὸ τοὺς 450 ἄνδρας τοῦ 5/42 Συντάγματος τῆς ΕΚΚΑ οἱ 300 ἐφονεύθησαν ἢ ἐξετελέσθησαν ἀπὸ τοὺς κομμουνιστάς.

Ὁ Κ. Πυρομάγλου εἰς τὸ βιβλίον του «Ἡ Ἐθνικὴ Ἀντίστασις» γράφει:

«Ἡ ἐξοντωτικὴ διάλυσις τῆς ΕΚΚΑ ἐνεργεῖται περὶ τὰ μέσα Ἀπριλίου 1944. Πρὸ τοῦ ὄγκου τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ, τὸ 5)42 Σύνταγμα τῆς ΕΚΚΑ ὑπέκυψε. Μέρος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν διεπεραιώθησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἕνα μικρότερον μέρος κατέφυγεν εἰς τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας Πατρῶν. Ἄλλοι διελύθησαν. Ὁ συνταγματάρχης Ψαρρός, μὲ 150 ἄνδρας, ἐπροτίμησε τὸν δρόμον τῆς τιμῆς. Ἀποφεύγων τὴν ταπεινωτικὴν παράδοσίν του εἰς τοὺς Γερμανούς, ἐστράφη πρὸς τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ παρεδόθη. Ἡ προσπάθειά του ἀπέβλεψεν εἰς τὴν διάσωσιν τῆς ζωῆς τῶν ἀνδρῶν του. Τὴν 17ην Ἀπριλίου, εἰς τὰ Κλήματα Ἀμφίσσης, ὁ συνταγματάρχης Ψαρρὸς καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν ἄνδρες εὗρον τραγικὸν θάνατον, ἐκτελεσθέντες ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ. Αἱ συνέπειαι τῆς ἐγκληματικῆς αὐτῆς πράξεως ὑπῆρξαν μεγάλαι διὰ τὸ ΕΑΜ, τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερον δὲν ἐπεχείρησε κἂν νὰ τὴν δικαιολογήσῃ».

δ) Ὁ πόλεμος τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων Δυτικῆς Μακεδονίας

Αἱ πρῶται ἀνταρτικαὶ ὁμάδες τοῦ ΕΑΜ ἐνεφανίσθησαν τὸ 1942 εἰς Ὄλυμπον Πιερίας, Χασίων καὶ Πίνδου Κοζάνης καὶ εἰς Τζέναν τῆς Ἐπαρχίας Ἀλμωπίας.

Αἱ ἀνωτέρω ὁμάδες ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῶν Σταθμῶν Χωροφυλακῆς, εἰς τὴν πυρπόλησιν τῶν Ἀρχείων τῶν διαφόρων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, τὴν ἀπαγόρευσιν συγκεντρώσεως τροφίμων καὶ ἐράνων διὰ τὰ παιδικὰ συσσίτια καὶ γενικῶς προπαρεσκεύαζον τὰς προϋποθέσεις δυστυχίας καὶ ἀπαθλιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ νὰ τὸν καταστήσουν εὐάλωτον καὶ συνεπῶς ὑποχείριον εἰς τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἀπὸ τῶν μέσων Ἰανουαρίου 1943 ἤρχισεν ραγδαία δρᾶσις τῶν συμμοριτῶν τοῦ ΕΑΜ εἰς Δυτ. Μακεδονίαν καὶ ἐντονώτερον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βοΐου. Ἐκεῖ, ὁ κομμουνιστικὸς στρατὸς ἔλαβε τὸ πρῶτον τὴν ὀνομασίαν ΕΛΑΣ («Ἐθνικὸς Λαϊκὸς Ἀπελευθερωτικὸς Στρατός»).

Εἰς τὴν σύσκεψιν τοῦ Ροδοχωρίου Νεαπόλεως ἀπεφασίσθη ἡ βιαία στρατολογία τῶν κατοίκων καὶ ἡ ἐπέκτασις καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ κομμουνιστικοῦ πλέον προγράμματος εἰς ὁλόκληρον τὴν Δυτ. Μακεδονίαν.

Παραλλήλως εἶχαν ὅμως δημιουργηθῆ καὶ ἐθνικαὶ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἀξιωματικῶν ὅπως τοῦ Πόρτη, Μπουλογιάννη, Σιδηρόπουλου, Μπασκάκου, Κιουρτσιδάκη, Ζήση, Γρηγορίου, Σουλιώτη κ. ἄ. Τὸ ΕΑΜ τότε κατέφυγεν εἰς ἕνα εὐφυῆ ἑλιγμόν. Διὰ τοῦ πράκτορός του Μητροπολίτου Κοζάνης Ἰωακεὶμ ἐπρότεινεν ἑνοποίησιν τῆς ἀνταρτικῆς δράσεως καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἐξαπατηθέντες ἐπείσθησαν καὶ ἐνετάχθησαν εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Τὴν 8ην Μαρτίου 1943 ὅμως μυστικὴ σύσκεψις τοῦ ΚΚΕ εἰς Τσοτύλιον ἀπεφάσισεν τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἐθνικοφρόνων. Οἱ ἐνταχθέντες εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἀξιωματικοὶ ἐξεδιώχθησαν ἢ ἐξετελέσθησαν συλληφθέντες διὰ δόλου, ὅπως οἱ ταγματάρχαι Μάτζιος καὶ Πόρτης. Αἱ ἐθνικαὶ ὁμάδες ἐδέχθησαν αἰφνιδιαστικὰς ἐπιθέσεις εἰς Κρόκον (3 Ἀπριλ. 1943), Πεντάλοφον (5 Ἀπρ. 1943), Αὐγερινὸν (13 Ἀπρ. 1943) κ.λ.π. Οἱ ἀρχηγοί των Σιδηρόπουλος, Μπουλογιάννης, Γρηγορίου, Σουλιώτης, Παπαδάκης, Ἀγγελόπουλος κ.ἄ. ἐξετελέσθησαν.

Μετὰ ἀπὸ τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων ἀντιστάσεως τὸ ΕΑΜ συνεμάχησεν ἐμφανῶς μὲ τοὺς Βουλγάρους. Τὴν 27 Ἀπριλίου τμῆμα τοῦ βουλγαρικοῦ Κομιτάτου εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὰ βουνὰ τῶν Κορεστίων ὅπου ἔγιναν ἑορταὶ μαζὶ μὲ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ. Τὸ Κομιτᾶτον ἐξέδωσεν

τότε τὴν ὑπ' ἀριθ. Δ. 206/9—5—43 διαταγὴν πρὸς τὴν Διοίκησιν «Κομιτὲτ—Μακεντόνσκι—Μπουλγκάρσκι» Καστοριᾶς, ἡ ὁποία ἀνέγραφε:

«Ἐντείνατε δίωξιν τῶν Ἑλλήνων μόνον ἐθνικιστῶν καὶ διατηρήσατε φιλικοὺς δεσμοὺς μετὰ τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ».

Ἐπηκολούθησεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 372/30—5—43 Διαταγὴ τοῦ αὐτοῦ Κομιτάτου πρὸς τὴν Διοίκησιν Κομιτατζήδων, διὰ τῆς ὁποίας διετάσσοντο ὅπως ἀποφεύγουν πᾶσαν σύγκρουσιν μετὰ τῶν ἀνταρτῶν τοῦ ΕΛΑΣ.

«Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγετε πᾶσαν μετὰ τῶν ἀνταρτῶν σύγκρουσιν. Ἔχει προβλεφθῆ καὶ διακανονισθῆ ὥστε οἱ παρὰ τῶν ἀνταρτῶν συλλαμβανόμενοι ἡμέτεροι νὰ μὴ θίγωνται ἀλλὰ νὰ συνεργάζωνται μετ' αὐτῶν εἰλικρινῶς. Σημειώσατε καὶ ἀποστείλατε καταλόγους τῶν κυριωτέρων ἀντιδραστικῶν Ἑλλήνων παραγόντων».

Τότε ἤρχισεν ἀπὸ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἡ ἀθρόα στρατολογία σλαυοφώνων τῶν περιοχῶν Φλωρίνης καὶ Καστοριᾶς. Εἰς προκήρυξίν της πρὸς τοὺς σλαυοφώνους ἡ ὀργάνωσις Καστοριᾶς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔλεγεν:

«Μακεδόνες, μὴ λησμονᾶτε ὅτι εἶσθε Μακεδόνες καὶ τίποτε ἄλλο, ἕνα ἔθνος ποὺ ἔσβυσε ἐδῶ καὶ χίλια χρόνια, κάτω ἀπὸ τὴ βία τῶν καταχτητῶν, καὶ κάθε τόσο ἀλλάζετε χέρια ἀφέντη. Μὴ ξεχνᾶτε πὼς τὰ παιδιὰ τῆς Μακεδονίας ἔχουν δώσει ποτάμια τὸ αἷμα γιὰ τὴ λεφτεριά τους. Θυμηθῆτε τὴν ἐσωτερικὴ ἐπαναστατικὴ ὀργάνωση (ΕΜΕΟ), τοὺς ἀρχηγούς της ἥρωες Ντέλτσεφ καὶ Τσακαλάρωφ... Μὴ λησμονᾶτε τὸ Ἤλιντεν καὶ τὴ δολοφονία τῶν πιὸ ἡρωικῶν παιδιῶν τῆς Μακεδονίας, ποὺ δολοφονήθηκαν ἄναντρα ἀπὸ τοὺς πράχτορας τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Βουλγαρικοῦ φασισμοῦ καὶ ποὺ ἀπὸ τότε οἱ ἁλυσσίδες τῆς σκλαβιᾶς μπήχτηκαν πιὸ βαθειὰ στὶς σάρκες σας. Ἀδέρφια. Τὰ σημερινὰ παιδιά σας ποὺ πῆραν τὸ ντουφέκι δίπλα στοὺς ἀδερφούς τους Ἕλληνες.. ἀκολουθοῦν τὸν τίμιο δρόμο τοῦ Ντέλτσεφ ποὺ ὁδηγεῖ στὴ λευτεριὰ καὶ στὴν τιμή.. Εἴμαστε βέβαιοι πὼς θὰ συγκλονίση τὴν ψυχή σας ἡ κραυγὴ τῆς σκλαβιᾶς τῆς Μακεδονίας ποὺ ζητάει ἀπὸ τὰ παιδιά της ἐνίσχυση γιὰ τὴν ἀνάτασή της. Ἀδέρφια. Σήμερα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ ἔφθασε ἡ στιγμὴ καὶ τσακίζονται οἱ ἁλυσσίδες τῶν δούλων... ἔχετε καθῆκον ἱερὸ ν' ἀγωνισθῆτε καὶ σεῖς, τώρα ποὺ εἶναι καιρός, ἀλλοιῶς δὲν θὰ ἔχη τόπο ἡ Μακεδονία γι' αὐτοὺς ποὺ τὴν πρόδωσαν ἢ δὲν ἀγωνίσθηκαν γι' αὐτήν... Ὁ ἥλιος τῆς Μακεδονίας ὁλοπόρφυρος ἀρχίζει πιὰ ν' ἀνατέλλη ὕστερα ἀπὸ ἑκατοντάδες χρόνια... Ἀγκαλιασθῆτε μὲ τ' ἀδέρφια σας Ἕλληνες, Ἑβραίους, Ἀρβανίτες, Βλάχους καὶ ἐμπρός... Λευτεριὰ στὸ λαὸ-Σλαμπόντα νὰ ναρόντο».

Ἡ κίνησις αὐτὴ ἀπέληξεν εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς εἰδικῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως σλαυοφώνων τοῦ ΣΝΟΦ (Σλαυομακεντόνσκι Ναρόντνε Ὀσβυμπότελ Φρόντ—Σλαυομακεδονικὸ Λαϊκὸ Ἀπελευθερωτικὸ Μέτωπο) εἰς τὸ ὁποῖον τὸ Κ.Κ.Ε. παρεχώρησεν διὰ τῆς συμφωνίας τῆς Ἐδέσσης (Ἰανουάριος 1944) μέγα τμῆμα τῆς Δυτ. Μακεδονίας.

ε) Ὁ πόλεμος τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων τῆς Ἀνατ. Μακεδονίας-Θράκης.

Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1943 εἶχαν συγκροτηθῆ ὁμάδες ἐθνικοφρόνων ἀνταρτῶν ὑπὸ τὸν καπετὰν Παπαδάκην, τὸν Α. Φωστερίδην (Τσαοὺς—Ἀντὼν) καὶ τοὺς καπεταναίους Λάζαρον, Βαγγέλην, Στρατῆν καὶ Παντελῆν. Οἱ τέσσερις τελευταῖοι ἐξαπατηθέντες ἐνετάχθησαν εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1943 ὁ ΕΛΑΣ ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐθνικοφρόνων ἀνταρτῶν τοῦ Παγγαίου (Παπαδάκης) οἱ ὁποῖοι τελικῶς

ὑπεχώρησαν, ἐγκατέλειψαν τὸ Παγκαῖον καὶ συνηνώθησαν μὲ τὰς ὁμάδας τοῦ Τσαοὺς—Ἀντὼν εἰς τὸ Τσὰλ—Ντὰγ Δράμας.

Ἀπὸ τότε ὁ ΕΛΑΣ συνειργάσθη στενῶς μὲ τοὺς Βουλγάρους διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Οἱ ἐθνικόφρονες ἀξιωματικοὶ ποὺ εἶχαν προσχωρήσει εἰς αὐτόν, ὠργάνωσαν τότε ἐσωτερικὴν στάσιν ἀλλὰ ἐπροδόθησαν καὶ συνελήφθησαν. Ἐπίσης διέκοψαν κάθε σχέσιν μὲ τὸν ΕΛΑΣ οἱ ὁμάδες Παντελῆ, Βαγγέλη καὶ Στρατῆ.

Ἀργότερα ὁ ΕΛΑΣ Δράμας ἔθεσεν ὑπὸ κράτησιν τὸν Ἄγγλον σύνδεσμον ταγματάρχην Μίλχερ, ἐπειδὴ αὐτὸς ἀντετάχθη εἰς τὴν συνεργασίαν μὲ τοὺς κατακτητάς. Ὁ Τσαοὺς—Ἀντὼν ἀπηλευθέρωσε τότε τὸν Ἄγγλον ταγματάρχην μετὰ ἀπὸ μάχην μὲ τοὺς κομμουνιστάς. Ὁ Μίλχερ ἐκάλεσε ὅλας τοὺς ἀντάρτας νὰ ἑνωθοῦν ἀλλὰ μόνον οἱ ἐθνικόφρονες ὑπήκουσαν, ἐνῶ ὁ ΕΛΑΣ Ἀνατ. Μακεδονίας—Θράκης ἠρνήθη κάθε συνεργασίαν μὲ τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς καὶ συμμαχήσας φανερὰ μὲ τοὺς Βουλγάρους ἐξαπέλυσε κανονικὸν πόλεμον κατὰ τῶν 2.000 ἐθνικοφρόνων ἀνταρτῶν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων εἶχαν τεθῆ Ἄγγλοι καὶ Ἀμερικανοὶ ἀξιωματικοί. Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1944 Βούλγαροι καὶ ΕΛΑΣ ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων εἰς Κοτζᾶ—Ὀρμάν, κατέστρεψαν μαζὶ πολλὰ ἑλληνικὰ χωριὰ κ.λ.π.

στ) Ἡ δρᾶσις τῆς ΟΠΛΑ καὶ ἡ τρομοκρατία

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐφήρμοσε τὴν τακτικὴν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ εἰς τὰς πόλεις, ὅπου ἐπεδίωξε τὴν ἐξόντωσιν κάθε δυναμικοῦ ἀλλὰ μὴ κομμουνιστοῦ Ἕλληνος.

Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ ἡ ΟΠΛΑ (ἡ τρομοκρατικὴ ὀργάνωσις τοῦ ΚΚΕ) προέβη εἰς ἑκατοντάδας δολοφονιῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ὅπως τοῦ φοιτητοῦ Κίτσου Μαλτέζου, ἀρχηγοῦ τῶν ἐθνικῶν κινήσεων ἀντιστάσεως εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολάς, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1944 εἰς τὸ Ζάππειον.

Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἐξηπλώθη ἡ «κόκκινη τρομοκρατία» μὲ τὴν ὁποία τὸ Κ.Κ.Ε. προσπάθησε νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὴν ἀντικομμουνιστικὴν παράταξιν. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν οἱ κομμουνισταὶ ἐξετέλεσαν, σύμφωνα μὲ ἀπολύτως ἐξηκριβωμένα στοιχεῖα, τουλάχιστον 165 κληρικούς, 135 δημοδιδασκάλους, συνολικῶς δὲ ἐξώντωσαν περίπου 40.000 Ἕλληνας καὶ Ἑλληνίδας.

Πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς ἀντιπάλους του ἐφήρμοσεν ἐπίσης εἰς μεγάλην κλίμακα καὶ τὰς καταδόσεις ἀγωνιστῶν εἰς τοὺς κατακτητάς, εἴτε ἐμμέσως διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀναγραφῆς τῶν ὀνομάτων των εἰς τοὺς τοίχους καὶ εἰς τὰ ἔντυπα τοῦ ΕΑΜ, τῆς ΕΠΟΝ καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἢ καὶ ἀπευθείας.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ Ἕλληνος ἀξιωματικοῦ Τσιγάντε ὁ ὁποῖος ἐστάλη εἰς Ἀθήνας ἀπὸ τὸ Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς μὲ εἰδικὴν ἀποστολὴν ἀλλὰ κατεδόθη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ ἐφονεύθη. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται σαφῶς ἀπὸ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3670 ἀπόρρητον ἔκθεσιν τῆς ἐν Ἑλλάδι χιτλερικῆς ἀντικατασκοπείας μὲ ἡμερομηνίαν 9 Ἀπριλίου 1943.

ζ) Ἡ προσπάθεια διαλύσεως τῶν ἑλληνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων Μ. Ἀνατολῆς

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως συνεκροτήθη εἰς Μ. Ἀνατολὴν ἕνας ἀξιόμαχος Ἐθνικὸς Ἑλληνικὸς Στρατός, διὰ νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ Ἄξονος. Οἱ κομμουνισταὶ εἶδαν εἰς αὐτὸν ἕνα πιθανὸν αὐριανὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν ἔφοδόν των διὰ τὴν ἐξουσίαν. Διὰ τοῦτο ἔστειλαν τοὺς πράκτοράς των εἰς τὰς τάξεις του, διὰ νὰ τὸν διαβρώσουν καὶ ὀργανώσουν στασιαστικὰ κινήματα διὰ νὰ τὸν διαλύσουν. Ἀδιαφόρησαν ἐὰν οὕτω ὑπεβοήθουν οὐσιαστικῶς τὸν Χίτλερ, διότι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον

ἐπεδίωκαν ἦτο νὰ μὴ ὑπάρχῃ οὐδεμία δύναμις ἱκανὴ νὰ τοὺς ἀντιστῇ ὅταν θὰ ἐπραγματοποίουν τν ἐξόρμησίν των πρὸς κατάληψιν τῆς ἐξουσίας.

Πράγματι οἱ κομμουνισταὶ διέβρωσαν τὰς ἐνόπλους δυνάμεις Μ. Ἀνατολῆς καὶ ἐπροκάλεσαν ἐπανειλημμένας στάσεις, με ἀποτέλεσμα τὸ μεγαλύτερον τμῆμα των νὰ ἐξουδετερωθῇ διὰ τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τακτικῆς τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ΕΑΜ ἤρχισε ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1942. Μέχρι τὰ μέσα τοῦ 1943 ἐσημείωσε τεραστίαν πρόοδον. Ὑπολογίζεται ὅτι τότε εἶχε κατορθώσει νὰ ὀργανώσῃ περίπου 500.000 ἄτομα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα 100.000 εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ. Ἀπὸ τὰ μέσα ὅμως τοῦ 1943 τὸ Κ.Κ.Ε. ἀρχίζει νὰ ἀποκαλύπτῃ ὅλο καὶ περισσότερον τοὺς πραγματικοὺς σκοπούς του. Ὁ πόλεμός του κατὰ τῶν ἐθνικοφρόνων ὀργανώσεων ἀντιστάσεως, ἡ τρομοκρατία του κατὰ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ συχνὰ ἐμφανὴς συνεργασία του μὲ τοὺς κατακτητὰς καὶ ἰδίως μὲ τοὺς Βουλγάρους, προκαλοῦν μίαν διαρροὴν ἀπὸ τὰς τάξεις του. Ἀπὸ τότε ἀρχίζει μία συνεχὴς μείωσις τῆς ἐπιρροῆς του, ἡ ὁποία ὅμως συμβαδίζει μὲ μίαν ἀντίστροφον αὔξησιν τῆς ἐνόπλου δυνάμεώς του καὶ τῶν τρομοκρατικῶν ὀργανώσεών του. Ὁ ΕΛΑΣ ἔφθασεν τότε νὰ ἀριθμῇ 50.000 ἐνόπλους, ἐνῶ παραλλήλως, ὑπῆρχον ἡ ΟΠΛΑ, ἡ ΕΠΟΝ κ.λ.π. Ἐνῶ δηλαδὴ κατὰ τὴν περίοδον 1942—43 τὸ ΕΑΜ προσλαμβάνει τὴν μορφὴν ἑνὸς μεγάλου μαζικοῦ λαϊκοῦ κινήματος μὲ ἐθνικοαπελευθερωτικὰς ἐπιδιώξεις, κατὰ τὴν περίοδον 1943—44 ἀρχίζει νὰ μετατρέπεται ὅλο καὶ περισσότερον εἰς μίαν στενωτέραν ταξικὴν ἀνατρεπτικὴν ὀργάνωσιν ὑπὸ τὸν ἀπόλυτον ἔλεγχον τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ ὁποία μὲ βασικὴν μέθοδον τὴν ἔνοπλον βίαν ἐπιζητεῖ νὰ ἐπιβάλῃ καθαρῶς κομμουνιστικὰς πολιτικὰς καὶ κομματικὰς ἐπιδιώξεις. Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ «ἐκφυλισμοῦ» τοῦ ΕΑΜ ὑπῆρξεν τὸ κίνημα τοῦ Δεκεμβρίου 1944.

Ἡ κυβέρνησις τοῦ Ε.Α.Μ. (Π.Ε.Ε.Α.)

Οἱ κομμουνισταὶ ἐπεζήτουν τὴν δημιουργίαν πολιτικοῦ συνασπισμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἀπετέλει τὴν de facto Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία θὰ ἐγκαθίστατο εἰς τὴν Χώραν μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν.

Οὕτω τὴν 26 Μαρτίου 1944 ἀνηγγέλλετο, ὅτι τὸ Σῶμα αὐτό, ἀποκαλούμενον Πολιτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐθνικῆς Ἀπελευθερώσεως (ΠΕΕΑ) εἶχε σχηματισθῆ εἰς τὸ χωριὸ Βίνιανη Ρούμελης. Αὐτὴ ἦτο ἡ προπαρασκευαστικὴ Κυβερνητικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ἵδρυσις τῆς ὁποίας εἶχε προταθῆ ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ κατὰ τὴν συνέλευσιν τῆς Πλάκας, ἀλλὰ ἀπερρίφθη ἀπὸ τον ΕΔΕΣ καὶ τὴν ΕΚΚΑ.

Ἡ ΠΕΕΑ ἀπηρτίσθη ἀπὸ τὸν Στρατηγὸν Μπακιρτζῆ ὡς προσωρινὸν πρόεδρον, Συν/ρχην Μάντακα, πολιτευτὴν Τσιριμῶκον, Σιάντου (Γενικὸν Γραμμ. ΚΚΕ) καὶ κομμουνιστὴν Γαβριηλίδην (ἀρχηγὸν τοῦ ΑΚΕ).

Βραδύτερον, 19 Ἀπριλίου συνεπληρώθη διὰ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Σβώλου καὶ Ἀγγελοπούλου καὶ τῶν πολιτευτῶν Ἀσκούτση, Χατζήμπεη, Λούλη καὶ Στρατῆ ἐκπροσώπου τῶν ἐργατικῶν σωματείων.

Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἠθικῆς θέσεως τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς κατηργήθη ἡ θέσις τῶν πολιτικῶν καθοδηγητῶν εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Τοὺς ἐνεφάνισαν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ὑπαρχηγοῦ, ὠργανώθη ἐπιμελητεία τοῦ Ἀντάρτη (ΕΤΑ) καὶ ἡ τρομοκρατικὴ Ὀργάνωση Προστασίας Λαϊκῶν Ἀγωνιστῶν (ΟΠΛΑ) μετωνομάσθη εἰς Ἐθνικὴν Πολιτοφυλακὴν (ΕΠ).

Ὁ καθηγητὴς Α. Σβῶλος διωρίσθη Πρόεδρος καὶ ὑπεδείχθη ὅπως οὗτος ἡγηθῇ τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς ΠΕΕΑ, ἡ ὁποία θὰ μετέβαινε εἰς ΜΑ, διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1944 ἀναμενομένην συνδιάσκεψιν τοῦ πολιτικοῦ κόσμου,

ἡ ὁποία θὰ ἐλάμβανεν χώραν κατὰ σχετικὴν ἀναγγελίαν τῆς ἐν Καίρῳ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν συγκρότησιν τῆς ΠΕΕΑ διεδέχθη τὸ κίνημα τῶν ἑλληνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων Μ. Ἀνατολῆς καὶ ἡ πτῶσις τῆς Κυβερνήσεως Τσουδεροῦ.

Ἡ συμφωνία τοῦ Λιβάνου

Παρὰ τὰς προσπαθείας του τὸ Κ.Κ.Ε. μόνον ἐν μέρει εἶχεν ἐπιτύχει τοὺς σκοπούς του. Πράγματι διέλυσεν τον ΕΣ, τὴν ΕΚΚΑ καὶ τὴν ΠΑΟ ἀλλὰ ὁ ΕΔΕΣ ἂν καὶ περιωρίσθη ἐδαφικῶς, διετήρει ἀξιόλογον δύναμιν ἐκ 12.000—15.000 ἀνδρῶν. Ἐπίσης τὰ σώματα τοῦ Τσαους–Ἀντὼν παρουσίαζαν μίαν δύναμιν 2.000 ἀνδρῶν. Ἐπίσης υπῆρχαν μικρότεραι ἐθνικαὶ ὀργανώσεις ἀντιστάσεως, ἡ τοπικὴ ὀργάνωσις τῆς Κρήτης κ.λ.π.

Ἐπίσης εἰς τὴν Μ. Ἀνατολήν, εἶχαν ἀνασυγκροτηθῆ μικραὶ μεν ἀλλὰ ἀξιόμαχοι ἐθνικαὶ ἔνοπλοι δυνάμεις (3η ὀρεινὴ ταξιαρχία, Ἱερὸς Λόχος, ναυτικὸν καὶ ἀεροπορία).

Ἡ νόμιμος Κυβέρνησις τῆς χώρας, ἑδρεύουσα εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διετήρει διεθνῶς τὸ κῦρος τὸ ὁποῖον τῆς εἶχεν προσδώσει ὁ ἀγὼν τοῦ 1940—41, ἐνῶ ἡ ΠΕΕΑ δεν ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ κανένα, δοθέντος ὅτι ἡ ΕΣΣΔ εἶχεν συμφωνήσει ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀνήκει εἰς τὴν Δύσιν.

Τέλος, ἡ τακτικὴ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ τῆς αἱματηρᾶς τρομοκρατίας τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ εἶχαν προκαλέσει τὴν μοιραίαν ἀντίδρασιν. Ἀμυνόμενοι ἐθνικόφρονες ὠργάνωσαν τὴν Χ καὶ πολλοὶ διωκόμενοι ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς κατετάγησαν εἰς τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας τὰ ὁποια ἀπετέλεσαν σημαντικὴν δύναμιν.

Παραλλήλως ὑπῆρχον πάντοτε ἡ χωροφυλακὴ καὶ ἡ ἀστυνομία.

Μὲ βάσιν τὰς ἀνωτέρω διαπιστώσεις, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔκρινεν ὅτι δὲν ἦτο ἀκόμη καιρὸς διὰ μίαν γενικὴν κατὰ μέτωπον ἐπίθεσιν, θέλουσα δὲ νὰ ἀποφύγη καὶ τὴν περίπτωσιν μιᾶς ἀγγλικῆς ἐπεμβάσεως ἐναντίον της, ἀπεφάσισεν νὰ προσφύγη εἰς ἕνα ἀκόμη ἑλιγμόν.

Μετέσχεν λοιπὸν εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ Λιβάνου καὶ συνεφώνησεν εἰς τὸν σχηματισμὸν «κυβερνήσεως ἐθνικῆς ἑνότητος» ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου. Εἰς τὴν κυβέρνησιν αὐτὴν τὸ ΕΑΜ ἔλαβε 7 ὑπουργεῖα.

Τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1944 ὁ πρωθυπουργὸς Παπανδρέου, ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων Μ. Ἀνατολῆς Οὐίλσων, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ΕΛΑΣ, Σαράφης καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ΕΔΕΣ, Ζέρβας, ὑπέγραψαν συμφωνίαν εἰς Γκαζέρταν τῆς Ἰταλίας, διὰ τῆς ὁποίας ἀνεγνωρίζετο ἡ ἡγεσία τοῦ συμμαχικοῦ στρατηγείου ἐπὶ ὅλων τῶν ἐν Ἑλλάδι δυνάμεων.

Ἡ συνεργασία τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τοὺς Γερμανοὺς

Ὅπως διεπιστώσαμεν, βασικὸς σκοπὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. δεν ἦτο ἡ ἀντίστασις κατὰ τῶν κατακτητῶν, ἀλλὰ ἡ διεξαγωγὴ ταξικοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἔνοπλος δύναμίς του, ὁ ΕΛΑΣ, δὲν κατηύθυνεν τὰ κύρια κτυπήματά του κατὰ τῶν Γερμανῶν, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων. Δὲν ἐδίστασεν δὲ εἰς πολλὰς περιπτώσεις, καὶ νὰ συνεργασθῆ μὲ τοὺς χιτλερικούς. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς καταδόσεις πατριωτῶν (Τσιγάντε κ.ἄ.) καὶ τὰς κοινὰς μετὰ τῶν Γερμανῶν ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ, ὁ ΕΛΑΣ δὲν ἐδίστασεν νὰ συνάψη καὶ ἐγγράφους συμφωνίας μὲ τοὺς χιτλερικούς. Ἔτσι, τὴν 30ὴν Μαρτίου 1944 εἰς τὴν ἄνω Κολλίναν Λακωνίας ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Πελοποννησιακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΑΜ, Π. Τσάκωνας (Π. Πολυχνονιάδης), ὁ διοικητὴς τοῦ 8ου συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ, Ἀπαλοδῆμος καὶ ὁ διοικητὴς τῆς γερμανικῆς πολιτικῆς ἀστυνομίας Ἔς—Ντὲ εἰς Σπάρτην, παρουσίᾳ καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Τριπόλεως, ὑπέγραψαν τὸ ἀκόλουθον σύμφωνον :

«Συνήλθομεν σήμερον τὴν 30ὴν Μαρτίου 1944 ἡ Ἔς-Ντέ, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Πελοποννησιακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Λακωνίας τοῦ ΕΑΜ καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ 5ου συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἀπεφασίσαμεν τὰ κάτωθι:

1. Κατόπιν προτάσεως τῶν Γερμανικῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν, κατάπαυσιν μέχρι 10-4-44 πυρὸς καὶ ἐξ ἀέρος τῶν δύο παρατάξεων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας, ὥστε νὰ ἀποφανθοῦν καὶ αἱ δύο ἀνώτεραι ἀρχαὶ περὶ τῶν προτάσεων τῶν γενομένων παρὰ τῶν γερμανικῶν ἀρχῶν.

2. Αἱ δύο συμβαλλόμεναι παρατάξεις ὑποχρεοῦνται νὰ τηρήσουν τὰ ἀνωτέρω μέχρι νεωτέρας τελικῆς ἀποφάσεως περὶ τὴν Λακωνίαν καὶ γενικώτερον περὶ τὴν Πελοπόννησον.

3. Ἡ ὑπόθεσις θὰ συζητηθῇ εἰς Ἀθήνας τὴν 9-10.4.44 ἐκ μέρους καὶ τῶν δύο συμβαλλομένων».

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1944 οἱ Γερμανοὶ ἄρχισαν νὰ ἀποχωροῦν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Τότε ὁ ΕΛΑΣ, ἀντὶ νὰ ἐκτελέση τὰς ἐντολὰς τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου καὶ νὰ τοὺς καταδιώξη, ἐφρόντισε νὰ ἀποφύγη κάθε σύγκρουσιν μαζί τους καὶ νὰ συνάψη συμφωνίας διὰ νὰ διευκολυνθῇ ὥστε νὰ τοὺς ἀντικαταστήση εἰς τὰ ἐδάφη ποὺ ἐξεκένωναν. Στόχος τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ἦσαν τότε οἱ ἀποχωροῦντες Γερμανοὶ ἀλλὰ αἱ Ἀθῆναι. Ὁ γνωστὸς Ἄγγλος ἀριστερὸς ἐργατικὸς ἡγέτης Οὐῶλτερ Σίτριν εἰς τὴν ἔκθεσίν του διὰ τὰ Δεκεμβριανά, γράφει :

«Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐρωτήματος ποῖον ρόλον ἔπαιξεν ὁ ΕΛΑΣ κατὰ τὴν καταδίωξιν τῶν ὑποχωρούντων Γερμανῶν, ἔρχεται τὸ γεγονός, ὅτι ἐνῷ τὰ ἀγγλικὰ στρατεύματα ἐκινοῦντο πρὸς Βορρᾶν, καταδιώκοντα τοὺς Γερμανούς, συνήντων δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ αἱ ὁποῖαι ἐβάδιζαν πρὸς τὴν ἀντίθετον κατεύθυνσιν. Διότι ὁ ΕΛΑΣ ἐνδιεφέρετο πολὺ περισσότερον νὰ ἐπιστρέψη εἰς τὰς Ἀθήνας, διὰ νὰ καταλάβη τὴν ἐξουσίαν παρὰ νὰ πολεμήση κατὰ τῶν Γερμανῶν».

Ἐφαρμόζουσα αὐτὴν τὴν τακτικὴν ἡ «Ὁμάδα Μεραρχιῶν Μακεδονίας» τοῦ ΕΛΑΣ, ὑπὸ τὸν Μ. Βαφειάδην, ὑπέγραψε τὸ ἀκόλουθον σύμφωνον μετὰ τῆς γερμανικῆς στρατιᾶς τοῦ Αἰγαίου :

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΣΥΜΦΩΝΟΝ

Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, πρῶτον Καπετὰν Κίτσος, διοικητὴς 2ου Τάγματος 31ου Συντάγματος ΕΛΑΣ, ἐνεργῶντας ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ὁμάδος Μεραρχιῶν Μακεδονίας, μὲ ἐξουσιοδότηση τοῦ Μεράρχου τῆς ΧΙης Μεραρχίας Λασάνη καὶ δεύτερον ὁ Ταγματάρχης Ἔριχ Φένσκε, διοικητὴς τῆς Μονάδος 21756, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν ἐνόπλων Γερμανικῶν δυνάμεων τῆς στρατιᾶς Αἰγαίου, συνελθόντες σήμερα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1944 στὸ χωριὸ Λειβάδι περιφερείας Θεσσαλονίκης συνεφωνήσαμεν τὰ παρακάτω:

Πρῶτον: Ὁ ΕΛΑΣ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἐμποδίση τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ στὴν περιοχὴ τῆς ὁμάδος Μεραρχιῶν Μακεδονίας, μπαίνοντας σὲ κάθε ἐκκενούμενο τμῆμα, μετὰ τὴν ἀναχώρησι καὶ τοῦ τελευταίου Γερμανοῦ στρατιώτου.

Δεύτερον: Παράλληλα ἡ Γερμανικὴ Ἀνώτερη Στρατιωτικὴ Διοίκησι Μακεδονίας-Αἰγαίου, ὑποχρεοῦται νὰ διατάξη τὴν ἀποχώρησιν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας ἀπὸ τὴν πόλιν Θεσσαλονίκης, τὴν ὁποίαν καὶ θὰ παραδώση στὸν ἐφεδρικὸν ΕΛΑΣ καὶ τὴν πολιτικὴν ὀργάνωσιν τοῦ ΕΑΜ, σύμφωνα μὲ λεπτομερειακὸ σχέδιο ποὺ τὰ δυὸ συμβαλλόμενα μέρη θὰ καθορίσουν.

Τρίτον: Ὁ ΕΛΑΣ ἐγγυᾶται τὴν ζωὴν τῶν Γερμανῶν στρατιωτῶν ποὺ προσεχώρησαν ἢ θὰ προσχωρήσουν εἰς τὰς τάξεις του, φθάνει νὰ ὑπο-

σχεθοῦν ὅτι θὰ πολεμήσουν στὸ πλευρό του ἐναντίον σὲ ὁποιονδήποτε ἐχθρὸν τοῦ «λαϊκοῦ στρατοῦ».

Τέταρτον: Ὁ ΕΛΑΣ δὲν φέρει καμμίαν εὐθύνην ἂν ἀντιλαϊκαὶ π ρ ο δ ο τ ι κ α ὶ ὁμάδες ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν γερμανικῶν δυνάμεων.

Πέμπτον: Ἡ Γ.Α.Σ.Δ.Μ.Α. θὰ π α ρ α χ ω ρ ή σ η εἰς τὸν ΕΛΑΣ βαρὺ ὁπλισμὸ καὶ ἀνάλογο πολεμικὸν ὑλικό, διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν παραπάνω ὁμάδων.

Ἕκτον: Ὁ ΕΛΑΣ μὲ τοὺς ὅρους αὐτοὺς καὶ μὲ τὴν συνεργασίαν τ ῶ ν Β ο υ λ γ α ρ ι κ ῶ ν κ α ὶ Ἀ λ β α ν ι κ ῶ ν παρτιζανικῶν τμημάτων, ἀναλαμβάνει τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀντιλαϊκῶν παρτιζανικῶν ὁμάδων. Τὸ σύμφωνον αὐτὸ γράφηκε σὲ δυο, τὸ ἕνα στὴν ἑλληνικὴ καὶ τὸ παρέλαβε ὁ ταγματάρχης Ἔριχ Φένσκε καὶ τὸ δεύτερο στὴ γερμανικὴ καὶ τὸ παρέλαβε ὁ Καπετὰν Κίτσος.

Λειβάδι 1 Σεπτεμβρίου 1944

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ο.Μ.Μ. — *Διὰ τὴν Γ.Α.Σ.Δ.Μ.Α.*
Καπετὰν Κίτσος — *Ἔριχ Φένσκε*

Ὁ καπετὰν Κίτσος εἶναι ὁ μετέπειτα ὑποψήφιος βουλευτὴς τῆς ΕΔΑ, Κ. Τσοτάκης.

Τὴν γνησιότητα αὐτοῦ τοῦ συμφώνου ἐπεβεβαίωσε ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ 1950 εἰς τὸ κατηγορητήριόν της κατὰ τοῦ Μ. Βαφειάδη, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Κ.Κ.Ε. «Νέος Κόσμος» (τεῦχος Σεπτεμβρίου 1950).

Εἰς ἐκτέλεσιν ἐπίσης ἐντολῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ Α' Σῶμα Στρατοῦ τοῦ ΕΛΑΣ('Αθηνῶν) ἐξέδωσε σειρὰν διαταγῶν πρὸς τὰ ὑπ' αὐτὸ τμήματα, διὰ τῶν ὁποίων ἀπηγορεύετο πᾶσα δρᾶσις κατὰ τῶν Γερμανῶν. Μία ἐξ αὐτῶν, τῆς 1ης Ταξιαρχίας τοῦ ΕΛΑΣ, ὑπὸ τὰς ἐνδείξεις : «29 Σεπτεμβρίου 1944, ἀριθ. 5, ὥρα 9.55', ἐξαιρετικῶς ἐπείγουσα», ἀπευθυνομένη πρὸς τὸ 1ον καὶ 2ον σύνταγμα τοῦ ΕΛΑΣ καὶ φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς τοῦ διοικητοῦ τῆς Ταξιαρχίας Δεληβοριᾶ καὶ τοῦ καπετάνιου Κοσμᾶ, ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Εἰς ἐκτέλεσιν διαταγῆς Α' Σώματος Στρατοῦ (τοῦ ΕΛΑΣ) ἀπαγορεύομεν ἀπολύτως πᾶσαν ἐπιχείρησιν οἱασδήποτε μορφῆς κατὰ μεμονωμένων Γερμανῶν ἢ καὶ τ μ η μ ά τ ω ν Γ ε ρ μ α ν ῶ ν. Νὰ κοινοποιηθῇ πάραυτα ἡ ἀνωτέρω διαταγὴ εἰς ἅπαντα τὰ τμήματα. Ἀναφέρατε λῆψιν καὶ ἐκτέλεσιν».

Ἡ συνεργασία τοῦ ΚΚΕ μὲ τοὺς Βουλγάρους

Πολὺ μεγαλυτέρα καὶ στενωτέρα ὑπῆρξεν ἡ συνεργασία τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τοὺς Βουλγάρους, ἡ ὁποία προφανῶς εἰς ἐφαρμογὴν τῆς γνωστῆς φιλοβουλγαρικῆς σοβιετικῆς βαλκανικῆς πολιτικῆς, προσέλαβεν τὴν μορφὴν πραγματικῆς συμμαχίας.

Ἡ συμμαχία αὐτὴ ἄρχισε μὲ τὴν ἀποδοχὴν τῆς βουλγαρικῆς ὑπηκοότητος ἀπὸ τὰ 27 στελέχη τοῦ ΚΚΕ τὰ ὁποῖα ἐκρατοῦντο εἰς Ἀκροναυπλίαν καὶ τὰ ὁποῖα ἀφέθησαν ἐλεύθερα κατόπιν μεσολαβήσεως τῆς ἐν Ἀθήναις βουλγαρικῆς πρεσβείας.

Τὸ παράδειγμά των ἠκολούθησαν ἀργότερα καὶ ἄλλα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. κρατούμενα ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Παύλου Μελᾶ εἰς Θεσσαλονίκην. Πράγματι ὁ Δ. Πανανεδέργος, ὁ Κ. Δέλιος, ὁ Δ. Μπαλντᾶς, ὁ Ι. Στάκης ἢ Τραϊανός, ὁ Χ. Ἀναστασιάδης, ὁ Χ. Παρασκευᾶς, ὁ Φ. Λιακούσης, ὁ Σ.Μπάρτζης, ὁ Γ. Δήμου, ὁ Π. Παπαδόπουλος, ὁ Ι. Σερέτης, ὁ Χ. Παπαστάϊκος καὶ ἄλλοι κομμουνισταὶ ὑπέγραψαν δηλώσεις ὅτι εἶναι βουλγαρικῆς ἐθνικότητος καὶ δι' αὐτὸ εἶχαν συλληφθῆ ἐπὶ Μεταξᾶ. Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ ἡ Βουλγαρικὴ Λέσχη Θεσσαλονίκης ἐμεσολάβησεν καὶ ἀφέθηκαν ἐλεύθεροι. Ὅλοι αὐτοὶ καθὼς καὶ οἱ ἀποφυλακισθέντες ἀπὸ τὴν Ἀκροναυπλίαν (ἰδίως ὁ Α. Τζίμας, ὁ Κ. Λαζαρίδης καὶ ὁ Λ. Ζησιάδης ἢ Γερπόβσκυ) ἀνέλαβαν τὴν ἡγεσίαν τοῦ ΚΚΕ—ΕΑΜ—ΕΛΑΣ Μακεδονίας—Θράκης

καὶ ἐφήρμοσαν τὴν φιλοβουλγαρικὴν πολιτικὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀποκορύφωμα αὐτῆς τῆς πολιτικῆς ὑπῆρξεν τὸ σύμφωνον τοῦ Πετριτσίου, τὸ ὁποῖον ὑπεγράφη τὴν 12ην Ἰουνίου 1943 μεταξὺ ΚΚΕ καὶ ΚΚ Βουλγαρίας καὶ προβλέπει τὴν ἀπόσπασιν τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἔνταξίν της εἰς ἕνα αὐτόνομον μακεδονικὸν κράτος, καθὼς καὶ τὴν παραχώρησιν τῆς Θράκης εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὥστε νὰ ἀποκτήσῃ αὐτὴ διέξοδον εἰς τὸ Αἰγαῖον. Τὸ κείμενον τοῦ συμφώνου αὐτοῦ ὑπέγραψαν ὁ τότε ὑπαρχηγὸς τοῦ ΚΚΕ, Γ. Ἰωαννίδης καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ ΚΚΒ, Δ. Δασκάλωφ καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς :

«ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΝ»

Τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα Ἑλλάδος καὶ τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα Βουλγαρίας ὕστερα ἀπὸ τὴν διάλυση τῆς Κομ. Διεθνοῦς ἔχοντας ὑπ' ὄψη τὴν ὡς τώρα πολιτικὴν γραμμὴν τῆς Κομ. Διεθνοῦς καὶ τὶς τελευταῖες ὁδηγίες της μετὰ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐργασθοῦν ἀπὸ κοινοῦ διὰ τὴν ταχύτερη καὶ ἀποτελεσματικώτερη δράση της μὲ τελικὸ σκοπὸ τὴν ἐγκαθίδρυση στὴν Βαλκανικὴν Ἕνωση Σοβιετικῆς Δημοκρατίας καὶ νὰ λύσουν μιὰ γιὰ πάντα τὶς διαφορὲς ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς, ἀποφασίζουν μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους των ποὺ ὑπογράφουν τὸ σύμφωνον αὐτὸ

1ον) Τοῦ συντρόφου Γιάννη Ἰωαννίδη ἐκ μέρους τοῦ ΚΚΕ καὶ

2ον) τοῦ συντρόφου Δουσὰν Δασκαλῶφ ἐκ μέρους τοῦ ΚΚΒ, τὰ ἑξῆς:

1. Τελικὸς σκοπὸς καὶ τῶν δύο κομμάτων καθορίζεται ἡ ἐγκαθίδρυση στὴ Βαλκανικὴ Ἕνωση Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν, ποὺ θὰ περιλαμβάνει τὴν Ἑλλάδα, τὴν Μακεδονία καὶ τὴν Σερβία.

2. Τὸ Κ.Κ. Ἑλλάδος καὶ Κ.Κ. Βουλγαρίας εἶναι ἐλεύθερα νὰ κανονίσουν τὴν τακτικὴν τῆς δράσης τους γιὰ νὰ φθάσουν στὸν τελικὸ σκοπὸ ὅπως αὐτὰ νομίζουν καλύτερα.

3. Γιὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν συνόρων ἀπὸ Β. καὶ τὰ δυὸ κόμματα θὰ ἐργασθοῦν ὥστε τὰ σύνορα τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Σερβίας νὰ πιάνουν ἀπὸ τὸν Δούναβη μὲ τέλος Β. τοῦ Φιοῦμε στὴν Ἀδριατική.

4. Στὴ Βουλγαρία θὰ δοθῇ διέξοδος ἐδαφικὴ στὸ Αἰγαῖο.

5. Ἡ Ἰσταμποὺλ καὶ τὰ στενὰ τῶν Δαρδανελλίων νὰ ἀποτελέσουν ἀνεξάρτητη καὶ αὐτόνομη Δημοκρατία ὑπὸ τὸν ἔλεγχο τῆς ΕΣΣΔ Ρωσίας.

6. Ἡ Μακεδονία, ἡ Ἑλληνική, ἡ Βουλγαρικὴ καὶ Σερβική, δηλαδὴ ἡ χώρα ποὺ συμπεριλαμβάνεται μέσα στὸν ποταμὸ Νέστο καὶ τὸ ὄρος Ροδόπη, τὰ ὄρη Ρῦλα, Ὀρνισκὼφ Σὰρ (Σκάρδος) ἀπὸ Β., τὶς Ἀλβανικὲς Ἄλπεις καὶ τὴν Πίνδο ἀπὸ Δυσμάς, τὸ ὄρος Ὄλυμπος καὶ τὸ Αἰγαῖο ἀπὸ Νότον μὲ τὴν νῆσον Θάσον θὰ ἀποτελέσουν ἀνεξάρτητη αὐτόνομη Σοβιετικὴ Δημοκρατία μέσα στὴν Ἕνωση ΣΣΔ τῆς Βαλκανικῆς.

Ἐπίσημη γλῶσσα θὰ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ καὶ Βουλγαρική.

Τὸ σύμφωνο αὐτὸ διατυπώθηκε Ἑλληνικὰ καὶ Βουλγαρικά.

Πετρίτσι 12 Ἰούλη 1943
Γιὰ τὸ Κ.Κ.Ε.
(ὑπ.) Γιάννης Ἰωαννίδης
Γιὰ τὸ Κ.Κ.Β.
(ὑπ.) Δουσὰν Δασκαλῶφ

Ὀλίγον ἀργότερα, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1944, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ΚΚΕ--ΕΑΜ Μακεδονίας Α. Τζίμας, ὑπέγραψεν εἰς Καρυδιὲς Ἐδέσσης μὲ τὸν βούλγαρον λοχαγὸν Κάλτσεφ τὸ ἀκόλουθον σύμφωνον :

«1. Αἱ ἐπαρχίαι Κιλκίς, Παιωνίας, Ἀλμωπίας, Γιαννιτσῶν, Ἐδέσσης, Ἑορδαίας, Φλωρίνης καὶ Καστορίας ἐκχωροῦνται ἀπὸ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ὡς ζώνη δράσεως τοῦ ΣΝΟΦ.

2. Τὸ ΣΝΟΦ ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπεκτείνει τὴν ζώνη τῆς δράσης του καὶ σὲ ἄλλες ἐπαρχίες ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξασφάλιση πλήρους κυριαρχίας στὶς πάρα πάνω ἐπαρχίες.

3. Ὁ Βουλγαρικὸς στρατὸς κατοχῆς τῆς Μακεδονίας παίρνει τὴν ὑποχρέωσιν να καταλάβει τὰ ἀστικὰ κέντρα τῆς Μακεδονίας ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν καὶ τὴν παράδοση τούτων εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ΕΑΜ.

4. Ἀποφασίζουν ἀπὸ κοινοῦ ΕΑΜ καὶ ΣΝΟΦ τὴν δημιουργίαν αὐτονόμου Μακεδονικοῦ κράτους Σοβιετικῆς Ὀργάνωσης τὸ ὁποῖον θὰ ζητήση νὰ μπεῖ κάτω ἀπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ρωσίας.

5. Γιὰ τὴν ἐνίσχυση ΕΑΜ—ΣΝΟΦ ἀναλαμβάνεται ἡ ὑποχρέωση τῆς πλαισίωσης τῆς Διεθν. Μερ/χίας ποὺ θὰ ἱδρυθεῖ στὸ Καϊμακτσαλὰν ἀπὸ Βουλγάρους ἀξιωματικοὺς καὶ ὁ ἐφοδιασμός της μὲ πυρομαχικά.

6. Νὰ φροντίσουν οἱ Βούλγαροι γιὰ τὴν κατασυκοφάντηση κάθε δυναμικοῦ ἐθνικιστικοῦ στοιχείου στὶς ἀρχὲς κατοχῆς, ὥστε νὰ μὴ ἀναπτυχθῆ ἐθνικιστικὴ κίνηση. Καθιερώθη τέλος ὡς σημαία τῆς Σοβ. Δημ. Μακεδονίας ἡ Βουλγαρικὴ τοιαύτη μὲ ἀντίθετον φορὰν τῶν χρωμάτων καὶ μὲ ἀστέρια εἰς τὸ κέντρον».

Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι τοιαύτη σημαία ὑψώθη πράγματι εἰς τὴν Ἀρδαίαν ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ.

Ὅταν ἡ κατάρρευσις τῶν Γερμανῶν κατέστη ἀπολύτως βεβαία, ἡ Βουλγαρία ἀνεκοίνωσε τὴν 9ην Σεπ/βρίου 1944 ὅτι παύει νὰ εἶναι σύμμαχός των, ὅτι τοὺς κηρύσσει τὸν πόλεμον καὶ ὅτι καθίσταται σύμμαχος τῆς Σοβιετικῆς Ρωσίας. Ταὐτοχρόνως ἐπεχείρει νὰ διατηρήσῃ τὴν κατοχὴν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης ὄχι πλέον ὡς σύμμαχος τοῦ Ἄξονος ἀλλὰ ὡς σύμμαχος τῶν συμμάχων. Τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα κατοχῆς παρέμεναν εἰς τὰς θέσεις των, ἐνῶ ὁ ΕΛΑΣ κατῆλθεν εἰς τὰς πόλεις συναδελφωθεὶς ἐπισήμως μὲ τοὺς «συμμάχους» Βουλγάρους. Ἡ Ἀνατ. Μακεδονία καὶ Θράκη ἔζησαν τότε ἕνα δίμηνον κοινῆς Βουλγαροεαμικῆς τρομοκρατίας. Βουλγαρικὸς στρατὸς καὶ ΕΛΑΣ ὠργάνωσαν κοινὰς ἑορτάς, τελετὰς καὶ παρελάσεις. Ὁ μετέπειτα βουλευτὴς τῆς ΕΔΑ Κ. Κωνσταντάρας, τότε ἀρχηγὸς τοῦ ΕΛΑΣ Παγγαίου, εἶχε κατέλθει εἰς Καβάλαν καὶ συνεώρταζε μετὰ τῶν Βουλγάρων φωτογραφήθηκε δὲ καὶ στεφανωμένος μετὰ Βουλγάρου ὑπουργοῦ.

Τότε τὸ 81ον Σύνταγμα τοῦ ΕΛΑΣ ἐξέδωσεν τὴν ἀκόλουθον γενικὴν διαταγήν :

ΞΑΝΘΗ τῇ 15-9-44
«ΕΛΑΣ»
5ον Σύνταγμα Πεζικοῦ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΓΗ

Δικαίωμα ὁπλοφορίας ἔχουν:

1. Ὁ Βουλγαρικὸς στρατός.

2. Ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτοφυλακή.

3. Οἱ ἐφωδιασμένοι μὲ πιστοποιητικὸν ΕΑΜ—ΕΛΑΣ—ΕΠΟΝ—ΚΚΕ—Ὀτέτσέοβεν Φρόντ (Πατριωτικὸ Μέτωπο).

Ἡ παροῦσα νὰ κοινοποιηθῆ εἰς τὸν Λαὸν διὰ τῶν ὀργανώσεων ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΕΠΟΝ, ΟΤΕΤΣΕΣΒΕΝ ΦΡΟΝΤ πρὸς γνῶσιν καὶ συμμόρφωσιν.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Συντάγματος
«ΑΡΗΣ»
«ΕΛΑΣ« 11η Μεραρχία 1)16 19-9-44

Ταὐτοχρόνως εἰς τὴν ὕπαιθρον Βούλγαροι καὶ ΕΛΑΣ ἐσυνέχιζον ἀπὸ κοινοῦ τὰς ἐπιχειρήσεις των πρὸς ἐξόντωσιν τῶν ἐμμενόντων εἰς τὴν Ἑλληνικότητά των. Οὕτω ἡ 11η Μεραρχία τοῦ ΕΛΑΣ καὶ οἱ Βούλγαροι ἐξέδωσαν κοινὴν προκήρυξίν των ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19 Σ/βρίου 1944, διὰ τῆς ὁποίας ἀνεκοίνουν τὰ ἑξῆς εἰς τοὺς κατοίκους τῶν χωρίων Μπάφρας, Τσερεπλιάνης, Κολμίστας καὶ Νικησάνης Παγγαίου:

Πατριῶτες καλὴ λευθεριὰ

Κατόπιν ἀποφάσεως τῶν συμμαχικῶν Βουλγαρικῶν δυνάμεων καὶ τοῦ τάγματός

μας... τὰ χωρία ταῦτα διὰ πυροβολικοῦ καὶ δυνάμεώς μας ὡς Βουλγαρικῶν τοιούτων, θέλουσι καταστραφῆ ἐκ θεμελίων».

Τὴν ἑπομένην, 20 Σεπτεμβρίου τὸ ΚΚΕ ὑπέγραψεν τὸ περιβόητον σύμφωνον τοῦ Μελισοχωρίου μὲ τὸ ΚΚΒ, τὴν Βουλγαρικὴν Λέσχην Θεσσαλονίκης καὶ τὸν Βουλγαρικὸν Στρατόν. Τὸ κείμενον τοῦ συμφώνου εἶναι τὸ ἀκόλουθον :

«Σήμερον τῇ 20ῇ Σεπτεμβρίου 1944 ἐν Μελισσοχωρίῳ τῆς Μακεδονίας οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀντιπρόσωποι συμφωνήσαμε καὶ ἀποφασίσαμε τὰ κάτωθι, πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ κοινοῦ ἀπελευθερτικοῦ μας ἀγῶνος, καθὼς καὶ διὰ τὴν μελλοντικὴν μας συνεργασίαν.

1. Ἄμεσος ὑποστήριξις τοῦ ΕΛΑΣ μὲ πολεμικὸν ὑλικόν, ὑπὸ τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ.

2. Ὁ βουλγαρικὸς στρατὸς δὲν θὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ θὰ ὑποστηρίξῃ τὰς ἐπιχειρήσεις του καὶ ἐναντίον κυβερνητικῶν στρατευμάτων καὶ ἐναντίον ἐθνικιστικῶν σωμάτων.

3. Κατὰ τὴν ἀγγλοαμερικανικὴν ἀπόβασιν ἐν Ἑλλάδι, ὁ ΕΛΑΣ ὑποχρεοῦται νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὰς τάξεις του βουλγαρικὰ στρατεύματα καὶ νὰ τὰ ὑποστηρίξῃ.

4. Κατὰ τὴν ἀπόβασιν θὰ ἑνωθοῦν τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα καὶ ὁ ΕΛΑΣ.

5. Ὁ ΕΛΑΣ ὑποχρεοῦται, ἐν περιπτώσει ὑποχωρήσεως, νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα, μέχρι τῶν βουλγαρικῶν συνόρων.

6. Ὅλο τὸ βουλγαρικὸ πολεμικὸ ὑλικό, τὸ εὑρισκόμενον εἰς Μακεδονίαν καὶ Θράκην, θὰ παραχωρηθῇ ἀνέπαφον εἰς τὸν ΕΛΑΣ.

7. Ὁ ΕΛΑΣ ἀναλαμβάνει τὸν ἀνεφοδιασμὸν τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ.

8. Ὁ ΕΛΑΣ ἀναλαμβάνει τὴν προστασίαν τῆς βουλγαρικῆς μειονότητος καὶ τῆς περιουσίας αὐτῆς καὶ θὰ διευκολύνῃ, ἐφ' ὅσον αὐτὴ θὰ ζητήσῃ τὴν ἀναχώρησίν της εἰς τὴν Βουλγαρίαν, συναποκομίζουσα καὶ τὴν περιουσίαν της.

9. Ἀπὸ κοινοῦ ἀγὼν ἐναντίον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐναντιοῦνται εἰς τὸν ΕΛΑΣ καὶ τὸ ΚΚΕ.

10. Τὸ ΕΑΜ, τὸ ΚΚΕ καὶ ὁ ΕΛΑΣ, ἀναλαμβάνουν νὰ σχηματίσουν μίαν διεθνῆ Μακεδονίαν, μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου..

11. Κατάργησις τῶν συνόρων μεταξὺ Βουλγαρίας, Ἑλλάδος καὶ Σερβίας.

12. Οὐδεὶς Βούλγαρος θὰ συλληφθῇ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ

Ἐν Μελισσοχωρίῳ τῇ 20ῇ Σεπτεμβρίου 1944

Διὰ τὸ Κ.Κ.Β.
Φιλίπποβιτς

Διὰ τὸν βουλγαρικὸν Στρατὸν
Γιούνωφ

Γραμματεὺς Βουλγαρικῆς Λέσχης

Διὰ τὸν ΕΛΑΣ
Αὐγερινὸς

Διὰ τὴν ΠΕΕΑ
Στασινόπουλος».

Τελικῶς ὅμως κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν Συμμάχων διεπιστώθη ὅτι οἱ Βούλγαροι ἦσαν ὁπωσδήποτε ἀναγκασμένοι νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη.

Τότε, τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1944 ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς βουλγαρικῆς κυβερνήσεως εἰς τὰ κατεχόμενα ἑλληνικὰ ἐδάφη Σ. Γκανόφσκυ καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε.—ΕΛΑΣ, Ε. Ματσούκας ὑπέγραψαν εἰς Ξάνθην σύμφωνον ἀμοιβαίας συνεργασίας διὰ τὴν μεταβίβασιν τῆς ἐξουσίας τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ κατοχῆς εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. Μὲ τὸ σύμφωνον αὐτὸ οἱ Βούλγαροι ἐξησφάλιζαν οὐσιαστικῶς τὰ ἀκόλουθα :

1. Τὴν ἀνενόχλητον ἀποχώρησιν τῶν δυνάμεών των καὶ τὴν ἀνέπαφον διατήρησιν τῆς στρατιωτικῆς ἰσχύος των.

2. Τὴν ἀναγνώρισίν των ὡς «συμμάχων».
3. Τὴν ἀνεμπόδιστον μεταφορὰν εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἑλληνικῶν περιουσιῶν καὶ ἀγαθῶν.
4. Τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων ἀντιστάσεως.
5. Τὴν ἀμνήστευσιν καὶ ἀτιμωρησίαν τῶν βουλγάρων ἐγκληματιῶν πολέμου.
6. Τὴν διατήρησιν ἐν λειτουργίᾳ εἰς Μακεδονίαν—Θράκην τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Βουλγαρίας καὶ τῆς Ἀγροτικῆς καὶ Συνεταιριστικῆς Τραπέζης Βουλγαρίας.
7. Τὴν διατήρησιν τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεώς των ἐπὶ τῶν σιδηροδρόμων, ταχυδρομείων, τηλεγράφων καὶ τηλεφώνων τῆς Βορ. Ἑλλάδος.
8. Τὴν κατοχύρωσιν τῶν Βουλγάρων ἀποίκων τοὺς ὁποίους αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς εἶχαν ἐγκαταστήσει εἰς ἀνατ. Μακεδονίαν καὶ Θράκην.

Ἡ συνεργασία τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τὸ Σ.Ν.Ο.Φ.

Ἐφαρμόζον τὴν γνωστὴν ρωσοβουλγαρικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ-Μακεδονικοῦ, τὸ ΚΚΕ προέβη τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1943, εἰς τὴν περιοχὴν Φλωρίνης, εἰς τὴν ἵδρυσιν μιᾶς ὀργανώσεως σλαυοφώνων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σλαυομακεντόνσκι Ναρόντνε Οσβομπότιελ Φρόντ», (ΣΝΟΦ — Σλαυομακεδονικὸ Λαϊκὸ Ἀπελευθερωτικὸ Μέτωπο). Ἕδρα τοῦ ΣΝΟΦ κατέστη τὸ χωριὸ Βεύη Φλωρίνης, ποὺ οἱ βουλγαρίζοντες κάτοικοί του τὸ εἶχαν μετονομάσει εἰς Μικρὰν Σόφιαν. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐπιτροπῆς ΕΑΜ Βεύης Εὐστ. Μπόγλης ἦτο ταυτοχρόνως καὶ ἐκπρόσωπος τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων ἐνῶ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ΕΠΟΝ Βεύης ἀπετελέσθη ἀπὸ μέλη τῆς Βουλγαρικῆς Νεολαίας. Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ΣΝΟΦ εἰσῆλθαν βούλγαροι κομιτατζῆδες καὶ κομμουνισταὶ προπαγανδίζοντες τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδομίας.

Ὁ Τίτο ἀνεμίχθη ἐπίσης εἰς τὴν κίνησιν καὶ ἔστειλε τοὺς δικούς του πράκτορες ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Καϊμακτσαλάν. Ἔτσι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἡ κίνησις αὐτὴ προέλαβε χαρακτήρα αὐτονομιστικόν.

Τὰς πρώτας ἐνόπλους ὁμάδας τοῦ ΣΝΟΦ, συνεκρότησαν ὁ Δ. Σαλαπούτης γονεὺς τοῦ Μακεδονομάχου Μπαϊλάκη, ὁ Β. Κίτσος, παλαιὸς κομιτατζὴς καὶ ὁ Η. Βλάχος. Ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ΕΑΜ Μακεδονίας Α. Τζίμας (ὁ ἀπελευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν Ἀκροναυπλίαν ὡς βούλγαρος ὑπήκοος) εὐνοοῦσε συστηματικῶς τοὺς ΣΝΟΦίτας καὶ τοὺς ἐπροώθει εἰς ἐπικαίρους θέσεις εἰς τὸν ΕΛΑΣ.

Τελικῶς τὸ ΣΝΟΦ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πασχάλη Μητρόπουλον καὶ τὸν Λάζαρον Παπαλαζάρου κατέστη οὐσιαστικῶς ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὸ ΕΑΜ καὶ ἐνισχυόμενον ἀπὸ Βουλγάρους καὶ τιτοϊκοὺς ἐπέβαλεν τὴν ἐξουσίαν του εἰς τὰς περιοχὰς Καστοριᾶς καὶ Φλωρίνης ἰδίως δὲ εἰς τὰς περιφερείας Κορεστίων καὶ Πρέσπας.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1944 ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ Μακεδονίας Α. Τζίμας ὑπέγραψε τὸ σύμφωνον τῆς Ἐδέσσης μὲ τὸν Κάλτσεφ. Μὲ τὸ σύμφωνον αὐτὸ τὸ ΕΑΜ «ἐκχωροῦσε» τὰς ἐπαρχίας Κιλκίς, Παιονίας, Ἀλμωπίας, Γιαννιτσῶν, Ἐδέσσης, Ἑορδαίας, Φλωρίνης καὶ Καστοριᾶς εἰς τὸ ΣΝΟΦ. Μόνιμος ἕδρα τοῦ ΣΝΟΦ ὡρίσθη τὸ χωριὸ Πολυάνεμος καὶ ἡ ἠγεσία του ἀπετελέσθη ἀπὸ τοὺς Λ. Δαμιανίδη, Π. Μητρόπουλον καὶ Ν. Πέϊον.

Τὸ ΣΝΟΦ μαζὶ μὲ τὸν ΕΛΑΣ ἐπετίθεντο κατὰ τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων ἀντιστάσεως, ἐξώντωναν τοὺς ἄνδρας τῆς χωροφυλακῆς, ἐφόνευον τοὺς ἱερεῖς καὶ διδασκάλους, κατέστρεφον τὰ ἐμμένοντα εἰς τὴν ἑλληνικότητά των χωρία. Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1944 ὁ ΕΛΑΣ ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐξωπλισμένων ἑλληνικῶν χωριῶν Πελαργὸς Κοζάνης, Ἄρδασα, Κομνηνὰ Ἑορδαίας κ.λ.π.

Τον Φεβρουάριον τοῦ 1944 συνέρχεται εἰς Εὔρωπον (Φούστανη) διάσκεψις ἐκπροσώπων τῶν ΚΚ Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας καὶ Ἑλλάδος καὶ ἀποφασίζεται ἡ ἵδρυσις τῆς «ἀνεξαρτήτου σλαβομακεδονικῆς ταξιαρχίας» τοῦ ΕΛΑΣ ὑπὸ τὸν

Γκότσε. Ἡ ταξιαρχία αὐτὴ ὑπῆρξεν τὸ ὄργανον τῆς τρομοκρατικῆς πολιτικῆς τοῦ ΣΝΟΦ ἐναντίον τῶν μεθοριακῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν καὶ ἐτέθη σαφῶς ὑπὸ βουλγαρο—σερβικὸν ἔλεγχον ἀγνοοῦσα καὶ συχνὰ προκαλοῦσα καὶ αὐτὸν τὸν ΕΛΑΣ.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ ἐξήγειρεν καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ μὲ ἀποτέλεσμα τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1944 νὰ ἐπέλθη ἔνοπλος σύγκρουσις μεταξὺ τῆς «σλαβοκαμεδονικῆς ταξιαρχίας» καὶ τοῦ ΕΛΑΣ. Ἡ ταξιαρχία ὑπεχώρησε στὸ γιουγκοσλαβικὸ ἔδαφος καὶ ἐνετάχθη εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον τὸ Κ.Κ.Ε. ἀνέστησεν ἐκ νέου τὸ ΣΝΟΦ ἀφοῦ τὸ μετωνόμασεν εἰς ΝΟΦ.

Ἡ συνεργασία τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ ἡ Β. Ἤπειρος

Τὸ ΚΚΕ εἶχε λάβει ἀνέκαθεν θέσιν κατὰ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Β. Ἠπείρου. Ἡ 2α ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ τοῦ Νοεμβρίου 1934 κατήγγειλε ἐπισήμως τὰς ἑλληνικὰς διεκδικήσεις ἐπὶ τῆς Β. Ἠπείρου. Ἐπίσης ὁ Ν. Ζαχαριάδης μὲ τὴν ἐπιστολήν του τῆς 15 Ἰανουαρίου 1941 εἶχεν χαρακτηρίσει τὴν προέλασιν τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων εἰς Β. Ἤπειρον ὡς «ἰμπεριαλιστικήν». Τὴν τακτικὴν αὐτὴν ἐσυνέχισεν τὸ ΚΚΕ καὶ κατὰ τὴν κατοχήν, συνεργασθὲν μάλιστα καὶ μὲ τοὺς Ἀλβανοὺς ἐναντίον τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ κινήματος.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1942 ἱδρύθη ἀπὸ βορειοηπειρώτας εἰς τὰ Τίρανα τὸ Μέτωπον Ἀπελευθερώσεως Βορείου Ἠπείρου (ΜΑΒΗ).

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1943 τὸ ΜΑΒΗ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν ἰατρὸν Ι. Γκινάλην διὰ νὰ πραγματοποιήση ἐπαφὴν μὲ τὸν ΕΔΕΣ. Εἰς τὸ Πωγώνι ὅμως ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ ΜΑΒΗ συνελήφθη ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ ὁ ὁποῖος τοῦ κατέσχεν ὅλα τὰ ἔγγραφα καὶ ἀφοῦ τὸν ἐκράτησεν ἐπὶ δυόμισυ μῆνας τὸν «ἀπήλασεν» εἰς τὴν Ἀλβανίαν.

Τὸν Μάϊον τοῦ 1943 ὁ ΕΔΕΣ ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ ΜΑΒΗ καὶ ἀπεφασίσθη ὁ συντονισμὸς τῆς δράσεώς των. Προς τοῦτο ὁ Ζέρβας προώθησεν εἰς Β. Ἤπειρον μικρὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας ὑπὸ τοὺς βοριοηπειρώτας Ι. Βιδάλην καὶ Σ. Λῆθον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐμελέτησεν τὰ ἔγγραφα ποὺ κατεσχέθησαν ἐπὶ τοῦ Γκινάλη καὶ ἀπεφάσισεν, ὡς ἀναφέρει ὁ συνταγματάρχης Μ. Μυριδάκης τοῦ ΕΔΕΣ, τὰ ἑξῆς :

α) Νὰ ἐκδιωχθοῦν αἱ Ἐθνικαὶ Ὁμάδες τοῦ Ζέρβα ἐκ τῆς περιοχῆς τῶν συνόρων, ἵνα ἀποκοπῇ ὁ σύνδεσμός του μετὰ τοῦ Μ.Α.Β.Η.

β) Νὰ ὑπαχθῇ τὸ Μ.Α.Β.Η. εἰς τὸ «Φρόντι Νατσιονὰλ Τσιλιμπτάρ» (Τσέτα, Ἀλβανικὸ ΕΑΜ) διὰ παντὸς μέσου.

γ) Τὸ «Φρόντι Νατσιονὰλ Τσιλιμτάρ», νὰ ἐξουδετερώσῃ τοὺς ἡγέτας τοῦ Μ.Α.Β.Η., ὥστε τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖον τῆς Β. Ἠπείρου νὰ ὑπαχθῇ εἰς αὐτό».

(Μ. Μυριδάκη: «Ἀγῶνες τῆς φυλῆς»).

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω ὁ ΕΛΑΣ Φιλιατῶν καὶ Πωγωνίου ἐπιτίθεται τὸν Ἰούλιον τοῦ 1943 κατὰ τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων τοῦ Ζέρβα καὶ ἀπὸ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1943 ἐπιτυγχάνει τὴν διακοπὴν τῆς ἐπαφῆς ΕΔΕΣ—ΜΑΒΗ.

Ταυτοχρόνως τὸ ΕΑΜ Ἠπείρου ἀπέστειλεν εἰς Ἀλβανίαν τοὺς Α. Γιάνναρην, Χρ. Βλάχον, καὶ Ἔξαρχον οἱ ὁποῖοι κατετόπισαν τὸ ΚΚ Ἀλβανίας περὶ τοῦ ΜΑΒΗ.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ οἱ μονάδες τοῦ Χότζα ἤρχισαν τὴν ἐξόντωσιν τῶν στελεχῶν τοῦ ΜΑΒΗ ἐπέτυχαν δὲ νὰ ἐκτελέσουν καὶ τον πρωτεργάτην καὶ πρόεδρόν του Βασ. Σαχίνην.

Τὴν 10ην Αὐγούστου 1943 οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ΕΑΜ, Α. Γιάνναρης, τοῦ ΚΚ Ἀλβανίας, Τσέλνικα καὶ τοῦ ΕΑΜ Τσαμουριᾶς Ρ. Πλιάκο, ὑπέγραψαν σύμφωνον μὲ τὸ ὁποῖον στιγματίζεται ἡ διεκδίκησις τῆς Β. Ἠπείρου ὡς «σωβινιστική», ανα-

γνωρίζεται ἡ ὕπαρξις «ἀλβανικῆς μειονότητος» εἰς τὴν Θεσπρωτίαν καὶ ἀπαγορεύεται ἡ «σωβινιστικὴ προπαγάνδα» (περὶ Β. Ἠπείρου). Διὰ τοῦ συμφώνου αὐτοῦ τὸ ΚΚΕ ἀνεγνώρισεν τὴν Β. Ἤπειρον ὡς ἀναπόσπαστον τμῆμα τῆς Ἀλβανίας.

Ὁ ἐκφυλισμὸς τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

Μέσα εἰς αὐτὰς τὰς συνθήκας καὶ μὲ τὴν τακτικὴν τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσεν τὸ Κ.Κ.Ε. ἦτο μοιραῖον νὰ ἐπέλθη ἕνας ταχύτατος ἐκφυλισμὸς τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Πράγματι ὅπως ἀναφέραμεν ἤδη, ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 1943 ἀρχίζει ἡ διαρροὴ τῶν ὀπαδῶν τοῦ ΕΑΜ ἐνῶ αἱ ἔνοπλοι ὀργανώσεις του προσλαμβάνουν ὅλο καὶ περισσότερον τρομοκρατικὸν χαρακτῆρα, γίνονται ὄργανα καταπιέσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὁ ΕΛΑΣ διαμορφώνεται εἰς ἕνα στρατὸν φανατικῶν ἀνατρεπτικῶν στοιχείων, σαδιστῶν τρομοκρατῶν ἢ πλιατσικολόγων ἀλητῶν καὶ ἄλλων κακοποιῶν στοιχείων. Τοῦτο ὁμολογεῖ καὶ ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ ἐπίσημον ὄργανόν της «Νέος Κόσμος» (τεῦχος 9 τοῦ 1950) ὅπου ἐν εἴδει αὐτοκριτικῆς γράφονται τὰ ἑξῆς :

«Ἡ κομματικὴ καθοδήγηση τοποθέτησε καπετάνιο τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου τοῦ (ΕΛΑΣ) τὸ Θανάση Κλάρα, ποὺ ἔκανε δήλωση καὶ ἀποκήρυξε τὸ Κ.Κ.Ε. στὴν 4-ην Αὐγούστου καὶ ἦταν γνωστὸς γιὰ τὶς ἀλήτικες ἐκδηλώσεις του. Δίπλα στὸν Κλάρα καπετάνιοι τῶν περισσότερων Μεραρχιῶν καὶ Ταξιαρχιῶν (τοῦ ΕΛΑΣ) τοποθετήθηκαν πρώην δηλωσίες καὶ διαγεγραμμένοι ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. γιὰ ὕποπτοι (Ξυ... Καραπαναγιώτης κ.λ.π.). Στρατιωτικὰ στελέχη συγεντρώθηκαν στὸν ΕΛΑΣ ...κανοι ἀξιωματικοὶ τοῦ παληοῦ στρατοῦ καὶ τὸ χειρότερο ὕποπτοι... Ἑκατοντάδες ...χοδιῶκτες πλούτισαν σὲ βάρος τοῦ Κόμματος. Οἱ γραμματεῖς τῶν Ὀργανώσεων ἦταν ἀνεξέλεγκτοι. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρουμε τὶς προῖκες ποὺ παῖρναν τέτοιου εἴδους στελέχη στὴ Ρούμελη, τὸ Κιλκίς, τὴ Βέρροια κλπ. γιὰ ν' ...τιληφθοῦμε πῶς χαλάσαμε τότε τοὺς ἀνθρώπους».

Ἐκ τῶν ἡγετῶν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ οἱ περισσότεροι ἐξοντώθησαν ἀπὸ τὸ ...ον τὸ ΚΚΕ φυσικῶς ἢ ἠθικῶς, μὲ βαρυτάτας κατηγορίας ἐπὶ προδοσίᾳ, πρακτορισμῷ, χαφιεδισμῷ, ἀλητείᾳ, διαφθορᾷ, ἀνηθικότητι, πλουτισμῷ κ.λ.π. Ἡγέται δὲ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ τοῦ ΚΚΕ κατὰ τὴν κατοχὴν ἦσαν οἱ Γ. Σιάντος, Ι. Ἰωαννίδης, Κ. Καραγιώργης, Ἄρης Βελουχιώτης (Θανάσης Κλάρας), Μάρκος Βαφειάδης, Δημ. Παρτσαλίδης, Ι. Ζέβγος, Φάνης Μπαρτζώτας, Ν. Πλουμπίδης, Στ. Ἀναστασιάδης καὶ ἄλλοι δευτερεύοντες εἰς τὴν κομματικὴν ἱεραρχίαν. Ἅπαντες ὅμως, χωρὶς ἐξαίρεσιν, ἀπὸ τοῦ Σιάντου μέχρι τοῦ Βελουχιώτη καὶ τοῦ Ζέβγου κατηγορήθησαν ἀπὸ τὸ ΚΚΕ, ἐν ζωῇ ἢ μετὰ θάνατον, ὡς πράκτορες τῶν Ἀγγλοαμερικάνων, χαφιέδες ἀπὸ 25ετίας τῆς Ἀσφαλείας, μίσθαρνα ὄργανα τοῦ στρατάρχου Τίτο, καταχρασταί, δειλοί, ἀλλὰ καὶ συνεργάται—ἀμέσως ἢ ἐμμέσως—τῶν φασιστῶν κατακτητῶν!

Μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὲ αὐτὸν τὸν στρατὸν τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπεπειράθη νὰ καταλάβη τὴν ἐξουσίαν τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944.

Ζ'. Η ΕΝΟΠΛΟΣ ΕΦΟΔΟΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑΝ (1944)

Ἡ κυβέρνησις «ἐθνικῆς ἑνότητος»

Ὅπως διεπιστώσαμεν, παρὰ τὴν συστηματικὴν προσπάθειάν των καὶ τὸ ἀδίστακτον τῶν μεθόδων των, οἱ κομμουνισταὶ δὲν ἐπέτυχον κατὰ τὴν Κατοχὴν νὰ ἐξασφαλίσουν ἐσωτερικῶς καὶ νὰ κατοχυρώσουν διεθνῶς τὴν ἐπικράτησίν των :

1. Εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐξοντώσουν πλήρως ὅλας τὰς ἐνόπλους ὀργανώσεις τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Ὁ Ε.Δ.Ε.Σ. διετήρησεν σημαντικὰς ἀξιομάχους δυνάμεις (12.000—15.000 ἄνδρας) καὶ ἤλεγχεν τὴν Ἤπειρον. Ὁ Φωστερίδης εἶχεν συγκροτήσει ἀξιόλογον ἔνοπλον δύναμιν εἰς ἀνατ. Μακεδονίαν—Θράκην (5.000 ἄνδρας). Ἄλλαι ἔνοπλοι ἐθνικαὶ ὀργανώσεις διετηρήθησαν εἰς Δυτ. Μακεδονίαν, Κρήτην καὶ ἀλλοῦ. Ἐπίσης εἰς τὰς πόλεις ὑπῆρχον μικραὶ ἀλλὰ ἰσχυραὶ ὀργανώσεις, ὅπως ἡ Χ. Ὅλαι αὐταὶ αἱ δυνάμεις δὲν ἐπέτρεπον εἰς τὸν Ε.Λ.Α.Σ. νὰ ἐπιβάλῃ παντοῦ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε.—Ε.Α.Μ. καὶ ἡ Π.Ε.Ε.Α. δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ ὡς κυβέρνησις ὁλοκλήρου τῆς Χώρας καὶ ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

2. Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος τὸν ὁποῖον ἐξαπέλυσαν ὁ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ ἡ Ο.Π.Λ.Α. ἠνάγκασεν πολλοὺς Ἕλληνας, εἴτε διὰ νὰ σώσουν τὴν ζωήν των εἴτε λόγῳ ἀντικομμουνισμοῦ, νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, τὰ ὁποῖα παρὰ τὴν ἐπίσημον καταδίκην των ἀπὸ ὅλας τὰς ὀργανώσεις ἐθνικῆς ἀντιστάσεως τὴν ὁποίαν ἀπέσπασεν τὸ Κ.Κ.Ε. κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς Πλάκας, ἀπετέλεσαν σημαντικὴν δύναμιν καὶ ἔπαιξαν σοβαρὸν ρόλον εἰς τὴν ἀνάσχεσιν τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβολῆς.

3. Τὰ Σώματα ἀσφαλείας (Χωροφυλακὴ καὶ Ἀστυνομία) ὑπῆρχον πάντοτε καὶ ἀπετέλουν σοβαρὰν ἀντικομμουνιστικὴν δύναμιν.

4. Εἰς τὴν Μ. Ἀνατολὴν οἱ κομμουνισταὶ ἐπέτυχον νὰ διαβρώσουν καὶ κατὰ μέγα μέρος νὰ ἐξουδετερώσουν τὰς ἑλληνικὰς ἐνόπλους δυνάμεις, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὰς διαλύσουν ἐντελῶς. Ἀντιθέτως, αὐταὶ ἀνεσυγκροτήθησαν καὶ ἐδημιουργήθησαν μικραὶ μὲν ἀλλὰ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου μονάδες, ἡ 3η ὀρεινὴ ταξιαρχία (Ρίμινι), καὶ ὁ Ἱερὸς Λόχος, μὲ ἰσχυρὸν ναυτικὸν καὶ ἀξιόλογον ἀεροπορίαν. Αἱ νομιμόφρονες αὐταὶ τακτικαὶ δυνάμεις, ἂν καὶ κατώτεραι ἀριθμητικῶς ἀπὸ τὸν Ε.Λ.Α.Σ. ἦσαν πολὺ ἀνώτεραι ποιοτικῶς καὶ ἀπετέλουν δι' αὐτὸν ἕνα ὄχι εὐκαταφρόνητον ἀντίπαλον.

5. Ἡ ἐξόριστος Κυβέρνησις τῆς Χώρας διετήρει τὸ διεθνὲς κῦρος της καὶ τὴν αἴγλην τοῦ ἀγῶνος τοῦ 1940—41 καὶ ἐξηκολούθει νὰ ἀναγνωρίζεται ἀπὸ ὁλόκληρον τὸ συμμαχικὸν στρατόπεδον ὡς ἡ μόνη νόμιμος ἡγεσία τῆς Ἑλλάδος, ἐνῷ ἡ Π.Ε.Ε.Α. εἰς τὴν ὁποίαν ἄλλωστε ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας ἠρνήθη νὰ μετάσχῃ, δὲν ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ κανένα

6. Εἰς τὰς διασκέψεις τῆς Τεχεράνης καὶ τῆς Γιάλτας ἡ Ε.Σ.Σ.Δ. ἐδέχθη ἔναντι ἄλλων μεγάλων ἀνταλλαγμάτων, νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν Ἑλλάδα ὡς ἀνήκουσαν εἰς τὴν ζώνην τῆς Δύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ δὲν θὰ εἰσήρχοντο τὰ σοβιετικὰ στρατεύματα.

Ὅλοι οἱ ἀνωτέρω παράγοντες ἠνάγκασαν τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ προβῇ εἰς ἕνα νέον ἑλιγμόν. Παρητήθη ἀπὸ τὴν τακτικὴν τῆς ἀμέσου κατὰ μέτωπον ἐφόδου πρὸς κατάληψιν τῆς ἐξουσίας καὶ ἐπροτίμησεν τὴν τακτικὴν τῆς πλαγίας ἐπιθέσεως. Τὸ Κ.Κ.Ε.—Ε.Α.Μ. μετέσχεν λοιπὸν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τοῦ Λιβάνου καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τὸν κ. Γ. Παπανδρέου σχηματισθεῖσαν «κυβέρνησιν ἐθνικῆς ἑνότητος» εἰς τὴν

ὁποίαν καὶ ἔλαβεν 7 ὑπουργεῖα. Τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1944 ὁ κ. Παπανδρέου, ὡς πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Οὐΐλσων, ἀρχιστράτηγος τῶν συμμαχικῶν δυναμεων Μ. Ἀνατολῆς, ὁ Σαράφης, ἀρχηγὸς τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ ὁ Ζέρβας, ἀρχηγὸς τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ. ὑπέγραψαν εἰς Γκαζέρταν τῆς Ἰταλίας συμφωνίαν διὰ τῆς ὁποίας ἀνεγνωρίζετο ἡ ἡγεσία τοῦ συμμαχικοῦ στρατηγείου ἐπὶ ὅλων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐνόπλων δυνάμεων. Ἀρχηγὸς αὐτῶν τῶν δυνάμεων διωρίσθη ὁ Ἄγγλος στρατηγὸς Σκόμπυ.

Τὸ Κ.Κ.Ε. προετοιμάζει τὴν ἔφοδον

Φυσικὰ σκοπὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο μὲ τὸν ἑλιγμὸν αὐτὸν νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἄμεσον ἔνοπλον ἀναμέτρησιν καὶ ἰδίως τὴν ἀγγλικὴν ἐπέμβασιν, νὰ βελτιώσῃ τὰς θέσεις του, νὰ προωθήσῃ τὰς δυνάμεις του καὶ νὰ κτυπήσῃ ὅταν ὅλα θὰ ἦσαν ἐντελῶς ὥριμα.

Καὶ παρὰ τὰς συμφωνίας τοῦ Λιβάνου καὶ τῆς Γκαζέρτας ἄρχισε ἀμέσως νὰ ἑτοιμάζεται διὰ τὴν τελικὴν ἔφοδον πρὸς τὴν ἐξουσίαν. Ὁ Β. Μπαρτζώτας (Φάνης), ἀρχηγὸς τότε τῆς Κ.Ο.Α. (Κομματικὴ Ὀργάνωση Ἀθήνας) στὸ βιβλίο του «Ἡ πολιτικὴ στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε.» ἀποκαλύπτει :

«Τὸ Α' Σῶμα Στρατοῦ τοῦ ΕΛΑΣ εἶχε ἐπεξεργαστεῖ δυὸ φορὲς τὸ σχέδιο γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας: τὸ φθινόπωρο τοῦ 1943 καὶ τὴν ἄνοιξη τοῦ 1944... Στὴν ΚΟΑ μπῆκε ἀπὸ τὶς ἀρχὲς Αὐγούστου 1944 πραχτικὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας καὶ δώσαμε ὅλα τὰ στελέχη τοῦ Κόμματος στὸν ΕΛΑΣ. Ἡ Ἐπιτροπὴ Πόλης τῆς Κ.Ο.Α. ἀποφάσισε, στὶς ἀρχὲς τοῦ Σεπτέμβρη 1944, τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση».

Ὁ ἴδιος, μιλῶντας στὴν Γ' συνδιάσκεψη τοῦ Κ.Κ.Ε., στὶς 17 Αὐγούστου 1950, εἶπε :

«Ἡ Ἐπιτροπὴ Πολης τῆς Κ.Ο.Α. ἀποφάσισε τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση σὲ δυὸ συνεδριάσεις της ποὺ ἔγιναν στὶς ἀρχὲς τοῦ Σεπτέμβρη 1944».

Μὲ αὐτὴν τὴν προοπτικήν, τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπέφυγε νὰ ἐκθέσῃ τὸν Ε.Λ.Α.Σ. εἰς συγκρούσεις πρὸς τοὺς ἀποχωροῦντας Γερμανοὺς καὶ ἦλθεν εἰς συμφωνίας μαζί τους διὰ νὰ διαφυλάξῃ τὰς δυνάμεις του καὶ νὰ κερδίσῃ ὅπλα ἢ ἔδαφος διὰ τὰ μελλοντικὰ σχέδιά του (σύμφωνον Κολλίνας Λακωνίας 30/3/1944, σύμφωνον Λειβαδίου 1/9/1944, διαταγὴ τοῦ Α' Σώματος Ε.Λ.Α.Σ. τῆς 29/9/1944 κ.λ.π.((1). Ὁ Ἄγγλος ἐργατικὸς ἡγέτης Σίτριν ἀναφέρει ὅτι τὰ ἀγγλικὰ στρατεύματα ποὺ ἐβάδιζον πρὸς βορρᾶν, διὰ νὰ καταδιώξουν τοὺς Γερμανούς, συναντοῦσαν τμήματα τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. ποὺ κατήρχοντο πρὸς νότον βαδίζοντας πρὸς τὴν Ἀθήνα (2).

Ταυτοχρόνως εἰς τὴν Β. Ἑλλάδα ὁ Ε.Λ.Α.Σ. συνειργάζετο στενῶς μὲ τοὺς «συμμάχους» πλέον Βουλγάρους διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων ἀντιστάσεως (διαταγὴ 11ης μεραρχίας Ε.Λ.Α.Σ. τὴν 19/9/1944, σύμφωνον Μελισσοχωρίου τὴν 20/9/1944 κ.λ.π,) (3).

Ταυτοχρόνως ὁ Ε.Λ.Α.Σ. κατελάμβανε τὰς περιοχὰς ποὺ ἐγκατέλειπαν οἱ Γερμανοὶ καὶ ἀμέσως ἄρχιζε τὴν ἀμείλικτον ἐξόντωσιν τῶν σωμάτων ἀσφαλείας, τῶν ταγμάτων ἀσφαλείας καὶ κάθε ἀντικομμουνιστικοῦ στοιχείου. Ὁ Β. Μπαρτζώτας ἀπεκάλυψεν ἀργότερα ὅτι ἀπὸ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1944 εἶχαν συνταχθῆ

---

1. Ἴδε εἰς τὴν «Σοβιετολογίαν» ἀριθ. 11 τοῦ 1961 σελ. 695—697.
2. Ἴδε εἰς «Σοβιετολογίαν» ἀριθ. 11 τοῦ 1961 σελ. 696.
3. Ἴδε εἰς «Σοβιετολογίαν» ἀριθ. 11 τοῦ 1961 σελ. 699—700.

κατάλογοι προγραφῶν ὅπου περιελήφθησαν τὰ ὀνόματα ὅλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ σφαγοῦν.

Ἡ «ἐκκαθάρισις» τῶν ἀντιπάλων τοῦ κομμουνισμοῦ διηξήγετο μὲ τὸ σύνθημα «Φωτιὰ καὶ Τσεκούρι» (κατὰ μίμησιν τοῦ συνθήματος τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη).

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πρακτικήν, ἐγίνετο καὶ ἡ ψυχολογικὴ προπαρασκευὴ τῆς ἐπιθέσεως. Τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1944, ὁ Ε.Λ.Α.Σ. Πελοποννήσου ἐξέδωσεν τὴν ἀκόλουθον διαταγήν :

«Ὁ Μωρηὰς εἶναι τώρα ἐλεύθερος ἀπὸ κατακτητές. Ὅμως δὲν εἶναι ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ ἀντίδραση. Πρέπει νὰ συντριβεῖ κι αὐτὴ γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ ΕΛΑΣ νὰ πεῖ πὼς ἐκπλήρωσε στὸ ἀκέραιο τὴν ἀποστολή του».

Τὴν 4 Νοεμβρίου 1944, ἡ 3η μεραρχία τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καλεῖ τοὺς ἄνδρας της, *«νὰ ἑτοιμάζονται γιὰ τὴν πλέρια ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τὸν ξενικὸ ζυγό»,*

Τὴν 7 Νοεμβρίου 1944, τὸ Κ.Κ.Ε. σὲ προκήρυξί του τονίζει :

«Ἀδέρφια! Γιορτάζοντας τὴν ἐπέτειο τῆς ρούσικης ἐπανάστασης ἂς ριχτοῦμε γιὰ τὴν τελικὴ μάχη»

Τὴν 12 Νοεμβρίου, ἡ 8η μεραρχία τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 941 Ε.Π. διαταγήν της ὑπογραμμίζει ὅτι : *«Τὸ ἔργο τοῦ ΕΛΑΣ δὲν τελείωσε ἀκόμη»*

Ἡ πολιτικὴ τῶν ὑπουργῶν τοῦ Ε.Α.Μ.

Ἐνῶ ὅμως ἑτοίμαζαν τὴν γενικὴν ἐπίθεσιν, οἱ κομμουνισταὶ ἐξηκολούθησαν νὰ μετέχουν εἰς τὴν «κυβέρνησιν ἐθνικῆς ἑνότητος», ἡ ὁποία ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1944. Καὶ εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸν ὅτι οἱ ὑπουργοὶ τοῦ ΕΑΜ ἐφήρμοσαν τὴν πλέον ἀντιλαϊκὴν καὶ «φιλοπλουτοκρατικὴν» πολιτικήν. Πράγματι ὁ ἄλλοτε πρόεδρος τῆς Π.Ε.Ε.Α. καὶ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἰς τὴν «κυβέρνησιν τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος» Α. Σβῶλος, «ἔσβυσεν» ὅλας τὰς καταθέσεις εἰς τὰς τραπέζας καὶ τὰ ταμιευτήρια, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταφερθῆ βαρύτατον κτύπημα εἰς τὰ μεσαῖα καὶ κατώτερα λαϊκὰ στρώματα τῶν μικροκαταθετῶν. Ἐπίσης ὁ Μ. Πορφυρογένης, ἀνώτατον στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε., ὡς ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ὥρισεν μίαν κλίμακα μισθῶν μὲ τὴν ὁποίαν προέβλεπεν ὡς ἀνώτατον ἐργατικὸν ἡμερομίσθιον τὰς 480 δρχ. (ἡ χρυσῆ λίρα εἶχε τότε 1.800) δρχ. Τοῦτο ἦτο πλῆγμα κατὰ τῶν ἐργατῶν, διότι πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι ποὺ ἔπαιρναν μεγαλύτερο ἡμερομίσθιον. Τότε οἱ λινοτῦπαι οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἡμερομίθιον 900-1050 δραχ. καθήρεσαν τὴν κομμουνιστικὴν διοίκησιν τοῦ σωματείου των καὶ γενικῶς ἡ ἀγανάκτησις τῶν ἐργατῶν ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε ἡ πρωτοφανὴς αὐτὴ ἀπόφασις περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίων ἀνεκλήθη καὶ ὡρίσθη μόνον τὸ κατώτατον ὅριον.

Παραλλήλως εἰς τὰ ὑπουργεῖα τῶν ἐαμιτῶν ὑπουργῶν ἐπραγματοποιεῖτο συστηματικὴ ἐκκαθάρισις τῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ εἰδικὰς ἐπιτροπάς, μέρος καὶ αὐτὸ τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν τελικὴν ἔφοδον πρὸς τὴν ἐξουσίαν.

Τὸ Κ.Κ.Ε. προσπαθεῖ νὰ παραπλανήσῃ τοὺς ἀντιπάλους του

Τὸ Κ.Κ.Ε., ἐνῶ ἑτοίμαζε τὴν τελικὴν ἔφοδόν του, ἤθελε νὰ παραπλανήσῃ τοὺς ἀντιπάλους του, νὰ τοὺς ἐφησυχάσῃ, ἀποκοιμίσῃ καὶ ἀφοπλίσῃ ψυχολογικῶς, ὥστε νὰ τοὺς αἰφνιδιάσῃ ὥστε νὰ μὴν τοὺς δώσῃ τὴν δυνατότητα νὰ προβάλουν ἀντίστασιν καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀγγλικὴν ἐπέμβασιν διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ «τετελεσμένου γεγονότος». Διὰ τοῦτο κεντρικὸν σύνθημα τοῦ

Κ.Κ.Ε. κατὰ τὴν περίοδον τῆς προπαρασκευῆς τοῦ κινήματος (Ὀκτώβριος - Νοέμβριος 1944) ἦτο «ἡ ὁμαλὴ δημοκρατικὴ ἐξέλιξη». Τὴν 1η Ὀκτωβρίου 1944, ὁ «Ριζοσπάστης» ἐδημοσίευσε ἀνακοίνωσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ ἐτόνιζεν ὅτι:

«Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶναι κόμμα τῆς τάξης καὶ τῆς ὁμαλῆς πολιτικῆς ἐξέλιξης»,

Τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1944 (δύο ἡμέρας μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν Ἄγγλων εἰς Ἀθήνας, τὸ Π.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐδημοσίευσεν δήλωσίν του ὅπου ἀνέφερε:

«Οἱ φῆμες ὅτι σχεδιάζουμε κίνημα εἶναι συκοφαντίες τῶν ἀντιπάλων μας, τῶν ἐχθρῶν τῆς ἐθνικῆς ἑνότητας».

Τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1944, ὁ γεν. γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε., Γ. Σιάντος ἐδήλωσεν:

«Τὸ Κ.Κ.Ε. ὑποστηρίζει τὴν Κυβέρνηση ἐθνικῆς ἑνότητας γιατὶ τὸ πρόγραμμά της ἀνταποκρίνεται στὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶναι ὑπὲρ τῶν ὁμαλῶν δημοκρατικῶν λύσεων τῶν ζητημάτων τῆς χώρας».

Τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1944, τὸ Π.Γ. ἀπηύθυνεν χαιρετισμὸν «πρὸς τὰ γενναῖα τέκνα τῆς φιλελεύθερης καὶ συμμάχου Μεγάλης Βρεταννίας».

Τὴν 2αν Νοεμβρίου, ὁ Σιάντος ἐπαναλαμβάνει τὴν δήλωσίν του τῆς 18ης Ὀκτωβρίου πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς «Νταίηλυ Χέραλντ» καὶ διὰ τρίτην φορὰν τὴν 21ην Νοεμβρίου.

Δώδεκα ἡμέρας ἀργότερα ἐξαπελύετο τὸ κίνημα. Πρέπει ὅμως νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ὁ πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου δὲν ἔπεσεν εἰς τὴν παγίδα καὶ ἀντιληφθεὶς τὰς πραγματικὰς προθέσεις τῶν κομμουνιστῶν προσεπάθησεν νὰ ὀργανώση κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἄμυναν ἐναντίον των. Ταυτοχρόνως, διὰ τηλεγραφήματός του ἐνημέρωσεν σχετικῶς τὸν Τσῶρτσιλ, ἐτόνισεν ὅτι μὲ πολιτικὰ μέσα μόνον δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῆ ὁ κομμουνισμὸς καὶ ἐζήτησεν ἐπειγόντως τὴν ἀποστολὴν ἐπιβλητικῶν ἀγγλικῶν ἐνόπλων δυνάμεων εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ματαιώσουν τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἡ δημιουργία ἑνιαίου ἐθνικοῦ στρατοῦ πρόφασις τῆς ἐξεγέρσεως

Ὅπως ἦτο φυσικόν, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισεν νὰ προχωρήση εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς νομίμου κρατικῆς ἐξουσίας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν χώραν, ἡ ὁποία τότε κατὰ τὸ μέγιστον τμῆμα της ἐαμοκρατεῖτο. Πρὸς τοῦτο δέ, ἀπεφάσισεν τὴν διάλυσιν ὅλων τῶν ἐνόπλων ὁμάδων, ὀργανώσεων καὶ μονάδων καὶ τὴν δημιουργίαν ἑνὸς ἑνιαίου τακτικοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ καὶ μιᾶς ἐθνοφυλακῆς. Ὡς ἡμερομηνία διαλύσεως ὅλων τῶν «ἐθελοντικῶν στρατῶν» (ΕΔΕΣ-ΕΛΑΣ κλπ.) ὡρίσθη ἡ 10η Δεκεμβρίου. Τὸ Κ.Κ.Ε.–Ε.Α.Μ. ἀντετάχθησαν εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν καὶ ὠργάνωσαν διαδηλώσεις μὲ τὸ σύνθημα «τελευταῖος ὁ ΕΛΑΣ» δηλ. νὰ διαλυθοῦν προηγουμένως ὅλα τὰ ἄλλα τμήματα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ τῆς Μ. Ἀνατολῆς (Ἡ ταξιαρχία Ρίμινι, ἡ ὁποία εἶχε φθάσει εἰς Ἀθήνας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νοεμβρίου κλπ.). Μετὰ ἀπὸ μακρὰς διαπραγματεύσεις τὸ Ε.Α.Μ. ἐξησφάλισεν τὸν διορισμὸν καὶ ἰδικοῦ του ὑφυπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν (τοῦ Πτ. Σαρηγιάννη).

Τὴν 27ην Νοεμβρίου οἱ ὑπουργοὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ε.Α.Μ. εἰς τὴν κυβέρνησιν Παπανδρέου, ἐπέδωσαν εἰς τὸν πρωθυπουργὸν γραπτὴν συμφωνίαν περὶ δημιουργίας τμήματος ἐθνικοῦ στρατοῦ (μὲ τὴν συμμετοχὴν τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρ-

χίας, τοῦ Ἱεροῦ Λόχου, μονάδος τοῦ Ε.Δ.Ε.Σ.καὶ μιᾶς ταξιαρχίας τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. ἴσης πρὸς τὸ ἄθροισμα τῶν τριῶν πρώτων καὶ μὲ ἴσον ὁπλισμόν). Ἡ συμφωνία ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν κ. Παπανδρέου καὶ ἐχαιρετίσθη ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδαν ὡς «συμβολὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. στὴν ὁμαλὴ δημοκρατικὴ ἐξέλιξη», ἀλλὰ τὴν ἐπομένην (28 Νοεμβρίου) ὁ κομμουνιστὴς ὑπουργὸς Ζέβγος ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸν πρωθυπουργόν, ὅτι τὸ Κόμμα του δὲν ἀποδέχεται πλέον τὴν συμφωνίαν καί, παρὰ τὴν ἐνυπόγραφον δέσμευσίν του, θέτει νέους ὅρους χωρὶς νὰ τοὺς διακηρύξῃ. Ἡ τελευταία παραπλανητικὴ ἐνέργεια τῶν κομμουνιστῶν δὲν διήρκεσεν οὔτε 24 ὥρας. Κατὰ τὴν ἐκτίμησίν των, εἶχε φθάσει «ἡ κατάλληλη στιγμὴ διὰ τὴν ἐπανάστασιν».

Τὴν 30ὴν Νοεμβρίου, ὁ Σιάντος ἔστειλεν πρὸς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. εἰς Λαμίαν τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

«Νὰ κινηθοῦν ἅμα λήψει τὰ συντάγματα 42ον, 32ον (Στερεᾶς Ἑλλάδας) 7ον (Εὐβοίας) καὶ 11ον (Κορίνθου) ὁλοταχῶς πρὸς τὰς Ἀθήνας»

Τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1944 ἡ ΟΠΛΑ μετονομασθεῖσα εἰς «Ἐθνικὴν Πολιτοφυλακὴ» (ἡ ἀστυνομία τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.), ὤφειλε νὰ παραδώσῃ ὑπηρεσίαν, διαλυομένη, εἰς τὴν Ἐθνοφυλακήν. Δὲν τὸ ἔπραξεν ὅμως, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ε.Α.Μ. Εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ πρωθυπουργοῦ ὅπως συνταχθῇ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου πρὸς ρύθμισιν τοῦ ζητήματος, οἱ ὑπουργοὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ε.Α.Μ. (Γ. Ζέβγος, Μ. Πορφυρογένης, Α. Σβῶλος, Ἠ. Τσιριμῶκος, Α. Ἀγγελόπουλος καὶ Ν. Ἀσκούτσης) ἀπήντησαν μὲ τὰς παραιτήσεις των.

Ταυτοχρόνως ἀνασυνεκροτεῖτο ἡ Κ.Ε. τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. (μὲ μέλη τοὺς Σιάντον, Μάντακαν καὶ Χατζημιχάλην), κατὰ παράβασιν τῆς συμφωνίας τῆς Γκαζέρτας, ἀπεφασίζετο ἡ κήρυξις γενικῆς ἀπεργίας καὶ ἐζητεῖτο ὑπὸ τοῦ Ε.Α.Μ. ἄδεια διὰ τὴν συγκρότησιν συλλαλητηρίου τὴν 3ην Δεκεμβρίου. Ἡ ὥρα τῆς «τελικῆς ἐφόδου» εἶχεν σημάνει.

Τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα

Ἡ Κυβέρνησις ἀρχικῶς ἔδωσεν τὴν ἄδειαν διὰ τὸ συλλαλητήριον τῆς 3ης Δεκεμβρίου. Κατόπιν ὅμως, ἐνημερωθεῖσα ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τὴν μετατροπὴν τοῦ συλλαλητηρίου εἰς ἐπανάστασιν καὶ ἰδίως πληροφορηθεῖσα τὴν ἀνασύστασιν τῆς Κ.Ε. τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. τὸ ἀπηγόρευσεν. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὅμως ἦτο ἀποφασισμένον νὰ προχωρήσῃ καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ὀπαδούς του νὰ ἀγνοήσουν τὴν κυβερνητικὴν ἀπαγόρευσιν. Τὸ πρωὶ τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944, ὁ «Ριζοσπάστης» ἀπευθύνει ἀνοικτὴν πρόσκλησιν πρὸς ἐξέγερσιν, καλῶν *«τοὺς μπαρουτοκαπνισμένους μαχητὲς τοῦ ΕΛΑΣ νὰ ἀπελευθερώσουν τὴ χώρα ἀπὸ τὴ ντόπια ἀντίδραση καὶ τὴν ξενικὴ κατοχή»*

Τὸ συλλαλητήριον, ὅπως ἦτο ἑπόμενον, μετετράπη εἰς αἱματηρὰν σύγκρουσιν μετὰ τῆς ἀστυνομίας, ἡ ὁποία ἤνοιξεν πῦρ ὅταν οἱ διαδηλωταὶ ἀφοῦ ἐπετέθησαν ἐναντίον τῆς κατοικίας τοῦ πρωθυπουργοῦ ὅπου ἔρριψαν χειρομβοβμβίδας καὶ ἐσταμάτησαν ἕνα φρουρὸν ἀστυφύλακα,ἤρχισαν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Πόλεων (Βασιλίσσης Σοφίας) φονεύσαντες ἕνα ἀρχιφύλακα.

Τὴν ἐπομένην, οἱ ἐλασῖται ἤρχισαν τὴν κατάληψιν τῶν ἀστυνομικῶν τμημάτων καὶ ἐξαπέλυσαν ἐπιθέσεις κατὰ τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας, τῶν φυλακῶν καὶ ἄλλων δημοσίων κτιρίων. Ταυτοχρόνως ἡ 2α μεραρχία τοῦ ΕΛΑΣ ἐπετέθη κατὰ τοῦ στρατωνισμοῦ τῆς Ταξιαρχίας Ρίμινι, τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν στρατώνων Μακρυγιάννη.

Αἱ ὀλιγάριθμοι ἐθνικαὶ δυνάμεις προέβαλον πείσμονα ἀντίστασιν ἐπὶ πολλὰς

ἡμέρας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀνέτρεψαν τὸ κομμουνιστικὸν σχέδιον περὶ δημιουργίας «τετελεσμένου γεγονότος» και ἔδωσαν εἰς τοὺς Ἄγγλους τὴν δυνατότητα νὰ ἐπέμβουν καὶ μὲ μίαν γενικὴν ἐπίθεσιν τὴν 3ην Ἰανουαρίου 1945 νὰ ἀνατρέψουν τον ΕΛΑΣ καὶ νὰ τὸν καταδιώξουν πέραν τῶν Ἀθηνῶν.

Τὰ Δεκεμβριανὰ ἐγκλήματα

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν 33 ἡμερῶν τοῦ κινήματος οἱ κομμουνισταὶ κινητοποιήσαντες τὸ «λοῦμπεν-προλεταριᾶτον» διέπραξαν ἄγρια ἐγκλήματα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς λεηλασίας καὶ τὰς καταστροφάς, (ἀνατινάξεις, ἐμπρησμοὺς κλπ.) ἐξετέλεσαν καὶ πολλὰς χιλιάδας ἄνδρας, γυναίκας καὶ παιδιὰ μὲ ἀγριότητα ἀπίστευτον. Συμφώνως πρὸς ὡρισμένους ὑπολογισμούς, τὰ θύματα τῶν κομμουνιστῶν ἀνέρχονται εἰς 46.871, ὁ δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνὸς εἶχεν ἀναφέρει τὸν ἀριθμὸν τῶν 65.000.

Μεταξὺ τῶν σφαγιασθέντων ἦσαν 275 ἱερεῖς, 239 ἐκπαιδευτικοί, 120 ἰατροί, 33 ταχυδρομικοί, 246 συνδικαλισταί, 9 πυροσβέσται καὶ χιλιάδες ἐργάται, βιοτέχναι, ἐπαγγελματίαι καὶ οἰκοκυραί.

Εἰς τὸ Περιστέρι οἱ κομμουνισταὶ ἐξετέλουν μὲ ὁμαδικὸν τουφεκισμὸν τὰ θύματά των καὶ τὰ ἔρριπταν εἰς ἕνα ὄρυγμα. Εἰς τὰ διυλιστήρια τῆς Οὔλεν ἀπεκεφάλιζαν τὰ θύματά των μὲ τσεκούρι καὶ τὰ ἔθαβαν εἰς ἕνα χωράφι. Εἰς τὸ πεδίον βολῆς τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων ἐξετέλουν ὁμαδικῶς χωροφύλακας καὶ πολίτας..

Εἰς τὸ πηγάδι τοῦ Ἁγίου Πέτρου Καισαριανῆς ἐσκότωναν μὲ μίαν σφαίραν ἐξ ἐπαφῆς. Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ εἰς τὸ Ροσινιὸλ εἰς τὰ Σεπόλια. Παρόμοια ὁμαδικὰ ἐγκλήματα ἔγιναν εἰς τὰ Νταμάρια τῆς Κυψέλης καὶ τῆς Καισαριανῆς, τὰ Τουρκοβούνια τὴν Χωματερή, τὴν Γούβα, τὸ Μπραχάμι, τὸ Δουργούτι, τὸ ἄσυλο τῆς Καισαριανῆς κλπ.

Ἰδοὺ πῶς περιέγραψεν εἰς τὸ δικαστήριον ὁ κομμουνιστὴς Στ. Λιόλιος τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐφόνευεν τὰ θύματά του εἰς τὰ διυλιστήρια τῆς Οὔλεν.

«Τοὺς διέταζα πρῶτα νὰ γδυθοῦν κι ὕστερα τοὺς ἔβαζα νὰ γονατίσουν στὸ χῶμα καὶ νὰ σκύψουν τὸ κεφάλι πάνω σὲ μεγάλες πέτρες, ποὺ εἶχα ἀραδιάσει ἔξω ἀπὸ τὸ διυλιστήρια. Τότε ἔπαιρνα τὸ τσεκοῦρι καὶ τοὺς ἔδινα μιὰ τσεκουριὰ πίσω στὸ κεφάλι καὶ ἂν δὲν τοὺς ἀποτελείωνα μὲ τὴν πρώτη, τοὺς ἔδινα καὶ δεύτερη καὶ τρίτη ὥσπου "νὰ τὰ βροντήξουν»... Ἄλλα παλληκάρια ὅπως ὁ Τζογανᾶκος ἢ ὁ Μακαρόνας, τοὺς ἔδιναν κάμποσες μαχαιριὲς στὴν καρδιὰ καὶ κατόπιν ἐρχόταν ἀλλουνοῦ ἡ σειρά."Οταν κουραζόμουνα ἔπαιρνε ἄλλος τὴ θέση μου...»

Ἄλλοι τέτοιοι δήμιοι ἦταν ὁ Μπουρδῆς ὁ ὁποιος ἔσφαξεν ἰδιοχείρως 165 ἄτομα, ὁ Μονέδας ὁ ὁποῖος ἐβούλωνε τὰ στόματα τῶν θυμάτων του μὲ τὰ σπλάχνα τους κ.ἄ.

Οἱ λόγοι τῶν ἐκτελέσεων αὐτῶν ἦσαν ἀπίστευτοι. Ἰδοὺ μερικὰ παραδείγματα ἐντελῶς εἰς τὴν τύχην. Ἐξετελέσθησαν: Ὁ Γ. Φέξης ἐπειδὴ ὁ πατέρας του ἦτο εἰς τὸν Ε.Δ.Ε.Σ. Ὁ Δ. Δημητρέσας ἐπειδὴ ἦτο συνταξιοῦχος μάγειρος τοῦ Γεωργίου Α'. Ὁ Γ. Καραμαλέγκος ἐπειδὴ ἦτο ἰδιοκτήτης ἑνὸς τυπογραφείου ὅπου κάποτε ἐτυπώνετο ἡ ἐφημερὶς τῶν τροτσκιστῶν. Ὁ Ι. Λιναρδοῦτσος ἐπειδὴ ἦτο ἄλλοτε κομμουνιστὴς ἀλλὰ ἀπεχώρησε ἀπὸ τὸ κόμμα. Ὁ Στ. Παπαγεωργίου ἐπειδὴ ἀνῆκε εἰς τὸν Ε.Δ.Ε.Σ. Ἡ Γ. Ἀδαμοπούλου ἐπειδὴ τὰ ἀδέλφια της ἦσαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν τῆς Μ. Ἀνατολῆς καὶ ὁ Κ. Μπαλόσης ἐπειδὴ ὁ υἱός του ὑπηρέτει εἰς τὸν ἴδιον Στρατόν. Ὁ Κ. Πάλλας ἐπειδὴ κερνοῦσε τοὺς Ἄγγλους ὅταν εἰσῆλθον ὡς σύμμαχοι εἰς Ἀθήνας. Ὁ Ι. Πατάκης, ἁπλῶς ἐπειδὴ ἦτο ἱερεύς. Ὁ Γ. Χατζημιχάλης ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ εἶναι μακρυνὸς συγγενὴς τοῦ στρατηγοῦ Χατζημι-

χάλη. Ὁ Κατάρας ἐπειδὴ ὑπηρέτησεν εἰς τὴν Ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν. Ὁ Δ. Κατρακάδης ἐπειδὴ ἦτο δικαστής. Ὁ Χρ. Σπηλιόπουλος ἐπειδὴ ἦτο κουνιάδος ἀστυνομικοῦ, ὁ Ν. Γαβριλᾶτος ἐπειδὴ ὁ πατέρας του ἦτο «ἀντιδραστικός», ἡ Ε. Γαβριλάτου ἐπειδὴ ἦτο ἀρραβωνισμένη μὲ χωροφύλακα κ.ο.κ.

Μεταξὺ τῶν σφαγιασθέντων ἦσαν ἡ μεγάλη μας τραγωδὸς Ε. Παπαδάκη, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ι. Θεοφανόπουλος, ὁ παλαιὸς συνδικαλιστὴς Κορώνης, εἰσηγητὴς τῆς φιλεργατικῆς νομοθεσίας ἐπὶ Βενιζέλου, ὁ Δ. Καβαλιερᾶτος ἄλλοτε γενικὸς γραμματεὺς τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. καὶ Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Σερβιτόρων, ὁ Εὐάγ. Βελισσαρίου πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως Ὑπαλλήλων Λαχαναγορᾶς, ὁ Α. Φαρδῆς, γενικὸς γραμματεὺς τῶν ἐργατῶν λιμένος Πειραιῶς ἐπὶ εἰκοσαετίαν, ὁ Δ. Βασιλάκης τροχιοδρομικός, γραμματεὺς τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., ὁ Ζ. Χαλίδας, πρόεδρος θυρωρῶν πολυκατοικιῶν Ἀθηνῶν, ὁ Δ. Παπανικολάου πρόεδρος τῶν ἐργατῶν Κέντρου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ σωματείου λιθογράφων Ἀθηνῶν, ὁ Ι. Τσάπης φορτοεκφορτωτής, πρόεδρος τοῦ ἐργατικοῦ Κέντρου Πειραιῶς, ὁ Ν. Μιχαηλίδης, κουρεύς, γενικὸς γραμματεὺς Ὁμοσπονδίας Κουρέων καὶ Κομμωτῶν Ἑλλάδος, ὁ Ε. Λεονταράκης, γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδίας Οἰκοδόμων Ἑλλάδος καὶ ἄλλοι.

Κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ἔπεσαν μαχόμενοι ἐναντίον τοῦ κομμουνισμοῦ 474 ἀξιωματικοὶ καὶ 2.117 στρατιῶται τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Ἐπίσης ἔπεσαν 93 ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς, 52 τῆς ἀστυνομίας πόλεων καὶ 4 τοῦ πυροσβεστικοῦ σώματος, 143 ὑπαξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς καὶ 39 τῆς ἀστυνομίας πόλεων καθὼς καὶ 220 χωροφύλακες, 104 ἀστυφύλακες καὶ 5 πυροσβέσται.

Ὁμαδικαὶ σφαγαὶ ἔγιναν ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς καὶ εἰς τὴν Καλαμάταν, τὸν Φενεὸν καὶ τὸν Παρνασσόν.

Εἰς τὴν πηγάδα τοῦ Μελιγαλᾶ ἔρριξαν 300 θύματα. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Παρνασσοῦ, τὰ Καρκάλια, ἔρριχναν τὰ θύματά των (κυρίως ὁμήρους ἐξ Ἀθηνῶν) ζωντανὰ εἰς ἕνα ἀπόκρημνον καὶ βαθὺ σπήλαιον ὅπου συνετρίβοντο καὶ ἀπέθαινον εἴτε ἀμέσως εἴτε βραδέως.

Ἄλλη ἐγκληματικὴ ἐνέργεια τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ κίνημα ὑπῆρξεν καὶ ἡ «ὁμηρία» ὅταν ὁ ὑποχωρῶν ΕΛΑΣ ἔσυρεν βιαίως μαζί του χιλιάδας ὁμήρων ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ εἴτε ἐξετελέσθησαν κατὰ τὴν πορείαν εἴτε ἀπέθανον ἀπὸ τὰς κακουχίας. Οἱ ὅμηροι ὑπελογίσθησαν εἰς 46.871 ἐξ ὧν οἱ 9.800 ἀπὸ τὰς Ἀθήνας.

Ἡ ζημία τῶν Δεκεμβριανῶν διὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξεν ἀνυπολόγιστος. Διότι δὲν εἶναι μόνον οἱ νεκροί, οἱ ὅμηροι, οἱ σφαγέντες, τὰ ἐρείπια καὶ αἱ λεηλασίαι. Εἶναι καὶ τὸ πλῆγμα τὸ ὁποῖον κατεφέρθη κατὰ τοῦ κύρους της Χώρας τὸ ὁποῖον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐσωτερικῶς ἔκρυθμον κατάστασιν καὶ τὸν ἐπακολουθήσαντα συμμοριτοπόλεμον ἐματαίωσεν τὴν ἱκανοποίησιν τῶν Ἐθνικῶν της διεκδικήσεων.

Εἶναι ἀκόμη καὶ τὸ ψυχολογικὸν τραῦμα τὸ ὁποῖον ἐδέχθη ὁ λαός, ὁ ὁποῖος ἀντὶ τῆς ἀναμενομένης ἀναδημιουργίας ἐδοκίμαζεν τὰς κομμουνιστικὰς ἀγριότητας.

Αἱ ἐπίσημοι θέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τὰ Δεκεμβριανά

Ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν συντριβὴν τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος καὶ τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῶν συνεργαζομένων μετ' αὐτοῦ δῆθεν πολιτικῶν ὀργανώσεων (Σιάντος, Ζέβγος, Πορφυρογένης, Σβῶλος, Ἀγγελόπουλος, Μάντακας κλπ.) εἰς ὑπόμνημά της πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Δαμασκηνὸν ἔγραψεν μεταξὺ τῶν ἄλλων.

«Ἔγινε ἕνα κίνημα, ποὺ ὅλοι ἀναγνωρίζουν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ, ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀποφευχθῇ... Καὶ δυστυχῶς κατὰ τὸ κίνημα αὐτὸ ἔγιναν ὅσα ἔγιναν ἐναντίον ἀμάχων καὶ ἀθώων» («Ριζοσπάστης» 3 Ἀπριλίου 1945).

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὅμως συνήρχετο ἡ 11η Ὀλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐλάμβανε τὴν ἀκόλουθον ἀπόφασιν, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη μετὰ 19 ἡμέρας εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» τῆς 24ης Ἀπριλίου 1945:

«Ὁ ἀγώνας τοῦ Δεκέμβρη εἶναι μιὰ παλλαϊκὴ ἔνοπλη ἀντίσταση ἐνάντια στὸ πραξικόπημα τῆς ἀντίδρασης, ποὺ ἤθελε νὰ ἀνακόψη μὲ τὴ βία τὴν ὁμαλὴ καὶ εἰρηνικὴ δημοκρατικὴ ἐξέλιξη τῆς χώρας. Εἶναι τὸ διαμάντι τοῦ ἀγῶνα τοῦ Ἔθνους μας γιὰ τὴ δημοκρατικὴ ἀναδημιουργία καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδας. Εἶναι ἡ πιὸ ἔμπρακτη ἐκδήλωση τοῦ ἀγῶνα ποὺ διεξάγουν οἱ ἐλεύθεροι λαοὶ ἐνάντια στὶς σκοτεινὲς δυνάμεις τῆς διεθνοῦς ἀντίδρασης. Ὁ Ἀγώνας τοῦ Δεκέμβρη δημιουργεῖ ἕνα μεγάλο καὶ πολύτιμο ἠθικὸ κεφάλαιο στὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὸ ἐξωτερικό, ποὺ πολὺ γρήγορα θὰ βρῆ τὴν ἀξιοποίησή του, γιατὶ εἶναι ἀγώνας ἐνάντια στὴ φασιστικὴ τυραννία, εἶναι ἀγώνας ἀπόλυτα σύμφωνος μὲ τοὺς διακηρυγμένους σκοποὺς καὶ τὶς ἠθικὲς ἀρχὲς τοῦ πολέμου, ποὺ διεξάγει ὅλη ἡ προοδευτικὴ ἀνθρωπότητα. Ὁ ἀγώνας τοῦ Δεκέμβρη τοποθετεῖ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ στὶς πρῶτες γραμμὲς τῆς ἀπελευθερωτικῆς πάλης τῶν λαῶν γιὰ τὴ συντριβὴ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων τῆς βίας, γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῶν ἀντιφασιστικῶν ἀρχῶν τοῦ πολέμου, τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας».

Οὕτω εἰς μὲν τὸ ὑπόμνημά των πρὸς τὸν Ἀντιβασιλέα οἱ κομμουνισταὶ καὶ οἱ συνοδοιπόροι των ἔλεγαν ὅτι τὸ κίνημα δὲν ἔπρεπε νὰ γίνη καὶ ὅτι κατ' αὐτὸ διεπράχθησαν ἐγκλήματα ἐναντίον «ἀμάχων καὶ ἀθώων», εἰς δὲ τὴν ἰδιαιτέραν ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι χαρακτηρίζουν τὸν Δεκέμβριον «διαμάντι τοῦ ἀγῶνα τοῦ Ἔθνους καὶ «ἀγῶνα σύμφωνο μὲ τοὺς διακηρυγμένους σκοποὺς καὶ τὶς ἠθικὲς ἀρχὲς τοῦ πολέμου, ποὺ διεξάγει ἤδη ὅλη ἡ προοδευτικὴ ἀνθρωπότητα».

Ἀργότερα, μετὰ δίμηνον, ἐνώπιον τῆς 12ης Ὁλομελείας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (25-27 Ἰουνίου 1945), ὁ Ν. Ζαχαριάδης ἐδήλωνε τὰ ἑξῆς:

«Ἀγριότητες ἔγιναν (κατὰ τὸν Δεκέμβρη) καὶ τέτοιες ἔκαμαν καὶ μέλη τοῦ Κόμματος. Τέτοια μέλη, ποὺ εἴτε προβοκάτορες ἦσαν, εἴτε δὲν ἦσαν ἄξια νἆναι μέλη τοῦ Κόμματος. Φυσικὰ οἱ πράξεις ποὺ ἔκαναν τὰ μέλη τοῦ Κόμματος δημιουργοῦν εὐθῦνες γιὰ τὸ ἴδιο. Μὰ μιὰ ποὺ τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν ἔδωσε τέτοια γραμμὴ καὶ αὐτοὺς ποὺ ἔκαμαν ὑπερβασίες καὶ τὶς ὑπερβασίες τὶς ἴδιες ἀπεκήρυξε καὶ τὶς ἀποκηρύσσει, δὲ δημιουργεῖται ζήτημα ἠθικῆς τάξης γιὰ τὸ Κ.Κ.Ε. Γιατὶ τὸ κόμμα μας ἔχει τὸ θάρρος νὰ διακηρύξη ὅτι περιπτώσεις ὅπως τοῦ Κορώνη, εἴτε τῆς ἠθοποιοῦ Παπαδάκη, δὲ μποροῦν νὰ βροῦν δικαίωση καὶ πρέπει νὰ καταδικασθοῦν ἀνοιχτά».

Εἰς τὴν ἰδίαν Ὁλομέλειαν ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἶπεν διὰ τὴν ὁμηρίαν:

«Μένει τὸ ζήτημα τῆς ὁμηρίας. Τὸ λάθος δὲν εἶναι ὅτι διατάχθηκε ἡ ὁμηρία ἀπὸ τ' ἀπάνω. Τὸ λάθος εἶναι ὅτι διατάχθηκε ἡ ὁμηρία χωρὶς πειθαρχία καὶ σχέδιο καὶ ἐκφυλίστηκε σὲ ἐξωπολιτικὴ πράξη».

Μετ' ὀλίγους μῆνας ὁ Μπαρτζώτας ἀνέφερεν τὰ ἑξῆς εἰς τὸ 7ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. (1-6 Ὀκτωβρίου 1945):

«Ἔχουμε ἀκόμα τὸ Δεκέμβρη καὶ τὶς ὑπερβασίες ποὺ ἔγιναν. Μέσα στὰ λάθη ποὺ ἔγιναν τὸ Δεκέμβρη ἔχουμε καὶ πολλὰ ποὺ ἀφοροῦν τὴν Κ.Ο.Α. (Κομμουνιστικὴ Ὀργάνωση Ἀθήνας). Τὸ Δεκέμβρη σὲ πολλὲς πλευρὲς μᾶς ἔφυγε ἡ κατάσταση ἀπὸ τὰ χέρια μας»

Τρεῖς μῆνας μετὰ τὸ 7ον συνέδριον ὁ Μπαρτζώτας μὲ ἄρθρον του εἰς τὸν «Ριζοσπάστην» (13 Ἰανουαρίου 1946), λησμονῶν τὰ «λάθη» ἔγραφεν:

«Ὁ μεγάλος Δεκέμβρης χαράχθηκε βαθειὰ μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ λαοῦ καὶ μισήθηκε θανάσιμα ἀπὸ τὸν «κόσμο» τῆς ἀντίδρασης καὶ δικαιολογημένα. Γιὰ πρώτη φορὰ ἡ πλουτοκρατία καὶ ἡ ὀλιγαρχία πλήρωσε καὶ πλήρωσε λίγο ἀκριβά.»

Ἐξ ἄλλου ἡ «Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρηση» εἰς τὸ τεῦχος της τοῦ Δεκεμβρίου 1945, ἔγραφεν:

«Ἡ ἐξέγερση τοῦ Δεκέμβρη εἶναι πιστὴ συνέχιση καὶ ἀνάπτυξη τῶν ἐθνικοαπελευθερωτικῶν παραδόσεων τοῦ 1821. Ὁ Δεκέμβρης, σὰ συνέχεια καὶ ἀναπόσπαστο κομμάτι τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα, γίνεται ταυτόχρονα ἱστορικὸ ἐργαστήριο τῆς νέας Ἑλλάδας»

Καὶ τὸ 8ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. (Αὔγουστος 1961) ἐνέκρινε τὴν «ἡρωικὴ ἀντίσταση τοῦ Δεκέμβρη» ποὺ τὴν ἐχαρακτήρισε ὡς «συνέχεια τῶν ἀγώνων τῆς ἀντίστασης».

Ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας

Τὴν 10ὴν Ἰανουαρίου 1945, τὸ Κ.Κ.Ε. ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἀνακωχήν. Ἡ πρότασις ἔγινεν δεκτὴ καὶ ἤρχισαν συνομιλίαι μεταξὺ ἐκπροσώπων τοῦ Κ.Κ.Ε.-Ε.Α.Μ. καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, αἱ ὁποῖαι ἀπέληξαν εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας ὑπογραφεῖσαν τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1945. Βάσει αὐτῆς τῆς συμφωνίας τὸ Κ.Κ.Ε. ἐλάμβανεν ὅλα ὅσα εἶχε ζητήσει πλὴν τῆς γενικῆς ἀμνηστείας. Νομιμότητα δράσεως, ἄρσιν τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, ἀτιμωρησίαν τῆς ἡγεσίας του, διεξαγωγὴν δημοψηφίσματος διὰ τὸ πολιτειακὸν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, ἐκκαθάρισι τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ κλπ. Ἔδιδε δὲ ἐλάχιστα, δηλ. ἕνα ὡρισμένον ἀριθμὸν ὅπλων τοῦ ΕΛΑΣ ὁ ὁποῖος θὰ διελύετο καὶ ποὺ ἐκαθορίζετο εἰς τὴν συμφωνίαν, καὶ τὴν δυνατότητα νὰ διωχθοῦν ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἁπλοὺς ὀπαδούς του εἶχαν διαπράξει καθαρῶς ποινικὰ ἀδικήματα (φόνους κλπ.) Συνεπῶς τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπεκαθίστατο ὡς ἰσότιμον προς τὰ ἄλλα κόμματα, ἐνῶ ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκκαθαρισθῇ ὡς ὑπόλογος. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ Βάρκιζα θὰ ἠδύνατο νὰ σημάνῃ τὴν ἔναρξιν μιᾶς ἐποχῆς εἰρηνικῆς ἀναδημιουργίας διὰ τὸν τόπον ἐὰν τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν τὴν ἐθεώρει ἁπλῶς καὶ μόνον ὡς ἕνα ἀναγκαῖον καὶ προσωρινὸν ἐλιγμόν, διὰ νὰ κερδίσῃ χρόνον, νὰ ἀνασυντάξῃ τὰς δυνάμεις του καὶ νὰ περάσῃ εἰς νέαν ἐπίθεσιν.

Τὰ αἴτια τῆς ἀποτυχίας τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος

Ἡ «τελικὴ ἔφοδος» τοῦ Κ.Κ.Ε. πρὸς τὴν ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν τόσον ἐπιμελῶς προετοίμαζεν ἀπὸ τὸ 1941, ἀπέτυχεν. Τὰ κυριώτερα αἴτια τῆς ἀποτυχίας ἦσαν τὰ ἑξῆς:

1. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τὸ κίνημα ὑπέστη πλήρη ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἀπομόνωσιν. Ἔλλειψεν ἡ ἐνεργητικὴ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ εἰς αὐτὸ καὶ ἐπῆλθεν ἀγεφύρωτος διάστασις μεταξὺ τῆς κομμουνιστικῆς ἡγεσίας καὶ τῆς μεγάλης ἐαμικῆς μάζης, ἡ ὁποία εἶχε παρασυρθῆ εἰς τὰς κατοχικὰς ὀργανώσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τὰ πατριωτικὰ συνθήματα ποὺ προέβαλλαν τὸ Ε.Α.Μ. καὶ ὁ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ δὲν ἦτο διατεθειμένη νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ διὰ τὴν αἱματηρὰν ἐπιβολὴν τῆς «δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου».

2. Ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπεδείχθη ἐντελῶς ἀνεπαρκὴς καὶ ἀναξία. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρξεν καρπὸς μακρᾶς προπαρασκευῆς, κατὰ τὰς ὁμολογίας τῶν ἰδίων τῶν ἡγετῶν του, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς κατοχῆς, ἡ ἔφοδος διεξήχθη ἀπὸ στρατιωτικῆς ἀπόψεως κατὰ τρόπον ἀνόητον. Ἀντὶ να συγκεντρωθῆ τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς ἐνόπλου κομμουνιστικῆς δυνάμεως διὰ τὴν κατάληψιν τῶν Ἀθηνῶν, διεσπάρη αὕτη εἰς ἀστόχους περιπετείας ἢ ἐκρατήθη ἐν ἀδρανείᾳ διὰ τὴν τήρησιν τῆς «κομμουνιστικῆς τάξεως» εἰς τὰς ἐπαρχίας.

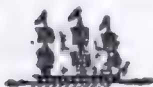
3. Τὰ «λάθη» τῆς ἡγεσίας, (σφαγαί, ὁμηρίαι, καταστροφαὶ κλπ.) συνετέλεσαν εἰς μίαν ἀπρόβλεπτον διὰ τὸ Π.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε. κάμψιν τοῦ δυναμισμοῦ ἀρκετῶν πρώτων καὶ πολλῶν δευτέρων ἐν δράσει στελεχῶν τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ εἰς μίαν ἐκτεταμένην διαφοροποίησιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἡ ὁποία ἔφθασε μέχρι τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ καὶ τῆς ἀντιηγετικῆς κατακραυγῆς.

4. Δὲν προεβλέφθη ἐπαρκῶς ἡ δυνατότης ἀποφασιστικῆς ἀντιδράσεως τῆς Μ. Βρεττανίας.

Ἡ δυναμικὴ παρέμβασις τῶν δυνάμεων τοῦ στρατηγοῦ Σκόμπυ εἰς τὴν κρίσιμον φάσιν τῆς μάχης ἀπετέλεσεν ἀποφασιστικὸν πλῆγμα διὰ τὸ ἠθικὸν τῶν ἐλασιτῶν, τὸ ὁποῖον εἶχε καμφθῆ ἤδη ὑπὸ τὸ βάρος τῶν διαπραχθέντων κατὰ τοῦ λαοῦ ἐγκλημάτων.

5. Τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπεδείχθη εἰς μέγα ποσοστὸν ὡς χαμηλοτάτης ποιότητος, ἀνίκανον νὰ διεξαγάγῃ μίαν κοινωνικὴν ἐπανάστασιν μὲ ἰδεολογικὴν ἔξαρσιν.

6. Ὑπετιμήθη ἡ ἱκανότης ἀντιστάσεως τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων. Οἱ κομμουνισταὶ ἐνόμιζαν ὅτι θὰ κατέβαλλαν εὐχερῶς ἐντὸς ὡρῶν τὴν ταξιαρχίαν Ρίμινι καὶ τὸ σύνταγμα Χωροφυλακῆς ποὺ ἦσαν οἱ κύριοι πυρῆνες τῶν κρατικῶν δυνάμεων. Διὰ τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν συνεκέντρωσαν εἰς Ἀθήνας ὅλας τὰς δυνάμεις των, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπίστευαν ὅτι θὰ ἐπρολάμβαναν τὴν ἀγγλικὴν ἐπέμβασιν διὰ τῆς δημιουργίας «τετελεσμένου γεγονότος». Ἡ ἀποτελεσματικὴ ὅμως ἀντίστασις τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ἀνέτρεψεν τὰ σχέδιά των καὶ ἔδωσεν τὴν εὐχέρειαν εἰς τοὺς Ἄγγλους νὰ ἐπέμβουν, παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἐπέμβασις ἐβράδυνεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Η.' Η ΑΝΤΑΡΣΙΑ (1945 - 1949)

'Ο ἑλιγμὸς τῆς Βάρκιζας καὶ ἡ νέα στρατηγικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ὅπως εἴδαμε, τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1945, μετὰ τὴν ἀπροσδόκητον διὰ τὴν ηγεσίαν του ἀποτυχίαν τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος, τὸ Κ.Κ.Ε. ἠναγκάσθη νὰ ζητήση ἀνακωχήν. Ἐπηκολούθησαν συνομιλίαι, αἱ ὁποῖαι ἀπέληξαν τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1945 εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας, τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον ἀνελύσαμεν ἤδη.

Ἡ συμφωνία αὐτὴ θὰ μποροῦσε νὰ σημάνη τὴν ἔναρξιν μιᾶς περιόδου ὁμαλότητας καὶ ἀνοικοδομήσεως διὰ τὴν χώραν.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ὅμως εἶδε τὴν Βάρκιζαν μόνον ὡς «ἕνα ἀναγκαῖο ἑλιγμὸ» ὡς μίαν «προσωρινὴ ὑποχώρηση», ποὺ θὰ τοῦ ἔδιδε τὴ δυνατότητα νὰ ἐξαπολύση νέαν μεγαλυτέραν ἐπίθεσιν, τὸν περιβόητον «τρίτον γῦρον».

Τὴν 1ην Ἰουλίου 1945, εἰς τὴν 12ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ὁ Ν. Ζαχαριάδης ἐχαρακτήριζε τὴν Βάρκιζαν ὡς *«ἐκδήλωση σύμπτυξης καὶ ἀνακατάταξης τῶν δυνάμεων»*.

Τὸ 1948, ὁ ἴδιος ἔγραψε:

«Γιὰ μᾶς ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας ἀποτελοῦσε μιὰ ὑποχώρηση ποὺ θὰ μᾶς ἐπέτρεπε νὰ ἀνασυντάξουμε τὶς δυνάμεις μας γιὰ νὰ ἐξαπολύσουμε μιὰ καινούργια ἐπίθεση».

Ὁ ἴδιος ἐπίσης, εἰς τὴν εἰσήγησίν του πρὸς τὴν 5ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1949, λέγει:

«Ὁ ΕΛΑΣ ὅπως ἦταν τότε προσανατολισμένος πολιτικὰ καὶ φτιαγμένος ὀργανωτικὰ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ πολεμήση καὶ τότε ἡ ἧττα θἆταν συντριφτικὴ καὶ θἄμαστε χωρὶς τὴν Βάρκιζα, ποὺ μᾶς ἔδωσε τὴν δυνατότητα νὰ ἀνασυνταχθοῦμε πολιτικὰ καὶ ὀργανωτικὰ καὶ νὰ προχωρήσουμε πατώντας στέρεα τώρα στὸ καινούργιο ξεσήκωμα μὲ τὸ Δημοκρατικὸ Στρατὸ Ἑλλάδας».

Εἰς τὴν 6ην ὁλομέλειαν (1949) ἐπαναλαμβάνει:

«Ἡ Βάρκιζα ἀποτελοῦσε μία ὑποχώρηση ποὺ θὰ μᾶς ἐπέτρεπε νὰ ἀνασυντάξουμε τὶς δυνάμεις μας καὶ νὰ ἐξαπολύσουμε μιὰ καινούργια ἐπίθεση. Ἦταν ἕνας ἀπαραίτητος ἑλιγμός».

Ἡ ἰδία ὁλομέλεια εἰς τὴν ἀπόφασίν της ἀναφέρει: «Ὕστερα ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ ἧττα τοῦ Δεκέμβρη ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας στάθηκε ἕνας ἀπαραίτητος ἑλιγμὸς γιὰ τὴν ἀνασύνταξη τῶν λαϊκῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων».

Εἰς δημοσιογραφικήν του συνέντευξιν τῆς 5ης Αὐγούστου 1950 ὁ Ζαχαριάδης ἐδήλωνε:

«Χωρὶς τὴν πολιτικὴ τῆς Βάρκιζας δὲν μποροῦσε νὰ νοηθῇ τρίχρονος ἔνοπλος ἀγώνας».

Εἰς τὸ βιβλίον του «Προβλήματα καθοδήγησης τοῦ Κ.Κ.Ε.» (ἔκδοσις Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., 1952) ὁ τότε ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. γράφει τὰ ἑξῆς ἀποκαλυπτικά:

«Ἡ στρατηγικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. στὴν ἄμεση μεταβαρκιζιανὴ περίοδο ἦταν στρατηγικὴ ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἀναγκαστικὴ ὑποχώρηση, στρατηγικὴ ὑποχωρητικοῦ ἑλιγμοῦ, ποὺ ὅμως γρήγορα πέρασε στὴν ἀνασύνταξη τῶν δυνάμεων γιὰ τὸ πέρασμα στὴ νέα ἐπίθεση. Ἡ ἀνασύνταξη αὐτὴ βασικὰ τελείωσε στὴ 2η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ συνῆλθε, ὄχι τυχαῖα, ἕνα ἀκριβῶς χρόνο ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ ὑπογράφτηκε ἡ Συμφωνία τῆς Βάρκιζας... Στρατηγικὸς σκοπὸς στὴν περίοδο αὐτή, τὴν ἄμεσο μεταβαρκιζιανή, στὴν περίοδο αὐτή, τῆς ἀνασύνταξης, ἦταν ἡ συγκέντρωση πάλι τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐργατικῆς τάξης, τῆς ἐργαζομένης ἀγροτιᾶς καὶ τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ, γύρω ἀπὸ τὸ πρόγραμμα καὶ τὴ γραμμὴ τῆς λαϊκῆς δημοκρατίας... Μὲ τὸ πέρασμα στὸν ἔνοπλο ἀγῶνα ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπίτευξη τοῦ πρώτου στρατηγικοῦ σκοποῦ, μπαίνει τώρα (Φεβρουάριος 1946) νέος στρατηγικὸς σκοπός: ἡ συντριβὴ καὶ ἡ ἐκμηδένιση τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ, ποὺ εἶναι τώρα τὸ κύριο στήριγμα τῶν ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ. Πρὸς τὰ ἐκεῖ κατευθύνεται καὶ τὸ βασικό μας χτύπημα».

'Αλλὰ καὶ ὁ Δημ. Παρτσαλίδης, ἐκ τῶν κορυφαίων μελῶν τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε., ποὺ ἀνεδείχθη ἀπὸ τὸ 8ον Συνέδριον τοῦ Αὐγούστου 1961 (τὸ ὁποῖον διέγραψε τὸν Ζαχαριάδην καὶ ἀπὸ μέλος τοῦ κόμματος), ἐδήλωσεν εἰς τὴν 7ην 'Ολομέλειαν τοῦ Μαΐου 1950 καὶ τὰ ἑξῆς:

«Τὸ σύνθημα τῆς ὁμαλῆς δημοκρατικῆς ἐξέλιξης μιᾶς διευκόλυνε νὰ καταχτήσουνε τὶς μάζες, νὰ τὶς συγκεντρώσουμε γύρω ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς λαϊκῆς δημοκρατίας, νὰ τὶς πείσουμε μὲ τὴν ἴδια τους τὴν πεῖρα γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς καινούργιας ἐξόρμησης».

Εἶναι λοιπὸν φανερὸν ὅτι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ Κ.Κ.Ε. εἶδε τὴν Βάρκιζαν μόνον ὡς ἕνα ἐλιγμόν, ὡς μίαν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐξαπόλυσιν τῆς νέας ἐνόπλου ἐπιθέσεως, καὶ ὅτι ἐπ' αὐτῆς τῆς προοπτικῆς ἐβάσισεν ὁλόκληρον τὴν στρατηγικὴν καὶ τακτικήν του μετὰ τὴν Βάρκιζαν.

Ἡ ἐξασφάλισις τῶν προϋποθέσεων τῆς ἀνταρσίας

'Ενῷ διεξήγοντο ἀκόμη αἱ συνομιλίαι εἰς τὴν Βάρκιζαν, τὸ Κ.Κ.Ε. προετοίμαζεν ἤδη τὴν νέαν ἐπανάστασιν. Τὴν ἰδίαν σχεδὸν ὥραν ποὺ εἰς τὴν Βάρκιζαν οἱ ἀντιπρόσωποί του ὡμίλουν διὰ «ὁμαλότητα» καὶ «εἰρήνη», τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο του, ποὺ ἦτο ἐγκατεστημένον εἰς τὰ Τρίκαλα, ἐλάμβανε δύο βαρυσημάντους ἀποφάσεις. Μὲ τὴν μίαν, ἀπεφάσιζε νὰ στείλῃ τὰ ἐμπειροπόλεμα στελέχη του εἰς τὸ παραπέτασμα, διὰ νὰ τὰ διαφυλάξῃ, νὰ βελτιώσουν τὴν στρατιωτικήν των κατάρτισιν καὶ νὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ ἐν καιρῷ, καὶ μὲ τὴν ἄλλην, διέτασσε νὰ ἀποκρυβοῦν τὰ ὅπλα τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

'Η ὕπαρξις αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ἀπεκαλύφθη ἀπὸ τὸν Κ. Καραγιώργην, ὁ ὁποῖος σὲ ἕνα ὑπόμνημά του τῆς 18ης Μαρτίου 1948 πρὸς τὸν Ν. Ζαχαριάδην γράφει:

«Εἶναι δυστύχημα ποὺ ἡ σημαντικὴ ἀπόφαση τῆς ἡγεσίας γιὰ τὴν ἀπόκρυψη τοῦ ὁπλισμοῦ δὲν συνοδεύτηκε τεχνικὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόφαση νὰ βγοῦν στὸ ἐξωτερικὸ καὶ ὅλοι αὐτοὶ ποὺ τὰ ἔκρυψαν. Αὐτὸ ἦταν ὁλότελα δυνατὸ γιὰ τὴ Ρούμελη ἀκόμα ἴσως καὶ γιὰ τὸ Μωριά».

Καὶ ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὅμως αὐτὴ ἡ ὁμολογία, ὑπάρχουν τὰ πράγματα. 'Απὸ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Βάρκιζας ἕως τὸ τέλος τοῦ 1946, ὁ ἐθνικὸς στρατὸς ἀνεῦρε καλῶς κρυμμένα καὶ συσκευασμένα 41.347 τουφέκια, 2.010 αὐτόματα, 3.534 περίστροφα, 810 πολυβόλα, 168 ὁμαδικοὺς ὅλμους, 137 ἀντιαρματικὰ καὶ 96 πυροβόλα.

Ταυτοχρόνως 8.000 ἐμπειροπόλεμα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔφευγαν εἰς τὸ Παραπέτασμα καὶ συγκεντρώθηκαν τελικῶς εἰς τὸ Μποῦλκες τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Οὐσιαστικῶς λοιπόν, ἡ κομμουνιστικὴ ἐπανάστασις δὲν ἔπαυσεν οὔτε πρὸς στιγμήν. 'Απλῶς ἐπέρασεν ἀπὸ μίαν φάσιν ἀνάπαυλας, ἡ ὁποία ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν ὀργάνωσιν μιᾶς νέας ἐπιθέσεως. Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1945 ὑπεγράφη ἡ Βάρκιζα. Τὸν ἴδιο μῆνα ἐλήφθησαν αἱ ἀποφάσεις διὰ τὴν ἀπόκρυψιν τῶν ὅπλων καὶ τὴν φυγάδευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τῶν μελλοντικῶν στελεχῶν τοῦ «τρίτου γύρου». Τρεῖς μῆνας ἀργότερον, τον Μάϊον τοῦ 1945 ἔρχεται ὁ Ζαχαριάδης ἀπὸ τὴν Γερμανίαν διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε., μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἔνοπλον ἐπανάστασιν. Διερχόμενος ἐκ Παρισίων, ἐδήλωσεν εἰς τὸν δημοσιογράφον κ. Μακρίδην ὅτι *«θὰ ξαναρχίσει τὸν ἔνοπλο ἀγῶνα ὅπου καὶ ὅπως μπορεῖ».* Καὶ ὅτι ἡ διαφορὰ ἀπὸ τὸν Δεκέμβρη θὰ εἶναι πὼς *«ἂν ξαναρχίσει ἡ ἔνοπλη σύρραξη ποτὲ δὲ θὰ καταθέσει τὰ ὅπλα».*

Αἱ δύο βασικαὶ προϋποθέσεις τῆς ἀνταρσίας, τὰ ὅπλα καὶ τὰ στρατιωτικὰ στελέχη, ἐξησφαλίσθησαν. Ἀπέμενεν ἡ πρακτικὴ προπαρασκευὴ διὰ τὴν ἐξαπόλυσιν τῆς ἀνταρσίας.

Ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἀνταρσίας

Ἡ προετοιμασία τῆς νέας ἐνόπλου ἐπιθέσεως ἤρχισεν ἀμέσως σχεδὸν μὲ τὴν ἄφιξιν τοῦ Ζαχαριάδη εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τρόπον ἀποδεικνύοντα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς γενικοῦ σχεδίου τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ πρὸς κατάληψιν τῆς χώρας μας. Ὅπως ἀναλύει ὁ κ. Θ. Παπακωνσταντίνου εἰς τὸ ἔργον του «Ἀνατομία τῆς Ἐπαναστάσεως», ἡ προετοιμασία αὐτὴ ὑπῆρξε πολύπλευρος.

α) Προετοιμασία εἰς τὸν διπλωματικὸν τομέα. Τὴν 8ην Ἰουλίου 1945 ὁ Τίτο εἰς λόγον του κατήγγειλε τὴν Ἑλλάδα ὡς «διώκτριαν τῶν σλαβικῶν μειονοτήτων». Ἐπακολουθοῦν ἀνάλογοι καταγγελίαι τοῦ Βουλγάρου ἡγέτου Γκεοργκίεφ καὶ τοῦ Ἀλβανοῦ Χότζα. Τὴν 2αν Αὐγούστου 1945 εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ Πότσδαμ ἡ Ε.Σ.Σ.Δ. ἔθεσεν ἐπισήμως «ζήτημα Ἑλλάδος», ὑπεστήριξεν ὅτι «τὰ ἀγγλικὰ στρατεύματα διατηροῦν ἕνα ἀντιδημοκρατικὸ καὶ φιλοπόλεμο καθεστώς», καὶ δι' αὐτὸ ἐζήτησε νὰ τῆς παραχωρηθοῦν χάριν τῆς ἀσφαλείας της βάσεις εἰς τὴν Ἀλεξανδρούπολιν ἢ τὴν Θεσσαλονίκην. Αὐτὸ τὸ ἀπεκάλυψεν ὁ κ. Τσῶρτσιλ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1947 καὶ ὁ Στάλιν δὲν τὸ διέψευσε.

Ἀκολουθεῖ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1946 ἡ σοβιετικὴ προσφυγὴ εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ Ο.Η.Ε. μὲ τὴν ὁποίαν καταγγέλλεται τὸ ἑλληνικὸν καθεστὼς ὡς «ἀντιδημοκρατικὸ καὶ φιλοπόλεμο», καὶ ζητεῖται ἡ ἀποχώρησις τῶν ἄγγλων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ ἔργον αὐτὸ τῆς διπλωματίας τῶν κομμουνιστικῶν χωρῶν πρὸς δυσφήμησιν τῆς Ἑλλάδος ὑπεβοηθεῖτο κατὰ τὸ δυνατὸν ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. Οὕτω τὴν 22αν Ἰουνίου 1945 ὁ «Ριζοσπάστης» ἐδημοσίευσεν ἐπιστολὴν ἑνὸς δῆθεν «ἀντισυνταγματάρχη», ὁ ὁποῖος, ὅπως ἀπεκαλύφθη ἀργότερον ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ Κ.Κ.Ε., δὲν ἦτο ἄλλος ἀπὸ τὸν Ζαχαριάδη καὶ μὲ τὴν ὁποίαν «ἀπεκαλύπτετο» ὅτι δῆθεν ἡ Ἑλλὰς ἐσχεδίαζεν εἰσβολὴν εἰς τὴν Ἀλβανίαν.

Οὕτω προετοιμάζετο ἡ ἐπανάστασις εἰς τὸν διπλωματικὸν τομέα μὲ τὴν εἰς διεθνὲς ἐπίπεδον καταγγελίαν τοῦ καθεστῶτος τῆς Ἑλλάδος ὡς «φασιστικοῦ» καὶ «ἐπικίνδυνου γιὰ τὴν εἰρήνη» ἐξαναγκάζοντας τοὺς «δημοκράτες» νὰ καταφύγουν εἰς τὰ ὄρη καὶ τελικῶς νὰ λάβουν τὰ ὅπλα.

β) Προετοιμασία εἰς τὸν στρατηγικὸν τομέα. Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἐξησφαλίσθη ἡ χρησιμοποίησις τῶν γειτονικῶν πρὸς τὴν Ἑλλάδα κομμουνιστικῶν χωρῶν ὡς ὁρμητηρίων τῆς ἐπικειμένης ἐπαναστάσεως. Ἡ συνεννόησις διὰ τὴν ὀργανωτικὴν καὶ τεχνικὴν προετοιμασίαν αὐτοῦ τοῦ ὁρμητηρίου ἔγινε μὲ τὰ ταξείδια τὰ ὁποῖα ἐπραγματοποίησαν εἰς τὸ Παραπέτασμα ὁ Μ. Παρτσαλίδης καὶ ὁ Π. Ροῦσσος. Μόλις ἐπέστρεψαν αὐτοὶ ἀπὸ τὴν περιοδείαν εἰς τὸ Παραπέτασμα, συνῆλθεν ἡ 2α ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ ὁποία καὶ ἔλαβε τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1946, πρώτην ἐπέτειον τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας, τὴν ἀπόφασιν διὰ τὴν ἄμεσον ἔναρξιν τῆς ἐπαναστάσεως. Εἰς τὸ βιβλίον «Καινούργια κατάσταση, καινούργια καθήκοντα» τὸ ὁποῖον ἔγραψε τὸ 1949, ὁ Ν. Ζαχαριάδης ἀναφέρει:

«Ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν ἐπανάληψη τοῦ ἔνοπλου ἀγώνα πάρθηκε στὶς 12 Φεβρουαρίου 1946 ἐπέτειο τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας μὲ ρητὴ ἐπίσημη βεβαίωση τοῦ Τίτο

ὅτι θὰ μᾶς δώσει οὐσιαστικὴ συμπαράσταση. Αὐτὸ ἀποτέλεσε σημαίνοντα παράγοντα γιὰ τὴν ἀπόφασή της χωρὶς τὴν ὑπόσχεση αὐτὴ δὲν θὰ καταφεύγαμε στὸν ἔνοπλο ἀγώνα. Εἶναι ὁλοφάνερο ὅτι δὲν μπορούσαμε νὰ προχωρήσουμε σὲ ἔνοπλη ἀντιπαράθεση χωρὶς νὰ ἔχουμε ἐξησφαλισμένα τὰ νῶτα μας».

Ἀμέσως μετὰ τὴν λῆψιν τῆς ἀποφάσεως διὰ τὴν ἐξέγερσιν, ὁ Ν. Ζαχαριάδης ἀναχωρεῖ τὸν Μάρτιον τοῦ 1946 εἰς τὸ Παραπέτασμα διὰ νὰ προβῆ εἰς τὰς τελειωτικὰς πρακτικὰς συνεννοήσεις καὶ διὰ νὰ ἀνακοινώση τὴν ἀπόφασιν εἰς τὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὸ Μποῦλκες τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Εἰς τὸν «Ν. Κόσμο» ὄργανον τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (τεῦχος 9ον, Σεπτεμβρίου 1952) ἀναφέρονται καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ὅταν τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ 1946, στὴ 2η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. (ἀκριβῶς ἕνα χρόνο μετὰ τὴ συνθηκολόγηση τῆς Βάρκιζας) ἔπαιρνε τὴν ἱστορικὴ ἀπόφαση γιὰ τὸ δεύτερο ἔνοπλο ἀγώνα στηρίζονταν: α) στὸ ὅτι στὴ χώρα μας ἀναπτύσσεται καὶ φουντώνει ἡ ἐπαναστατικὴ κρίση καὶ β) ὅτι στὰ νῶτα μας ὑπῆρχαν οἱ λαϊκὲς δημοκρατίες, ποὺ ἀντιρόπιζαν τὸν ἀρνητικὸ παράγοντα τῆς ἀγγλικῆς καὶ κατόπιν τῆς ἀμερικανικῆς κατοχῆς στὴν Ἑλλάδα. Εἶναι σωστὴ ἡ θέση αὐτὴ τοῦ κόμματος; Εἶναι πέρα γιὰ πέρα σωστή. Ἡ θέση ὑπολογίζει τὶς ἐσωτερικὲς συνθῆκες τῆς ἐπανάστασης καὶ τὶς ἐξωτερικὲς δυνατότητες. Γιὰ μᾶς ἡ ὕπαρξη τῶν λαϊκοδημοκρατικῶν μετόπισθεν ἦταν ἄμεση ἐφεδρεία.

Μόνο οἱ τυχοδιῶκτες καὶ ἐκεῖνοι ποὺ συνειδητὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἧττα τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν ὑπολογίζουν τοὺς ἐξωτερικοὺς παράγοντας, ὅλες τὶς ἐφεδρεῖες τῆς ἐπανάστασης. Ὁ σ. Μάο-Τσὲ-Τοὺνγκ στὸ ἔργο του «Ἡ δικτατορία τῆς λαϊκῆς δημοκρατίας», λέει καθαρὰ ὅτι ἡ ἐπανάσταση στὴν Κίνα δὲν μποροῦσε νὰ νικήση χωρὶς τὴ βοήθεια τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ τοῦ παγκόσμιου ἐπαναστατικοῦ κινήματος. Καὶ βλέπουμε πόσο βοήθησαν οἱ κινέζοι ἐθελοντὲς τὸν ἡρωικὸ Κορεατικὸ Λαό».

γ) Στρατιωτικὴ προετοιμασία. Ὅπως ἤδη ἀνεφέραμεν εἶχαν ἀποκρυβῆ τὰ καλύτερα καὶ πλέον καινουργῆ ὅπλα τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. ἐνῶ 8.000 ἐμπειροπόλεμα κομμουνιστικὰ στελέχη συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ Μποῦλκες. Πρὶν ἀκόμη συγκεντρωθοῦν εἰς αὐτὸ τὸ γιουγκοσλαβικὸ χωριό, οἱ πλέον εἰδικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ εὑρίσκοντο εἰς τὸ Ροῦμπικ τῆς Ἀλβανίας, συνέγραψαν μίαν σειρὰν «μαθημάτων στρατιωτικῆς τέχνης», τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν καὶ ἐδιδάσκοντο εἰς τὸ Μποῦλκες. Φθάνων εἰς τὸ Μποῦλκες ὁ Ζαχαριάδης, ὡμίλησεν ἐκεῖ τὴν 25ην Μαρτίου 1946, δηλαδὴ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῶν ἐκλογῶν τῆς 31ης Μαρτίου, μὲ τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλὰς ἤλπιζεν ὅτι θὰ εἰσήρχετο εἰς περίοδον πολιτικῆς ὁμαλότητος καὶ εἶπεν ὅτι «ἡ νέα ἔνοπλη ἀναμέτρηση εἶναι ἀναπόφευκτη» καὶ πρέπει νὰ ἑτοιμάζωνται δι' αὐτήν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ζαχαριάδη, τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1946, τὸ Μποῦλκες μετετράπη εἰς Στρατιωτικὴν Ἀκαδημίαν. Ἤρχισε νὰ λειτουργῆ σχολὴ ἡ ὁποία ὠνομάσθη «σχολὴ στελεχῶν» καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐδιδάσκοντο τακτικὴν τοῦ ἀνταρτοπολέμου καὶ ἄλλα στρατιωτικὰ μαθήματα.

Παραλλήλως, ἀπὸ τὴν Βάρκιζαν ἀκόμη, εἶχον μείνει στὰ βουνὰ διάφοροι ὁμάδες κομμουνιστῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνισχύθησαν ἀργότερον ἀπὸ ἄλλους κομμουνιστὰς ποὺ προσεχώρησαν εἰς αὐτὰς εἴτε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἴτε ἀπὸ τὸ Παραπέτασμα, διερχόμενοι τὰ σύνορα. Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1946 ὑπῆρχαν 200 περίπου τέτοιες ὁμάδες μὲ 4.000—4.500 ἄνδρας συνολικῶς. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ζαχαριάδη εἰς τὸ Παραπέτασμα, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Μάρτιον τοῦ 1946, ἀρχίζουν νὰ περνοῦν τὰ σύνορα καὶ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος πολλαὶ ἔνοπλοι ὁμάδες σλαβοφώνων.

Παραλλήλως, εἰς τὰς πόλεις ὀργανώνεται ἡ «στενὴ αὐτοάμυνα», δηλαδὴ ἕνας εἰδικὸς μηχανισμὸς τρομοκρατίας, σαμποτάζ καὶ κατασκοπείας, συνεχιστὴς τῆς παλαιᾶς Ο.Π.Λ.Α. Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ ἐτοποθετήθη ὁ Στ. Ἀναστασιάδης, μέλος τοῦ Π.Γ. καὶ πρώην ἡγέτης τῆς Ο.Π.Λ.Α. Ὁ μηχανισμὸς αὐτὸς ἐδολοφόνησεν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1949 τὸν φιλελεύθερον ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης Χρ. Λαδᾶν.

Οὕτω, ὅλα εἶναι ἕτοιμα καὶ ἀπὸ στρατιωτικῆς πλευρᾶς διὰ τὴν κομμουνιστικὴν ἐπανάστασιν.

δ) Ἠ θ ι κ ὴ π ρ ο ε τ ο ι μ α σ ί α. Ἠθικῶς τὸ Κ.Κ.Ε. προετοίμασε τὴν ἐπανάστασίν του διὰ τῆς καλλιεργειας τῆς ἀπόψεως, ὅτι αὐτὸ θέλει τὴν εἰρήνην ἀλλὰ ἡ τρομοκρατία τῆς Δεξιᾶς τὸ ἀναγκάζει νὰ σκέπτεται τὴν προσφυγὴν εἰς τὰ ὅπλα καὶ ὅτι ἐὰν τελικῶς ἡ Δεξιὰ καταστήση ἀναγκαίαν τὴν ἐπανάστασιν, θὰ εἶναι ἡ μοναδικὴ ὑπεύθυνος.

Οὕτω, ὁμιλῶν τὴν 4ην Ὀκτωβρίου 1945 εἰς τὸ 7ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ Ζαχαριάδης διεκήρυσσε:

«Ἂν συνεχιστοῦν αὐτὰ τὰ χάλια... θὰ ἀναγκαστεῖ κάθε Ἕλληνας νὰ πάρῃ τὰ βουνά».

Ἔτσι τὸ Κ.Κ.Ε. δημιουργεῖ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ τοῦ δεθνοῦς κομμουνισμοῦ τεράστιον θόρυβον γύρω ἀπὸ πραγματικὰς ἢ φανταστικὰς ἐξτρεμιστικὰς πράξεις τῆς Δεξιᾶς, καὶ ταυτοχρόνως, ἐνῶ ἔχει ἀπὸ καιρὸ ἀποφασίσει τὴν ἐπανάστασιν, ρίχνει τὸ παραπλανητικὸν σύνθημα τῆς συμφιλιώσεως.

ε) Ε ἰ ς τ ὸ ν ψ υ χ ο λ ο γ ι κ ὸ ν τ ο μ έ α. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπεδόθη εἰς τὴν συστηματικὴν καλλιέργειαν τῆς φοβίας εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας. Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1945 ἐξέδωσεν ἀπόφασιν μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι δῆθεν ἡ Δεξιὰ σχεδιάζει πραξικόπημα ποὺ θὰ τὸ «ἐσκάρωνε» ἡ Κυβέρνησις «γιὰ νὰ σφάξῃ τοὺς κομμουνιστὲς» καὶ ὅτι ἑτοιμάζει προγραφὰς καὶ μαζικὰς σφαγάς. Μοναδικὴ σωτηρία, ἔλεγεν ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα, εἶναι «ὁ δρόμος πρὸς τὸ βουνὸ» καὶ «ὁ ἀγώνας γιὰ τὴ δημοκρατία».

στ) Ε ἰ ς τ ὸ ν ἐ θ ν ι κ ὸ ν τ ο μ έ α. Ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα διέδιδεν ὅτι ἡ χώρα δὲν εἶναι ἀνεξάρτητος, ἀλλὰ τελεῖ ὑπὸ «ἀγγλικὴν κατοχὴν» τὴν «δεύτερη κατοχὴ» καὶ ἔρριπτεν ὡς κύριον σύνθημα: «νὰ φύγουν οἱ ἄγγλοι». Οὕτω ἐνεφάνιζε τὴν ἀνταρσίαν ὡς «ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγώνα». Ὁ Ζαχαριάδης ἔλεγεν εἰς τὰ στελέχη του τὸ 1946:

Σήμερα τὸ πρῶτο αἴτημα εἶναι ἡ πάλη γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία ... Ὀφείλουμε νὰ παρουσιάζουμε τοὺς Ἄγγλους σὰν κύριους ὑπεύθυνους γιὰ ὅλα».

Ὁ ἴδιος, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1946, ἐτόνισεν ὅτι ὑπάρχει *«δυνατότητα συνεννόησης καὶ προσέγγισης μὲ τοὺς Ἕλληνες ἀξιωματικούς»*, μὲ βάσιν τον ἰσχυρισμὸν ὅτι ὑπάρχει «ξενικὴ κατοχὴ» καὶ ὅτι: *«στοὺς ἀγῶνες γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία, ὁ στρατός μας, ἄντρες καὶ ἀξιωματικοί, ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ μιὰ ἱερὴ ἐθνικὴ ἀποστολή... Ἡ θέση τοῦ στρατοῦ εἶναι στὸ μέτωπο τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας».*

Προσπαθοῦντες νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ, οἱ κομμουνισταὶ φθάνουν εἰς τὸ σημεῖον νὰ κατηγοροῦν τοὺς ἄγγλους ὅτι δῆθεν ὀργανώνουν «αὐτονομιστικὴ κίνηση στὴν Κρήτη μὲ σκοπὸ τὴν ἔνταξή της στὴν ἀγγλικὴ αὐτοκρατορία». Τοὺς κατηγοροῦν ἐπίσης ὅτι ὀργανώνουν τὴν αὐτονομιστικὴν κί-

νησιν εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ αὐτὸ τὴν ἰδίαν στιγμὴν ποὺ τὸ Κ.Κ.Ε. συμφωνοῦσε νὰ τὴν παραχωρήση εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ἢ Βουλγαρίαν.

ζ) Εἰς τὸν πολιτικὸν τομέα. Σκοπὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο νὰ ἐξέλθη ἀπὸ τὴν ἀπομόνωσιν εἰς τὴν ὁποίαν κατεδικάσθη ἀπὸ τὸν λαὸν μετὰ τὸ δεκεμβριανὸν κίνημα. Καὶ ἔσπευσε νὰ συγκροτηση τον «Συνασπισμὸν τῶν Κομμάτων τοῦ Ε.Α.Μ.», δηλ. ἕνα «νέον» Ε.Α.Μ., μὲ τὴν συμμετοχὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. τοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Ἑλλάδος (ΑΚΕ), παρακομμουνιστικῆς ὀργανώσεως ὑπὸ τὸν κομμουνιστὴν Κ. Γαβριηλίδην καὶ δύο-τριῶν «κομμάτων-σφραγίδων». Παραλλήλως, ἐδημιούργησαν οἱ κομμουνισταὶ διαφόρους «δημοκρατικοὺς συλλόγους» καὶ «ἐπιτροπὲς συμφιλίωσης», διὰ τὴν ἄγραν συνοδοιπόρων καὶ τὴν παραπλάνησιν τῆς κοινῆς γνώμης, κατεπολέμησαν δὲ τὴν κυβέρνησιν Θ. Σοφούλη, ἐμφανίζοντες τὸ σύνολον τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως ὡς «Μαῦρο Μέτωπο».

η) Προετοιμασία εἰς τὸν θεωρητικὸν τομέα: Θεωρητικῶς ἡ ἐπανάστασις προητοιμάσθη μὲ τὴν θεωρίαν ὅτι «εἶναι ἱστορικὴ ἀνάγκη» ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς «Λαϊκῆς Δημοκρατίας» εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅτι ἡ ἐγκαθίδρυσις αὐτὴ εἶναι ἀναπόφευκτος. Οὕτω ἐξεδόθη τὸ Περίφημον «Πρόγραμμα τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας» καὶ ταυτοχρόνως ἀνεπτύχθη ἡ θεωρία ὅτι:

«Ἡ Ἑλλάδα ἀποτελεῖ οἰκονομικο-γεωγραφικὰ καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ πολιτικά, προέκταση καὶ ὀργανικὸ τμῆμα τῶν Βαλκανίων καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ζήση καὶ νὰ ἀναπτυχθῆ ἔξω ἀπὸ τὸ φυσικό της περιβάλλον γιατὶ φυσιολογικὰ ἡ οἰκονομική της ἐνδοχώρα εἶναι τὰ Βαλκάνια καὶ ἡ Ἀν. Εὐρώπη. Ἡ ἀπόσπασή μας λοιπὸν ἀπὸ τὸν φυσικό μας κορμὸ καὶ ὁ προσανατολισμός μας πρὸς ἀντίθετες πολιτικὲς καὶ οἰκονομικὲς κατευθύνσεις εἶναι κάτι τὸ τεχνητὸ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ διατηρηθῆ».

Μοιραίως λοιπὸν ἡ Ἑλλάδα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἀνήκη εἰς τὸ Παραπέτασμα. (Ν. Ζαχαριάδης εἰς τὴν 12ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., Ἰούλιος 1945).

θ) Νομικῶς: Τὸ Κ.Κ.Ε. ἤθελε νὰ εἶναι κατωχυρωμένον καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν πλευράν. Διὰ τοῦτο καὶ παρουσίασε τὴν ἐπανάστασίν του ὡς μοιραῖον ἀποτέλεσμα τῆς «λευκῆς τρομοκρατίας». Διὰ νὰ κατοχυρώση αὐτὴν τὴν θέσιν του, ἀπέσχεν ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς τῆς 31ης Μαρτίου τοῦ 1946, εἰς τὰς ὁποίας καὶ ἡ Ε.Σ.Σ.Δ. ἠρνήθη νὰ ἀποστείλη παρατηρητάς. Ἐνῶ εἰς τὴν Βάρκιζαν εἶχε ζητήσει νὰ διεξαχθοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον τὸ δημοψήφισμα καὶ αἱ ἐκλογαί, τέσσερις μῆνας ἀργότερον το Κ.Κ.Ε. ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐμφανίζεται προσανατολισμένον προς τὴν ἀποχήν. Αὐτὸ φαίνεται καὶ ἀπὸ μίαν ἀπόφασιν τοῦ Π.Γ. τὸν Ἰούλιον τοῦ 1945, ὅπου τονίζεται ὅτι:

«Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν θὰ πάρει μέρος σὲ ἐκλογὲς ποὺ δὲν θὰ γίνουν κάτω ἀπὸ ὅρους ποὺ θὰ ἐξασφαλίζουν τὴν ἀνεπηρέαστη ἔκφραση τῆς λαϊκῆς θέλησης».

Ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1946 ἀπέσχεν ἐπειδὴ ἐὰν ἔπαιρνε μέρος εἰς αὐτὰς θὰ ἐφαίνετο ἡ πραγματική του δύναμις καὶ δὲν θὰ εἶχε καὶ τὸ νομικὸν ἐπιχείρημα ὅτι ἡ ἐπανάστασίς του κατέστη ἀναπόφευκτος ἐπειδὴ ἡ Δεξιὰ τὸν ὤθησεν εἰς τὴν παρανομίαν.

Μετὰ τὰς ἐκλογάς, ὁ Ζαχαριάδης ἐδήλωσεν:

«Τὸ πραξικόπημα τῆς 31ης Μαρτίου (δηλαδὴ αἱ ἐκλογαὶ τοῦ 1946, ποὺ διεξήγαγεν ἡ φιλελευθέρα κυβέρνησις Σοφούλη), ἄνοιξε μιὰ καινούργια φάση. Τὴν κατάσταση θὰ μπορέση νὰ τὴν μαστορέψη μόνο ἡ λαϊκὴ δημο-

κ ρ α τ ί α, γιατί ἔξω ἀπὸ αὐτὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει μόνο λαϊκὸς ἀφανισμὸς καὶ χαμός. Μὰ ἡ λαϊκὴ δημοκρατία δὲν μπορεῖ νὰ νικήση δίχως σ κ λ η ρ ο ὺ ς ἀγῶνες. Καὶ γιὰ τοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς πρέπει νὰ εἴμαστε ἕτοιμοι».

Ἀργότερον ἡ ἀποχὴ ἐθεωρήθη λάθος, ὄχι ὅμως ἐπειδὴ δὲν ἔπρεπε νὰ ἐξαπολυθῆ ἡ ἀνταρσία, ἀλλὰ διότι θὰ ἐξαπελύετο ὑπὸ καλυτέρας συνθήκας.

«Ἂν παίρναμε μέρος στὶς ἐκλογὲς καὶ χρησιμοποιούσαμε τὶς πρόσθετες δυνατότητες ποὺ θὰ μᾶς πρόσφερνε τὸ κοινοβουλευτικὸ βῆμα θἄχαμε πιὸ ἀποτελεσματικὴ προετοιμασία γιὰ τὸ νέο ἔνοπλο ἀγώνα», εἶπεν ὁ Ζαχαριάδης εἰς τὴν 8ην Ὁλομ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Ἰούλιον τοῦ 1950.

Ταυτοχρόνως μὲ τὴν τακτικὴν τῆς ἀποχῆς, κατεβλήθη προσπάθεια διὰ τὴν ἐπανασύστασιν τοῦ Ε.Α.Μ. ποὺ ἀπεκλήθη «συνασπισμὸς τῶν κομμάτων τοῦ Ε.Α.Μ.» οὕτως ὥστε νὰ παρουσιασθῆ ἡ ἀνταρσία ὄχι ὡς ἔργον τῶν κομμουνιστῶν ἀλλὰ ὁλοκλήρου τῆς «προοδευτικῆς παρατάξεως».

ι) Ἀ π ὸ π λ ε υ ρ ᾶ ς κ ο μ μ α τ ι κ ῆ ς ὀ ρ γ α ν ώ σ ε ω ς: Ἡ κατὰ τὴν Κατοχὴν σημειωθεῖσα εὐρεῖα ὀργανωτικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Κ.Κ.Ε. παρουσίασε μίαν ἐπικίνδυνον διὰ τὸν ὀργανωτικὸν χαρακτῆρα τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀλλοίωσιν τῆς κοινωνικῆς του συνθέσεως.

Ὁ Ζαχαριάδης ἐπανελθὼν ἐκ Γερμανίας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος (Μάϊος 1945) εἰς τὴν 12ην Ὁλομέλειαν (Ἰούνιος 1945) πρῶτος ἐσήμανε τὸν ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου μέγαν κίνδυνον διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Τὸ πιὸ μεγάλο λάθος στὴν ὀργανωτική μας δουλειὰ εἶναι «ἡ ἀλλοίωση ποὺ παρουσιάζει ἡ κοινωνικὴ σύνθεση τῶν μελῶν τοῦ Κόμματος. Τὰ ἐργατικά μας μέλη σήμερα εἶναι μονάχα ἕνα 18ο/ο μέσα στὸ σύνολο τῶν μελῶν τοῦ Κόμματος. Αὐτὸ περικλείνει σοβαροὺς κινδύνους. Ἂν θέλουμε νὰ παραμείνουμε κόμμα τῆς πρωτοπορείας τοῦ λαοῦ μας, δηλαδή, κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης, πρέπει τὸ πρᾶγμα αὐτὸ νὰ βρῆ τὴν ἀντανάκλαση καὶ στὴν κοινωνικὴ σύνθεση τῶν μελῶν μας».

Καὶ ὁ Π. Ροῦσσος, ἀνώτατον στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε., ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ γεγονότος γράφων, ἐσημείωσεν:

«Ἐλάττωση τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἐργατῶν σημαίνει πλημμύρισμα τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ μικροαστικοῦ κόσμου, ποὺ καθὼς εἶναι φυσικόν, ὑπόκεινται σὲ μεγαλύτερες ταλαντεύσεις καὶ ἐπηρεασμοὺς ἀπὸ τὴν ἰδεολογικὴ πίεση τῆς πλουτοκρατικῆς ἀντίδρασης. Αὐτὸ ἔχει τὴν ἀντανάκλασή του καὶ στὴν ἔλλειψη σταθερῆς κομματικῆς γραμμῆς καὶ μονολιθικότητας. Γι' αὐτὸ ἡ Ὁλομέλεια ὑπογραμμίζει τὸν κίνδυνο καὶ ζητάει ριζικὴ ἀλλαγὴ καὶ βελτίωση στὸ πιὸ σύντομο μέλλον, ποὺ πρέπει ν' ἀφορᾶ τόσον τὰ μέλη, ὅσον καὶ τὰ κατώτερα, μεσαῖα καὶ ἀνώτερα κομματικὰ στελέχη καὶ ἰδιαίτερα στὴν Ἀθήνα καὶ στὴ Θεσσαλονίκη».

Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς 12ης Ὁλομελείας τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ἰούνιος 1945) ὁ Ζαχαριάδης ἔλαβε καὶ πάλιν «ριζικὰ ὀργανωτικὰ μέτρα»:

— Διέλυσε τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀνασυνέστησε τὸ Α.Κ.Ε., εἰς τὸ ὁποῖον ἐνέταξε τοὺς στρατολογηθέντας «μὲ τὶς καμπάνες» εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπὶ κατοχῆς.

— Διέγραψε σχεδὸν ὅλους τοὺς δηλωσίας.

— Προώθησεν εἰς κομματικὰς θέσεις τὰ ἐργατικῆς προελεύσεως μέλη.

— Ὑπεχρέωσε τὰ κάτω τῶν 25 ἐτῶν κομματικὰ μέλη νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὴν Ε.Π.Ο.Ν.

Μόνον εἰς Ἀθήνας, 1.100 κομματικὰ μέλη μετετέθησαν εἰς τὴν Ε.Π.Ο.Ν., 260 δηλωσίαι διεγράφησαν, 296 στελέχη ἐστάλησαν εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ 1.000 μέλη διεγράφησαν διότι ἔδειχναν «ἀδιαφορία» (εἰσήγησις Μπαρτζώτα εἰς Κ.Ο.Α. 30-1-46).

Οὕτω τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπηλλάγη τοῦ φορτίου τῶν συνοδοιποριακῶν, καιροσκοπικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀσταθῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον πλήρως ἀφομοιωθῆ ἀπὸ τὸν μακομμουνισμὸν καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ρόλον τῆς στενωτέρας «πρωτοποριακῆς» μαχητικῆς ὀργανώσεως, ἡ ὁποία παίζει ρόλον σκληροῦ πυρῆνος καὶ καθοδηγητοῦ διὰ τὰς ἐλεγχομένας μαζικὰς ὀργανώσεις (Α.Κ.Ε., Ε.Π.Ο.Ν. κλπ.) καὶ τὰς μάζας τῶν «συμπαθούντων». Τὸ Κ.Κ.Ε. ἦτο ἐκ νέου μία καθαρῶς ἐπαναστατική—συνωμοτικὴ ὀργάνωσις «ἀτσαλωμένων» ἀνθρώπων ποὺ ἦσαν ἕτοιμοι δι' ὅλα.

Ἡ πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. μέχρι τῆς ἀποφάσεως διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνταρσίας

Ἀπὸ τὴν Βάρκιζαν (Ἰανουάριος 1945) μέχρι τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1946, ἡ δραστηριότης τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀνασύνταξιν τῶν δυνάμεών του, τὴν ἀναδιοργάνωσίν των καὶ τὴν προετοιμασίαν τῆς νέας ἐνόπλου ἐξορμήσεώς του. Χάριν αὐτοῦ ἀκριβῶς τοῦ σκοποῦ καὶ ἐνῶ ἑτοιμάζει τὴν ἀνταρσίαν, ὁμιλεῖ περὶ «προοπτικῆς εἰρηνικῆς δημοκρατικῆς ἐξέλιξης», ρίπτει «πανδημοκρατικὰ» συνθήματα, ζητεῖ «δημοκρατικὸ μέτωπο», «συμφιλίωση» κλπ. Σκοπὸς αὐτῆς τῆς τακτικῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἶναι νὰ ἀνακτήσῃ ἔδαφος εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, νὰ διευρύνῃ τὴν βάσιν του, νὰ παραπλανήσῃ τοὺς ἀντιπάλους του καὶ τελικῶς νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀνταρσίαν διὰ τῆς ἐπιρρίψεως τῶν εὐθυνῶν εἰς τοὺς ἐχθρούς του.

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1945 συνέρχεται ἡ 11η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἡ ὁποία καθορίζει ὅτι:

«Βασικὸς πολιτικὸς σκοπὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἶναι ἡ πάλη γιὰ τὸ ξερρίζωμα τοῦ φασισμοῦ, γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς δημοκρατικῆς ἐξέλιξης, γιὰ τὴ δημοκρατικὴ ἀναγέννηση, γιὰ τὴ λαϊκὴ δημοκρατία. Τὸ Κ.Κ.Ε. καλεῖ ὅλο τὸ δημοκρατικὸ κόσμο στὸ μέτωπο τῆς Δημοκρατίας».

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπιστρέφει ἀπὸ τὴν Γερμανίαν ὅπου ἐκρατεῖτο εἰς Νταχάου, ὁ Ν. Ζαχαριάδης, ὁ ὁποῖος καὶ παραλαμβάνει τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τὸν Γ.Σιάντον. Ὁ Ζαχαριάδης, ἐν ὄψει τῆς ἀνταρσίας, θέλει νὰ ἀποφύγῃ μίαν ἐσωκομματικὴν διένεξιν καὶ πᾶσαν μείωσιν τοῦ γοήτρου τοῦ κόμματος. Διὰ τοῦτο καλύπτει τὴν πολιτικὴν τῆς κατοχικῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. τὴν ὁποίαν ἐπιδοκιμάζει.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1945 συνέρχεται ἡ 12η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ κύριον εἰσηγητὴν τὸν Ζαχαριάδην, ὁ ὁποῖος λέγει:

«Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶναι ἕτοιμο νὰ ἐργαστεῖ μὲ τὸν πολιτικὸ κόσμο καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὰ δημοκρατικὰ κόμματα γιὰ μιὰ ἑνιαία Ἐθνικὴ πολιτικὴ δίχως καμμιὰ κομματικὴ φιλοδοξία». Καὶ ζητεῖ νὰ συγκροτηθῇ μιὰ «Πανελλαδικὴ Πανδημοκρατικὴ στρατιά».

Ταυτοχρόνως ὅμως ἡ ἰδία ὁλομέλεια λαμβάνει ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς προετοιμασίας τῆς ἐνόπλου ἐξεγέρσεως. Συγκεκριμένως ἀποφασίζει:

—Ἀποκατάστασιν τῆς ἑνότητος τοῦ ἑαμικοῦ κινήματος καὶ δημιουργίαν τοῦ «νέου Ε.Α. Μ.» διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἀγῶνος κατὰ τῆς «νέας κατοχῆς».

—Κατάκτησιν δημοκρατικῶν δυνάμεων καὶ πέραν τῶν πλαισίων τοῦ Ε.Α.Μ.

—Ἔντονον, συστηματικὴν καὶ ἐπίμονον προπαγανδιστικὴν ἐκστρατείαν περὶ ὑπάρξεως εἰς τὴν χώραν «μοναρχοφασιστικοῦ» καθεστῶτος.

—Παρομοίαν προπαγάνδαν κατὰ τῶν «ἀγγλοαμερικανῶν».

—Ὀργάνωσιν καὶ ἐξαπόλυσιν μαζικῶν μαχητικῶν ἀγώνων μὲ οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ αἰτήματα (ἀπεργίαι, συλλαλητήρια κλπ.).

—Ὀργάνωσιν τῆς «μαζικῆς λαϊκῆς αὐτοάμυνας», δηλ. συγκρότησιν εἰδικῶν ὀργάνων διὰ μαχητικὰς συγκρούσεις.

—Λῆψιν μέτρων διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς συνθέσεως καὶ ὀργανωτικῆς λειτουργίας τοῦ Κ.Κ.Ε. πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς μαχητικῆς του φύσεως.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸν Αὔγουστον τοῦ 1945, ἡ Ε.Σ.Σ.Δ. θέτει εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ Πότσνταμ «ἑλληνικὸν ζήτημα» κατακρίνουσα τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀγγλικὴν πολιτικήν. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν οἱ συντηρητικοὶ ἡττῶνται εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ ἔτσι ὁ κομμουνισμὸς ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὸν κυριώτερον ἀντίπαλόν του, τὸν κ. Τσῶρτσιλ. Ὁ Τίτο, ὁ Χότζα, ὁ Δημητρώφ ἐξαπολύουν ἀνοήτους ἐπιθέσεις κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὅλα αὐτὰ πείθουν τὸ Κ.Κ.Ε. ὅτι ἡ κατάστασις ὡριμάζει πρὸς ὄφελός του καὶ ἐπιταχύνει τὰς προετοιμασίας του, διὰ τὴν νέαν ἔνοπλον ἔφοδόν του.

Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας συγκαλεῖ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1945 τὸ 7ον συνέδριόν του, τὸ ὁποῖον εἶναι ἕνα εἶδος γενικῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν δυνάμεών του πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκστρατείας καὶ ἐπίσης θέτει ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ νέου ἀγῶνος μίαν ἡγεσίαν μὲ ὅλα τὰ πιστοποιητικὰ τῆς κομματικῆς νομιμότητος. Ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. παραμένει ὁ Ζαχαριάδης καὶ γύρω του προωθοῦνται τὰ πλέον δοκιμασμένα ἀπὸ τὴν κατοχικὴν περίοδον στελέχη τοῦ κόμματος.

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν (1945—46), τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δι' ὅλων του τῶν δυνάμεων προσεπάθει νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰς θυσίας τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἀνασυγκροτήσῃ τὴν χώραν.

Παραλλήλως δὲν παρέλειπεν εὐκαιρίαν καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ λάβῃ κάθε μέτρον διὰ νὰ «κατευνάσῃ» τὸ Κ.Κ.Ε. (Ἀποφυλάκισις ἠθικῶν αὐτουργῶν, διευκόλυνσις τῆς κυκλοφορίας τῶν κομμουνιστικῶν ἐντύπων—περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, ψήφισις μέτρων ἐπιεικείας, χορήγησις ἀμνηστίας κ.λ.π.).

Τὸ Κ.Κ.Ε. κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω περίοδον προητοιμάζετο πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς διὰ τὴν νέαν του ἐξέγερσιν. (Προώθησε στελέχη καὶ λοιποὺς ὀπαδοὺς καὶ μέλη τοῦ Κόμματος εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας: Γιουγκοσλαυΐαν - Ἀλβανίαν-Βουλγαρίαν, δι' ἐκπαίδευσιν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικήν, διετήρησε συμμοριακοὺς πυρῆνας εἰς τὰ ὀρεινὰ συγκροτήματα τῆς χώρας, ὠργάνωσε μαζικὴν αὐτοάμυναν, καθύβριζε—διὰ τοῦ τύπου του—τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς συμμάχους, ὠργάνωσε συλλαλητήρια, ἀπεποιεῖτο τὴν χορηγηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀμνηστίαν κλπ.).

Τὸ Κ.Κ.Ε. προσεποιεῖτο ὅτι ἀγνοεῖ τὴν ἀνωτέρω πολιτικὴν τοῦ Κράτους καὶ προέβαλλε μονομερῶς καὶ ὑπερβολικῶς τὰς πράξεις ἀντεκδικήσεως αἱ ὁποῖαι ἐσημειώνοντο κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην εἰς διάφορα σημεῖα τῆς χώρας ἐναντίον στελεχῶν καὶ ὀπαδῶν του, οἱ ὁποῖοι εἶχον δράσει ἐγκληματικῶς κατὰ τὴν Κατοχὴν καὶ τὰ Δεκεμβριανά. Ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα ἐνεφάνιζε τὰς πράξεις

αὐτὰς ὡς ἀπόρροιαν τῆς κρατικῆς πολιτικῆς καὶ δι' αὐτῶν ἐδικαιολόγει τὴν ὀργάνωσιν τῆς «αὐτοάμυνας», τὴν φυγάδευσιν στελεχῶν εἰς τὸ Παραπέτασμα καὶ τὴν διατήρησιν κομμουνιστικῶν συμμοριῶν εἰς τὰ βουνά.

Ἡ ἀπόφασις διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνταρσίας

Ἀφοῦ ἑτοιμάσθησαν τὰ πάντα καὶ μόλις ἐτελείωσε τὸ 7ον συνέδριον, ἤρχισε πλέον ἡ τελευταία φάσις τῆς προετοιμασίας, δηλ. ἡ προπαρασκευὴ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀνταρσίας.

Τὸν Δ/βριον τοῦ 1945 ὁ Ζαχαριάδης ἐγκατεστάθη εἰς Βόρειον Ἑλλάδα, ὅπου ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς κυρίους παράγοντας τῆς νέας σλαβομακεδονικῆς ὀργανώσεως «Ν.Ο.Φ.» καὶ ἀνέπτυξεν ἐκεῖ ἀρκετὰ μυστηριώδη δρᾶσιν.

Ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς δράσεως ταύτης ἦτο ἡ πρόκλησις διαφόρων ταραχῶν καὶ ἀπεργιῶν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις (Θεσ/νίκην, Καβάλαν, Βόλον κλπ.). Τέλος ἐξαπελύθη εἰς Ἀθήνας καὶ ἄλλας πόλεις ἡ γενικὴ ἀπεργία, τῆς ὁποίας σκοπὸς ἦτο νὰ δημιουργήσῃ ἀτμόσφαιραν ἀνωμαλίας καὶ ἀνησυχίας εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Τὴν 21-1-1946 ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξέδιδε ἀνακοίνωσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο νὰ ἀποχωρήσουν ὁπωσδήποτε τὰ Βρετ. Στρατεύματα τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπίσης ὁ Ζαχαριάδης, εἰς τὴν προσφώνησίν του πρὸς τὴν κομμουνιστικὴν ὁλομέλειαν τῆς Μακεδονίας-Θράκης (δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸν Ριζοσπάστην τῆς 1.1. 1946) κατήγγειλε ὅτι δῆθεν «τὸ Ἑλληνικὸν καθεστὼς ἐξοπλίζει συμμορίας εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, ἐξαπολυομένας ἐναντίον τῆς Ἀλβανίας - Βουλγαρίας - Γιουγκοσλαβίας καὶ ἀποσκοπούσας νὰ προκαλέσουν ἐπαναστάσεις ἐναντίον τῶν Λαϊκῶν Δημοκρατιῶν!»

Τέλος εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Π.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε., τὴν ἐκδοθεῖσαν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπεδίδετο καὶ ἡ Ρωσσικὴ προσφυγὴ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐν Λονδίνῳ εἰς τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας (τὴν 21.1.1946), ἀπεδίδετο ἡ «πρωταρχικὴ καὶ κυρία εὐθύνη» διὰ τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐν Ἑλλάδι κατάστασιν εἰς τὴν ἀγγλικὴν πολιτικὴν καὶ τὰς «ἀγγλικὰς ἀρχὰς κατοχῆς».

Τὸ κύριον δὲ αἴτημα τὸ ὁποῖον διετύπωσεν ἡ ἀπόφασις πρὸς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν ἦτο ἡ «ἄμεση ἀποχώρηση τῶν βρεττανικῶν στρατευμάτων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα».

Παραλλήλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, τὸ Κ.Κ.Ε. ἀνακατατάσσει τὰς δυνάμεις του καὶ τὰς μεταθέτει κατὰ βούλησιν εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος.

Ἀνώτατα στελέχη του εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται τῶν συνόρων τῆς Ἑλλάδος χωρὶς δυσκολίαν (Γ. Ἰωαννίδης, Ν. Ζαχαριάδης, Β. Μπαρτζώτας), ὀργανώνουν τὸν «Δημοκρατικὸν Στρατόν» των εἰς τὰ βουνά, τὰ δίκτυα πληροφοριοδοτῶν, τροφοδοτῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐνισχυτῶν του.

Ἀφοῦ προετοιμάσθησαν λεπτομερῶς τὰ πάντα, τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1946, πρώτην ἐπέτειον τῆς Βάρκιζας, συνῆλθεν ἡ 2α ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἀπεφάσισε νὰ προχωρήσῃ ἀμέσως εἰς τὴν ἐξαπόλυσιν τῆς ἐνόπλου ἀνταρσίας. Τὴν 17ην Φεβρουαρίου ὁ «Ριζοσπάστης» ἐδημοσίευσε τὸ κείμενον τῆς ἀποφάσεως τῆς ὁλομελείας, ἀλλὰ τὸ 4ον κεφάλαιόν της ἐκαλύπτετο μὲ ἀποσιωπητικά. Τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἀκριβῶς ὥριζε τὴν κήρυξιν τῆς ἀνταρσίας. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀπεκάλυψεν ὁ Ζαχαριάδης τὸ 1950 ὅταν ἐπιτιθέμενος κατὰ τοῦ Τίτο εἶπε:

«Ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν ἐπανάληψη τοῦ ἔνοπλου ἀγώνα, πάρθηκε στὶς 12 Φεβρουαρίου 1946, ἐπέτειο τῆς Συμφωνίας τῆς Βάρκιζας, μὲ τὴ ρητὴ ἐπίσημη βεβαίωση τοῦ Τίτο, ὅτι θὰ μᾶς δώσει οὐσιαστικὴ συμπαράσταση.»

Τὴν ἀποκάλυψιν αὐτὴν ἐπεβεβαίωσεν ἐπισήμως καὶ τὸ 8ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. (Αὔγουστος 1961), τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἀπόφασίν του ἀναφέρει :

«Ἡ Κ.Ε. ... ἀποφάσισε, στὴ 2η Ὁλομέλειά της (Φλεβάρης 1946) τὴν ἀποχὴ ἀπὸ τὶς ἐκλογὲς καὶ τὸν προσανατολισμὸ στὴν ἔνοπλη πάλη».

Ἀμέσως μετὰ τὴν 2αν ὁλομέλειαν, τὸ Κ.Κ.Ε. ἤρχισε μίαν προπαγανδιστικὴν ἐκστρατείαν μὲ σκοπὸν νὰ πείσῃ τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν διεθνῆ κοινὴν γνώμην ὅτι ἡ νίκη τῆς ἀνταρσίας, λόγω τῆς ἐδαφικῆς διαμορφώσεως τῆς χώρας καὶ τῆς λαϊκῆς ὑποστηρίξεως, ἦτο ἐξησφαλιμένη. Σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας αὐτῆς ἦτο ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἠθικοῦ τῶν κομμουνιστῶν, ἡ ψυχολογικὴ κάμψις τῶν ἐθνικοφρόνων καὶ ἡ παρεμπόδισις πάσης ἀγγλοαμερικανικῆς ἐπεμβάσεως ἢ καὶ βοηθείας πρὸς τοὺς ἐθνικόφρονας.

Χαρακτηριστικὸν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψιν εἶναι ἓν ἄρθρον δημοσιευθὲν τὸν Μάϊον τοῦ 1947 εἰς τὴν Κομμουνιστικὴν Ἐπιθεώρησιν, ὅπου ἐτονίζετο ὅτι λόγῳ τῆς ἐδαφικῆς διαμορφώσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀδυναμίας τοῦ Κράτους, ἡ νίκη τῶν ἀνταρτῶν ἦτο βεβαία. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ μετεφράσθη εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ διενεμήθη εἰς ὅλους τοὺς ἐν Ἑλλάδι ξένους ἀνταποκριτάς.

Ἡ ἔναρξις καὶ ἡ διεξαγωγὴ τῆς ἀνταρσίας

Ἡ ἀνταρσία ἤρχισε τὴν 31ην Μαρτίου 1946, ἡμέραν τῶν ἐκλογῶν, μὲ μίαν ἔνοπλον ἐπίθεσιν κομμουνιστικῆς ὁμάδας ὑπὸ τὸν Θωμᾶν Μπαρούταν ἐναντίον τοῦ σταθμοῦ χωροφυλακῆς εἰς τὸ Λιτόχωρον. Ὁ «ἔνοπλος ἀγώνας» εἶχεν ἀρχίσει. Ἐν συνεχείᾳ, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. προέβη εἰς τὰς ἑξῆς ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι καὶ ἀποτελοῦν σταθμοὺς εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνταρσίας:

1. Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1946 ἐξῆλθεν εἰς τὸ βουνὸ κατὰ διαταγὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. ὁ Μᾶρκος Βαφειάδης (καπετάνιος τῆς ὁμάδος Μεραρχιῶν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Μακεδονίας κατὰ τὴν κατοχήν), διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡγεσίαν καὶ τὸν συντονισμὸν τῆς δράσεως τῶν διασπάρτων ἀνὰ τὴν χώραν κομμουνιστικῶν συμμοριῶν. Καὶ τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1946 ἵδρυσε τὸ «Γενικὸ Ἀρχηγεῖο» τῶν συμμοριῶν, αἱ ὁποῖαι τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1946 μετονομάζονται «Δημοκρατικὸς Στρατὸς Ἑλλάδας» (Δ.Σ.Ε.).

2ον. Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1947, ἀντιπροσωπεία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τοὺς Ν. Ζαχαριάδην καὶ Μ. Πορφυρογένην παρέστη εἰς τὸ ἐν Στρασβούργῳ συνέδριον τοῦ Κ.Κ. Γαλλίας καὶ υἱοθέτησεν ἐπισήμως τὴν ἔνοπλον ἀνταρσίαν, παρ' ὅλον ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἐσυνέχιζε τὴν νόμιμον δρᾶσιν του.

3. Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1947 ὁ Βαφειάδης ἐδημοσίευσε τὸ «Σύνταγμα τῆς Ἐλεύθερης Ἑλλάδας», διὰ τοῦ ὁποίου ἡ χώρα ἀνεκηρύσσετο εἰς «δημοκρατίαν» κυβερνωμένην ἀπὸ τὰ «λαϊκὰ συμβούλια» (σοβιέτ).

4. Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1947, ἡ 3η ὁλομέλεια τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐκήρυξεν ἐπισήμως τὴν ἐπανάστασιν καὶ ἐτάχθη ἀνεπιφυλάκτως παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ «Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ». Κατόπιν τούτου, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐτέθη ἐκτὸς νόμου.

5. Τὴν 24ην Δεκεμβρίου 1947 ἀνηγγέλθη ὁ σχηματισμὸς «Προσωρινῆς Δημοκρατικῆς Κυβέρνησης» μὲ «Πρωθυπουργό» τὸν καπετὰν Μάρκο.

6. Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1948, τὴν καλυτέραν ἐποχὴν διὰ τοὺς συμμορίτας, ὁ Ζαχαριάδης ἀνελάμβανεν ὁ ἴδιος προσωπικῶς τὴν «ἀρχιστρατηγίαν» τοῦ συμμοριτισμοῦ, ἀφοῦ προέβη εἰς ἐκκαθάρισιν τοῦ Μάρκου Βαφειάδη, μὲ τὴν κατηγορίαν τοῦ «συνθηκολόγου ὀππορτουνιστῆ», «δειλοῦ», «προδότη», «καθάρματος», «χαφιὲ» κ.λ.π.

7. Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1949, ἡ 5η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπεφάσισεν α) ὅτι ἂν αἱ συμμορίαι καταστοῦν «πραγματικὸς λαϊκὸς στρατός», ἠμποροῦν νὰ νικήσουν καὶ χωρὶς ἄμεσον ἔξωθεν ἐπέμβασιν καὶ β) ὅτι ἡ Βόρειος Ἑλλὰς κατοικεῖται ἀπὸ τοὺς «Μακεδόνες», λαὸν ἰδιαιτέρας ἐθνικότητος. Ἡ 5η Ὁλομέλεια διεκήρυξε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Στὴ Βόρεια Ἑλλάδα ὁ μακεδονικὸς λαὸς τἄδωσε ὅλα γιὰ τὸν ἀγῶνα καὶ πολεμᾶμε μὲ μιὰ ὁλοκλήρωση ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας, ποὺ προκαλοῦν τὸ θαυμασμό. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη καμμιὰ ἀμφιβολία, ὅτι σὰν ἀποτέλεσμα τῆς νίκης τοῦ «Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ Ἑλλάδας» καὶ τῆς λαϊκῆς ἐπανάστασης, ὁ μακεδονικὸς λαὸς θὰ βρῆ τὴν πλήρη ἐθνικὴ ἀποκατάστασή του, ἔτσι ὅπως τὴ θέλει ὁ ἴδιος προσφέροντας σήμερα τὸ αἷμα του γιὰ νὰ τὴν ἀποκτήση».

Τὸ κομμουνιστικὸν σχέδιον ἐνεργείας

Τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον κατέστρωσε τὸ Κ.Κ.Ε. (ἀσφαλῶς μὲ τὴν βοήθειαν εἰδικῶν τῶν κομμουνιστικῶν κρατῶν) διὰ τὴν κατάληψιν τῆς χώρας, ἦτο τὸ ἀκόλουθον:

1η φάσις: Ἐξασφάλισις τῶν δύο βασικῶν προϋποθέσεων τῆς ἀνταρσίας, ἤτοι ὅπλων καὶ ἐμπειροπολέμων στελεχῶν. Ἡ προκαταρκτικὴ αὐτὴ φάσις ἐπραγματοποιήθη τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1945, ταυτοχρόνως μὲ τὴν ὑπογραφὴν τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας.

2α φάσις: Διπλωματική, στρατηγική, στρατιωτική, ἠθική, ψυχολογική, ἐθνική, πολιτική, θεωρητική, νομικὴ καὶ κομματικὴ προετοιμασία τῆς ἐπαναστάσεως, διὰ μιᾶς συνδυασμένης προσπαθείας τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ καὶ διὰ μιᾶς ταυτοχρόνου ἐξαπατήσεως τοῦ ἀντιπάλου («συμφιλίωση», «ὁμαλότητα» κλπ.»). Ἡ φάσις αὐτὴ ἤρχισε πραγματοποιουμένη εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Βάρκιζας καὶ συνεπληρώθη ἕως τὰς ἀρχὰς τοῦ 1946.

3η φάσις: Δημιουργία τῆς καταλλήλου ἐπαναστατικῆς ἀτμοσφαίρας. Ἡ φάσις αὐτὴ ἤρχισε μετὰ τὸ 7ον συνέδριον καὶ συνεπληρώθη κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τοῦ 1946 (ἀπεργίαι, συλλαλητήρια, γενικὴ ἀπεργία, ἀποχὴ ἀπὸ τὰς ἐκλογάς).

4η φάσις: Ἔναρξις τῆς ἀνταρσίας. Αὐτὴ ἐπραγματοποιήθη τὸν Μάρτιον τοῦ 1946.

5η φάσις: Γενίκευσις τοῦ ἀνταρτοπολέμου καὶ ἐξουδετέρωσις τῶν παραμεθορίων φυλακίων, μὲ σκοπὸν τὴν ἐξασφάλισιν ἐλευθέρας ἐπικοινωνίας τῶν ἀνταρτῶν μὲ τὰς κομμουνιστικὰς χώρας ὅπου εἶχον τὰς βάσεις ἀνεφοδιασμοῦ των, τὰ νοσοκομεῖα των, τὰς σχολὰς στελεχῶν, τὰς ἐφεδρείας των καὶ τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν των. Ἡ φάσις αὐτὴ ἤρχισε τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1946 καὶ ὡλοκληρώθη ἕως τὰς ἀρχὰς τοῦ 1947.

6η φάσις: Κατάληψις ὡρισμένων περιοχῶν καὶ διατήρησίς των διὰ νὰ χρησιμεύουν ὡς ὁρμητήρια τῶν ἀνταρτῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Αἱ περιοχαὶ αὐταὶ ἔπρεπε νὰ εὑρίσκωνται κοντὰ εἰς τὴν μεθόριον, διὰ νὰ διοχετεύεται ἀπὸ ἐκεῖ τὸ ὑλικόν, νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένη ἡ ὑποχώρησις κλπ. Τοιαῦται περιοχαὶ ἐδημιουργήθησαν εἰς τὸ 1947-48 ἀρκεταὶ (Μουργκάνα, Γράμμος, Βίτσι, Μπέλλες).

7η φάσις: Ἡ διεύρυνσις τῶν κατεχομένων περιοχῶν καὶ ἡ κατάληψις μιᾶς ἢ περισσοτέρων πόλεων, ὥστε νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ ἄποψις περὶ ὑπάρξεως «ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ κράτους». Τότε θὰ ἐδημιουργεῖτο καὶ «ἐλευθέρα κυβέρνησις» ἀπὸ κομμουνιστὰς καὶ συνοδοιπόρους, τὴν ὁποίαν θὰ ἀνεγνώριζον αἱ χῶραι τοῦ Παραπετάσματος καὶ θὰ τὴν ἐνίσχυον πλέον μὲ ἀεροπορίαν καὶ μὲ «ἐθελοντάς», ἰδίως σλαβοφώνους «μακεδόνας» τῆς Βουλγαρίας. Ἡ προσπάθεια διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου ἤρχισε τὸ 1947 (Κόνιτσα) καὶ ἐσυνεχίσθη ὡς τὸ 1949 (Φλώρινα, Καρπενήσι), ἀλλὰ ἀπέτυχεν, ἰδίως ἐπειδὴ τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν διέθετεν ἀρκετὰς δυνάμεις καὶ εἶχεν ἀπομονωθῇ ἀπὸ τὸν λαόν.

8η φάσις: Δημιουργία τακτικοῦ στρατοῦ, μὲ σταθερὸν μέτωπον κανονικοῦ πλέον πολέμου καὶ συνδυασμὸς τῶν τακτικῶν μετωπικῶν ἐπιχειρήσεων μὲ ἐπιθετικὴν ἀνταρτικὴν δρᾶσιν εἰς τὰ μετόπισθεν. Τὴν φάσιν ταύτην τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπεπειράθη νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ 1949, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν συντριβὴν τῶν δυνάμεών του εἰς τὰς κατὰ μέτωπον μάχας τοῦ Βίτσι καὶ τοῦ Γράμμου.

9η φάσις: Γενικὴ ἐπίθεσις πρὸς κατάληψιν ὁλοκλήρου τῆς χώρας. Ἐκ τῶν ἔνδον διάλυσις τοῦ στρατοῦ. Ἐξέγερσις εἰς τὰς πόλεις.

10η φάσις: Κομμουνιστικοποίησις τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔνταξίς της εἰς τὸν σοβιετικὸν συνασπισμόν.

Αἱ δύο τελευταῖαι φάσεις δὲν ἐπραγματοποιήθησαν, λόγῳ τῆς ἀποτυχίας τῆς 8ης.

Ἡ διαφωνία Μάρκου καὶ Ζαχαριάδη

Ἡ ἀποτυχία τοῦ 7ου σημείου τοῦ κομμουνιστικοῦ σχεδίου, τὸ ὁποῖον προέβλεπε τὴν δημιουργίαν πραγματικοῦ κομμουνιστικοῦ κράτους διὰ τῆς καταλήψεως ὡρισμένων πόλεων, ἀνέτρεψεν εἰς βάρος τοῦ κομμουνισμοῦ τὴν ὅλην κατάστασιν. Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν κατώρθωσε νὰ δημιουργήσῃ «ἐλεύθερη Ἑλλάδα» καὶ ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς δὲν τοῦ παρέσχε τὴν προβλεπομένην ἐπίσημον ἀναγνώρισιν καὶ μεγαλυτέραν βοήθειαν. Ἡ ρῆξις μὲ τὸν Τίτο δυσχέρανε ἀκόμα περισσότερον τὴν θέσιν τοῦ Κ.Κ.Ε. Τότε ὁ Μᾶρκος (τέλη 1948) διεπίστωσε μίαν «μερικὴ σταθεροποίηση τοῦ μοναρχοφασισμοῦ» καὶ συνεπέρανε ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ νικήσῃ μόνον του, χωρὶς ἔνοπλον ἐπέμβασιν τοῦ Παραπετάσματος. Δι' αὐτὸ ἐπρότεινε νὰ μὴ προχωρήσῃ τὸ Κ.Κ.Ε. περαιτέρω εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου ἀλλὰ νὰ μείνῃ εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀνταρτοπολέμου, ὥστε νὰ διατηρῇ διαρκῶς ἀνοικτὸν ἕνα «Ἑλληνικὸ ζήτημα» καὶ νὰ τὸ διαιωνίζῃ ὥστε καὶ μὲ τὴν διεθνῆ πίεσιν νὰ ἐπιτευχθῇ ἕνας νέος συμβιβασμός. Ἀντιθέτως ὁ Ζαχαριάδης ἠθέλησε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν περαιτέρω ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου. Ὅπως «ἀπεκαλύφθη ἀργότερον εἰς τὴν γ' συνδιάσκεψιν τοῦ Κ.Κ.Ε. (1950), τὸ ζήτημα ἔφθασεν ἕως τὸν Στάλιν, ὁ ὁποῖος ἐδικαίωσε τὸν Ζαχαριάδην κατηγορώντας τὸν Μᾶρκον διὰ «ἡττοπάθεια» καὶ «ἔλλειψη διεθνιστικοῦ πνεύματος». Ἔτσι ὁλόκληρος ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἠκολούθησε τὸν Ζαχαριάδην καὶ ὁ Μᾶρκος καθῃρέθη. Αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἐξτρεμιστικὴ γραμμὴ τῆς ἐξαπολύσεως γενικῆς ἐπιθέσεως κατὰ τῆς Ἑλλάδος (τέλη 1948, ἀρχὰς 1949)

ποὺ ἐξεφράσθη καὶ μὲ τὰς ἀποφάσεις τῆς 5ης ὁλομέλειας ('Ιαν. 1949) ἡ ὁποία ἔρριξε τὸ σύνθημα: «Τὸ 1949 χρόνος τῆς νίκης», ἦτο ἡ γραμμὴ τῆς Μόσχας. Ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ βλέπη ὅτι μὲ αὐτὴν τὴν τακτικὴν ὁδήγει τοὺς ὀπαδούς της εἰς τὴν ἧτταν καὶ τὴν ἄσκοπον ἐξόντωσιν. Καὶ ὅμως τὴν ἠκολούθησε. Διατί; Ἡ μόνη δυνατὴ ἐξήγησις εἶναι ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ ἐντολὴ τῆς Μόσχας. Ἔτσι ἐπροχώρησεν εἰς τὰς ἑπομένας φάσεις τοῦ σχεδίου, χωρὶς νὰ ὑπάρχη καμμία πιθανότης ἐπιτυχίας, «ἐκτελώντας ἁπλῶς ἕνα διεθνιστικὸ καθῆκον», ὅπως εἶπε καὶ ὁ Ζαχαριάδης τὸ 1956 εἰς τὴν Τασκένδην ὅταν, θέλοντες νὰ τὸν καθαιρέσουν, ἐνεθυμήθησαν ὅτι ἦτο ὁ «ὑπαίτιος» διὰ τὴν ἧτταν. Εἰς τὴν πραγματικότητα, ὁ Στάλιν τότε ἐθυσίασε τοὺς Ἕλληνας κομμουνιστάς, στέλνοντάς τους εἰς μίαν βεβαίαν σφαγήν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ αὐξήση τὴν πίεσίν του ἐπὶ τῆς Δύσεως, νὰ τὴν ἀπασχολήση καὶ νὰ ἐπιτύχη ἀπὸ αὐτὴν ὑποχωρήσεις καὶ ἀνταλλάγματα εἰς ἄλλας περιοχάς. Οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ ἔπρεπε νὰ θυσιασθοῦν ὄχι διὰ ἕνα ἔστω κακῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἀπὸ «διεθνιστικὸ πνεῦμα» καὶ «διεθνιστικὸ καθῆκον». Αὐτὸ τὸ γεγονὸς τὸ κατάλαβαν πολλὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ δι' αὐτὸ σήμερα ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῶν «ἀντισοβιετικῶν ἐκδηλώσεων» τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν τῆς Τασκένδης. Πάντως τότε, τὸ 1948, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐδέχθη νὰ προχωρήση πρὸς τὰς ἑπομένας φάσεις τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ γνωστὸν ἀποτέλεσμα.

Ἡ ὀργάνωσις τῶν κομμουνιστικῶν δυνάμεων

Τὸ «Συγκρότημα»—ἔτσι ἀρχικῶς ὠνομάζετο ὁ λόχος—ἀπετελεῖτο ἐκ δύο ἕως τριῶν Διμοιριῶν, ἑκάστης τῶν δύο ὁμάδων, ἤτοι συνολικῆς δυνάμεως 60-80 ἀνδρῶν. Δύο ἕως τρία «Συγκροτήματα» ἀπετέλουν τὸ «Ὑπαρχηγεῖον», μὲ συνολικὴν δύναμιν 200-250 ἀνδρῶν.

Κατόπιν ὁ ὅρος «Συγκρότημα» καὶ ὁ ὅρος «Ὑπαρχηγεῖον» κατηργήθησαν καὶ ἀντικατεστάθησαν ἀντιστοίχως ἀπὸ τὰς λέξεις Λόχος καὶ Τάγμα. Οὕτω ἕκαστον συμμοριακὸν Τάγμα ἦτο δυνάμεως τριῶν Λόχων τῶν 70-80 ἀνδρῶν. Τὰ συμμοριακὰ Τάγματα ἤρχισαν τὸν Ἀπρίλιον 1946 τὴν προσβολὴν τῶν παραμεθορίων φυλακίων, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἀνεξέλεγκτον εἴσοδον καὶ ἔξοδον ἐκ τῶν συνόρων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ πάντοτε τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ ἐκ τῶν ὁμόρων κομμουνιστικῶν κρατῶν.

Κατόπιν ἤρχισεν ἡ ὀργάνωσις τῶν «Περιφερειακῶν Ἀρχηγείων» καὶ ἡ στρατολογία ἐκτὸς τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Περιφερειακὰ ἀρχηγεῖα συνεκροτήθησαν εἰς ὁλόκληρον τὴν ὀρεινὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ ἔτους 1947 ἤρχισεν ἡ ὀργάνωσις «Ἐλαφρῶν Ταξιαρχιῶν». Τὴν 27ην Αὐγούστου 1948, ἤτοι ἓν ἔτος πρὸ τῆς τελικῆς καταρρεύσεως τοῦ κομμουνιστοσυμμοριτισμοῦ, διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν τῆς «κυβερνήσεως» τῶν κομμουνιστῶν, τὰ «Περιφερειακὰ Ἀρχηγεῖα» κατηργήθησαν καὶ ἐδημιουργήθησαν Μεραρχίαι καὶ Ταξιαρχίαι Ἱππικοῦ. Πυροβόλα, ὅλμοι, πλῆθος πολυβόλων καὶ αὐτομάτων ὅπλων, ὡς καὶ παντοειδὲς ὑλικόν, ἐδόθησαν εἰς τοὺς συμμορίτας ἀπὸ τὰ Κράτη τοῦ Παραπετάσματος. Συνεχὲς ρεῦμα δὲ ἀνεφοδιαστικῶν φαλάγγων διέβαινον τὰ σύνορα, διὰ νὰ ἐφοδιάζουν τὸν οὕτω συγκροτηθέντα συμμοριακὸν στρατόν.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαιδεύσεως—παραλλήλως μὲ τὴν ὀργάνωσιν—ἐγένετο καὶ προσπάθεια ἀναπροσαρμογῆς τῶν μεθόδων μάχης μὲ τοιαύτας τακτικοῦ ἀγῶνος, χωρὶς βεβαίως νὰ ἐγκαταλείπουν καὶ τὴν τακτικὴν τοῦ ἀνταρτοπολέμου.

α) Τὸ ἔδαφος. Τὸ Ἔδαφος τῆς χώρας, καθ' ὁλοκληρίαν σχεδὸν ὀρεινόν, βαθέως διακεκομμένον, ἐν πολλοῖς δασῶδες, ἐπιτρέπον πλήρη ἀπόκρυψιν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνιῶν ἔχον πλείστας ὑποχρεωτικὰς διαβάσεις (ὡς ὀρεινὰς θέσεις καταλλήλους δι' ἐνέδρας), ἦτο ἕνας χῶρος κατάλληλος διὰ διεξαγωγὴν ἀνταρτοπολέμου. Μὲ ἐλαχίστας δυνάμεις καθιστᾶ δυνατὴν οὐ μόνον τὴν παρενόχλησιν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπί τινα χρόνον ἄμυναν ἐπ' αὐτοῦ (διότι αἱ προσβάσεις μοναδικαὶ οὖσαι εὐκόλως φρουροῦνται μὲ μικρὰν δύναμιν). Ἄρα τὸ ἔδαφος ἦτο εὐνοϊκὸν διὰ τὸν συμμοριτισμόν.

Ὁ ἐθνικὸς στρατὸς ἀντιθέτως, ἔχων ὡς ἀποστολὴν τὴν ἀνεύρεσιν τῶν κομμουνιστῶν, τὴν δίωξιν καὶ ἐξόντωσίν των, ἀντιμετώπιζε σοβαρώτατον πρόβλημα ἐξ αὐτοῦ μόνον τοῦ ἐδάφους, ἡ φύσις τοῦ ὁποίου τὰ μέγιστα ἠμπόδιζε τὴν ἐκπλήρωσιν μιᾶς τοιαύτης ἀποστολῆς, ὅταν μάλιστα ὁ ἀντίπαλος συστηματικῶς ἀποφεύγη νὰ δώση μάχην.

β) Ὁ Χῶρος. Εἰς ὁλόκληρον τὴν Χώραν οἱ κομμουνισταὶ εἶχον κατεσπαρμένα τὰ τμήματά των. Παντοῦ εἶχον ὁμάδας δυνάμεως 25-300 ἀνδρῶν τόσον εἰς τὴν Ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Πελοπόννησον ὅσον καὶ εἰς τὰς νήσους καὶ τὴν Κρήτην.

Οἱ κομμουνισταὶ δὲν ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξασφαλίζουν καὶ νὰ διατηροῦν ὡρισμένον ἔδαφος. Οὗτοι χρησιμοποιοῦντες ὡς κρησφύγετα μέρη δύσβατα, ὀρεινὰ καὶ δασώδη, κατήρχοντο καὶ αἰφνιδιαστικῶς προσέβαλον, χωρία ζωτικὰ σημεῖα, κόμβους συγκοινωνιῶν, γέφυρες, ἐγκαταστάσεις κοινῆς ὠφελείας, ἀνεφοδιαστικὰς φάλαγγας, στρατιωτικὰς καὶ πολιτικάς, σιδηροδρομικοὺς συρμοὺς κ.λ.π. Ἐπετίθεντο κατ' ἐργαζομένων εἰς ἀγροὺς ἀγροτῶν καὶ εἴτε τοὺς ἀφήρουν τὰ τρόφιμα εἴτε τοὺς ἐστρατολόγουν βιαίως. Ἐνέσπειρον τὴν τρομοκρατίαν, ἐδημιούργουν μίαν κατάστασιν ἀβεβαιότητος καὶ ἐλλείψεως ἀσφαλείας εἰς τὸν πληθυσμὸν καὶ διὰ τῆς δράσεώς των ταύτης εἶχον σὲ διαρκῆ κίνησιν καὶ ἔντασιν τοὺς ἐντεταλμένους μὲ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ χώρου αὐτοῦ, τοὺς ἄνδρας τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ.

Ἀπὸ ἀπόψεως συνεπῶς χώρου, οἱ κομμουνισταὶ ἦσαν ἀδέσμευτοι, δι' ὃ καὶ εἶχον τὴν πρωτοβουλίαν ἐκλογῆς τοῦ σημείου προσβολῆς, κινούμενοι δὲ κατὰ τὴν νύκτα, ἐξησφάλιζον καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦ αἰφνιδιασμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἀντιθέτως ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς ἔχων ὑποχρέωσιν νὰ καλύψη ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν χῶρον καὶ νὰ ἐξασφαλίση πόλεις, κωμοπόλεις, χωρία, συγκοινωνίας, ἔργα κοινῆς ὠφελείας κ.λ.π. καὶ παραλλήλως νὰ προστατεύη τοὺς κατοίκους τῶν περιοχῶν καὶ εἰς τοὺς χώρους τῶν ἐργασιῶν των ἀκόμη (ὡς συνέβαινεν μὲ τοὺς ἀσχολουμένους εἰς ἀγροτικὰς ἐργασίας—σπορά, συγκομιδή—) πρὸς ἀποφυγὴν βιαίας ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν στρατολογίας, ἔχων λοιπὸν τόσας δουλείας, ἠσχολεῖτο καὶ μὲ τὴν ἀναζήτησιν, δίωξιν καὶ ἐξόντωσιν τῶν κομμουνιστῶν.

Ἀπὸ ἀπόψεως συνεπῶς χώρου, αἱ Ἐθνικαὶ Δυνάμεις, διὰ νὰ καλύψουν ὅλα τὰ δυνάμενα νὰ προσβληθοῦν σημεῖα ἀπὸ τοὺς κομμουνιστάς, ἦσαν ὑποχρεωμέναι νὰ εἶναι κατεσπαρμέναι.

Ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ διασπορὰ καὶ ἡ ἀδυναμία, συνοδευομένη ἀπὸ τὴν τήρησιν μιᾶς στατικῆς ἀμυντικῆς τακτικῆς.

γ) Ἡ Τακτική. Οἱ κομμουνισταὶ διαθέτοντες ἐλαφροὺς σχηματισμούς, ἀπηλλαγμένοι ὄγκων ἐφοδίων, συντηρούμενοι καὶ ἐκ λεηλασιῶν, συμπληροῦντες

τὰς ἀπωλείας των διὰ βιαίων στρατολογιῶν, αὐτοδιαλυόμενοι καὶ ἐπανασυγκεντρούμενοι ἀλλοῦ, εἶχον μεγίστην εὐελιξίαν, κατορθώνοντες οὕτω νὰ ἀποκτοῦν τοπικὴν προσωρινὴν ὑπεροχὴν ἔναντι τῶν προσβαλλομένων μονάδων. Βάσις τῆς τακτικῆς των ἦτο ὁ αἰφνιδιασμός, διέθετον δὲ ἀξιόλογα δίκτυα πληροφοριῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία. Οὕτω ἐξησφάλιζον ὡρισμένας ἐντυπωσιακὰς τυπικὰς ἐπιτυχίας. Ἐπίσης ἡ ἄνευ διακρίσεως καὶ σημάνσεως (διὰ μελλοντικὴν ἄρσιν) χρῆσις ναρκῶν καὶ παγίδων ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς κομμουνιστὰς νὰ καταπονοῦν, παρενοχλοῦν καὶ καθηλώνουν τὸν ἀντίπαλον.

Οἱ κομμουνισταί, καθ' ὃν χρόνον ἐφήρμοζον τὴν τακτικὴν τῆς παρενοχλήσεως καὶ ἀπέφευγον τὴν μάχην μὲ τὸν Στρατόν, ὅτε δηλαδὴ διεξῆγον καθαρῶς ἀνταρτοπόλεμον, εἶχον πολλάκις τὴν πρωτοβουλίαν. Ὅταν ὅμως ἀπεφάσισαν ν' ἀντιμετωπίσουν τὸν τακτικὸν Στρατὸν εἰς ἕνα κανονικὸν ἀγῶνα, τότε ἀντελήφθησαν—ἀλλὰ πλέον ἦτο ἀργά—ὅτι δὲν εἶναι εὔκολον ἔργον ἡ διεξαγωγὴ τακτικοῦ ἀγῶνος ἀπὸ ἡγήτορας τῆς στιγμῆς, ὡς ἦσαν οἱ ἡγήτορές των.

Ἀντιθέτως, ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς ἦτο δέσμιος τῶν βάσεων ἀνεφοδιασμοῦ του, τοῦ βαρυτέρου ὁπλισμοῦ του καὶ τῆς ὑποχρεώσεώς του νὰ φρουρῇ ὅλα τὰ σημεῖα καὶ τὰς συγκοινωνίας τῆς χώρας. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀδίστακτος τρομοκρατία τὴν ὁποίαν ἤσκουν οἱ κομμουνισταὶ μὲ φόνους, ἐμπρησμοὺς κλπ. ἐστέρει τὸν Στρατὸν ἀπὸ πληροφοριοδότας.

δ) Δ υ ν ά μ ε ι ς. Ὅταν ἤρχισεν ἡ ἀνταρσία, ὁ στρατὸς εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τῆς ὀργανώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεώς του, οὐσιαστικῶς δὲ ἡ Ἑλλὰς δὲν διέθετεν Ἐνόπλους Δυνάμεις, ἀλλὰ ἁπλῶς τοὺς πυρῆνας των. Διὰ τοῦτο καὶ μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1946 τοὺς κομμουνιστὰς ἀντιμετώπιζε μόνον ἡ Χωροφυλακή, ἡ ὁποία ὑπέστη βαρείας ἀπωλείας. Ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1946 τὸ ἔργον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν κομμουνιστῶν ἀνέλαβεν ὁ συνεχῶς αὐξανόμενος, ἐξοπλιζόμενος, διοργανούμενος καὶ ἐκπαιδευόμενος Στρατός. Εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ Στρατοῦ πολύτιμος ὑπῆρξεν ἡ ἀγγλικὴ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἀμερικανικὴ βοήθεια. Πάντως ἀριθμητικῶς καὶ ἀπὸ πλευρᾶς ὁπλισμοῦ, ὁ Στρατὸς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπερεῖχε τῶν κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι ὅμως χάρις εἰς τὰς δυνατότητας εὐελιξίας των, κατώρθωναν συνήθως νὰ ἐξασφαλίζουν μίαν προσωρινὴν τοπικὴν ὑπεροχήν. Τεραστίαν σημασίαν ἔχει τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ προσπάθεια τῶν κομμουνιστῶν νὰ διεισδύσουν εἰς τὸν Στρατὸν καὶ νὰ τὸν διαβρώσουν ἐσωτερικῶς ἀπέτυχε, διότι ἀντιμετωπίσθη ἐγκαίρως καὶ ἐπιτυχῶς.

Ὁ Συμμοριτοπόλεμος

Ἀπὸ στρατιωτικῆς πλευρᾶς, ὁ συμμοριτοπόλεμος διαιρεῖται εἰς τέσσαρας περιόδους.

1η Περίοδος: Μάρτιος 1946 μέχρι Ἀπριλίου 1947 (μῆνες 13)

2α Περίοδος: Ἀπρίλιος 1947 μέχρι Μαρτίου 1948 (μῆνες 11)

3η Περίοδος: Μάρτιος 1948 μέχρι Δεκεμβρίου 1948 (μῆνες 9)

Ἐπιχειρήσεις ΡΟΥΜΕΛΗΣ 14/4—30/5

Μάχη ΓΡΑΜΜΟΥ 16/6—22/8

Ἐπιχειρήσεις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ 13/9—17/9

Ἐπιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ

4η Περίοδος: Δεκέμβριος 1948 μέχρι Αὐγούστου 1949

Παραπλανητική μάχη κατὰ Β. ΓΡΑΜΜΟΥ 2-8/8
Κυρία κατὰ ΒΙΤΣΙ ἐπίθεσις 10-16/8
Κυρία κατὰ ΓΡΑΜΜΟΥ ἐπίθεσις 23-30/8

Πρώτη Περίοδος (Μάρτιος 1946—Ἀπρίλιος 1947).

Ἐφηρμόσθησαν τὸ 4 καὶ 5 σημεῖα τοῦ Κομμουνιστικοῦ σχεδίου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθῇ οἰκονομικὴ ἐξαθλίωσις καὶ ἀδυναμία ἀρχικῶς τοῦ Κράτους νὰ διαθρέψη τόσας χιλιάδας προσφύγων, οἵτινες φεύγοντες ἀπὸ τὰ χωριά των κατέφυγον δι' ἀσφάλειαν εἰς τὰς πόλεις καὶ κωμοπόλεις.

Ὁ κίνδυνος τῆς βιαίας στρατολογίας καὶ ἡ ἀσκηθεῖσα ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ἀγρία τρομοκρατία ἐδημιούργουν μίαν κατάστασιν ἀβεβαιότητος καὶ ἐλλείψεως ἀσφαλείας εἰς τοὺς κατοίκους ἰδίᾳ τῆς ὑπαίθρου.

Κατάλληλοι διαφωτισταὶ τῶν κομμουνιστῶν εἶχον εἰσδύσει εἰς τὰ Κέντρα Ἀσφαλείας καὶ ἐπροπαγάνδιζον κατὰ τοῦ Κράτους, ὅπερ ὄντως ἀντιμετώπιζε τότε σχετικὴν ἀδυναμίαν πλήρους περιθάλψεως τόσων προσφύγων, ἐκ μέρους τῶν ὁποίων διετυποῦντο πλεῖστα ὅσα παράπονα.

Διακοπαὶ συγκοινωνιῶν, καταστροφαὶ ὁδικῶν ἀρτηριῶν, γεφυρῶν καὶ ἔργων κοινῆς ὠφελείας προσηύξανον τὴν κρατικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἐπίλυσιν τῶν τεραστίων προβλημάτων διατροφῆς καὶ συντηρήσεως πληθυσμοῦ. Ἡ προσπάθεια διαβρώσεως τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἀντιμετωπίσθη λίαν ἀποτελεσματικῶς.

Μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1946 τοὺς κομμουνιστὰς ἀντιμετωπίζει ἡ Χωροφυλακή, ἡ ὁποία ὑφίσταται βαρείας ἀπωλείας.

Τὸν Σεπτέμβριον τὸ ἔργον ἀνατίθεται εἰς τὸν Στρατόν, καίτοι αὐτὸς εὑρίσκετο εἰς τὸ στάδιον τῆς συγκροτήσεώς του. Ἡ Χωροφυλακὴ συμπτύσσεται εἰς τὰ ἀστικὰ κέντρα καὶ τὰς κωμοπόλεις.

Οἱ κομμουνισταὶ σημειώνουν ἐπιτυχίας εἰς Λιτόχωρον, Ποντοκερασιάν, Σκρᾶ, Προμάχης, Ραχούλαν Καρδίτσης κλπ. Τοῦτο ὅμως ἀποδεικνύει τὸ μέγεθος τῆς ἀπειλῆς καὶ ἀφυπνίζει τὴν ἐθνικόφρονα παράταξιν, βαθμιαίως δὲ καὶ τὴν Δύσιν.

Ὁ Στρατὸς τηρεῖ ἀμυντικὴν τακτικήν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ζωτικῶν κέντρων καὶ σημείων τῆς χώρας.

Δευτέρα Περίοδος (Ἀπρίλιος 1947-Μάρτιος 1948).

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην οἱ κομμουνισταὶ ἐξακολουθοῦν πυρετωδῶς τὴν ὀργάνωσιν τῶν δυνάμεών των. Ἐφαρμόζουν τὴν βιαίαν στρατολογίαν, ἐφοδιάζονται εἰς ὅπλα, πυρομαχικὰ καὶ παντοειδὲς ὑλικὸν ἐκ τῶν χωρῶν τοῦ Παραπετάσματος καὶ μετατρέπουν τὴν σύνθεσίν των ἐπὶ τὸ στρατιωτικώτερον (Λόχοι, Τάγματα, Ταξιαρχίαι).

Παραλλήλως ἐπιμένουν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ 6ου σημείου τοῦ Σχεδίου των, ἤτοι «τὴν δημιουργίαν καὶ διατήρησιν περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπ'αὐτῶν» καὶ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ 7ου σημείου, ἤτοι «τὴν διεύρυνσιν τῶν περιοχῶν αὐτῶν (κατὰ προτίμησιν ἐγγὺς τῆς μεθορίου, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν νώτων των καὶ τῶν γραμμῶν ἀνεφοδιασμοῦ των)».

Οὕτω, σταθερῶς ἔχουσιν ἐγκατασταθῇ πλέον κομμουνιστικαὶ δυνάμεις εἰς Γράμμον-Βίτσι-Μουργκάνα-Καϊμακτσαλὰν καὶ Μπέλες-Χαϊντοῦ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω περιοχῶν ὁρμώμενοι, ἤρχισαν μαζικὴν ἐξόρμησιν πρὸς τὰς πόλεις καὶ χωρία τοῦ ἐσωτερικοῦ, στρατολογοῦντες βιαίως, λεηλατοῦντες, τρομοκρατοῦντες καὶ γενικῶς δημιουργοῦντες συνθήκας ἐξαθλιώσεως (ἰδίᾳ εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχάς).

Ὁ Στρατὸς συμπληρώνει τὴν συγκρότησίν του καὶ τὴν 8ην Ἀπριλίου 1947 ἀρχίζει τὴν ἐπιθετικὴν ἐξόρμησίν του πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου «Τέρμινους».

Τοῦτο προέβλεπεν εἰς ἐκκαθάρισιν ὅλων τῶν μολυσμένων ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν περιοχῶν ἐκ Νότου πρὸς Βορρᾶν, πλὴν Πελοποννήσου, διότι εἰς τὴν τελευταίαν ἡ ἐκκαθάρισις εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὴν Χωροφυλακήν.

Τὸ Σχέδιον «ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ», ἐφαρμοσθέν, ἔσχεν ἀρχικῶς καλὰ ἀποτελέσματα, χωρὶς ὅμως νὰ ἐξοντώσῃ πλήρως τοὺς κομμουνιστὰς καὶ χωρὶς νὰ ἐγκαθιστᾶ φρουρὰν εἰς τὰς ἐκκαθαρισθείσας περιοχάς, πρὸς ἀπαγόρευσιν τῆς ἀναμολύνσεως, λόγῳ ἀνεπαρκείας δυνάμεων συνεπείᾳ τῆς εὐρύτητος τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

Καθ' ὅλην τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος 1947 ἐσυνεχίσθη ἡ κοπιώδης προσπάθεια τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων κατὰ τῶν κομμουνιστῶν, οἵτινες διαφυγόντες τὸν κλοιὸν δι' εὐρέος ἑλιγμοῦ εἰς τὸν χῶρον δράσεώς των (Δυτικὴ Μακεδονία - Γράμμος), προσέβαλον δι' ὄγκου δυνάμεων τὴν περιοχὴν τῆς Δυτικῆς Κονίτσης (παρὰ τὰ σύνορα) καὶ ἀφοῦ ἐδημιούργησαν ἀπωλείας εἰς τὰς ἐκεῖ φρουράς, ἐκινήθησαν ἀκολούθως πρὸς Νότον, δημιουργήσαντες ἀπειλὴν εἰς τὴν περιοχὴν Ἰωαννίνων, ὑποχρεωθέντες τελικῶς νὰ διολισθήσουν εἰς τὴν περιοχὴν Ζαγορίων. Οὕτω ἡ ἐπιχείρησις «Τέρμινους» δὲν ἀπέδωσε τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα, παρέσχεν ὅμως εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις πεῖραν καὶ αὐτοπεποίθησιν δι' ἐπιθετικὴν δρᾶσιν.

Οἱ διαφυγόντες τὴν συντριβὴν κομμουνισταὶ ἐπανεγκατεστάθησαν εἰς τὰς σταθερὰς βάσεις των (Δυτικὴ Μακεδονία - Γράμμος -Μουργκάνα) καὶ ἤρχισαν προπαρασκευαζόμενοι διὰ τὴν κατὰ Κονίτσης ἐπίθεσιν, ἵνα ὁλοκληρώσουν καὶ τὸ 7ον σημεῖον τοῦ Σχεδίου των. Τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1947 ἐξεδηλώθη κατὰ τοῦ Σουφλίου ἡ πρώτη ὀργανωμένη κομμουνιστικὴ κροῦσις, μὲ χρησιμοποίησιν πυροβολικοῦ, ἥτις ἀπεκρούσθη.

Ἡ μεγάλη κατὰ τῆς Κονίτσης ἐπίθεσις ἐξεδηλώθη κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου (25-31/12/47) ἄνευ ἀποτελέσματος διὰ τοὺς κομμουνιστάς, παρὰ τὴν σφοδρότητά της. Ἡ ἀπόκρουσις τῆς ἐπιθέσεως αὐτῆς ἔπαιξε μεγάλον ρόλον, διότι ἐὰν κατελαμβάνετο ἡ Κόνιτσα καὶ περιήρχετο ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῶν Κ/Σ ἐλεγχομένης περιοχῆς, θὰ ἐγκαθίστατο εἰς αὐτὴν ἡ «κυβέρνησις τοῦ βουνοῦ», ἀναγνωριζομένη ἀμέσως ἀπὸ τὰς κομμουνιστικὰς χώρας καὶ οὕτω θὰ ὁλοκληροῦτο καὶ θὰ ἐπραγματοποιεῖτο τὸ 7ον σημαντικὸν σημεῖον τοῦ Στρατηγικοῦ Κομμουνιστικοῦ Σχεδίου.

Ἠκολούθησαν παρόμοιαι κομμουνιστικαὶ ἐπιθέσεις εἰς Γρεβενά, Φλώριναν, Μέτσοβον, Ἔδεσσαν, Γιαννιτσά, Ἄμφισσαν, Κομοτινήν, Μουργκάναν, Ἀταλάντην, Καλάβρυτα, Ἀμαλιάδα, περιοχὴν Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλας πόλεις.

Ἡ δευτέρα περίοδος ἐπέτρεψεν εἰς τὴν ἡγεσίαν τοῦ Στρατοῦ νὰ συναγάγῃ πολύτιμα συμπεράσματα ὡς πρὸς τὸν ὀρθότερον τρόπον ἀντιμετωπίσεως τοῦ συμμοριτοπολέμου (ἀνάγκη μεγάλων δυνάμεων, φρούρησις τῶν ἐκκαθαριζομένων περιοχῶν κλπ).

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1948 διελύθη ἡ Στρατιὰ καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Γ.Ε.Σ. ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην τῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1948 ἀπεφασίσθη ἡ συγκρότησις εἰδικῶν ταγμάτων Ἐθνο-

φρουρᾶς ἀπὸ πολίτας, ποὺ θὰ ἀνελάμβανον τὴν φρούρησιν τῶν ἐκκαθαριζομένων περιοχῶν, πρὸς ἀποφυγὴν ἀναμολύνσεως.

Τρίτη Περίοδος (Μάρτιος 1948—Δεκέμβριος 1948).

Ὁ Στρατὸς ἀναλαμβάνει ἐπιθετικὴν δραστηριότητα καὶ ἀποσπᾷ τὴν πρωτοβουλίαν.

Τὴν 14ην Ἀπριλίου ἀρχίζει τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Ρούμελης, ἡ ὁποία λήγει μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν τὴν 31ην Μαΐου 1948.

Ἑτέρα ἐπιχείρησις μικροτέρας ἐντάσεως ἐξετελέσθη πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς ὀρεινῆς Θεσσαλίας.

Τὴν 1ην Αὐγούστου 1948 ἤρχισεν ἡ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Γράμμου, τῆς ἰσχυροτέρας βάσεως τῶν κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐχαρακτήριζον ὡς «ἄπαρτο κάστρο».

Εἰς τὴν πραγματικότητα, ἐπρόκειτο πλέον περὶ τακτικῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ ὁποία ἔληξε μὲ ἐπιτυχίαν, ἀφοῦ ὁ Στρατὸς κατέλαβεν ὁλόκληρον τὸν Γράμμον. Οὕτω οἱ κομμουνισταὶ ἔχασαν τὴν ἰσχυροτέραν βάσιν των, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχον ἑδραιωθῆ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀνταρσίας καὶ ὅπου ἦσαν ἐγκατεστημέναι αἱ ἕδραι τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἡγεσίας των.

Μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ Γράμμου, οἱ κομμουνισταὶ διέρρευσαν διὰ τῶν γειτονικῶν χωρῶν πρὸς τὸ Βίτσι, ὅπου ἤρχισαν δραστηρίως νὰ ὀργανώνουν ἀμυντικῶς τὴν τοποθεσίαν.

Ὁ Στρατὸς ἐκινήθη ταυτοχρόνως πρὸς τὴν Μουργκάναν καὶ τὸ Βίτσι. Ἡ πρώτη κατελήφθη ἀλλὰ οἱ κομμουνισταὶ ἐνισχυθέντες καὶ δι' ἄλλων δυνάμεών των, κατώρθωσαν νὰ ἀποκρούσουν τὴν ἐπίθεσιν εἰς Βίτσι καὶ νὰ διατηρήσουν τὰς κυριωτέρας θέσεις των. Ἐν συνεχείᾳ ἐξαπέλυσαν ἀντεπίθεσιν πρὸς Μπίκοβικ ἡ ὁποία ἀπεκρούσθη. Οὕτω ἡ κατάστασις εἰς τὸ Βίτσι ἐσταθεροποιήθη (Νοέμβριος 1948).

Τότε ὁ μὲν Στρατὸς ἐκινήθη πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς Πελοποννήσου, οἱ δὲ κομμουνισταὶ ἀνέπτυξαν ἔντονον δραστηριότητα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, πρὸς ἀντιπερισπασμὸν καὶ πρὸς βιαίαν στρατολογίαν ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν, πρὸς κάλυψιν τῶν σοβαρῶν ἀπωλειῶν των.

Τότε ὁ Μᾶρκος διετύπωσε τὰς ἀπόψεις του περὶ «μερικῆς σταθεροποιήσεως τοῦ μοναρχοφασισμοῦ» μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καθαιρεθῇ. Ὁ Μ. Παρτσαλίδης τὸν ἀντικατέστησεν εἰς τὴν «πρωθυπουργίαν», ὁ δὲ Ν. Ζαχαριάδης εἰς τὴν «ἀρχιστρατηγίαν», ἀναλαβὼν τὴν στρατιωτικὴν ἡγεσίαν τῆς ἀνταρσίας.

Σχεδὸν παραλλήλως ἐπραγματοποιεῖτο ἀναδιάρθρωσις καὶ τῆς ἐθνικόφρονος ἡγεσίας. Τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1949, ὁ Στρατάρχης Παπάγος ὠνομάσθη Ἀρχιστράτηγος καὶ ἀνέλαβε τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀγῶνος.

Ἦτο φανερὸν ὅτι ὁ ἀγὼν εἰσήρχετο εἰς τὴν τελικὴν φάσιν του καὶ ὅτι ἐντὸς τοῦ 1949 θὰ ἐκρίνετο ἡ ἔκβασίς του.

Τετάρτη Περίοδος (Δεκέμβριος 1948—Αὔγουστος 1949)

Ἡ στρατιωτικὴ ἡγεσία, βάσει τῆς κτηθείσης πείρας τῶν προηγουμένων ἐτῶν, κατήρτισε γενικὸν σχέδιον, συμφώνως πρὸς τὸ ὁποῖον, ἀφ' ἑνὸς ἡ ἐκκαθάρισις τῆς χώρας θὰ ἐπεδιώκετο σταθερῶς καὶ προοδευτικῶς ἐκ Νότου πρὸς Βορρᾶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἐλαμβάνοντο συγχρόνως ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέτρα ἵνα:

— ἀποτραπῇ πᾶσα προσπάθεια ἀναμολύνσεως τῶν ἐκκαθαρισθεισῶν περιοχῶν.

— ματαιωθῇ πᾶσα ἀπόπειρα ἐπεκτάσεως τοῦ συμμοριτισμοῦ.

— ἀντιμετωπισθῇ εἰς τὰς παραμεθορίους ἑστίας-βάσεις του, πᾶσα σοβαρὰ καταδρομὴ ἐκ τούτων, πρὸς τὰ μετόπισθεν ἐν γένει.

Ἀναλυτικώτερον εἰς τὸ καταρτισθὲν Σχέδιον ἐτέθησαν αἱ ἑξῆς βάσεις:

α) Ὡς κυρία προσπάθεια ἐτέθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἡ ἐκκαθάρισις τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς Κεντρικῆς Ἑλλάδος, ἤτοι Στερεᾶς καὶ Θεσσαλίας.

β) Ὁ παράγων χρόνος, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἦτο πολύτιμος, δὲν θὰ ἐπέδρα ἐπὶ τοῦ τεθέντος σκοποῦ (δὲν θὰ ἐτίθετο δηλαδὴ προθεσμία πέρατος μιᾶς ἑκάστης ἐπιχειρήσεως). Τὸ τέλος ἑκάστης ἐπιχειρήσεως θὰ καθωρίζετο βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων συνεπῶς καὶ οὐχὶ βάσει χρονικῆς περιόδου.

γ) Εἰς μίαν δευτέραν φάσιν καὶ μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω, ἐσχεδιάσθη ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ συμμοριακοῦ ὄγκου, εἰς τὰς ἐγγὺς καὶ ἐπὶ τῶν συνόρων βάσεις —ἑστίας τῶν κομμουνιστῶν, δι' ὁλοκλήρου τοῦ ὄγκου τοῦ Στρατοῦ κατὰ τρόπον ἀποφασιστικόν, ὥστε ἡ ἐπιχείρησις αὕτη νὰ διεξαχθῇ κεραυνοβόλως καὶ μὴ λάβη τὴν χρονίζουσαν μορφὴν τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ προηγουμένου ἔτους (1948).

Εἰδικῶς κατὰ τὸ 1949 προεβλέπετο ἡ ἐφαρμογὴ τῆς τακτικῆς τῶν νυκτερινῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ τῆς συνεχοῦς διώξεως τῶν συμμοριτῶν διὰ τμημάτων διατεταγμένων εἰς μέγα βάθος καὶ πλάτος, ὥστε καὶ ἂν ἀκόμη διέρρεον οἱ συμμορῖται εἰς ἄλλην περιφέρειαν, θὰ ἐδιώκοντο καὶ ἐκεῖ δι' ἄλλων τμημάτων. Ἐπίσης θὰ ἐπεδιώκετο ἡ ἐξασφάλισις εἰς ζωτικοὺς χώρους ἱκανῶν ἐφεδρειῶν, πρὸς ἐκμετάλλευσιν τυχὸν ἐμφανιζομένης εὐκαιρίας.

Οἱ σταθμοὶ τοῦ ἀγρίου ἀγῶνος τοῦ 1949 ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

— 8 Φεβρουαρίου: Ὁ Στρατὸς ἀνακαταλαμβάνει τὸ Καρπενήσιον καί, παρὰ τὸν βαρύτατον χειμῶνα, καταδιώκει ἀπηνῶς τοὺς κομμουνιστάς, ἐκκαθαρίζων τὴν Στερεάν. Ταυτοχρόνως ἐκκαθαρίζεται πλήρως ἡ Πελοπόννησος.

— 12—15 Φεβρουαρίου: Οἱ κομμουνισταὶ ἐπιτίθενται κατὰ τῆς Φλωρίνης καὶ ἀποκρούονται μὲ βαρυτάτας δι' αὐτοὺς ἀπωλείας.

— 1— 12 Μαρτίου: Ἐκκαθαρίζονται τὰ Κερδύλλια-Κρούσια.

— 21—29 Μαρτίου: Ἡ ἀπόπειρα προσβολῆς τῆς Ἄρτης καὶ ἡ πανωλεθρία τῶν κομμουνιστῶν εἰς Βάλτον καὶ Ἀχελῷον.

—1—28 Ἀπριλίου: Ἡ ματαίωσις τοῦ ἀποκληθέντος «ἑλιγμοῦ τοῦ Γράμμου», εἰς ὃν ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία ἐστήριξε μεγάλας ἐλπίδας.

Διὰ τοῦ «ἑλιγμοῦ» τούτου αὕτη ἀπέβλεπε νὰ συντρίψῃ δι' ἐπιθέσεως τὸν Στρατὸν καὶ ν' ἀνοίξῃ ἐλεύθερον διάδρομον πρὸς Ἤπειρον καὶ Κεντρικὴν Ἑλλάδα.

Κατ' αὐτήν, ἡ φθορὰ τῶν κομμουνιστῶν ὑπῆρξε λίαν σοβαρὰ ἐκ τοῦ μηνιαίου τούτου ἀγῶνος.

— 17—18 Ἀπριλίου: Ἐπιτυχὴς ἀπόκρουσις τῆς προσβολῆς κατὰ τῆς πόλεως Ἀμυνταίου.

—5—8 Μαΐου: Ἐπιτυχὴς καὶ πλήρης ἐκκαθάρισις τῆς περιοχῆς Ἀγγίστρου.

—5—20 Ἰουλίου: Ἐκκαθάρισις τοῦ Καϊμακτσαλάν.

Αὔγουστος: Ὁ Στρατὸς ἐνεργεῖ παραπλανητικὴν ἐπίθεσιν εἰς Γράμμον, ἐν συνεχείᾳ αἰφνιδίως στρέφεται ἐναντίον τοῦ Βίτσι τὸ ὁποῖον καταλαμβάνει διὰ κεραυνοβόλου ἐνεργείας καὶ βαθείας νυκτερινῆς διεισδύσεως ἐντὸς τοῦ ζωτικοῦ χώρου τῶν κομμουνιστῶν (Λέσιτς—Τσούκα) καὶ τέλος ἀναλαμβάνει ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ Γράμμου, τοῦ ὁποίου τὴν κατάληψιν ὁλοκληρώνει τὴν 29ην Αὐγούστου, θέτων τέρμα εἰς τὴν ἀνταρσίαν. Τὰ ὑπολείμματα τῶν κομμουνιστικῶν δυνάμεων καταφεύγουν εἰς Ἀλβανίαν.

Τὰ αἴτια τῆς ἥττης τῶν κομμουνιστῶν

Ἡ ἀνταρσία ἐξαπελύθη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. ὄχι μόνον μὲ τὴν ὁλόπλευρον ὑποστήριξιν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐντολήν του. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐξωτερικὰ κυρίως δεδομένα ὤθησαν τὸν κομμουνισμὸν εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐξαπόλυσιν τοῦ συμμοριτοπολέμου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐξηγεῖ καὶ τὸ διατί τὸ Κ.Κ.Ε. ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ προχωρήσῃ εἰς ἔνοπλον ἀναμέτρησιν ὑπὸ δυσμενεῖς δι' αὐτὸ συνθήκας καὶ εἰς πεῖσμα ὅλων τῶν διδαγμάτων τοῦ μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ.

Ὁ μαρξολενινισμὸς διδάσκει ὅτι ἡ ἐπανάστασις πρέπει νὰ ἐξαπολύεται εἰς μίαν ἐποχὴν ἐπαναστατικῆς κρίσεως καὶ εἰς περίοδον γενικῆς ἀνόδου τοῦ κινήματος,τῆς ὁποίας ἀποκορύφωμα εἶναι ἡ ἔνοπλος ἐξέγερσις. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως, μετὰ τὰ Δεκεμβριανὰ δὲν ὑπῆρχε καμμία ἐπαναστατικὴ κρίσις. Ὅλοι ἤθελαν εἰρήνην, τάξιν, ὁμαλότητα, ἀνοικοδόμησιν. Δὲν ὑπῆρχε κανεὶς ἐπαναστατικὸς ἀναβρασμός. Ἀπεναντίας ὑπῆρχε γενικὴ κόπωσις, μὲ ἀποτέλεσμα καὶ αὐταὶ αἱ ἀριστεραὶ μᾶζαι νὰ μὴ ἀκολουθοῦν τὴν ἡγεσίαν των εἰς ἐπαναστατικὰς ἐνεργείας. Ἐπὶ πλέον, τὸ κομμουνιστικὸν κίνημα, μετὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ἰδίως, διήρχετο περίοδον ὄχι ἀνόδου, ἀλλὰ καθόδου καὶ ὑποχωρήσεως. Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν 380.000 μέλη πρὶν ἀπὸ τὰ Δεκεμβριανὰ καὶ μόνον 120.000 μετὰ ἀπὸ αὐτά. Ἡ λαϊκή του βάσις ἐστένευε καὶ οἱ συνοδοιπόροι του τὸ ἐγκατέλειπαν. Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ἀπομονωθῆ ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπον πολιτικὸν κόσμον, τὸ Ε.Α.Μ. διελύθη, τὸ «νέον Ε.Α.Μ.» ἀπέτυχε καὶ τὸ «δημοκρατικὸ μέτωπο» δὲν προσείλκυσε τὰ ἄλλα κόμματα. Μέσα εἰς αὐτὰς τὰς συνθήκας, ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Ε. προσφυγὴ εἰς τὴν βίαν, ἐρχομένη εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ κοινὸν αἴσθημα, ἦτο μοιραῖον νὰ ἐπιφέρῃ ἀκόμη μεγαλυτέραν ἀπομόνωσιν τῶν κομμουνιστῶν καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὰς φυγοκέντρους τάσεις εἰς τοὺς κόλπους των. Τέλος, ὑπῆρχε καὶ ὁ παράγων Ἀγγλίας—Η.Π.Α., ὁ ὁποῖος ἀσφαλῶς θὰ ἀντετάσσετο εἰς τὴν διὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἐδαφῶν κάθοδον τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. εἰς τὴν Μεσόγειον. Εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς δυσμενεῖς παράγοντας πρέπει νὰ προστεθῆ καὶ ὁ τρόπος διεξαγωγῆς τῆς ἐπαναστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη ἡ μορφὴ τοῦ ἀνταρτοπολέμου, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν φύσιν του ἀπέκλειε τὸν αἰφνιδιασμὸν καὶ ἀπεμόνωνε τὴν ἐξέγερσιν ἀπὸ τὰ φυσικὰ κέντρα της, δηλ. τὰς μεγάλας πόλεις καὶ ἀπὸ τὰς κινητηρίους δυνάμεις της, δηλ. τοὺς ἐργάτας.

Καὶ τίθεται τὸ ἐρώτημα: Διατί τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ἐπανάστασιν ἀντιθέτως ἀπὸ τοὺς κανόνας τῆς ἰδίας τῆς θεωρίας του; Ἁπλούστατα ἐπειδὴ ἐξετέλει ξένας ἐντολὰς καὶ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῆς καταστάσεως ἐβασίζετο εἰς ἐξωτερικοὺς παράγοντας. Τὴν ἐπανάστασιν εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν τὴν ἤθελε καμμία μερὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὴν ἐχρειάζετο ὅμως ὁ διεθνὴς κομμουνισμός. Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπροχώρησεν εἰς αὐτήν, δείχνει τὸ χαμηλὸν θεωρητικόν του ἐπίπεδον, ἀκόμη καὶ ἀπὸ μαρξιστικὴν ἄποψιν,τὸν τυχοδιωκτικόν του χαρακτῆρα, τὴν ξενοκίνητον φύσιν του.

Πάντως ὅταν ἤρχισε τὴν προσπάθειάν του δι' ἔνοπλον ἐπιβολήν του εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ ἐγχώριος κομμουνισμὸς ὑπελόγιζεν εἰς τὰ ἑξῆς: Ὅτι εἶχεν ὑπέρ του τὴν

πλήρη προετοιμασίαν, τὴν καλὴν ὀργάνωσιν, τὴν ὕπαρξιν ὅπλων, στελεχῶν καὶ πείρας ἀπὸ τὸν Ε.Λ.Α.Σ. καὶ τὴν πλήρη ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ. Ὑπελόγιζεν ἐπίσης ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἦτο ἄοπλος, ἀποδιοργανωμένη, μὲ μόλις συγκροτούμενον στρατόν, χωρὶς κρατικὸν μηχανισμὸν καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἡ δύναμις ἀντιστάσεώς της ἦτο ἀσήμαντος. Ὑπελόγιζεν ἀκόμη εἰς τὴν σύγχυσιν τῶν ἰδεῶν καὶ εἰς τὰς ἀφελεῖς αὐταπάτας ποὺ ἐπεκράτουν ἀκόμη τότε εἰς τὴν Δύσιν. Εἶχε βεβαίως καὶ τὰ κατά. Ὁ κομμουνισμὸς ἤλπιζε πάντως ὅτι τὰ «ὑπὲρ» ἦσαν περισσότερα ἀπὸ τὰ «κατὰ» τὰ ὁποῖα ἄλλωστε ἐπίστευεν ὅτι θὰ ἔπαυαν νὰ ὑπάρχουν μὲ τὰς πρώτας ἐπιτυχίας τῆς ἐπαναστάσεως.

Καὶ ὅμως τὸ 1949 ἡ ἐπανάστασις αὐτὴ ἔληξε μὲ ἧτταν. Τὸ λάθος τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο ὅτι ἔκρινε στατικῶς τὴν κατάστασιν καὶ ὄχι διαλεκτικῶς. Δὲν εἶδε δηλαδὴ πῶς θὰ ἤλλαζαν οἱ παράγοντες κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος. Ἔτσι ἡ ἀπομόνωσις τοῦ κόμματος ἐμεγάλωσε, γιατὶ ποτὲ δὲν κατόρθωσε νὰ πείσῃ τὸν λαὸν ὅτι ἐπρόκειτο διὰ μίαν δικαιολογημένην ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐπανάστασιν. Τὸ «ἀντάρτικο» δὲν ἐπῆρε χαρακτῆρα «ἐθνικό». Ἔμεινε πάντα ἕνα ξενοκίνητο ἄσκοπο κίνημα. Δι' αὐτὸ δὲν ἀπέκτησε λαϊκὴν βάσιν. Ἀντιθέτως ἠναγκάσθη νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν βιαίαν στρατολογίαν καὶ ἐγκλήματα, ποὺ κατέστρεψαν καὶ ἐκεῖνο τὸ ποσοστὸν τῆς λαϊκῆς βάσεως ποὺ εἶχεν εἰς τὴν ἀρχήν του. Σοβαρὸ πλῆγμα ἐπίσης ἦτο ἡ στάσις τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ Μακεδονικόν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ 5η ὁλομέλεια τῆς 10ης Ἰανουαρίου 1949, κατ' ἐντολὴν τῆς Μόσχας καὶ διὰ νὰ κτυπηθῇ ὁ Τίτο, ἔθεσε ζήτημα ἀποσπάσεως τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ δημιουργίας ἑνιαίου «Μακεδονικοῦ κράτους» ὑπὸ βουλγαρικὴν προστασίαν. Ἔτσι ἡ ἐπανάστασις ἐπῆρεν ἐγκληματικὸν χαρακτῆρα.

Αὐτὸς ὁ χαρακτήρ της ηὔξησε τὴν ἀπομόνωσίν της καὶ ἐματαίωσε πᾶσαν ἀπόπειραν διαβρώσεως τοῦ Στρατοῦ, ὁ ὁποῖος κατὰ κοινὴν πεποίθησιν, διεξῆγεν ἀγῶνα ὄχι ταξικὸν ἀλλὰ καθαρῶς ἐθνικόν.

Τὰ γεγονότα αὐτὰ ἠμπόδισαν τοὺς κομμουνιστὰς ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν εὐνοϊκωτέραν περίοδον τῆς ἀνταρσίας (1946—47) νὰ ἐπιλύσουν τὰ δύο βασικὰ προβλήματα: τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἐφεδρειῶν καὶ τὴν σταθερὰν κατοχὴν ἀξιολόγων περιοχῶν τῆς χώρας. Τὸ πρῶτον ἰδίως ὑπῆρξε παράγων καθοριστικὸς εἰς τὴν ἔκβασιν τοῦ ὅλου ἀγῶνος. Εἰς τὰ τέλη τοῦ 1946 οἱ κομμουνισταὶ ἀντάρται ἀνήρχοντο εἰς 9.000. Εἰς τὰ τέλη τοῦ 1949 ἔφθαναν τοὺς 20.500. Τὸν Μάρτιον τοῦ 1948, χάρις κυρίως εἰς τὴν βιαίαν ἐπιστράτευσιν ἀνηλίκων ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν, ἡ ὁποία ἐξήγειρεν ἀκόμη περισσότερον τὸν λαὸν ἐναντίον των, ἔφθασαν τὸν ἀριθμὸν τῶν 26.000. Ἔκτοτε δὲν κατορθώνουν πλέον οὔτε τὰς φθορὰς των νὰ ἀναπληρώσουν καὶ ἡ δύναμίς των μειώνεται συνεχῶς. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1948, εἶναι 25.000, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1949, 24.000, τὸν Φεβρουάριον 20.000, τὸν Ἰούνιον, εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἀποφασιστικῆς συγκρούσεως, 17.000.

Ἀντιθέτως ὁ Στρατὸς ἐμεγάλωνε συνεχῶς καὶ ἀπὸ 75.000 τὸ 1946 ἔφθασε τὰς 150.000 τὸ 1948.

Ὁ ἐκφυλισμὸς τῆς ἀνταρσίας εἰς συμμοριτισμὸν

Ἡ ἀντίθεσις τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν ἀνταρσίαν, ἡ ἐξτρεμιστική, τρομοκρατική, ἐγκληματικὴ καὶ ἐθνοπροδοτικὴ τακτικὴ τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε., ἐκφρασθεῖσα διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν πάντων, μὲ τὰς λεηλασίας, τοὺς ἐμπρησμούς, τοὺς φόνους, τὴν βιαίαν ἐπιστράτευσιν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τὸ παιδομάζωμα, τὴν προώθησιν τῶν «σλαβομακεδόνων» καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ «μακεδονικοῦ», ὡδήγησαν σχεδὸν εὐ-

θὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς ἕναν ἐκφυλισμὸν τῆς «ἐπαναστάσεως», ἡ ὁποία οὐσιαστικῶς ἀπέληξεν εἰς τὸν συμμοριτισμὸν, ἐξ οὗ καὶ ὁ χαρακτηρισμός της ὡς συμμοριτοπολέμου.

Ἡ κομματικὴ ἡγεσία, ἀντιληφθεῖσα τοὺς κινδύνους ἐξ αὐτῆς τῆς καταστάσεως τὴν ὁποίαν ἡ ἰδία ἐδημιούργησε, προσεπάθησε νὰ ἀντιδράση ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς.

Τὴν 10ην Νοεμβρίου 1947, τὸ «ἀρχηγεῖο τῆς Ρούμελης», ἐκδίδει διαταγὴν εἰς τὴν ὁποίαν λέγει :

«Δὲν σεβόμαστε τίποτε. Οὔτε τὴν ἰδιοκτησία, οὔτε τὴ ζωή, οὔτε τὰ σπίτια. Πρέπει νὰ ἀποφεύγονται οἱ χωρὶς λόγο σφαγὲς καὶ τὸ πλιάτσικο».

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1948 ὁ Ζαχαριάδης ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς «μαχητὲς τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ Ἑλλάδας» καὶ τοὺς λέγει:

«Σοβαροὺς κινδύνους δημιουργοῦν οἱ πράξεις αὐθαιρεσίας καὶ βίας. Οἱ ἄσκοποι ἐμπρησμοὶ καὶ οἱ κατασχέσεις. Οἱ ὑπερβολὲς καὶ οἱ αὐθαιρεσίες ποὺ εἶχε διαπράξει ὁ Ε.Λ.Α.Σ. ἀποτέλεσαν παλιὰ ἕναν παράγοντα ἐχθρότητας τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ κομμουνιστικὸ κίνημα. Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ξαναγίνει».

Τὸν Μάϊον τοῦ 1948 ὁ Καραγιώργης, μὲ διαταγήν του καταγγέλλει «τὸ ἀτομικὸ πλιάτσικο» σὰν *«δεῖγμα χαμηλοῦ πολιτικο-στρατιωτικοῦ ἐπιπέδου καὶ διανοητικότητας, παράγοντα ρεζιλεύματος καὶ χαντακώματος τοῦ κινήματος, ποὺ ἐκθέτει σὲ κίνδυνο ναυαγίου τοὺς τακτικοὺς σκοποὺς τῶν ἐπιχειρήσεων».*

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1948 ὁ Δ. Βλαντᾶς εἰς λόγον του λέγει:

«Ὅπου μπαίνουμε σπάζουμε πόρτες, παίρνουμε καὶ τὴν τελευταία μπουκιὰ ἀπὸ τὸ φτωχόκοσμο, δέρνουμε καὶ ἀναγκάζουμε τὸν κόσμο νὰ κρύβει τὰ παιδιά του καὶ νὰ μᾶς βρίζει».

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1949, ἡ 5η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καταδικάζει καὶ πάλιν τὸ «πλιάτσικο» καὶ «τὶς ἄσκοπες καταστροφὲς» καὶ διαπιστώνει:

«Μπροστὰ στὰ προβλήματα τῆς ἔνοπλης πάλης ἔχομεν ἀπὸ ἀνώτατα στελέχη προσπάθεια νὰ ξεπεραστοῦν αἱ δυσκολίες μὲ τραμπουκισμοὺς καὶ σακαρακίστικες μέθοδες, πρᾶγμα ποὺ φέρνει σὲ ἀντιθέσεις μὲ τὸ λαὸ καὶ γίνεται στοιχεῖο ἐλάττωσης τῆς μαχητικῆς ἀπόδοσης καὶ ἐπίδοσης τοῦ Δ.Σ.Ε.».

Ἀπὸ αὐτὰ τὰ κομματικὰ ντοκουμέντα γίνεται φανερὸς ὁ ἀντιλαϊκὸς χαρακτὴρ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως. Δι' αὐτὸ καὶ παρὰ τὶς ἀπεγνωσμένες ἐκκλήσεις τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ ἐργατικὴ τάξις ἠρνήθη νὰ μετάσχη εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτόν, ποὺ ἐξεφυλίσθη εἰς ἕνα κίνημα ληστοσυμμοριτῶν χωρὶς κοινωνικὴν ἐπαναστατικὴν βάσιν. Εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸν διὰ τὸν ληστρικὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνταρτοπολέμου τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ κράτος ὥπλισε τοὺς ἀγρότας διὰ νὰ κτυπήσουν αὐτήν, τὴν δῆθεν «λαϊκὴ ἐργατοαγροτικὴ ἐπανάσταση». Ὅταν ἤρχισεν ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν ἀγροτῶν, ἡ «Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώρηση» (Μάρτιος 1947) ἔγραψε:

«Ἀπὸ κοινωνικὴ ἄποψη ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν χωρικῶν (Μάϋδες) εἶναι ἐξοπλισμὸς τοῦ λαοῦ. Δημιουργεῖται ἔτσι ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν κυβέρνηση ἡ ἐπαναστατικὴ δύναμη ποὺ θὰ τὴν πλήξει βραδύτερα. Ἡ ἀγροτικὴ τάξη ποὺ ἐξοπλίζεται σήμερα θὰ ἀποτελέση τὴν βάση γιὰ τοὺς ἀγῶνες μας αὔριο».

Ὅμως ἡ ἐξοπλισμένη «ἀγροτικὴ τάξη» δὲν ἐκτύπησε τὴν κυβέρνηση ἀλλὰ τὸν κομμουνισμό.

Τέλος, ἡ ἀπομόνωσις τοῦ κομμουνιστικοῦ ἐγχειρήματος ἀπὸ τὸν λαὸν ἐφάνη καὶ ἀπὸ τὸ ἀποφασιστικῆς σημασίας γεγονὸς ὅτι ὁ στρατὸς ἔμεινεν ἀδιάβρωτος καὶ ἐπολέμησε τὸν κομμουνισμὸν ὡς ἐθνικὸν ἐχθρόν.

Ὅλα αὐτὰ δείχνουν ὅτι πρωταρχικὴ αἰτία τῆς κομμουνιστικῆς ἀποτυχίας ὑπῆρξεν ἡ ὁμόφωνος ἀντίδρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ. Ἡ ὁμοφωνία αὐτὴ τοῦ λαοῦ μαζὶ μὲ τὴν ἔντασιν τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου ὡδήγησε καὶ εἰς μίαν ἀποκατάστασιν τῆς ἑνότητος τοῦ πολιτικοῦ κόσμου διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐνόπλου κομμουνισμοῦ.

Εἰς τὴν ἔκθεσίν του πρὸς τὸ Κογκρέσσον, τὸν Νοέμβριον τοῦ 1949, ὁ τότε πρόεδρος τῶν Η.Π.Α. κ. Χ. Τρούμαν, εἶπεν:

«Ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισις τῆς κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς κατὰ τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, πρέπει νὰ ἀποδοθῇ κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὸ θάρρος τοῦ λαοῦ καὶ τῶν μαχητῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἄνευ τῆς ἑλληνικῆς θελήσεως πρὸς ἀντίστασιν, εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν ἡ ξένη βοήθεια ἢ ἡ διεθνὴς διπλωματία (σ.σ.: ἡ διάστασις Τίτο-Στάλιν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χάσῃ τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁρμητήριόν του εἰς Γιουγκοσλαβίαν), θὰ ἠδύναντο νὰ ἐμποδίσουν τὴν προέλασιν τῶν κομμουνιστῶν πρὸς τὴν Μεσόγειον. Αἱ συνέπειαι τῆς ἥττης τῆς Ἑλλάδος θὰ ἦσαν ἀνυπολόγιστοι. Αἱ τελευταῖαι ἑλληνικαὶ νῖκαι ἀποτελοῦν τὸ προοίμιον τοῦ τελικοῦ θριάμβου τῶν ἰδανικῶν τῆς Δημοκρατίας».

Ἡ ἄρνησις τῆς ἐργατικῆς τάξεως νὰ μετάσχῃ εἰς τὴν ἀνταρσίαν

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους, ἡ ἐργατικὴ τάξις ἠρνήθη σαφῶς νὰ ὑποστηρίξῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὴν ἀνταρσίαν, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ δῆθεν «προλεταριακὴ ἐπανάσταση» νὰ διεξαχθῇ ἄνευ «προλεταρίων». Ἡ ἀνταρσία περιωρίσθη οὐσιαστικῶς εἰς τὴν ὕπαιθρον, διεξαγομένη ἀπὸ ἐπαγγελματίας κομμουνιστάς, ἐγκληματίας τῆς κατοχικῆς περιόδου, σλαβοφώνους, βιαίως ἐπιστρατευθέντας καὶ ἄλλα ἀνομοιογενῆ ἀλλὰ πάντως μὴ ἐργατικὰ στοιχεῖα. Τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν τῆς ἀνταρσίας γενικῶς ἦτο χαμηλῆς ποιότητος καὶ συχνὰ ἀνῆκε κυριολεκτικῶς εἰς τὴν ὑποστάθμην τῆς κοινωνίας. Εἰς τὸ βιβλίον του «Ὅλοι στ' ἅρματα, ὅλα γιὰ τὴ νίκη» (1948) ὁ Ζαχαριάδης γράφει:

«Αἶσχη, ὅπως νὰ τρῶν καλὰ τὰ στελέχη μας, ἐνῶ πεινοῦν οἱ ἄντρες τους καὶ οἱ τραυματίες τους, εἴτε νὰ πηγαίνουν αὐτοὶ καβάλλα, ἐνῶ οἱ τραυματίες πᾶνε μὲ τὰ πόδια, εἴτε νὰ τοὺς κουβαλοῦν ἄλλοι στὰ χέρια, εἴτε νὰ μεγαλοπιάνονται, νὰ μὴ μιλοῦν καλά, νὰ μὴ συμπεριφέρονται καλά, νὰ παρεκτρέπονται κ.λ.π., εἶναι ἀσυμβίβαστα μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ Δ.Σ.Ε».

Αἱ πόλεις λοιπὸν δὲν ἐκινήθησαν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀνταρσίας. Οὐσιαστικῶς μάλιστα δὲν ἐκινήθησαν καὶ αἱ τόσον ἐπιμελῶς προετοιμασθεῖσαι ὀργανώσεις τοῦ συνωμοτικοῦ μηχανισμοῦ αὐτοῦ τούτου τοῦ Κ.Κ.Ε.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1947, ἡ 3η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. διεπίστωσε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ δουλειὰ τῶν κομμουνιστῶν στὶς πόλεις, τὸ ξεσήκωμα τοῦ λαϊκοῦ ἀγώνα σ' αὐτὲς καθυστερεῖ. Στὶς μεγάλες πόλεις δεκάδες χιλιάδες ὀπαδοί μας κρατᾶν λίγο εἴτε πολὺ παθητικὴ καὶ διστακτικὴ στάση, ὅπου πολλοὶ κομμουνιστὲς καὶ συμπαθοῦντες δὲν κάνουν τίποτε· εἶναι περίεργο, ἀκατανόητο καὶ ἀπαράδεχτο...».

Καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὰς ὀργανώσεις τῶν πόλεων νὰ μετάσχουν ἀμέσως «στὸν ἔνοπλο ἀγώνα». Ἀλλὰ δὲν ἔγινε τίποτε.

Τὴν 9ην Ἀπριλίου 1948, τὸ Π.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀπηύθυνεν ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν «πρὸς τὰ μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε. στὴν Ἀθήνα, τὸν Πειραιᾶ καὶ τὶς ἄλλες μεγάλες πόλεις» εἰς τὴν ὁποίαν ἐτόνιζε τὰ ἑξῆς:

«Οἱ κομμουνιστικὲς ὀργανώσεις καὶ οἱ κομμουνιστὲς δὲν ἐκπληρώνουν τὸ καθῆκον τους πρὸς τὴν ἐπανάσταση: δὲν ἐπραγματοποίησαν τὶς ἀποφάσεις τῆς 3ης Ὁλομέλειας γιὰ τὴν κινητοποίηση καὶ συμμετοχή τους στὸν ἔνοπλο ἀγώνα, φοβοῦνται γιὰ τὴ ζωή τους, κατέχονται ἀπὸ ἡττοπάθεια καὶ τὰ περιμενουν ὅλα ἕτοιμα... Πρέπει νὰ ὀργανώσουν μαζικὴ ἔξοδο στὸ βουνὸ μὲ κάθε μέσο, μαχητικὲς πεντάδες γιὰ ἔνοπλο ἀγῶνα καὶ σαμποταριστικὴ δουλειὰ καὶ νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψη τους ὅτι κάθε κομμουνιστὴς εἶναι στρατιώτης τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ ὅπου καὶ ἂν βρίσκεται».

Καὶ πάλιν ὅμως δὲν ἔγινε τίποτε.

Ὁμιλῶν εἰς τὴν 7ην ὁλομέλειαν (Μάϊος 1950), ὁ Ζαχαριάδης εἶπεν:

«Πολλὰ στελέχη καὶ μέλη μας στὶς πόλεις λύγισαν καὶ συνθηκολόγησαν. Σοβαρὴ ἀνεπάρκεια στὶς διαταγὲς ἔδειξαν οἱ ὀργανώσεις καὶ τὰ κύρια στελέχη στὴν ἐφαρμογὴ τῆς παράνομης δουλειᾶς. Ἔτσι λύγισαν καὶ ἔγιναν ὄργανα τῆς Ἀσφαλείας, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τὴ βοηθήσουν στὸ ἔργο της καὶ νὰ χτυπηθοῦν οἱ ὀργανώσεις μας».

Ἄλλοι παράγοντες τῆς ἥττης τοῦ κομμουνισμοῦ

Ι. Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἀμερικῆς ὅπως βοηθήση τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ ἀπόφασις, γνωστὴ ὡς «Δόγμα Τρούμαν» ἐξηγγέλθη τὴν 12ην Μαρτίου 1947, διὰ διαγγέλματος τοῦ Προέδρου Τρούμαν καὶ ἐχάραξε νέαν παγκόσμιον πολιτικὴν διὰ τὴν ἀναχαίτισιν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ.

Σημειωτέον ὅτι ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία μέχρι τότε ἐνίσχυε τὴν Ἑλλάδα, ἐδήλωνεν ὅτι εὑρίσκεται ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ παράσχῃ περαιτέρω ἐνίσχυσιν μετὰ τὴν 31.3.1947.

Ἡ Ἀμερικανικὴ βοήθεια ἡ ὁποία μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ παρέχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ηὔξησε, ὡς ἦτο ἑπόμενον, τὸ μέγιστον, τὴν ἀγωνιστικὴν διάθεσιν καὶ ἱκανότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΙΙ. Ἡ προσαρμογὴ τῆς κοινοβουλευτικῆς πολιτικῆς ἡγεσίας πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ συμμοριτοπολέμου.

Ἡ προσαρμογὴ αὐτὴ ἐξεδηλώθη

α) Διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως Σοφούλη (Σ/βριος 1947). Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν τότε Κυβέρνησιν Τσαλδάρη δὲν μετεῖχε, διετήρει δὲ καὶ ἐπιφυλάξεις τινὰς ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς ἐνόπλου κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας.

Ταῦτα ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ δώσουν τὴν ἐντύπωσιν εἰς πολλοὺς τῶν ὀπαδῶν τῶν Φιλελευθέρων καὶ τὸ ἐπιχείρημα εἰς τοὺς Κομμουνιστάς, ὅτι μοναδικὸς στόχος των ἦτο δῆθεν τὸ καθεστὼς τῆς «ἀντιδραστικῆς Δεξιᾶς», τὸ ὁποῖον ἐξεπροσώπει ἡ Κυβέρνησις Τσαλδάρη.

Ὁ σχηματισμὸς λοιπὸν τῆς Κυβερνήσεως Σοφούλη ἀπεμόνωσε ἠθικῶς τὸν Κομμουνισμόν, ἐνῷ συγχρόνως ὑπεχρέωσε πολλοὺς νὰ ἀποσαφηνίσουν τὴν θέσιν

τοῦ οὐδετέρου καὶ τοῦ καιροσκόπου καὶ νὰ λάβουν πλέον ἐνεργὸν θέσιν ἔναντι τῆς κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς.

β) Διὰ τῆς λήψεως σειρᾶς νομοθετικῶν μέτρων πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ παρανόμου τοιούτου.

Ὁ συνωμοτικὸς μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπετελεῖτο ἀπὸ ὑπαλλήλους εὑρισκομένους ἐντὸς τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ἀπὸ τὰ κομμουνιστικὰ ἔντυπα, περιοδικά, ἐφημερίδας, τὰ ὁποῖα διεξῆγον ἐλευθέρως ψυχολογικὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Κράτους, ἀπὸ τὸν μηχανισμὸν τῆς «λαϊκῆς μαζικῆς αὐτοάμυνας», ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν βάσιν τοῦ συμμοριτισμοῦ (στρατολογία, πληροφορία, τροφοδοσία κ.λ.π.) καὶ ἐπεδίδετο, ἐν συνεργασίᾳ μὲ μικρὰς ἐνόπλους ὁμάδας, εἰς ἀντιπερισπαστικὴν δρᾶσιν μὲ ἐπιθέσεις κατὰ χωρίων, ἀποθηκῶν τροφίμων, ἐφοδιασμοῦ κ.λ.π.

Οὕτω μετὰ τὸν σχηματισμὸν τῆς «κυβερνήσεως τοῦ βουνοῦ» (24.12.1947) ἐτέθη τὸ Κ.Κ.Ε. ἐκτὸς Νόμου. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἐστερήθη τοῦτο τῶν νομίμων εὐχερειῶν νὰ διοχετεύῃ τὰ συνθήματά του καὶ νὰ διεξάγῃ τὸ ψυχολογικὸν μέρος τοῦ πολέμου του.

Ἐν συνεχείᾳ ἐξεκαθαρίσθη εἰς σημαντικὸν βαθμὸν ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς ἀπὸ τοὺς Κομμουνιστὰς ὑπαλλήλους καὶ ἐθεσπίσθησαν μέτρα νομοθετικὰ διὰ τὸν κολασμὸν κάθε ἐπαναστατικῆς ἐκδηλώσεως. Ἀπηγορεύθη ἡ κυκλοφορία κομμουνιστικῶν ἐντύπων.

Παραλλήλως, τὰ σώματα ἀσφαλείας ἀνέπτυξαν ἐντονωτάτην δραστηριότητα, διὰ τὴν ριζικὴν ἀποδιοργάνωσιν τοῦ συνωμοτικοῦ μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Φυσικὴ συνέπεια τῶν ἀνωτέρω μέτρων ἦτο νὰ διακοπῇ ἡ ἐθελοντικὴ στρατολογία τῶν συμμοριτῶν, νὰ ἀποδιοργανωθῇ ὁ μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὰς πόλεις, νὰ ἀποκοπῇ ἡ σύνδεσις μεταξὺ τοῦ ὀργανωτικοῦ καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ τμήματος καὶ νὰ συντριβῇ τὸ ἠθικὸν τῶν Κομμουνιστῶν τῶν πόλεων καὶ τῶν συμμοριτῶν.

III. Αἱ κατὰ στάδια θεμελιώδεις πρόοδοι τῶν Ἐνόπλων τῆς Χώρας Δυνάμεων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως.

Αἱ Ἔνοπλοι δυνάμεις προσηρμόσθησαν πλέον εἰς τὴν νέαν πραγματικότητα, προπαρασκευασθεῖσαι λεπτομερῶς νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ νέον εἶδος τοῦ πολέμου, τὸν ἀνταρτοπόλεμον.

Πρὸς τοῦτο,

α) Ἐθεσπίσθη ἡ ἐθνικὴ ἐξυγίανσις τοῦ Στρατεύματος διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν Κομμουνιστῶν καὶ ὁπωσδήποτε ὑπόπτων εἰς τὸ ἀναμορφωτήριον Μακρονήσου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξῆλθον Τάγματα ἀναμορφωμένων ποὺ ἐπολέμησαν τοὺς Συμμορίτας.

β) Ἐδημιουργήθησαν νεκραὶ ζῶναι—ἄνευ κατοίκων — μεταξὺ τῶν ὑπὸ τῶν Συμμοριτῶν ἐλεγχομένων περιοχῶν καὶ ἐκείνων αἵτινες ἦσαν ἀπολύτως ἀσφαλεῖς διὰ τῆς μεταφορᾶς τοῦ πληθυσμοῦ εἰς ἑτέρας περιοχὰς ἢ εἰς τὰ ἀστικὰ κέντρα. Παραλλήλως, ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας, προέβη εἰς τὴν συστηματικὴν καὶ ἐκ ρίζης ἐκκαθάρισιν τῆς ὑπαίθρου ἀπὸ τὴν αὐτοάμυναν. (1)

---

1) Διὰ τῆς «αὐτοάμυνας» οἱ κομμουνισταὶ κατώρθωσαν νὰ βλέπουν καὶ νὰ παρακολουθοῦν τὰ πάντα, ἐνῶ συγχρόνως ἐξησφάλιζαν τὴν στρατολογίαν νέων μελῶν καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν εἰς τρόφιμα τῶν ἐνόπλων συμμοριτῶν. Ἡ ὀργάνωσις τῆς αὐτοαμύνης ἦτο τελεία.

γ) Ἐξωπλίσθησαν οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου διὰ τὴν στατικήν των ἄμυναν καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν τοπικῶν των ἀναγκῶν (Μ.Α.Υ.)

δ) Ηὐξήθη ἡ ἀριθμητικὴ δύναμις τοῦ Στρατοῦ καὶ προσηρμόσθη ἡ ἐκπαίδευσίς του εἰς τὰς ἀμέσους ἀνάγκας ἀντιμετωπίσεως τοῦ νέου εἴδους πολέμου (δημιουργία Λόχων Ὀρεινῶν Καταδρομῶν κ.λ.π.). Ἐν συνεχείᾳ ἐπλουτίσθη ὁ ὑλικὸς ἐξοπλισμὸς τοῦ Στρατεύματος, ἐξασφαλισθείσης οὕτω τῆς πλήρους ὑπεροχῆς του ἔναντι τῶν κομμουνιστῶν.

Τέλος ἡ συνδρομὴ τῆς Ἀεροπορίας ἦτο πολυτιμοτάτη, ἰδία μετὰ τὸν ἐφοδιασμόν της—Αὔγουστος 1949—δι' ἀεροπλάνων καθέτου ἐφορμήσεως Χελλ—ντάϊβερς.

ε) Ἐπλουτίσθη ἡ ἡγεσία τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων μὲ τὴν πεῖραν ποὺ ἀπέκτησεν ἀπὸ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ συμμοριτισμοῦ, τὰ δὲ σφάλματα καὶ αἱ ἐλλείψεις ποὺ διεπιστώθησαν ἀπὸ τὴν ἐφαρμοσθεῖσαν ἐπ' ἀρκετὸν τακτικήν, δὲν ἔμειναν ἀναξιοποίητα.

στ) Ἐθεσπίσθη ὁ θεσμὸς τῆς ἀρχιστρατηγίας, ἀνατεθείσης τὴν 20—1—1949 εἰς τὸν Ἀλ. Παπάγον. Ἐπετεύχθη οὕτω ἀπόλυτος ἑνότης εἰς τὴν πολεμικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀγῶνος. Ὁ διορισμὸς τοῦ Ἀρχιστρατήγου ἐξηφάνισε τὴν μέχρι τότε πολυγνωμίαν καὶ ἐξησφάλισε τὴν ἑνιαίαν διεύθυνσιν τοῦ πολέμου.

IV. Ἡ ἀπόφασις τῆς Γιουγκοσλαβίας ὅπως κλείσῃ τὰ πρὸς τὴν Ἑλλάδα σύνορά της καὶ διακόψῃ τὴν παροχὴν βοηθείας πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε.

Ἡ ἀπόφασις αὐτή, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ λογικὴ συνέπεια τῆς ἀνεξαρτοποιήσεως τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀπὸ τὴν Σταλινικὴν αὐτοκρατορίαν καὶ ἡ ὁποία ἐγνώσθη ἐπισήμως τὴν 28.6.1948, διὰ τῆς καταγγελίας τοῦ Τίτο, ὑπὸ τῆς Κόμινφορμ, ὡς ἀποστάτου, ἦτο πλῆγμα μεγάλης σημασίας διὰ τὸ Κ.Κ.Ε., διότι ἐστέρησε τὸν συμμοριτισμὸν τῆς σπονδυλικῆς στήλης τῆς Στρατηγικῆς του. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπέφυγεν ἐπιμελῶς μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1949 νὰ καταγγείλῃ δημοσίᾳ τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Ἡ 4η Ὁλομέλεια (28 Ἰουλίου 1948) ἔλαβε θέσιν κατὰ τοῦ Τίτο, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐδημοσίευσε.

Τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ἡ 5η Ὁλομέλεια (30.1.1949) ἡ ὁποία δὲν ἔδωκεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν ἀπόφασίν της, διὰ τῆς ὁποίας ἐπανήρχετο εἰς τὸ θέμα τοῦ Τίτο καὶ ἐτάσσετο ὑπὲρ τῆς Μόσχας. Οὕτω τὸ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὸ ψήφισμα τῆς Κόμινφορμ ἀπέφυγε νὰ ταχθῇ ἀνοικτὰ ἐπὶ ἓν ἔτος κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας Ὅταν ὅμως ἤρχισε νὰ διαγράφεται ἡ προοπτικὴ τῆς ἥττης, τότε ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπέρασεν ἀνοικτὰ εἰς τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας, διὰ νὰ ἐπιρρίψῃ εἰς αὐτὴν τὴν εὐθύνην τῆς ἀποτυχίας της.

Καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. ἀρχίζει τὴν κατηγορίαν του κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας μετὰ τὴν ἧτταν του εἰς τὴν μάχην Καϊμακτσαλὰν (Ἰούλιος 1949).

Ἡ γιουγκοσλαβικὴ «Μπόρμπα» τῆς 3ης Νοεμβρίου 1949 γράφει:

Ἀμέσως μετὰ τὸ ψήφισμα τῆς Κόμινφορμ (σ.σ. διὰ τοῦ ὁποίου κατηγγέλετο ὁ Τίτο), οἱ ἡγέται τοῦ Κ.Κ.Ε. συνεφώνησαν τυπικῶς μὲ αὐτό, ἀλλὰ ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπέ-

---

Ὁ ἀντίκτυπός της εἰς τὸν Ἐθνικὸν Στρατὸν ὑπῆρξε μέγιστος. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι ὑπῆρξεν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶσα πρόθεσις ἢ κίνησις τοῦ Στρατοῦ ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὴν Κ/Σ ἡγεσίαν καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ ὕπαρξις τῆς αὐτοαμύνης ἐβάρυνε σοβαρῶς ἐπὶ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀνταρσίας, ἡ δὲ συντριβὴ τῆς ἀνταρσίας ἐγένετο ἀφοῦ προηγουμένως κατωρθώθη ἡ πλήρης ἐξάρθρωσις τοῦ μηχανισμοῦ τῆς «αὐτοάμυνας».

φυγαν νὰ ταχθοῦν ἀνοικτὰ κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας. Ὑπῆρχαν σοβαροὶ λόγοι δι' αὐτό. Ἡ Γιουγκοσλαβία ὑπεστήριζε τὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὅταν ὅμως ἄρχισε νὰ διαγράφεται ἡ προοπτικὴ τῆς ἥττης, τότε ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπέρασε ἀνοικτὰ εἰς τὴν καμπάνιαν κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας, διὰ νὰ ἐπιρρίψη εἰς αὐτὴν τὴν εὐθύνην τῆς αἱματοχυσίας».

Εἰς τὴν ἰδίαν κομμουνιστικὴν ἐφημερίδα τῆς 5ης Νοεμβρίου 1949, ὁ Μύζα Μάρκοβιτς, ἐσημείωνε τὰ ἀκόλουθα:

«Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν ἔλαβε θέσιν ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος τῆς Κόμινφορμ ἐπὶ τόσον διάστημα, διότι ὁ Τίτο ὑπεστήριζε τὸν ἀγῶνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡ βοήθεια τῆς Γιουγκοσλαβίας ἦτο πολύτιμος. Ὅταν ὅμως ἤρχισεν ἡ κάμψις τοῦ κινήματος, ἔκρινεν ὅτι ὄχι μόνον δὲν θὰ ἐζημιοῦτο λαμβάνον θέσιν κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἀλλὰ καὶ θὰ ὠφελεῖτο, διότι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιρρίψη ἐπ' αὐτῆς τὴν εὐθύνην διὰ τὴν ἀποτυχίαν».

Κατὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1948 μέχρι τὸν Ἰούλιον τοῦ 1949, ἡ Γιουγκοσλαβία ἐσυνέχιζε νὰ παρέχη τὸ ἔδαφός της καὶ ἐφόδια εἰς τὴν ἀνταρσίαν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως μεταξὺ Κ.Κ.Γ. καὶ Κ.Κ.Ε. διεξήγετο ἕνας κρυφὸς ἀγὼν πλήρης κατασκοπειῶν, ραδιουργιῶν, ἐγκλημάτων καὶ πρακτορεύσεων, ἰδίως δὲ διεξήγετο ἕνας ἀκήρυκτος πόλεμος διὰ τὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν «σλαβομακεδόνων». Διὰ νὰ καταπολεμήση μάλιστα τὸν Τίτο εἰς τὰς μακεδονικάς του ἐπιδιώξεις τὸ Κ.Κ.Ε., κατ' ἐντολὴν τῆς Μόσχας, ὑπεσχέθη δι' ἐπισήμου ἀποφάσεως τῆς 5ης ὁλομελείας του (Ἰανουάριος 1949) ἀνεξαρτησίαν εἰς τοὺς «σλαβομακεδόνας». Φυσικὰ ἡ ἐνέργειά του αὐτὴ ἐστρέφετο κατὰ τοῦ Τίτο, ἀλλὰ ὄχι ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ οὕτως ἢ ἄλλως ἡ Μακεδονία θὰ ἀπεσπᾶτο ἀπ' αὐτήν. Ἡ ὑπηρεσία προσεφέρετο εἰς τὴν Μόσχαν καὶ τὴν Σόφιαν. Ἄλλωστε ἡ ἀπόφασις αὐτὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔβλαπτε καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιο. Ὁ Ζαχαριάδης εἰς τὸ βιβλίον του «καινούργια κατάσταση, καινούργια καθήκοντα» (1950), γράφει:

«Ἡ δράση τοῦ Τίτο ἀνάγκασε τὴν 5η ὁλομέλεια νὰ ρίξη τὸ σύνθημα τῆς αὐτοδιάθεσης, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτό, στὶς συγκεκριμένες συνθῆκες, δὲν ἀνταποκρινόταν στὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ κινήματος».

V. Τὰ λάθη τοῦ Κ.Κ.Ε.

α) Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν δυνατοτήτων τῆς ἐπαναστάσεως, ὅπου ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις τοῦ Ζαχαριάδη ὅτι δύναται νὰ ἐπικρατήση ἄνευ ἐξωτερικῆς ἐπεμβάσεως καὶ διὰ τακτικοῦ πολέμου.

β) Εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐπαναστάσεως ὡς σοσιαλιστικοῦ, μὲ συνέπειαν τὴν ἀνοικτὴν διακήρυξιν ὅτι «ὁ Δ.Σ.Ε. ἐγκαθιστᾶ τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου».

γ) Εἰς τὴν ἀγριότητα τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐπαναστάσεως (σφαγαί, παιδομάζωμα, βιαία στρατολογία, καταστροφαί, κ.λ.π.).

δ) Εἰς τὸ «μακεδονικόν», μὲ τὴν προδοτικὴν ἀπόφασιν τῆς 5ης Ὁλομελείας.

VI. Τὸ χαμηλὸν ἠθικὸν τῶν κομμουνιστῶν.

Ἡ παράτασις ἑνὸς σκληροῦ ἀγῶνος, ἡ μὴ ἀναγνώρισις τῆς «κυβερνήσεως τοῦ βουνοῦ» ἀπὸ τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ τὰ ἄλλα κομμουνιστικὰ κράτη, ἡ ἀπουσία πάσης

ἐξεγέρσεως εἰς τὰς πόλεις, ἡ ἀποσκίρτησις τοῦ Τίτο, αἱ ἐσωκομματικαὶ διαμάχαι (καθαίρεσις Μάρκου, ἐκτέλεσις Γιαννούλη) καὶ ἡ ἔλλειψις ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1948 πάσης προοπτικῆς νίκης, ἐκλόνισαν σοβαρῶς τὸ ἠθικὸν τῶν κομμουνιστῶν, γεγονὸς τὸ ὁποῖον συνέβαλε σημαντικῶς εἰς τὴν τελικὴν ἥτταν των.

Τί ἐστοίχισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀνταρσία

(στρατιωτικοί, κομμουνισταὶ καὶ ἰδιῶται) Ὁ ἑλληνοϊταλικὸς πόλεμος ἐπροκάλεσε 15.000 νεκροὺς καὶ ὁ ἑλληνογερμανικὸς 8.000.

Νεκροὶ περίπου	50.000
Ἀπαχθέντα παιδιά	28.000
Ἐκπατρισθέντα (βιαίως καὶ οἰκειοθελῶς) περίπου	40.000
Πρόσφυγες ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος	750.000
Καταστραφεῖσαι οἰκοδομαὶ (ὁλικῶς)	24.600
Καταστραφεῖσαι οἰκοδομαὶ (μερικῶς)	22.000
Καταστραφέντα σχολεῖα (ὁλικῶς)	1.600
Καταστραφέντες ἀστυνομικοὶ σταθμοὶ	85
Καταστραφεῖσαι γέφυραι	862
» ἀγροτικαὶ ἐγκαταστάσεις (ἀποθῆκαι, σταῦλοι κλπ.)	15.000
Ἐκτροχιασμοὶ τραίνων	88
Ἀνατινάξεις σιδηρ. γραμμῶν	475
Βοοειδῆ	31.090
Ἱπποειδῆ	40.494
Αἰγοπρόβατα	1.253.580
Ἐλεηλατήθησαν χωρία	6.982

Αἱ ὑλικαὶ ζημίαι πρέπει νὰ διαιρεθοῦν εἰς δύο κατηγορίας: εἰς τὰς θετικὰς καὶ εἰς τὰς ἀποθετικὰς ἢ ἐμμέσους ζημίας. Αἱ θετικαὶ ζημίαι ἀνέρχονται εἰς τὸ ἰλιγγιῶδες ποσὸν τῶν 11.500.000.000 σημερινῶν δραχμῶν, δηλαδὴ 380.000.000 δολλαρίων καὶ ἀναλύονται εἰς τὰ ἑξῆς ποσά: Γεωργικὰ μηχανήματα, ἐργαλεῖα καὶ προϊόντα ἀξίας 2,5 δισεκατομμυρίων. Ζῶα καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα ἀξίας ἄνω τῶν 2 δισεκατομμυρίων. Δάση, δασικὰ προϊόντα καὶ ξυλεία ἀξίας 700.000.000. Ἐργοστάσια, τεχνικὰ μέσα καὶ ὄργανα τηλεπικοινωνίας ἀξίας 300.000.000. Γέφυραι, ὁδοί, σιδηροδρομικαὶ γραμμαί, βαγόνια, αὐτοκίνητα κλπ. ἀξίας 210.000.000. Οἰκοσκευαί, τρόφιμα καὶ μέσα διαβιώσεως λεηλατηθέντα, ἀξίας 1,5 δισεκατομμυρίου περίπου. Δημόσια κτίρια, σχολεῖα καὶ ἐκκλησίαι, ποὺ κατεστράφησαν, ἀξίας 160.000.000. Οἰκοδομαὶ ὁλικῶς ἢ μερικῶς καταστραφεῖσαι καὶ ἀγροτικαὶ ἐγκαταστάσεις (ἀποθῆκαι, σταῦλοι, ἀχυρῶνες) ὁλικῶς καταστραφεῖσαι, ἀξίας συνολικῆς 4 περίπου δισεκατομμυρίων. Αἱ θετικαὶ αὐταὶ ζημίαι ἀντιπροσωπεύουν τὰ 90 % περίπου τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας, ἡ ὁποία παρεσχέθη εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσίν της ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῆς Οὔνρα μέχρι τῆς 1ης Ἰουλίου 1949 καὶ ἡ ὁποία ἀνῆλθεν εἰς 400 περίπου ἑκατομμύρια δολλάρια.

Αἱ ἔμμεσοι ζημίαι αἱ ὁποῖαι προεκλήθησαν ἀπὸ τὴν συντήρησιν ηὐξημένων ἐνόπλων δυνάμεων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνταρσίας καὶ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς πραγματοποιηθείσης ἀσφαλείας, ἀπὸ τὰς δαπάνας διὰ τὴν περίθαλψιν καὶ τὴν ἐπανεγκατάστασιν 750.000 συμμοριοπλήκτων καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόσπασιν ἑνὸς περίπου ἑκατομμυρίου ψυχῶν ἐκ τῆς παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως, ὑπερβαίνουν τὰ 3,5 δισεκατομμύρια. Ἔχομεν, δηλαδή, σύνολον ὑλικῶν ζημιῶν ποὺ φθάνει τὰ 15 δισεκατομμύρια νέων δραχμῶν, ἤτοι 450 ἑκατομμύρια δολλαρίων.

Ἐπὶ πλέον ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς χώρας καθυστέρησεν ἐπὶ μίαν πενταετίαν.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ αἱ ζημίαι εἰς τὸν τομέα τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων καὶ ζητημάτων. Ἐὰν ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐνεπλέκετο εἰς ἕνα πενταετῆ οὐσιαστικῶς πόλεμον (Δεκεμβριανὰ 1944—Βίτσι 1949), δὲν ἐξετίθετο καὶ δὲν ἐκινδύνευεν, ἀσφαλῶς διαφορετικὴ θὰ ἦτο ἡ ἐξέλιξις τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ. Ἐπίσης ἡ Βουλγαρία δὲν θὰ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ παραβιάση τὴν συνθήκην εἰρήνης, νὰ διατηρῆ μεγάλας ἐνόπλους δυνάμεις καὶ νὰ ἀρνῆται νὰ καταβάλη εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰς πολεμικὰς ἐπανορθώσεις. Τέλος διαφορετικὴ θὰ ἦτο ἡ πιθανότης τοιούτου σημείου κακοπιστίας καὶ ἀδιαντροπιᾶς, ὥστε νὰ διεκδικῆ ἡ Σόφια... ἀποζημίωσιν δεκάδων ἑκατομμυρίων δολλαρίων διὰ τὰς «ἐπενδύσεις» τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ κατοχῆς εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα κατὰ τὸ 1941—1944.

Χωρὶς τὴν ἐμπλοκὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν συμμοριτοπόλεμον θὰ ἦτο, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ἐντελῶς ἄλλη ἡ ἐξέλιξις καὶ τοῦ κυπριακοῦ, δεδομένου ὅτι ἡ διαδεχθεῖσα τοὺς συντηρητικοὺς βρεττανικὴ ἐργατικὴ κυβέρνησις ἀπέδωσε τὴν ἐλευθερίαν εἰς πλείστας βρεττανικὰς ἀποικίας καί, προφανῶς, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιστῆ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διεκδίκησιν, ἂν αὐτὴ ἦτο ἐφικτὸν νὰ προβληθῆ ἀπὸ θέσεως διπλωματικῆς ἰσχύος. Ἀλλὰ ἡ ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος κομμουνιστικὴ ἐπίθεσις, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ χαθῆ μία τεραστία εὐκαιρία. Καί, σημειωτέον, τὸ Κ.Κ.Ε. προσεκάλει τοὺς ἐργατικοὺς νὰ μὴ συγκατατεθοῦν εἰς τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς «μοναρχοφασιστικῆς» Ἑλλάδος.

Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ ἀνταρσία προεκάλεσεν ἢ ὤξυνεν ὡρισμένα κοινωνικὰ προβλήματα: λ.χ. ἐνίσχυσεν εἰς πρωτοφανῆ ἔκτασιν τὴν ἀστυφιλίαν, ἔδωσεν ὤθησιν εἰς τὴν νεανικὴν ἐγκληματικότητα, ἐχαλάρωσε τὰ ἤθη, κατέφερε πλῆγμα κατὰ τῆς Παιδείας (κατέστρεψαν 1600 σχολεῖα καὶ ἐφόνευσαν 239 διδασκάλους) καὶ ἐκούρασε τὸ Ἔθνος. Ὅλα αὐτὰ ἐπέφεραν ἕνα, παροδικὸν εὐτυχῶς, κλονισμὸν τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἡ σημασία τῆς ἀποτυχίας τῆς ἀνταρσίας

Ἡ ἧττα τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχει ἱστορικὴν σημασίαν, ὄχι μόνον διὰ τὴν χώραν μας ἀλλὰ καὶ διεθνῶς. Τὰ κυριώτερα ἀποτελέσματά της ὑπῆρξαν:

α) Ἡ διάσωσις τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἀποτελεῖ κρίκον ἀνυπολογίστου ἀξίας εἰς τὸ ἀμυντικὸν σύστημα τῆς Δύσεως.

β) Ἐνίσχυσις τῆς ἱκανότητος ἀντιστάσεως τῆς Γιουγκοσλαβίας ἔναντι τῆς Μόσχας.

γ) Ἀποτυχία τῆς νέας τακτικῆς τῆς ἐνόπλου ἐπεκτάσεως τοῦ σοβιετικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ εἰς διεθνῆ κλίμακα καὶ ἰδίως εἰς Εὐρώπην.

δ) Ἀφύπνισις τῶν Η.Π.Α. καὶ τῆς Εὐρώπης, ἔναρξις τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας μὲ τὸ δόγμα Τρούμαν καὶ γενικῶς δημιουργία τῆς κινήσεως ποὺ τελικῶς ὡδήγησεν εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ ΝΑΤΟ.

Αἱ ἐπίσημοι θέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον

Τὸ κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1961 συνελθὸν 8ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. κατεδίκασε τὴν «παλαιὰν» ἡγεσίαν τοῦ κόμματος καὶ διέγραψε τὸν Ζαχαριάδην καὶ τοὺς στενωτέρους συνεργάτας του τῆς περιόδου 1945—1956.

Ἡ καταδίκη ὅμως τῆς «παλαιᾶς» ἡγεσίας δὲν σημαίνει καθόλου καὶ καταδίκην τῶν τριῶν ἐνόπλων προσπαθειῶν τοῦ κομμουνισμοῦ νὰ ἁρπάξῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸ πάντων δὲν σημαίνει ἀποκήρυξις τῆς ἀνταρσίας τοῦ 1946—49. Ἀντιθέτως, εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ συνεδρίου ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά:

«Ὁ ἔνοπλος ἀγώνας τοῦ 1946-1949, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ λάθη ποὺ ἔγιναν, ἦταν ἀγώνας δίκαιος, ἐθνικός, συνέχιση, κάτω ἀπὸ νέες συνθῆκες, τῆς ἡρωικῆς ἐποποιίας τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης».

Καὶ εἰς τὴν εἰσήγησίν του, ὁ νέος ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε., Κ. Κολιγιάννης εἶπεν:

«Ὁ ἔνοπλος ἀγώνας τοῦ λαοῦ, τὸ 1946-49, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ ὀργανώθηκε, ἦταν ἕνας δίκαιος ἐθνικὸς ἀγώνας, συνέχεια τῶν ἀγώνων τῆς Ἀντίστασης καὶ τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 1944... Ὁ Δ.Σ.Ε. πραγματοποίησε ἡρωισμούς... Οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ ἀπὸ τὸ 1943-1949 οὔτε χαμένοι πῆγαν οὔτε καὶ σβήνονται ἀπὸ τὴ μνήμη τοῦ Ἔθνους... Οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ ὄχι μόνον δὲν χάνουν τὴν ἀξία τους, ἐπειδὴ δὲν ἔφεραν ἄμεσα τὴ νίκη, ἀλλὰ ἀποτελοῦν πολύτιμο, ἀνεκτίμητο ἐθνικὸ κεφάλαιο, τόσο γιὰ τοὺς σημερινοὺς ὅσο καὶ γιὰ τοὺς μελλοντικοὺς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ μας».

Ἐπίσης τὸ συνέδριον κατηγορεῖ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπὶ Κατοχῆς καὶ ἐπὶ Δεκεμβριανῶν, ὄχι διὰ τὰ αἱματηρὰ ἔργα της, ἀλλὰ διά... ὑπερβολικὴν διαλλακτικότητα, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας δὲν ἠμπόρεσε νὰ πάρῃ τὴν ἐξουσίαν. Στὴν ἀπόφασιν τοῦ συνεδρίου, τονίζεται ὅτι ἡ τότε ἡγεσία δὲν ἀντιμετώπισε μαρξιστικὰ λενινιστικὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἐξουσίας.

«Ἔκανε ἀπαράδεκτες ὑποχωρήσες ἀπέναντι στοὺς ἄγγλους ἰμπεριαλιστὲς καὶ τὴ ντόπια ἀντίδραση... (Συμφωνίες Λιβάνου, Γκαζέρτας, Βάρκιζας)... Ὑπῆρχε ἡ δυνατότητα, χωρὶς τὰ λάθη τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε., νὰ κατακτηθεῖ ἡ λευτεριά».

Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν εἰσήγησίν του πρὸς τὸ συνέδριον, ὁ Κολιγιάννης ἔφθασεν ὡς τὸ σημεῖον νὰ καταγγείλῃ καὶ τὴν Βάρκιζαν ὡς «ἀπαράδεκτη ὑποχώρηση» καὶ νὰ κατηγορήσῃ τὸν Ζαχαριάδη γιατὶ τὴν θεωροῦσε σὰν «ἀναγκαῖο ἑλιγμό». Ἔτσι τὸ συμπέρασμα τοῦ συνεδρίου εἶναι ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἔχασε τὴν ἐξουσίαν λόγῳ τῆς διαλλακτικότητός του! Ὁ Κολιγιάννης εἶπε σχετικῶς:

«Ἡ ἡγεσία ἔκανε ἀπαράδεχτες ὑποχωρήσεις ἀπέναντι στοὺς ἄγγλους καὶ τὴν ντόπια ἀντίδραση... ποὺ εἶχαν σὰν ἀποτέλεσμα νὰ περάσει ἡ ἐξουσία στὰ χέρια τῆς ὀλιγαρχίας. Τὰ λάθη αὐτὰ εἶναι: Ἡ συμφωνία τοῦ Λιβάνου μὲ τὴν ὁποία ἔγιναν ἀπὸ μέρους μας ἀπαράδεκτες ὑποχωρήσεις ποὺ διευκόλυναν τοὺς ἄγγλους νὰ ἐπαναφέρουν τὸ παλιὸ καθεστώς. Ἡ Συμφωνία τῆς Γκαζέρτας... Ἡ ἔλλειψη προετοιμασίας γιὰ τὴ μάχη τοῦ Δεκεμβρίου... Ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας, ποὺ ἀποτελοῦσε ἀπαράδεχτο συμβιβασμό».

Συμπεράσματα

α) Ὁ Ζαχαριάδης καθώριζε τὸν συμμοριτοπόλεμον ὡς «σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση». Τὸ 8ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν καθώρισε ὡς «ἀντιιμπεριαλιστικό—δημοκρατικὸ ἀγώνα». Καὶ οἱ συνοδοιπόροι τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁμιλοῦν περὶ δικαιολογημένης ἐξεγέρσεως διωκομένων «δημοκρατικῶν πολιτῶν». Εἰς τὴν πραγματικότητα: Οὔτε «ἀντιιμπεριαλιστικὸς ἀγώνας», οὔτε κίνημα αὐτοαμύνης διωκομένων «δημοκρατικῶν πολιτῶν» ἦτο ὁ συμμοριτοπόλεμος. Ὁ καθορισμός του εἶναι ἁπλός: ἐ π ρ ό κ ε ι τ ο π ε ρ ὶ ἔ ξ ω θ ε ν ε ἰ σ β ο λ ῆ ς, μ ὲ ἐ ν τ ό π ι α ὄ ρ γ α ν α.

Ἡ ὅλη ἔναρξις, διεξαγωγὴ καὶ ἔκβασις τοῦ συμμοριτοπολέμου, ὁ ταχύτατος ἐκφυλισμός του εἰς ληστρικὸν κίνημα, τὸ ὁποῖον ἐστάθη ἀδύνατον νὰ κρατηθῇ ὑπὸ τῶν ὀργανωτῶν του εἰς τὰ ὅρια τῆς σκοπίμου βίας, ἀποδεικνύουν ἀκριβῶς τὴν φύσιν του, ὡς μιᾶς ἐμμέσου ξένης ἐπιθέσεως, ἡ ὁποία οὐδὲ πρὸς στιγμὴν ἐπέτυχε νὰ ἐμφανισθῇ ὡς κοινωνικὴ ἐπανάστασις.

β) Ὁ συμμοριτοπόλεμος δὲν ἦτο μία μεμονωμένη ἐνέργεια τοῦ ἐσωτερικοῦ κομμουνισμοῦ. Ἦτο μία μεγάλη προμελετημένη καὶ συντονισμένη ἐπιχείρησις τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ, ἐντεταγμένη εἰς τὴν δραστηριότητά του καὶ τὰς ἐπιδιώξεις του εἰς διεθνῆ κλίμακα. Σκοπὸς μάξιμουμ ἦτο ἡ ὁλοκληρωτικὴ ἐξουδετέρωσις τῆς Ἑλλάδος καὶ σκοπὸς μίνιμουμ ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς καταστάσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς μέσου ἐκβιασμοῦ τῆς Δύσεως καὶ παζαρευμάτων. Ἡ Ἑλλὰς ἀποτελεῖ πάντοτε ἄμεσον τακτικὸν στόχον τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ καὶ πρέπει νὰ ἀγρυπνῇ διὰ νὰ μὴ εὑρεθῇ μπροστὰ σὲ ἐκπλήξεις. Πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ᾽ ὄψιν μας ὅτι ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς δὲν πρόκειται νὰ διστάσῃ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν μέσων ποὺ θὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ὁ ἐσωτερικὸς κομμουνισμός, ὅπως ἔδειξε μὲ ὅλην τὴν ἱστορίαν του καὶ εἰδικώτερον μὲ τὴν ἀνταρσίαν, εἶναι ἀδίστακτος ἐκτελεστὴς τῆς οἱασδήποτε ἐντολῆς τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ.

γ) Ἡ κομμουνιστικὴ «ἐπανάστασις» δὲν εἶναι προϊὸν κοινωνικῆς ἀνάγκης ἢ ἐκτάκτων περιπτώσεων. Εἶναι μία μόνιμος ἐπιδίωξις, ἕνα κίνημα ἐπαγγελματιῶν. Τὸ κίνημα αὐτὸ δὲν σταματᾶ ποτέ. Ἁπλῶς περνᾶ ἀπὸ φάσεις ἐπιθέσεως καὶ ὑποχωρήσεως. Μὲ αὐτὴν τὴν ἔννοιαν, ἡ κομμουνιστικὴ «ἐπανάστασις» ποὺ εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι παρὰ συνωμοτικὴ ἀνατρεπτικὴ δρᾶσις, εἶναι διαρκής. Συνεχίζεται πάντοτε, διότι ἡ εἰρήνη μεταξὺ Δημοκρατίας καὶ Κομμουνισμοῦ εἶναι ἀδιανόητος. Κάθε ἀντίθετος δήλωσις ἀπὸ μέρους τοῦ κομμουνισμοῦ εἶναι ἁπλῶς ὑποκρισία καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν παραπλάνησιν τοῦ ὑποψηφίου θύματος.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Θ.' ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΤΤΑΝ (1949-1956)

Ἡ νέα κατάστασις

Εἰς τὰ τέλη τοῦ Αὐγούστου 1949 ἡ ἔνοπλος δύναμις τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπέστη συντριπτικὰς ἥττας εἰς τὸ Βίτσι καὶ τὸν Γράμμον. Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον ὡλοκληρώθη ἡ ἐκκαθάρισις τῶν κομμουνιστικῶν ἑστιῶν εἰς τὴν Βόρ. Ἑλλάδα (Μπέλλες), ἐνῶ ὅλαι αἱ προσπάθειαι ἀναζωογονήσεως τοῦ ἀνταρτικοῦ ἀγῶνος ἀπέτυχον. Ἀπεδείχθη λοιπὸν ὅτι ἦτο πλέον ἀδύνατος ἡ ἀνασυγκρότησις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ συνέχισις τοῦ πολέμου. Ἐπεβάλλετο λοιπὸν ἡ ἐπανεξέτασις τῆς καταστάσεως καὶ ἡ λῆψις ἀποφάσεων πρὸς καθορισμὸν τῆς νέας τακτικῆς τοῦ Κ.Κ.Ε.

Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1949 συνῆλθεν εἰς τὸ Μπουρέλλι τῆς Ἀλβανίας ἡ 6η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. Εἰς αὐτὴν ἐνεφανίσθησαν δύο ἀντίθετοι ἀπόψεις :

Ἡ μία τοῦ Μ. Παρτσαλίδη, ὑπεστήριζε τὴν πάσῃ θυσίᾳ συνέχισιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, διὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν παλαιὰν τακτικὴν τοῦ μικροῦ ἀνταρτοπολέμου καὶ τῆς μεταφορᾶς του εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς χώρας δι' ἑνὸς «ἑλιγμοῦ πρὸς νότον» ὥστε αἱ δυνάμεις τῶν κομμουνιστῶν νὰ ξεχυθοῦν κατὰ μικρὰς ὁμάδας εἰς ὁλόκληρον τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, εἰς τὰ μετόπισθεν τῶν ἐθνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων.

Ἡ ἄλλη ἄποψις, τοῦ Ν. Ζαχαριάδη, ὑπεστήριζεν ὅτι ἡ συνέχισις τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν ἦτο πλέον ἀδύνατος καὶ ὡς μόνον ἀποτέλεσμα θὰ εἶχε τὴν συντριβὴν τῶν δυνάμεων ποὺ ἀπέμειναν εἰς τὸ Κ.Κ.Ε.

Κατὰ τὴν ἄποψιν αὐτήν, ὁ ἀγὼν ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ ὡς ἔνοπλος ἀνταρσία καὶ νὰ συνεχισθῇ μὲ πολιτικὰ πλέον μέσα, μεταφερόμενος εἰς τὸν οἰκονομικόν, πολιτικὸν καὶ ἰδεολογικὸν τομέα. Οἱ κομμουνισταὶ θὰ ἔπρεπε νὰ σταματήσουν τὴν ἀποτυ-

χοῦσαν ἔνοπλον ἐπίθεσίν των καὶ νὰ προβοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον εἰς τὴν ἀνασύνταξιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν τῶν δυνάμεών των, διὰ νὰ ἐπιτεθοῦν εἰς τοὺς τομεῖς τῆς πολιτικῆς, τῆς προπαγάνδας, τοῦ συνδικαλισμοῦ κλπ.

Τελικῶς, ἡ ὁλομέλεια συνετάχθη μὲ τὴν δευτέραν ἄποψιν. Κατεδίκασε τὴν πρότασιν περὶ «ἑλιγμοῦ πρὸς νότον» ὡς «ἐπικίνδυνο τυχοδιωχτισμὸ» καὶ ἔκρινεν ὅτι :

«Ἐπιβάλλεται ἀλλαγὴ γραμμῆς γιὰ νὰ ἀνασυνταχθεῖ τὸ λαϊκὸ δημοκρατικό μας κίνημα ὥς ποὺ νὰ ὡριμάσουν οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν καινούρια γενικὴ ἀντεπίθεσή μας».

Πρὸς τοῦτο ἡ ὁλομέλεια ἀπεφάσισε «τὸ σταμάτημα τοῦ ἔνοπλου ἀγώνα» ἐκάλεσεν ὅμως τοὺς κομμουνιστὰς νὰ ἔχουν «τὸ ὅπλο παρὰ πόδα» καὶ ἀνέθεσεν εἰς τὴν ἡγεσίαν νὰ ἐπεξεργασθῇ λεπτομερῶς τὴν νέαν τακτικήν, μὲ βάσιν τὴν ἀρχὴν ὅτι :

«Τὸ κέντρο τοῦ βάρους πρέπει νὰ μεταφερθεῖ στοὺς πολιτικοὺς καὶ κοινωνικοὺς ἀγῶνες».

Ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς 6ης ὁλομελείας ἐδημοσιεύθη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. μὲ τὸν τίτλον : «Ἡ νέα κατάσταση καὶ τὰ καθήκοντά μας». Εἰς αὐτὴν ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς :

«Ἡ ἧττα μας στὴ μάχη τοῦ Βίτσι-Γράμμου, σημειώνει μιὰ ἀλλαγὴ στὴν κατάσταση. Αὐτὸ ἐπιβάλλει μιὰ ἀλλαγὴ καὶ στὴν πολιτική μας γραμμή. Ἡ τακτικὴ τῆς συνέχισης ὁπωσδήποτε τοῦ ἔνοπλου ἀγώνα, θάδινε τὴ δυνατότητα στὸν ἀντίπαλο νὰ μᾶς καταφέρει συντριφτικὸ χτύπημα. Μὲ τὴν προϋπόθεση τῆς σωστῆς κατανόησης καὶ ἐφαρμογῆς τῆς στροφῆς στὴν πολιτικὴ τοῦ κόμματος, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς πολὺ γρήγορα, θὰ ἀνασυνταχθεῖ τὸ λαϊκοδημοκρατικό μας κίνημα γιὰ νὰ σημειώσει νέα ἄνοδο καὶ ἐξόρμηση».

Τὰ προβλήματα λοιπὸν ποὺ ἐτίθεντο εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὴν ἧτταν τῆς ἐνόπλου ἀνταρσίας του, ἦσαν τὰ ἑξῆς :

1. Ἐπεξεργασία μιᾶς νέας τακτικῆς, ὥστε ἡ δρᾶσις τοῦ κόμματος νὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὰς νέας συνθήκας.

2. Ἀνασύνταξις τῶν δυνάμεών του, ὥστε ἡ ὑποχώρησις νὰ μὴ ἐπιφέρη τὴν διάλυσίν των.

3. Ἀναδιοργάνωσις τῶν δυνάμεών του εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, ἀποκατάστασις τῆς ἐπαφῆς μὲ τὰς μάζας καὶ κυρίως δημιουργία νομιμοφανοῦς ὑποκαταστάτου πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν δημοκρατικῶν δυνατοτήτων νομίμου δράσεως ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος.

Τὰ προβλήματα αὐτὰ ἐμελέτησαν ἡ 7η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τὸν Μάϊον τοῦ 1950 καὶ ἡ Γ' συνδιάσκεψις τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1950, συνέχισαν δὲ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν σχετικῶν μέτρων αἱ ἑπόμεναι ὁλομέλειαι τῆς Κ.Ε. καὶ συγκεκριμένως ἡ 2α (Ὀκτώβριος 1951), ἡ 3η (Νοέμβριος 1952) καὶ ἡ 4η (Δεκέμβριος 1953).

Ἡ ἑρμηνεία τῆς ἥττας καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς ἐκτάσεώς της

Ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ὤφειλεν ὅμως νὰ δώση καὶ μίαν ἑρμηνείαν τῆς ἀποτυχίας της νὰ καταλάβη ἐνόπλως τὴν ἐξουσίαν.

Ἡ ἑρμηνεία ποὺ κατεσκεύασεν ἦτο ἡ ἑξῆς : Ἡ ἧττα τοῦ Κ.Κ.Ε. εἶναι κυρίως ἀποτέλεσμα τῆς «προδοσίας» τοῦ Τίτο, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ὑπενόμευσε συστηματικῶς τὸν ἀγῶνα τοῦ Κ.Κ.Ε., τελικῶς τὸ 1949 τοῦ κατέφερεν ἕνα θανάσιμον «πισώπλατο χτύπημα», ἀπαγορεύσας τὰς μετακινήσεις τῶν ἀνταρτῶν διὰ τοῦ γιουγκοσλαβικοῦ ἐδάφους, διακόψας τὸν ἀνεφοδιασμόν των, ἀποστερήσας τούτους ἀπὸ τὰ ὁρμητήριά των καὶ συνεργασθεὶς μὲ τὸν «μοναρχοφασισμό». Αὐτὴ κατὰ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπῆρξεν ἡ βασικὴ αἰτία τῆς ἥττας. Ὁμιλῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τὴν 6ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἶπεν :

«Τὸν κύριο καὶ ἀποφασιστικὸ παράγοντα στὰ νῶτα μας στηρίξαμε στὴν ἀρχὴ σὲ ὁλότελα ἐσφαλμένες προϋποθέσεις γιατὶ ἡ συμμορία τοῦ Τίτο στὸ νέο ἔνοπλο ἀγῶνα μας μᾶς πρόδινε ὁλοκληρωτικὰ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ παρὰ τὸ ὅτι στὰ λόγια μᾶς ἔταζε λαγοὺς μὲ πετραχήλια».

«Καὶ πρέπει ἐδῶ νὰ τὸ ποῦμε ἀνοιχτά, ὅτι ἂν ἀπὸ τὸ 1946 ἦταν γνωστὸς ὁ ρόλος τοῦ προβοκάτορα Τίτο, τότε τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν θὰ κατέληγε στὴν ἀπόφαση νὰ ξαναπάρη τὰ ὅπλα γιατὶ εἶναι ὁλοφάνερο πὼς δὲν μποροῦσε νὰ προχωρήσει σὲ μία νέαν ἔνοπλη ἀντιπαράθεση χωρὶς νὰ ἔχη ἐξησφαλισμένα τὰ νῶτα τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ μοναρχοφασισμὸς διέθετε τὴν ἀμέριστη καὶ ὁλόπλευρη ἀμερικανοαγγλικὴ βοήθεια».

Τὸ «κτύπημα» ὅμως τοῦ «προδότη» Τίτο κατέστη ἀποφασιστικὸν ἐπειδὴ τὸ Κ.Κ.Ε. λόγῳ ἄλλων ἀντικειμενικῶν παραγόντων καὶ ὑποκειμενικῶν ἀδυναμιῶν του, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ ἐξουδετερώσῃ. Ὑπῆρχαν δηλαδὴ καὶ ἄλλα αἴτια τὰ ὁποῖα εἶχαν δημιουργήσει σοβαρὰς δυσκολίας εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὰς τὰς συνθήκας, ἡ μεταστροφὴ τοῦ Τίτο ἀνεδείχθη εἰς παράγοντα καθοριστικὸν τῆς καταστάσεως. Τὰ αἴτια αὐτὰ ἦσαν :

1. Ἡ δῆθεν «προδοσία» τοῦ Γ. Σιάντου. Ὁ Ζαχαριάδης κατήγγειλε μεταθανατίως τὸν ἐπὶ Κατοχῆς καὶ Δεκεμβριανῶν ἡγέτην τοῦ Κ.Κ.Ε. ὡς «πράκτορα τῆς Ἀσφάλειας καὶ τῆς Ἰντέλλιτζενς Σέρβις», ὁ ὁποῖος ἔπαιζεν ἀνασχετικὸν ρόλον καὶ εἰς τὴν περίοδον τῆς προετοιμασίας καὶ ἐνάρξεως τῆς ἀνταρσίας. Εἰς τὴν εἰσήγησίν του πρὸς τὴν Γ' συνδιάσκεψιν τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1950, ὁ Ζαχαριάδης εἶπεν :

«Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν μπόρεσε ἀποφασιστικὰ νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν σαμποταριστικὴ κωλυσιεργία ποὺ ἐξάσκησε ὁ Σιάντος. Βασικὸ λάθος ποὺ ἔχει σχέση μὲ τὴν πιὸ πάνω κωλυσιεργία εἶναι ἡ τοποθέτηση τοῦ Βαφειάδη στὴν ἡγεσία τοῦ Δ.Σ.Ε.».

2. Ἡ «ὀππορτουνιστική, τυχοδιωκτικὴ καὶ ὕποπτη στάση» τοῦ Μάρκου Βαφειάδη καθὼς καὶ τὸ «σπάσιμό» του κατὰ τὴν μάχη τοῦ Γράμμου τὸ 1948. Ἤδη ἡ 5η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1949 κατεδίκασε τὴν ἄποψιν τοῦ Βαφειάδη ὅτι «ὁ μοναρχοφασισμὸς κατώρθωσε νὰ πετύχει μιὰ σχετικὴ πολιτικοστρατιωτικὴ σταθεροποίηση» σὰν μιὰ «δεξιὰ ὀππορτουνιστικὴ θεωρία».

Ἀργότερα, εἰς τὴν Γ' συνδιάσκεψιν τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ Ζαχαριάδης εἶπε :

«Ὁ Βαφειάδης ἀφοῦ λύγισε στὸ Γράμμο στὰ 1948, ἔβγαλε τὴν ὀππορτουνιστική—τροτσκιστικὴ πλατφόρμα, ὅπου ἀφοῦ βρίζει καὶ συκοφαντεῖ τὸ Κ.Κ.Ε. κηρύσσει τὸν πανικό, τὴν ἡττοπάθεια, τὴν συνθηκολόγηση».

3. Ἡ λιποψυχία καὶ ὁ ὀππορτουνισμὸς διαφόρων ἀνωτάτων στελεχῶν καὶ ἰδίως ὡρισμένων ἀμέσων συνεργατῶν τοῦ Βαφειάδη (ὁ ἐκτελεσθεὶς ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. Γιαννούλης κ.ἄ.) καὶ ὑπευθύνων τῶν κομματικῶν ὀργανώσεων εἰς τὰς πόλεις. Ἡ 5η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. διαπίστωνε :

«Ἔχουμε ἀπὸ ἀνώτατα κομματικὰ στελέχη ἐκδηλώσεις ὀππορτουνισμοῦ στὴν πράξη, ἐκδηλώσεις κάμψης καὶ λιποψυχίας μπροστὰ στὰ προβλήματα τῆς ἔνοπλης πάλης. Ὅλες αὐτὲς οἱ ὀππορτουνιστικὲς ἐκδηλώσεις δείχνουν ἔλλειψη πίστης στὴ δύναμη καὶ τὸ δίκαιο τοῦ λαοῦ, ἔλλειψη πίστης στὴ νίκη. Τὰ ἡγετικὰ αὐτὰ στελέχη ἐπηρεάστηκαν καὶ ὑπέκυψαν σὲ ξένες μικροαστικὲς καὶ ἀντιδραστικὲς ἐπιρροές, μετάφεραν στὸ κόμμα τὴν ἰδεολογία τῆς ὑποταγῆς στὸν ἐχθρὸ καὶ ὁδήγησαν κατευθεῖαν στὴν προδοσία».

Ἀργότερα, στὸν κατάλογον τῶν «ἡττοπαθῶν, συνθηκολόγων, προδοτῶν κ.λ.π.» συμπεριελήφθησαν καὶ ὁ Παρτσαλίδης, ἡ Χατζηβασιλείου, ὁ Καραγιώργης κ.ἄ.

4. Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ λόγῳ τῆς στάσεως τοῦ Σιάντου καὶ λόγῳ τῆς

τακτικῆς τοῦ Βαφειάδη καὶ δι' ἄλλους λόγους δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιλύσῃ τὸ βασικῆς σημασίας πρόβλημα τῶν ἐφεδρειῶν. Ὁ Δ. Βλαντᾶς, εἰς τὴν εἰσήγησίν του πρὸς τὴν Γ' συνδιάσκεψιν τοῦ Κ.Κ.Ε. λέγει ὅτι ἂν δὲν ἐνικήθη ὁ ἐχθρός:

«Σ' αὐτὸ δὲν φταίει ἡ γραμμὴ ποὺ χαράξαμε ἀλλὰ ἡ ἀδυναμία μας νὰ τὴν ἐφαρμόσουμε, πρὸ πάντων γιὰ τὴ λύση τοῦ προβλήματος τῶν ἐφεδρειῶν. Αὐτὴ ἡ ἀδυναμία πήγασε ἀπὸ τὴν ὡς τότε δράση τοῦ Δ.Σ.Ε. καὶ τῶν κομματικῶν μας ὀργανώσεων στὶς πόλεις».

Καὶ ὁ Ν. Ζαχαριάδης, ὁμιλῶν εἰς τὴν ἰδίαν συνδιάσκεψιν, εἶπεν:

«Τὸ καθοριστικὸ γεγονὸς γιὰ τὴν ἔκβαση τῆς μάχης ἦταν ποὺ δὲν μπορέσαμε ἔγκαιρα νὰ λύσουμε τὰ δύο κεντρικὰ ἀπὸ Στρατιωτικὴ ἄποψη προβλήματα τοῦ καινούργιου ἀγώνα, τὸ ζήτημα τῶν ἐφεδρειῶν καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τῶν τμημάτων μας τοῦ Κ.Γ.Α.Ν.Ε. (1), ὁπότε καὶ θὰ μποροῦμε ἀποτελεσματικὰ νὰ ἀντεπεξέλθουμε στὶς συνέπειες ποὺ εἶχε γιὰ τὸ κίνημά μας ἡ προδοσία τοῦ Τίτο».

5. Ἡ ἐνίσχυσις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους καὶ τοὺς Ἀμερικανοὺς καὶ ἰδίως ὁ μέγας ὄγκος τῆς βοηθείας τῶν δευτέρων, ὁ ὁποῖος ὑπερέβαλε κάθε πρόβλεψιν τῶν κομμουνιστῶν. Ὁμιλῶν εἰς τὴν Γ' συνδιάσκεψιν ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἶπεν:

«Οἱ Ἑνωμένες Πολιτεῖες ξόδεψαν στὴν Ἑλλάδα πάνω ἀπὸ δύο δισεκατομμύρια δολλάρια στὸν ἀγώνα τους ἐνάντιά μας... Μπροστὰ σὲ μιὰ τέτοια ὑλικὴ ὑπεροχὴ τοῦ ἐχθροῦ ποὺ εἶχε τὴν ὁλόπλευρη ὑποστήριξη καὶ βοήθεια τῶν Ἀμερικανῶν καὶ μὲ τὴν προδοσία τοῦ Τίτο, ἀναγκαστήκαμε νὰ κάνουμε μιὰ κανονικὴ προσωρινὴ ὑποχώρηση».

Διὰ νὰ συγκρατήσῃ τὸ ἠθικὸν τῶν ὀπαδῶν της, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐχαρακτήρισε πάντως τὴν ἧτταν ὡς καθαρῶς τακτικῆς φύσεως, ἡ ὁποία συνωδεύθη ἀπὸ μίαν κανονικὴν καὶ ἐντελῶς προσωρινὴν ὑποχώρησιν («τὸ ὅπλο παρὰ πόδα»). Δοθέντος δὲ ὅτι ὁπωσδήποτε ἡ κατάστασις εἰς τὴν Ἑλλάδα παραμένει «ἐπαναστατική» καὶ ὅτι ὁ «μοναρχοφασισμὸς» δὲν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν κρίσιν του, ἡ ἐν λόγῳ ὑποχώρησις θὰ μετατραπῇ ταχέως εἰς νέαν γενικὴν καὶ νικηφόρον ἐπίθεσιν.

Ἡ νέα γραμμὴ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Μὲ βάσιν τὴν ἀπόφασιν τῆς 6ης ὁλομελείας περὶ μετατροπῆς τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος εἰς πολιτικὸν—κοινωνικὸν—ἰδεολογικόν, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἤρχισεν ἀμέσως τὴν ἐπεξεργασίαν τῆς νέας κομματικῆς γραμμῆς. Αὐτὴν τὴν διετύπωσε σχεδὸν πλήρως ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἰς τὴν μελέτην του «Καινούργια κατάσταση—καινούργια καθήκοντα», ἡ ὁποία ἐξεδόθη τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1949 εἰς τὸ Παραπέτασμα. Τὴν ἐπεξεργασίαν ὡλοκλήρωσεν ἡ 7η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. ἡ ὁποία συνῆλθε τὸν Μάϊον τοῦ 1950. Ἡ νέα γραμμὴ ἐπεκυρώθη ἀπὸ τὴν Γ' συνδιάσκεψιν τοῦ κόμματος τὸν Ὀκτώρβιον τοῦ 1950. Ἀκολούθως ἡ 2η ὁλομέλεια (Ὀκτώβριος 1951), ἡ 3η «εὐρεῖα ὁλομέλεια» (Νοέμβριος 1952) καὶ ἡ 4η «πλατειὰ ὁλομέλεια» (Δεκέμβριος 1953) ἐπέβλεψαν τὴν ἐφαρμογήν της καὶ ἐπέφεραν τὰς ἑκάστοτε ἀναγκαίας τροποποιήσεις.

Οὐσία αὐτῆς τῆς νέας γραμμῆς εἶναι ἡ μεταφορὰ τοῦ ἀγῶνος εἰς τὸν κοινωνικόν, οἰκονομικόν, πολιτικὸν καὶ ἰδεολογικὸν τομέα, διὰ μιᾶς συνδυασμένης νομίμου καὶ παρανόμου δράσεως. Μὲ τὴν μέθοδον αὐτὴν τὸ Κ.Κ.Ε. ἀπέβλεψεν εἰς τὴν συγκράτησιν, ἀνασύνταξιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν τῶν δυνάμεών του (φάσις τῆς «ἐνεργητικῆς ἄμυνας») καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν ἐξαπόλυσιν γενικῆς ἀντεπιθέσεως.

Εἰσηγούμενος τὴν νέαν γραμμὴν εἰς τὴν 6ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε., ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἶπεν:

---

1. *«Κλιμάκιο Γενικοῦ Ἀρχηγείου Νοτίου Ἑλλάδος».*

«Ποία τακτική πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμε στὴ νέα πάλη; Ποῖα εἶναι σήμερα τὰ καθήκοντά μας;

Ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμε εἶναι ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν ὁ Στάλιν καθώρισε μὲ τὸ ὄνομα ταχτικὴ τῆς ἐνεργητικῆς ἄμυνας.

Αὐτὴ ἡ τακτικὴ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ὀργανώσωμε καὶ νὰ διευθύνουμε δράστηρια ὅλους τοὺς οἰκονομικοὺς καὶ πολιτικοὺς ἀγῶνες, μεγάλους καὶ μικρούς, ὅλους τοὺς ἀγῶνες γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἐνδιαφέρουν καὶ συγκινοῦν τὸ λαό. Ὀφείλουμε κάθε φορὰ νὰ χρησιμοποιοῦμε τὶς ἀνάλογες μορφὲς πάλης. Τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας αὐτῆς τῆς τακτικῆς εἶναι ὅτι μᾶς ἐπιτρέπει νὰ διατηρήσουμε καὶ νὰ δυναμώσουμε τὶς σχέσεις μας μὲ τὸ λαό, νὰ ἐκπαιδεύουμε τὶς λαϊκὲς δυνάμεις στὴν πάλη, νὰ ξεσηκώνουμε προοδευτικὰ καὶ ἀδιάκοπα τοὺς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὶς πιὸ ἁπλὲς μορφὲς ὣς τὶς πιὸ περίπλοκες μορφές».

Ἡ τακτικὴ αὐτὴ συνίσταται εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν ὅλων τῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ, μικρῶν καὶ μεγάλων, μὲ σκοπὸν τὴν διείσδυσιν τῶν κομμουνιστῶν εἰς τὰς μάζας καὶ τὴν ἐξαπόλυσιν μαζικῶν ἀγώνων, οἱ ὁποῖοι ἐνῶ θὰ ἀρχίζουν μὲ οἰκονομικὰ συνήθως αἰτήματα, βαθμιαίως θὰ πολιτικοποιοῦνται, τιθέμενοι ὑπὸ κομμουνιστικὸν ἔλεγχον.

Ἡ μέθοδος αὐτὴ λέγεται «μέθοδος τοῦ βασικοῦ κρίκου» καὶ συνίσταται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἑκάστοτε εἰδικοῦ κρίκου, ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει νὰ κρατηθῇ ὁλόκληρη ἡ ἁλυσσίδα. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, «βασικὸς κρίκος» ἐθεωρήθησαν τὰ οἰκονομικοκοινωνικὰ ζητήματα τῶν ἐργαζομένων. Ἡ 6η ὁλομέλεια, εἰς τὴν ἀπόφασίν της λέγει:

«Μέσα στὶς σημερινὲς συνθῆκες, ὁ βασικὸς κρίκος γιὰ τὸ πέρασμα σὲ μιὰ καινούργια μαζικὴ λαϊκὴ ἐπαναστατικὴ ἄνοδο εἶναι τὰ μερικὰ καθημερινὰ λαϊκὰ ζητήματα γιὰ τὸ ψωμί, γιὰ τὴ ζωή. Ὅταν πιαστοῦμε γερὰ ἀπ' τὸν κρίκο αὐτό, τότε θὰ κρατήσουμε καὶ θὰ τραβήξουμε ὁλόκληρη τὴν ἁλυσίδα».

Καὶ ὁ Ζαχαριάδης εἰς τὴν 7ην ὁλομέλειαν ἐτόνισεν:

«Βασικὸς κρίκος σήμερα, εἶναι οἱ μερικοί, οἱ οἰκονομικοὶ ἀγῶνες τοῦ λαοῦ. Μὲ τοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς ἐπιδιώκουμε νὰ ἀνασυγκροτήσουμε τὶς κομματικὲς δυνάμεις, ὕστερα ἀπὸ μιὰ σοβαρή, ὄχι ὅμως καὶ ἀποφασιστικὴ ἧττα... νὰ ἀνασυγκροτήσουμε τὸ Κ.Κ.Ε., νὰ μαχητικοποιήσουμε τὰ συνδικᾶτα, νὰ ξαναπιάσουμε τὸν χωρικό...»

Τὸ Κ.Κ.Ε. διευρύνει βαθμιαίως τὸν κύκλον τῶν προβλημάτων ποὺ ἐκμεταλλεύεται καὶ τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπευθύνεται. Ἔτσι, ἡ 4η ὁλομέλεια (Δεκέμβριος 1953) ἀσχολεῖται ἰδιαιτέρως μὲ τὰ μεσαῖα στρώματα, τὸ θέμα τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ ἀνατολικῶν χωρῶν, τὸ θέμα «τῆς χαλάρωσης τῆς ἔντασης στὰ Βαλκάνια», τὸ θέμα τῆς εἰρήνης κ.λ.π.

Ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἕνα κλῖμα αἰσιοδοξίας διὰ τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τῆς νέας γραμμῆς της. Ὁ Ζαχαριάδης εἰς τὴν μελέτην του «Καινούργια κατάσταση—καινούργια καθήκοντα» γράφει:

«Οἱ λαϊκοὶ ἀγῶνες θὰ ξεσποῦν ἐνῶ τὸ λαϊκὸ δημοκρατικὸ κίνημα πραγματοποιεῖ ἕνα σχεδιασμένο κανονικὸ πέρασμα ἀπὸ τὸν ἔνοπλο ἀγώνα στὴν πολιτικὴ πάλη, ἐνῶ στὴ χώρα συνεχίζεται ἡ ἐπαναστατικὴ κρίση, ὁ μοναρχοφασισμὸς παραδέρνει μέσα σὲ μιὰ ὁλόπλευρη κρίση καὶ σὲ βαθειὰ πολιτικὴ ἀστάθεια καὶ ἐσωτερικὲς φαγωμάρες, τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ κύριες δυνάμεις τοῦ Δ.Σ.Ε. διατηροῦνται ἀξιόμαχες καὶ ἄθικτες. Ἔτσι προδιαγράφεται ἡ δυνατότητα γιὰ γρήγορες ἀπότομες ἐσωτερικὲς ἀνακατατάξεις καὶ ἀλλαγές... Μὲ ὅσο περισσότερο πεῖσμα οἱ κομμουνιστὲς καταπιαστοῦν μὲ τὴ δουλειὰ αὐτή, τόσο ἡ σημερινὴ σύμπτυξη καὶ ὑποχώρησή μας θἆναι πιὸ σύντομη καὶ προσωρινή, τόσο πιὸ γρήγορα θὰ δημιουργήσουμε τὶς συνθῆκες καὶ θὰ ὡριμάσουν οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν καινούργια γενικὴ ἀντεπίθεσή μας».

Ἡ νέα τακτικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Συμφώνως πρὸς τὴν νέαν γραμμὴν τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1949 τοῦτο υἱοθετεῖ μίαν νέαν τακτικήν, μὲ τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά:

Κύριος στόχος καθορίζεται ἡ διεθνὴς τοποθέτησις τῆς χώρας, μὲ σκοπὸν τὴν ἀπόσπασιν ἀπὸ τὸ δυτικὸν σύστημα συμμαχιῶν καὶ συνεργασιῶν, ἰδίως δὲ ἀπὸ τὴν συνεργασίαν της μὲ τὴν Ἀμερικήν, καὶ ἡ ἀπομόνωσίς της. Διὰ τοῦτο καὶ ἐφευρίσκεται ὁ ὅρος τῆς «ἀμερικανοκρατίας» καὶ ρίπτεται τὸ σύνθημα τοῦ ἑνιαίου πατριωτικοῦ ἀγῶνος ἐναντίον της, χάριν τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Συνθήματα τοῦ ἀγῶνος εἶναι ὄχι πλέον σαφῶς κομμουνιστικά, ἀλλὰ δῆθεν ἐθνικά, «εἰρήνη», «ἀμνηστεία», «ἀποκατάσταση τῆς δημοκρατίας» καὶ οἰκονομικὰ τοιαῦτα.

Βασικὸν ὄργανον ἐφαρμογῆς τῆς νέας τακτικῆς πρέπει νὰ εἶναι ἕνα νομιμοφανὲς ὑποκατάστατο τοῦ ἐκτὸς νόμου εὑρισκομένου Κ.Κ.Ε. Πρὸς τοῦτο ἐδημιουργήθησαν ἡ «Δημοκρατικὴ Παράταξη», ὁ «Δημοκρατικὸς Συναγερμὸς» καὶ τελικῶς ἡ Ε.Δ.Α.

«Κινητήριες δυνάμεις» διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς τῆς τακτικῆς θεωροῦνται οἱ ἐργάται, οἱ ἀγρόται, οἱ διανοούμενοι καὶ ἡ νεολαία, ἐν συνεχείᾳ δὲ τὰ μεσαῖα στρώματα καὶ μία μερὶς τῆς ἀστικῆς τάξεως. Ἐπίσης ὑπολογίζονται σοβαρῶς ὁ κομμουνιστικὸς συνασπισμός, ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς καὶ ἡ διεθνὴς συνοδοιπορία του, διὰ τὴν ἄσκησιν μιᾶς πολυμόρφου πιέσεως ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος (διπλωματικῆς, οἰκονομικῆς, προπαγανδιστικῆς).

Κομματικαὶ δυνάμεις εἶναι αἱ εὑρισκόμεναι εἰς τὸ Παραπέτασμα (ἐμιγκράτσια), ὁ παράνομος μηχανισμὸς ἐν Ἑλλάδι (δίκτυα) καὶ ὁ νομιμοφανὴς ὀργανισμὸς (Ε.Δ.Α.).

Μέσον τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. θεωρεῖται τὸ «ἑνιαῖον μέτωπον», τὸ ὁποῖον ἀναλόγως τῶν περιστάσεων ἀποκαλεῖται «λαϊκὸ» «πανδημοκρατικό», «πατριωτικό», «πανεθνικὸ» κ.λ.π. Ἡ βασικὴ ἀντίληψις περὶ «μετώπου» εἶναι ἡ ἑξῆς: Εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ πολιτικαὶ δυνάμεις εἶναι τρεῖς: ἡ Δεξιά, τὸ Κέντρον καὶ ἡ Ἀριστερά. Ἡ τελευταία, μόνη της, δὲν δύναται νὰ φέρη εἰς πέρας τὴν ἀποστολήν της, δηλ. τὴν κομμουνιστικοποίησιν τῆς χώρας. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐκμεταλλευθῇ καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ Κέντρου, μὲ τὰς ὁποίας, παρὰ τὰς θεμελιώδεις ἀντιθέσεις της, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεύρῃ ὡρισμένα κοινὰ σημεῖα, ὡρισμένας κοινὰς ἐπὶ μέρους ἐπιδιώξεις. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ αὐτό, πρέπει νὰ ἀποσιωποῦνται αἱ διαφοραί, νὰ προβάλλωνται μονομερῶς καὶ ὑπερβαλλόμενα τὰ σημεῖα ἐπαφῆς καὶ οὕτω νὰ συγκροτηθῇ ἓν ἐπίσημον ἢ ἔστω ντὲ φάκτο μέτωπον, εἴτε ἐκ τῶν ἄνω εἴτε ἐκ τῶν κάτω.

Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν, ἡ Ἀριστερὰ θὰ διαβρώσῃ ἐντέχνως τὸν κόσμον τοῦ Κέντρου καὶ θὰ καταργήσῃ τὴν μεταξύ των διαχωριστικὴν γραμμήν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ τελικῶς νὰ κατακτήσῃ τὰς δυνάμεις τοῦ Κέντρου, νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ τελικῶς νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς ἡγέτας του. Τὴν τακτικὴν αὐτὴν περιέγραψεν ὁ Ζαχαριάδης εἰς τὴν 4ην ὁλομέλειαν, διατυπώσας τὴν θεωρίαν τῆς «πολώσεως», κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ δύο πόλοι εἶναι ἡ Δεξιὰ καὶ ἡ Ἀριστερὰ ποὺ μοιραίως θὰ ἀπορροφήσουν τὸ Κέντρον, ἐτόνισε δὲ ὅτι βασικῶς ἐκεῖνος ποὺ θὰ τὸ ἀπορροφήσῃ θὰ εἶναι ἡ Ἀριστερά:

«Ἡ προχωρητικὴ καὶ ἐπιταχυνόμενη ἀποξένωση τῆς μοναρχοφασιστικῆς ἀμερικανόδουλης πολιτικῆς ἀπὸ τὸ λαὸ φέρνει στὴν ἐπίσης ἐπιταχυνόμενη πόλωση στὴν πολιτική μας ζωή, κίνηση καὶ πάλη».

Ἡ προσπάθεια ὀργανωτικῆς ἀνασυντάξεως τοῦ Κ.Κ.Ε. — Ὁ παράνομος μηχανισμὸς

Εἰς τὴν 7ην ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. (Μάϊος 1950) ὁ Ν. Ζαχαριάδης καὶ ὁ Δ. Βλαντᾶς ἔθεσαν ἐντόνως τὸ ζήτημα τῆς ὀργανωτικῆς ἀνασυντάξεως τοῦ κόμματος.

Ὁ πρῶτος εἶπεν :

«Χωρὶς τὴν ἀνασυγκρότηση τῶν ὀργανώσεών μας δὲν ἐξασφαλίζουμε πολιτικὴ καθοδήγηση στὸ πλατὺ λαϊκὸ κίνημα... δὲν θὰ κάνουμε ἀπολύτως τίποτε».

Καὶ ὁ δεύτερος ἐτόνισεν :

«Ἡ ἀναδιοργάνωση τοῦ κόμματος ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεση καὶ τὴ βάση τῆς ἀνασυντάξεως ὅλου τοῦ λαϊκοδημοκρατικοῦ μας κινήματος».

Κατόπιν τούτου ἡ 7η ὁλομέλεια ἔλαβε τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν :

«Πρέπει πολὺ προσεκτικὰ καὶ μελετημένα τὸ Κόμμα νὰ ἀνασυγκροτήση τὶς κομματικές του δυνάμεις, νὰ φτιάση γερὲς κομμουνιστικὲς ὀργανώσεις στὴ βάση τῆς ἀποκέντρωσης, τῆς ἐπαναστατικῆς ἐπαγρύπνησης καὶ τῆς συνωμοτικότητας, ὀργανώσεις ἱκανὲς ν' ἀντιμετωπίσουν τὶς ὑπονομευτικὲς προσπάθειες τῆς Ἀσφάλειας... Τὸ Κόμμα πρέπει νὰ φτιάση γερὸ παράνομο μηχανισμό».

Ἡ ἴδια ὁλομέλεια ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην συνδυασμοῦ «τῆς παράνομης καὶ τῆς νόμιμης δουλειᾶς», μὲ τὴν σαφῆ διευκρίνισιν ὅτι τὰ πρωτεῖα ἀνήκουν εἰς τὴν παράνομον ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία καθοδηγεῖ καὶ ἐλέγχει τὴν νόμιμον. Ἀναπτύσσων αὐτὸ τὸ θέμα τῶν σχέσεων μεταξὺ παρανόμου καὶ νομίμου ὀργανώσεως (δηλ. Κ.Κ.Ε. καὶ Ε.Δ.Α.) ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἶπεν :

«Ποιά εἶναι ἡ μέθοδος αὐτή ; Εἶναι ὁ σωστὸς κάθε φορὰ συνδυασμὸς τῆς παράνομης μὲ τὴ νόμιμη ὀργάνωση, τῆς παράνομης μὲ τὴ νόμιμη δουλειά. Βασικὸ στήριγμα, θεμέλιο εἶναι ἡ γερὴ παράνομη, ἄρτια συνωμοτικὰ ἐξοπλισμένη κομματικὴ ὀργάνωση, ἱκανὴ νὰ ἐξασφαλίση, τοπικὰ καὶ πανελλαδικὰ τὴ γραμμή μας, τὴν πολιτικὴ καὶ ὀργανωτικὴ καθοδήγηση σ' ὅλο τὸ κίνημα, σ' ὅλες τὶς νόμιμες ὀργανώσεις, χρησιμοποίηση ὅλων δίχως ἐξαίρεση τῶν νομίμων δυνατοτήτων ὀργάνωσης, δουλειᾶς καὶ πάλης. Δημιουργία νέων. Τὸ νευραλγικὸ σημεῖο στὴν τέτοια δουλειά μας εἶναι τὸ σημεῖο ἐπαφῆς τῆς παράνομης μὲ τὴ νόμιμη ὀργάνωση καὶ καθοδήγηση. Τὴν καθοδήγηση τὴν ἀσκεῖ ἡ παράνομη ὀργάνωση. Ἡ νόμιμη ὀργάνωση καὶ καθοδήγηση ὑποτάσσεται κομματικὰ στὴν παράνομη ὀργάνωση καὶ καθοδήγηση».

Καὶ ὁ Βλαντᾶς εἰς τὴν ἰδίαν ὁλομέλειαν λέγει :

«Ἡ ὀργανωτικὴ τακτικὴ τοῦ Κόμματος εἶναι ὁ σωστὸς συνδυασμὸς τῆς παράνομης μὲ τὴ νόμιμη δουλειά. Αὐτὸ θὰ πεῖ ὅτι καὶ στὴν πιὸ βαθειὰ παρανομία ὑπάρχουν δυνατότητες νόμιμης δουλειᾶς, ἀλλὰ ὅτι ἐκεῖνα ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ κάνης νόμιμα πρέπει νὰ τὰ φτιάχνης παράνομα».

Τὰ βασικὰ ὀργανωτικὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετώπισε τὸ Κ.Κ.Ε. ἦσαν τὰ ἑξῆς :

1. Ἀνασύνδεσις τῶν διεσπαρμένων κομμουνιστῶν καὶ χρησιμοποίησις τούτων εἰς πολιτικὴν δρᾶσιν.

Ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία ἀντιμετώπισε τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τοῦ τύπου της, ὁ ὁποῖος καταλλήλως καὶ τεχνιέντως μετέδιδε τὰς ὁδηγίας καὶ ὑποδείξεις της πρὸς τοὺς ἐναπομείναντας σκόρπιους ἀσυλλήπους Κομμουνιστάς.

Οὕτω ἤρχισαν, μετὰ τὴν Ἀνταρσίαν, νὰ ἐκδίδωνται διάφοροι κομμουνιστικαὶ ἐφημερίδες, καμουφλαρισμέναι ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς Δημοκρατίας, ὡς ὁ «Δημοκρατικὸς τύπος», «Φίλοι τῆς Εἰρήνης», «Αὐγὴ» κ.λ.π.

Τὰ ἔντυπα ταῦτα προσεπάθουν νὰ μεταφέρουν εἰς τοὺς ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα διεσπαρμένους Κομμουνιστὰς τὰς ὁδηγίας καὶ τὰς λοιπὰς κατευθύνσεις τῆς κομμου-

νιστικῆς ἡγεσίας περὶ τῆς μελλοντικῆς πολιτικῆς των δράσεως. (Διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἐχρησιμοποιήθησαν οἱ ραδιοσταθμοὶ τοῦ Παραπετάσματος καὶ ὁ ραδιοσταθμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. «Ἐλεύθερη Ἑλλάδα»).

2. Ἐξασφάλισις τῶν ἀπαραιτήτων στελεχῶν.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐσκέφθη νὰ ἐπιτύχη:

α) Διὰ τῆς ἀμνηστείας (μερικῆς ἢ γενικῆς), τὴν ὁποίαν καταλλήλως ἐπροπαγάνδιζεν αὐτη, ἐξακολουθοῦσα καὶ σήμερον ἀκόμη, μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν καὶ τῶν λοιπῶν συνοδοιπόρων της. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θα ἀπεφυλακίζοντο ἱκανὰ στελέχη κομμουνιστικά, τὰ ὁποῖα θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο καταλλήλως, λόγῳ τῆς μακρᾶς των πείρας καὶ τῆς κομμουνιστικῆς των μορφώσεως, ἕκαστος εἰς «τὸ πόστο» του.

β) Διὰ τῆς εἰδικῆς ὁλοπλεύρου ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀποστολῆς στελεχῶν ἀπὸ τὸ Παραπέτασμα.

Ὑπελόγιζε βεβαίως ὅτι οἱ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀποστελλόμενοι Κομμουνισταὶ θὰ κατώρθωναν νὰ ἐπιτελέσουν ἕνα μεγάλο μέρος, τὸ μεγαλύτερον ἴσως τῆς ἀποστολῆς των, πλὴν αἱ ἐλπίδες αὗται βασικῶς διεψεύσθησαν, διότι οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν συνελήφθησαν.

Παρὰ ταῦτα, ἡ Κομμουνιστικὴ ἡγεσία οὐδόλως ἀπεθαρρύνθη. Ἐκπαιδεύει συνεχῶς νέα στελέχη εἰς τὰς χώρας τοῦ Παραπετάσματος καὶ τῇ βοηθείᾳ των τὰ προωθεῖ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος.

3) Δημιουργία Κεντρικοῦ ὀργάνου καὶ τοπικῶν παρανόμων ὀργάνων.

Ἡ ὅλη ἐργασία τῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν δυνάμεων τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔπρεπε νὰ ἀνατεθῇ ὑπὸ τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς πρόσωπον ποὺ θὰ μετεβάλλετο σὺν τῷ χρόνῳ εἰς κεντρικὸν ὄργανον, τὸ ὁποῖον θὰ ἔδιδε εἰς τὰ ἐκτελεστικά του ὄργανα τὰς δεούσας κατευθύνσεις καὶ θὰ παρεῖχε συγχρόνως εἰς ταῦτα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μέσα (χρηματικὰ ποσά, ὑλικά, μέσα ἐπικοινωνίας κ.λ.π.).

Καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἀκριβῶς ταύτην ἐστράφη ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία. Οἱ σκοποί της δὲν ἐξεπληρώθησαν, διότι συνελήφθησαν σχεδὸν ὅλα τὰ πρόσωπα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνετέθη ἡ τοιαύτη ἀποστολὴ (Πλουμπίδης, Μπελογιάννης, Γιώτης).

Ἐν συνεχείᾳ συνιστᾷ τὴν δημιουργίαν τοπικῶν παρανόμων ὀργάνων. Τοιαῦτα εἶναι καὶ αἱ διάφοροι «φράξιαι», τὰς ὁποίας προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἐντὸς τῶν νομίμων ὀργανώσεων. Καὶ διὰ τούτων ἐπιδιώκει κυρίως τὴν κατάκτησιν τῶν διοικήσεων τῶν ἀγροτικῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὀργανώσεων τῆς ὑπαίθρου ὡς καὶ τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων.

Γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι, πολιτικὸς σκοπὸς μιᾶς κομμουνιστικῆς φράξιας εἶναι ἡ μεταφορὰ τῆς πολιτικῆς γραμμῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐντὸς τοῦ σωματείου, τοῦ ἐργοστασίου ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως ὅπου εὑρίσκεται, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται ἂν ἡ ἐφαρμογή της παραβλάπτη τὰ συμφέροντα τῶν ἐργατῶν. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. παρέχει λεπτομερεῖς ὁδηγίας εἰς τὰς φράξιας, ἰδιαιτέρως δὲ διὰ τὴν τοποθέτησιν μελῶν της εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὰς ἐπικαίρους θέσεις ὅλων τῶν τμημάτων τοῦ ἐργοστασίου—ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ συλλόγου (καλλιτεχνικοῦ—ἐκπολιτιστικοῦ—ἀθλητικοῦ—μαθητικοῦ κ.λ.π.). Παραλλήλως συνιστᾷ εἰς τὰ μέλη τῶν φραξιῶν της νὰ εὕρουν «τὶς ἀχίλλειες φτέρνες» τῶν ἐθνικοφρόνων συνδικαλιστῶν ἡγετῶν, διὰ νὰ τοὺς κτυπήσουν καὶ τοὺς χρεωκοπήσουν. Παρεκτὸς τούτου, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. κατέβαλεν ἀπεγνωσμένας ἀλλ' ἀνεπιτυχεῖς κατὰ τὸ πλεῖστον προσπαθείας διὰ νὰ ἐπιτύχη τὴν ὀργάνωσιν τοπικῶν παρανόμων ὀργανώσεων, ὡς τοῦ Α.Κ.Ε., τῶν ὀπαδῶν τῆς εἰρήνης, τῆς Ε.Π.Ο.Ν. κ.λ.π.

Κατὰ τὴν 4ην ὁλομέλειάν της, ἡ ἡγεσία τοῦ Α.Κ.Ε. (Ἰούλιος 1950) διεπίστωσεν ὅτι τὸ Α.Κ.Ε. *«δὲν μπόρεσε ὑπερπηδώντας τὶς δυσκολίες τῆς τρομοκρατίας νὰ διατηρήσῃ τὶς ὀργανώσεις του, γιατὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μέτρων τάξης τὸ βρῆκε στὸ στά-*

διο τῆς ἀναδιοργάνωσής του καὶ δὲν εἶχε πάρει ἔγκαιρα τὰ ἀπαραίτητα ὀργανωτικὰ καὶ τεχνικὰ μέτρα».

Τὰ μέτρα δὲ τὰ ὁποῖα καθώρισε νὰ ληφθοῦν ἦσαν : δημιουργία παρανόμου μηχανισμοῦ, ἀντιστοίχου πρὸς ἐκεῖνον τοῦ Κ.Κ.Ε., δημιουργία παρανόμων ἐφεδρικῶν καθοδηγητικῶν ὀργάνων κ.λ.π., τὰ ὁποῖα ἐν τῷ συνόλῳ των θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δώσουν τὴν δυνατότητα εἰς τὸ Α.Κ.Ε. νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν παρανομίαν, ἐὰν συνωδεύοντο μὲ πλήρη ἀποκέντρωσιν, ἱκανὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ αὐστηρὰν τήρησιν τῶν συνωμοτικῶν κανόνων, «ἐξαντλοῦσα κάθε δυνατότητα νόμιμης δράσης».

Καὶ ἡ προσπάθεια αὐτὴ ὅμως τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπέτυχεν εἰς τὴν ἐφαρμογήν της. Εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν ὀπαδῶν τῆς εἰρήνης, ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία ἐτόνιζε διαρκῶς ὅτι ἔπρεπεν αὕτη νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν νομιμότητά της, παραλλήλως δὲ ὑπεδείκνυε τὴν δημιουργίαν παρανόμου μηχανισμοῦ καὶ τὴν χρησιμοποίησιν καὶ παρανόμων μορφῶν πάλης ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν της.

Προσεπάθησεν ἐπίσης νὰ ἀναδιοργανώση τὸν παράνομον μηχανισμὸν τῆς Ε.Π.Ο.Ν.

Ἡ ὀργανωτικὴ δραστηριότης τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ συμμοριτοπολέμου παρουσιάζει τὰς ἑξῆς φάσεις :

α) Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Συμμοριτοπολέμου, τὸ εἰς τὸ Παραπέτασμα Π.Γ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐγκαθιστᾷ κλιμάκιον τοῦ Π.Γ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (ὑπὸ τὸν Ν. Πλουμπίδην) καὶ δίκτυον πληροφοριῶν εἰς Γλυφάδαν καὶ Καλλιθέαν (Ν. Βαβούδης, Ἀργυριάδης, Μπάτσης κ.λ.π.), ὡς καὶ κλιμάκιον τοῦ Κ. Σ. τῆς Ε.Π.Ο.Ν, (Ν. Ἀκριτίδης).

Ἐν συνεχείᾳ ἀποστέλλει ἐκ τοῦ Παραπετάσματος στελέχη εἰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ καὶ Βόρειον Ἑλλάδα καὶ προσπαθεῖ νὰ πλαισιώση ταῦτα διὰ τῶν ἀποφυλακισθέντων ἢ ἀπελευθερωθέντων Κομμουνιστῶν (Ν. Μπελογιάννης κ.λ.π.). Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φάσεως ταύτης, ὑπέστη ἀποφασιστικὸν κτύπημα τὸ Κ.Κ.Ε., διὰ τῆς συλλήψεως τοῦ Ν. Μπελογιάννη καὶ τῶν ἀμέσων συνεργατῶν του (Δεκέμβριος 1960) καὶ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ δικτύου Βαβούδη—Ἀργυριάδη—Μπάτση κ.λ.π. (Νοέμβριος 1951).

β) Περίοδος ἐσωτερικῆς κρίσεως τῆς παρανόμου ὀργανώσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὰς συλλήψεις.

Μετὰ τὰς γενομένας συλλήψεις, ἐπακολουθοῦν ἀντιδικίαι μεταξὺ τῶν στελεχῶν τῆς παρανόμου ὀργανώσεως, κυριωτέρα τῶν ὁποίων ἦτο ἡ μεταξὺ τοῦ Μπελογιάννη, δηλ. τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐκπροσώπου τοῦ Π.Γ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῶν ὑπευθύνων τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ε.Π.Ο.Ν. (Ἀκριτίδης—Σταθᾶς).

Ἡ κατάστασις αὕτη ἀντιμετωπίσθη ὑπὸ τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε.

α) Διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἀποκεντρώσεως καὶ τοῦ καθεστῶτος τῶν «ξεκομμένων Κομμουνιστῶν», δρώντων συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ ραδιοσταθμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε.

β) Διὰ τῆς δημιουργίας παραλλήλου νέας παρανόμου ὀργανώσεως, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ παλαιοῦ μηχανισμοῦ, δηλ. τοῦ παλαιοῦ Κλιμακίου τοῦ Π.Γ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ Κ.Κ.Ε. ἐφρόντισε:

—Νὰ ἀποστείλη νέα στελέχη ἐκ τοῦ Παραπετάσματος.

—Νὰ δημιουργήση νέαν κεντρικὴν ὀργάνωσιν καὶ τοπικὴν παράνομον τοιαύτην.

Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, ἐλύθη τὸ ὀργανοτεχνικὸν πρόβλημα τῆς παρανόμου ὀργανώσεως τοῦ Κ.Κ.Ε., δηλ. ἡ πρώτη φάσις τῆς ὀργανωτικῆς ὀργανώσεως τοῦ παρανόμου Κ.Κ.Ε., ὡς τοῦτο διετυμπάνιζε συνεχῶς τὸν Ἀπρίλιον 1954.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιλεγεῖσα αὕτη λύσις ἐπέπρωτο νὰ ἀποτύχη ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς

ἐφαρμογῆς της, διότι ἐξουδετερώθησαν ἅπαντα τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τῆς παρὰ τοῦ Κράτους ἀποκαλύψεως τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν καὶ τῆς συλλήψεως τούτων, ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1954 μέχρι Μαρτίου 1955. (Καπετὰν Γιώτης ἢ Χ. Φλωράκης. Ὑποστράτηγος τῶν ἀνταρτῶν, Λ. Τζεφρώνης, Κ. Λουλὲς καὶ Δ. Δάλλας, μέλη τοῦ Π.Γ., Τσακίρης, ταξίαρχος τῶν ἀνταρτῶν, Γρ. Λιόλιος μέλος τῆς Κ.Ε. καὶ ὑπεύθυνος τῆς Κ.Ο.Α., Ζ. Καρρᾶς, στέλεχος τῆς Κ.Ο.Π., Α. Μπαρτζώτας κ.ἄ.).

Τὸ νόμιμον ὑποκατάστατον τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ε.Δ.Α.).

Παραλλήλως πρὸς τὴν προσπάθειαν ὀργανώσεως τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ του, τὸ Κ.Κ.Ε. κατέβαλε καὶ μίαν μεγάλην προσπάθειαν πρὸς δημιουργίαν ἑνὸς νομιμοφανοῦς πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ ὁποῖος ὡς ὑποκατάστατον τοῦ Κ.Κ.Ε. θὰ ἐξεμεταλλεύετο «τὶς δυνατότητες γιὰ νόμιμη δράση».

Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 5ης Μαρτίου 1950, τὸ ἐν Ἀθήναις κλιμάκιον τοῦ Π.Γ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ν.Πλουμπίδην, ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ διαφόρους πολιτευτὰς καὶ κομματίδια, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἵδρυσιν τῆς «Δημοκρατικῆς Παρατάξεως», ἡ ὁποία μὲ κομμουνιστικὰς ψήφους ἐξησφάλισεν ὡρισμένας ἕδρας εἰς τὴν Βουλήν. Οἱ ἡγέται ὅμως τῆς «Δ.Π.» (Σοφιανόπουλος, Σβῶλος, Τσιριμῶκος, Γρηγοριάδης, Μάντακας, Χατζήμπεης), δὲν ἦσαν κομμουνισταὶ καὶ δὲν εὐθυγραμμίσθησαν ἐντελῶς μὲ τὰς θέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. οὔτε καὶ ἐδέχοντο νὰ ἐκτελοῦν πιστῶς τὰς ἐντολάς του. Διὰ τοῦτο ἡ 7η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (Μάϊος 1950) κατήγγειλε τὰ «λάθη» καὶ τὴν στάσιν ὡρισμένων ἡγετῶν τῆς «Δ.Π.», ἰδίως δὲ τὴν ἐθνικιστικὴν στάσιν τοῦ Ν. Γρηγοριάδη, ὑποστηρίξαντος τὴν διεκδίκησιν τῆς Β. Ἠπείρου καὶ ἀπεφάσισε τὴν ἀντικατάστασίν της ἀπὸ ἕνα εὐπειθέστερον ὀργανισμόν. Ἔτσι εἰς τὰς δημοτικὰς ἐκλογὰς τοῦ Ἀπριλίου 1951, ἐνεφάνισε τὸν «Δημοκρατικὸ Συναγερμὸ» ἀποτελούμενον ἀπὸ περισσότερον ὑποχειρίους εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. πολιτευτὰς (Χριστάκος, Μπικάκης, Σπηλιόπουλος, Κύρκος, Μαργιόλης, Μαστρογιαννάκος). Τελικῶς πέντε βουλευταὶ τῆς «Δ.Π.» ἀπεχώρησαν καὶ συγκρότησαν ἰδιαιτέραν ὁμάδα τοῦ «Δ.Σ.».

Ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπεφάσισεν τότε τὴν διάλυσιν τῆς «Δ.Π.» καὶ τὴν διεύρυνσιν τοῦ «Δ.Σ.», ὁ ὁποῖος τὸν Αὔγουστον τοῦ 1951, ἐν ὄψει τῶν ἐκλογῶν τῆς 9ης Σεπτεμβρίου, μετετράπη εἰς Ε.Δ.Α. ἡ ὁποία υἱοθέτησε πλήρως τὸ «ἐκλογικὸ πρόγραμμα» ποὺ παρουσίασε τὴν 7ην Ἰουλίου 1951 τὸ Π.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε. Εἰς τὰς ἐκλογὰς ἐκείνας ἀνεδείχθησαν βουλευταὶ δέκα ὑποψήφιοι τῆς Ε.Δ.Α.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐτοποθέτησεν ἔμπιστα στελέχη του εἰς ὅλας τὰς ἐπικαίρους θέσεις τοῦ μηχανισμοῦ τῆς Ε.Δ.Α. καὶ κατόπιν ἤρχισε τὴν βαθμιαίαν ἐκκαθάρισιν τῶν μὴ καθαροαίμων κομμουνιστῶν.

Τὸ σύνθημα τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς Ε.Δ.Α. ἀπὸ τοὺς «κατεργαρέους» τοὺς ἀνοιχτοὺς καὶ σκεπασμένους πράχτορές τους «κάθε μάρκας βαλτοὺς» καὶ τοὺς «βαλικοὺς» ἔρριξεν ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἰς τὴν 2αν ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ὀκτώβριος 1951). Εἰς τὴν ἰδίαν ὁλομέλειαν ὁ Β. Μπαρτζώτας κατεδίκασε τὸν «ὀππορτουνισμὸ» τῶν ἐν Ἀθήναις στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. τὰ ὁποῖα «ἀνέχθηκαν νὰ μποῦν στοὺς συνδυασμοὺς τῆς Ε.Δ.Α. πράχτορες τῆς Ἰντέλιτζενς Σέρβις» καὶ ἐτόνισεν:

«Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν μπορεῖ νὰ ἀνέχεται παραβάσεις καὶ παρεκκλίσεις ἀπ' τὴ γραμμή του μὲ ὁποιαδήποτε δικαιολογία».

Ἀκολούθησε μία εὐρυτάτη ἐσωτερικὴ ἐκκαθάρισις τῆς Ε.Δ.Α., μὲ ἀποτέλεσμα ὅλα τὰ ἱδρυτικὰ στελέχη της νὰ ἐκτοπισθοῦν βαθμιαίως καὶ νὰ ἀντικατασταθοῦν ἀπὸ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἐπίσης ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ε.Δ.Α. καὶ ὅλα τὰ κομματίδια ποὺ τὴν εἶχαν συγκροτήσει ἀρχικῶς.

Τέλος τὸν Ἰούλιον τοῦ 1956, ἡ Α' Πανελλαδικὴ Συνδιάσκεψις τῆς Ε.Δ.Α. ἐνέκρινε τὸ νέον καταστατικόν της, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπεσφραγίζετο καὶ κατωχυρώνετο μετατροπή της εἰς μονολιθικὸν κόμμα καθαρῶς κομμουνιστικοῦ τύπου.

Φυσικὰ τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὸν σταθερὸν ἔλεγχόν του τὸ δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς Ε.Δ.Α., τὴν ἐφημερίδα «Αὐγήν».

Ἔτσι τὸ Κ.Κ.Ε., ἐνῶ παρέμενε τυπικῶς ἐκτὸς νόμου, ἐπέτυχε νὰ δημιουργήση ἕνα νόμιμον ὑποκατάστατόν του καὶ νὰ μετέχη ἐνεργῶς εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας (2). Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ προσπάθειά του νὰ ἐκμεταλλευθῆ τὰς δυνατότητας νομιμοφανοῦς δράσεως διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε.Δ.Α. ἐπέτυχε πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὴν προσπάθειάν του νὰ ἀνασυγκροτήση τὸν παράνομον συνωμοτικὸν μηχανισμόν του.

Παραλλήλως πρὸς τὴν Ε.Δ.Α., τὸ Κ.Κ.Ε., διὰ τῶν συνοδοιπόρων του κυρίως, προέβη εἰς τὴν ἵδρυσιν πολλῶν «μετωπικῶν» ὀργανώσεων, ὅπως «οἱ φίλοι τῆς εἰρήνης», διάφοροι «σύνδεσμοι φιλίας», σωματεῖα κ.λ.π., διὰ νὰ κατακτήση καὶ ἄλλας νομίμους θέσεις. Ἐπίσης διὰ νὰ δράση εἰς τὸν συνδικαλιστικὸν τομέα, ἵδρυσε τὸν Μάϊον τοῦ 1950 τὸ Ε.Σ.Κ.Ε., τὸ ὁποῖον ἀργότερα ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸ Δ.Σ.Κ.

Ἐπίσης προσεπάθησεν ἀνεπιτυχῶς νὰ διεισδύση εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις καὶ εἰς τὰ σώματα ἀσφαλείας.

Ἡ ἰδεολογικὴ ἐπίθεσις

Ἡ 2α ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ὀκτώβριος 1951) μὲ βάσιν μίαν σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Β. Μπαρτζώτα ἐπεξειργάσθη λεπτομερῶς καὶ μίαν ἐπίθεσιν εἰς τὸν ἰδεολογικὸν τομέα. Ὁ Β. Μπαρτζώτας εἶπεν σχετικῶς :

«Χρειάζεται νὰ ἀνοίξουμε ἕνα γερὸ ἰδεολογικὸ μέτωπο... Νὰ ὀργανώσαμε τὴ διάδοση καὶ μελέτη τῆς σοβιετικῆς λογοτεχνίας, τῶν σοβιετικῶν φίλμς, τῆς μουσικῆς. Ἡ μορφωτικὴ δουλειά μας πρέπει νὰ ὀργανωθῆ πάνω σὲ συγκεκριμένο σχέδιο».

Ἔκτοτε ἤρχισεν ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς κομμουνιστικοῦ προγράμματος μακρᾶς πνοῆς, μὲ σκοπὸν τὴν ἰδεολογικὴν διάβρωσιν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν κατάλληλον διαμόρφωσιν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τῆς νέας γενεᾶς. Συγκεκριμέναι ἐπιδιώξεις αὐτῆς τῆς προσπαθείας εἶναι :

—Ἡ καταστροφὴ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως καὶ κάθε ἐθνικῆς ἰδεολογίας τῶν Ἑλλήνων (Καταπολέμησις Μ. Ἰδέας, Ἑλληνοχριστιανικοῦ ἰδεώδους, ἐθνικῶν διεκδικήσεων καὶ καλλιέργεια τοῦ λεγομένου «προλεταριακοῦ διεθνισμοῦ»).

—Καταπολέμησις τοῦ δημοκρατικοῦ συστήματος καὶ τοῦ δυτικοῦ τρόπου ζωῆς, ἄρνησις τῶν ἀξιῶν τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, καλλιέργεια ἀντιαμερικανικοῦ καὶ ἀντιδυτικοῦ πνεύματος, ἀγὼν κατὰ τῶν δυτικῶν συμμαχιῶν.

—Ἡ διάδοσις τῆς μαρξιστικῆς ἰδεολογίας, ἡ παρουσίασις τοῦ κομμουνιστικοῦ συστήματος ὡς ἀνωτέρου καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς πεποιθήσεως ὅτι εἶναι δῆθεν ἀναπότρεπτος ἡ τελικὴ ἐπικράτησις τοῦ κομμουνισμοῦ.

—Ἡ καλλιέργεια τῆς σοβιετοφιλίας καὶ σλαυοφιλίας.

—Ἡ ἐκλαΐκευσις καὶ εὐρεῖα διάδοσις τῆς γραμμῆς, τοῦ προγράμματος καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ε.Δ.Α. καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Πρὸς διάδοσιν τῶν ἀνωτέρω ἀπόψεων, τὸ Κ.Κ.Ε., ἡ Ε.Δ.Α. καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμεναι ποικιλώνυμοι ὀργανώσεις, προβαίνουν εἰς διαφόρους ἐνεργείας, ὅπως εἶναι ἡ ἔκδοσις ἐφημερίδων, περιοδικῶν καὶ βιβλίων, ἡ πραγματοποίησις ποικίλων ἐκδηλώσεων κ.λ.π. Ἐπίσης ὅλαι αἱ χῶραι τοῦ Παραπετάσματος καθιέρωσαν ραδιο-

---

(2) Διὰ πλήρεις πληροφορίας ἐπὶ τῆς Ε.Δ.Α. ἴδε τὴν μελέτην «Ἡ Ἀνατομία τῆς ΕΔΑ» ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Σοβιετολογίαν» εἰς τὰ τεύχη της Μαΐου—Δεκεμβρίου τοῦ 1960.

φωνικὰς ἐκπομπὰς εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐνῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ κομμουνισταὶ ἵδρυσαν πολλοὺς ἐκδοτικοὺς οἴκους, βιβλιοπωλεῖα, θιάσους κ.λ.π.

Εἰς τὸν τομέα τῆς ἰδεολογικῆς αὐτῆς ἐπιθέσεως, ὁ κομμουνισμὸς ἐπραγματοποίησεν ἀξιόλογον πρόοδον (3).

Τὸ «Μέτωπον» καὶ ἡ ψυχροπολεμικὴ γραμμὴ τοῦ Κ.Κ.Ε.

Τὸ Κ.Κ.Ε. εὐθὺς μετὰ τὴν ἧτταν τῆς ἀνταρσίας του, ἐπεδίωκε τὴν σύμπηξιν ἑνὸς «ἑνιαίου μετώπου», διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῇ καὶ νὰ ἀπορροφήσῃ τὰς δυνάμεις τοῦ Κέντρου. Ἤδη ἡ 6η ὁλομέλεια (Ὀκτώβριος 1949) ἔρριξε τὸ σύνθημα τῆς «δημοκρατικοποίησης τῆς Ἑλλάδος», μὲ σκοπὸν «τὴν συνένωση ὅλων τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων σ' ἕνα κοινὸ μέτωπο πάλης». Τὴν ἐπιδίωξιν αὐτὴν τοῦ «δημοκρατικοῦ μετώπου» ἐπανελάμβανε συνεχῶς τὸ Κ.Κ.Ε. καθὼς καὶ ἡ Ε.Δ.Α.

Ταυτοχρόνως ὅμως τὸ Κ.Κ.Ε., ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν δυναμικὴν νοοτροπίαν τῆς ἀνταρσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπειδὴ ἦτο ὑποχρεωμένον νὰ ἐφαρμόζῃ τὴν ψυχροπολεμικὴν γραμμὴν τοῦ Στάλιν, ἐφήρμοζε μίαν «σκληρὰν» τακτικήν, ἡ ὁποία οὐσιαστικῶς ἐματαίωνε τὴν σύμπηξιν τοῦ μετώπου.

Κατὰ τὴν σταλινικὴν γραμμὴν τῆς ἀδιαλλαξίας, τὰ κύρια πυρὰ τῶν Κ.Κ. ἔπρεπε νὰ στρέφωνται ἐναντίον τῶν σοσιαλδημοκρατικῶν, ρεφορμιστικῶν καὶ ἄλλων ἀριστερῶν ἢ προοδευτικῶν, ἀλλὰ πάντως μὴ κομμουνιστικῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἐμπόδια εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην πόλωσιν καὶ τὴν συγκέντρωσιν ὅλων τῶν ἀντιπολιτευτικῶν τάσεων κάτω ἀπὸ τὸ Κ.Κ.

Διὰ τοῦτο καὶ τὸ Κ.Κ.Ε., ἐνῶ διεκήρυττε τὴν ἐπιθυμίαν του διὰ τὴν συγκρότησιν ἑνιαίου μετώπου, ταυτοχρόνως συνεκέντρωνε τὰ πυρά του ἐναντίον τῶν δυνάμεων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι θὰ συνέπραττον εἰς ἕνα τοιοῦτον μέτωπον. Συγκεκριμένως ἔβαλλεν ἐναντίον :

—Τῶν «ψευτοσοσιαλιστῶν» τοῦ Σ.Κ.Ε.—Ε.Λ.Δ., Σβώλου καὶ Τσιριμώκου.

—Τοῦ Ν. Πλαστήρα, χαρακτηριζομένου ὡς «Ἰούδα τῆς Δημοκρατίας».

—Τῶν κ.κ. Γ. Παπανδρέου, Σ. Βενιζέλου καὶ τοῦ Γ. Καρτάλη.

—Τῶν ρεφορμιστῶν συνδικαλιστῶν κ.κ. Μακρῆ, Στρατῆ κ.λ.π., χαρακτηριζομένων ὡς «ἐργατοκαπήλων» καὶ «προδοτῶν».

Ἡ Ε.Δ.Α., υἱοθετοῦσα αὐτὴν τὴν ἐξτρεμιστικὴν σεχταριστικήν, τακτικήν, ἀπεμονώνετο ἀπὸ τὸ Κέντρον καὶ ἀπὸ τὸν συνδικαλιστικὸν κόσμον. Ἀποκορύφωμα ἐφαρμογῆς αὐτῆς τῆς τακτικῆς ὑπῆρξεν ἡ προεκλογικὴ ἐκστρατεία διὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 19ης Νοεμβρίου 1952, ἡ ὁποία διεξήχθη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τὴν Ε.Δ.Α. μὲ τὸ σύνθημα «Τί Πλαστήρας—Τί Παπάγος : εἶναι οἱ δύο ὄψεις τοῦ ἰδίου νομίσματος». Τὴν 15ην Νοεμβρίου 1952 ἡ «Αὐγὴ» ἐδημοσίευσε καὶ ἄρθρον τοῦ Ν. Ζαχαριάδη, ὁ ὁποῖος ὑπεστήριζεν ὅτι «γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὁ Παπάγος πρέπει νὰ παραμερισθῇ ὁ Πλαστήρας, ὁ πιὸ θανάσιμος ἐχθρός μας».

Ἡ ἀντιφατικὴ αὐτὴ γραμμὴ ὡδήγησεν, ὡς ἦτο φυσικόν, εἰς τὴν ἀποτυχίαν τῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν συγκρότησιν «ἑνιαίου μετώπου», μόνον δὲ ὅταν ἐγκατελείφθη μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ζαχαριάδη (1956) ἐπέτρεψε εἰς τὴν Ε.Δ.Α. νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συνεργασίαν μὲ τὸ Κέντρον εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1956.

Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τὰ ἐθνικὰ ζητήματα. Ἡ προδοσία τοῦ Κυπριακοῦ

Κατὰ τὴν περίοδον αὐτήν, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐτήρησε καθαρῶς προδοτικὴν στάσιν ἀπέναντι εἰς ὅλα τὰ ἐθνικὰ ζητήματα τῆς χώρας.

Ἡ 7η ὁλομέλεια (Μάϊος 1950) κατεδίκασε τὸν Ν. Γρηγοριάδη καὶ ἄλλους

---

(3) Διὰ περισσοτέρας λεπτομερείας ἴδε «ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα εἰς τὴν Ἑλλάδα». εἰς τὴν «Σοβιετολογίαν» β'. τόμον σελ. 423 καὶ «ἡ Ἑλλὰς ὡς στόχος τοῦ πολιτικοῦ πολέμου», τεύχ. Φεβρ. 1960, σελ. 41.

ἡγέτας τῆς «Δημοκρατικῆς Παρατάξεως», ἐπειδὴ ὑπεστήριξαν τὴν διεκδίκησιν τῆς Β. Ἠπείρου. Ὁμιλῶν εἰς αὐτὴν τὴν ὁλομέλειαν ὁ Δ. Βλαντᾶς εἶπεν:

«Ἀπὸ παράγοντες τῆς «Δημοκρατικῆς Παρατάξεως» ἀκούστηκαν μέσα στὴ Βουλὴ ἐθνικιστικὲς κραυγὲς γιὰ τὴ Β. Ἤπειρο γιὰ διαρρύθμιση τῶν βορείων συνόρων κλπ. Κάποτε καὶ τὸ κόμμα μας υἱοθέτησε αὐτὲς τὶς ἐθνικιστικὲς ἐκδηλώσεις. Πρέπει ὅμως νὰ ποῦμε τώρα ἀνοιχτὰ ὅτι κάναμε λάθος καὶ ὅτι δὲν θὰ ἀνεχθοῦμε νὰ γίνεται ἀπὸ φίλους μας σωβινιστικὸ λαθρεμπόριο. Μὲ τὶς διεκδικήσεις τῆς Β. Ἠπείρου κλπ. εἶναι σὰν νὰ βοηθᾶμε τὴν ἀμερικανοκρατία καὶ τὸν μοναρχοφασισμό».

Εἰς τὴν ἰδίαν ὁλομέλειαν ὁ Ν. Ζαχαριάδης εἶπεν:

«Γνωστοὶ δημοκρατικοὶ παρασέρνονται ἀπὸ τὴ μοναρχοφασιστικὴ πίεση καὶ πρωτοστατοῦν στὸ ἐθνικιστικὸ παραλήρημα μὲ τὴ διατύπωση ἐδαφικῶν ἀξιώσεων σὲ βάρος τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Βουλγαρίας. Αὐτὸ εἶναι ὑποτροπὴ σοβαρῶν λαθῶν ποὺ σήμερα πρέπει νὰ ξεπεραστοῦν πέρα γιὰ πέρα μὲ ἀμείλιχτη κι' ἀγωνιστικὴ καταδίκη κάθε σωβινισμοῦ».

Ἡ ὁλομέλεια τελικῶς ἐνέκρινε ἀπόφασιν, ὅπου τονίζει:

«Πρέπει νὰ λείψουν ὅλα τὰ ἐθνικιστικὰ ἀγκάθια, ὅπως οἱ ἐδαφικὲς διεκδικήσεις σὲ βάρος τῶν λαϊκῶν δημοκρατιῶν Ἀλβανίας καὶ Βουλγαρίας».

Ἀποκορύφωμα αὐτῆς τῆς ἀντεθνικῆς στάσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. (καὶ τῆς Ε.Δ.Α.) ἦτο ἡ θέσις του ἔναντι τοῦ κυπριακοῦ ἀγῶνος.

Ὁ ἔνοπλος κυπριακὸς ἐθνικοαπελευθερωτικὸς ἀγὼν ἤρχισε τὴν 1ην Ἀπριλίου 1955. Τὴν 26ην Ἀπριλίου, ὁ ραδιοσταθμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐχαρακτήρισεν αὐτὸν τὸν ἀγῶνα ὡς «τυχοδιωκτισμὸ μὲ πασχαλιάτικα βαρελότα» καὶ ἀπεκάλυψεν ὅτι ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Διγενὴς ἀρχηγὸς τῆς Ε.Ο.Κ.Α. εἶναι ὁ συνταγματάρχης Γ. Γρίβας, πρώην ἀρχηγὸς τῆς Χ. Ἡ Ε.Δ.Α. ἠκολούθησε, καὶ ἡ «Αὐγὴ» τῆς 5ης Μαΐου 1955 κατήγγειλε τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς Ε.Ο.Κ.Α. σὰν «διασπαστὲς τῆς ἑνότητας τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, ποὺ παριστάνουν τοὺς νταῆδες μὲ τυχοδιωκτικὲς ἐνέργειες». Τὴν γραμμὴν αὐτὴν ἐσυνέχισε τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ἡ Ε.Δ.Α. μέχρι τὸν Μάρτιον τοῦ 1956, ὁπότε ἡ «νέα ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔσπευσε νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὴν θέσιν αὐτὴν ἔναντι τοῦ κυπριακοῦ. Τὴν τακτικὴν τῆς μὴ συμμετοχῆς εἰς τὸν ἀγῶνα, τῆς προδοσίας του καὶ τῆς συνεργασίας μὲ τοὺς Ἄγγλους ἐφήρμοσεν ἐμπράκτως εἰς τὴν Κύπρον τὸ τοπικὸν κομμουνιστικὸν κόμμα (Α.Κ.Ε.Λ.).

Ἡ στάσις τῶν Κ.Κ.Ε.–Ε.Δ.Α.–Α.Κ.Ε.Λ. ἐναντίον τοῦ κυπριακοῦ ἀγῶνος ὠφείλετο εἰς τὴν ἐπιθυμίαν των νὰ παρεμποδίσουν κάθε ἀναζωογόνησιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθνικισμοῦ, κάθε ἀνάπτυξιν τῶν ἐθνικοφρόνων δυνάμεων καὶ κάθε ἐνίσχυσιν τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ εἰς τὴν πρόθεσίν των νὰ ἐκτοπίσουν κάθε ἐθνικιστικὴν ἐπιρροὴν ἀπὸ τὴν Κύπρον.

Ἡ ἐσωτερικὴ κρίσις τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐκκαθαρίσεις

Ἤδη ἀπὸ τὸ 1948 ἡ προοπτικὴ τῆς ἀποτυχίας τῆς ἀνταρσίας εἶχε προκαλέσει τὴν διένεξιν Μάρκου–Ζαχαριάδη.

Τὸ 1949–50, ἡ ἧττα ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς τὸ ξέσπασμα μιᾶς γενικῆς ἐσωτερικῆς κρίσεως μέσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἡγεσίας του Κ.Κ.Ε. Διεξήχθη τότε μία ἀγρία ἐσωτερικὴ μάχη μεταξὺ τῶν διαφόρων ἡγετῶν. Κύριος στόχος ὅλων τῶν «ἐξεγερμένων» ἦτο ὁ Ζαχαριάδης, αἱ μέθοδοι καὶ ἡ πολιτική του. Αὐτὸς ὅμως, στηριγμένος εἰς τὴν ἀπόλυτον σοβιετικὴν ὑποστήριξιν, κατώρθωσε νὰ ἐξοντώσῃ ὅλους τοὺς ἀντιπάλους του τὸν ἕνα μετὰ ἀπὸ τὸν ἄλλον. Εἰς αὐτὸ ἐβοηθήθη καὶ ἀπὸ τὸ

γεγονὸς ὅτι οἱ ἀντίπαλοί του δὲν ἔδρασαν ἑνωμένοι, ἀλλὰ ὁ καθένας χωριστὰ καὶ ὄχι ταυτοχρόνως ἀλλὰ διαδοχικῶς καὶ μάλιστα οἱ ὑπόλοιποι συνήθως ὑπεστήριζαν τὸν Ζαχαριάδη ἐναντίον τοῦ ἑκάστοτε ἐξεγειρομένου.

Ἔτσι ὁ Ν. Ζαχαριάδης μαζὶ μὲ τοὺς στενωτέρους συνεργάτας του Β. Μπαρτζώταν, Δ. Βλαντᾶν, Γούσιον (Βοντίσιον) καὶ κατὰ δεύτερον λόγον μὲ τοὺς Ἐρυθριάδην, Πορφυρογένην, Κολιγιάννην, Ἀκριτίδην, Ροῦσον κ.λ.π. ἐξόντωσε διαδοχικῶς ὅλα τὰ μέλη τῆς παλαιᾶς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. Συγκεκριμένως διέγραψεν ἀπὸ τὸ κόμμα, καθήρεσεν ἀπὸ τὰ ἀξιώματά των καὶ κάποτε ἔρριψεν εἰς τὰς φυλακὰς ἢ τὰ στρατόπεδα τοὺς ἑξῆς :

— Μ. Β α φ ε ι ά δ η ν, πρώην ἀρχιστράτηγον τῆς ἀνταρσίας καὶ πρωθυπουργὸν τῆς κυβερνήσεως τοῦ βουνοῦ. Ὁ Βαφειάδης ἐχαρακτηρίσθη ὡς «κατσαπλιᾶς, σατράπης, ἀριβίστας, τυχοδιώκτης, πανικόβλητος, συνθηκολόγος, φραξιονιστής, τροτσκιστής, ὀππορτουνιστής, ἀνίκανος, ἀγράμματος, ἐχθρὸς τοῦ κινήματος, ντενεκές, πρόστυχος, συκοφάντης, ἀρρωστημένο κεφάλι, σκουλήκι, ρεμάλι, συχαμερὸ ἀγγεῖο, λυσσασμένος ἐχθρὸς τοῦ κόμματος, λιποτάχτης, κ.λ.π.». Διεγράφη καθηρέθη καὶ ἐκλείσθη σὲ σοβιετικὸ στρατόπεδο, ὅπου ἔπαθε νευροψυχικὸ κλονισμό.

—Κ. Κ α ρ α γ ι ώ ρ γ η ν (Γυφτοδῆμον) πρώην διευθυντὴν τοῦ «Ριζοσπάστη», στρατηγὸν τοῦ συμμοριτοπολέμου καὶ ἀρχηγὸν τοῦ Κ.Γ.Α.Ν.Ε. Ἐχαρακτηρίσθη ὡς «ἀντικομματικός, φραξιονιστής, τροτσκιστής, ἀριβίστας, ὕποπτος, κουτσομπόλης, ὑπερφίαλος, ἐγωιστής, φλύαρος, ἀνήθικος, προδότης, ἐχθρικὸ στοιχεῖο, ἠθικὰ πορωμένος, ἔκφυλος κ.λ.π.». Καθηρέθη, διεγράφη καὶ πέθανε εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Ρουμανίας (4).

—Χρ. Χ α τ ζ η β α σ ι λ ε ί ο υ, τὸ παλαιότερον γυναικεῖον στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ μόνη γυναίκα μέλος τῆς Κ.Ε. Ἐχαρακτηρίσθη «κουτσομπόλα», «ὀππορτουνίστρια» κ.λ.π. Πέθανε ἐγκαταλελειμμένη εἰς τὴν Βουδαπέστην καὶ ὁ ἴδιος ὁ σύζυγός της Π. Ροῦσος δὲν παρευρέθη εἰς τὴν κηδείαν της.

—Μ. Π α ρ τ σ α λ ί δ η ν, παλαιότατον μέλος τοῦ Π.Γ., γραμματέως τῆς Κ.Ε. τοῦ Ε.Α.Μ. καὶ πρωθυπουργοῦ τῆς κυβερνήσεως τοῦ βουνοῦ μετὰ τὴν καθαίρεσιν τοῦ Μάρκου. Ὁ Παρτσαλίδης ἐχαρακτηρίσθη «πόλος συγκέντρωσης τῶν προδοτῶν, σπεκουλάντης τοῦ κινήματος, ἐχθρὸς τῆς Σοβ. Ἕνωσης καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε., δειλός, λιπόψυχος, νούλα, τσιράκι, φραξιονιστής, φιλοτομαριστής, ρηχός, βρωμερός, προβοκάτορας, ψεύτης, πανικόβλητος, τροτσκιστής, ζαλισμένη κότα, παλαιοημερολογίτης. κ.λ.π.». Ἡ Γ' συνδιάσκεψις (1950) τὸν καθήρεσε καὶ ἀφοῦ ὑπέγραψε δήλωσιν μιτανοίας ἐστάλη ὡς ἁπλὸ μέλος νὰ ἐργασθῇ εἰς τὸ ἐκδοτικὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς Βουκουρέστιον. Τὸ 1952 ὅμως διεγράφη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐστάλη εἰς τὴν ὕπαιθρον, νὰ ἐργασθῇ χειρωνακτικῶς εἰς ἕνα ρουμανικὸν ἐργοστάσιον, ὅπου ὑπέστη τὰ πάνδεινα.

—Λ. Ἀ π ο σ τ ό λ ο υ, ἀνώτερον στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε., πρεσβευτήν του εἰς Ρουμανίαν, θεωρητικὸν καὶ ἀδελφὸν τῆς ἡρωίδος τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἠλέκτρας. Καθηρέθη, διεγράφη καὶ ἀργότερον, ὅταν ἐζήτησε νὰ ἐπαναπατρισθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐφυλακίσθη δι' ἕνα διάστημα εἰς Ρουμανίαν.

—Ζ. Ζ ω γ ρ ά φ ο ν, Φ. Β έ τ τ α ν, Π. Μ α υ ρ ο μ μ ά τ η ν, ἀνώτερα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε.

Τὴν ἧτταν ὅλων αὐτῶν καὶ τὴν πλήρη ἐπικράτησιν τοῦ Ζαχαριάδη ἐπεσφράγισεν ἡ Γ' συνδιάσκεψις τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ ὁποία συνῆλθε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1950, εἰς Βουκουρέστιον καὶ ἐδικαίωσε τὴν ὅλην πολιτείαν τοῦ Ζαχαριάδη. Ἡ ἐν λόγῳ συνδιάσκεψις υἱοθέτησε καὶ τὴν ἄποψιν τοῦ Ζαχαριάδη ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. κατὰ τὴν

---

(4) Ἴδε «Στοιχεῖα γιὰ τὴν ὑπόθεσι Καραγιώργη» εἰς «Σοβιετολογίαν» τεῦχος Ἀπριλίου 1961, σελ. 245.

περίοδον 1941—44 εἶχεν ἐσφαλμένην γραμμήν, ἐνῶ κατὰ τὴν περίοδον 1946—49 εἶχεν ὀρθὴν γραμμὴν ἀλλὰ δὲν τὴν ἐφήρμοσε πάντοτε ὀρθῶς, λόγῳ τῆς στάσεως τῶν Σιάντου, Βαφειάδη, Παρτσαλίδη, Καραγιώργη κ.λ.π. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, ἡ ἀποτυχία του νὰ καταλάβη τὴν ἀρχὴν ὀφείλεται εἰς τὴν ἐφαλμένην γραμμήν του, ἐνῶ εἰς τὴν δευτέραν εἰς ἀντικειμενικὰς δυσχερείας («προδοσία τοῦ Τίτο» κ.λ.π.) καὶ ὑποκειμενικὰς ἀδυναμίας ἐφαρμογῆς τῆς ὀρθῆς γραμμῆς.

Ἡ κομματικὴ ἀνακαταγραφὴ

Ἡ Γ' συνδιάσκεψις ἀπεφάσισεν ἐπίσης τὴν πραγματοποίησιν γενικῆς ἀνακαταγραφῆς ὅλων τῶν κομματικῶν μελῶν. Σκοπὸς τῆς ἀνακαταγραφῆς ἦτο ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνεπιθύμητα εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Ζαχαριάδην ἡγεσίαν του. Μία πρώτη ἀνακαταγραφὴ εἶχε γίνει τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1949, μὲ σκοπὸν τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν στελεχῶν τῶν προσκειμένων εἰς τὸν Μᾶρκον Βαφειάδην.

Κυρία ἐπιδίωξις τῆς νέας ἀνακαταγραφῆς ὡρίσθη ἡ ἐκκαθάρισις τῶν «παρτσαλιδικῶν». Τὸ ἔργον αὐτὸ ἀνετέθη εἰς μίαν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀνακαταγραφῆς ὑπὸ τὸν Γ. Ἐρυθριάδην (Πετρῆν), ὁ ὁποῖος ἐπέβλεψε τὴν ἐκκαθάρισιν ὅλων τῶν ἀντιζαχαριαδικῶν. Ἡ ἀνακαταγραφὴ διηξήχθη κυρίως τὸ 1951 καὶ 1952, ἡ δὲ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀνακαταγραφῆς διελύθη μὲ ἀπόφασιν τῆς 4ης ὁλομελείας, ἡ ὁποία ἐκήρυξεν ἐπισήμως ὡς περατωθὲν τὸ ἔργον τῆς ἀνακαταγραφῆς.

Τὸ 1952 καθηρέθη καὶ ὁ πρώην ὀργανωτικὸς γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε., Γ. Ἰωαννίδης, ὁ ὁποῖος ἐχαρακτηρίσθη ὡς «μικροαστός, ἀναρχικός, φρασεολόγος ριζοσπάστης, ψευτοαριστερός, σεχταριστής, ὀππορτουνιστής, παραβιαστὴς τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ κόμματος, ἠθικὰ καὶ κομματικὰ σάπιος».

Ἐπίσης τότε, κατηγγέλθη ὡς «πράκτορας τῆς Ἀσφάλειας» καὶ ὁ Ν. Πλουμπίδης, ἀντιπρόσωπος τοῦ Π.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς Ἀθήνας. Μετὰ τὴν καταγγελίαν, ὁ Πλουμπίδης ἀπεμονώθη, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συλληφθῆ καὶ νὰ ἐκτελεσθῆ.

Ἡ 4η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἡ 4η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. συνῆλθε τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1953 καὶ ἔλαβε μίαν σειρὰν σημαντικῶν ἀποφάσεων, μὲ σκοπὸν τὴν ὀργανωτικὴν εὐθυγράμμισιν τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τὰς νέας ὀργανωτικὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας υἱοθέτησε τὸ 19ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. Πράγματι τὸ Κ.Κ.Σ.Ε. ἀπεφάσισε νὰ συντάξη τὸ νέον πρόγραμμά του, ἐτροποποίησε τὸ καταστατικόν του, κατήργησε τὸ ὀργανωτικὸν γραφεῖον τῆς Κ.Ε. καθὼς καὶ τὸ προεδρεῖον τῆς Κ.Ε. καὶ τὰς συνδιασκέψεις τοῦ κόμματος.

Ἀκριβῶς τὰς ἰδίας ἀποφάσεις ἔλαβεν ἡ 4η ὁλομέλεια καὶ διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. Ἀπεφάσισε νὰ συνταχθῆ ἐπὶ τέλους ἕνα πρόγραμμα τοῦ κόμματος καὶ νὰ τροποποιήση τὸ καταστατικόν του. Ἐπίσης κατήργησε τὸν θεσμὸν τοῦ Ὀργανωτικοῦ Γραφείου καὶ ἀνέθεσε τὰ καθήκοντά του εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ κόμματος. Ἐπίσης, εἰς ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς «συλλογικῆς ἡγεσίας» τὴν ὁποίαν διεκήρυξαν οἱ διάδοχοι τοῦ Στάλιν, ἡ 4η ὁλομέλεια ἐξέλεξε τριμελῆ Γραμματεῖαν ἀπὸ τοὺς Ζαχαριάδην, Γούσιαν καὶ Μπαρτζώταν.

Ἡ 4η ὁλομέλεια ἐκήρυξεν ἐπίσης τὸ ἔργον τῆς ἀνακαταγραφῆς ὡς περατωθὲν καὶ διέλυσε τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀνακαταγραφῆς. Τέλος ἐξέλεξε Π. Γ. ἀπὸ τοὺς Ζαχαριάδην, Γούσιαν, Μπαρτζώταν, Βλαντᾶν, Κολιγιάννην καὶ Ἐρυθριάδην.

Διὰ νὰ δώση περισσότερον κῦρος εἰς τὴν ὁλομέλειαν καὶ νὰ διαλύση τὴν ἐντύπωσιν ὅτι μετὰ τὰς ἐκκαθαρίσεις τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν διέθετεν ἀρκετὰ στελέχη, ὁ Ζαχαριάδης ἐτιτλοφόρησε τὴν 4ην ὁλομέλειαν «πλατειὰ ὁλομέλεια».

῾Η ὁλομέλεια διεκήρυξεν ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. διατρέχει δύο κινδύνους. Τὸν σεχταρισμόν, ὁ ὁποῖος τὸ ἀπομονώνει ἀπὸ τὰς μάζας καὶ τὸν ὀππορτουνισμόν, ὁ ὁποῖος ὑποτιμᾶ τὰς ἀγωνιστικὰς δυνατότητας.

Τὸν κίνδυνον τοῦ Σεχταρισμοῦ τὸ Κ.Κ.Ε. πρέπει νὰ ἐξουδετερώσῃ διὰ τῶν ἑξῆς ἐνεργειῶν του:

1. Νὰ διαλύσῃ τὴν φοβίαν τῶν μαζῶν ἔναντι τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην των.

2. Νὰ ἐπιτύχῃ πολιτικὴν συμφωνίαν συμπράξεως μὲ τοὺς ἡγέτας τῶν ἀστικῶν κομμάτων, ἡ ὁποία θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν λαϊκὴν βάσιν τοῦ Κέντρου καὶ νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν ἀστικὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν των.

Καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου ἀκριβῶς αὐτοῦ ὁ Ν. Ζαχαριάδης ἀνέπτυξε τὴν θεωρίαν περὶ πολώσεως. Μὲ αὐτὴν ὁ Ζαχαριάδης διαπιστώνει ὅτι «τὰ ἀριστερα καὶ ἀντισυναγερμικὰ στοιχεῖα τῆς πολιτικῆς τοῦ τόπου ζωῆς», δηλ. τὸ Κέντρον (« ὁ Μεσόβαλτος ἢ ἀποξηραντέος» κατὰ τὴν χαρακτηριστικὴν φρασεολογίαν του) ὑπέστησαν πλέον «πόλωσιν» (σπάσιμο εἰς δύο ἀντιρρόπους δυνάμεις), μετὰ τὴν ὁποίαν τὰ στοιχεῖα αὐτὰ στρέφονται πλέον πρὸς τὴν ᾿Αριστερὰν (δηλ. τὸ Κ.Κ.Ε.). εἰς ἕνα ἀντισυναγερμικὸν καὶ ἀντιαμερικανικὸν μέτωπον, τὸ «πατριωτικὸν μέτωπον».

᾿Εν συνεχείᾳ κατὰ τὴν 4ην ὁλομέλειαν θὰ πρέπει τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ κτυπήσῃ καὶ τὸν ὀππορτουνισμόν, διὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ καὶ τὸν κίνδυνον αὐτόν.

῾Ο ὀππορτουνισμὸς θὰ ἀντιμετωπισθῇ: 1) διὰ τῆς διαφωτίσεως τῶν στελεχῶν καὶ ὀπαδῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ συνδυασμοῦ τῆς νομίμου μὲ τὴν παράνομον δρᾶσιν. 2) Διὰ τοῦ ἀγῶνος πρὸς νομιμοποίησιν τοῦ Κ.Κ.Ε.

Συμπέρασμα

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ᾿Ανταρσίας, τὸ Κ.Κ.Ε. μετέβαλε γραμμὴν καὶ συνεκέντρωσε τὰς προσπαθείας του εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν φλεγόντων οἰκονομικοκοινωνικῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ περισσότερα ὠφείλοντο εἰς τὴν ἰδικήν του ὀκταετῆ σχεδὸν ἔνοπλον δρᾶσιν.

Βασικὴ ἐπιδίωξίς του ἦτο ἡ ἀνασύνταξις καὶ ἀναδιοργάνωσις τῶν δυνάμεών του, διὰ μιᾶς συνδυασμένης παρανόμου καὶ νομίμου δράσεως.

Τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν ἐσημείωσεν ἀξιόλογον πρόοδον εἰς τὴν προσπάθειάν του νὰ διεισδύσῃ εἰς τὸν συνδικαλιστικὸν καὶ ἀγροτικὸν κόσμον οὔτε ἐπέτυχε νὰ συγκροτήσῃ τὸ ἑνιαῖον μέτωπον.

᾿Εσημείωσεν ὅμως σημαντικὰς ἐπιτυχίας εἰς τὸν ἰδεολογικὸν—προπαγανδιστικὸν τομέα, καθὼς καὶ εἰς τὸ θέμα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν δυνατοτήτων νομίμου δράσεως, διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε.Δ.Α.

Τρεῖς ἦσαν αἱ βασικαὶ δυνάμεις τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς αὐτὴν τὴν περίοδον:

1. Οἱ φυγάδες εἰς τὸ Παραπέτασμα κομμουνισταί. ῾Η δύναμις αὐτή, συνεπείᾳ τῆς ἥττης ἀλλὰ καὶ τῶν ἀθλίων συνθηκῶν διαβιώσεως τὰς ὁποίας εὗρεν εἰς τὰς κομμουνιστικὰς χώρας, περιῆλθεν εἰς κρίσιν. Αἱ ἐσωτερικαὶ διαμάχαι τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ ἀγανάκτησις τῆς μάζης, αἱ συνεχεῖς ἐκκαθαρίσεις καὶ ἡ ἡττοπάθεια, ἀχρήστευσαν εἰς μέγα βαθμὸν αὐτὴν τὴν «ἐπίλεκτη» δύναμη τοῦ κομμουνισμοῦ.

2. ῾Ο παράνομος μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν ῾Ελλάδα. Παρὰ τὰς προσπαθείας τῆς ἡγεσίας καὶ τῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ μηχανισμὸς αὐτὸς ἀπέτυχε καὶ βασικῶς δὲν ἀπέδωσεν ἡ προσπάθεια ἀναδιοργανώσεως τῶν ἐκτὸς νόμου κομμουνιστικῶν δυνάμεων.

3. ῾Ο νόμιμος μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. δηλ. ἡ Ε.Δ.Α. Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἐπραγματοποιήθη ἀξιόλογος ἐπιτυχία. Παρὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν προσπαθειῶν της διὰ τὴν σύμπηξιν ἑνιαίου μετώπου καὶ τὴν σχετικὴν ἀπομόνωσίν της, ἡ Ε.Δ.Α. κατώρθωσε νὰ ἀνασυνδέσῃ τὰ σκόρπια κομμουνιστικὰ στοιχεῖα, νὰ ἀναδιοργανώσῃ

τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν δυνάμεων τοῦ κομμουνισμοῦ, νὰ ἀναπτύξῃ ἔντονον νομιμοφανῆ δραστηριότητα, νὰ κατακτήσῃ ἀρκετὰς νομίμους θέσεις (εἰς τὴν Βουλήν, τὴν αὐτοδιοίκησιν κ.λ.π.) καὶ νὰ συγκρατήσῃ τὰς ἀριστερὰς μάζας. Ἔτσι βαθμιαίως ὁ νομιμοφανὴς μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἤρχισε νὰ καθίσταται ἡ κυριωτέρα δύναμίς του, ἡ ὁποία ἀνεπτύσσετο ἐπικινδύνως, διότι ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ κομμουνισμοῦ περιωρίζετο εἰς τὰ στρατιωτικο—αστυνομικὰ μέτρα τῆς ἐποχῆς τῆς ἀνταρσίας.

Γενικῶς, παρὰ τὴν ἧτταν του, τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν συνετρίβη, διότι ἐπέτυχε νὰ ἀποφύγῃ μερικῶς τουλάχιστον τὰς διαλυτικὰς συνεπείας της καὶ νὰ συγκρατήσῃ ἀξιόλογον μέρος τῶν δυνάμεών του. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἀντίπαλοί του δὲν ἐξεμεταλλεύθησαν τὴν νίκην των πολιτικῶς, ἐνόμισαν ἐσφαλμένως ὅτι ὁ ἀγὼν ἔληξε καὶ ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ ἀπειλὴ εἶχεν ἐξαλειφθῆ. Ἐνίκησαν τὸν κομμουνισμὸν στρατιωτικῶς ἀλλὰ ὄχι καὶ πολιτικο—ιδεολογικῶς. Καὶ ἔτσι τοῦ ἔδωσαν τὴν δυνατότητα νὰ ἀνασυντάξῃ τὰς δυνάμεις του καὶ νὰ ἀναγεννηθῆ.

Ὁ κομμουνισμὸς μετέφερε βαθμιαίως τὴν ἐπίθεσίν του εἰς τὸν ἰδεολογικὸν—πολιτικὸν—συνδικαλιστικὸν—κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν τομέα, ἐνῷ τὸ Κράτος τὸν ἀντιμετώπιζε μόνον μὲ τὰ ἀτελῆ πλέον δυναμικὰ μέτρα τῆς περιόδου τοῦ συμμοριτοπολέμου. Ἔτσι ἐνῷ ὁ παράνομος μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐδέχετο πράγματι συντριπτικὰ πλήγματα καὶ αἱ εἰς τὸ Παραπέτασμα ὀργανώσεις του διήρχοντο βαθυτάτην κρίσιν, τὸ νόμιμον ὑποκατάστατόν του, ἡ Ε.Δ.Α., ἐκέρδιζε συνεχῶς ἔδαφος εἰς τοὺς νέους τομεῖς τοῦ ἀγῶνος.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Ι.' Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ (1956)

Ἡ κατάστασις τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ 1955

Μετὰ τὴν ἧτταν τῆς ἐνόπλου ἀνταρσίας του, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐφήρμοσε τὴν τακτικὴν τῆς «ἐνεργητικῆς ὑποχωρήσεως», μὲ σκοπὸν τὴν διαφύλαξιν καὶ ἀνασύνταξιν τῶν δυνάμεών του καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν ἐκ νέου ἀνάληψιν τῆς ἐπιθετικῆς πρωτοβουλίας.

Πρὸς τοῦτο διέκοψε τὴν ἀποτυχοῦσαν καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς νικηφόρου προοπτικῆς ἔνοπλον δρᾶσιν του καὶ μετέφερε τὸν ἀγῶνα του εἰς ἄλλους τομεῖς (οἰκονομικόν, κοινωνικόν, προπαγανδιστικὸν) μετατρέψαν τὸν στρατιωτικόν του πόλεμον εἰς πολιτικόν.

Κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τὸ 1949 ἕως τὸ 1955 τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπέτυχε νὰ συγκρατήσῃ ἀξιόλογον μέρος τῶν δυνάμεών του, νὰ ἱδρύσῃ ἕνα νόμιμον ὑποκατάστατόν του εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ε.Δ.Α. καὶ δι' αὐτῆς νὰ ἀναπτύξῃ σημαντικὴν δραστηριότητα εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς ὅπου ὑπῆρχον δυνατότητες νομιμοφανοῦς δράσεως.

Ἡ ἐν τῷ Παραπετάσματι ὅμως ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἤθελε νὰ εἶναι καὶ ἡ ἰδία ὄχι μόνον διὰ μέσου τῆς Ε.Δ.Α. ἀλλὰ καὶ ἀμέσως παροῦσα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἐπιθυμία της αὐτὴ ὀφείλεται εἰς πολλοὺς λόγους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἐπιθυμία της νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ εἰς τοὺς «τυχοδιώκτας» ἡγέτας τῆς Ε.Δ.Α. νὰ ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὸ «κενὸν» καὶ νὰ ἀνεξαρτοποιοῦνται ἰδιοποιούμενοι τὸ ἐγχώριον ἀριστερὸν κίνημα πρὸς ἴδιον ὄφελος. Τὸ Κ.Κ.Ε. ἔπρεπε νὰ εἶναι πάντοτε «παρόν», νὰ ὑπάρχῃ, νὰ δρᾷ, νὰ καθοδηγῇ τὴν Ε.Δ.Α. καὶ νὰ μὴ ἀφίνῃ τοὺς ἡγέτας νὰ ἔλθουν εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν

μὲ τὸ καθοδηγητικὸν κέντρον τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ. Διὰ τοῦτο ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε.,παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις καὶ ἐπιφυλάξεις ὡρισμένων ἐκ τῶν ἡγετῶν τῆς Ε.Δ.Α., κατέβαλεν ἀπεγνωσμένας προσπαθείας διὰ τὴν συγκρότησιν ἑνὸς ἰσχυροῦ παρανόμου μηχανισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Αἱ προσπάθειαι αὐταὶ ἀπέτυχον τὸ 1950 (Μπελογιάννης) καὶ τὸ 1951 (Βαβούδης). Κατὰ τὸ 1953—54 τὸ Κ.Κ.Ε. ἐσημείωσε σχετικὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸν τομέα τῆς ἀνασυγκροτήσεως τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ καὶ ἡ ἡγεσία του διεκήρυξε πανηγυρικῶς τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1954 ὅτι ἔληξεν ἡ πρώτη φάσις τῆς ἀνασυγκροτήσεως. Ἀμέσως ὅμως ἐπηκολούθησαν τὰ κτυπήματα τοῦ 1954—1955, μὲ τὴν σύλληψιν τοῦ Γιώτη, Τζεφρώνη, Λουλέ, Δάλα, Τσακίρη, Λιόλιου, Καρρᾶ κ. ἄ. καὶ τὸ ἐγχείρημα ἀπέτυχεν ὁριστικῶς. Ἡ ἀποτυχία αὐτὴ ἐπροκάλεσεν ἀπογοήτευσιν εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ἔσπειρεν εἰς τὰς τάξεις του τὴν ἀμοιβαίαν καχυποψίαν καὶ τὴν διαμάχην μὲ τὴν ἀλληλοεπίρριψιν τῶν εὐθυνῶν.

Τὸ σημαντικώτερον ὅμως εἶναι ἡ κρίσις ἡ ὁποία ἐξέσπασεν εἰς τὴν «ἐμιγκράτσιαν». Οἱ φυγάδες εἰς τὸ Παραπέτασμα κομμουνισταὶ μαζὶ μὲ τοὺς ὁμήρους, τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς βιαίως ἐπιστρατευθέντας καὶ τὰ θύματα τοῦ παιδομαζώματος, ἕνα σύνολον 80.000 ἀνθρώπων,διεσκορπίσθησαν εἰς ὅλας τὰς κομμουνιστικὰς χώρας. Ἐκεῖ εὑρέθησαν ὑπὸ κυριολεκτικῶς ἀθλίας συνθήκας διαβιώσεως, ἀπεγοητεύθησαν καὶ ἤρχισαν νὰ ἐκδηλώνουν ἔντονον δυσφορίαν καὶ νὰ ἐκφράζουν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ. Αἱ ἐσωκομματικαὶ διαμάχαι καὶ αἱ συνεχεῖς ἐκκαθαρίσεις ἐπεδείνωσαν αὐτὴν τὴν κατάστασιν, τὴν ὁποίαν ἡ ὑπὸ τὸν Ζαχαριάδην ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἠθέλησε νὰ ἀντιμετωπίσῃ διὰ τῆς τρομοκρατίας. Τὸ 1951—52 ἔγιναν πολλαὶ συλλήψεις ἑλλήνων «πολιτικῶν προσφύγων» καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἐξηφανίσθησαν. Τὸ 1953 ὅμως, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Στάλιν καὶ τὰς νέας τάσεις τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τοῦ κομμουνιστικοῦ στρατοπέδου, τὰ κομμουνιστικὰ κράτη ἐπέτρεψαν ἕνα περιωρισμένον ἐπαναπατρισμόν. Ἄλλωστε οἱ «πρόσφυγες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα» εἶχαν ἀποβῆ δι' αὐτὰ τὰ κράτη μία συνεχὴς ἑστία προβλημάτων καὶ«μολύνσεως» τῶν ἐντοπίων καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ αὐτούς. Ἡ ἀναχώρησις ὅμως τῶν πρώτων ὁμάδων διὰ τὴν Ἑλλάδα προεκάλεσεν ἕνα κῦμα ὑπὲρ τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ, συνοδευόμενον ἀπὸ χιλιάδας αὐθορμήτους δηλώσεις μετανοίας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἔκρηξιν διαλυτικῆς κρίσεως εἰς τὰς «ὀργανώσεις ἐξωτερικοῦ» τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἡ κατάστασις λοιπὸν γενικῶς δὲν ἐνεφανίζετο διόλου εὐνοϊκὴ διὰ τὴν ἀλληλοσπαρασσομένην ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τὸ Κρεμλῖνον δὲν εἶχε κανένα λόγον νὰ εἶναι ἱκανοποιημένον ἀπὸ αὐτήν. Ἄλλωστε καὶ ἡ Ε.Δ.Α. ἕως τότε δὲν εἶχε νὰ παρουσιάσῃ καμμίαν ἐντυπωσιακὴν ἐπιτυχίαν, διότι ἡ πραγματικὴ ἄνοδός της ἤρχισε μόνον μετὰ ἀπὸ τὸ τραγικὸν σφάλμα τοῦ «λαϊκοῦ μετώπου» τοῦ 1956.

Ἡ τακτικὴ τῶν διαδόχων τοῦ Στάλιν καὶ τὸ Κ.Κ.Ε.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Στάλιν τὸ 1953, οἱ διάδοχοί του ἤρχισαν νὰ διαμορφώνουν μίαν νέαν τακτικήν, ἰδίως εἰς τὰ θέματα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Διεκήρυσσαν τὴν ἀνάγκην τῆς συνυπάρξεως, ἐνεφανίζοντο ὡς εἰρηνόφιλοι, ἐπεζήτουν τὴν ἔξοδον τοῦ διεθνοῦς κομμουνιστικοῦ κινήματος ἀπὸ τὴν ἀπομόνωσιν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε περιέλθει λόγῳ τῆς ἀδιαλλαξίας του.

Ἡ ἡγεσία ὅμως καὶ ἡ πολιτικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἕως τότε, ἦσαν στενώτατα συνδεδεμέναι μὲ τὸν λεγόμενον σταλινισμόν.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ μετὰ τοὺς τρεῖς αἱματηροὺς «γύρους» του παρέμενε πολιτικὴ ἐπαναστατικῆς ἀδιαλλαξίας. Ἡ ἐπίσημος θέσις τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο ὅτι «ἡ κατάσταση στὴν Ἑλλάδα παραμένει ἐπαναστατικὴ καὶ ἐκρηκτικὴ καὶ ἐγκυμονεῖ αἰφνίδιες ἀλλαγές». Πιστὸν εἰς τὴν σταλινικὴν τακτικὴν τὸ Κ.Κ.Ε. ἔστρεψε τὰ πυρά του ἐναντίον τῶν κεντρώων (Πλαστήρας) ρεφορμιστικῶν (Μακρῆς-Στρατῆς) καὶ

σοσιαλιστικῶν (Σβῶλος-Τσιριμῶκος) δυνάμεων, ἐκήρυττε τὸν [ἀνειρήνευτον ἀγῶνα] κατὰ τῆς «κεφαλαιοκρατίας» καὶ ἔθετεν ἐμφανῶς ὡς ἐπιδίωξίν του τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἀνατροπὴν τοῦ κοινωνικοπολιτικοῦ καθεστῶτος τῆς χώρας.

Μὲ τὴν πολιτικὴν ὅμως αὐτὴν ἦτο ἀδύνατον νὰ λησμονηθῆ τὸ αἱματηρὸν πρόσφατον παρελθὸν τοῦ ἐγχωρίου κομμουνισμοῦ καὶ ἐματαιοῦτο πᾶσα προσπάθεια συμπήξεως ἑνιαίου μετώπου. Ἐπὶ πλέον ἐδικαιοῦτο ἀπολύτως τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος εἰς τὴν ἄρνησίν του νὰ καταργήση τὰ εἰδικὰ μέτρα ἀμύνης κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ, νὰ χορηγήση γενικὴν ἀμνηστίαν, νὰ νομιμοποιήση τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ νὰ ἐπιτρέψη τὸν γενικὸν ἄνευ ὅρων ἐπαναπατρισμόν.

Ἐπίσης ἡ ἐξτρεμιστικὴ αὐτὴ τακτικὴ ἐξέθετε τὰ κομμουνιστικὰ κράτη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν (καὶ κάποτε καὶ εἰς τὴν διεθνῆ) κοινὴν γνώμην, ἐδυσχέραινε τὴν ἐφαρμογὴν τῆς νέας ἐξωτερικῆς καὶ ἰδίως τῆς βαλκανικῆς πολιτικῆς των καὶ παρημπόδιζε τὴν διείσδυσίν των εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῶν διπλωματικῶν σχέσεων καὶ οἰκονομικοπνευματικῶν ἀνταλλαγῶν.

Τέλος, ἡ ἀδιαλλαξία τῆς ἡγεσίας τοῦ ἐγχωρίου κομμουνισμοῦ ἐδημιούργει πρόσθετα ἐμπόδια εἰς τὴν νομιμοφανῶς δρῶσαν Ε.Δ.Α. καὶ ὡδήγει εἰς τὴν ἀπομόνωσίν της ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπον πολιτικὸν κόσμον τῆς χώρας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται φανερὸν ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. ἔπρεπε διὰ μιᾶς θεαματικῆς «στροφῆς» νὰ μεταβάλη τακτικήν. Ἔπρεπε νὰ ἀποδεσμευθῆ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀπὸ τὸ κακὸν παρελθόν του, νὰ ἐμφανισθῆ μὲ νέον «δημοκρατικώτερον» καὶ «φιλειρηνικὸν» προσωπεῖον καὶ νὰ ἐφαρμόση μίαν πολὺ περισσότερον εὐέλικτον τακτικήν.

Ἡ ὑπὸ τὸν Ζαχαριάδην ὅμως ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς της, δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ πραγματοποιήση αὐτὴν τὴν «στροφήν». Ἦτο πάρα πολὺ ἐκτεθειμένη διὰ νὰ γίνη πιστευτὴ καὶ πολὺ ποτισμένη μὲ τὰ παλαιὰ δόγματα διὰ νὰ ἐφαρμόση ἐπιτυχῶς τὰ νέα.

Ἐπὶ πλέον ἡ ζαχαριαδικὴ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο ἀρρήκτως συνδεδεμένη μὲ τὸν σταλινικὸν ἀντιτιτοϊσμὸν καὶ συνεπῶς ἡ ὕπαρξίς της ἀπετέλει ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς νέας βαλκανικῆς πολιτικῆς τῆς Μόσχας, ἡ ὁποία ἐπεζήτει τὴν ἀνασύνδεσιν μὲ τὸ Βελιγράδιον. (Ἐπίσκεψις τῶν Χρουστσὼφ-Μπουλγκάνιν εἰς Γιουγκοσλαβίαν τὸ 1955).

Τέλος ἐντὸς καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῆς Ε.Δ.Α. ἐπεκράτει δυσφορία ἐναντίον τοῦ Ζαχαριάδη καὶ τῶν ἀμέσων συνεργατῶν του, ἀντανακλῶσα καὶ πρὸς τὸ Κρεμλῖνον.

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ἡ χρουστσωφικὴ παράταξις τοῦ Κρεμλίνου ἔκρινε τὸ 1955, ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ «ἀλλαγὴ» τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἄλλωστε ἡ «ἀλλαγὴ» αὐτὴ ἐνετάσσετο ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς γενικωτέρας ἐκκαθαρίσεως τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ ἀπὸ τοὺς περισσότερον ἐκτεθειμένους ἡγέτας του, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖτο τότε μὲ μεταβολὰς εἰς τὰς ἡγεσίας τῶν Κ.Κ. Ἀγγλίας, Οὑγγαρίας, Βουλγαρίας κ.λ.π.

Ἡ ἔναρξις τῆς ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ Ζαχαριάδη

Ἴσως νὰ ἐπρότειναν τότε εἰς τὸν Ζαχαριάδη νὰ ἀποσυρθῆ εἰς «τιμητικὴν ἐπιστρατείαν» διὰ «λόγους ὑγείας» καὶ αὐτὸς νὰ ἠρνήθη. Εἶναι ὅμως πιθανώτερον ὅτι ἐπροτίμησαν τὴν θορυβώδη καθαίρεσίν του, διὰ νὰ πείσουν τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. πραγματοποιεῖ στροφὴν καὶ διακόπτει μὲ τὸ παλιὸ «κακὸ» παρελθόν του. Τὸ γεγονὸς πάντως εἶναι ὅτι οἱ Χρουστσωφικοὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸν Ζαχαριάδην.

Ὁ Χρουστσὼφ διὰ νὰ φανῆ πιστὸς εἰς τὴν νέαν γραμμὴν ποὺ ὁ ἴδιος διεκήρυξεν, ἤθελε νὰ δείξη ὅτι ἡ πτῶσις τοῦ Ζαχαριάδη, προῆλθεν ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ Κ.Κ.Ε. χωρὶς ἐξωτερικὴν ἐπέμβασιν. Τὸ ἔργον αὐτὸ ἀνέθεσεν εἰς ἕνα στέλεχος τοῦ εἰδ[...]

τμήματος ἐποπτείας τῶν ἄλλων κομμουνιστικῶν κομμάτων, ποὺ λειτουργεῖ εἰς τὴν Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ. τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως. Πρόκειται δι' ἕνα σκοτεινὸν ἄνθρωπον γνωστὸν ὡς «Πετρώφ», ποὺ ὁμιλεῖ ἑλληνικὰ καὶ εἶχε ἀναλάβει τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τὸ 1946. Αὐτὸς ἦτο ὁ ὑπερκαθοδηγητὴς τοῦ συμμοριτοπολέμου καὶ αὐτὸς ἤρχισεν ἀπὸ τὸ 1954 νὰ ὀργανώνῃ τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ζαχαριάδη.

Ἄνθρωποί του ἐπλησίασαν στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε., κυρίως αὐτὰ ποὺ ἐφοιτοῦσαν εἰς σοβιετικὰς κομματικὰς καὶ στατιωτικὰς σχολάς, καθὼς καὶ ὅλους τοὺς δυσαρεστημένους ἀπὸ τὸν ἀρχηγόν τους.

Εἰς τὴν Τασκένδην ἡ «μυστικὴ ὀργάνωση» τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τὸν Γ. Φουρκιώτη (Θάνο) ἐπέρασεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Ρώσων. Ὅταν ὁ Πετρὼφ ἐνόμισεν ὅτι τὸ ἔδαφος εἶχε προπαρασκευσθῆ ἐπαρκῶς, ἀπεφάσισε τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνοικτῆς ἐπιθέσεως. Κατ' ἐντολήν του, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1955 ὁ Π. Δημητρίου, στέλεχος τῶν «προσφύγων» τῆς Τασκένδης ἔγραψε ἕνα ἀντιζαχαριαδικὸ ἄρθρον ποὺ ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἑλληνόφωνον ἐφημερίδα τῆς Τασκένδης «Πρὸς τὴ Νίκη».

Εἰς αὐτό, χωρὶς νὰ θέτῃ ἀνοικτὰ ζήτημα Ζαχαριάδη, ὑπεστήριζε ὅτι *«ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1946-49 χάθηκε ἀπὸ ὑπαιτιότητα τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε.»*. Παρόμοιον ἄρθρον ἔγραψε καὶ ὁ Ἀλ. Ρώσσιος, γνωστὸς μὲ τὸ ψευδώνυμον Ὑψηλάντης, ποὺ εἶχε τιμωρηθῆ «γιὰ γυναικοδουλειὲς» καὶ δι' αὐτὸ ἦτο δυσαρεστημένος μὲ τὸν «ἀρχηγό». Αὐτός, ἔφθασε ἕως τὸ σημεῖον νὰ βεβαιώνῃ εἰς τὸ ἄρθρον του ὅτι *«ἡ ἐπανάσταση ἡττήθηκε γιατὶ ὁ ἐχθρὸς εἶχε πράκτορες στὸ ἀνώτατο κομματικό μας ὄργανο ποὺ τὸν ἐνημέρωναν κάθε φορὰ ἔγκαιρα γιὰ τὶς ἀποφάσεις τοῦ κόμματος»* καὶ ἔθετε προκλητικὰ τὸ ἐρώτημα: *«Γιατί δὲν ἐξετάζεται αὐτὸ τὸ ζήτημα; Ποιὸς προστατεύει τοὺς πράκτορες ἀπὸ τὸ ξεσκέπασμα;»*

Ὁ ὑπαινιγμὸς ἦτο σαφής. Ὁ κύβος ἐρρίφθη. Ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας ὅτι ὅσοι εἶχαν τολμήσει πολὺ πλέον ἐπικαίρως (1948—50) νὰ θέσουν τέτοια ζητήματα εἶχαν συντριβῆ ἀμειλίκτως μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Ρώσων, παρ' ὅλο ποὺ ἦσαν πρόσωπα πολὺ σημαντικώτερα ἀπὸ τοὺς Δημητρίου—Ὑψηλάντη (Μάρκος, Καραγιώργης, Παρτσαλίδης) εἶναι φανερὸν ὅτι αὐτὰ τὰ δύο στελέχη τρίτης κατηγορίας ποὺ ἐσιωποῦσαν ἐπὶ τόσα ἔτη δὲν θὰ ἐτολμοῦσαν τώρα νὰ ἐξεγερθοῦν ἐὰν δὲν εἶχαν ὑποκινηθῆ ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Ρώσους. Τὸν κύβον τὸν ἔρριψαν λοιπὸν ὄχι ὁ Δημητρίου καὶ ὁ Ὑψηλάντης, ἀλλὰ ὁ Πετρὼφ καὶ ὁ Χρουστσώφ.

Ἡ νικηφόρα ἀντεπίθεσις τοῦ Ζαχαριάδη

Ὁ Ζαχαριάδης ἠννόησεν ἀμέσως περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ ἐνήργησε κεραυνοβόλως. Τὰ ἔπαιξεν «ὅλα γιὰ ὅλα», ἐλπίζων ὅτι ὁ Χρουστσὼφ θὰ ἀνετρέπετο ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν σταλινικῶν.

Ἐπῆγε λοιπὸν μαζὶ μὲ τοὺς στενοὺς συνεργάτας του τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου εἰς τὴν Τασκένδην. Ἐκεῖ, ὅπως οἱ ἀντίπαλοί του ἐστηρίχθησαν σὲ ὅσους ἦσαν δυσαρεστημένοι μαζί του, ἐστηρίχθη καὶ αὐτὸς εἰς ὅσους ἦσαν δυσαρεστημένοι τόσον ἀπὸ τὴν γενικωτέραν πολιτικὴν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν ζωήν τους εἰς αὐτήν. Οὕτω κατήγγειλεν ὅτι *«ἡ ἐπανάσταση νικήθηκε γιατὶ πῆρε ἀνεπαρκῆ ὑποστήριξη ἀπὸ τὰ ἔξω»*, δηλαδὴ μὲ ἄλλα λόγια ἐπειδὴ ἡ Μόσχα δὲν ἐτήρησε τὰς ὑποσχέσεις της διὰ βοήθειαν. Ἐπίσης ἀπεκάλυψε μὲ συγκεκριμένα στοιχεῖα ὅτι οἱ ἡγέται τῆς ὀργανώσεως τῆς Τασκένδης εἰς συνεργασίαν μὲ τὰ τοπικὰ σοβιετικὰ στελέχη ἐξεμεταλλεύοντο τοὺς «πρόσφυγας» καὶ κατεχρῶντο μεγάλα ποσά. Μὲ αὐτὸν τὸν ἑλιγμὸν ἐπῆρε μὲ τὸ μέρος του τοὺς ἀγανακτισμένους ἀπὸ τὴν ἀθλίαν ζωήν των εἰς τὴν Τασκένδην κομμουνιστὰς καὶ ἀπέκτησε πλειοψηφίαν.

Ἐνήργησεν ἔλεγχον εἰς τὰ βιβλία τῆς ὀργανώσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ μόνον ἀπὸ φανεροὺς λογαριασμοὺς προέκυψεν ἀμέσως ὅτι ὁ ταμίας τῆς ὀργανώσεως, Γ. Φουρ-

κ ι ώ τ η ς, ἀρχηγὸς τῆς ἐσωκομματικῆς μυστικῆς ὀργανώσεως (=εἶδος κομματικῆς ἀστυνομίας) εἶχε καταχρασθῆ 60.000 ρούβλια! Ἐπίσης ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Φουρκιώτης μαζὶ μὲ ἕνα ἄλλο χρουστσωφικό, τὸν Χοτούρα, εἶχαν καταχρασθῆ 800.000 ρούβλια ἀπὸ τὸν «ἔρανο τιμῆς», δηλαδὴ ἀπὸ τὰς ὑποχρεωτικὰς κρατήσεις ποὺ ἔκανε τὸ Κ.Κ.Ε. στὶς ἀποδοχὲς τῶν Ἑλλήνων *«γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν φυλακισμένων καὶ ἐξορίστων συντρόφων στὴ μοναρχοφασιστικὴ Ἑλλάδα»*.

Ὁ Ζαχαριάδης ἐζήτησε τὴν παραπομπὴν τῶν καταχραστῶν ἀντιπάλων του εἰς δίκην, ἀλλὰ ὁ Ρῶσος διοικητὴς τῶν Ἑλλήνων τῆς Τασκένδης, Σαάκωφ, προσεποιήθη κατὰ διαταγὴν τῆς Μόσχας ὅτι «δὲν ἐπείσθη διὰ τὴν ἐνοχήν των». Πάντως οἱ Φουρκιώτης, Χοτούρας κ.λ.π. ἐξετέθησαν καὶ εὑρέθησαν εἰς δύσκολον θέσιν.

Ἡ αἱματηρὰ ἐσωτερικὴ σύγκρουσις τοῦ Κ.Κ.Ε.

Λόγῳ τῆς ἐπιτυχοῦς ἀντεπιθέσεως τοῦ Ζαχαριάδη, οἱ ἐχθροί του ἐπεχείρησαν νὰ ἐκβιάσουν τὴν κατάστασιν.

Τὴν 18ην Αὐγούστου 1955, οἱ «ἀντιζαχαριαδικοί», ὡπλισμένοι μὲ ρόπαλα, μαχαίρια καὶ περίστροφα, ἐπετέθησαν κατὰ τῶν Ζαχαριαδικῶν. Ἤθελαν νὰ κυριαρχήσουν εἰς τὴν Τασκένδην, νὰ αἰχμαλωτίσουν τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ νὰ λύσουν τὸ ζήτημα «ἀπὸ τὰ μέσα». Ἀλλὰ ἐγελάσθηκαν. Ὁ Ζαχαριάδης δὲν ἦτο εὔκολος λεία. Εἶχε ἀντιληφθῆ τὰ σχέδια τῶν Ρώσων, ποὺ τοὺς ἐγνώριζε καλά. Ἔτσι, εἶχε πάρει τὰ μέτρα του καὶ οἱ ὀπαδοί του ἐκινητοποιήθησαν ταχύτατα.

Ἄλλωστε, πονηρότατα ἔρριξε συνθήματα ἀντισοβιετικὰ ὑπὲρ τῆς «ἀνεξαρτησίας τοῦ Κ.Κ.Ε.» καὶ ἔτσι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς δυσαρεστημένους διὰ τὰς συνθήκας τῆς διαβιώσεώς των εἰς τὴν Ρωσίαν, πῆγαν μὲ τὸ μέρος του κατὰ τῶν μισητῶν τοπικῶν τυραννίσκων τους ποὺ τοὺς ἐτρομοκράτουν ἐπὶ χρόνια. Αἱ αἱματηραὶ συγκρούσεις ἐσυνεχίσθησαν ἕνα ὁλόκληρον τετραήμερον ἕως τὴν 21ην Αὐγούστου καὶ μόνον τότε αἱ σοβιετικαὶ ἀρχαί, ὅταν εἶδαν ὅτι οἱ πράκτορές τους ἡττήθησαν καὶ ἐκινδύνευαν, ἐπενέβησαν καὶ ἀπεκατέστησαν τὴν τάξιν.

Ὁ Ζαχαριάδης ἠθέλησε νὰ ὁλοκληρώση τὴν νίκην του, καὶ καθήρεσε τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ὀργανώσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. Τασκένδης *«σὰν μιὰ συμμορία ἀπὸ ἀπατεῶνες, καταχραστές, προδότες καὶ δηλωσίες»*. Μὲ τὴν ἀπόφασι ξεσκέπαζε τοὺς Χοτούρα, (γραμματέα τῆς ὀργανώσεως), Φουρκιώτη καὶ Ρούνη σὰν καταχραστάς, τὸν Ρώσσιο σὰν «ἔκφυλο» καὶ τὸν Δημητρίου σὰν «παλιὸ τροτσκιστή».

Ἐπὶ πλέον, πρᾶγμα χαρακτηριστικόν, κατήγγειλε τὸν Γ. Φουρκιώτη καὶ ὡς δημιουργὸν τῶν φακέλλων εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς Τασκένδης εἰς τὴν τοπικὴν σοβιετικὴν Ἀσφάλειαν, δηλαδὴ τὸν ξεσκέπαζε σὰν «χαφιὲ» τῶν... σοβιετικῶν! Διὰ νὰ χρησιμοποιήση ὁ Ζαχαριάδης μίαν τέτοιαν κατηγορίαν, σημαίνει ὅτι ἤξερε ὅτι ἐχθροί του ἦσαν οἱ Ρῶσοι καὶ ὅτι ἤξερε ἐπίσης τὴν ὕπαρξιν ἀντισοβιετικοῦ μίσους μεταξὺ τῆς Ἑλλήνων τῆς Τασκένδης.

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὰ μεγάφωνα τὸ βράδυ τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1955. Ἀμέσως ὠργανωμένοι ἀπὸ τοὺς Ρώσους οἱ ἀντιζαχαριαδικοὶ ἐπετέθησαν καὶ πάλιν ἀλλὰ καλύτερα ὡπλισμένοι κατὰ τῶν κομματικῶν γραφείων ὅπου εὑρίσκετο τὸ κλιμάκιον τῆς Κ.Ε.

Ὁ Ζαχαριάδης διέφυγε προτείνων τὸ πιστόλι του καὶ πηδῶντας ἀπὸ τὸ παράθυρον.

Οἱ ζαχαριαδικοὶ ἐσήμαναν συναγερμὸν καὶ ἔσπευσαν νὰ σώσουν τὸν Βλαντᾶ, ποὺ εἶχεν ἀπομονωθῆ εἰς τὰ γραφεῖα μὲ μερικοὺς ἄλλους καὶ ἠμύνετο ἀπεγνωσμένως.

Ἐπηκολούθησεν ἀγρία συμπλοκή, εἰς τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ ὅπλα, μὲ ἀποτέλεσμα κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐκδοχὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. 200 περίπου τραυματίας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἀντιζαχαριαδικὸς ἡγέτης Δημητρίου, ποὺ τοῦ ἔκοψαν τὸ αὐτί.

Ἔτσι οἱ ζαχαριαδικοὶ ἀνέτρεψαν διὰ δευτέραν φορὰν τὰ σχέδια τῶν Χρουστσώφ-Πετρώφ.

Τὴν ἰδίαν νύκτα ὁ Ζαχαριάδης μετέβη ἀεροπορικῶς εἰς τὴν Μόσχαν, ὅπου συνηντήθη μὲ τὸν σταλινικὸν Μολότωφ καὶ ἄλλους ἀντιχρουστσωφικοὺς σοβιετικοὺς ἡγέτας ποὺ τὸν ὑπεστήριζαν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπῆγε εἰς τὴν ἕδραν του εἰς τὴν Ρουμανίαν διὰ νὰ συνεχίση τὸν ἀγῶνα του.

Ἀνοικτὸς πόλεμος Ζαχαριάδη-Χρουστσώφ

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἀπὸ τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ὁ Ζαχαριάδης ἀρχίζει νὰ βάλλη κατὰ τοῦ Χρουστσώφ, διὰ νὰ βοηθήση τοὺς σταλινικοὺς εἰς τὴν ἐξόντωσίν του.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1955 συγκαλεῖται ἡ 5η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., ποὺ ἐπικυρώνει τὴν ἀπόφασιν διὰ τὴν καταδίκην τῶν ἀντιζαχαριαδικῶν. Εἰς τὴν σχετικὴν ἀπόφασίν της ἀναφέρει ὅτι οἱ ἀντιζαχαριαδικοὶ *«ἀπειλοῦσαν ὅσους δὲν πειθαρχοῦσαν σ' αὐτοὺς ὅτι θὰ τοὺς στείλουν ἐξορία καὶ φυλακὴ γιατὶ οἱ σοβιετικοὶ συμφωνοῦσαν μαζί τους».* Ἐπίσης καταγγέλλει ὅτι οἱ ἀντιζαχαριαδικοὶ *στὴν ἀντικομματικὴ ἀντιηγετικὴ τους αὐτὴ προσπάθεια, ὑποστηρίχθηκαν καὶ ἀπὸ ἀνώτερα κομματικὰ καὶ διοικητικὰ τοπικὰ σοβιετικὰ στελέχη, ποὺ μεταχειρίσθηκαν διάφορα μέσα γιὰ νὰ διαφθείρουν καὶ τρομοκρατήσουν συντρόφους καὶ συγκεκριμένα ἔδωσαν χρηματικὰ ποσά, δωρεὰν δελτία, ὑποσχέσεις γιὰ θέσεις καὶ σχολὲς καὶ ἀπείλησαν μὲ διώξιμο ἀπὸ τὶς δουλειές τους ὅλους ἐκείνους ποὺ δὲν θὰ τοὺς ἀκολουθοῦσαν. Ἀπείλησαν ἀκόμη καὶ μὲ συλλήψεις ὅπως ἔκανε ὁ διοικητὴς τῆς 12ης πολιτείας τῆς Τασκένδης ταγματάρχης Γκουλιάνς, ὁ γραμματέας τῆς κομματικῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐργοστασίου τῆς 3ης πολιτείας Μ ο υ χ τ ά ρ ω φ καὶ ἄλλοι ποὺ ὀργίσσαν ἀπειλῶντας κάθε σύντροφο ποὺ δὲν θὰ συμφωνοῦσε μὲ τὴν ἀντικομματικὴ ὁμάδα».*

Ἡ ὁλομέλεια προχωρεῖ ἀκόμη περισσότερον καὶ καταδικάζει ἀνοικτὰ τὴν σοβιετικὴν ἐπέμβασιν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. ὡς ἑξῆς :

«Ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καταδικάζει τὴν ἀνάμιξι αὐτὴ τῶν σοβιετικῶν καὶ τὴν χαρακτηρίζει σὰν ἀπαράδεκτη ἐπέμβασι στὰ ἐσωτερικὰ ἐσωκομματικὰ ζητήματα τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀπαιτεῖ τὸ σταμάτημα κάθε τέτοιας ἐπέμβασης καὶ παρακαλεῖ τὸ ἀδελφὸ κόμμα τῆς Σοβ. Ἕνωσης νὰ πάρη τὰ ἀπαραίτητα μέτρα ἐνάντια στὰ στελέχη του ποὺ ἀναμίχθηκαν καὶ ἐνίσχυσαν τὴν ἀντικομματικὴ καὶ ἀντιηγετικὴ φράξια σὰν τοὺς Γκουλιάνς, Μουχτάρωφ, Σαακώφ, κ.λ.π.» Ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. *«ἐκφράζει τὴν πεποίθηση ὅτι ἡ Κ.Ε. τοῦ ἀδελφοῦ Κ.Κ. τῆς Σοβ. Ἕνωσης θὰ πάρη τὰ ἀναγκαῖα μέτρα καὶ θὰ βοηθήση τὴν Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. νὰ λύση τὸ ἐσωκομματικὸ αὐτὸ ζήτημα ποὺ εἶναι καθαρὰ ζήτημα τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ λύση μόνο του».*

Τέλος ἡ ὁλομέλεια ἀνέθεσεν εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ ἐπικείμενον 20ὸν συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. ποὺ ἐπικεφαλῆς της ἐτοποθετήθη ὁ Ζαχαριάδης, νὰ ζητήση ἀπὸ τὸ Κρεμλῖνον τὴν διενέργειαν ἀνακρίσεων ἐναντίον τῶν σοβιετικῶν (Χρουστσωφικῶν) στελεχῶν τῆς Τασκένδης. Αἱ ἀνακρίσεις θὰ ἔπρεπε νὰ ἀφοροῦν *«τὸν τομέα τῆς διαφώτισης», τὸν τομέα τῆς ἀνάδειξης στελεχῶν καὶ τὸν τομέα τῆς οἰκονομικῆς διαχείρισης.* Ἔτσι τὸ ζήτημα τῶν ἀντιζαχαριαδικῶν τῆς Τασκένδης ἀπεδείχθη ὡς ζήτημα σχέσεων Κ.Κ.Ε.—Μόσχας. Ὁ πρώην ἄνθρωπος τῆς Ρωσίας, ὁ Ζαχαριάδης, ἀγωνιζόμενος νὰ σωθῆ ἐκήρυξε τώρα τὸν πόλεμον εἰς τὸ Χρουστσωφικὸν Κ.Κ. τῆς Σοβ. Ἑνώσεως! Τὰ μέλη τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἠκολούθησαν τὸν Ζαχαριάδην εἰς αὐτὴν τὴν παράτολμον ἐνέργειάν του, διότι ἐπὶ χρόνια καὶ χρόνια αὐτὸ εἶχαν συνη-

θίσει νὰ κάνουν, σὲ σημεῖον ποὺ κατέστησαν ἀνάπηροι διανοητικῶς καὶ ἀνίκανοι νὰ σκεφθοῦν μόνοι των. Τὸν ἠκολούθησαν ἐπίσης διότι ἐφοβοῦντο ὅτι ἡ πτῶσις τοῦ «ἀρχηγοῦ» θὰ ἐσήμαινε καὶ τὴν ἰδικήν των πτῶσιν.

Εἰς τὸ μεταξὺ καὶ ὁ Χρουστσὼφ δὲν ἔμενεν ἀδρανής. Κατάλαβε, ὅτι τὸ «ζήτημα Ζαχαριάδη» μὲ τὴν ἔκτασιν ποὺ ἐπῆρε καὶ μὲ τὴν μετατροπήν του σὲ ζήτημα σχέσεων τοῦ Κρεμλίνου μὲ τὰ ξένα Κ.Κ. μποροῦσε νὰ γίνῃ ἰσχυρὸν ὅπλον εἰς τὸ χέρια τῶν σταλινικῶν ἀντιπάλων του (Μολότωφ κ.λ.π.) τὴν στιγμὴν μάλιστα ποὺ ἑτοίμαζε τὴν θεαματικὴν ἀποκήρυξιν τοῦ Στάλιν εἰς τὸ 20ὸν συνέδριον. Ἔτσι ἐφ' ὅσον τὸ σχέδιόν του διὰ «τὴν ἀπὸ τὰ μέσα» ἀλλαγὴν τῆς καθοδηγήσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπέτυχεν, ἄλλαξε μέθοδον. Οἱ ἄνθρωποί του εἰς τὴν Τασκένδην ὤθησαν τοὺς ἀντιζαχαριαδικοὺς νὰ γράψουν ἀπ' εὐθείας μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἴδιο τὸν Χρουστσὼφ καὶ νὰ τὸν παρακαλοῦν νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ νὰ τὸ σώσῃ!

Ἰδοὺ τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς.

«Ἀγαπητέ μας σύντροφε Χρουσιώφ,

Τίς μέρες αὐτὲς ἡ Κομματικὴ Ὀργάνωση Τασκένδης τῶν Ἑλλήνων πολιτικῶν προσφύγων περνᾶ κρίσιμες στιγμές. Νομίζουμε πὼς οἱ στιγμὲς αὐτὲς εἶναι ἀποφασιστικὲς γιὰ τὴν τύχη τῆς Κ.Ο. Τασκένδης, ὁλοκλήρου τοῦ Κόμματός μας καὶ τοῦ βασανισμένου μὰ ἡρωϊκοῦ Λαοῦ μας.

Ἐμεῖς, τὰ καθοδηγητικὰ στελέχη τῆς Κ.Ο. Τασκένδης νοιώθωντας στὸ ἀκέραιο τὶς εὐθύνες μας ἀπέναντι στὸ κόμμα, στὸ Λαό μας καὶ στὸ παγκόσμιο ἐπαναστατικὸ κίνημα μὲ ἐπικεφαλῆς τὸ δοξασμένο Κ.Κ.Σ.Ε., θεωροῦμε ὑπέρτατη κομματικὴ καὶ διεθνιστικὴ ὑποχρέωση νὰ ἀποταθοῦμε σὲ Σᾶς τὸν καθοδηγητὴ τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε., τοῦ Κόμματος τοῦ ΛΕΝΙΝ—ΣΤΑΛΙΝ, τοῦ κόμματος ποὺ εἶναι ὁ φάρος καὶ ἐλπίδα τῶν ἐργαζομένων ὅλου τοῦ κόσμου, τοῦ καλύτερου φίλου καὶ συμπαραστάτη καὶ τοῦ δικοῦ μας κόμματος καὶ τοῦ Λαοῦ.

Ἀποτεινόμαστε σὲ Σᾶς καὶ στὴν Ε.Ε. τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. μὲ τὴν παράκληση μὰ ταυτόχρονη καὶ ἔκκληση νὰ ἐπεμβεῖτε ἀποφασιστικὰ τὶς κρίσιμες αὐτὲς στιγμὲς τῆς Κ.Ο. Τασκένδης γιὰ νὰ θριαμβεύσουν ὅπως πάντα οἱ ἀκατανίκητες ἀρχὲς τοῦ Μαρξισμοῦ—Λενινισμοῦ, γιὰ νὰ θριαμβεύσει ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ἐπαναστατικὴ τιμὴ καὶ νὰ ἀνεμίσει πιὸ ἀκτινόβολη ἀκόμα ἡ σημαία τοῦ προλεταριακοῦ διεθνισμοῦ.

Αὐτὸ ἀπαιτοῦν τὰ δάκρυα καὶ τὸ αἷμα ποὺ ἔχυσε καὶ χύνει ὁ βασανισμένος μας λαὸς ἀσταμάτητα ἐδῶ καὶ 15 χρόνια, αὐτὸ φωνάζουν οἱ χιλιάδες ἥρωές μας νεκροὶ ποὺ πέφταν καὶ πέφτουν διαλαλώντας, ζήτω ἡ Λευτεριά, ζήτω ἡ Δημοκρατία, ζήτω τὸ Κόμμα, ζήτω ἡ μεγάλη μας Πατρίδα Σοβιετικὴ Ἕνωση.

Σύντροφε Χρουσιώφ,

Ἡ Κ.Ο. Τασκένδης ἐδῶ καὶ ἕνα χρόνο ἀντιμετωπίζει, πετυχημένα καὶ μὲ τὴν ὑποστήριξη ὅλων τῶν κομμουνιστῶν, μιὰ ἀντικομματική, ἀντισοβιετικὴ φραξιονιστικὴ ὁμάδα ποὺ ἐμπνευστής, δημιουργὸς καὶ καθοδηγητής της ἦταν ὁ σ. Γεύσιας, μέλος τοῦ Π.Γ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ γραμματεὺς τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἡ ὁμάδα αὐτὴ ἔβαλε σὰ σκοπὸ τὴ δυσφήμιση τῆς Κ.Ο.Τ., τὴ συκοφάντηση μιᾶς σειρᾶς τίμιων στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τὴ συκοφάντηση καθοδηγητικῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε. Οἱ προσπάθειες αὐτὲς ἀποβλέπουν βαθύτερες ἀκόμα ἐπιδιώξεις. Θέλουν νὰ ἀποτραβήξουν τὸ κόμμα ἀπὸ τὶς ὑγιεῖς κομματικες ἀρχές. Ἡ πρόοδος τῶν στελεχῶν καὶ μελῶν τῆς Κ.Ο.Τ. εἶναι γι' αὐτοὺς ἀγκάθι. Φοβοῦνται τὴν ἀνάπτυξη τῆς κριτικῆς πρὸς τὰ πάνω, ποὺ αὐτὸ ἤδη γίνεται στὴν Κ.Ο.Τ.

Θέλουν ν' ἀποσπάσουν τὸ κόμμα ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ προλεταριακοῦ διεθνισμοῦ, ἀνοιχτὰ κηρύσσουν τὴν «ἀνεξαρτησία» τοῦ κόμματος καὶ μὲ πάθος καλλιεργοῦν τὸν ἐθνικισμὸ μέσα στὸ κόμμα.

Θέλουν νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ὑποταγὴ τῶν μελῶν τοῦ κόμματος, ὄχι στὴ συνειδητὴ σιδερένια κομματικὴ πειθαρχία, ἀλλὰ στὴ βία, στὸν ἐκφοβισμό. Μισοῦν καὶ φοβοῦνται θανάσιμα τὴν κομματικὴ ἀρχὴ «πῶς ἐπιβάλλεται ἡ πάλη γνωμῶν μέσα στὸ κόμμα, γιατὶ οὔτε αὐτὸ εἶναι προϋπόθεση τῆς συνειδητῆς ὑποταγῆς τῶν μελῶν τοῦ κόμματος». Καὶ γενικὰ προσπάθησαν καὶ προσπαθοῦν νὰ πετύχουν αὐτό, ποὺ ὕστερα ἀπὸ ἔξη χρόνια παραμονῆς μας στὴν Σ.Ε., τὰ στελέχη καὶ τὰ μέλη τοῦ κόμματος δὲν τὸ θέλουν.

Καταφεύγουν σὲ μέθοδες ἀκόμα ἀνοιχτῆς προβοκάτσιας, πογκρόμ, ἀλητισμοῦ. Μιὰ σειρὰ γεγονότων ποὺ θὰ ἀναφερθοῦν κατόπιν θὰ δείξουν τὸ μέγεθος ὅλου αὐτοῦ τοῦ ἀντικομματικοῦ, ἀντιδιεθνιστικοῦ προσανατολισμοῦ ποὺ πᾶνε νὰ δώσουν στὴν Κ.Ο. Τασκένδης. Γεγονὸς ἀναμφισβήτητο εἶναι, πὼς ὁ ἀντικομματικὸς ἀντιδιεθνιστικὸς προσανατολισμὸς ποὺ ἤθελαν νὰ δώσουν στὴν Κ.Ο.Τ., εἶχε βρεῖ τὴν ἀποδοκιμασία καὶ τὴν κομματικὴ ἀντίσταση ὅλων τῶν μελῶν καὶ στελεχῶν τῆς Κ.Ο.Τ., ποὺ ἀπετελεσματικὰ ξεσκέπασαν καὶ ἀπομόνωσαν τοὺς φορεῖς αὐτῶν τῶν ἀντιλήψεων. Καὶ ἡ Κ.Ο.Τ. μὲ τὴν ἀμέριστη καθημερινὴ βοήθεια καὶ συμπαράσταση τῶν ἀντίστοιχων ὀργανώσεων τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε., ἦταν σὲ θέση μονάχη της νὰ διατηρεῖ τὸν τιμητικὸ τίτλο τοῦ καλύτερου καὶ διαλεχτοῦ κομματιοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μας νὰ διατηρεῖ κι αὐτὴ τιμητικὰ τὸν τίτλο μιᾶς δοξασμένης ὁμάδας κρούσης τοῦ παγκόσμιου ἐπαναστατκοῦ κινήματος, ἂν δὲν μεσολαβοῦσε ἡ παρουσία μελῶν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τῶν σ. Φωκᾶ καὶ Βαΐνᾶ τὸ Γενάρη τοῦ 1955, ἡ παρουσία μελῶν τοῦ Π.Γ. σ. Βλαντᾶ καὶ 'Ακριτίδη στὶς 9 καὶ 14 τοῦ 'Ιούλη 1955 καὶ τελευταία ἡ παρουσία τοῦ γεν. γραμμ. τοῦ Κ.Κ.Ε. σ. Ζαχαριάδη.

'Η παρουσία τῶν παραπάνω καθοδηγητικῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ ἀκέραια τὴν κομματικὴ εὐθύνη, δηλώνουμε, ὅτι ὄχι μόνο δὲν βοήθησε τὴν Κ.Ο.Τ. νὰ σταθεῖ σὰν μονολιθική, ἀδιάσπαστη κομ. ὀργάνωση τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀλλὰ ἀντίθετα ὁδήγησε στὴ δημιουργία μιᾶς ἀφόρητης κατάστασης ποὺ δέρνει τὴν ὀργάνωσή μας τὶς τελευταῖες αὐτὲς μέρες. 'Η κατάσταση αὐτὴ εἶναι ἀσυμβίβαστη μὲ τὶς κομματικὲς ἀρχές, ἐπῆλθε διάσπαση. Οἱ ἀντικομματικές, ἀντισοβιετικὲς ἐκδηλώσεις εἶναι πιὰ δημόσιες καὶ μὲ τὴν βοήθεια καὶ ὑπόθαλψη τῶν παραπάνω καθοδηγητικῶν στελεχῶν, ἀπειλοῦν νὰ κυριαρχήσουν στὸ ὑγιὲς σῶμα τῆς Κ.Ο.Τ., ἀπειλοῦν νὰ θανατώσουν τὸ διεθνισμὸ καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ στὴν Κ.Ο.Τ. Γι' αὐτὸ καὶ μόνο αὐτὸ φθάνουμε σὲ Σᾶς σ. Χρουσιὼφ καὶ εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ σᾶς παραθέσουμε παρακάτω συνοπτικὰ ὅλες τὶς ἀντιλήψεις, ἰδέες, ἐνέργειες, ποὺ γέννησαν ἀπὸ τὴν ἀφάνεια τὸν σοβαρὸ αὐτὸν ἤδη κίνδυνο στὴν Κ.Ο.Τ.

1. Κανένα ἀπὸ τὰ παραπάνω καθοδηγητικὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν καταδίκασε τὴν ἀντικομματική, ἀντισοβιετικὴ γκρούπα ποὺ ἐδῶ καὶ ἕνα χρόνο ἐμφανίστηκε στὴν Κ.Ο.Τ. μὲ τὶς εὐλογίες τοῦ Γούσια, ἀντίθετα ἐνθαρρύνουν τὴ γκρούπα αὐτή.

2. Μέλη τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. Φωκᾶς καὶ Βαΐνᾶς, ἐξουσιοδότησαν ἀνθρώπους τῆς ὁμάδας αὐτῆς νὰ μιλοῦν, νὰ δροῦν, νὰ διασποῦν, νὰ ὑπονομεύουν ἀνοιχτὰ στὸ ὄνομα τῆς «ὑπεράσπισης» τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

3. 'Απ' τὴν πρώτη μέρα τῆς ἄφιξής τους στὴν Τασκένδη καταδίκασαν σὰν φραξιονιστική... τὴν κομ. ἐπιτροπὴ Τασκένδης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸ σ. Χοτεύρα 'Αριστοτέλη καὶ δημόσια, προφορικὰ καὶ μὲ τὸν τύπο «διέψευσαν» ὅλες τὶς ἀποφάσεις τῶν ὀργάνων, συνελεύσεων, συνδιασκέψεων τῆς Κ.Ο.Τ., ποὺ ξεσκέπαζαν τὴν ἀντικομματική, ἀντισοβιετικὴ γκρούπα τοῦ Γούσια.

4. Στὸ στόμα τοῦ σ. Βλαντᾶ ἐκτοξεύονται καθημερινὰ ἀπειλὲς στοὺς ὑποστηριχτὲς τοῦ μοναδικοῦ καθοδηγητικοῦ ὀργάνου ποὺ ὑπάρχει στὴν Κ.Ο.Τ. ὅτι ἂν δὲν κάτσουν «φρόνιμα» θὰ τοὺς στείλει ἐξορία... Καὶ μὲ τὸ στόμα τοῦ φραξιονιστῆ Τσερβελῆ Β' γραμμ. τῆς Κ.Ε.Τ. ἀπειλοῦνται οἱ ἴδιοι ὅτι θὰ κοποῦν τὰ πόδια τους μὲ πριόνι...

5. Μὲ σκοπὸ τὴ σύγχυση, τὸ χάσιμο τῆς αὐτοπεποίθησης ὁ σ. Βλαντᾶς ἀνοιχτὰ διακηρύττει στὶς συνδιασκέψεις :

«Οἱ κομμουνιστὲς τῆς Τασκένδης εἶναι πίσω στὴν κομματικὴ διάπλαση σὲ σχέση ἀπὸ τότε ποὺ ἤρθαμε στὴν Σ.Ε.» Καὶ ὅτι «ἐδῶ στὴν Κ.Ο.Τ. ὑπάρχει ἐλευθερία ἐχθρικῆς δράσης ποὺ τὴν ἀφήνει ἡ Κ.Ε.Τ.».

6) Ὁ σ. Βλαντᾶς καὶ Ἀκριτίδης παρὰ τὴν διακήρυξη Μπουλγκάνιν—Τίτο, διακηρύττουν ὅτι χάσαμε τὴν ἐπανάσταση στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ καθαρὰ ἐξωελληνικοὺς παράγοντες!!! Χτὲς Τίτο, σήμερα Μπέρια λένε.

7) Μὲ πρωτοφανῆ ἀσέβεια στὸ σοβιετικὸ περιβάλλον, ὁ Βλαντᾶς λέει: «Ἂν εἴμασταν κάπου ἀλλοῦ σὲ 24 ὧρες θὰ ἔλυνε τὸ ζήτημα τῆς Κ.Ο.Τ.». Καὶ ρωτοῦμε. Τὸ σοβιετικὸ περιβάλλον δὲν εἶναι τὸ ἰδανικώτερο νὰ λυθοῦν σὲ 4 ὧρες τέτοια ζητήματα. Τὸ ἴδιο λέει καὶ ὁ Ἀκριτίδης, τὸ ἴδιο καὶ ὁ Ζαχαριάδης, ὁ ὁποῖος συμπληρώνει: «Μοῦ δέσανε τὰ χέρια». Ποιός;

8) Τὸ ἀποκορύφωμα τῆς προσπαθείας τους φθάνει ἀνοιχτὰ νὰ διακηρύττουν πὼς στὴν Κ.Ο.Τ. ὑπάρχει «ἀντιηγετισμός». Μὲ τέτοια ρετσινιὰ θέλουν νὰ λερώσουν τὴν Κ.Ο.Τ. γιατὶ ἐμεῖς ξέρουμε ὅτι ἀντιηγετισμὸ ὑποθάλπουν καὶ ὀργανώνουν μόνον οἱ κρατικὲς ἀρχὲς τῶν καπιταλιστικῶν κρατῶν ἐνάντια στὶς ἡγεσίες τῶν Κ.Κ. καὶ στὴν κομματικὴ ὁρολογία τῶν Κ.Κ. δὲν ὑπάρχει λέξη ἀντιηγετισμός.

Ἔμεσα μ' αὐτὸ μᾶς ἀποκαλοῦν πράκτορες τοῦ ἐχθροῦ. Συνηθισμένη καὶ ἀγαπητὴ μέθοδος.

9) Ὑποθάλπουν σκανδαλώδικα, μέχρι ἀγανάκτησης ἀντισοβιετικὲς ἐνέργειες καὶ ἀντιλήψεις. Δὲν καυτηριάζουν δημόσια ἔστω καὶ μιὰ τέτοια ποὺ τὸν τελευταῖο καιρὸ πληθώρα φάνηκαν στὴν Κ.Ο.Τ., ὅπως: Οἱ σοβιετικοὶ καθοδηγητὲς ὑποθάλπουν ἀντικομματική, ἀντιηγετικὴ γκρούπα». Οἱ σοβιετικοὶ νὰ μὴν ἀνακατεύωνται στὰ «ἐσωτερικά μας». «Νὰ μὴν τὰ λέμε ὅλα στοὺς σοβιετικούς». Ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς διάλυσης τῆς Κομιντέρνας τὰ κόμματα εἶναι «ἀνεξάρτητα», «ἀνώτερα κομματικὰ καὶ κρατικὰ σοβιετικὰ στελέχη ὑποθάλπουν τὴν σπεκουλάτσια» κ.λ.π. κ.λ.π.

Ἀσφαλῶς αὐτὰ δὲν μᾶς ἐκπλήττουν γιατὶ ἤδη ἀκούσαμε ἀπὸ τὸν Ἀκριτίδη νὰ λέει δημόσια: «Δὲν πρέπει νὰ τὰ ξέρουν ὅλα οἱ Σοβιετικοί». Καὶ ἀπὸ τὸ Ζαχαριάδη ὀργισμένα: «Στηρίζεστε σὲ ξένες.. πλάτες, τὶς σοβιετικὲς» καὶ ὅτι «εἶναι λάθος τὸ σύνθημα «Μὲ πλάτες τὸ Βορρᾶ νὰ χτυποῦμε σ' ὅλες τὶς κατευθύνσεις». Δὲν ξέρουμε ποιές ἄλλες πλάτες νὰ βροῦμε...

10. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ προκαλεῖ τὴν ἀγανάκτηση σὲ κάθε τίμιο ἄνθρωπο, ἐκεῖνο ποὺ ξεσηκώνει τὴν ὀργὴ καὶ ἐκεῖνο ποὺ δείχνει πιὸ ξεκάθαρα τὸ πρόσωπο τοῦ προβοκάτορα, τοῦ ἐμπρηστῆ, εἶναι τὰ ὀργανωμένα, ἀλήτικα ἀντισοβιετικά, ἀντικομματικὰ πογκρὸμ ποὺ ἄρχισαν νὰ κάνουν στὴν Κ.Ο.Τ.

Οἱ μέρες 18, 19, 20, 21 Αὐγούστου 1955 θὰ μείνουν σὰν ἀνεξίτηλα στίγματα στοὺς παραπάνω καθοδηγητὲς τοῦ Κ.Κ.Ε., ποὺ φοβισμένο ἀπὸ τὴν κομματικὴ δύναμη τοῦ ἀχτὶφ τῆς Κ.Ο.Τ. ποὺ συνῆλθε στὶς 15 καὶ 16 Αὐγούστου 1955 καὶ ποὺ μὴ θέλοντας τὴν αὐτοκτονία του, δὲν δέχτηκε σημεῖο τῆς τελικῆς ἀπόφασης ποὺ μπῆκε ἀπὸ τὸ Ζαχαριάδη παράσπονδα, γιατὶ τὸ θέμα τοῦ ἀχτὶφ ἦταν «Ἡ κατάσταση στὴν Ἑλλάδα» ἄρχισε στὴν Κ.Ε.Τ. κάτι παρόμοιο μὲ τὴ νύχτα τοῦ «Ἁγίου Βαρθολομαίου». Καὶ δὲ θὰ ἦταν καθόλου ὑπερβολὴ ἂν εἰπωθεῖ πώς, ἡ ὀργανωμένη αὐτὴ προβοκατόρικη ἐπίθεση ξεπερνᾶ σὲ σατανικότητα τὴν προβοκάτσια τοῦ Ράϊχσταγ τὸ 1933 καὶ τὰ πρόσωπα τῶν προβοκατόρων Γκαίριγκ καὶ Βὰν Ντὲρ Λοῦμπε βρῆκαν ἀνώτερους διαδόχους.

Βρῆκαν ἀλῆτες, δολοφόνους, προδότες τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος μας, πράκτορες τῆς Ἰντέλιντζενς Σέρβις, διαγραμμένους ἀντισοβιετικούς, λιποτάχτες τοῦ Δ.Σ.Ε. καὶ τοὺς ὀργάνωσαν. Μ' αὐτοὺς κάναν ἐξεγέρσεις στὶς πολιτεῖες 4, 10, 6, 8, 13, ἔδειραν δοξασμένους ἀξιωματικοὺς τοῦ Δ.Σ.Ε., τίμια στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε., διαπόμπευσαν ἀγωνιστές, ἀπειλοῦσαν ἐκτελέσεις κομμουνιστῶν, ἔφτυναν τραυματίες καὶ ἀναπήρους. Καὶ ὅλα αὐτὰ στὸ ὄνομα τῆς «ὑπεράσπισης» τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Ζαχαριάδη.

Στὴν ἱστορία τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ ντροπὴ προφέρεται τὸ ὄνομα Μποῦλκες, δὲν ξέρουμε ὅμως ἀκόμα πῶς ἀκριβῶς θὰ προφερόνταν οἱ μέρες 18, 19, 20, 21 Αὐγούστου καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὀργανωτῶν τῆς γκαγκστερικῆς αὐτῆς ἐπίθεσης.

Εἴμαστε ὅμως ἀπόλυτα βέβαιοι πὼς θὰ μείνουν στὴν ἱστορία τοῦ Κ.Κ.Ε. σὰν προβοκάτορες, ἐχθροὶ τοῦ Λαοῦ μας, ἐχθροὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης.

Αὐτὲς λοιπὸν εἶναι σ. Χρουσιώφ οἱ ἀντιλήψεις, οἱ ἰδέες, οἱ ἐνέργειες ποὺ γέννησαν τὸ σοβαρὸ κίνδυνο γιὰ τὸ κόμμα στὴν Κ.Ο.Τ.

Γι' αὐτὸ παρακαλοῦμε τὴν ἀποφασιστικήν Σας ἐπέμβαση.

Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες κομμουνιστὲς ποὺ βρισκόμαστε στὴν Σ.Ε. θὰ δώσουμε ὅ,τι χρειαστεῖ νὰ μὴν ἐπιτρέψουμε μέσα στὶς γραμμὲς τῆς ὀργάνωσής μας νὰ κυριαρχήσει τὸ ἄδικο, νὰ θρονιαστεῖ τὸ ψέμμα, ἡ προβοκάτσια.

Ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχει στὶς φλέβες μας ἔστω καὶ μιὰ σταγόνα αἵματος, δὲν θὰ ἐπιτρέψουμε καταπάτηση τῶν ἀρχῶν τοῦ μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ στὴν Κ.Ο. μας.

Θὰ συντρίψουμε μὲ τὴ δύναμή μας, ὅσοι κόποι καὶ ἂν χρειαστοῦν, τὸν ἐθνικισμὸ μέσα στὴν Κ.Ο. μας καὶ θἄμαστε πιστοὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ προλεταριακοῦ διεθνισμοῦ καὶ στὴ μάνα μας καὶ πρώτη μας πατρίδα τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση.

Ὁ ἀγώνας μας εἶναι σκληρός, ἄνισος γιὰ σήμερα, γι' αὐτὸ ζητᾶμε τὴ βοήθειά σας, μὲ τὰ παρακάτω μέτρα:

1. Ἀμέσως οἱ σ. Ζαχαριάδης, Βλαντᾶς, Ἀκριτίδης, Φωκᾶς καὶ Βαϊνᾶς νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν Τασκένδη, γιατὶ ἀποτελοῦν δημόσιο κίνδυνο.

2. Νὰ ἀποκατασταθεῖ τὸ κῦρος τῆς Κ.Ο.Τ. στὸ πρόσωπο τοῦ γραμμ. τῆς Κ.Ο.Τ. σ. Χοτούρα.

3. Γιὰ ὅλες τῆς παραπάνω ἀντικομματικές, ἀντισοβιετικὲς ἐνέργειες τῶν Ζαχαριάδη, Βλαντᾶ, Ἀκριτίδη, Φωκᾶ καὶ Βαϊνᾶ τὸ ἁρμόδιο ὄργανο ν' ἀποφανθεῖ μὲ σχετικὴ ἀπόφαση.

Μὲ ἐκτίμηση καὶ συντροφικοὺς χαιρετισμοὺς
Τὰ στελέχη τῆς Κ.Ο. Τασκένδης»

Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ἀπὸ 7000 περίπου μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν Τασκένδην τὴν ὑπέγραψαν μόνο 415!

Αὐτὸ ὅμως ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ πείσῃ τὸν Χρουστσὼφ νὰ «εἰσακούσῃ» τὴν... παράκλησίν των.

Καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπέμβῃ διὰ νὰ καθαιρέσῃ «ἀπὸ τὰ πάνω» τὸν Ζαχαριάδη.

Ὁ νέος ἄνθρωπος τῆς Μόσχας: Κ. Κολιγιάννης

Ὁ Χρουστσὼφ διὰ νὰ ἐπέμβῃ ἐμφανῶς πλέον καὶ ἐπισήμως εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ νὰ καθαιρέσῃ τὴν «νόμιμον» ἡγεσίαν του ἐχρειάζετο ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἔκκλησιν πρὸς ἐπέμβασιν καὶ κάποιο ἐσωτερικὸν στήριγμα μέσα ἀπὸ τὸν κύκλον τῶν ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἀκριβῶς τότε εἶχεν ἐπιστρέψει εἰς τὸ Παραπέτασμα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἕνας μέλος τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε., ὁ Κ. Κολιγιάννης.

Αὐτὸς εἶχεν σταλῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1954, ὅταν ὁ παράνομος μηχανισμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀνεπτύσσετο ἱκανοποιητικῶς. Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1954 ὅμως καὶ τὸ 1955 αὐτὸς ὁ μηχανισμὸς ἐδέχθη βαρύτατα κτυπήματα, διελύθη καὶ ὁ Κολιγιάννης ἀνεκλήθη ὡς «ἀνίκανος» καὶ ὡς «ὕποπτος».

Ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. «Ἐλεύθερη Ἑλλάδα» μάλιστα τὸν κατήγγειλεν ἐνῶ εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς πιθανὸν «πράκτορα τοῦ ἐχθροῦ». Ὁ Κολιγιάννης ἦτο δηλαδὴ ὑπὸ ἐξόντωσιν, προκειμένου νὰ παίξῃ τὸν ρόλον τοῦ ἀποδιοπομπαί-

ου τράγου πού θά ἐφορτώνετο τὰς ἀποτυχίας τοῦ Κ.Κ.Ε."Οπως ἦτο λοιπὸν φυσικό, ἐστράφη κατὰ τοῦ Ζαχαριάδη καὶ τῆς Κ.Ε. Ἀμέσως οἱ ρῶσοι μὲ τοὺς ὁποίους εἶχε στενὰς σχέσεις ἐπειδὴ εἶχε διατελέσει γραμματεὺς τῆς ὀργανώσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. Τασκένδης, τὸν ἐπλησίασαν.

Καὶ ὁ Κολιγιάννης τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1955 ἀπευθύνει εἰς τὴν Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε ἕνα γράμμα μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιτίθεται κατὰ τῆς γραμματείας τοῦ κόμματος (Ζαχαριάδης Μπαρτζιώτας, Γούσιας).

Δύο εἶναι τὰ ἀξιοπρόσεκτα σημεῖα αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς :

α) ὅτι κάνει διάκρισιν Γραμματείας-Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Αὐτὸς ὁ ἑλιγμὸς ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ καθησυχάση τὰ μέλη τῆς Κ.Ε. πού ἐφοβοῦντο ὅτι ἡ πτῶσις τοῦ Ζαχαριάδη θὰ εἶχεν ὀλεθρίας συνεπείας καὶ διὰ τὰ ἴδια."Ετσι ἡ Μόσχα θέλει νὰ ἀποσπάση τοὺς ὑποστηρικτὰς τοῦ πρώην ἐμπίστου της καὶ τώρα ἐχθροῦ της.

β) ὅτι ὁ Κολιγιάννης, τρεῖς ὁλόκληρους μῆνας πρὶν ἀπὸ τὸ 20ὸν συνέδριον ἀναπτύσσει εἰς τὴν ἐπιστολήν του τὰς ἰδίας ἀρχὰς πού διεκήρυξεν αὐτὸ τὸ συνέδριον περὶ «συλλογικῆς ἡγεσίας» κλπ.

Εἶναι λοιπὸν φανερὸν ὅτι οἱ Χρουστσωφικοὶ πού εἶχαν διαβιβάσει τὰς βασικὰς «θέσεις» των εἰς τὰ πλέον ἔμπιστά των στελέχη τῶν διαφόρων Κ.Κ., εἶχαν ἐκλέξει δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. τὸν Κολιγιάννην. Καὶ αὐτό, τὴν ἰδίαν στιγμὴν πού ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπεφάσιζε τὴν καθαίρεσίν του ὡς «ἀνικάνου» καὶ τὸν ἐθεώρει «ὕποπτο» σὰν ἄνθρωπο τῆς... Ἀσφαλείας».

Ὁ Χρουστσὼφ ἀνεῦρε λοιπὸν τὸν ἀντιζαχαριαδικὸν «ἡγέτην» πού ἐχρειάζετο. Τὸν Κολιγιάννη. Ὁ Ζαχαριάδης ἀπήντησε διὰ τῆς διαγραφῆς τοῦ Κολιγιάννη. Τότε ὁ Κολιγιάννης, πού τὸ 1950 εἶχε ἀγωνισθῆ διὰ τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἀντιζαχαριαδικῶν καὶ εἶχεν ἀποκαλέσει τὸν Παρτσαλίδην, τὸν Μάρκον καὶ τὸν Καραγιώργη *«προβοκάτορες πού χτυποῦν τὸν Ζαχαριάδη πού εἶναι καρδιὰ καὶ κεφάλι τοῦ κόμματο*ς» ἀναλαμβάνει νὰ ὑπερασπισθῆ τοὺς «παλιοὺς προβοκάτορες» καὶ χτυπᾶ ὁ ἴδιος «στὴ καρδιὰ καὶ τὸ κεφάλι τοῦ κόμματός» του.

Ἡ 6η ὁλομέλεια καὶ ἡ καθαίρεσις τοῦ Ζαχαριάδη

Αὐτὴ ἦτο ἡ κατάστασις εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1956. Τὸ Κ.Κ.Ε. μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ζαχαριάδην ἦτο ἀντιμέτωπον τοῦ Κ.Κ. τῆς Σ.Ε. μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Χρουστσώφ. Ἡ ἀντίθεσις αὐτὴ δὲν προῆλθε ἀπὸ καμμίαν διαφωνίαν ἀρχῶν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀπροθυμίαν μερικῶν ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. νὰ παίξουν τὸν ρόλον τοῦ ἐξιλαστηρίου θύματος.

Ἡ ἀπόπειρα νὰ πέση ὁ Ζαχαριάδης «ἀπὸ μέσα» εἶχεν ἀποτύχει. Ἐχρειάζετο ἀνοικτὴ ἐπέμβασις τῶν ρώσων, πού ὁ Χρουστσὼφ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ πραγματοποιήση πρὶν ἀπὸ τὸ 20ὸν συνέδριον. Ἦλθεν ὅμως τὸ συνέδριο (Φεβρουάριος 1956) ὅπου ὁ Χρουστσὼφ ἐκήρυξε τὸν ἀποσταλινισμὸν καὶ ἐσημείωσε θρίαμβον. Ἀμέσως μετὰ ἀπὸ τὸ συνέδριον εἰς τὸ ὁποῖον παρευρέθη καὶ ὁ Ζαχαριάδης,χωρὶς ὅμως νὰ τοῦ ἀποδοθῆ καμμία τιμή, ὁ Χρουστσὼφ ἔσπευσε νὰ ἐκκαθαρίση καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κ.Κ.Ε.

Συνεκρότησε παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. μίαν «ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν» ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῶν Κ.Κ. τῆς Σοβ. Ἑνώσεως, Πολωνίας, Τσεχοσλοβακίας, Οὐγγαρίας, Ρουμανίας καὶ Βουλγαρίας.

Ἡ ἐπιτροπὴ «ἐξήτασε» ἐντὸς ἡμερῶν ὁλόκληρον τὸ παρελθὸν καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ Κ.Κ.Ε., κατέληξεν εἰς πορίσματα καὶ συνεκάλεσεν ἐκτάκτως ὁλομέλειαν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ Βουκουρέστιον τὸν Μάρτιον τοῦ 1956, διὰ νὰ ἀνακοινώση τὴν «εἰσήγησίν» της περὶ καθαιρέσεως τοῦ Ζαχαριάδη. Ὁ Ζαχαριάδης ἠρνήθη

λάβη μέρος εἰς αὐτὴν τὴν ἀνωμάλως συγκαλουμένην ὁλομέλειαν. Ὁ Χρουστσὼφ ὅμως δὲν εἶχε καιρὸν διὰ τύπους. Ἄλλωστε οἱ ἄλλοι «ἡγέται» τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ἐτόλμησαν νὰ παρακούσουν.

Ἔτσι ἡ ὁλομέλεια συνῆλθε ἀπουσιάζοντος τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος, καὶ μὲ εἰσηγητὴν τὸν... Γκεοργκίου Ντέζ, ἡγέτην τοῦ Κ.Κ. Ρουμανίας. Καὶ ἐπὶ τέλους καθηρέθη ὁ Ζαχαριάδης.

Τὴν πτῶσιν του ἠκολούθησαν μόνον τρεῖς ἀπὸ τοὺς στενωτέρους συνεργάτας του : ὁ Μπαρτζιώτας, ὁ Γούσιας, ὁ Βλαντᾶς.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι Ζαχαριαδικοὶ ποὺ εἶχαν στιγματίσει ἄλλοτε τοὺς ἀντιζαχαριαδικοὺς ὅπως ὁ Κολιγιάννης καὶ εἶχαν ἐξυμνήσει τὸν «μεγάλο ἀρχηγὸ» καὶ καθυβρίσει τοὺς κατὰ καιροὺς ἀντιπάλους του,ὅπως ὁ Ροῦσος, ὁ Παλαιολόγου, κ.λ.π. ποὺ εἶχαν στιγματίσει τοὺς ἀντιζαχαριαδικοὺς τῆς Τασκένδης ὡς «προδότες», ὄχι μόνον ἔμειναν εἰς τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀλλὰ καὶ ἤρχισαν νὰ περιοδεύουν εἰς τὸ Παραπέτασμα καὶ νὰ ἐξηγοῦν εἰς τοὺς ἐκεῖ ἕλληνας διατί ἔπρεπε νὰ καθαιρεθῆ ὁ Ζαχαριάδης.

Ὁ Χρουστσώφ, δηλαδὴ ἡ νέα ἡγεσία τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, κατώρθωσε νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸν Ζαχαριάδην. Καὶ τὸ ἔκαμε ὄχι γιατὶ αὐτὸς δὲν ἤθελε νὰ ὑπηρετήση πλέον τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ἀλλὰ ἐπειδὴ ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς του δὲν ἦτο πλέον κατάλληλος διὰ νὰ τὴν ὑπηρετήση.

Αὐτὴ εἶναι ὅλη ἡ οὐσία τῆς «ἀλλαγῆς» ποὺ βιαίως ἐπέβαλεν ἡ Μόσχα εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ 1956.

●

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Μὲ τὸ παρὸν Ι' κεφάλαιον τερματίζεται ἡ «Σύντομη Ἱστορία τοῦ Κ.Κ.Ε.», τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν ἡ «Σοβιετολογία». Ἐθεωρήθη δὲ σκόπιμον νὰ σταματήσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ Ζαχαριάδη τὸ 1956, διότι αἱ μετέπειτα ἐξελίξεις ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶναι ἀκόμη εἰς ρευστὴν κατάστασιν, ἀφ' ἑτέρου δέ, κατὰ τὸ μέγιστον μέρος των ἔχουν ἤδη διερευνηθῆ ἀπὸ τὴν «Σοβιετολογίαν», τόσον μὲ τὴν εἰς τὸν α' τόμον δημοσιευθεῖσαν «Ἀνατομίαν τῆς Ε.Δ.Α.», ὅσον καὶ μὲ διαφόρους ἐπικαίρους μελέτας της καὶ ἀναλύσεις τῶν ἑκάστοτε ὁλομελειῶν τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε., τοῦ 8ου συνεδρίου του, τοῦ προγράμματός του κ.λ.π.

Τερματίζοντες ἐδῶ τὴν ἐξιστόρησιν τῆς δράσεως τοῦ Κ.Κ.Ε., οὐδόλως ἰσχυριζόμεθα ὅτι τὸ θέμα ἐξηντλήθη. Ἁπλῶς καὶ μόνον ἡ «Σοβιετολογία» ἔθεσε τὸ μέγα, ἐνδιαφέρον καὶ διδακτικώτατον θέμα τῆς ἱστορίας τοῦ ἐγχωρίου κομμουνισμοῦ, πραγματοποιήσασα μίαν πρώτην γενικὴν ἔρευναν ἐπὶ σχεδὸν παρθένου ἐδάφους. Θὰ χρειασθῆ βεβαίως ἡ συνεισφορὰ πολλῶν ἀκόμη ἐρευνητῶν, μέχρις ὅτου ὁλοκληρωθῆ τὸ θέμα.

Καταλήγοντες, ἀπαντῶμεν εἰς ὡρισμένα ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα ἔθεσαν ἀναγνῶσται μας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ὁ ἀναγνώστης μας κ. Ι. Παπαδόπουλος (Πειραιεὺς) ζητεῖ περισσοτέρας λεπτομερείας διὰ τὸν νόμον, περὶ Ἰδιωνύμου τὸν ὁποῖον ἀναφέραμεν εἰς τὴν Σύντομον Ἱστορίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἱκανοποιοῦντες τὴν ἐπιθυμίαν του προσθέτομεν τὰ κάτωθι:

Ὁ νόμος 4229 διὰ τοῦ ὁποίου ὁ κομμουνισμὸς ἐχαρακτηρίζετο ὡς «Ἰδιώνυμον ἀδίκημα», ἐψηφίσθη τὴν 24ην Ἰουλίου 1929 ἐπὶ πρωθυπουργίας Ε. Βενιζέλου. Τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου συνέταξεν ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἀκραιφνὴς δημοκράτης Κ. Ζαβιτσιάνος. Εἰς τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν ἀναφέρονται τὰ ἀκόλουθα:

«Μία μειονότης, ἐπιδιώκουσα βιαίας ἀνατροπὰς τοῦ κρατοῦντος κοινωνικοῦ καθεστῶτος τίθησι, διὰ τῆς διαδόσεως τῶν ἀρχῶν αὐτῆς καὶ τῆς προσελκύσεως ὀπαδῶν, πολλάκις δι' ἐκθέσμων καὶ δολίων μέσων, ἐν κινδύνῳ τὴν

ἀσφάλειαν τῆς κοινωνίας. Ἡ προστασία τῆς κοινωνίας ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν καὶ μεθόδων αὐτῆς εἶναι ἐπιβεβλημένη. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐλλείπει ἐκ τῆς νομοθεσίας ἡμῶν εἶναι ἡ προληπτικὴ δίωξις τῆς προπαρασκευῆς τῶν τοιούτων ἀνατροπῶν... Θὰ ἦτο ἄτοπον νὰ μένη ἀκαταδίωκτος μία πρόδηλος κίνησις περιοριζομένη πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὴν ἄγραν ὀπαδῶν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν μέσων ἐπιτυχίας μιᾶς τοιαύτης βιαίας ἐπιβολῆς τῆς 00000000 ἐπικίνδυνος δὲ εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν».

Ὁ νόμος 509 διὰ τοῦ ὁποίου ἐκηρύχθησαν ἐκτὸς νόμου τὸ Κ.Κ.Ε., τὸ Ε.Α.Μ., ἡ Ε.Α. ὡς «καὶ πᾶν ἄλλο πολιτικὸν κόμμα, σωματεῖον ἢ ὀργάνωσις ἥτις ἤθελεν θεωρηθῆ ὡς συνεργαζομένη μετ' αὐτῶν» καὶ παρόμοιαι ὀργανώσεις «τυχὸν συσταθησόμεναι διαρκούσης τῆς ἀνταρσίας» ἐψηφίσθη τὴν 27ην Δεκεμβρίου 1947, ἤτοι τρεῖς ἡμέρας μετὰ ἀπὸ τὴν δημιουργίαν τῆς «κυβερνήσεως» τοῦ Κ.Κ.Ε. Εἰσηγητὴς τοῦ νόμου 509 ἦτο ὁ φιλελεύθερος ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης Χρ. Λαδᾶς, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ὡς πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ ὡς δικηγόρος εἶχεν ὑπερασπισθῆ κομμουνιστάς. Ὁ Χρ. Λαδᾶς ἐδολοφονήθη ἀπὸ κομμουνιστὰς τὴν 1ην Μαΐου 1949.

***

Ὁ κ. Β. Κωνσταντινίδης μᾶς ἔγραψε ζητῶν νὰ πληροφορηθῆ ποῖα ἦσαν τὰ μέλη τῆς Π.Ε.Ε.Α. τὴν ὁποίαν ἀναφέραμεν ὡς «κυβέρνησιν» τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπὶ Κατοχῆς.

Ἡ Π.Ε.Ε.Α. συνεστήθη τὴν 19ην Ἀπριλίου 1944. Πρόεδρός της («πρωθυπουργὸς») καὶ γραμματεὺς («ὑπουργὸς») ἐξωτερικῶν, παιδείας, θρησκευμάτων καὶ «λαϊκῆς διαφωτίσεως» ἦτο ὁ Ἀ. Σβῶλος.

Ἀντιπρόεδρος, ὁ Εὐρ. Μπακιρτζῆς.

«Γραμματεῖς» δὲ ἦσαν: ἐσωτερικῶν Γ. Σιάντος· δικαιοσύνης Η. Τσιριμῶκος· γεωργίας Κ. Γαβριηλίδης· στρατιωτικῶν Ε. Μάντακας· οἰκονομικῶν Α. Ἀγγελόπουλος· προνοίας—ὑγιεινῆς Π. Κόκκαλης· συγκοινωνιῶν Ν. Ἀσκούτσης· ἐθνικῆς οἰκονομίας (συντονισμοῦ) Τ. Χατζήμπεης.

***

Ὁ κ. Α. Πᾶνος μᾶς ἀπέστειλε τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5/2/62

Κε Διευθυντά.

Ἀναγνώστης ὢν τοῦ περιοδικοῦ σας ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς συγχαρῶ διὰ τὴν προσπάθειάν σας, νὰ ἐκδώσητε ἰδεολογικὸν ὄργανον καταπολεμήσεως τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Χάριν ὅμως τῆς ἀληθείας ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς ἀναφέρω ἓν περιστατικὸν ἢ μᾶλλον πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς πραγματικότητος νὰ προβῶ εἰς μίαν διόρθωσιν ἥτις κατὰ τὰ κατ' ἐμὲ γνωστὰ ἔχει οὕτω, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως ἔχουν ὁπότε διατεθειμένος εἶμαι νὰ δεχθῶ τὸν ἀντίλογόν σας.

Εἰς τὴν «Σύντομον Ἱστορίαν τοῦ Κ.Κ.Ε.» καὶ εἰς τὴν συνέχειαν τὴν ὁποίαν δημοσιεύετε εἰς τὸ τεῦχος Δεκεμβρίου π. ἔ. ἀναγράφεται «Τὸ πρωῒ τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944, ὁ «ριζοσπάστης» ἀπευθύνει ἀνοικτὴν πρόσκλησιν πρὸς ἐξέγερσιν, καλῶν «τοὺς μπαρουτοκαπνισμένους μαχητὲς τοῦ ΕΛΑΣ κλπ....» συνεχίζεται «Τὸ συλλαλητήριον, ὅπως ἦτο ἑπόμενον, μετετράπη εἰς αἱματηρὰν σύγκρουσιν κλπ.... «Τὴν ἑπομένην» συνεχίζεται δηλ. τὴν 4ην Δεκεμβρίου 1944 «οἱ ἐλασῖται ἤρχισαν τὴν κατάληψιν τῶν ἀστυνομικῶν τμημάτων καὶ ἐξαπέλυσαν ἐπιθέσεις κατὰ τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας, τῶν φυλακῶν καὶ ἄλλων δημοσίων κτιρίων. Ταυτοχρόνως ἡ 2α Μεραρχία τοῦ ΕΛΑΣ ἐπετέθη κατὰ τοῦ στρατωνισμοῦ τῆς Ταξιαρχίας Ρίμινι, τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν στρατώνων Μακρυγιάννη». Νομίζω λοιπὸν ὅτι ἐδῶ ὑπάρχει ἡ παράλειψις, δηλ. ἡ ἐπίθεσις κατὰ τῆς ταξιαρχίας Ρίμινι ἐπηκολούθησε, ἀφοῦ προηγήθη ἡ ταυτόχρονος ἐπίθεσις τόσον κατὰ τοῦ Συντάγματος Μακρυγιάννη ὅσον καὶ κατὰ τοῦ Θησείου τοῦ ὁποίου ὑπερημύνοντο οἱ ἀγωνισταὶ τῆς περιοχῆς δηλ. αἱ ἄνδρες τῆς «Χ». Μετὰ δὲ 36ωρον περίπου μάχην καὶ τὴν κατάληψιν τῆς περιοχῆς ὑπὸ τῶν Ἐλασιτῶν, λόγῳ τῆς ποσοτικῆς ὑπὲρ τῶν Κομμουνιστῶν διαφορᾶς εἰς δυνάμεις, ἀπαγκιστρώθησαν ὅλαι πλέον αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ τῆς 2ας Μεραρχίας καὶ ἐπετέθησαν κατὰ τῆς Ταξιαρχίας Ρίμινι.

Ἐπιτρέψατέ μου δὲ νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὸ ὑποσχεθὲν ἀρχῆθεν τῆς παρούσης μου νὰ διηγηθῶ περιστατικόν.

Ἡ οἰκογένειά μας ὡς κατ' ἔτος συνήθιζε καὶ συνηθίζει νὰ μεταβαίνη εἰς τὴν παρὰ τὸ Δαφνὶ ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Βαρβάρας.

Τοῦτο εἶχε συμβῆ καὶ τὴν 4ην Δεκεμβρίου 1944 ἐπιστρέφοντες δὲ οἰκογενειακῶς τὸ ἀπόγευμα τῆς ἡμερομηνίας ἐκείνης καὶ περὶ ὥραν 4ην ἀπογευματινὴν περίπου, πεζῇ ἐλλείψει συγκοινωνιακῶν τότε μέσων, συνηντήθημεν μὲ ὁμάδα 200 περίπου κομμουνιστῶν καὶ παραπλανημένων εἰς τὸν ἔξωθι τοῦ Ἁγίου Σάββα χῶρον, ἐξ[illegible]ξιᾶ τῶ πρὸς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα ὁδεύοντας «ἱερὰν ὁδὸν» οἵτινες κραδαίνοντες παντοειδῆ φονικὰ ὄργανα, ὡς ὅπλα καὶ μαχαίρας, καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ὡς κομμουνιστικὰς σημαίας, ρόπαλα, πλακὰτ καὶ τὰ περιώνυμα «χωνιὰ» ἐκραύγαζον ἐν χορῷ διάφορα συνθήματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ σύνθημα« Τὸ Θησεῖο ἔπεσε». Εἰς σχετικὴν ἐρώτησίν μας πότε τοῦτο συνέβη μᾶς ἀπήντησαν τινὲς ἀκούσαντες τὴν ἐρώτησίν μας, διότι οἱ πλεῖστοι κορυβαντιοῦντες καὶ κραυγάζοντες ἀντιπαρῆλθον ἀδιάφοροι, μᾶς ἀπήντησαν ὅτι εἶχε συμβῆ πρὸ ὥρας περίπου ἤτοι τὴν 3ην ἢ 4ην ἀπογευματινὴν ὡς τὰ κατ' ἐμὲ ὑπολογίζω.

Ταῦτα πάντα διὰ τὴν Ἱστορικὴν ἀλήθειαν.

Διατελῶ μετὰ τιμῆς
Α.Δ. ΠΑΝΟΣ
Ἄστρους 92 - Κολωνὸς
ΑΘΗΝΑΙ

***

Τέλος ὁ κ. Ι. Ξύδης ἀπὸ τὴν Ν. Ὑόρκην ὑπέβαλε σειρὰν ἐρωτημάτων ἐν σχέσει πρὸς τὰ Δεκεμβριανά, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἀπαντῶμεν κατωτέρω:

1. Ἐὰν τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα ἔγινε κατ' ἐντολὴν τοῦ Κρεμλίνου καὶ ἐὰν ὑπάρχουν θετικαὶ ἀποδείξεις ἐπ' αὐτοῦ. Δὲν ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀπόδειξις (μὲ τὴν πλήρη, τὴν νομικὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου) ὅτι τὸ κίνημα αὐτὸ εἶχε διαταχθῆ ἀπὸ τὸ Κρεμλῖνον, ὅπως δὲν ὑπάρχει καὶ καμμία ἀπόδειξις γιὰ τὸ ἀντίθετο. Ὑπάρχουν μόνον ἐνδείξεις ποὺ ἐπιτρέπουν νὰ συμπεράνουμε ὅτι τὸ κίνημα ἔγινε κατ' ἐντολὴν ἢ τουλάχιστον μὲ τὴν ἔγκρισι τοῦ Κρεμλίνου. Συγκεκριμένως:

α) Οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ ἀρχίζουν νὰ «σκληραίνουν» τὴν στάσι τους μετὰ τὸ Στάλινγκραντ, ὁπότε καὶ ἐπετέθησαν κατὰ τῆς ἐθνικόφρονος ὀργανώσεως ΑΑΑ τοῦ στρατηγοῦ Σαράφη ὁ ὁποῖος αἰχμαλωτίστηκε καὶ ἔγινε δικός τους. Καὶ ὅσο προχωροῦν τὰ σοβιετικὰ στρατεύματα τόσο προχωροῦν καὶ οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ πρὸ τὴν ἐξαπόλυσιν ἐμφυλίου πολέμου μὲ σκοπὸ τὴν ἐξόντωσι τῶν ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων ἀντιστάσεως καὶ τὴν ἁρπαγὴ τῆς ἐξουσίας. Κτυποῦν τὴν Ε.Κ.Κ.Α. τοῦ συνταγματάρχη Ψαρροῦ, τὸν Ε.Δ.Ε.Σ. τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα, τὶς ὀργανώσεις, Π.Α.Ο., Ε.Ο.Α., Ε.Σ. κ.λ.π. καὶ ἀρχίζουν τὴν ἀδίστακτη ἐξόντωσι κάθε ἀντιπάλου τους.

β) Ὅταν τὰ σοβιετικὰ στρατεύματα ἔφθασαν στὴν ἀνατολικὴ Εὐρώπη, οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ συγκροτοῦν στὶς 26 Μαρτίου 1944, δική τους συβέρνησι, τὴν Π.Ε.Ε.Α. Λίγο πρὶν εἶχαν συγκροτήσει τὴν κυβέρνησί τους οἱ Γιουγκοσλάβοι κομμουνισταὶ καὶ ἀκολούθησαν οἱ Ἀλβανοὶ καὶ οἱ Πολωνοί. Προφανῶς λοιπὸν ἐπρόκειτο γιὰ ἐφαρμογὴ μιᾶς κοινῆς πολιτικῆς μὲ πηγὴ τὴν Μόσχα.

γ) Στὶς 26 Αὐγούστου 1944 ἔφθασε στὸν Ε.Λ.Α.Σ. σοβιετικὴ στρατιωτικὴ ἀποστολὴ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν συνταγματάρχη Ποπώφ. Ἡ ἀποστολὴ αὐτὴ παρέμεινε στὴν Ἑλλάδα καθ' ὅλη τὴν διάρκεια ὄχι μόνον τῆς προετοιμασίας ἀλλὰ καὶ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944. Ἐὰν διαφωνοῦσε, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποχωρήση.

δ) Οὐδέποτε ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς ἢ τὸ Κ.Κ.Ε. ἢ ἡ Ε.Δ.Α. καταδίκασαν τὸ κίνημα. Ἀπεναντίας διάφορα ἀνώτατα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. (καὶ ὁ ἀρχηγός του κατὰ τὸ 1944 Γ. Σιάντος) κατηγορήθηκαν ἀκόμα καὶ πρόσφατα στὸ 8ο συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅτι δὲν ἔδωσαν τὴν μάχη τοῦ Δεκεμβρίου 1944 μὲ ἀρκετὸ ζῆλο καὶ πίστι στὴ νίκη καὶ δὲν ἔδειξαν ἀρκετὸ ἐπιθετικὸ πνεῦμα. Αὐτὸ ἴσως νὰ σημαίνη ὅτι μέσα στὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ὑπῆρξαν στοιχεῖα ποὺ δὲν ὑπάκουσαν τόσο πρόθυμα στὶς ἐντολὲς τῆς Μόσχας.

ε) Στὶς 2 Δεκεμβρίου 1959, ὁ Χρουστσώφ ὁμιλῶν εἰς Βουδαπέστην ἐπήνεσε τοὺς Ἕλληνας κομμουνιστὰς διὰ τὸ κίνημά των τοῦ 1944, καὶ τοὺς ἐχαρακτήρισε σὰν «τὰ καλύτερα παιδιὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ». Ἄρα ὁ σημερινὸς ἡγέτης τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. ἂν καὶ ἐμφανίζεται ὡς διαλλακτικώτερος ἀπὸ τὸν Στάλιν, ἐγκρίνει τὸ κίνημα ἐκεῖνο.

2. Ἐὰν τὸ κίνημα ἔγινε ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Μόσχας μὲ ἀποκλειστικὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Κ.Κ.Ε.:

α) Εἶναι γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν διάρκεια τῶν 33 ἡμερῶν τοῦ κινήματος δὲν ἐξεδηλώθη καμμία ἐπίσημη σοβιετική, προπαγανδιστικὴ ἢ διπλωματικὴ ὑποστήριξις πρὸς τὸ κίνημα.

β) Ταυτοχρόνως ὅμως ὁ Ρῶσος συνταγματάρχης Ποπώφ εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ εὑρίσκοντο εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὰ ἐν Βουλγαρίᾳ σοβιετικὰ στρατεύματα (Τολμπούχιν) συνειργάζοντο δὲ καὶ μὲ τὴν νέαν ὑπὸ κομμουνιστικὸν ἔλεγχον βουλγαρικὴν κυβέρνησιν. Εἶναι λοιπὸν ἐντελῶς ἀπίθανο τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε πάντοτε πιστὸ στὴν Μόσχαν, νὰ ἄρχισε πόλεμο ἐναντίον τῶν Ἄγγλων ἐνῶ ἐσυνεχίζετο ὁ παγκόσμιος πόλεμος καὶ ὁ Τσῶρτσιλ ἦτο σύμμαχος τοῦ Στάλιν, χωρὶς τουλάχιστον νὰ εἰδοποιήση τὸν τελευταῖον καὶ νὰ πάρη τὴν ἔγκρισί του.

3. Ἐὰν τὸ κίνημα ἔγινε κατ' ἐντολὴν τοῦ Τίτο:

α) Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς γερμανικῆς κατοχῆς, αἱ ἀνταρτικαὶ δυνάμεις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ Τίτο εἶχαν ἐπαφὴ καὶ συνεργασία στὴν Δυτικὴ Μακεδονία, ὁ δὲ Τίτο εἶχε στείλει στὴν Ἑλλάδα σὰν ἀντιπρόσωπό του τὸν Μπουτκλάνοβιτς (Τέμπο).

β) Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποτυχία τοῦ κινήματος 8.000 στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. κατέφυγαν στὴν Γιουγκοσλαβία (1945), ὅπου ἐγκατεστάθηκαν στὸ χωριὸ Μποῦλκες καὶ ἐκπαιδεύτηκαν διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀργότερα στὸν συμμοριτοπόλεμο, ποὺ ἄρχισε τὸ 1946 καὶ ποὺ ὡς τὸ 1948 ἐνισχύθηκε ἀφειδῶς ἀπὸ τὸν Τίτο. Αὐτὸ δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωσι ὅτι ἡ Γιουγκοσλαβία εἶχε κατὰ κάποιο τρόπο προκαθορισθῆ σὰν χῶρος ὑποχωρήσεως σὲ περίπτωσι ἥττας τοῦ κινήματος.

Ἄλλωστε πρὶν τὴν ἔναρξι καὶ κατὰ τὴν διεξαγωγὴ τοῦ κινήματος ἡ μεγάλη μᾶζα τῶν ὀπαδῶν καὶ στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. περίμενε «τὶς ἐνισχύσεις τοῦ Τίτο».

Ταυτοχρόνως ὅμως πρέπει νὰ πάρουμε ὑπ' ὄψιν μας καὶ τὶς ἑξῆς ἀντίθεσες ἐνδείξεις.:

α) Ὁ Τίτο θέλησε κατὰ τὴν κατοχὴ καὶ ἀργότερα νὰ ἀσκήση ἕνα εἶδος κηδεμονίας ἐπάνω στὸ Κ.Κ.Ε. πρᾶγμα ποὺ προκάλεσε τὴν δυσφορία καὶ τὴν ἀντίδρασι τοῦ τελευταίου.

β) Μεταξὺ Κ.Κ.Ε. καὶ Κ.Κ.Γ. διεξήχθη κρυφὸς ἀγώνας γιὰ τὴν Δυτ. Μακεδονία.

γ) Τὸ Κ.Κ.Ε. διατηροῦσε πάντοτε ἐπαφὴ μὲ τὴν Μόσχα ὄχι μέσῳ Γιουγκοσλαβίας ἀλλὰ μέσῳ Σόφιας καὶ ἀπὸ τὸν Αὔγουστο τοῦ 1944 ἀπευθείας (Ποπώφ) καὶ μετὰ τὴν εἴσοδο τοῦ Τολμπούχιν στὴν Βουλγαρία ἡ Ἀνατ. Μακεδονία καὶ Θράκη εἶχαν τεθῆ ἀπὸ κοινὴ διοίκησι Βουλγάρων —Κ.Κ.Ε.

δ) Κατὰ τὰ Δεκεμβριανά, ἡ Γιουγκοσλαβία ἐτήρησε ἀπόλυτη σιωπή.

ε) Ὅταν ἔγινε γνωστὴ ἡ συμφωνία τῆς Τεχεράνης καὶ τῆς Γιάλτας καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. ὑποχρεώθηκε νὰ μετάσχῃ στὴν Κυβέρνησι Παπανδρέου διαλύοντας τὴν δική του Π.Ε.Ε.Α. (Σεπτέμβριος 1944), οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ ἔλεγαν ὅτι ἡ Ρωσία τοὺς «θυσίασε» χάριν τοῦ Τίτο.

Τὸ συμπέρασμα λοιπὸν εἶναι μᾶλλον ἀρνητικό. Ὁ Τίτο μπορεῖ νὰ ἤξερε, ἀλλὰ δὲν διέταξε αὐτὸς τὴν ἐξαπόλυσι τοῦ κινήματος.

4. Ποιὲς θεωρίες ὑπάρχουν γιὰ τὴν προέλευσι τοῦ κινήματος.

α) Ὅτι ἔγινε κατ' ἐντολὴν ἢ πάντως ἐν γνώσει τῆς Μόσχας.

β) Ὅτι ἔγινε ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸν Τίτο ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Μόσχας.

γ) Ὅτι ἔγινε μὲ ἀποκλειστικὴ πρωτοβουλία τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ ὑπερτίμησε τὶς δυνάμεις του.

δ) Ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. κάνοντας τὸ κίνημα ἔπεσε σὲ μιὰ «παγίδα» ποὺ τοὺ εἶχαν στήσει Παπανδρέου—Ἄγγλοι (ἄποψις ὡρισμένων κομμουνιστῶν).

Σ υ μ π έ ρ α σ μ α: Μὲ βάσι τὶς παραπάνω ἐνδείξεις, τὸ πιθανώτερο συμπέρασμα εἶναι τὸ ἑξῆς:

Ὁ Στάλιν, ἐφαρμόζοντας τὴν τακτικὴν τῆς ἐπεκτάσεως «βῆμα πρὸς βῆμα», δέχτηκε νὰ παραχωρήσῃ τὴν Ἑλλάδα στὴν ζώνη τῆς ἀγγλικῆς ἐπιρροῆς καὶ σὲ ὡρισμένες φάσεις τῆς πολιτικῆς του ἐπέβαλε στὸ Κ.Κ.Ε. μία τακτικὴ συμβιβασμοῦ. (Συμμετοχὴ σὲ κυβέρνησι Παπανδρέου, διάλυσις Π.Ε.Ε.Α., συμφωνία Γκαζέρτας γιὰ ἄφιξη ἀγγλικῶν δυνάμεων στὴν Ἑλλάδα).

Ταυτοχρόνως ὅμως πίστευε ὅτι ἀνεξάρτητα ἀπὸ ὁποιαδήποτε συμφωνία, ἡ ἔνταξις τῆς Ἑλλάδος στὴν ρωσικὴ ἢ στὴν ἀγγλικὴ ζώνη θὰ ἐκρίνετο πραγματικὰ ἀπὸ τὴν ἔκβασι τῆς ἀναμετρήσεως Ε.Λ.Α.Σ.—Ἄγγλων. Καὶ σὲ μία δεδομένη στιγμὴ δὲν δίστασε νὰ δώσῃ τὴν ἐντολὴ ἢ τουλάχιστον νὰ ἐγκρίνῃ πρότασι τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ μίαν ἀπόπειρα βιαίας ἁρπαγῆς τῆς ἐξουσίας, ὑπολογίζοντας ὅτι ἐὰν τὸ κίνημα ἐπετύγχανε, τόσο τὸ καλύτερο, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀποτύγχανε πάλιν ἡ Μόσχα θὰ ἐκέρδιζε διότι:

α) Θὰ ἐματαίωνε προέλασι τῶν ἑλληνικῶν ἐθνικῶν δυνάμεων καὶ κατάληψι τῆς Βορ. Ἠπείρου (νότιος Ἀλβανία) καὶ ὡρισμένων βουλγαρικῶν ἐδαφῶν τὰ ὁποῖα διεκδικοῦσε ἡ Ἑλλὰς (διαρρύθμισις συνόρων).

β) Θὰ ἀσκοῦσε πίεσι ἐπάνω στοὺς συμμάχους γιὰ νὰ ἀποσπάσῃ ὀφέλη σὲ ἄλλα σημεῖα τοῦ κόσμου.

γ) Θὰ προκαλοῦσε διενέξεις μεταξὺ Ἀγγλίας—Η.Π.Α., ὅπως καὶ πράγματι ἐδημιούργησε ἀντιθέσεις σχετικὰ μὲ τὴν ἀντιμετώπισι τῆς καταστάσεως στὴν Ἑλλάδα. (Ὁ Ροῦζβελτ ἦταν κατὰ τῆς ἀγγλικῆς ἐπεμβάσεως).

Ἡ ἐπιφυλακτικὴ λοιπὸν στάσις τῆς Μόσχας κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ κινήματος σημαίνει ἁπλῶς ὅτι αὐτὴ ἤθελε νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ αὐτὸ μόνον ὀφέλη χωρὶς νὰ ἐκτεθῇ καθόλου.

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ

Τελευταία στὸν ἑλληνικὸ τύπο δημοσιεύθηκε μιὰ ἐπιστολὴ τοῦ πρώην ἀρχηγοῦ τοῦ ΚΚΕ Ν. Ζαχαριάδη, ὁ ὁποῖος τὴν ἀπηύθυνε μέσῳ τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τῆς Μόσχας πρὸς τὸν προϊστάμενον τῆς εἰσαγγελίας Ἀθηνῶν καὶ ζητοῦσε νὰ πληροφορηθῆ ἐὰν ἐκκρεμοῦν εἰς βάρος του διώξεις διὰ τὰ ἀδικήματα τὰ ὁποῖα διέπραξε. Ταυτόχρονα τόνιζε ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ ἔλθη νὰ δικασθῆ στὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ὑπερασπισθῆ τὴν «ἐπαναστατικήν του τιμή» ἔστω καὶ μπροστὰ στὴν «καραμανλικὴ δικαιοσύνη».

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ προεκάλεσε μεγάλο θόρυβο στὸν ἑλληνικὸ τύπο, ὁ ὁποῖος καὶ τῆς ἔδωσε διάφορες ἀλληλοσυγκρουόμενες μεταξύ των ἑρμηνεῖες. Πιὸ κάτω ἀναπτύσσουμε τὴν δική μας ἑρμηνεία γι' αὐτὴν τὴν ἐπιστολή, ἑρμηνεία ποὺ δὲν συμφωνεῖ μὲ καμμία ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἔδωσαν οἱ διάφορες ἑλληνικὲς ἐφημερίδες.

Γιὰ νὰ κρίνουμε σωστὰ αὐτὴν τὴν ἐνέργεια τοῦ Ζαχαριάδη πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας τόσον τὴν ψυχολογία τοῦ πρώην ἀρχηγοῦ τοῦ ΚΚΕ ὅσο καὶ τὴν σημερινὴ κατάστασι τοῦ ΚΚΕ, τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ κομμουνισμοῦ. Μόνον ἐὰν τοποθετήσουμε τὴν ἐπιστολὴ μέσα σὲ αὐτὰ τὰ πλαίσια θὰ μπορέσουμε νὰ τὴν ἑρμηνεύσουμε σωστά.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ ὁ Ζαχαριάδης καθαιρέθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχηγεία τοῦ ΚΚΕ ὕστερα ἀπὸ προσωπικὴ ἐπέμβασι τοῦ Χρουστσώφ καὶ παρὰ τὴν ὑποστήριξι τοῦ Μολότωφ καὶ ἄλλων «Σταλινικῶν» τὸν Μάρτιο τοῦ 1956. Ἀπὸ τότε ὁ ἔκπτωτος ἀρχηγὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ κομμουνισμοῦ ζεῖ σ' ἕνα κολχὸζ ὄχι μακρυὰ ἀπὸ τὴν Μόσχα ὅπου καὶ ἐργάζεται σὲ κάποια γραφικὴ ὑπηρεσία. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν μας τὴν ψυχολογία τοῦ Ζαχαριάδη ποὺ ἦταν ἕνας ἄνθρωπος διψασμένος γιὰ δρᾶσι, τολμηρὸς ριψοκίνδυνος καὶ φιλόδοξος, καταλαβαίνουμε πολὺ καλὰ ὅτι αὐτὴ ἡ κατάστασις τοῦ εἶναι κυριολεκτικὰ ἀνυπόφορη. Πράγματι ὁ Ζαχαριάδης ἀπὸ τὸ 1956 εἶναι πολιτικὸς νεκρὸς καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος γιὰ ἕναν ἄνθρωπο τοῦ δικοῦ του τύπου εἶναι χειρότερος καὶ ἀπὸ τὸν φυσικὸ θάνατο. Ἡ ἀδράνεια καὶ ἡ ἀφάνεια εἶναι καταστάσεις ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνεχθῆ καὶ νὰ ὑποφέρη ὁ πρώην ἀρχηγὸς τοῦ ΚΚΕ.

Εἶναι λοιπὸν αὐτονόητο ὅτι ὁ Ζαχαριάδης δὲν ἐγκατέλειψε ὁριστικὰ τὸν ἀγῶνα οὔτε καὶ ἔχασε τὶς ἐλπίδες του, ἀφοῦ ἄλλωστε καὶ μέσα στὸ ἴδιο τὸ ΚΚΕ καὶ στὸ διεθνὲς κομμουνιστικὸ κίνημα ἀλλὰ καὶ στὸ ἴδιο τὸ ΚΚΕ καὶ στὴν ΕΔΑ ἔχει προστάτες, φίλους καὶ ὀπαδούς.

Στὴν διάρκεια ὅλων αὐτῶν τῶν ἐτῶν ὁ Ζαχαριάδης προσπαθοῦσε νὰ διατηρήση κάποια ἐπαφὴ μὲ τοὺς φίλους καὶ ὀπαδούς του. Στὴν ἀρχὴ τὸ 1956 καὶ 57 κάτι κατάφερνε μέσῳ δικῶν του ἀνθρώπων ποὺ ἦσαν τοποθετημένοι σὲ διάφορες θέσεις στὴν Μόσχαν στὴν Τασκένδη καὶ ἀλλοῦ. Σιγὰ σιγὰ ὅμως ἡ νέα ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ τοῦ ἔκοψε καὶ αὐτὰ τὰ νήματα καὶ ἕνα τεῖχος σιωπῆς ὑψώθηκε γύρω ἀπὸ τὸν Ν. Ζαχαριάδη.

Ἀπὸ τότε αὐτὸς περίμενε μιὰν εὐνοϊκὴ εὐκαιρία γιὰ νὰ κάνη τὴν ἐπανεμφάνισί του. Ἡ εὐκαιρία αὐτὴ τοῦ δόθηκε τώρα στὶς ἀρχὲς τοῦ 1962 γιὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Ἡ ἐκλογικὴ ἧττα τῆς ΕΔΑ ἀπέδειξε τὴν χρεωκοπία καὶ τῆς νέας τακτικῆς

τῶν ἀντιζαχαριαδικῶν ἡγετῶν τοῦ ΚΚΕ καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς Ζαχαριαδικοὺς ποὺ βρίσκονται ἀκόμη τόσο μέσα σὲ αὐτὸ ὅσο καὶ μέσα στὴν ΕΔΑ.

β) Τὸ 22ο Συνέδριο τοῦ ΚΚΣΕ καὶ ἡ νέα ἐκστρατεία τοῦ ἀποσταλινισμοῦ ποὺ ἐκήρυξε ὁ Χρουστσὼφ προκάλεσαν σοβαροὺς κλυδωνισμοὺς μέσα στὸ διεθνὲς κομμουνιστικὸ κίνημα καὶ ἀναζωπύρωσαν τὴν ἀντίδρασιν τῶν σταλινικῶν, μὲ κυριώτερη ἐκδήλωσι τὴν Ἀλβανοσοβιετικὴ ῥῆξι καὶ τὴν σοβιετοκινεζικὴ διένεξι.

Σ' αὐτὰ πρέπει νὰ προσθέσουμε καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ νέα ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ μετὰ ἀπὸ τὸ 8ο Συνέδριο τοῦ κόμματος ποὺ συγκάλεσε τὸν Αὔγουστο τοῦ 1961 ἀνέλαβε μία προσπάθεια νομιμοποιήσεως καὶ σταθεροποιήσεως τῆς ἐξουσίας της, ἐνῶ ταυτόχρονα μὲ τὴν πρόφασιν τῆς ἀλλαγῆς τῶν κομματικῶν βιβλιαρίων ἄρχισε στὰ τέλη τοῦ 1961 νὰ πραγματοποιῆ μίαν εὐρεῖαν ἐκκαθάρισιν τῶν τάξεων τοῦ κόμματος, ἀπὸ τὰ Ζαχαριαδικὰ στοιχεῖα. Ἔπρεπε λοιπὸν ὁ Ζαχαριάδης νὰ βρῆ ἕνα τρόπο νὰ ἀντιδράση στέλνοντας ἕνα μήνυμα στοὺς ὀπαδούς του.

Μέσα σ' αὐτὴν τὴν κατάστασι ὁ Ζαχαριάδης, μὴ ἔχοντας κανένα ἄλλο τρόπο δράσεως, ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν του ποὺ τόσο θόρυβο προκάλεσε στὸν ἑλληνικὸ τύπο, ξαναφέρνοντας στὸ προσκήνιο τῆς ἐπικαιρότητος τὸν πρώην ἀρχηγὸ τοῦ ΚΚΕ, τὴν πολιτική του καὶ τὶς ἀπόψεις του.

Τί ἐπεδίωκε ἀκριβῶς ὁ Ν. Ζαχαριάδης γράφοντας αὐτὴν τὴν ἐπιστολή; Γιὰ νὰ δώσουμε μιὰ πιὸ συγκεκριμένη ἀπάντησι σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα, θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσουμε ὅλες τὶς πιθανὲς περιπτώσεις. Οἱ περιπτώσεις αὐτὲς εἶναι τρεῖς. Ἡ Ἑλλάς, εἴτε θὰ ἀπέρριπτε ἐντελῶς τὸν ἐπαναπατρισμὸ τοῦ Ζαχαριάδη εἴτε θὰ τοῦ ἔδινε τὴν ἄδεια νὰ ἔλθη στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ θὰ τὸν παρέπεμπε στὴν δικαιοσύνη καὶ θὰ τὸν κατεδίκαζε γιὰ τὰ ἐγκλήματά του εἴτε τέλος θὰ τοῦ ἔδινε τὴν ἄδεια νὰ ἐπαναπατρισθῆ καὶ ταυτόχρονα θὰ τὸν ἀπήλλασσε ἀπὸ κάθε συνέπεια γιὰ τὰ παλιά του ἐγκλήματα. Ἂς πάρουμε μία πρὸς μία αὐτὲς τὶς περιπτώσεις:

Στὴν πρώτη περίπτωσι, ποὺ εἶναι καὶ ἡ πιὸ δυσμενὴς γιὰ τὸν Ζαχαριάδη, ἡ Ἑλλὰς ἀπορρίπτει ἀσυζητητὶ τὸ αἴτημά του γιὰ ἐπαναπατρισμό. Τί θὰ κέρδιζε σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι ὁ Ζαχαριάδης;

α) Θὰ ἔστελνε οὕτως ἢ ἄλλως ἕνα μήνυμα στοὺς ὀπαδούς του ὅτι ὑπάρχει καὶ ὅτι ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ ἐπιμένη στὶς ἀπόψεις του καὶ νὰ ὑποστηρίζη τὴν πολιτικήν του. Ἀπ' αὐτὴν τὴν πλευρὰ ἡ ἐπιστολὴ Ζαχαριάδη πρέπει νὰ θεωρηθῆ καὶ σὰν ἕνα σάλπισμα ἐγερτήριο πρὸς τοὺς ὀπαδούς του, ὅτι σήμερα μετὰ τὴν ἐκλογικὴ ἧττα τῆς ΕΔΑ καὶ τὸ 22ο συνέδριο τοῦ ΚΚΣΕ πρέπει νὰ ἐπιμένουν περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ὅτι εἶχαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν δίκαιο.

β) Μὲ τὴν ἐπιστολή του ὁ Ζαχαριάδης κατωχύρωνε κατὰ κάποιο τρόπο καὶ τὴν ζωή του. Πράγματι ἔτσι ποὺ ἦταν θαμμένος στὴν ἀφάνεια δὲν ἦταν καθόλου ἀπίθανο ὅτι εἶχε ὡριμάσει ὁ καιρὸς νὰ ἀκούσουμε κάποια ἡμέρα ὅτι ὁ Ζαχαριάδης πέθανε ἀπὸ κάποια «ἀσθένεια» ἢ σὲ κάποιο «δυστύχημα». Αὐτὰ εἶναι πράγματα ποὺ συμβαίνουν πολὺ συχνὰ στὸν κομμουνιστικὸ κόσμο καὶ ὁ Ζαχαριάδης βέβαια τὸ ἤξερε καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον. Ποιόν θὰ ἐνδιέφερε σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσι ὁ θάνατος τοῦ ἀφανοῦς καὶ ξεχασμένου Ζαχαριάδη; Ἀσφαλῶς κανένα. Σήμερα ὅμως μετὰ τὴν ἐπιστολή του ἡ Μόσχα δὲν μπορεῖ πιὰ νὰ μᾶς ἀνακοινώση ξαφνικὰ ὅτι πέθανε ὁ Ζαχαριάδης, γιατὶ τόσο ἡ Ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη ὅσο καὶ τὰ στελέχη τοῦ διεθνοῦς κομμουνιστικοῦ κινήματος θὰ συνδέσουν ἀμέσως τὸν θανατό του μὲ τὴν ἐπιστολήν του καὶ θὰ τὸν ἀποδώσουν ὁπωσδήποτε σὲ ἐγκληματικὴ ἐνέργεια τοῦ Κρεμλίνου, τὸ ὁποῖον ἔτσι θὰ ἐκτεθῆ.

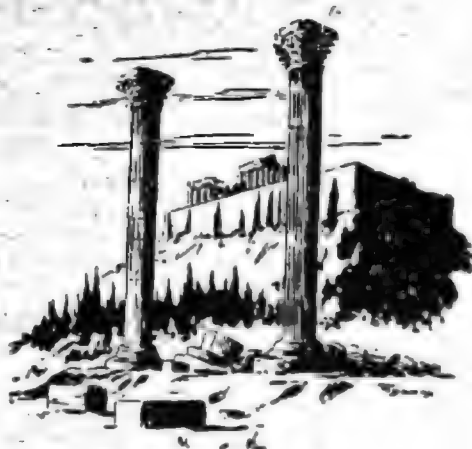
γ) Ἀκόμη μὲ τὴν ἐπιστολή του ὁ Ζαχαριάδης θὰ κέρδιζε μιὰν ἐφήμερη ἔστω προβολὴ καὶ θὰ ἐπέστρεφε γιὰ λίγο στὸ προσκήνιο τῆς πολιτικῆς ἐπικαιρότητος. Καὶ αὐτὸ γιὰ ἕναν ἄνθρωπο μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ζαχαριάδη δὲν εἶναι καθόλου μικρὸ πρᾶγμα.

Στὴν δεύτερη περίπτωσι ὁ Ζαχαριάδης θὰ ἐπαναπατρίζετο ἀλλὰ θὰ ἐδικάζετο καὶ θὰ κατεδικάζετο γιὰ τὰ ἐγκλήματά του. Τί θὰ κέρδιζε λοιπὸν ὁ πρώην ἀρχηγὸς τοῦ ΚΚΕ; Πρέπει νὰ τονίσουμε ὅτι ὁ Ζαχαριάδης ξέρει ὅτι ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια δὲν ἐκτελοῦνται πιὰ οἱ κομμουνισταὶ στὴν χώρα μας καὶ συνεπῶς δὲν διέτρεχε τὸν κίνδυνο νὰ ἐκτελεσθῆ ἡ θανατικὴ ποινὴ ἡ ὁποία θὰ τοῦ ἐπεβάλλετο ἐφ' ὅσον θὰ παρεπέμπετο εἰς τὴν δικαιοσύνην. Ἔτσι τὸ μόνο ποὺ θὰ πάθαινε θὰ ἦταν νὰ μείνη στὴν φυλακή. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τὸν τρομάζει, γιατὶ καὶ συνηθισμένος εἶναι καὶ ἐλπίδες νὰ βγῆ κάποτε θὰ εἶχε καὶ κυρίως γιατὶ ἔστω καὶ φυλακισμένος στὴν Ἑλλάδα θὰ εἶχε ἀσύγκριτα περισσότερες δυνατότητες νὰ ἀναπτύξη πολιτικὴ δρᾶσι ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ ἔχει σήμερα «ἐλεύθερος» στὴν ΕΣΣΔ. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δίκης του ὁ Ζαχαριάδης θὰ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ὑποστηρίξη τὴν πολιτική του καὶ νὰ ἀναπτύξη τὶς ἀπόψεις του, πρᾶγμα ποὺ δὲν τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ κάνη ὅσο βρίσκεται στὸ παραπέτασμα. Ἐπὶ πλέον καὶ μέσα ἀπὸ τὴν φυλακὴ θὰ μποροῦσε νὰ ἔχη ἐπαφὲς μὲ τοὺς ὀπαδούς του καὶ νὰ τοὺς καθοδηγῆ στὸν ἀγῶνα τους νὰ ἐκτοπίσουν τοὺς σημερινοὺς ἡγέτες τοῦ ἀριστεροῦ κινήματος στὴν Ἑλλάδα. Τέλος θὰ εἶχε ἀσφαλῶς τὴν δυνατότητα ἀπὸ τὴν φυλακὴ νὰ δημοσιεύση ἄρθρα καὶ βιβλία καὶ νὰ ἀναπτύσση τὶς ἀντιλήψεις του. Μὲ ἄλλα λόγια, ἔστω καὶ καταδικασμένος στὴν Ἑλλάδα, θὰ ὑπῆρχε πολιτικῶς, ἐνῶ στὴν ΕΣΣΔ τὸν ἔχουν καταδικάσει σὲ πολιτικὸ θάνατο. Ἔτσι ἔχουμε τὸ περίεργο ἀλλὰ εὐεξήγητο φαινόμενο ἑνὸς πρώην κομμουνιστοῦ ἡγέτου ὁ ὁποῖος παραμένει κομμουνιστὴς ἀλλὰ προτιμᾶ τὶς ἀστικὲς φυλακὲς παρὰ τὴν κομμουνιστικὴ «ἐλευθερία».

Στὴν τρίτη περίπτωση, τὴν πιὸ εὐνοϊκὴ γιὰ τὸν Ζαχαριάδη, ποὺ θὰ τοῦ ἐπετρέπετο ὁ ἐπαναπατρισμὸς καὶ ταυτόφρονα θὰ τοῦ ἐδίδετο καὶ κατὰ ὁποιονδήποτε τρόπον μία ἀμνηστεία, τότε εἶναι φανερὸ ὅτι αὐτὸς θὰ ἀνελάμβανε ἀμέσως δρᾶσι γιὰ νὰ ἐκτοπίση τοὺς σημερινοὺς ἡγέτες τῆς ΕΔΑ, τοὺς ὁποίους περιφρονεῖ καὶ θεωρεῖ ἀσήμαντους τυχοδιῶκτες μικροαστικῆς προελεύσεως, ποὺ ἐπωφελήθηκαν ἀπὸ τὶς περιστάσεις γιὰ νὰ μποῦν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀριστερῶν μαζῶν στὴν Ἑλλάδα. Ἀσφαλῶς ὁ Ζαχαριάδης ἂν δὲν κατώρθωνε νὰ ἐξοντώση ἐντελῶς τὴν ΕΔΑ μὲ τὴν σημερινή της μορφὴ καὶ σύνθεσι, πάντως ὁπωσδήποτε θὰ κατώρθωνε νὰ συγκεντρώση γύρω του ἀρκετὰ μαχητικὰ καὶ δραστήρια στελέχη τοῦ ἐγχωρίου κομμουνισμοῦ καὶ νὰ ἀποκτήση μίαν ἀξιόλογη πολιτικὴ δύναμι.

Αὐτοὶ λοιπὸν εἶναι οἱ λόγοι μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Ζαχαριάδης ἔγραψε τὴν ἐπιστολή του. Τίθεται τώρα τὸ ἐρώτημα ἐὰν ἡ Σοβιετικὴ ἡγεσία ἦταν ἐν γνώσει αὐτῆς τῆς ἐνεργείας του καὶ ἐὰν τὴν ἐνέκρινε. Κατὰ τὴν ἄποψί μας, ἡ ἐπίσημη τουλάχιστον ἡγεσία τῆς ΕΣΣΔ δηλαδὴ ἡ Χρουστσωφικὴ δὲν ἤξερε αὐτὴν τὴν ἐνέργεια τοῦ Ζαχαριάδη καὶ ἀσφαλῶς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ τὴν ἐπιδοκιμάση. Αὐτὸ φυσικὰ δὲν ἀποκλείει τὴν δυνατότητα νὰ ἤξεραν αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν ὡρισμένα σταλινικὰ στοιχεῖα ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν σὲ διάφορες θέσεις τοῦ κομματικοῦ καὶ κρατικοῦ μηχανισμοῦ τῆς ΕΣΣΔ. Εἶναι βέβαια δυνατὸν καὶ πολὺ πιθανὸν νὰ παρακολουθῆται ὁ Ζαχαριάδης. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ξεφύγη γιὰ λίγο ἀπὸ τὴν παρακολούθησι ἢ τουλάχιστον νὰ μπορέση αἰφνιδιαστικὰ ἔστω καὶ παρακολουθούμενος νὰ κάνη μίαν ἐνέργεια, ὅπως λ.χ. νὰ μπῆ μέσα στὴν ἑλληνικὴ Πρεσβεία τῆς Μόσχας καὶ νὰ ἐπιδώση τὴν ἐπιστολή του.

Ὅσα ἐκθέσαμε πιὸ πάνω εἶναι βέβαια ἁπλὲς ὑποθέσεις. Νομίζουμε ὅμως ὅτι οἱ ὑποθέσεις αὐτές, βασισμένες ἐπάνω στὴν γνῶσι τῆς κομμουνιστικῆς ψυχολογίας γενικὰ καὶ τῆς ψυχολογίας τοῦ Ζαχαριάδη ἰδιαίτερα καθὼς καὶ στὴν γνῶσι τῆς σημερινῆς καταστάσεως ποὺ ἐπικρατεῖ στὸ ΚΚΣΕ, στὸν διεθνῆ καὶ τὸν ἐγχώριο κομμουνισμό, εἶναι πολὺ πιὸ πιθανὲς ἀπὸ τὶς ἄλλες ὑποθετικὲς ἐπίσης ἑρμηνεῖες ποὺ ἔχουν δοθῆ στὴν ἐπιστολὴ τοῦ Ζαχαριάδη.

ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Η ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ ΚΑΙ Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἡ ἐκ μέρους τῆς Γιουγκοσλαβίας ἔμμεσος ἀνακίνησις τοῦ λεγομένου «μακεδονικοῦ», καθιστᾷ ἐπίκαιρον μίαν μελέτην τῆς ὅλης στάσεως τοῦ Βελιγραδίου ἔναντι τῆς Μακεδονίας, τὴν ὁποίαν καὶ δημοσιεύομεν κατωτέρω:

Ἡ συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία

Ἡ Μακεδονία εἶναι ἕνας γεωγραφικὸς ὅρος ὁ ὁποῖος ὅπως καὶ ἡ Θράκη, ἡ Θεσσαλία, ἡ Πελοπόννησος κ.λ.π., καθορίζει μίαν γεωγραφικὴν καὶ ὄχι ἐθνολογικὴν περιοχὴν τῶν Βαλκανίων. Ἡ Μακεδονία εἶναι λοιπὸν μία περιοχὴ τῆς Βαλκανικῆς ἔχουσα συνολικὴν ἔκτασιν 67.135,7 τετρ. χιλιομέτρων. Ἡ περιοχὴ αὐτὴ μέχρι τὸ 1912 ἀνῆκεν εἰς τὴν Τουρκίαν οἱ δὲ κάτοικοί της ἦσαν Ἕλληνες, Τοῦρκοι, Βούλγαροι, Σέρβοι, Κουτσόβλαχοι καὶ Ἑβραῖοι.

Περισσότεροι πάντως ἦσαν οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἄλλωστε καὶ διηύθυνον τὴν πνευματικήν, θρησκευτικὴν καὶ ἐμπορικὴν ζωὴν τῆς περιοχῆς.

Μετὰ τοὺς πολέμους τοῦ 1912–13, ὑπεγράφη ἡ Συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Μακεδονία διενεμήθη μεταξὺ Ἑλλάδος, Γιουγκοσλαβίας καὶ Βουλγαρίας. Ἡ Ἑλλὰς ἔλαβε 34.602,5 τ.χλμ. (51,5ο/ο), ἡ Γιουγκοσλαβία 25.744 τ. χλμ. (38,4ο/ο) καὶ ἡ Βουλγαρία 6.789,2 (10,1ο/ο).

Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ Συνθήκη αὐτὴ ὑπῆρξεν ἰδιαιτέρως ἐπωφελὴς διὰ τὴν Γιουγκοσλα-

βίαν, ἡ ὁποία προσήρτησε μακεδονικὰ ἐδάφη ὅπου ἐπεκράτει ἀναμφισβητήτως τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον.

Συμφώνως πρὸς τὴν διενεργηθεῖσαν ἀπογραφὴν τοῦ 1904 ὑπὸ τοῦ Τούρκου γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν περιφερειῶν Θεσσαλονίκης, Μοναστηρίου καὶ Κοσσυφοπεδίου Χουσεῒν Χιλμῆ Πασᾶ, τὸ βιλαέτιον π.χ. τοῦ Μοναστηρίου παρουσίαζε τὴν ἀκόλουθον ἐθνολογικὴν σύνθεσιν:

Ἕλληνες	280.000
Μουσουλμάνοι	223.000
Βούλγαροι	143.000
Σέρβοι	15.150
Κουτσόβλαχοι	6.150
Ἑβραῖοι	4.950

Παρὰ τὸ γεγονὸς λοιπὸν τῆς μειοψηφίας τῶν Σέρβων εἰς τὰ μακεδονικὰ ἐδάφη (μόνον εἰς τὸ Μοναστήριον ἐλειτούργουν 393 ἑλληνικὰ σχολεῖα μὲ 28.147 Ἕλληνας μαθητάς, ἔναντι 76 σερβικῶν σχολείων μὲ 3.745 μαθητάς), ἡ συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου ἐπεδίκασεν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν πράγματι δυσαναλόγως μεγάλα ἐδαφικὰ τμήματα τῆς Μακεδονίας, ὅπου ἤκμαζε, μὲ βαθείας ἱστορικὰς καὶ πολιτιστικὰς ρίζας, ὁ ἑλληνισμός. Καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου δὲν ἦτο δυνατόν, τουλάχιστον τὸ Βελιγράδιον, νὰ δυσφορῇ διὰ τὴν δοθεῖσαν λύσιν τοῦ μακεδονικοῦ. Δὲν διετυπώθησαν συνεπῶς ἀπὸ γιουγκοσλαβικῆς πλευρᾶς ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου ἢ καὶ οἱαιδήποτε διεκδικήσεις κατὰ τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Πολὺ δὲ περισσότερον, οὐδεὶς ἔγινε λόγος ἀπὸ γιουγκοσλαβικῆς πλευρᾶς περὶ ὑπάρξεως κάποιας «σλαβομακεδονικῆς» ἐθνότητος, ἡ ὁποία ἄλλωστε οὐδέποτε εἶχεν ἀναφερθῇ καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ ἀπὸ οἱονδήποτε.

Οὕτω, ὁ γιουγκοσλάβος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Μαρίγκοβιτς, ἐδήλωσε πρὸς τὸν ἐν Βελιγραδίῳ Ἕλληνα πρεσβευτήν, μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τὸ 1924 τῆς συμφωνίας τῆς Γενεύης διὰ τὴν προστασίαν τῶν μειονοτήτων:-

«Δι' ἡμᾶς εἶναι οὐσιῶδες ὅπως οὐδεὶς τρίτος δυνηθῇ νὰ διαμφισβητήσῃ τὸν σ ε ρ β ι κ ὸ ν χαρακτῆρα τῆς περιοχῆς αὐτῆς (δηλ. τῆς σερβικῆς Μακεδονίας). Τούτου ἕνεκεν τὸ δ ό γ μ α ὅτι οἱ Σλάβοι κάτοικοι τῆς Μακεδονίας εἶναι Σέρβοι, ἀποτελεῖ βασικὴν ἀρχὴν τῆς πολιτικῆς μας».

Ἀπόδειξις τῆς γιουγκοσλαβικῆς ἱκανοποιήσεως ἐκ τῆς λύσεως τοῦ μακεδονικοῦ ζητήματος, εἶναι ἡ ἄρνησις τοῦ Κ.Κ. τῆς Σερβίας ν' ἀποδεχθῇ τὰς ἀποφάσεις τῶν συνεδρίων τῆς Κόμιντερν (Κομμουνιστικὴ Διεθνὴς) καὶ τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας τὸ 1923 περὶ «αὐτονόμου καὶ ἀνεξαρτήτου Μακεδονίας». Ἡ τότε ἡγεσία τοῦ Κ.Κ. τῆς Σερβίας ἔκρινεν ὅτι θὰ ἤρχετο εἰς πλήρη σύγκρουσιν μὲ τὸ κοινὸν αἴσθημα τῆς χώρας της, ἐφ' ὅσον ἡ συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου ὑπῆρξεν ἀνέλπιστος δι' αὐτήν.

Ἡ ἀνακίνησις τοῦ «Μακεδονικοῦ»

Ἡ Σόφια ὅμως δὲν εἶχεν ἐγκαταλείψει τὸ ὄνειρον τῆς «Μεγάλης Βουλγαρίας», εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἀνῆκον ὁλόκληρος ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη. Διὰ νὰ ἐξυπηρετηθῇ λοιπὸν αὐτὸ τὸ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον συνέπιπτε μὲ τὴν ρωσικὴν τάσιν πρὸς κάθοδον εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ ἐκσλαβισμὸν τῶν ἀκτῶν του, ἐρρίφθη τὸ σύνθημα τῆς ἱδρύσεως δύο «αὐτονόμων» κρατῶν, ἑνὸς μακεδονικοῦ καὶ ἑνὸς θρακικοῦ, ὑπὸ τὴν προστασίαν βεβαίως τῆς Σόφιας καὶ τῆς Μόσχας.

Τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν «αὐτονόμησιν» τῆς Μακεδονίας, ὡς μεταβατικοῦ σταδίου εἰς τὴν προσάρτησίν της ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, ἀγῶνα ὁ ὁποῖος ἐστρέφετο κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἀνέλαβε νὰ διεξαγάγῃ μία βουλγαρικὴ ἐθνικιστικὴ τρομοκρατικὴ ὀργάνωσις, ἡ περιβόητος Ε.Μ.Ε.Ο. (Ἐσωτερικὴ Μακεδονικὴ Ἐπαναστατικὴ Ὀργάνωσις) ὑπὸ τὸν Ἀλεξαντρὼφ καὶ τὸν Πρωτεγέρωφ.

Τὸ Κ.Κ. Βουλγαρίας συνεμάχησε μὲ τοὺς κομιτατζῆδες τῆς Ε.Μ.Ε.Ο. καὶ μὲ τὴν ἔγκρισιν τῆς Μόσχας ἔθεσε «μακεδονικὸν ζήτημα».

Οὕτω, ἡ κομμουνιστικὴ πλέον Ρωσία, πιστὴ εἰς τὴν τσαρικὴν ἰμπεριαλιστικὴν πολιτικὴν τῆς ἐξόδου εἰς τὸ Αἰγαῖον, ἔθεσε τὸν «διεθνιστικὸν» κομμουνισμόν της εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βουλγαρικοῦ σωβινισμοῦ, τοῦ ἐμπνεομένου ἀπὸ τὴν συνθήκην τοῦ Ἁγίου Στεφάνου (δι' αὐτῆς ἡ τσαρικὴ Ρωσία ἐδημιούργει τὴν Μεγάλην Βουλγαρίαν).

Ἡ Κόμιντερν καὶ ἡ Βαλκανικὴ Κομμουνιστικὴ Ὁμοσπονδία, τῆς ὁποίας ἡγεῖτο ὁ Βούλγαρος Γκεόρκι Δημητρώφ, ἐπεδόθησαν εἰς μίαν δῆθεν «μαρξιστοποίησιν» τῆς αὐτονομιστικῆς πολιτικῆς τῶν κομιτατζήδων, μὲ τὴν διακήρυξιν ὅτι: «τ ὰ σ υ ν θ ή μ α τ α: ἑ ν ι α ί α κ α ὶ ἀ ν ε ξ ά ρ τ η τ η Μ α κ ε δ ο ν ί α κ α ὶ ἑ ν ι α ί α κ α ὶ ἀ ν ε ξ ά ρ τ η τ η Θ ρ ά κ η ε ἶ ν α ι τ ε λ ε ί ω ς ὀ ρ θ ὰ κ α ὶ ἀ λ η θ ι ν ὰ ἐ π α ν α σ τ α τ ι κ ά.» Ἦτο ὅμως γνωστόν, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Μακεδονία, ἀφοῦ ἀπηλλάγη τῶν ξένων διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν καὶ ἐδέχθη τὰς 600.000 Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἶχεν ἀναμφισβήτητον ἐθνολογικὴν ὁμοιογένειαν. Ἡ ὀλιγομελὴς ὁμὰς τῶν Σλαβοφώνων μόλις ἀντεπροσώπευεν ἐν 5ο/ο, ἐν μέσῳ 95ο/ο συμπαγοῦς ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἂν καὶ οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν Σλαβοφώνων εἶχαν καὶ ἔχουν ἑλληνικὴν συνείδησιν, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ὁμολογεῖ καὶ ὁ Ρῶσος πανσλαβιστὴς Γκολουμπίσκυ, γράφων:

«Οἱ σλαβόφωνοι Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας τρέφουν πρὸς κάθε τι τὸ βουλγαρικὸν ἢ τὸ σλαβικὸν ἕνα μῖσος ἀπαράμιλλον καὶ μίαν ἀποστροφὴν μεγαλυτέραν ἢ ὅσον ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες».

Ὑπάρχουν ἄλλωστε καὶ οἱ ἱστορικοὶ τίτλοι τῆς συμμετοχῆς τῶν Σλαβοφώνων Ἑλλήνων εἰς τὰ ἀνταρτικὰ σώματα τοῦ Παύλου Μελᾶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὁπλαρχηγῶν

διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων. Παρὰ ταῦτα, ἡ ὕπαρξίς των άπετέλεσε τὸ ἐθνολογικὸν πρόσχημα διὰ τὴν ἀνακίνησιν ὑπὸ τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ τοῦ μακεδονικοῦ ζητήματος.

Τὸ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας κατὰ τοῦ «μακεδονικοῦ»

Τὸ ζήτημα τῆς αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας ἐτέθη διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν 4ην συνδιάσκεψιν τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας, τὸν Ἰούλιον τοῦ 1922. Ἡ Β.Κ.Ο. ἦτο μία ὀργάνωσις ὅλων τῶν βαλκανικῶν Κ. Κ., εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως διηυθύνετο ἀπὸ τοὺς βουλγάρους οἱ ὁποῖοι διέθετον τὸ μόνον ἰσχυρὸν Κ. Κ. τῆς Βαλκανικῆς καὶ ἀξιολόγους ἡγέτας καὶ ἐπὶ πλέον ἀπήλαυον καὶ τῆς εὐνοίας τῆς Μόσχας. Τὸ Κ. Κ. Γιουγκοσλαβίας ἀντεδρασε καὶ ἐζήτησε νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ θέματος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἐπέτυχε διότι ὑπεστηρίχθη ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ Κ.Κ. Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος (Πετσόπουλος).

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1923 ὅμως τὸ συνέδριον τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς, τὸ ὁποῖον συνῆλθεν εἰς Μόσχαν, υἱοθέτησε βουλγαρικὴν εἰσήγησιν περὶ αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε. (Σαργολόγος) ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς προτάσεως ἐνῶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Γ. διεφώνησε καὶ ἐψήφισε εναντίον της.

Ἔκτοτε τὸ Κ.Κ.Ε. ὑποστηρίζει ἐπισήμως τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας καὶ συνεργάζεται μὲ τοὺς κομιτατζῆδες τῆς Ε.Μ.Ο. ἐνῶ τὸ Κ.Κ.Γ. διατηρεῖ τὰς ἀντιρρήσεις καὶ ἐπιφυλάξεις του, θεωρεῖ δὲ τὸ σύνθημα τῆς μακεδονικῆς αὐτονομίας ὡς βουλγαρικὸν ἐθνικιστικὸν σύνθημα στρεφόμενον κατὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ στάσις αὐτὴ τοῦ Κ.Κ.Γ. ὑπῆρξεν ἕνα ἀπὸ τὰ αἴτια τῆς παλαιᾶς ψυχρότητος μεταξὺ τῶν γιουγκοσλάβων κομμουνιστικῶν ἡγετῶν καὶ τῆς Μόσχας, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξοντωθοῦν ὅλοι οἱ πρῶτοι (πλὴν τοῦ Τίτο) ὅταν εὑρέθησαν εἰς τὴν σοβιετικὴν πρωτεύουσαν τὸ 1937.

Τὸ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας μεταβάλλει στάσιν ἐπὶ τοῦ «μακεδονικοῦ»

Ἡ τοποθέτησις τῆς Βουλγαρίας παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ χιτλερικοῦ φασισμοῦ κατὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος τῶν παρτιζάνων εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα μιαν τακτικὴν στροφὴν τῆς ρωσσικῆς ἰμπεριαλιστικῆς πολιτικῆς ἀπὸ τὴν Σόφιαν πρὸς τὸ Βελιγράδιον. Καὶ ἡ Μόσχα παρέσχε τὴν ὑποστήριξίν της εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, τόσον διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς τοπικῆς ἡγεσίας τοῦ Βαλκανικοῦ κομμουνισμοῦ, ὅσον καὶ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς πατροπαραδότου σλαβικῆς ἐπιδιώξεως περὶ ἐξόδου εἰς τὸ Αἰγαῖον. Ἐκινήθη δὲ πλέον τὸ Κ.Κ. τῆς Γιουγκοσλαβίας διὰ τὴν ἀνακίνησιν καὶ τὴν «ἐπίλυσιν» τοῦ μακεδονικοῦ, ἀφοῦ ἡ ἐν λόγῳ «ἐπίλυσις» δὲν θὰ ἐγίνετο πλέον πρὸς ὄφελος τῆς Βουλγαρίας καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἀλλὰ ἀντιθέτως, διότι ἡ δευτέρα εἶχεν ἀναδειχθῆ εἰς κέντρον τοῦ Βαλκανικοῦ κομμουνισμοῦ καὶ εἰς εὐνοούμενον φορέα τῆς σοβιετικῆς βαλκανικῆς πολιτικῆς.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν τῷ μεταξύ, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐφήρμοζε πιστῶς τὴν σοβιετικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ μακεδονικοῦ, συνεργαζόμενον μὲ τοὺς Βουλγάρους. Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1943, ἡ φασιστικὴ βουλγαρικὴ κυβέρνησις, προβλέπουσα τὴν ἤδη διαφαινομένην ἧτταν τοῦ Ἄξονος, ἤρχισε νὰ ἐκχωρῇ τὴν ἡγεσίαν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ὀργανώσεων τῶν κομιτατζήδων εἰς τοὺς βουλγάρους κομμουνιστάς. Τότε, ὁ βούλγαρος ἀρχικομιτατζὴς εγκληματίας πολέμου Κάλτσεφ, ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ Ε.Α.Μ. καὶ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1943 ἱδρύθη μία ὀργάνωσις σλαβοφώνων, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σλαβομακεντόνσκι Ναρόυτνε Ὀσβομπότιελ Φρόντ» (Σ.Ν.Ο.Φ. — Σλαβομακεδονικὸ Λαϊκὸ Ἀπελευθερωτικὸ Μέτωπο) ὡς τμήματος τοῦ Ε.Α.Μ.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. εἰσῆλθαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Μακεδονίαν βούλγαροι κομιτατζῆδες καὶ κομμουνισταί. Ὁ Τίτο, θέλων νὰ ἐκτοπίσῃ τοὺς βουλγάρους καὶ νὰ θέσῃ τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. ὑπὸ γιουγκοσλαβικὴν ἐπιρροήν,ἔστειλε τοὺς ἰδικούς του πράκτορας, ἰδίως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Καϊμακτσαλάν.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1944, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ε.Α.Μ.—Ε.Λ.Α.Σ. Μακεδονίας Α. Τζίμας, ὑπέγραψεν εἰς Καρυδιὲς τῆς Ἐδέσσης ἕνα σύμφωνον μὲ τὸν βούλγαρον ἀρχικομιτατζὴν Κάλτσεφ, μὲ τὸ ὁποῖον τὸ Ε.Α.Μ. «ἐκχωροῦσε» τὰς ἐπαρχίας Κιλκίς, Παιονίας, Ἀλμωπίας, Γιαννιτσῶν, Ἐδέσσης, Ἐορδαίας, Φλωρίνης καὶ Καστοριᾶς εἰς τὸ Σ.Ν.Ο.Φ. τὸ ὁποῖον οὐσιαστικῶς καθίστατο ἀνεξάρτητον τοῦ Ε.Α.Μ., μὲ ἕδραν τὸ Πολυάνεμον καὶ ἡγέτας τοὺς σλαβοφώνους αὐτονομιστὰς Λ. Δαμιανίδην, Π. Μητρόπουλον καὶ Ν. Πέϊον.

Τότε τὸ Κ.Κ.Γ. ἀπεφάσισε τὰ ἐπέμβῃ ἀποφασιστικώτερον, διὰ νὰ θέσῃ τὴν ὅλην κίνησιν πρὸς ἀπόσπασιν τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν του. Πράγματι, ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1944 τὸ Κ.Κ.Γ. θέτει ἐπὶ πρακτικῶν βάσεων τὴν νέαν «μακεδονικὴν πολιτικήν» του. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Γιουγκοσλάβων κομμουνιστῶν παρτιζάνων Τέμπο, συνεκροτήθη διάσκεψις ἐκπροσώπων τοῦ Κ.Κ.Γ., τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ χωρίον Εὔρωπον (Φούστανην), κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεφασίσθησαν: α) ἡ συνεργασία τῶν ὑπὸ τὸν ἐγκληματίαν πολέμου Βούλγαρον λοχαγὸν Κάλτσεφ κομιτατζήδων μετὰ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.—Ε.Α.Μ. καὶ β) ἡ δημιουργια ἀνεξαρτήτων «σλαβομακεδονικῶν» μονάδων ἐντὸς τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Πράγματι, βάσει τῆς συμφωνίας τοῦ Εὐρώπου, ἐδημιουργήθη ἡ «2α σλαβομακεδονικὴ ταξιαρχία τοῦ Ε.Λ.Α.Σ» ὑπὸ τὸν γιουγκοσλαβόφιλον Γκότσε, ἡ ὁποία

ὑπῆρξε τὸ ὄργανον τῆς τρομοκρατικῆς πολιτικῆς τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ. ἐναντίον τῶν μεθοριακῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν.

Ἡ «σλαβομακεδονικὴ ταξιαρχία» ἐφήρμοσε τόσον σαφῶς ἀνθελληνικὴν πολιτικὴν καὶ κατεδίωξε τόσον ἀδιστάκτως ἀκόμη καὶ τοὺς ἐαμίτας ἕλληνας, ὥστε τελικῶς, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1944, ἐπῆλθεν ἔνοπλος σύγκρουσις μεταξὺ τῆς ἐν λόγῳ ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Κατὰ τὴν σύγκρουσιν, ἡ «σλαβομακεδονικὴ ταξιαρχία» ἡττήθη καὶ ἀφοῦ ὑπεχώρησεν εἰσῆλθεν εἰς τὸ γιουγκοσλαβικὸν ἔδαφος ὅπου ἔγινε δεκτὴ μὲ μεγάλας τιμὰς καὶ τελικῶς ἐνετάχθη εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Εἰς τὴν πρόκλησιν τῆς συγκρούσεως Γκότσε—Ε.Λ.Α.Σ. ἀσφαλῶς ἔπαιξαν σημαντικὸν ρόλον καὶ οἱ βούλγαροι, οἱ ὁποῖοι φοβούμενοι τὴν γιουγκοσλαβικὴν ἐπιρροὴν ἐπεδίωξαν τὴν σύγκρουσιν καὶ τὴν διάλυσιν τῆς ὑπὸ γιουγκοσλαβικὸν ἔλεγχον «σλαβομακεδονικῆς» κινήσεως, ἡ ὁποία ἐστρέφετο καὶ κατὰ τῆς βουλγαρίας.

Τὸ «Μακεδονικὸν Κράτος» τῶν Σκοπίων καὶ αἱ διεκδικήσεις του κατὰ τῆς Ἑλλάδος

Τὸ Κ.Κ. τῆς Γιουγκοσλαβίας, μετὰ τὴν ἐπικράτησίν του, ἐπέβαλε τὸ 1944 μίαν νέαν διοικητικὴν διάρθρωσιν τῆς χώρας. Οὕτω ἡ «Ὁμοσπονδιακὴ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Γιουγκοσλαβίας», ἀπετελέσθη ἀπὸ ἓξ ὁμοσπόνδους «λαϊκὰς δημοκρατίας», μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ «Ὁμόσπονδος Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας», μὲ πρωτεύουσαν τὰ Σκόπια. Ἡ ἐθνολογικὴ πρόφασις διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ «μακεδονικοῦ» κράτους τῶν Σκοπίων, ἦτο ἡ ὕπαρξις δῆθεν «μακεδονικῆς ἐθνότητος» διεσπαρμένης εἰς τὰ μακεδονικὰ τμήματα τριῶν βαλκανικῶν χωρῶν, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Γιουγκοσλαβίας. Μὲ τὸ παλαιὸν σύνθημα τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων, ἡ «Μακεδονία εἰς τοὺς Μακεδόνας», οἱ Γιουγκοσλάβοι κομμουνισταὶ ἤρχισαν νὰ θέτουν εἰς ἐφαρμογὴν ἰδικόν των σχέδιον ἐπεκτάσεως τόσον εἰς τὸ Αἰγαῖον ὅσον καὶ εἰς τὴν Βουλγαρίαν, διὰ τῆς ἀποσπάσεως τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς βουλγαρικῆς Μακεδονίας καὶ τῆς προσαρτήσεώς των εἰς τὸ «Μακεδονικὸν κράτος» τῶν Σκοπίων.

Ἡ τότε προνομιακὴ θέσις τοῦ Κ.Κ.Γ. καὶ τοῦ Τίτο παρὰ τῇ Σοβιετικῇ Ἑνώσει, ὑπεχρέωσε τελικῶς τὸ Κ.Κ.Β. νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν «ἐπαναστατικὴν» σκοπιμότητα τοῦ «μακεδονικοῦ» κράτους τῶν Σκοπίων. Ἐπίσης τὸ Κ.Κ.Ε. προσεδέθη ἄνευ δισταγμῶν εἰς τὴν σαφῶς σωβινιστικὴν μακεδονικὴν πολιτικὴν τοῦ Κ.Κ.Γ. καὶ διότι ἐθεώρει πλέον τὸν Τίτο καὶ ὄχι τὸν Δημητρώφ, ὡς εὐνοούμενον τῆς Μόσχας, καὶ διότι προετοιμαζόμενον διὰ τὸν «τρίτον γῦρον» ὑπελόγιζε κυρίως εἰς τὴν ὑλικὴν καὶ διπλωματικὴν βοήθειαν τῆς Γιουγκοσλαβίας. Τὸ Κ.Κ.Β. πάντως ἀνέμενε τὴν εὐκαιρίαν ἀναλήψεως ὑπ' αὐτοῦ καὶ πάλιν τῆς πρωτοβουλίας εἰς τὸ μακεδονικὸν ζήτημα, μὲ τὴν ὑποστήριξιν τῆς Ρωσσίας. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Δημητρώφ δὲν ἔκρινε ἀνεκμετάλλευτον οὐδεμίαν περίπτωσιν προκειμένου νὰ ἐξασθενήσῃ τὴν θέσιν τοῦ Τίτο καὶ τῶν μακεδονικῶν του σχεδίων. Καὶ πράγματι ἐπέτυχε νὰ ἀναβάλῃ τὴν προσχώρησιν τῆς Βουλγαρίας εἰς ἕνα ὁμοσπονδιακὸν κομμουνιστικὸν βαλκανικὸν κράτος, ὁμόσπονδα μέλη τοῦ ὁποίου θὰ ἦσαν αἱ ἓξ γιουγκοσλαβικαὶ «δημοκρατίαι» καὶ ἡ ἰδία.

Ἐν ὄψει τῆς συγκλήσεως τοῦ συνεδρίου εἰρήνης, ἡ Μόσχα καὶ τὸ Βελιγράδιον ἀνέπτυξαν μεγάλην δραστηριότητα ἐπὶ τοῦ «μακεδονικοῦ».

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1945 συνέρχεται εἰς Πράγαν τὸ πρῶτον μεταπολεμικὸν πανσλαβιστικὸν συνέδριον, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν ὑποστήριξιν τῆς σοβιετικῆς ἀντιπροσωπείας, υἱοθέτησε τὰς γιουγκοσλαβικὰς ἐπεκτατικὰς βλέψεις.

Εἰς τὸ ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν τοῦ συνεδρίου τῆς Πράγας, ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς:

«Ἐδόθη μεγάλη προσοχὴ παρὰ τοῦ συνεδρίου εἰς τὴν τελικὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Σλάβων τῆς Μακεδονίας. Οἱ Σλάβοι εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Αἰγαίου ὑφίστανται ξενικὸν ζυγόν. Ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως, ὅπως ἐγερθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Σλάβων τῆς Μακεδονίας».

Εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ πανσλαβιστικοῦ συνεδρίου τῆς Πράγας καὶ τοῦ συνεδρίου εἰρήνης τῶν Παρισίων διάστημα, τὸ Κ.Κ.Γ. προέβη ὁμοῦ μετὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν ἵδρυσιν (ἀρχαὶ 1946) νέου «Λαϊκοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Μετώπου» (Ν.Ο.Φ.), τῶν ἐν Ἑλλάδι σλαβοφώνων, στηριχθέντος κυρίως εἰς τὸν μηχανισμὸν καὶ τὴν στελέχωσιν τοῦ Σ.Ν.Ο.Φ.. Σκοπὸς τῆς νέας αὐτῆς «σλαβομακεδονικῆς» ὀργανώσεως ἦτο ἡ ἐκ τῶν ἔνδον ὑποστήριξις τῶν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος γιουγκοσλαβικῶν βλέψεων, διὰ τῆς διακηρύξεως τῶν «δημοκρατικῶν δικαιωμάτων» τῆς ἐν Ἑλλάδι «σλαβομακεδονικῆς μειονότητος». Τὸ καταστατικὸν τῆς Ν.Ο.Φ. καθώριζεν ὅτι «εἰς τὸ μέλλον νὰ συγκροτηθῇ μακεδονικὸν κράτος θὰ ἠδύναντο νὰ παραμείνουν, διατηροῦσαι τὴν ὑπηκοότητά των, αἱ μειονότητες καὶ ἄλλαι ἐθνικαὶ ὁμάδες, ὡς π.χ. οἱ Ἕλληνες!!!...»

Μετὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν προετοιμασίαν, ἡ Γιουγκοσλαβία ἔθεσε διεθνῶς τὸ μακεδονικὸν ζήτημα ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου εἰρήνης τῶν Παρισίων τὸ 1946, δι' ἀγορεύσεως (7η Νοεμβρίου 1946) τοῦ ἀντιπροσώπου της Μωσὲ Πιγιάντε.

Ἡ συμφωνία τοῦ Μπλὲντ καὶ ἡ ἐργασία διὰ δημιουργίαν «σλαβομακεδονικοῦ» ἔθνους

Μὲ τὴν δημιουργίαν τῆς Ν.Ο.Φ. εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐξαπολύσεως τοῦ συμμοριτοπολέμου, τὸ Κ.Κ.Γ. ἐξησφάλιζεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν θετικὴν ὑποστήριξιν τοῦ Κ.Κ.Ε., παραγκωνιζο-

μένου οὕτω τοῦ Κ.Κ.Β., ὡς πρὸς τὰς παγίας βλέψεις του κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Γιουγκοσλαβία, ἀπὸ θέσεως ἰσχύος πλέον ἔναντι τῆς Βουλγαρίας, προεκάλεσε διάσκεψιν ἀντιπροσώπων τοῦ Κ.Κ.Γ., τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸ Μπλὲντ (Αὔγουστος 1947), κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεφασίσθη ἡ ἄμεσος προσάρτησις τῆς βουλγαρικῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Μακεδονίαν τῶν Σκοπίων, ὡς πρῶτον βῆμα διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς ὑπὸ τοῦ Τίτο σλαβικῆς κομμουνιστικῆς ὁμοσπονδίας τῶν Βαλκανίων. Εἰς ἀντάλλαγμα, ἡ Γιουγκοσλαβία ἀνελάμβανε νὰ ὑποστηρίξη τὴν παραχώρησιν τῆς Ἑλληνικῆς Θράκης εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐτάχθησαν, κατὰ τὴν διάσκεψιν αὐτὴν τοῦ Μπλέντ, ὑπὲρ τῆς ἐνσωματώσεως καὶ τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας εἰς τὸ κράτος τῶν Σκοπίων. Εἰς ἀντάλλαγμα, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐξησφάλισε τὸν ἐφοδιασμὸν εἰς ὅπλα τῶν ἀνταρτῶν του, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἐλευθέραν μετακίνησίν των μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γιουγκοσλαβίας. Ἐξ ἄλλου περὶ τὰ 14.000 μέλη τῆς Ν.Ο.Φ. ἐνετάχθησαν εἰς τὰς συμμορίας τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἐνῶ τὸ Βελιγράδιον ἐνήργει παντοιοτρόπως διὰ τὴν εὐρυτέραν ἐνίσχυσιν τοῦ μακεδονικοῦ ἐπεκτατισμοῦ του, εἰς τὰ Σκόπια ἤρχιζε καταβαλλομένη συστηματικὴ προσπάθεια διὰ ν' ἀποδειχθῇ ὅτι πράγματι ὑπάρχει ἕνα «μακεδονικὸν» κράτος, μὲ δικαίαν ἐπιδίωξιν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν «ἀλυτρώτων ἀδελφῶν» του! Μία ἀπὸ τὰς κυρίας προσπαθείας τοῦ Κ.Κ.Γ. ἦτο ἡ καλλιέργεια μιᾶς μακεδονικῆς διαλέκτου. Ἡ βάσις διὰ τὴν νέαν γλῶσσαν ἀνεζητήθη εἰς τὸ τοπικὸν σλαβοφανὲς ἰδίωμα, τὸ ὁποῖον διετηρεῖτο μεταξὺ τῶν κατοίκων κατὰ παράδοσιν καὶ κατ' ἔθιμον. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοπικὸν αὐτὸ ἰδίωμα ἦτο περισσότερον συγγενὲς πρὸς τὴν βουλγαρικήν, παρὰ πρὸς τὴν σερβοκροατικὴν γλῶσσαν, συνεστήθη εἰδικὴ ἐπιτροπὴ μὲ τὴν ἐντολὴν ὅπως ἐπεξεργασθῇ μίαν νέαν μακεδονικὴν διάλεκτον, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν βουλγαρικῶν, ἑλληνικῶν καὶ ἄλλων λέξεων. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ εἰδικὴ αὐτὴ ἐπιτροπὴ δὲν κατώρθωσε νὰ συντάξῃ ἀκόμη οὔτε τὸ προαναγγελθὲν «λεξικὸν τῆς μακεδονικῆς γλώσσης», ἡ παιδεία εἰς τὸ κράτος τῶν Σκοπίων ἔλαβε κατεύθυνσιν ἐξυπηρετοῦσαν τὰς γιουγκοσλαβικὰς μακεδονικὰς ἐπιδιώξεις.

Ἡ ἔκτασις τῆς «Μακεδονικῆς» προπαγάνδας

Ἡ προπαγανδιστικὴ μηχανὴ ἐργάζεται ἔκτοτε διὰ τὴν διάδοσιν καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς «μακεδονικῆς» γλώσσης, τόσον εἰς τὸ κράτος τῶν Σκοπίων, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διὰ τὴν προσέλκυσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν γλωσσολόγων. Πράγματι, εἰς τὴν «Ὁμόσπονδον Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῆς Μακεδονίας» ἱδρύθησαν «μακεδονικὰ» Πανεπιστήμια, σχολεῖα καὶ Ἰνστιτοῦτα. Τὸ «Ἰνστιτοῦτον Μακεδονικῆς Γλώσσης» καὶ τὸ «Ἰνστιτοῦτον Μακεδονικῆς Ἱστορίας», μάλιστα, ἐκδίδουν διαρκῶς διάφορα συγγράμματα, τὰ ὁποῖα ἡ προπαγάνδα προωθεῖ ἐν μεταφράσει εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικήν. Εἰς ἄρθρον δημοσιευθὲν τὴν 11ην Ὀκτωβρίου 1959 εἰς τὴν «Νόβα Μακεντόνια» τῶν Σκοπίων, ὁ Ἰβὰν Μάζωφ γράφει καὶ τὰ ἑξῆς ἀποκαλυπτικά:

«Ἰδιαιτέρως τυγχάνει σημαντικὴ ἡ διείσδυσις τῆς μακεδονικῆς φιλολογικῆς γλώσσης εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἴτε διὰ τῆς ἐκδόσεως γραμματικῶν καὶ μελετῶν περὶ αὐτῆς ὑπὸ γνωστῶν ἐπιστημόνων, εἴτε διὰ μαθημάτων καὶ φροντιστηρίων εἰς ἐπὶ μέρους πανεπιστημιακὰς σχολὰς ἢ ἄλλα ἐπιστημονικὰ ἱδρύματα. Σλαβολόγοι μας συχνὰ καλοῦνται διὰ διαλέξεις εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Οὕτω ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Σκοπίων Μπλάζε Κόνεσκυ ἔδωσε τοιαύτας διαλέξεις εἰς τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Γκρὰτς καὶ τῆς Βαρσοβίας. Εἰς τὴν Πολωνίαν εὑρίσκεται ἤδη ἐπὶ ἓν ἔτος ὁ ὑφηγητὴς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τῶν Σκοπίων δόκτωρ Μπόζο Βίντοβσκυ, ὁ ὁποῖος κάμνει διὰ τοὺς Πολωνοὺς φοιτητὰς παραδόσεις περὶ τῆς μακεδονικῆς γλώσσης. Τὸ 1951 ὁ καθηγητὴς πανεπιστημίου Ντὲ Μπρὲ ἐξέδωσεν εἰς τὸ Λονδῖνον τὸ βιβλίον του: «Ὁδηγὸς τῶν σλαβικῶν γλωσσῶν», εἰς τὸ ὁποῖον 69 ὁλοκλήρους σελίδας ἀφιερώνει εἰς τὴν μακεδονικὴν γλῶσσαν. Ἐκτὸς αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐνδιεφέρθη ἰδιαιτέρως διὰ τὴν γλῶσσαν μας καὶ ὁ καθηγητὴς Β.Κ. Μάθιους, ὁ ὁποῖος ἔγραψε διὰ τὰς γραμματικὰς τοῦ Μπλάζε Κόνεσκυ καὶ Κρούμ Κόπεσκυ. Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Χάρβαρτ τῶν Η.Π.Α. Χόρας Γ. Λάνγκ ἐξέδωσε τὸ 1952 εἰς τὴν ἀγγλικήν, τὴν γνωστὴν «Γραμματικὴν τῆς μακεδονικῆς γλώσσης», δημοσευθεῖσαν εἰς περιοδικά τινα τῆς Ἀμερικῆς. Ἐκτὸς αὐτῶν μὲ τὴν μακεδονικὴν γλῶσσαν ἀσχολοῦνται σήμερον ἀκόμη δύο γνωστοὶ ἀνὰ τὸν κόσμον γλωσσολόγοι, ὁ Ἀντρὲ Μαζὸν καὶ ὁ Ἀντρὲ Βαγιὰν ἀπὸ τὴν Γαλλίαν. Εἰς τὸ πανεπιστημιακόν του ἐγχειρίδιον «Συγκριτικὴ γραμματικὴ τῶν σλαβικῶν γλωσσῶν» (Τόμ. Α' 1950), ὁ Ἀντρὲ Βαγιὰν ἔδωσε ξεχωριστὴν θέσιν εἰς τὴν μακεδονικὴν γλῶσσαν.

Τὸ μνημειῶδες ἔργον «Αἱ γλῶσσαι τοῦ κόσμου», ἐκδοθὲν εἰς Παρισίους ὑπὸ τῶν Α. Μεγιὲ καὶ Μ. Κοχέν, δίδει ξεχωριστὴν θέσιν εἰς τὴν γλῶσσαν μας. Ἀξιοπρόσεκτον εἶναι καὶ τὸ «Σλαβικὸν Ἀναγνωστικόν», (Κρακοβία, 1949, Α' μέρος), τὸ ὁποῖον διέθεσεν 20 σελίδας διὰ μακεδονικὰ κείμενα καὶ 9 σελίδας διὰ τὸ μακεδονοπολωνικὸν λεξικόν. Ἐπίσης ἐνταῦθα θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναφερθῇ καὶ τὸ πανεπιστημιακὸν ἐγχειρίδιον «Ἐπισκόπησις καὶ χαρακτηριστικὰ τῶν σλαβικῶν γλωσσῶν» (Βαρσοβία 1954), συνταχθὲν ὑπὸ τῶν Τ. Λὲρ-Σπλαβίνσκυ, Β. Κουρατσκιέβιτς καὶ Φρ. Σλάβσκυ. Καὶ ὁ Τσέχος σλαβολόγος Κάρελ Χόραλεκ ἐδημοσίευσεν ἐγχειρίδιον ὑπὸ τὸν τίτλον: «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν σλαβικῶν γλωσσῶν» (Πράγα, 1955), ὅπου ἀφιερώνει πολλὰς σελίδας εἰς τὴν μακεδονικὴν γλῶσσαν. Αἱ μεμονωμέναι μελέται περὶ αὐτῆς εἰς διάφορα

φιλολογικὰ περιοδικὰ συνετάχθησαν ὑπὸ τοῦ Μπ. Μπέρνστάϊν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν, τοῦ Ἀλοΐζ Σμάους εἰς τὴν Γερμανίαν, Β. Κιπάρσκυ εἰς τὴν Φινλανδίαν, Ζ. Γκόλομπ εἰς τὴν Πολωνίαν, Β. Ρισάνι εἰς τὴν Ἰταλίαν, Ἄντρε Γκόλιτς εἰς τὴν Νορβηγίαν, δόκτορος Π. Χράσε-Βίτετ εἰς τὴν Αὐστρίαν, δόκτορος Κλάους εἰς τὴν Γερμανίαν, Γκιαννέλλι εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ πολλῶν ἄλλων.

Ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὴν μακεδονικὴν λογοτεχνίαν, δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι οἱ περισσότεροι μακεδόνες ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς μετεφράσθησαν εἰς ἄλλας γλώσσας καὶ οὕτω ἡ μακεδονικὴ λογοτεχνία ἐβεβαιώθη καὶ προσεφέρθη εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὡρισμένα λογοτεχνικὰ δημιουργήματα, ὡς ποιήματα, διηγήματα καὶ λοιπά, μετεφράσθησαν μέχρι σήμερον εἰς τὴν γαλλικήν, ρωσσικήν, τσεχικήν, πολωνικήν, βουλγαρικήν, ἀγγλικήν, γερμανικήν, ἰταλικήν, οὑγγρικήν, τουρκικήν, φλαμανδικὴν καὶ ἄλλας γλώσσας. Τὰ ἔργα τῶν μακεδόνων λογοτεχνῶν ἐμφανίζονται καὶ εἰς μερικὰ ξένα περιοδικά. Τώρα ἑτοιμάζεται καὶ μία ἀνθολογία τῆς συγχρόνου μακεδονικῆς ποιήσεως καὶ πεζογραφίας εἰς τὴν πολωνικὴν γλῶσσαν.

Τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν μακεδονικὴν λογοτεχνίαν, τέχνην καὶ γλῶσσαν μεγαλώνει ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Τὸ παγκόσμιον κοινὸν ἀνακαλύπτει ὁλονὲν νεώτερα καὶ πλέον ἐνδιαφέροντα πράγματα εἰς τὸν ἐθνικόν μας πολιτισμόν, ὁ ὁποῖος συνέβαλεν εἰς τὴν ὁριστικὴν βεβαίωσιν τοῦ μακεδονικοῦ λαοῦ ὡς ξεχωριστῆς ἐθνότητος».

Τὰ γραφόμενα τοῦ Ἰβὰν Μάζωφ ἀποκαλύπτουν τὴν ἔκτασιν τῆς γιουγκοσλαβικῆς προπαγάνδας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐν τῇ ἐπιδιώξει της ὅπως διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιβολῆς μιᾶς ἀνυπάρκτου ἐν τῇ οὐσίᾳ γλώσσης (κατασκευαζομένης εἰς τὰ γραφεῖα τῶν φιλολόγων), προβληθῇ ὡς ἱστορικὸν γεγονὸς τὸ νέον «μακεδονικὸν κράτος» τῶν Σκοπίων καὶ ἡ «μακεδονικὴ» ἐθνότης. Τὸ ἀνύπαρκτον ὅμως τῆς προπαγανδιζομένης «μακεδονικῆς» γλώσσης ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ ἐπιτιμητικὸν ἄρθρον τοῦ Γιουγκοσλάβου κομμουνιστοῦ δρ. Γεωργίεβσκυ κατὰ τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐν Σκοπίοις «μακεδονικοῦ» Πανεπιστημίου. Ὁ δρ. Γεωργίεβσκυ ἀποκαλύπτει καὶ τὰ ἑξῆς:

«Μεταξὺ τῶν καθηγητῶν ὑπάρχουν ἀρκετοί, οἱ ὁποῖοι παραδίδουν εἰς τὴν διάλεκτόν των, μὲ ἐκφράσεις τοπικὰς ἢ τῶν ἐπαρχιῶν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἄγνοιαν τῆς μακεδονικῆς φιλολογικῆς γλώσσης».

Πράγματι, εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐκτὸς τῶν κατασκευαστῶν - καθηγητῶν τῆς «μακεδονικῆς» γλώσσης, οἱ ὁποῖοι διδάσκουν εἰς τὴν φιλολογικὴν σχολὴν τῶν Σκοπίων, οἱ ὑπόλοιποι καθηγηταὶ παραδίδουν τὰ μαθήματά των εἰς ζῶσας διαλέκτους, κατόπιν τῆς διαπιστώσεως ὅτι οἱ φοιτηταὶ ἀδυνατοῦν νὰ παρακολουθήσουν ἐπιστημονικὰ μαθήματα εἰς τὴν δῆθεν «μακεδονικὴν» διάλεκτον. Τὸ παρουσιαζόμενον γλωσσικὸν κενὸν τῆς «μακεδονικῆς λαϊκῆς δημοκρατίας», τὸ Κ.Κ.Γ., ἐπιχειρεῖ νὰ τὸ καλύψη διὰ τῆς ἐντατικῆς διδασκαλίας τῆς «μακεδονικῆς» καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἵδρυσε πολυάριθμα σχολεῖα εἰς τὸ «μακεδονικὸν» κράτος. Συνολικῶς 182.900 μαθηταὶ καὶ σπουδασταὶ φοιτοῦν εἰς 1549 ἱδρύματα στοιχειώδους, μέσης καὶ ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως.

Διὰ νὰ καταστῆ ἀδύνατος ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἡ διαβίωσις εἰς τὸ «μακεδονικὸν» κράτος τῶν ἀπροθύμων εἰς τὴν ἐκμάθησιν μιᾶς γλώσσης ἡ ὁποία δὲν εἶναι πατροπαράδοτος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι οὐδεὶς διορίζεται εἰς δημοσίαν θέσιν ἐφ' ὅσον δὲν ὁμιλεῖ τὴν «μακεδονικήν», ἀκόμη καὶ ἡ προσφερομένη ψυχαγωγία γίνεται, κατ' ἐντολήν, εἰς τὴν «Μακεδονικήν!» Τὰ θέατρα παίζουν «μακεδονικὰ» ἔργα εἰς τὴν «μακεδονικὴν» καὶ αἱ βιβλιοθῆκαι γέμουν «μακεδονικοῦ» ὑλικοῦ. Ἡ προπαγάνδα δηλ. καὶ ὁ καταναγκασμὸς τείνουν νὰ δημιουργήσουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ νέα γλῶσσα, εἶναι πράγματι μία ζῶσα καὶ ἱστορικὴ διάλεκτος!

Ἀλλὰ καὶ τὴν θρησκείαν ἀκόμη ἐπιχειροῦν νὰ θέσουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐπεκτατισμοῦ των οἱ «Μακεδόνες» τῶν Σκοπίων. Οὕτω ἱδρύθη «Μακεδονικὴ» Ἐκκλησία, μὲ «Μακεδόνα» ἀρχιεπίσκοπον, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν σκέπην τοῦ Πατριάρχου τῶν Σέρβων. Ὁ κλῆρος δὲ τῆς «Μακεδονικῆς» Ἐκκλησίας ὑποχρεοῦται νὰ ἱερουργῆ εἰς τὴν «μακεδονικὴν» γλῶσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν μετεφράσθησαν καὶ τὰ διάφορα ἱερὰ κείμενα! Τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν συστηματικότητα ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου τοῦ Βελιγραδίου, διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς ἐντυπώσεως διεθνῶς, ὅτι πράγματι τὸ 6ον μέλος τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Γιουγκοσλαβίας εἶναι ἡ «Μακεδονία», μὲ πληθυσμὸν «μακεδονικόν!»

Μὲ βάσιν τὸ «Μακεδονικὸν» Κράτος τῶν Σκοπίων προβάλλονται γιουγκοσλαβικαὶ ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Βουλγαρικῆς Μακεδονίας. Ὁ ἐκ τῶν ἡγετῶν τῶν Σκοπίων, Κολισέφσκυ, ὁμιλῶν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1960 εἰς τὸ τοπικὸν συνέδριον τοῦ «Σοσιαλιστικοῦ Συνδέσμου» εἶπε:

«Θὰ ἦτο ἀφελὲς νὰ εἴπωμεν σήμερον εἰς τὸν λαόν μας, ὅτι δὲν ὑπάρχει μακεδονικὴ μειονότης εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας καὶ νὰ ἀποφασίση νὰ περιορίση τὰ ἐθνικὰ καὶ ἀνθρώπινα δικαιώματα, μὲ μίαν λέξιν νὰ ἀρνηθῆ τὸν ἑαυτόν του, τὴν ἱστορίαν καὶ τὸ μέλλον... Οὐδεὶς δύναται νὰ ζητήση ἀπὸ τὴν χώραν μας νὰ ἀγνοήση τὴν ὕπαρξιν μακεδονικοῦ ζητήματος καὶ νὰ μὴ ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ της...»

Ἡ σοβιετογιουγκοσλαβικὴ ρῆξις καὶ ἡ στροφὴ τῆς Βουλγαρίας ἐπὶ τοῦ «Μακεδονικοῦ»

Τὸ 1948 ἐξέσπασεν ἡ σοβιετογιουγκοσλα-

βική ρῆξις. Οἱ Βούλγαροι, ἐπωφελούμενοι τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, εὗρον εὐκαιρίαν διὰ τὴν ἀπαγκίστρωσίν των ἀπὸ τὰς συμφωνίας τοῦ Μπλὲντ τὸ 1947 καὶ τὴν ἐκ νέου ἀνάληψιν τῆς πρωτοβουλίας εἰς τὸ μακεδονικόν. Πράγματι, ἐξεδίωξαν τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ Τίτο ἀπὸ τὸ «Κεντρικὸν Μακεδονικὸν Κομιτᾶτον» καὶ ἐκυκλοφόρησαν προκήρυξιν κατὰ τοῦ Τίτο καὶ τῶν Σκοπίων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεφέροντο τὰ ἑξῆς:

«Ἀναζωπύρωσις τῆς πίστεως εἰς τὴν μακεδονικὴν ὑπόθεσιν, ἀνάπτυξις μακεδονικῆς συνειδήσεως, ὑποβοήθησις τῶν προσπαθειῶν δημιουργίας αὐτοτελοῦς μακεδονικοῦ λαοῦ, πραγματοποίησις τῆς ἑνώσεως ὡς καὶ ἕνωσις τῶν προοδευτικῶν Μακεδόνων ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου τῆς Βουλγαρίας καὶ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Κ.Κ.Β. Ἡ Μακεδονία εἰς τοὺς Μακεδόνας».

Ἡ γραμμὴ αὐτὴ τοῦ Κ.Κ.Β. ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀπομόνωσιν τῶν Σκοπίων καὶ τὴν δημιουργίαν ἀντιτιτοϊκοῦ αὐτονομιστικοῦ κινήματος ἐντὸς τῆς ἀντικομινφορμικῆς πλέον Γιουγκοσλαβίας, μὲ τὴν προοπτικήν, ὅπως μία «ἑνιαία καὶ ἀνεξάρτητος Μακεδονία» ἐνσωματωθῇ τελικῶς εἰς τὴν Βουλγαρίαν.

Μὲ τὴν στροφὴν αὐτὴν καὶ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὸν καθαρόαιμον φιλοβουλγαρισμόν, ἡ Μόσχα, δὲν ἐπιδιώκει πλέον ἁπλῶς τὴν ἔξοδόν της εἰς τὸ Αἰγαῖον, ἀλλὰ καὶ τὴν κύκλωσιν τῆς Γιουγκοσλαβίας, διὰ τῆς παρεμβολῆς ἑνὸς ὑπὸ βουλγαρορωσσικὴν κυριαρχίαν «μακεδονικοῦ» κράτους μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γιουγκοσλαβίας.

Εἰς τὴν νέαν αὐτὴν τακτικὴν ἔσπευσε νὰ προσχωρήσῃ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε., διὰ τῆς ἀποφάσεώς του τῆς 5ης Ὁλομελείας τοῦ Ἰανουαρίου 1949, ὥστε ἡ «Μακεδονία τοῦ Αἰγαίου» (δηλαδὴ ἡ Ἑλληνικὴ Μακεδονία) νὰ ἐκχωρηθῇ μέσῳ τῆς αὐτονομήσεως εἰς τὴν Βουλγαρίαν—δορυφόρον τῆς Μόσχας— καὶ ὄχι εἰς τὸν ἀποστάτην Τίτο! Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τῆς 5ης Ὁλομελείας ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Στὴ Βόρειο Ἑλλάδα ὁ μακεδονικὸς λαὸς τἄδωσε ὅλα γιὰ τὸν ἀγῶνα καὶ πολεμᾶ μὲ μιὰ ὁλοκλήρωση ἡρωισμοῦ καὶ αὐτοθυσίας, ποὺ προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἀμφιβολία, ὅτι σὰν ἀποτέλεσμα τῆς νίκης τοῦ Δ.Σ. καὶ τῆς λαϊκῆς ἐπανάστασης, ὁ μακεδονικὸς λαὸς θὰ βρῇ τὴν πλήρη ἀποκατάστασή του, ἔτσι ὅπως τὴ θέλει ὁ ἴδιος, προσφέροντας σήμερα τὸ αἷμα του γιὰ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ».

Ἐνῶ ταυτοχρόνως καταγγέλλει «τὶς ἰμπεριαλιστικὲς βλέψεις» τοῦ Τίτο ἐπὶ τῆς Μακεδονίας, τὰς ὁποίας ἕως τότε ὑπεστήριζεν.

Ταυτοχρόνως, τὸ Κ.Κ.Ε. προέβη εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Ν.Ο.Φ. τῆς ὁποίας ἡ στελέχωσις ἦτο φιλοτιτοϊκὴ καὶ εἰς τὴν θέσιν της ἵδρυσε μίαν νέαν «σλαβομακεδονικὴν» ὀργάνωσιν, τὴν «Κομμουνιστικὴ Ὀργάνωση Αἰγαιατικῆς Μακεδονίας» (Κ.Ο.Α.Μ.) ἡ ὁποία ἐπηνδρώθη ἀπὸ φιλοβουλγαρικὰ στελέχη, διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ὄχι πλέον τὴν γιουγκοσλαβικὴν ἀλλὰ τὴν βουλγαρικὴν μακεδονικὴν πολιτικήν.

Νέα στροφή: Μόσχα καὶ Σόφια ἀπαρνοῦνται τὴν ὕπαρξιν «σλαβομακεδονικοῦ» ἔθνους

Ἀπὸ τὸ 1950 ὅμως, ἡ κατάστασις ἀνατρέπεται διὰ μίαν ἀκόμη φοράν. Ἡ ἧττα τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Ν.Α.Τ.Ο., ἡ σύναψις τῆς τριμεροῦς βαλκανικῆς συμμαχίας, ὑπεχρέωσαν τὴν Μόσχαν νὰ ἐγκαταλείψῃ, ἐπὶ τοῦ παρόντος, πᾶσαν ἐλπίδα ἀμέσου κατακτήσεως τῆς Μακεδονίας. Ἐξ ἄλλου, ἡ εἰρηνιστικὴ προπαγάνδα ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Κρεμλῖνον δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν διατήρησιν ἀξιώσεων ἐπὶ τῆς Μακεδονίας. Καὶ τέλος, ἡ «Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας» τῶν Σκοπίων, ἔχει καταστῆ κέντρον τῆς μακεδονικῆς αὐτονομιστικῆς κινήσεως, τὴν ὁποίαν ἡ Σόφια δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπαναφέρῃ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον της, ἐκτοπίζουσα τὸν γιουγκοσλαβικόν. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἡ Μόσχα καὶ ἡ Σόφια πραγματοποιοῦν νέον ἑλιγμὸν ἐπὶ τοῦ «μακεδονικοῦ».

Τὸ 1950, εἰς τὴν Μόσχαν, ἐκδίδεται ἕνα βιβλίον τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ὑφίσταται «μακεδονικὸν ἔθνος», διότι αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ Βουλγάρους, Σέρβους καὶ Ἕλληνας, ὁμιλοῦντας μίαν διάλεκτον ἀπὸ στοιχεῖα αὐτῶν τῶν γλωσσῶν καὶ τῆς τουρκικῆς. Τὸ Βελιγράδιον ἀπαντᾶ μὲ βιαίαν ἐπίθεσιν καὶ κατηγορεῖ τὴν Μόσχαν ὅτι «προδίδει τὴν ὑπόθεσιν τῶν Μακεδόνων».

Οὕτω ἀπὸ τὸ 1950, τὸ «μακεδονικόν», ἀπὸ μέσον ἐξυπηρετήσεως τῶν ἰμπεριαλιστικῶν σκοπῶν τῆς Ε.Σ.Σ.Δ., στρέφεται ἐναντίον της καὶ γίνεται ὅπλον τῆς τιτοϊκῆς Γιουγκοσλαβίας ἡ ὁποία τὸ χρησιμοποιεῖ κυρίως κατὰ τῆς Βουλγαρίας, ἀτονοῦσα τὴν χρῆσιν του κατὰ τῆς Ἑλλάδος, λόγῳ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἑλληνογιουγκοσλαβικῆς συνεργασίας.

Ἡ Βουλγαρία περνᾶ μᾶλλον εἰς τὴν ἄμυναν. Καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. ἐφαρμόζει διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν νέαν τακτικὴν τῆς Μόσχας, ἐγκαταλείπει τὸ σύνθημα τῆς αὐτονομήσεως καὶ ζητεῖ μόνον τὴν «ἰσοτιμίαν τῶν μακεδόνων». Ἀκόμη, διαλύει τὴν Κ.Ο.Α.Μ. καὶ ἱδρύει τὴν τετάρτην κατὰ σειρὰν μετὰ τὴν Σ.Ν.Ο.Φ., Ν.Ο.Φ. καὶ Κ.Ο.Α.Μ., «σλαβομακεδονικὴν» ὀργάνωσίν της, τὴν ὁποίαν ὀνομάζει «Ἤλιντεν».(1) καὶ ἡ ὁποία καθίσταται φορεὺς τῆς νέας διαλλακτικωτέρας μακεδονικῆς πολιτικῆς τῆς Μόσχας-Σόφιας.

---

(1) Ἤλιντεν λέγεται σλαβικὰ ὁ Προφήτης Ἠλίας, κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ὁποίου, τὸ 1903 εἶχε σημειωθῆ μία μικροεξέγερσις σλαβοφώνων τῆς Μακεδονίας κατὰ τῶν Τούρκων.

Ἡ γιουγκοσλαβοβουλγαρική διαμάχη διὰ τὴν Μακεδονίαν. Οἱ «μακεδόνες» ἀνακηρύσσονται βούλγαροι

Ἡ Γιουγκοσλαβία ὅμως ἐξηκολούθησε νὰ κρατῆ εἰς τὰς χεῖρας της τὸ πλεονέκτημα τοῦ «Μακεδονικοῦ Κράτους» καὶ νὰ χρησιμοποιῆ αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα διὰ νὰ ἀσκῆ μίαν συνεχῆ πίεσιν ἐπὶ τῆς Βουλγαρίας. Τελικῶς, ἡ τελευταία, διὰ νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ αὐτὴν τὴν πίεσιν καὶ νὰ ἀντεπιτεθῆ, πραγματοποιεῖ καὶ νέαν στροφήν, διακηρύττουσα ὅτι οἱ «σλαβομακεδόνες» εἶναι ἁπλῶς βούλγαροι κατοικοῦντες εἰς Γιουγκοσλαβίαν καὶ Ἑλλάδα καὶ καταπιεζόμενοι ἀπὸ τὰ καθεστῶτα αὐτῶν τῶν δύο χωρῶν.

Κατὰ τὸ 7ον συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Β. εἰς τὴν Σόφια, τὸ 1958, παρισταμένου καὶ τοῦ δικτάτορος τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως Ν. Χρουστσώφ, ὁ ἐκ τῆς βουλγαρικῆς Μακεδονίας σύνεδρος Γκορὰν Ἀγγέλωφ εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:

«Διαβεβαιοῦμεν τὸ συνέδριον, ὅτι ὁ φιλόπατρις λαός μας, (ὁ ὁποῖος) οὐδέποτε εἰς τὴν ἱστορίαν του ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ὡς τί τὸ κεχωρισμένον τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, μετὰ τοῦ ὁποίου ἔχει μίαν καταγωγὴν καὶ ἱστορίαν, τὰ αὐτὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, τὸν αὐτὸν πολιτισμόν, τὸ αὐτὸ παρὸν καὶ τὸ αὐτὸ μέλλον. Δὲν δύναται νὰ διανοηθῆ τις τοῦτον ζῶντα ἀποκοπτόμενον ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ πιστὸν φρουρόν».

Ἄλλος ἡγέτης τοῦ Κ.Κ.Β., ὁ Δ. Γκάνεφ, ὁμιλῶν εἰς τὸ Ράζλογκ, παρὰ τὰ βουλγαροσερβικὰ σύνορα, τὴν 22αν Σεπτεμβρίου 1958, ἀναφέρει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Εἶναι γνωστὸν εἰς πάντας, ποίαν σχέσιν ἔχουν οἱ μεγαλοσέρβοι κομμουνισταὶ καὶ οἱ πράκτορες αὐτῶν ἀπὸ τὰ Σκόπια, πρὸς τὸν μακεδονικὸν πληθυσμόν. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἕνα μέγα μέρος τῶν Μακεδόνων μετηνάστευσαν εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἀπαιτεῖται ἀπὸ τὸν μακεδονικὸν λαὸν νὰ διακόψη τὰς σχέσεις του μὲ κάθε τι τὸ βουλγαρικόν, ν' ἀπαρνηθῆ τὸ παρελθόν του καὶ τὴν ἱστορίαν του, ἡ ὁποία εἶναι κοινὴ μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ... Ὁ μακεδονικὸς πληθυσμὸς ἀναγκάζεται ν' ἀπαρνηθῆ τὴν μητρικήν του γλῶσσαν, τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ὁποίαν ὡμιλοῦσαν οἱ πρόγονοί του καὶ τοῦ ἐπιβάλλεται ἀναγκαστικῶς, μία σερβοποιημένη γλῶσσα... Τοιοῦτον εἶναι τὸ πραγματικὸν προσωπεῖον τῆς ἐθνικιστικῆς πολιτικῆς τῆς ἐφαρμοζομένης ὑπὸ τῶν Γιουγκοσλάβων ἡγετῶν, βυθισμένων εἰς τὸ τέλμα τοῦ μεγαλοσερβικοσωβινισμοῦ... Θὰ ἔλθη ἡ ὑπέροχος ἡμέρα, ὅτε ὁ πληθυσμὸς ὁ ὁποῖος ζῆ εἰς τὴν ἄλλην πλευρὰν τῶν συνόρων (δηλ. εἰς τὴν Μακεδονίαν τῶν Σκοπίων) θὰ ἐπιτύχη νὰ ἐξέλθη ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ παρόντος, διὰ νὰ δημιουργήση μίαν σοσιαλιστικὴν κοινωνίαν εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ νὰ φθάση εἰς τὴν ἁρμόζουσαν ζωήν».

Τὴν ἀνυπαρξίαν «μακεδονικοῦ» ἔθνους ὑποστηρίζουν ἄλλωστε καὶ οἱ παράγοντες τῶν βουλγαροκινήτων «Μακεδονικῶν Πατριωτικῶν Ὀργανώσεων», (Μ.Π.Ο.) αἱ ὁποῖαι ἀναπτύσσουν ἀνθελληνικὴν δρᾶσιν εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ τὸν Καναδᾶν. Τὸ ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανόν των «Μακεντόνσκα Τριμπούνα», εἰς τὸ φύλλον τῆς 29ης Ὀκτωβρίου 1959 καὶ εἰς ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν πρὸς ἐφημερίδα τῆς Σόφιας ζητεῖ σαφεστέρας θέσεις.

«Διότι, ἔτσι ὅπως γράφετε, φαίνεται ὡς νὰ ἐπιβεβαιώνετε τὴν ψευδῆ θέσιν τῶν Σέρβων σωβινιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἀκόμη καὶ ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ κομμουνισμοῦ, τείνουν νὰ ἐκσερβίσουν τοὺς Μακεδόνας Βουλγάρους, ἐπινοοῦντες τὸ ἀνύπαρκτον «μακεδονικὸν ἔθνος».

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐφαρμόζον καὶ τὴν νέαν αὐτὴν τακτικὴν ἐπὶ τοῦ «μακεδονικοῦ», προέβη τὸ 1957 εἰς τὴν διάλυσιν τῆς «σλαβομακεδονικῆς» ὀργανώσεως «Ἤλιντεν», τὸ δὲ 1961 ἤρχισε τὴν μαζικὴν μετακίνησιν τῶν ἐν τῷ Παραπετάσματι σλαβοφώνων ὀπαδῶν του εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Μακεδονίαν, διὰ τὸν πλήρη ἐκβουλγαρισμόν των καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς βουλγαρικῆς μακεδονικῆς πολιτικῆς.

Τὸ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας ἀπαντᾶ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀντεπίθεσιν τῆς Βουλγαρίας μὲ μίαν ἔντασιν τῆς προπαγάνδας του περὶ ὑπάρξεως «σλαβομακεδονικοῦ» ἔθνους, τοῦ ὁποίου τμήματα εὑρίσκονται ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ «μακεδονικοῦ κράτους» τῶν Σκοπίων, καταπιεζόμενα, κατὰ τοὺς γιουγκοσλαβικοὺς ἰσχυρισμούς, ἀπὸ τοὺς βουλγάρους καὶ Ἕλληνας ἐθνικιστάς.

Γιουγκοσλαβικαὶ «μακεδονικαὶ» ὀργανώσεις

Τὸ Κ.Κ. τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ ἡ κυβέρνησις τῶν Σκοπίων, μιμούμενοι τοὺς Βουλγάρους, δὲν ὑστέρησαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς προπαγάνδας των εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διὰ τῆς ἱδρύσεως διαφόρων «μακεδονικῶν» ὀργανώσεων, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐκ τῆς σερβικῆς Μακεδονίας μετανάσται εἶναι ὀλίγοι. Τὸ ἐπιτελεῖον τῆς προπαγανδιστικῆς δραστηριότητος τῶν Σκοπίων, εἶναι τὸ «Κέντρον τῶν Μεταναστῶν τῆς Μακεδονίας», γνωστὸν ὡς «Ματίτσα», ἱδρυθὲν τὸ 1954.

Ἡ «Ματίτσα», ἐδημιούργησεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀρκετὰ παραρτήματα, ὑπὸ τὴν μορφὴν «Πρακτορείων Ταξειδίων».

Τὰ «Πρακτορεῖα» αὐτὰ διανέμουν ποικίλον προπαγανδιστικὸν ὑλικόν, διὰ τοῦ ὁποίου διαφημίζονται τὰ ἐπιτεύγματα καὶ τὰ ἐπιτελούμενα ἔργα εἰς τὴν δῆθεν «Δημοκρατίαν» τῶν Σκοπίων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πεισθοῦν οἱ Βουλγαρομακεδόνες ὅτι ἡ λύσις τοῦ μακεδονικοῦ ζητήματος δίδεται, πρακτικῶς, ἀπὸ τὴν Γιουγκο-

σλαβίαν. Εἰς τὴν προπαγάνδα της ἡ «Ματίτσα» συναντᾶ τὴν ἀντίδρασιν τῶν «Μ.Π.Ο.», οἱ ἡγέται τῶν ὁποίων ὁμιλοῦν πλέον περὶ «Βουλγαρομακεδόνων» καὶ δὲν δέχονται τὰς θεωρίας περὶ ἀνεξαρτήτου «μακεδονικῆς» ἐθνότητος.

Ἑτέρα ὀργάνωσις, τελοῦσα ὑπὸ τὴν γιουγκοσλαβικὴν ἐπιρροὴν τῆς «Ματίτσα», εἶναι ἡ «Ἡνωμένη Ἐπιτροπὴ Ἀμερικανῶν Νοτιοσλαβικῆς καταγωγῆς», ἑδρεύουσα εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην. Ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ ἐκδίδει περιοδικόν, τὴν «Νοτιοσλαβικὴν—Ἀμερικανικὴν Ἐπιθεώρησιν», προπαγανδίζει τὸ «μακεδονικὸν» κράτος τῶν Σκοπίων καὶ ὑπεραμύνεται γενικῶς τῶν γιουγκοσλαβικῶν συμφερόντων.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνωτέρω ὀργάνωσιν, δρᾶ εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην καὶ τὸ «Συμβούλιον Ἀμερικανῶν Σλάβων», τὸ ὁποῖον διακηρύσσει ὅτι ἐπιδίωξίς του εἶναι ἡ σύσφιγξις τῶν σχέσεων μετὰ τῶν ἐν Ἀμερικῇ διαβιούντων Σλάβων. Τὸ «Συμβούλιον» αὐτὸ ὑφίσταται σαφῶς τὴν γιουγκοσλαβικὴν ἐπιρροὴν καὶ ὑπέβαλε μάλιστα διαμαρτυρίαν εἰς τὸν Ο.Η.Ε., διὰ τὰς συνθήκας διαβιώσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι Σλαβοφώνων, τοὺς ὁποίους ἐχαρακτήρισεν ὡς «Μακεδόνες !»

Ἡ μεγαλυτέρα γιουγκοσλαβικὴ-μακεδονικὴ ὀργάνωσις τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι ἡ«Μακεδονο-Αὐστραλιανὴ Λαϊκὴ Ἕνωσις» (Μ.Α.Λ.Ε.), ἡ ὁποία διατηρεῖ παραρτήματα εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Αὐστραλίας ὅπως: τὸ «Iskpa» εἰς τὴν Μελβούρνην, τὸ «Balkan Male» εἰς τὸ Νιουκάστλ, τὸ «Male» εἰς τὸ Φόρντεν καὶ τὴν «Εὔθυμη Μακεδονία» εἰς τὸ Σίδνεϋ. Ἀρχικῶς ἡ Μ.Α.Λ.Ε. ἐτέλει ὑπὸ βουλγαρικὴν ἐπιρροήν, ἀλλὰ ἀπὸ διετίας περίπου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν γιουγκοσλαβικὴν «Ματίτσα» καὶ ἐργάζεται ὑπὲρ τῶν Σκοπίων, ἐκδίδουσα καὶ δύο ἐφημερίδας, τὴν μίαν εἰς τὴν Μελβούρνην καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὸ Σίδνεϋ. Λόγῳ αὐτῆς τῆς θέσεώς της, ἡ Μ.Α.Λ.Ε. εὑρίσκεται πλέον εἰς ἀνοικτὴν ῥῆξιν καὶ μὲ τὴν ἐν Αὐστραλίᾳ βουλγαρομακεδονικὴν ὀργάνωσιν «Π.Ο.Π.Ο.».

Τέλος, εἰς τὸ Ὀντάριο τοῦ Καναδᾶ δρᾶ τὸ «Ἐθνικὸν Κομιτᾶτον τοῦ Μακεδονικοῦ Συνδέσμου Νεολαίας τοῦ Καναδᾶ», τελοῦν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς κυβερνήσεως τῶν Σκοπίων. Τὸ «Κομιτᾶτον», παρὰ τὰς καταβαλλομένας προσπαθείας τῶν ἱδρυτῶν καὶ χρηματοδοτῶν του, παραμένει μία ὀλιγομελὴς ὀργάνωσις, ἐμφανίζουσα κυρίως περὶ τὰ δέκα μέλη της, καταγόμενα ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ χωρία Μπούφι καὶ Ἁγία Παρασκευὴ τοῦ νομοῦ Φλωρίνης. Εἰς τὴν ὑπ' αὐτο ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Ὁ Μακεδὼν τοῦ Καν. δᾶ», προπαγανδίζεται ὁ σωβινιστικὸς ἐπεκτατισμὸς τῶν Σκοπίων.

Συμπεράσματα

1. Ἡ ἀνακίνησις τοῦ λεγομένου «μακεδονικοῦ ζητήματος» ὁριστικῶς διευθετηθέντος διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν, ὀφείλεται εἰς τὸν διεθνῆ κομμουνισμόν, ὁ ὁποῖος τὸ ἔθεσεν ἐπὶ ἐντελῶς σωβινιστικῶν καὶ ἰμπεριαλιστικῶν βάσεων, μὲ τὰς ἀπὸ τεσσαρακονταετίας ἀποφάσεις τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς, τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τῶν Κ.Κ. Βουλγαρίας καὶ Ἑλλάδος. Ἡ Γιουγκοσλαβία (καὶ τὸ Κ.Κ. της) μέχρι τὸ 1944 ἀντετάχθη εἰς αὐτὴν τὴν ἀνακίνησιν.

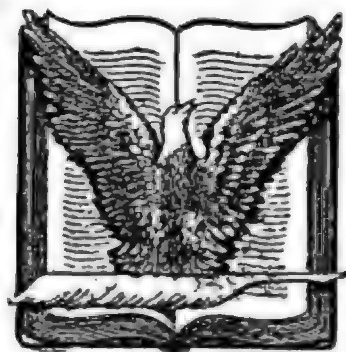
2. Ἡ Γιουγκοσλαβία, μετὰ τὴν εἰς αὐτὴν ἐπικράτησιν τοῦ κομμουνισμοῦ, ἐξέφρασε μέχρι καὶ τοῦ 1948—ἔτους τῆς ῥήξεως Βελιγραδίου-Μόσχας—τὴν βαλκανικὴν ἰμπεριαλιστικὴν πολιτικὴν τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καὶ ὑπεκατέστησε τὴν Βουλγαρίαν εἰς τὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπεκτατικὸν ῥόλον της, θέτουσα καὶ τὸ «μακεδονικὸν» πρὸς ἴδιον πλέον ὄφελος.

3. Ἡ Ἵδρυσις τῆς «Ὁμοσπόνδου Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας» δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς ἐθνολογικὰ δεδομένα, ἐφ' ὅσον ἡ ὕπαρξις μακεδονικῆς ἐθνότητος δὲν ὑποστηρίζεται πλέον οὔτε ἀπὸ τοὺς ἀρχικοὺς ἐφευρέτας της, δηλ. τοὺς Βουλγάρους. Σκοπὸς τῆς ἱδρύσεώς της ἦτο ἡ ἱκανοποίησις ἑνὸς νέου σερβικοῦ μεγαλοϊδεατισμοῦ ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ κομμουνισμοῦ.

4. Ἡ μακεδονικὴ προπαγάνδα τῶν Σκοπίων δηλητηριάζει τὰς ἑλληνογιουγκοσλαβικὰς σχέσεις, ἡ διατήρησις καὶ ἀνάπτυξις τῶν ὁποίων εἶναι συμφέρουσα περισσότερον εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, ἀντιμετωπίζουσαν, παρὰ τὴν ἑκάστοτε ἀλλαγὴν τακτικῆς, τὴν αὐξομειουμένην ἀλλὰ πάντοτε ὑφισταμένην πίεσιν τοῦ σοβιετικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ.

5. Τὸ Κ.Κ.Ε. διετέλεσε δουλικὸν ὄργανον καὶ τῆς γιουγκοσλαβικῆς πολιτικῆς διὰ τὴν ἀπόσπασιν τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας, δεχθὲν νὰ συγκροτήσῃ κατὰ τὴν κατοχὴν ἰδιαιτέραν «σλαβομακεδονικὴν» ταξιαρχίαν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ ἀργότερον νὰ ἐντάξῃ εἰς τὰς συμμορίας τὰ 14 χιλ. «Σλαβομακεδόνας».

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΑΝΣΛΑΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

Ὑπὸ Θ. ΒΟΥΔΙΚΛΑΡΗ, ἀντ/χου Πυρ/κοῦ ἐ.ἀ.

Συμφώνως πρὸς θεμελιώδεις ἀπαιτήσεις τῆς Γεωπολιτικῆς, κάθε Κράτος, ἀφοῦ ἐκτείνεται εἰς χῶρον, καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον, πρέπει νὰ ἔχῃ: Ἐπαρκῆ ἐδαφικὴν ἔκτασιν, Ἰσχυρὰν ἐδαφικὴν συνοχήν, Ἐλευθερίαν κινήσεως εἰς τὴν ἐδαφικήν του ἔκτασιν.

Συμφώνως πρὸς θεμελιώδη Ἐθνικιστικὴν πολιτικήν, κάθε Κράτος θέλει: Νὰ διατηρήσῃ τὴν Ἐδαφικήν του ἀκεραιότητα, νὰ προωθήσῃ τὴν Πολιτικὴν—Οἰκονομικὴν καὶ Κοινωνικήν του εὐημερίαν.

Αἱ ὀλίγαι αὐταὶ γραμμαὶ θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξηγήσουν τὰς σχέσεις μεταξὺ Ρωσίας ἀφ' ἑνὸς καὶ Ἀμερικῆς κυρίως καὶ τοῦ ὑπολοίπου ἐλευθέρου Κόσμου ἀφ' ἑτέρου.

Ἡ θέσις ὅμως ἑνὸς Ἔθνους εἰς τὸν Κόσμον, δὲν καθορίζεται μόνον ἀπὸ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν δύναμίν του γενικῶς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς προθέσεις του. Ἀφοῦ εἰς τὴν μεταπολεμικὴν ἀναστάτωσιν, ἡ Ρωσσία ἐμφανίζεται ὡς ὁ θορυβωδέστερος ἀπαιτητής...θὰ μοῦ συγχωρεθῇ μία γενικὴ ἀνασκόπησις τῶν Ρωσσικῶν βλέψεων.

«Διάσπασις τοῦ θαλασσίου ἀποκλεισμοῦ καὶ διέξοδος πρὸς μέγαν λιμένα». Ἰδοὺ ἡ ἀπὸ αἰώνων ἑνότης τῆς Ρωσσικῆς πολιτικῆς. Θέλει δηλαδὴ ἡ Ρωσσία νὰ ἔχῃ διέξοδον πρὸς ἀνοικτὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ ὁ μὲν αἰγιαλὸς τῆς Λευκῆς θαλάσσης εἶναι ἀποκεκλεισμένος τοὺς περισσοτέρους μῆνας τοῦ ἔτους ἀπὸ τοὺς πάγους. Τὸ Βλαδιβοστὸκ (πρὸς τὴν Ἰαπωνικὴν θάλασσαν) ἀφ' ἑνὸς εἶναι πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὸ Κέντρον, ἀφ' ἑτέρου τὰς κλεῖδας του τὰς κρατοῦσε μέχρι χθὲς ἡ Ἰαπωνία καὶ τὰς παράδωσεν εἰς τὴν Ἀμερικήν. Αἱ κλεῖδες πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν θάλασσαν (Βαλτικὴν Μαύρην), πρὸς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν (Μπεντὲρ Ἀμπὰς—Περσικὸς Κόλπος), αἱ κλεῖδες λέγω ὅλων αὐτῶν τῶν θαλασσῶν εὑρίσκονται εἰς ἰσχυρὰς ξένας χεῖρας (κυρίως Ἀγγλίας). Δὲν απομένει πλέον παρὰ ἡ Μεσόγειος θάλασσα. Πρὸς τὴν θάλασσαν ταύτην θέλει νὰ ἐξέλθῃ ἡ Ρωσσία διὰ τῆς Τεργέστης, Αὐλῶνος, Θεσσαλονίκης (μέσῳ τῶν δορυφόρων), διὰ τοῦ Περσικοῦ κόλπου (μέσῳ τοῦ Περσικοῦ ἐδάφους), διὰ τῆς Ἀλεξανδρέττας (μέσῳ τῆς Νοτίου Τουρκίας), διὰ τῶν Δαρδανελλίων (διὰ νὰ ἔχῃ ἀπ' εὐθείας διέξοδον). Τί καὶ ἂν φράσσεται ἡ θάλασσα αὐτὴ εἰς τὸ Γιβραλτὰρ καὶ τὸ Σουέζ; Αἱ δυνατότητες

τῆς Ἀεροπλοΐας ἐξουδετεροῦσι τὴν ἰσχὺν τῶν δύο πυλῶν, ἐνῶ ἐλέγχουσι τὰ πετρέλαια τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ ἐπιβλέπουσι τὴν ἐγγὺς Ἀνατολήν.....Ἰδοὺ ἡ σημασία ἐκείνου τὸ ὁποῖον πρὸ ἑξήκοντα ἐτῶν ἔλεγον οἱ Ρῶσσοι πολιτικοί, ὅτι δηλαδὴ «ἡ πρὸς Νότον προώθησις τῆς Ρωσσίας εἶναι ἀνάγκη Πολιτική, Οἰκονομική, Ἱστορική...» Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτων, ἡ Ἱστορία διδάσκει καὶ ἡ Ρωσσία γνωρίζει καλῶς ὅτι: κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐκεῖνος ποὺ εἶχε τὴν Μεσόγειον, τὴν κοιτίδα ταύτην τοῦ πολιτισμοῦ, εἶχε καὶ τὴν Κοσμοκρατορίαν, ἐνῶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ὅσοι ξεκίνησαν διὰ τὴν Κοσμοκρατορίαν ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Μεσογείου ξεκίνησαν καὶ ἔχασαν τὴν Μεσόγειον πρῶτον πρὶν χάσουν τὴν Κοσμοκρατορίαν. Μὲ δύο λέξεις δηλαδή, ἡ Ρωσσία γνωρίζει ὅτι, ἡ Μεσόγειος ὑπῆρξε τὸ λίκνον καὶ τὸ σάβανον τῶν Κοσμοκρατοριῶν... (Μέγας Ναπολέων — Χίτλερ). Τοῦτο ὅμως τὸ γνωρίζει καλῶς καὶ ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἡ Ἀγγλία...αἱ ὁποῖαι—ὡς Θαλάσσιαι Δυνάμεις—γνωρίζουσιν ἀκόμη ὅτι: μία θαλασσία δύναμις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τρεῖς κυρίως παράγοντας: ὕπαρξιν στόλου, διατήρησιν ἰσχυρῶν βάσεων, κατοχὴν νευραλγικῶν σημείων καὶ θαλασσίων χώρων.

Προσθέτω τέλος ὅτι: ὁ κύριος τῆς Μεσογείου δύναται νὰ ὀργανώσῃ εὐχερῶς Εὐρώπην—Ἀσίαν—Ἀφρικὴν εἰς ἕνα συμπαγῆ συνασπισμόν, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐπιβάλῃ τοὺς νόμους καὶ τὰς θελήσεις του εἰς ὁλόκληρον τὸν Κόσμον. Ἀποτελεῖ ἀκόμη ἡ Μεσόγειος ὄχι μόνον τὸ κλειδὶ τῆς Παγκοσμίου Στρατηγικῆς ἀλλὰ καὶ τὴν ὁδὸν ἡ ὁποία φέρει ἀμέσως εἰς τὰ ζωτικὰ κέντρα τῆς Ρωσσίας (Οὐκρανικὸς σιτοβολών, πετρελαιοπηγαὶ Καυκάσου), οὖσα σχεδὸν τὸ ὑπογάστριόν της. Ἐὰν σκεφθῶμεν ὅτι, τὴν σημερινὴν ἰδία ἐποχὴν τοῦ ἀεροπλάνου, ἐξέρχεται εἰς τὴν Μεσόγειον «ἀληθῶς» ὁ κύριος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Νήσων της, θὰ ἀντιληφθῶμεν διατί τὸ ἀρχαιότερον, ἰσχυρότερον καὶ ὡραιότερον ὄνειρον τῶν Ρώσσων εἶναι ἡ κατάκτησις τῆς Ἑλλάδος μας. Ἂς μὴ αὐταπατώμεθα, αἱ ἀτομικαὶ βόμβαι καὶ οἱ ἐναέριοι πύραυλοι, ἂν δὲν καθιστῶσιν ἀπολύτως ἀναγκαίας τὰς γραμμὰς Μαζινό, ἐν τούτοις, δὲν ἐξεμηδένισαν τὴν ἀξίαν τῶν «κλασσικῶν ὅπλων» (ἄς μοι συγχωρεθῇ ὁ ὅρος) καὶ τὴν Στρατηγικὴν σημασίαν ὡρισμένων περιοχῶν τῆς Ὑδρογείου. Ἰδοὺ διατί ὁ Βρεττανικὸς Λέων καὶ ἡ Ρωσσικὴ Ἄρκτος συναντῶνται ἀπὸ αἰώνων στὰ γαλανὰ τῆς Μεσογείου νερά, ἐσχάτως δὲ ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὰ καὶ ὁ Ἀμερικανικὸς Ἀετός.

Μετὰ τὴν βραχεῖαν ταύτην εἰσαγωγὴν καὶ ἀφοῦ ὑπενθυμίσω εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου ὅτι: ἡ ψυχὴ τῶν Λαῶν μένει πάντοτε ἡ ἀρχικὴ αἰτία τῶν Ἱστορικῶν γεγονότων καὶ κάθε Λαὸς ἐμφανίζεται εἰς τὸν Διεθνῆ Στίβον μὲ τὴν προαιωνίαν φυσιογνωμίαν του, εἰσέρχομαι εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ «Πανσλαβικοῦ ζητήματος» εἰς γενικωτάτας γραμμάς, ἵνα γίνῃ ἀντιληπτὸν ποῖον πρόσωπον κρύπτεται ὄπισθεν τοῦ προσωπείου τοῦ προασπιστοῦ τῆς Φυλῆς, καὶ ἵνα ριφθῇ ὀλίγον φῶς εἰς τὰ βαθύτερα αἴτια τῆς ἐν ἐξελίξει Διεθνοῦς ἀναταραχῆς.

«Πάντες οἱ μικροὶ Σλαβικοὶ ρύακες πρέπει νὰ χύνωνται εἰς Ρωσσικὴν θάλασσαν», λέγει ὁ Ρῶσσος ποιητὴς Πούσκιν. Διὰ τὸ καμουφλάρισμα δηλ. τῶν κατακτητικῶν βλέψεων τῆς Ρωσσίας ἐρρίφθη ἐν ὑπέροχον σύνθημα. Πρόκειται περὶ ἐλατηρίου ἰδεώδους, τὸ ὁποῖον ἀπέρρευσεν ἀπὸ τὴν ἀχανῆ φύσιν τῆς Ρωσσικῆς λαϊκῆς ψυχῆς.

Τὸ ἐλατήριον τοῦτο εἶναι φανταστικὸν καὶ ἀπέραντον, ὅπως ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ Ρωσσικὴ στέππα ὅταν ὑπεράνω αὐτῆς αἰωρῆται ἡ φθινοπωρινὴ ὀμίχλη...Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ἑνὸς ἀμέτρου Ἐθνικισμοῦ, γνωστοῦ εἰς τὸν πολὺν κόσμον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πανσλαβισμός», μαλον... διὰ τὸν ἁπλοϊκὸν Ρῶσσον ἡ «Μεγάλη Σλαβικὴ Ἰδέα» σημαίνει ὅτι: «ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους θὰ εὕρῃ ὁ δυστυχῶν τὴν εὐτυχίαν, ὁ πτωχὸς τὸν πλοῦτον, ὁ καταπεπονημένος τὴν ἀνάπαυσιν...»

Μὲ ἄλλας λέξεις, ἡ Ρωσσία κηρύσσεται, χ... τῆς φυλῆς, ἀλληλέγγυος πρὸς τὰ μικρὰ καὶ ... κρὰν εὑρισκόμενα Σλαβικὰ Κράτη, τὰ ὁποῖα ... μεγάλη δῆθεν καὶ φιλόστοργος!!! μήτηρ ... νὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους της...

Πρὸ δέκα περίπου αἰώνων ἠδύνατο νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς αἴσθημα μικρᾶς οἰκειότητος μεταξὺ Σλαβικῶν Λαῶν, ὅταν αἱ σπουδαιότεραι Κράτη αὐτῶν ὀργανώσεις ἐξετείνοντο δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα καὶ ἐπὶ τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου. Πρῶτος ἀπόστολος τῆς Ἑνώσεως τῶν Σλαβικῶν Λαῶν θεωρεῖται ὁ Ρῶσσος χρονογράφος Νέστωρ (1050—1116 μ. Χ.), ὅστις μονα... ἀπὸ ἡλικίας 17 ἐτῶν εἰς τὴν μονὴν Πετσε... τοῦ Κιέβου ἔγραψε τοὺς «Βίους τῶν Πατέρων» καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἀποδίδεται καὶ τὸ «Ρωσσικὸν χρονικόν», τὸ πρῶτον δηλαδὴ μνημεῖον ... Ρωσσικῆς Ἱστοριογραφίας. Ὁ Νέστωρ ... ρίσθη ὅτι, οἱ Σλάβοι εἶναι μία τῶν ἑβδομήκοντα φυλῶν τῶν καταγομένων ἐκ τοῦ Ἰάφεθ (τρίτου μετὰ τὸν Σὴμ καὶ Χάμ, υἱοῦ τοῦ Νῶε), ὁ ... κατόπιν τῆς πατρικῆς του εὐχῆς ἐκυρία... τοῦ κόσμου καὶ ἐγένετο γενάρχης Ἐθνῶν, ... Σλάβοι αὐτοὶ ἔλαβον κατόπιν διάφορα ὀνόματα.

Τὸν 17ον αἰῶνα ἐμφανίζεται ὁ Κροάτης ... Κρίζανιτς ὡς μεταρρυθμιστής, ἀλλὰ ματαίως.

Τὸν 18ον αἰῶνα, ἐπὶ Τσάρου Ἀλεξάνδρου Α' ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν Ρώσσων Μπρο... καὶ Καραζὶν οἱ Νότιοι Σλάβοι, οἱ ὁποῖοι ... σθέντες εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην ἐπίστευσαν ὅτι συνδέονται διὰ δευτέρου βαθμοῦ συγγενείας μὲ τοὺς Ρώσσους καὶ ὅτι ἦτο δυνατὴ ... Σλαβικὴ συμμαχία ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ρωσσίας. Ἡ Ἰδέα αὐτὴ ἔρριψε ρίζας καὶ ἐντὸς τῆς Ρωσσίας, ἡ δὲ «Ἑταιρεία τῶν Ἡνωμένων Σλάβων» ... πόνησεν ἐκτενῆ περὶ τῆς συμμαχίας σχέδια.

Ἡ Ἑταιρεία αὐτὴ ἀναμιχθεῖσα εἰς ... στατικὰ κινήματα διελύθη ὑπὸ τοῦ Τσάρου ... κολάου τοῦ Α', παρέλυσε δὲ ταυτοχρόνως ὁλόκληρος ἡ ὡς ἄνω κίνησις. Ἀπὸ τῆς ... σεως τῆς «Ἑταιρείας τῶν Ἡνωμένων Σλάβων»

κέντρον τῆς Πανσλαβικῆς Ἰδέας καθίσταται ἡ Βοημία.

Τὸ 1830 ἐμφανίζονται ὡς πρόδρομοι τῆς Πανσλαβικῆς Ἰδέας οἱ: Σάφαρσικ καὶ Γιόχαν Κόλαρ. Ὁ πρῶτος τούτων, διὰ τῶν ἐργασιῶν του «Σλαβικαὶ ἀρχαιότητες» καὶ «Σλαβικὴ ἐθνογραφία», ἐζήτησε νὰ καταστήσῃ γνωστὴν τὴν φυλὴν μὲ τοὺς ἀρχαίους αὐτῆς προγόνους καὶ τὴν νεωτέραν τεραστίαν ἐδαφικὴν αὐτῆς ἐξάπλωσιν καὶ νὰ ἐνισχύσῃ εἰς τοὺς Σλάβους συναίσθημά τι αὐτοσυνειδησίας. Ὁ δεύτερος ἤσκησε μεγαλυτέραν τοῦ πρώτου ἐπίδρασιν καὶ διὰ τῆς ἐργασίας του «ἡ Σλαβικὴ ἀμοιβαιότης» ἐκήρυξε τὸ 1837 τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Πανσλαβισμοῦ, τὸ ὁποῖον εὗρεν ἐνθουσιώδεις ὀπαδοὺς εἰς ὅσας χώρας ἦτο διαδεδομένη ἡ φυλή. Αἱ ἰδέαι αὗται ἔφθασαν μέχρι Ρωσσίας καὶ προσέλαβον διὰ τοῦ Πογκρτίν, ἐν ἔτει 1840, ἰδιάζουσαν Ρωσσικὴν καὶ ὀρθόδοξον ἀπόχρωσιν, στρέφονται δὲ τότε κυρίως κατὰ τῆς Αὐστρίας.

Ὁ ποιητὴς Κομγιάκωφ ἔδωσε εἰς τὰς ἰδέας αὐτὰς μεγαλύτερον βάθος καὶ ἐκήρυξε τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τῆς Ρωσσίας σχετικῶς μὲ τὴν ἀποστολὴν τῆς Εὐρώπης...Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην (ἐποχὴ τῶν Σλαβοφίλων) ἡ ὅλη κίνησις προσέλαβεν ἰδεαλιστικὸν—φιλοσοφικὸν χαρακτῆρα, χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ παρακωλύσῃ τὴν ταυτόχρονον ἐμφάνισιν τῆς Ἰδέας «Ρωσσικῆς Παγκοσμίου Κυριαρχίας» ἐναντίον τῆς ὁποίας ἐσημειώθη ἰσχυρὰ ἀντίδρασις ἐν Βοημίᾳ. Τὸ 1848 ὁ Χάβλιτσεκ, ἐκπρόσωπος τῆς ἀντιδράσεως ταύτης, ἐκήρυξεν ὅτι ἡ «Αὐστροουγγρικὴ Μοναρχία ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν ἐγγύησιν πρὸς διατήρησιν τῆς φυλῆς καὶ τῆς Ἰλλυρικῆς Ἐθνότητος». Ἀντιτάσσεται δηλαδὴ πρώτη ἡ Αὐστροουγγαρία πρὸς τὴν Μεγάλην Ρωσσικὴν Ἰδέαν. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐμφανίζεται πρὸ τῆς Εὐρώπης ἡ «Πανσλαβικὴ Κοινότης» καὶ συνέρχεται εἰς Πράγαν ἡ Πρώτη Πανσλαβικὴ Σύνοδος, μὲ σκοπὸν νὰ ἐξεύρῃ τὴν μορφὴν τὴν ὁποίαν θὰ προσελάμβανε ἡ Ἐθνικὴ Ἕνωσις τῶν Σλάβων.

Ἀπὸ τὴν Συνέλευσιν ὅμως ταύτην ἀπουσιάζον οἱ Ρῶσσοι κατὰ ρητὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Τσάρου. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου διεπνέοντο ὑπὸ Αὐστρο-Σλαβικοῦ πνεύματος, «Ὁμοσπονδία τῶν Σλαβικῶν Λαῶν ἐπὶ αὐτοτελοῦς βάσεως». Κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον ὅμως ἡ Αὐστρία δὲν ὑπεστήριξε τὴν Ρωσσίαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ Πανσλαβικὴ κίνησις λαμβάνει χαρακτῆρα πολιτικόν. Τοὺς Σλαβοφίλους διαδέχονται οἱ Πανσλαβισταί.

Τὸ 1858 συγκροτεῖται εἰς Μόσχαν «Σλαβικὴ εὐεργετικὴ Ἐπιτροπὴ» καὶ ὁ Κράτκωβ ἡγεῖται σταυροφορίας μὲ σκοπὸν νὰ συμπεριλάβῃ τοὺς Σλάβους, ὑπὸ τὴν Ρωσσικὴν ἡγεσίαν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ μία μικρὰ παρένθεσις, ἡ ὁποία ἀφ' ἑνὸς ἐνδιαφέρει ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἀμέσως, καὶ ἀφ' ἑτέρου προδίδει ὅτι αἱ Ρωσσικαὶ ἐδαφικαὶ βλέψεις τῆς σήμερον δὲν διαφέρουσιν ἀπολύτως ἀπὸ τὰς πρὸ δύο αἰώνων σχετικὰς Ρωσσικὰς βλέψεις. Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Κιουτσοὺκ - Καϊναρτζῆ (10/21 Ἰουλίου 1774) ἡ Ρωσσία ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα προστασίας ὅλων τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς τότε Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ τῆς ἐπέτρεπε μὲ τὸ ράσον!!! νὰ ἐπεμβαίνῃ καὶ ἐπιβλέπῃ ὅλην τὴν Βαλκανικὴν καὶ μέσην Ἀνατολὴν ἰδιαιτέρως δὲ τὴν Παλαιστίνην. Τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο ἐνδιαφέρον, μεταβληθὲν εἰς πολιτικὸν μὲ στόχον τὴν Μέσην Ἀνατολὴν γενικῶς, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον (1854—1856). Κατὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν ἡ Ρωσσία ἀντιμετώπισε τὰς Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, Τουρκίαν καὶ ἡττήθη στρατιωτικῶς καὶ διπλωματικῶς (συνθήκη Παρισίων 18/30 Μαρτίου 1856), καὶ περιωρίσθη ἀντὶ τῆς προστασίας ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων εἰς τὴν προστασίαν μόνον τῶν Σλάβων τῆς Τουρκίας. Ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐποχῆς ὁ Ρῶσσος κληρικὸς Οὐσπένσκυ, εἰσηγητὴς τοῦ Ἐθνοφυλετισμοῦ, ὁ ὁποῖος συνετάραξεν ὁλόκληρον τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ 19ου αἰῶνος, ἀγωνίζεται νὰ ἐκτοπίσῃ τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῶν ὀρθοδόξων Πατριαρχείων, διότι, μόνον ἡ ἐξουδετέρωσις τῶν Ἑλλήνων θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἀπόλυτον Ρωσσικὴν πολιτικὴν ἐπικράτησιν εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ἐν Μόσχᾳ τότε Πανσλαβικὴ ὀργάνωσις «Σλαβικὴ ἀγαθοεργὸς Ἑταιρεία», διὰ τῆς παραφυάδος της «Παλαιστίνειος Ἑταιρεία» διεξήγαγε σφοδρὰν ἀνθελληνικὴν δρᾶσιν, θρησκευτικὴν κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν πολιτικὴν κατὰ τὸ βάθος. Καὶ ὅμως ἀπὸ τὴν τρομερὰν ταύτην καὶ ἄνισον πάλην ὁ Ἑλληνισμὸς ἐξῆλθε νικητής. Ἡ τελευταία ὅθεν κεκαλυμμένη ἢ ἀκάλυπτος ἐμφάνισις τῆς Ρωσσίας εἰς τὴν Ἀραβο-Ἑβραϊκὴν κονίστραν ἐν Παλαιστίνῃ, εἰς Αἴγυπτον, Ἰράκ, κ.λ.π. οὔτε δυσεξήγητος εἶναι οὔτε νὰ μᾶς ξενίζῃ πρέπει. Θὰ πρέπει νὰ προσθέσω ἀκόμη ὅτι, ἀπὸ τοῦ 1930 ἡ Ρωσσικὴ πολιτικὴ ἤλλαξε τακτικὴν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν (μὲ σκοπὸν βέβαια νὰ προσεταιρισθῇ καὶ τὰ θυμοειδῆ Ἀραβικὰ φῦλα) καὶ διέταξε τὸν Σουλτάνωφ (ἀρχηγὸν τοῦ Σοβιετικοῦ δικτύου εἰς ὅλην τὴν Ἐγγὺς καὶ Μέσην Ἀνατολὴν) νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν Σοβιετικὴν ἐπιρροὴν εἰς τὸν Ἰσλαμικὸν καὶ Ἀραβικὸν κόσμον, ἐνθυμούμενος τὴν δήλωσιν τοῦ Γερμανοῦ Γκόρμπα (κακότυχου μιμητοῦ τοῦ Λώρενς τοῦ Ἀραβικοῦ) καθ' ἣν τὸ Κοράνιον εἶναι μία μεγάλη δύναμις, καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἀντιισλαμικὴν ἐκστρατείαν.

Μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην παρένθεσιν ἐπανέρχομαι. Τὸ 1867, κατόπιν ὑποκινήσεως τῆς Ρωσσικῆς Κυβερνήσεως, συνέρχεται εἰς Μόσχαν νέα σχετικὴ σύνοδος. ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπουσιάζουν οἱ Πολωνοί, συντετριμμένοι διὰ τὴν καταστολὴν τοῦ ἐπαναστατικοῦ αὐτῶν κινήματος (1863) ὑπὸ τῆς Ρωσσίας. Οἱ παρόντες Τσέχοι διαδηλώνουν τὴν συμπάθειάν των πρὸς τοὺς Πολωνούς. Ἡ σύνοδος τέλος διαλύεται ἀφ' ἑνὸς λόγῳ ἀσυμφωνίας τῶν συγκροτούντων ταύτην καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι οἱ Ρῶσσοι ἔρριψαν τὴν ἰδέαν ὅπως ἐν τῇ Ἑνώσει τῶν Σλάβων ἐπικρατήσῃ ἡ Γλῶσσα καὶ ἡ Θρησκεία αὐτῶν. Τότε ἀκριβῶς ἐγένοντο ἀντιληπταὶ πολιτικαὶ ἀνεπίσημοι τάσεις,

σκοποῦσαι νὰ μεταβάλουν τὸν «Πανσλαβισμὸν» εἰς «Πανρωσσισμόν». Μὲ τὰς ἰδέας αὐτὰς ὁ στρατηγὸς Φερεντέζεφ τὸ 1863, εἰς τὴν μελέτην του «στρατιωτικὴ δύναμις καὶ πολιτικὴ τῆς Ρωσσίας», θεωρεῖ τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα ὡς Σλαβικὸν ζήτημα καὶ θέτει πρὸ τῆς Ρωσσικῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τὸ δίλημμα « ἢ νὰ ἀποσυρθῇ μέχρι τοῦ Δνειπέρου ἢ νὰ προχωρήσῃ μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

Φαίνεται ὅτι πρὸς τὴν δευτέραν λύσιν ἔχουσι προσανατολισθῆ αἱ Ρωσσικαὶ ἀπόψεις ἀπὸ τοῦ 1944, ὅτε ἐν Ἀμερικῇ ὁ Λιτβίνωφ ἀνεμνήσθη τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης....Σήμερον χωρὶς ἀμφιβολίαν τὴν θάλασσαν ταύτην ἀτενίζει ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἀπὸ τὴν ξηρὰν τῆς Βαλκανικῆς... Τὸ 1871 ὁ Ντανιλέβσκυ εἰς τὸ βιβλίον του «Ρωσσία καὶ Εὐρώπη» ἐξήγγειλε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Ρωσσικῆς πολιτικῆς μὲ θριαμβεύουσαν ἰδέαν τὴν Ἰδέαν τῆς Φυλῆς. Βάσει τῶν ἰδεῶν τοῦ Ντανιλέβσκυ ἡ Ρωσσία αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποστηρίξῃ «τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ...», κατὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον τοῦ 1876.

Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Ἁγίου Στεφάνου σκοπεῖται ἡ καταστροφὴ τῆς Τουρκίας. Κατὰ τὸ Συνέδριον ὅμως τοῦ Βερολίνου ἡ Ρωσσία ἡττήθη, καὶ συνῆλθεν ἐκ τῆς Πανσλαβικῆς μέθης, τὸ δὲ μέχρι τότε μῖσος της κατὰ τῆς Αὐστρίας στρέφεται ἐναντίον τῆς Γερμανίας.Τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἀκούονται καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ρωσσίᾳ μεμονωμέναι φωναὶ κατὰ τῆς Ρωσσικῆς ταύτης πολιτικῆς.

Τὴν αὐτὴν ὅμως ἐποχὴν (1878) ὁ Ρῶσσος φιλόσοφος Ντοστογιέφσκι (καταγόμενος ἀπὸ τὴν ὀνομαστὴν κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον Σταράγια Ροῦσαν) εἶναι μέλος τοῦ «Σλαβικοῦ Κομιτάτου» τὸ ὁποῖον βραδύτερον μετωνομάσθη «Σλαβικὴ Ἑταιρεία». Τὸ 1880 γίνεται ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρείας ταύτης καὶ βραδύτερον ἡ ψυχή της.

Ὅταν ἐκηρύχθη ὁ Ρωσσο-Τουρκικὸς πόλεμος, ὁ Ντοστογιέφσκι γράφει εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του «... τὸ χρυσὸ κέρας καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις θὰ εἶναι ὅλα δικά μας... Ἡ Κωνσταντινούπολις θὰ γίνῃ τὸ Κέντρον τοῦ Πανσλαβισμοῦ...». Βραδύτερον κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημείου τοῦ ποιητοῦ Ποῦσκιν στὴν Μόσχα ἐξεφώνησεν (ὁ Ντοστογιέφσκι), λόγον ἐκ μέρους τῶν Σλαβοφίλων ὁ ὁποῖος ἐχαρακτηρίσθη ὡς μεγαλοφυής!!! ἀλλ' ὁ ὁποῖος ἐπρόδιδεν ἕνα «σωβινισμὸ ἀρρωστιάρικο», μπορεῖ νὰ πῇ κανείς.

Τὸ 1888 ὁ φιλόσοφος Σολιβιέβ βάλλει ἐναντίον τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ντανιλέβσκυ. Τὸ 1889 ὅμως ὁ Χάρτης τοῦ Κουμαρὸφ Σαντζάκο ἐκδοθεὶς ὑπὸ τῆς «Εὐεργετικῆς Ἑταιρείας» προδίδει ἔντασιν τῆς Πανσλαβιστικῆς κινήσεως. Διὰ νοθείας τοῦ χάρτου τούτου παρίσταται ὁ Νοτιοσλαβικὸς κλάδος ὡς γεωγραφικὴ συνέχεια τῆς παρὰ τὸν κάτω Δούναβιν φυλετικῆς κοιτίδος. Ὁ Ποντίφηξ ὅμως τῆς Σλαβικῆς Ἰδέας ἀπὸ τοῦ 1880—1905 ἦτο ὁ Πομπγιεντονόστσεβ καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς ἐπισήμου θέσεώς του εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον....

Ἡ Ρωσικὴ ὅμως Κυβέρνησις, ἀκολουθοῦσα τὰς ἐντολὰς τῶν Οὐΐτε καὶ Παύλοβιτς «εἰρηνικὴ πολιτικὴ ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐπιδίωξις μεγάλης Ἰδέας ἀντὶ τῆς Σλαβικῆς» στρέφει τὰ βλέμματά της πρὸς τὴν Ἀσίαν. Ἡ ἀποτυχία ὅμως εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἡ Ἐπανάστασις εἰς τὴν Ρωσσίαν (1905) ἐπαναφέρει εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τὸ Πανσλαβικὸν πρόγραμμα. Ἦτο τοῦτο ἀπαραίτητον, διότι θιγομένης τῆς Ἐθνικῆς χορδῆς τοῦ Λαοῦ ἀπεστρέφετο ἡ προσοχή του ἀπὸ τὴν Ἐπανάστασιν. Τὸ 1908 ὁ Ρωσικὸς Ἐθνισμὸς εὑρίσκεται ἐν ἐντάσει κατόπιν τῆς προσαρτήσεως τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης ὑπὸ τῆς Αὐστρίας. Συνεκροτήθη τότε εἰς Πράγαν Πανσλαβικὴ προδιάσκεψις, κατὰ τὴν ὁποίαν διετυπώθησαν προτάσεις συμπράξεως οἰκονομικῆς φύσεως μεταξὺ τῶν Σλάβων.

Ἀπὸ τοῦ 1909 ἡ Ρωσικὴ πολιτικὴ στρέφεται εἰς τὴν Βαλκανικὴν Συμμαχίαν τῶν Σλάβων ἀδελφῶν....Σερβίας—Βουλγαρίας. Εἰς μίαν παράγραφον τῆς Βαλκανικῆς Συμμαχίας φαίνεται ἡ σκιὰ τοῦ «κραταιοῦ κηδεμόνος» καθ' ὅσον ἡ Ρωσσία διορίζεται διαιτητὴς εἰς περίπτωσι[illegible] καθ' ἣν ἤθελον ἀναφανῆ διαφωνίαι μεταξὺ τῶν Συμμάχων....Κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους ἐμφανίζεται ὁ Πανσλαβισμὸς ὡς παράγων ἐκπληκτικῆς δυνάμεως, δεδομένου ὅτι, ἡ Βαλκανικὴ συμμαχία γεωγραφικῶς θεωρουμένη ἀποτέλει ζώνην διήκουσαν ἐγκαρσίως ἐπὶ τῆς Βαλκανικῆς ἀπὸ τῆς Μαύρης θαλάσσης μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς.

Ἰδοὺ τὸ ὄνειρον τῆς Ρωσσικῆς διεξόδου πρὸς τὴν Μεσόγειον...Μὲ ἄλλας λέξεις, εἰς τὸ παλα[illegible] Ρωσσικὸν τόξον τοῦ ὁποίου τὰ βέλη κατηυ[illegible]νοντο πρὸς τὴν θάλασσαν, ἡ Πανσλαβιστι[illegible] Ἰδέα ἀπετέλεσε νέαν χορδήν, ἡ ὁποία διὰ τῆ[illegible] δυνάμεως τῆς Βαλκανικῆς Συμμαχίας ἐκσφ[illegible]δονίζει τὰ Ρωσσικὰ βέλη οὐχὶ μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου ἀλλὰ μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ Πελάγους. Καὶ ἰδοὺ ἡ Ἐθνοπολιτικὴ τῆς Ρωσσ[illegible] ἐξυπηρετοῦσα τὴν Γεωπολιτικὴν αὐτῆς. [illegible] Βαλκανικὴ ὅμως συμμαχία, λόγῳ ἀντιζηλ[illegible] μεταξὺ Σερβίας—Βουλγαρίας, διερράγη. Μ[illegible]ταίως ὁ Τσάρος ἐν τῇ ἀπὸ 11-6-1913 ἐπιστ[illegible] του κάμνει ἔκκλησιν πρὸς τὴν «ὑπεχομένην εὐ[illegible]νην ἔναντι τῆς Σλαβικῆς ὑποθέσεως...» Αἱ μεγ[illegible]λαι λέξεις δὲν ἀπέτρεψαν τὴν ῥῆξιν. Εἷς κρ[illegible] τῆς Σλαυβικῆς ἁλύσεως ἐθραύσθη. Τὴν 4-10-[illegible] ἀντηχεῖ νέα ἔκκλησις τῆς Ρωσσίας πρὸς [illegible] Σλαβικὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ τελεσίγραφόν της [illegible] τὴν Βουλγαρίαν. Ἡ Βουλγαρία ὅμως δὲν ὑπ[illegible]κουσε καὶ ἐτάχθη μὲ τὸ Στρατόπεδον τῶν Κ[illegible]τρικῶν Αὐτοκρατοριῶν ἐναντίον τῆς Ρωσσ[illegible] Ὁ μῦθος τῆς Βαλκανικῆς Συμμαχίας—ὅπως [illegible] ἤθελεν ἡ Ρωσσία—διελύθη διὰ δευτέραν φορ[illegible] Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου παγκοσ[illegible] πολέμου ὁ μῦθος ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι διαλ[illegible]μένος καὶ οἱ ἀδελφοὶ Σλάβοι τῆς Βαλκα[illegible] ἀντιμέτωποι.....μολονότι τὸ 1941 ἡ Ρωσ[illegible] συνῆψε συμμαχίαν μὲ τὴν Γιουγκοσλαυΐα.

Ἐὰν ὅμως ὁ μῦθος τῆς Συμμαχίας ἐν τῇ [illegible]κανικῇ διελύθη, δὲν διελύθη καὶ τὸ μέγ[illegible] τῶν ὀνείρων τῆς Ρωσσίας.

Διαρκοῦντος τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου καὶ ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1941, κατὰ τὴν ἐν Μόσχᾳ συνέλευσιν τῶν Σοβιέτ, ἐρρίφθη ἀπὸ τὸν Στρατάρχην Στάλιν τὸ κήρυγμα «ἀφύπνισις καὶ ἕνωσις τῶν ἁπανταχοῦ Σλάβων». Ἀπὸ τότε μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς ἐτέθησαν αἱ βάσεις τοῦ «Σλαβικοῦ Συνασπισμοῦ», δηλαδὴ ἀναβίωσις τοῦ Πανσλαβισμοῦ ὑπὸ Κομμουνιστικὸν μανδύαν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ διαλυθῇ ἡ σύγχυσις ἡ ὑφισταμένη μεταξὺ Κομμουνισμοῦ καὶ Σλαβισμοῦ ἢ Ρωσσισμοῦ. Ὁ Κομμουνισμὸς εἶναι μία κοσμοθεωρία, μία φιλοσοφία, μία ἠθική, μία πολιτική, μία πίστις, μία οἰκονομία, κάτι τέλος πάντων τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει αὐτοτελῶς. Ὁ Σλαβισμὸς ὑπάρχει αὐτοτελῶς καὶ εἶναι μία πραγματικότης. Ἡ πραγματικότης αὐτὴ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ της θὰ χρησιμοποιήσῃ σήμερα τὶς κοσμοθεωρίες, φιλοσοφίες, πολιτικὲς κ.λ.π. τοῦ Κομμουνισμοῦ. Διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἐχρησιμοποιοῦσε χθὲς τὶς κοσμοθεωρίες, φιλοσοφίες κ.λ.π. τοῦ Τσαρισμοῦ. Αὔριον κανεὶς δὲν ξέρει τί φιλοσοφίες καὶ τί κοσμοθεωρίες θὰ χρησιμοποιήσῃ.... Ἡ Κομμουνιστικὴ Ἰδεολογία, ἀναζωπυρουμένη μάλιστα στοὺς πολυβασανισμένους ἀπὸ τὸν πόλεμον Λαοὺς εἶναι πολύτιμον ὅπλον εἰς χεῖρας τῆς Ρωσσίας, τὸ μόνον ἴσως ποὺ διαθέτει εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Σήμερα ὁ Κομμουνισμὸς εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὸν Σλαβισμόν· ὅταν παύσῃ νὰ τοῦ ἀποδίδῃ θὰ τὸν πετάξῃ ἀμέσως.

Δυνάμεθα τέλος νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐν γεγονὸς τοῦ λήξαντος πολέμου εἶναι «ἡ Ἕνωσις τῶν Σλάβων». Δὲν ἀρκεῖ ὅμως τοῦτο. Ἡ ἕνωσις αὐτὴ πρέπει νὰ κατοχυρωθῇ, οἱ δορυφόροι νὰ ἀμειφθοῦν ἐνῷ ταυτοχρόνως τὰ Ρωσσικὰ σχέδια θὰ ἱκανοποιηθοῦν.

Ἰδοὺ διατί ἀπὸ 1946 (Αὔγουστος) μέχρι σήμερον ἔλαβον χώραν τὰ ἐμφανῆ «Πανσλαβικὰ Συνέδρια» εἰς Νέαν Ὑόρκην, Μπουένος-Ἄυρες, Βελιγράδιον, Βαρσοβίαν, τὰ ὁποῖα κυρίως ἀπησχόλησεν «ἡ προσάρτησις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν», πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ἔξοδον τῆς Ρωσσίας εἰς Μεσόγειον καὶ Ἰνδικὸν Ὠκεανόν, βῆμα ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ὁποίου ἔχει ἀνατεθῆ εἰς τὸν Ρῶσσον Στρατηγὸν Γκοντούρωφ, ἀρχηγὸν διαφόρων «Σλαβικῶν Κομιτάτων». Ἰδοὺ διατί προσεφέροντο εἰς τοὺς Γιουγκοσλάβους ἡ Τεργέστη καὶ ἡ Θεσσαλονίκη, εἰς τοὺς Βουλγάρους ἡ Ἀνατολικὴ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη, εἰς τοὺς Πολωνοὺς τμῆμα τῆς Γερμανίας, εἰς τοὺς Τσεχοσλοβάκους ἄλλο.... Ἰδοὺ διατί ἐγεννήθη καὶ ἡ «Μακεδονία τοῦ Αἰγαίου» καὶ οἱ «Σλαβομακεδόνες», ἡ δὲ Ἀλβανία ἐγένετο συνεμπόλεμος καὶ ἡ Βόρειος Ἤπειρος ἀναπόσπαστον τμῆμα της.... «Ὄπισθεν τοῦ προσωπείου τοῦ προασπιστοῦ τῆς Φυλῆς προβάλλει τὸ πρόσωπον τοῦ κατακτητοῦ τοῦ Κόσμου».

Περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ Ἰσχυρισμοῦ μας τούτου νομίζομεν ὅτι οὐδεὶς ἀμφιβάλλει σήμερον. Ἐν τῇ συγκαλύψει τῶν ἀληθῶν Πανσλαβιστικῶν προθέσεων προβάλλει ἡ διαθήκη τοῦ Μεγάλου Πέτρου, μὲ τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ ἵνα κατακτήσῃ τὸν κόσμον ἀνεξαρτήτως τοῦ «διεθνιστικοῦ» προγράμματος τοῦ Λενίν. Ὁ γράφων ὅμως τὰς γραμμὰς ταύτας, μὲ τὸν φακὸν τῆς Ἱστορίας ἐξετάζων τὰ πράγματα, νομίζει ὅτι «ἡ Πανσλαβικὴ Ἰδέα θὰ καταρρεύσῃ», διότι εἰς τὰ σπλάχνα της κυοφορεῖται τὸ ψεῦδος, διότι ἐν ὀνόματι τῆς Ἑθνότητος ἡ ὁποία εἶναι πραγματικότης, θὰ ἀντιδράσουν αὐταὶ αὐταὶ αἱ Σλαβικαὶ φυλαὶ εἰς τὴν ἑνότητα τῆς Φυλῆς ἡ ὁποία εἶναι χίμαιρα (παράδειγμα ἡ ἀποσκίρτησις τῆς Γιουγκοσλαβίας), διότι—παρὰ τὰς φυλετικὰς ἀποδείξεις—ἡ διάφορος ἐκπολιτιστικὴ κατάστασις τῶν Σλάβων (Εὐρωπαίων καθ' αὐτὸ καὶ Ἀσιατῶν) διακόπτει τὴν ἑνότητα τῆς Φυλῆς. Ἡ Ρωσσικὴ συνεπῶς «Κουλτοὺρ» (τὸ σύνολον τοῦ Ρωσσικοῦ πολιτισμοῦ, πνευματικῆς καλλιεργείας, ἠθῶν κ.τ.λ.) δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρασύρῃ εἰς τὸν κατακλυσμόν της τὸν πολιτισμὸν τῶν αἰώνων. Ὅ,τι δὲν ἐπέτυχεν ὁ Παγγερμανισμός, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ ὁ Πανσλαβισμός. Ναί, ὁ Κομμουνισμὸς μὲ μυστικοπαθῆ τινάγματα θὰ ἀναταράσσῃ τὰ πονεμένα βάθη μερικῶν Λαῶν.... ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἐγκλιματισθῇ μὲ τὴν «Μοσχοβιτικὴν» μορφὴν του κάτω ἀπὸ τοὺς οὐρανούς μας, ὅπως ἀνεπτύχθη ἐκεῖ στὸ βάθος τῶν ἀχανῶν στεππῶν τῆς Ἀσίας, ὅπου σὲ κάθε βῆμα τὸ μυστήριον ἐμφωλεύει. Καὶ δὲν θὰ ἐγκλιματισθῇ διότι: ὁ Ἀνατολίτης ἀγαπᾷ τὸ ὄνειρον, ὁ ἄνθρωπος τῆς Δύσεως τὴν πρᾶξιν. Ὁ ἄνθρωπος τῆς Δύσεως δὲν πιστεύει ὅτι ὁ σκοπὸς ἁγιάζει τὰ μέσα καὶ ὅτι ὁ ἀγών, καὶ διὰ δικαίαν ἔστω ὑπόθεσιν δικαιολογεῖ τὴν παράβασιν ὅλων τῶν κανόνων τῆς ἠθικῆς. Ἔχει καὶ ἡ πολιτικὴ παράγοντας τοὺς ὁποίους δὲν προέβλεψεν ἡ ὑλιστικὴ Μαρξιστικὴ Ἰδεολογία. Εἰς τὰ Μοσχοβιτικὰ ὄνειρα ἡ Δύσις ἀντιτάσσει τὸ στερεὸν πνεῦμα της. Εἰς μάτην μερικοὶ Ἱεραπόστολοι!!! φορτωμένοι χρυσὸν καὶ τεύχη θὰ περνοῦν ὅλα τὰ σύνορα καὶ θὰ εἰσδύουν εἰς ὅλας τὰς χώρας.

Προσθέτω τέλος τὸ ἑξῆς διὰ τὴν σχεδιαζομένην «Ὁμοσπονδίαν Σλάβων τοῦ Νότου». Ὁ Χίτλερ, διὰ τὰ σχέδιά του, ἐχρησιμοποίει τὸν Οὐγγρικὸν καὶ Ρουμανικὸν Ἐθνικισμὸν μὲ μίαν τεχνικὴν Ναζιστικήν, τὸ Κρεμλῖνον διὰ τὰ ἰδικά του σχέδια εἰς τὴν Βαλκανικήν, χρησιμοποιεῖ τὸν Βαλκανικὸν Πανσλαβικὸν Ἐθνικισμὸν μὲ τεχνικὴν Κομμουνιστικήν, ἡ ὁποία, διὰ τὴν ἐξαγωγήν, διαφημίζεται ὡς «Δημοκρατική».

Λόγου ὅμως γενομένου περὶ Σλαβικῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας, θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ θεωρῶ τὴν σύμπηξιν ταύτης ἀδύνατον καὶ διότι πιστεύω ὅτι, ἡ κοσμοθεωρία τοῦ Κομμουνισμοῦ δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ παραμερίσῃ ὅλα τὰ ἐμπόδια ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐματαιώθη εἰς τὸ παρελθὸν ἡ σύμπηξις παρομοίας Ὁμοσπονδίας.

Τὸ πάθος κυρίως τῆς ἀνεξαρτησίας ἑκάστης ἀνθρωπίνης μάζης ὀνομαζομένης «Πατρὶς» θὰ ἀποτελῇ τὸ σοβαρώτερον ἐμπόδιον εἰς τὴν σύμπηξιν τῆς Ὁμοσπονδίας. Ἔρχονται κατόπιν λόγοι Θρησκευτικοί, λόγοι Γλωσσικοί, ὀξεῖαι διαφοραὶ συμφερόντων τῶν Σλάβων τῆς Βαλκανικῆς, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀντιδροῦν εἰς τὴν σύμπηξιν τῆς

Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Σλάβων. Ὁ κομμουνισμὸς δὲν ἐκρήμνισεν ὅλας τὰς Ἐκκλησίας. Ὀρθόδοξοι καὶ Καθολικοὶ ἵστανται μὲ φανατισμὸν ἔναντι ἀλλήλων. Δέκα ὁμιλούμεναι διάφοροι γλῶσσαι καὶ κατὰ διάφορον γραφόμεναι τρόπον θὰ ἀποτελοῦσι κεφαλαιώδες ἐπίσης ἐμπόδιον διὰ τὴν Ὁμοσπονδίαν τῶν Σλάβων τοῦ Νότου. Ἀλλὰ μήπως τὰ διάφορα φυλετικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν Βαλκανικῶν Λαῶν εἶναι ἐμπόδιον μικρότερον; Ἡ δυσπιστία τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δέ, ὁ φόβος, τὸ μῖσος, τὸ αἴσθημα τῆς ἀνωτερότητος τῶν μὲν ἐπὶ τῶν δέ, δὲν ἐξαλείφονται οὔτε μὲ λόγους, οὔτε μὲ συνθήκας, οὔτε μὲ Μαρξιστικὰς θεωρίας....

Ἐξητάσαμεν εἰς τὰς προηγουμένας σελίδας καὶ εἰς τὰς γενικάς του γραμμὰς τὸ ζήτημα τοῦ «Πανσλαβισμοῦ».

Νομίζω ὅτι συμπληρῶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐὰν προσθέσω ὀλίγας λέξεις εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν σημειουμένην εἰς τὰς ἡμέρας μας Σλαβικὴν Ἐπίθεσιν.

Ἡ Σλαβικὴ ἐπίθεσις κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἰδία καὶ τῆς Δύσεως γενικῶς ἔχει τὰ ἴδια παλαιὰ συνθήματα. Τὰ Στενὰ καὶ τὸ Αἰγαῖον ἢ ἡ Μεσόγειος γενικώτερον ἦσαν οἱ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ τῶν Σλάβων πρὸ δεκαπέντε αἰώνων καὶ εἶναι καὶ σήμερον. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ ἀποτελῇ τὸν κυματοθραύστην τῆς Σλαβικῆς ἐπιδρομῆς. Ἡ Ἱστορία λέγουσιν ἐπαναλαμβάνεται. Συμφωνοῦμεν, προσθέτοντες ὅτι, ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα.

Ἁπλῆ φυλλομέτρησις τῆς Ἱστορίας μᾶς πληροφορεῖ ὅτι:

— Τὸ 589 μ.Χ., ὅτε αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου ἦτο ὁ Μαυρίκιος, ἐσημειώθη ἡ πρώτη Σλαβικὴ ἐπιδρομὴ κατὰ τῆς Εὐρώπης, σκοποῦσα πρωτίστως τὴν κατάλυσιν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

— Τὸ 775 μ.Χ., ἐπὶ αὐτοκράτορος Βυζαντίου Κωνσταντίνου τοῦ Ε', ἐπιτίθενται ἐκ νέου οἱ Σλάβοι μαζὶ μὲ τοὺς Βουλγάρους.

— Τὸ 865 μ.Χ., ἐπὶ αὐτοκράτορος Βυζαντίου Μιχαὴλ τοῦ Γ', οἱ Σλάβοι ἐπιτίθενται ἀλλ' ἀποτυγχάνουν πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Τὸ 907 μ.Χ., ἐπὶ αὐτοκράτορος Βυζαντίου Λέοντος τοῦ ΣΤ' τοῦ Σοφοῦ, νέα Σλαβικὴ ἐπιδρομὴ ἀποτυγχάνει.

— Τὸ 941 μ.Χ., ἐπὶ αὐτοκράτορος Βυζαντίου Ρωμανοῦ ἐπιτίθενται πάλιν οἱ Σλάβοι, μὲ ἐπικεφαλῆς αὐτῶν τὸν βασιλέα των Ἰγὼρ ἡγούμενον χιλίων πλοίων. Ὁ Ἕλλην ναύαρχος Θεοφάνους κατέστρεψε τότε ὁλόκληρον τὸν Σλαβικὸν στόλον, πλὴν δέκα πλοίων μὲ τὰ ὁποῖα διεσώθη ὁ Ἰγώρ.

— Τὸ 971 μ.Χ., ἐπὶ αὐτοκράτορος Βυζαντίου Ἰωάννου Τσιμισκῆ, Σλαβικὴ ἐπίθεσις προεκάλεσεν ἀντεπίθεσιν τοῦ Τσιμισκῆ, ὁ ὁποῖος ἔφθασε μέχρι Σιλιστρίας, τὴν ὁποίαν κατέστησεν Ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν ἀφοῦ ἐξεδίωξεν ἐκ ταύτης Σλάβους καὶ Βουλγάρους.

Ὅταν ἔληξεν ἡ περίοδος τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, αἱ ἐπιθέσεις τῶν Σλάβων ἐσυνεχίσθησαν μὲ βάσιν ἓν σχέδιον τῆς διαθήκης τοῦ Μεγάλου Πέτρου. Βάσει τοῦ σχεδίου τούτου ὑπεδαυλίζετο ὑπὸ τῆς Ρωσσίας κάθε Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις καὶ ἐγκαταλείπετο μόλις ἐξερρηγνύετο, ὥστε καὶ ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία νὰ ἐξασθενῇ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐθνότης νὰ ἐξαντλῆται. Οὕτω ἔχομεν:

— Τὸ 1776 ἐπανάστασιν τῇ ὑποκινήσει τῆς Αἰκατερίνης τῆς Β' διὰ τῆς καθόδου εἰς Μάνη τοῦ Ρωσσικοῦ στόλου ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ὀρλὼφ.

— Τὸ 1787 ἐπανάστασιν ἐνῷ ἡ Ρωσσία ἐμάχετο κατὰ τῆς Τουρκίας.

— Τὸ 1821 ὄχι μόνον ἀπεκηρύχθη ὁ Ὑψηλάντης, ἀλλ' ἀνεβλήθη ὁ Ρωσσοτουρκικὸς πόλεμος μέχρι τοῦ 1828.

— Τὸ 1878 μὲ τὴν Συνθήκην τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἐφάνη καθαρὰ ἡ ἐχθρότης τοῦ Σλαβισμοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐδημιουργεῖτο τότε ἡ Μεγάλη Βουλγαρία ὁ δὲ Ρῶσσος στρατηγὸς καὶ διπλωμάτης Ἰγνάτιεφ, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Πανσλαβισμοῦ, ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τῆς συνθήκης (19-2-1878) τρίβων τὰς χεῖρας του ἐφώνησε, «ἂς μεταβῶσι τώρα οἱ Ἕλληνες κολυμβῶντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν».

— Τὸ 1886, κατὰ τὰς συνοριακὰς συγκρούσεις ἡ Ρωσσία ἔλαβεν ἐχθρικὴν ἐναντίον [illegible] στάσιν, πολεμήσασα λυσσωδῶς τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

— Τὸν 19ον αἰῶνα σχεδὸν ὑπέθαλψε τὰς σφαγὰς τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀνατολικῆς Ρουμυλίας.

— Τὴν σύγχρονον ἐποχὴν εἶναι εἰς ὅλους γνωστὴ ἡ λυσσώδης πολεμικὴ τῆς Ρωσσίας κατὰ παντὸς Ἑλληνικοῦ ζητήματος, ὥστε περιττεύη ἡ ἡμερολογιακὴ ἀπαρίθμησις. [illegible] ὅλοι τὰ σύγχρονα γεγονότα, τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα τοῦ 1944 καὶ τὸν Συμμοριτοπόλεμον τοῦ 1946-1949, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ πάλιν ἡ Ἑλλὰς ἐθριάμβευσεν.

Καὶ ὅμως τὴν 27ην Ἀπριλίου 1942 ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τῆς Μόσχας ἔλεγε: «Ἕλληνες χάρις σὲ σᾶς ἐκερδίσαμεν χρόνον νὰ ἀμυνθῶμεν. Ὡς Ρῶσσοι καὶ ὡς ἄνθρωποι σᾶς εὐγνωμονοῦμε...». Ἀλλὰ μήπως ἂν [illegible]ξωμεν ὀλίγον μακρύτερα δὲν θὰ εὕρωμεν [illegible]λήνας σοφοὺς νὰ ἔχουν μεταφράσει εἰς τὴν [illegible]σικὴν τὰ ἀριστουργήματα τῆς Χριστιανικῆς [illegible]λολογίας τοῦ 4ου καὶ 5ου αἰῶνος, τὴν [illegible]σίαν νὰ ἔχῃ πάρει ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτὰ τὰ [illegible] ἄνθη τῆς πνευματικῆς καλλιεργείας της, τὰ ὁποῖα ἐμάρανεν ὁ ζυγὸς τῶν Μογγόλων; Μήπως, ὅταν τὸν 15ον αἰῶνα ἡ Ρωσσία [illegible]λευθερώθη ὑπὸ τοῦ Ἰβάν, ἡ ὑπόδουλος [illegible]ληνικὴ Ἐκκλησία δὲν ἐπροστάτευσε τὴν [illegible]θέραν Ρωσσικὴν Ἐκκλησίαν; Τόση ἦτο [illegible]τερότης τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος. [illegible] Βασίλειος Ἰβάνοβιτς, ὁ Ρῶσσος αὐτο[illegible] Θεόδωρος, ἡ Αἰκατερίνη ἡ Β' δὲν ἐκάλεσαν τὴν σειρὰν των ὁ καθένας, τὸν Ἕλληνα [illegible] (διωρίσθη καθηγητὴς εἰς Κίεβον), τοὺς [illegible]

Λειχούδα (ἵδρυσαν τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Μόσχας καὶ ἐδίδαξαν ἐκεῖ ἐπὶ 50 ἔτη τὴν ἀρχαίαν καὶ νέαν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν), τὸν Ἕλληνα Εὐγένιον Βούλγαρην (τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν ἐπίσκοπον Σλοβακίας καὶ Χερσῶνος διὰ νὰ ἐξυψώσῃ τὸ γόητρον τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας) κ.λ.π.;

Ἡ Ζωὴ ὅμως ἀγνοεῖ τὴν εὐγνωμοσύνην.

Ὅπως λοιπὸν ἀπέτυχον πᾶσαι αἱ μέχρι σήμερον Σλαβικαὶ ἐπιθέσεις ἄμεσοι ἢ ἔμμεσοι ἐναντίον μας, τοιουτοτρόπως θὰ ἀποτύχῃ τελικῶς καὶ κάθε μελλοντική.

Διὰ νὰ ἀποτύχῃ ὅμως ἀσφαλῶς δὲν ἀρκοῦσιν οἱ παχεῖς λόγοι, ἀλλ' ἀπαιτεῖται, ἡνωμένοι νὰ δεχθῶμεν τὴν πρόκλησιν τῶν Καιρῶν καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλείψωμεν τὰς ἀρχὰς διὰ τὰς ὁποίας ἐπὶ τριάκοντα καὶ πλέον αἰῶνας ἀγωνίζεται ἡ Φυλή μας. Εἰς τὴν προσπάθειάν μας ταύτην μόνον ἡ Φιλοπατρία μας θὰ ἀποτελέσῃ τὴν δημιουργικὴν καὶ ἐμπνέουσαν δύναμίν μας. Προσθέτω ἀκόμη ὅτι, ὁ «Ἑλληνο-Τουρκικὸς συνασπισμὸς» εἶναι ἰσχυρὸς ἀντίρροπος παράγων εἰς τὰς Ρωσσικὰς ἐπιδιώξεις, μὲ τὴν συμπαράστασιν δὲ τῶν ἰσχυρῶν Δυτικῶν Συμμάχων μας καθίσταται ἀήττητος καὶ ἀποφασιστικός, ἐφ' ὅσον βέβαια διατηρηθῇ ἀπολύτως εἰλικρινὴς ἐν ἀμοιβαιότητι.

Ἀνωτέρω ἐχάραξα γενικωτάτας γραμμὰς περὶ τοῦ «Πανσλαβισμοῦ» καὶ παρέθεσα τὰς χρονολογίας τῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων Σλαβικῶν Ἐπιδρομῶν, ἐναντίον μας. Ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ὅτι ὁ Κομμουνισμὸς δὲν εἶναι παρὰ ἓν ὅπλον, σοβαρὸν μάλιστα, διὰ τὰ κατακτητικὰ σχέδια τῆς Ρωσσίας, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὁποίων καὶ πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν ἀφελῶν χρησιμοποιοῦν, ὡς οἱ ἴδιοι ἰσχυρίζονται, τὴν τακτικὴν τοῦ «Δουρείου Ἵππου».

«Ἀλλὰ ὁ Δούρειος Ἵππος» (τὸ ξύλινο δηλαδὴ ἄλογο μὲ τὸ ὁποῖον πρὸ τριάντα αἰώνων ἐκυριεύσαμε τὴν Τροίαν), ἀποτελεῖ Ἑλληνικὴν ἐφεύρεσιν, τὴν ὁποίαν δὲν δικαιούμεθα νὰ ἀγνοοῦμεν. Ἐὰν οἱ Κομμουνισταὶ ἐπῆραν ἀπὸ τὸν Ὅμηρόν μας τὴν πανουργίαν μας, πρέπει Ἡμεῖς νὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ τὴν σύνεσιν τοῦ Ὀδυσσέως μας καὶ νὰ δεθοῦμε γερὰ στὸ κατάρτι τοῦ Ἐθνικοῦ μας πλοίου ποὺ συμβολίζει τὰ ἰδανικὰ τῆς «Ἐλευθερίας—Ἀληθείας—Δικαιοσύνης» τὰ ὁποῖα Ἡμεῖς πρῶτοι ἐκελαϊδήσαμεν ὅταν ὁ ἄλλος κόσμος ἐκοιμᾶτο. Μόνον ἔτσι θὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τὰ δελεαστικὰ κηρύγματα τῶν Κομμουνιστικῶν Σειρήνων. Πρέπει ἀκόμη νὰ ἐνθυμούμεθα ὅτι, οἱοσδήποτε ἐσωτερικὸς ἀγὼν κατὰ τῆς Πατρίδος ἐπιζητεῖ τὴν βοήθειαν τῆς ἐχθρᾶς πατρίδος, ἀφοῦ μάλιστα οἱ Κομμουνισταὶ «δὲν ἔχουν Πατρίδα» παρὰ ἔχουν— τώρα—τὴ μεγάλη Πατρίδα, τὴ μητέρα Ρωσσία. Ἐξηγεῖται ἤδη σαφῶς προϊὸν τίνος «φιλειρηνισμοῦ», τίνος «ἀνθρωπισμοῦ», τίνος «πατριωτισμοῦ» εἶναι τὸ Κομμουνιστικὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ αἱ παροτρύνσεις του, «ὄχι βάσεις πυραύλων»... «ἔξω ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ»...Εἶναι ὅμως πολὺ περίεργη ἡ τόσο στενὴ ἀντίληψις «περὶ ἀνθρωπισμοῦ» «πατριωτισμοῦ», ὅταν τὴν ἐκφράζουν μάλιστα οἱ ὀπαδοὶ τοῦ «προλεταριακοῦ Διεθνισμοῦ»...Δὲν πρέπει συνεπῶς νὰ κάμνωμεν βήματα μέσα εἰς τὸ σκότος χωρὶς νὰ ἔχωμεν ὑπολογίσει τοὺς κινδύνους. Ἀπὸ τὸν «Δούρειον Ἵππον» ἂς μᾶς διδάξει καὶ ἡ ἀφέλεια τῶν Τρώων...καὶ ἂς ἀκούσωμεν Ἡμεῖς τὴν παραγγελίαν τοῦ ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος Λαοκόοντος, «φοβοῦ τοὺς Δαναοὺς καὶ δῶρα φέροντας» τὴν ὁποίαν δὲν ἐπρόσεξαν οἱ Τρῶες καὶ κατεστράφησαν...Οἱ Κομμουνισταὶ εἶναι ἡνωμένοι εἰς μίαν φιλοσοφίαν, ἓν σχέδιον καὶ ἓν πάθος. Διὰ νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσωμεν πρέπει καὶ Ἡμεῖς μὲ πίστιν εἰς τὰ βασικὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, νὰ ἑνωθῶμεν εἰς τὴν ἐμπνευσμένην ἰδεολογίαν τῆς πραγματικῆς Δημοκρατίας — Ἐλευθερίας — Ἀληθείας — Δικαιοσύνης καὶ νὰ δημιουργήσωμεν τὴν ἰδικήν μας φιλοσοφίαν, τὸ ἰδικόν μας σχέδιον, τὸ ἰδικόν μας πάθος. Τότε καὶ μόνον τότε θὰ διακρίνωμεν τὴν γραμμὴν μάχης πάσης ἀντιθέτου Ἰδεολογίας.

Ἡ ἕνωσίς μας ὅμως αὐτὴ πρέπει νὰ γίνῃ ταχέως.

Κατοικοῦντες νευραλγικὸν σημεῖον τῆς Ὑδρογείου, τὸ σταυροδρόμι δηλαδὴ τῆς συναντήσεως τῶν Παγκοσμίων Αἰσθημάτων—Ἰδεῶν καὶ Συμφερόντων, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς ἐτοποθέτησεν ἀπὸ τριάντα αἰώνων ἡ θεία πρόνοια διὰ νὰ ὑπερασπίζωμεν Πρῶτοι τὸν Πολιτισμὸν καὶ τὴν Ἐλευθερίαν, καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν μας ὅτι: ἐκεῖ ὅπου συγκρούονται τὰ μεγάλα συμφέροντα ἐκεῖ καὶ ὁ ἀγὼν εἶναι ὀξύτερος, ἂς προπαρασκευασθῶμεν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς ἵνα—ἐὰν ἡ Μοῖρα τὸ θελήσῃ—παίξωμεν καὶ πάλιν ἕνα ἀπὸ τοὺς Ἱστορικοὺς ἐκείνους ρόλους μὲ τοὺς ὁποίους πλειστάκις κατεπλήξαμεν τὸν κόσμον..

Ἂς μὴ ξεχάσωμεν ὅτι, ἐδῶ ἐλατρεύετο ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θεὰ τῆς Σοφίας ἀλλὰ καὶ ἡ Πάλλουσα τὸ δόρυ... καὶ ὅτι, ἡ χάρις τοῦ Ὁμήρου, ἡ ἁρμονία τοῦ Σοφοκλέους, ἡ γελαστὴ Σοφία τοῦ Πλάτωνος, ἡ ἀκρίβεια—τάξις—μέτρον τοῦ Φειδίου καὶ Πραξιτέλους, ὅλα αὐτὰ λέγω, προσκυνοῦν τὸ ἦθος τῶν Θερμοπυλῶν.

Πρέπει τέλος νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι ἡ σημερινὴ Σοβιετικὴ Ρωσσία διαθέτει στρατηγικὰς θέσεις μέσα εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ φρούρια τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου. Διαθέτει δηλαδὴ τὰ καλῶς ὠργανωμένα Κομμουνιστικὰ Κόμματα. Ἡ συνεχὴς ὅθεν καὶ ἄγρυπνος παρακολούθησις τῶν Ρωσσικῶν τούτων θέσεων ἐν Ἑλλάδι ἀποτελεῖ τὸ ἱερώτερον τῶν καθηκόντων παντὸς γνησίου Ἕλληνος. Τὸ καθῆκον τοῦτο δὲν μᾶς τὸ ἐπιβάλλει μόνον τὸ ἔνστικτον τῆς Αὐτοσυντηρήσεώς μας ἀλλὰ μᾶς τὸ παραγγέλλουσι καὶ οἱ μυριάδες τάφοι τῶν ἀδελφῶν μας καὶ προγόνων μας, τὰ βλέφαρα τῶν ὁποίων ἐκάλυψε τοῦ θανάτου τὸ σκότος μὲ τὴν ἐλπίδα μιᾶς Ἐθνικῆς Αὐγῆς. Οἱ λίθοι τῶν δοξασμένων αὐτῶν Τάφων, οἱ ὁποῖοι ἔχουσι τὴν βωβὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν κωφεύει τις, κραυγάζουσι πρὸς ἡμᾶς μὲ λαλιὰν ἀνθρωπίνην:

«Μείνατε γνήσιοι Ἕλληνες καὶ προχωρεῖτε ἡνωμένοι κάτω ἀπὸ τὰ Ἐθνικὰ Σύμβολα, ἐνθυμούμενοι συνεχῶς τό, εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ Πάτρης, καὶ ὅτι, κατακτοῦν πάντοτε τὴν Ἐλευθερίαν ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἀδάμαστον τὴν θέλησιν νὰ εἶναι ἐλεύθεροι».

1. Νοέμβριος—Δεκέμβριος 1961: Οἱ κομμουνισταὶ προσπαθοῦν νὰ ἀποφύγουν τὰς συνεπείας τῆς ἐκλογικῆς των ἀποτυχίας. Νὰ ἀποσβήσουν τὴν ἔκρηξιν ἀνοικτῆς ἐσωτερικῆς κρίσεως καὶ ἐσωκομματικῆς διαμάχης, νὰ συγκρατήσουν τὰς δυνάμεις των, νὰ ἀνορθώσουν τὸ ἠθικόν των καὶ νὰ τὰς ἀνασυντάξουν.

Πρὸς τοῦτο προσεποιήθησαν τοὺς οὐραγοὺς τῆς Ε.Κ., ὑπεστήριξαν τὰς ἐπιθέσεις της κατὰ τοῦ ἐκλογικοῦ ἀποτελέσματος καὶ καλυπτόμενοι ὄπισθεν τῆς ἐθνικόφρονος ἀσπίδος της, κατώρθωσαν νὰ ἀποφύγουν τὰ πλήγματα, νὰ ἀναζωπυρώσουν τὴν μαχητικότητα τῶν ὀπαδῶν των καὶ νὰ συγκρατήσουν τὰς δυνάμεις των. Οὕτω ἡ πρώτη φάσις τῆς τακτικῆς τῆς Ε.Δ.Α. ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας.

2. Ἰανουάριος — Φεβρουάριος 1962: Ἀφοῦ ἀπέφυγαν τὴν διαλυτικὴν κρίσιν καὶ ἀνασυνέταξαν κάπως τὰς δυνάμεις των, οἱ κομμουνισταὶ ἀρχίζουν ἐπίθεσιν πρὸς ἀνάκτησιν τῶν ἀπωλεσθέντων ψηφοφόρων των καὶ κατάκτησιν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρου τμήματος ἐκ τοῦ χώρου τοῦ Κέντρου. Οἱ κομμουνισταὶ ἐπεδίωξαν τὴν κατάργησιν τῆς διαχωριστικῆς γραμμῆς μεταξὺ Ε.Δ.Α. καὶ Κέντρου, τὴν ἐξώθησιν τοῦ τελευταίου εἰς ἀγῶνας τοῦ πεζοδρομίου περιερχομένους ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν των καὶ τὴν ὀργανωτικὴν ἀποκρυστάλλωσιν τοῦ «ἐξ ἀντικειμένου» ἑνιαίου ἀντικυβερνητικοῦ μετώπου. Κατὰ τὴν φάσιν αὐτὴν τῆς τακτικῆς των οἱ κομμουνισταὶ παρὰ τὰς μεμονωμένας ἐπιτυχίας των δὲν ἐσημείωσαν ἀξιόλογον ἐπιτυχίαν, λόγῳ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Κέντρου νὰ ἀποδεχθῆ τὴν συνεργασίαν των καὶ νὰ ἐγκαταλείψη τὸν ἀντικομμουνισμὸν ὡς καὶ λόγῳ τῆς διστακτικότητός του νὰ προχωρήση εἰς τὴν συστηματικὴν ἐξαπόλυσιν μαζικῶν ἀγώνων. Ἀπεναντίας μάλιστα μερὶς τῆς ἡγεσίας τῆς Ε.Δ.Α. ἀνησύχησε μήπως τὸ Κέντρον πραγματοποιήση ἐπέκτασιν πρὸς τὸν χῶρον τῆς Ἀριστερᾶς.

3. Μάρτιος–Ἀπρίλιος 1962: Ἡ Ε.Δ.Α. υἱοθετεῖ ἀνοικτὰ τὴν σκληρὰν γραμμὴν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἀποφασίζει νὰ ἐμφανισθῆ ὡς ἰσχυρά, ἀνεξάρτητος καὶ μαχητικὴ πολιτικὴ δύναμις, ὥστε νὰ πιέση ἐκβιαστικῶς τὴν Ε.Κ. καὶ νὰ τὴν ἐξωθήση πρὸς μεγαλυτέραν ἀδιαλλαξίαν καὶ πρὸς μαζικοὺς ἀγῶνας. Ταυτοχρόνως ἐπιδιώκει τὴν γενικὴν ὄξυνσιν τῆς καταστάσεως, τὴν μαχητικοποίησιν τῶν ὀπαδῶν της, τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἀπολεσθείσης ἐπιρροῆς της καὶ τὴν «ἐπαναστατικοποίησιν» τῶν μαζῶν. Αἱ πιθανότητες ὅμως ἐπιτυχίας αὐτῆς τῆς τακτικῆς τῆς Ε.Δ.Α. εἶναι περιωρισμέναι, λόγῳ τῆς κακῆς ὀργανωτικῆς της καταστάσεως, τῆς ἀπομονώσεώς της, τῆς μειωμένης ἐπιρροῆς της καὶ τῶν ἐσωτερικῶν της διαφωνιῶν.

Η ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. ΚΑΙ ΤΗΣ Ε.Δ.Α. ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΛΕΓΟΜΕΝΩΝ "ΣΛΑΒΟΜΑΚΕΔΟΝΩΝ„

Ὅπως εἶναι γνωστό, τὸν Νοέμβριο τοῦ 1961 οἱ γιουγκοσλάβοι ἀνακίνησαν ὡς ἕνα σημεῖο τὸ λεγόμενο «μακεδονικὸ» ζήτημα, διατυπώνοντας γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει μία «σλαβομακεδονικὴ» μειονότης ποὺ καταπιέζεται.

Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ τῶν γιουγκοσλάβων προκάλεσε ἀρκετὸ θόρυβο στὴ χώρα μας καὶ σημειώθηκαν ἔντονες ἀντιδράσεις τόσο ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι ὅσο καὶ ἀπὸ τὸν τύπο καὶ τὴν κοινὴ γνώμη (1).

Πολὺ λιγώτερο ὅμως ἢ καθόλου γνωστὰ εἶναι ὡρισμένα «παρασκήνια» αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, ποὺ ἀφοροῦν τὴ στάσι τοῦ ἐγχω-

---

1. Ἴδε σχετικῶς καὶ τὴν μελέτην «Ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Μακεδονία» εἰς τὴν «Σοβιετολογίαν» ἀριθ. 1 τοῦ 1962, σελ. 14-22.

ρίου κομμουνισμοῦ ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Πράγματι ποιὰ ὑπῆρξε ἡ στάσις τοῦ ΚΚΕ καὶ τῆς ΕΔΑ ἀπέναντι στοὺς γιουγκοσλαβικοὺς ἰσχυρισμοὺς περὶ ὑπάρξεως «σλαβομακεδονικῆς» μειονότητος στὴ χώρα μας;

Θὰ ἀπαντήσουμε σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἐξετάζοντας ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο τὴν σημερινὴ (1961-62) θέσι τοῦ ἐγχωρίου κομμουνισμοῦ ἔναντι τοῦ θέματος αὐτοῦ, χωρὶς νὰ κάνουμε καμμιὰ ἀναδρομὴ στὸ παρελθόν, μὲ τὸ ὁποῖο ἀσχοληθήκαμε ἐκτενῶς σὲ παλαιότερα τεύχη μας (2).

Τὸ 8ο συνέδριο τοῦ ΚΚΕ θέτει ζήτημα «σλαβομακεδόνων» πρὶν ἀπὸ τοὺς γιουγκοσλάβους

Οἱ γιουγκοσλάβοι μίλησαν γιὰ τὴν ὕπαρξι «σλαβομακεδονικῆς» μειονότητος στὴν Ἑλλάδα στὶς 14 Νοεμβρίου 1961, μὲ τὸ στόμα τοῦ «πρωθυπουργοῦ» τῆς γιουγκοσλαβικῆς Μακεδονίας Γκρίλτσκωφ.

Τρεῖς ὅμως μῆνες πρὶν ἀπὸ τὸν Γκρίλτσκωφ εἶχε μιλήσει γι' αὐτὴν τὴν «μειονότητα» τὸ ΚΚΕ καὶ μάλιστα μὲ τὸ ἀνώτατο ὄργανό του, δηλ. τὸ κομματικό του συνέδριο.

Πράγματι, τὸν Αὔγουστο τοῦ 1961 συνῆλθε στὸ Παραπέτασμα τὸ λεγόμενο 8ο συνέδριο τοῦ ΚΚΕ, ποὺ ἀνάμεσα στὰ ἄλλα παραδέχθηκε ἐπίσημα καὶ τὴν ὕπαρξι τῶν «σλαβομακεδόνων» καὶ μίλησε γιὰ τὴν «καταπίεσί τους!»

Ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας ὅτι ἡ σύγκλησις τοῦ συνεδρίου ἀνακοινώθηκε τὸν Σεπτέμβριο καὶ ὅτι τὰ ντοκουμέντα του δημοσιεύθηκαν στο ὑπ' ἀριθ. 9 τοῦ 1961 τεῦχος τοῦ «Νέου Κόσμου» (ἐπίσημο ὄργανο τοῦ ΚΚΕ) ποὺ ἐκυκλοφόρησε στὸ Παραπέτασμα τὸν Ὀκτώβριο καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὸ στὶς ἀρχὲς Νοεμβρίου 1961, βγαίνει καθαρὰ ὅτι οἱ γιουγκοσλάβοι ἀνακίνησαν τὸ ζήτημα μόλις πληροφορήθηκαν ὅτι αὐτὸ ἐτέθη ἐκ νέου ἀπὸ τὸ ΚΚΕ (3).

Συγκεκριμένα, ὁ νέος ἀρχηγὸς τοῦ ΚΚΕ, Κ. Κολιγιάννης, στὴν ἔκθεσί του πρὸς τὸ συνέδριο εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ὅσον ἀφορᾶ τὶς ἐθνικὲς μειονότητες, τοὺς σλαβομακεδόνες καὶ τοὺς Τούρκους, πρέπει νὰ ἐκλαϊκεύσουμε τὴ θέση τοῦ κόμματος γιὰ ἰσοτιμία».

(«Ν. Κόσμος» ἀριθ. 9 τοῦ 1961, σελ. 90).

Καὶ πιὸ κάτω, προσέθεσε:

«Ἕνα σημαντικὸ κομμάτι τῶν προσφύγων μας εἶναι σλαβομακεδόνες ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ Μακεδονία, ποὺ μαζὶ μὲ τοὺς Ἕλληνες πολέμησαν γιὰ νὰ μὴ γίνει ἡ Ἑλλάδα ἐξάρτημα τῶν ἰμπεριαλιστῶν, γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους. Στοὺς κοινοὺς αὐτοὺς ἀγῶνες σφυρηλατήθηκαν ἀκατάλυτοι δεσμοὶ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ σλαβομακεδόνων. Αὐτὴ ἡ ἑνότητα ἀπὸ παλιότερα ἀποτελοῦσε στόχο τῶν κοινῶν μας ἐχθρῶν καὶ εἰδικὰ τῶν γιουγκοσλάβων ἀναθεωρητῶν, ποὺ ἐκμεταλλευόμενοι τὴν καταπίεση τῆς σλαβομακεδόνικης μειονότητας ἀπὸ τὴν πλουτοκρατικὴ ὀλιγαρχία τῆς Ἑλλάδας, τὴν ὑπονομεύουν μὲ συνθήματα διασπαστικά».

(«Ν. Κόσμος» ἀριθ. 9 τοῦ 1961, σελ. 125).

Καὶ τὸ «πρόγραμμα τοῦ ΚΚΕ» ποὺ ἐνέκρινε τὸ συνέδριο, προβλέπει ὅτι:

«Ἐξασφαλίζεται ἡ ἰσοτιμία τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων».

(«Ν. Κόσμος» ἀριθ. 9 τοῦ 1961 σελ. 41)

Συνεπῶς, ὅπως βλέπουμε, τὸ ΚΚΕ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ μὲ τὸ 8ο συνέδριό του, ἔθεσε τὸ φθινόπωρο τοῦ 1961 τὸ ἑξῆς ζήτημα:

α) Στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει «σλαβομακεδονική» μειονότης.

β) Ἡ μειονότης αὐτὴ καταπιέζεται.

γ) Ἡ μειονότης αὐτὴ ἀγωνίζεται γιὰ τὰ καταπατούμενα δικαιώματά της.

Τὸ ΚΚΕ δὲν ἔθεσε φυσικὰ αὐτὸ τὸ ζήτημα γιὰ νὰ ἐξυπηρετήση τοὺς τιτοϊκούς.

Σκοπός του ἦταν νὰ ἐμφανισθῆ αὐτὸ (μαζὶ μὲ τὴν Βουλγαρία καὶ τὴν Μόσχα) σὰν προστάτης τῶν «σλαβομακεδόνων» καὶ ἔτσι νὰ ἐκτοπίση τὴν ἐπιρροὴ τοῦ Βελιγραδίου ἀνάμεσα στοὺς σλαβόφωνους ὀπαδούς του (καὶ στὸν πληθυσμὸ τῆς Βουλγαρικῆς Μακεδονίας) ποὺ δὲν συμφέρει στὴν Σόφια.

Ἦταν ὅμως φυσικὸ τὰ Σκόπια καὶ τὸ Βελιγράδι νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὶς πιὸ πάνω θέσεις τοῦ ΚΚΕ. Καὶ ἐπωφελήθηκαν.

Τὸ ΚΚΕ ἐπιμένει ὅτι οἱ «σλαβομακεδόνες» τῆς Ἑλλάδος καταπιέζονται

Ὅπως εἴδαμε, οἱ γιουγκοσλάβοι δὲν ἔχασαν τὴν εὐκαιρία ποὺ τοὺς προσέφερε τὸ ΚΚΕ καὶ ἄρχισαν νὰ θορυβοῦν περὶ ὑπάρξεως μιᾶς «σλαβομακεδονικῆς» μειονότητος στὴν ἑλληνικὴ Μακεδονία.

Τὸ ΚΚΕ ὅμως δὲν ἄλλαξε στάσι. Ἀπεναντίας ἐξαπέλυσε καὶ αὐτὸ ἕνα παράλληλο θόρυβο, μὲ τὸ ἴδιο μοτίβο τῆς καταπιέσεως τῶν «σλαβομακεδόνων τῆς Ἑλλάδος!

Ἔτσι, τὸ ἐπίσημο ὄργανό του «Νέος Κόσμος» στὸ τεῦχος του τοῦ Δεκεμβρίου 1961 (σελ. 63-71) δημοσίευσε ἕνα ἄρθρο τοῦ Στ. Κωτσόπουλου (ποὺ ἐμφανίζεται σὰν «σλαβομακεδόνας»

---

2. *Ἴδε σχετικῶς τὴν μελέτην «Κομμουνισμὸς καὶ Μακεδονία» εἰς τὸ τεῦχος 2 τοῦ 1960, σελ. 16 καὶ τὰ ντοκουμέντα «Οἱ κομμουνισταὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Μακεδονία-Θράκη» εἰς τὸ τεῦχος 3 τοῦ 1961, σελ. 159.*

3. *Ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὰ ὑλικὰ τοῦ 8ου συνεδρίου τοῦ ΚΚΕ κυκλοφόρησαν στὰ τέλη Ὀκτωβρίου - ἀρχὲς Νοεμβρίου 1961 καὶ ἡ «Σοβιετολογία» ἀσχολήθηκε μὲ αὐτὸ τὸ συνέδριο στὸ τεῦχος της τοῦ Νοεμβρίου μὲ τρία ἄρθρα της (σελ. 663, 671 καὶ 676).*

στέλεχος τοῦ ΚΚΕ) μὲ τὸν τίτλο «ἡ συμβολὴ τῶν σλαβομακεδόνων στὸ κίνημα τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης». Στὸ ἄρθρο αὐτὸ ὑποστηρίζονται οἱ ἀκόλουθες θέσεις:

1) Οἱ «σλαβομακεδόνες» τῆς Ἑλλάδος πῆραν μέρος στὸν πόλεμο τοῦ 1940-41

«Παρὰ τὴν ἄγρια εθνικὴ καταπίεσή τους, τὶς διώξεις, καὶ τὴν κακομεταχείρισή τους ἀπὸ τὸ ἐπίσημο ἑλληνικὸ κράτος καὶ ἰδιαίτερα τὴν κυβέρνηση Μεταξᾶ, ποὺ τοὺς ἀπαγόρευε ἀκόμα καὶ τὰ μιλᾶνε τὴ μητρικὴ τους γλώσσα»(σελ.62).

2. «Ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τῶν σλαβομακεδόνων στὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸ πόλεμο τῆς Ἑλλάδος ἦταν παλλαϊκή, ἡ δικτατορία τοῦ Μεταξᾶ ὄχι μονάχα δὲ σταμάτησε τὶς διώξεις ἐναντίον τους ἀλλὰ τὶς δυνάμωσε... μόλις κηρύχθηκε ὁ πόλεμος, ἑκατοντάδες σλαβομακεδόνες ἀπὸ τὶς περιοχὲς Φλώρινας, Καστοριᾶς, Κοζάνης, Ἐδεσσας στάλθηκαν ἐξορία στὰ νησιά,.. Στὸ μέτωπο πολλοὶ σλαβομακεδόνες μαχητὲς διώκονται σὰν ὕποπτοι καὶ στέλνονται σὲ λόχους κατασκευῆς ἔργων... Γιὰ τοὺς φαντάρους στὰ μετόπισθεν εἶχαν δημιουργηθεῖ ειδικὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης» (σελ. 64).

3) Ἔτσι ἡ Κατοχή, βρῆκε τοὺς «σλαβομακεδόνες» σὲ «κατάσταση διωγμοῦ» ἀλλὰ αὐτοί, χάρι στὸ ΚΚΕ:

«Ἀκολούθησαν τὸ δρόμο τοῦ κοινοῦ ἀγώνα μὲ τὸν ἀδελφὸ ἑλληνικὸ λαό» (σελ. 65). Καὶ *«Ὁ σλαβομακεδόνικος πληθυσμὸς τῆς Φλώρινας ἔδειξε ἀνωτερότητα καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν ἑλληνικὸ πληθυσμό» (σελ. 66).*

Γενικά, *«Ὁ σλαβομακεδόνικος πληθυσμὸς τῆς Δ. Μακεδονίας πάλαιψε μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ ΚΚΕ καὶ τοῦ ΕΑΜ» (σελ. 67).*

4) Αὐτὸν τὸν «κοινὸ ἀγώνα» προσπάθησαν νὰ ὑπονομεύσουν *«μερικοὶ ἡγέτες τοῦ Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας» (σελ. 69).*

5) Τὸ ΚΚΕ ἔδωσε στοὺς «σλαβομακεδόνες» ὅλα τὰ δικαιώματα, «ἐφαρμόζοντας στὴν πράξη τὴν πολιτικὴ τῆς ἐθνικῆς ἰσοτιμίας». Συγκεκριμένα, κατὰ τὸ ἐπίσημο ὄργανο τοῦ ΚΚΕ, μὲ τὴν ἐαμοκρατία, οἱ «σλαβομακεδόνες»

«Ἄρχισαν ἐλεύθερα νὰ μιλᾶνε τὴ γλώσσα τους. Νὰ τραγουδᾶνε τὰ τραγούδια τους, νὰ γιορτάζουν τὶς ἐ θ ν ι κ ὲ ς γιορτές τους, νὰ ἀσκοῦν καὶ νὰ καλλιεργοῦν τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμά τους... Γιὰ πρώτη φορὰ ἄρχισαν νὰ ἀνεβάζουν σλαβομακεδόνικα θεατρικὰ ἔργα. Ἄρχισε ἡ ἔκδοση καὶ τύπου στὴ σλαβομακεδόνικη. Ἄνοιξαν σλαβομακεδόνικα σχολεῖα. Στὸν ΕΛΑΣ καὶ στὴν ΟΠΛΑ ἀναδείχτηκαν σλαβομακεδόνες ἀξιωματικοί. Σλαβομακεδόνες ἐθνοσύμβουλοι στάλθηκαν ἀντιπρόσωποι στὸ Ἐθνικὸ Συμβούλιο (4). Πολλὰ τοπικὰ καὶ ἐπαρχιακὰ ὄργανα τῆς αὐτοδιοίκησης καὶ τῆς δικαιοσύνης στὴ Δ. Μακεδονία ἀποτελοῦνταν, στὴν πλειοψηφία τους, ἀπὸ σλαβομακεδόνες. Οἱ σλαβομακεδόνες γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή τους ἔνιωσαν ἐλεύθερο τὸν ἑαυτό τους καὶ πραγματικὸ νοικοκύρη σ τ ὸ ν τ ό π ο τ ο υ ς». (σελ. 70).

6) Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι οἱ «σλαβομακεδόνες» περίμεναν νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ σ' αὐτοὺς *«οἱ διασυμμαχικὲς διακηρύξεις γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν λαῶν μὲ δικαίωση τῶν ἀγώνων τους» (σελ. 70).*

Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔγινε, γιατὶ «ἡ πλουτοκρατικὴ ἀντίδραση» ποὺ κατὰ τὸ ΚΚΕ κυβερνᾶ τὴν Ἑλλάδα, ἀντὶ νὰ ἐφαρμόση τὴν ἀρχὴ τῆς αὐτοδιαθέσεως στοὺς «σλαβομακεδόνες» ἄρχισε νὰ τοὺς καταπιέζη. Κατὰ τὸν «Ν. Κόσμο»

«Χιλιάδες σλαβομακεδόνες ρίχτηκαν στὰ κάτεργα (;!) Ἀπὸ χιλιάδες σλαβομακεδόνες κατασχέθηκαν οἱ περιουσίες. Πολλὲς ἑκατοντάδες δολοφονήθηκαν καὶ ἐκτελέσθηκαν...» (σελ. 70).

7) Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἧττα τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας, κατὰ τὸ ΚΚΕ: *«ἐνάντια στοὺς σλαβομακεδόνες πάρθηκαν καὶ ἄλλα σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπα μέτρα. Μὲ βάση τὸ διάταγμα περὶ ἐποικισμοῦ τῶν παραμεθορίων περιοχῶν χιλιάδες σλαβομακεδόνικες οἰκογένειες ξεκληρίστηκαν ἀπὸ τὶς πατρικές τους ἑστίες» (σελ. 70—71).*

Αὐτὸς ὁ διωγμὸς ποὺ κατὰ τὸ ΚΚΕ ἀσκεῖται σήμερα *«ἐνάντια στὴν ἐθνικὴ μειονότητα τῶν σλαβομακεδόνων ποὺ ἀσκεῖται στὴν ἐποχὴ ποὺ καταρρέει τὸ ἀ π ο ι κ ι α κ ὸ σ ύ σ τ η μ α(!) ντροπιάζει τὴν Ἑλλάδα» (σελ. 71).*

8. Τὸ ΚΚΕ ἀπαιτεῖ τέλος,

«Νὰ σταματήσουν οἱ διωγμοὶ κατὰ τῶν σλαβομακεδόνων. Νὰ τοὺς ἀναγνωριστεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἐ θ ν ι κ ῆ ς ἰ σ ο τ ι μ ί α ς γιὰ νὰ ζήσουν ἐλεύθεροι στὸν τόπο τους, στὰ πλαίσια τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους» (σελ. 71).

Ὅπως βλέπουμε, τὸ ΚΚΕ ὑποστηρίζει ἀνοικτά, ἀκόμη καὶ σήμερα, ὅτι στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει μία «σλαβομακεδονική» μειονότης καὶ μάλιστα ἀξιόλογη (μιλᾶ συνεχῶς γιὰ χιλιάδες καὶ γιὰ χιλιάδες οἰκογένειες) ποὺ ἔχει γιὰ «τόπο της» τὴν Δυτ. Μακεδονία, ὅπου ἀφίνει νὰ ὑπονοηθῆ ὅτι ἀποτελεῖ τὴν πλειοψηφία τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ μειονότης αὐτή, κατὰ τὸ ΚΚΕ, ἀποτελεῖ ἕνα πραγματικὰ ξεχωριστὸ ἔθνος, ποὺ ἔχει ὄχι μόνο τὴ γλῶσσα του, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμά του, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὶς «ἐθνικὲς γιορτές» του. Συνεπῶς ὁ «λαὸς» αὐτὸς ἔχει δική του, μὴ ἑλληνικὴ ἐθνικὴ συνείδησι.

Αὐτὸς ὁ μὴ ἑλληνικὸς λαός, κατὰ τὸ ΚΚΕ, καταπιέζεται ἄγρια ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, σὲ σημεῖο ποὺ νὰ γίνεται λόγος καὶ γιὰ ..... «ἀποικιακὸ σύστημα» ! ! ! Προφανῶς τὸ ΚΚΕ θεωρεῖ τὴν Μακεδονία (ἢ τουλάχιστον τὸ δυτικὸ τμῆμα της) σὰν ... «ἀποικία» τῆς Ἑλλάδος, ὅπου πρέπει νὰ ἐφαρμοσθοῦν οἱ διασυμμαχικὲς διακηρύξεις καὶ οἱ ἀρχὲς τοῦ ΟΗΕ περὶ αὐτοδιαθέσεως, τὶς ὁποῖες καὶ ἐπικαλεῖται.

Φυσικὰ τὸ ΚΚΕ θέλοντας νὰ ἀποφύγη τὴν πλήρη σύγκρουσί του μὲ τὸ ἐθνικὸ αἴσθημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, δὲν ζητεῖ πιὰ τὴν πλήρη ἀπό-

---

4. Εἶδος κοινοβουλίου ποὺ ὀργάνωσε τὸ ΚΚΕ ἐπὶ κατοχῆς.

σπασι τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ ἁπλῶς τὴν παραχώρησι «ἰσοτιμίας» («ἐθνικῆς» ὅμως) στοὺς λεγομένους «σλαβομακεδόνες» μέσα «στὰ πλαίσια τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους».

Ἡ παραδοχὴ ὅμως τῶν θέσεων τοῦ ΚΚΕ ὁδηγεῖ μοιραίως εἴτε κατευθεῖαν εἴτε διὰ μέσου ἑνὸς μεταβατικοῦ σταδίου «ἐθνικῆς ἰσοτιμίας» στὴν ἀπόσπασι τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν χώρα μας. Ἡ ἀπόσπασις αὐτὴ πρέπει νὰ γίνῃ ὄχι τώρα, ὁπότε θὰ ἦταν πρὸς ὄφελος τῶν γιουγκοσλάβων «ἀναθεωρητῶν», ἀλλὰ ἐν καιρῷ κατὰ τρόπον ποὺ νὰ ὠφελῇ τὸν διεθνῆ κομμουνισμὸ καὶ εἰδικὰ πρὸς ὄφελος τῆς πιστῆς στὴν Μόσχα Βουλγαρίας.

Ἀνώτερα στελέχη τοῦ ΚΚΕ θεωροῦν τὴν Μακεδονία Ἑλληνικὴ «ἀποικία»

Στὸ σημεῖο αὐτὸ χρειάζεται νὰ ἀνοίξουμε μία παρένθεσι γιὰ νὰ ἀναφέρουμε ὅτι ἡ θεωρία περὶ τῆς Μακεδονίας ὡς ..... ἑλληνικῆς «ἀποικίας»! διατυπώθηκε καὶ πρὶν ἀπὸ τὸ 8ο συνέδριό τοῦ ΚΚΕ ἀπὸ ὡρισμένα ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα στελέχη αὐτοῦ τοῦ κόμματος. Πρόκειται συγκεκριμένα γιὰ τὴν ἐπὶ κατασκοπείᾳ δίκη 42 κομμουνιστῶν, ποὺ ἔγινε ἀπὸ τὶς 26 Ἀπριλίου ὡς τὶς 19 Μαΐου τοῦ 1960 στὴν Ἀθήνα καὶ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας ὡρισμένοι κατηγορούμενοι καὶ συνήγοροί των ὑπεστήριξαν τὴν θεωρία περὶ ἑλληνικῆς ... «ἀποικιοκρατίας», πρᾶγμα ποὺ δὲν ἐπέσυρε τότε τὴν προσοχὴ οὔτε τοῦ τύπου οὔτε τῶν ἁρμοδίων, ὅπως θὰ ἔπρεπε.

Ἰδοὺ τί ἔγραφε τότε ἡ «Αὐγὴ» τῆς 29ης Ἀπριλίου στὴν 4η σελίδα της.

«Κατηγορούμενος Λουλὲς πρὸς τὸν μάρτυρα κ. Κροντήρην. «Τὸ 1935, τὸ κόμμα μας σὲ ἀπόφασί του γιὰ τὸ Μακεδονικὸ ἐτόνισε ὅτι δ ὲ ν π α ύ ε ι νὰ ἐπιμένῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως. Σεῖς τὸ χαρακτηρίσατε αὐτὸ ὡς προδοτικό. Ἀλλὰ σᾶς ἐρωτῶ: Σεῖς ἀρνεῖσθε τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτοδιαθέσεως ;» (Τῆς αὐτοδιαθέσεως γιὰ τὴ Μακεδονία φυσικά). Τί τὸ μεμπτὸν βρίσκετε στὴν ἀπόφασι αὐτὴ ἀφοῦ ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτοδιαθέσεως ἔχει υἱοθετηθῆ καὶ ἀπὸ τὸν ΟΗΕ ; Ποῦ βρίσκετε τὸ στραβό ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Καλὴ καὶ ἅγια ἡ ἀρχὴ τῆς αὐτοδιαθέσεως. Ἡ ἀπόφασις ὅμως ἐννοοῦσε τὴν αὐτοδιάθεσιν τῆς Μακεδονίας. Καὶ παρατηρῶ ὅτι ἐξακολουθεῖτε νὰ ἐπιμένετε ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν κατοικεῖται ἀπὸ Ἕλληνες.

Λουλές : Ἡ Ἑλλὰς κατοικεῖται ἀπὸ Ἕλληνες. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ μειονότητες».

Προφανῶς λοιπὸν κατὰ τὸν κατηγορούμενον, ὁ ὁποῖος εἶναι μέλος τῆς ἀνωτάτης ἡγεσίας τοῦ ΚΚΕ, ἡ Μακεδονία ἔχει ἀνάγκη νὰ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα πρὸς αὐτοδιάθεσιν, γιατὶ κατοικεῖται ἀπὸ «μειονότητες».

Ἐν συνεχείᾳ, κατὰ τὴν «Αὐγὴ» πάντοτε, ὁ συνήγορος τῶν κατηγορουμένων, Χατζηγεωργίου λέγει τὰ ἑξῆς πρὸς τὸν μάρτυρα κ. Κροντήρη:

Χατζηγεωργίου: Μήπως γνωρίζετε ἐὰν στὴν Γαλλία κατηγορήθη ποτὲ τὸ Κ.Κ. ὡς προδοτικὸ ἐπειδὴ ἔχει ταχθῆ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἀ λ γ ε ρ ί α ς ἢ ἐὰν στὴν Ἀγγλία κατηγορήθη τὸ ἀγγλικὸ Κ.Κ. διότι εἶναι κατὰ τῆς διατηρήσεως τῶν ἀποικιῶν ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε ἀποικίας.

Ἄρα κατὰ τοὺς Κομμουνιστὰς καὶ κατὰ τοὺς ὑπερασπιστάς των, ἡ Μακεδονία εἶναι γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὅ,τι εἶναι ἡ Ἀλγερία γιὰ τὴν Γαλλία ἢ ἦταν ἡ Κύπρος γιὰ τὴν Ἀγγλία. Μιὰ ἀποικία ποὺ πρέπει νὰ ἀπελευθερωθῆ.

Οἱ «ἐπιστήμονες» τοῦ ΚΚΕ στηρίζουν τὴ θεωρία περὶ «σλαβομακεδόνων»

Ὅπως εἴπαμε λοιπόν, τὸ 8ο συνέδριο τοῦ ΚΚΕ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1961, ἀναφέρθηκε στὴν ὕπαρξι τῶν «σλαβομακεδόνων», πρᾶγμα ποὺ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία στοὺς γιουγκοσλάβους νὰ ξαναφέρουν στὸ προσκήνιο τὸ φθινόπωρο τοῦ 1961 τὸ δῆθεν θέμα τῆς «μειονότητος». Ἀκολούθησε τὸ ἄρθρο τοῦ Στ. Κωτσόπουλο τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1961, μὲ τὸ ὁποῖο τὸ ΚΚΕ υἱοθετεῖ πλήρως τοὺς γιουγκοσλαβικοὺς ἰσχυρισμοὺς περὶ «καταπιέσεως» τῶν «σλαβομακεδόνων» τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς ἐπαυξάνει, παρουσιάζοντας οὔτε λίγο οὔτε πολὺ τὴν Ἑλλάδα νὰ ἀφανίζῃ ἕνα «ἔθνος» ποὺ ζεῖ στὴν Δυτ. Μακεδονία, ποὺ χαρακτηρίζεται σὰν «τό[...] αὐτοῦ τοῦ «σλαβομακεδονικοῦ» ἔθνους! Τὸ ΚΚΕ μάλιστα προχωρεῖ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὰ Σκόπια, ἐπικαλούμενο ὑπὲρ τῶν «σλαβομακεδόνων» τὴν ἀρχὴ τῆς αὐτοδιαθέσεως, τὶς διασυμμαχικὲς διακηρύξεις καὶ τὸν Χάρτη τοῦ ΟΗΕ, πρᾶγμα ποὺ δὲν τόλμησαν νὰ κάνουν οἱ γιουγκοσλάβοι.

Αὐτοῦ ἦσαν τὰ πράγματα, ὅταν στὶς 11 Ἰανουαρίου 1962 ἀνήγγειλε θορυβωδῶς τὴν ἔκδοσι στὴν Ἀθήνα ἑνὸς βιβλίου μὲ τὸ τίτλο «Ἡ προέλευση τῶν Ἑλλήνων — Ἐθνογενετικὴ ἔρευνα». Ὡς συγγραφεὺς αὐτοῦ τοῦ βιβλίου παρουσιάζεται κάποιος ἕλληνας κομμουνιστής, ὁ Ἄρ[...] Πουλιανός, ποὺ ζεῖ στὴν ΕΣΣΔ καὶ ἐργάζεται στὸ Ἰνστιτοῦτο Ἐθνογραφίας τῆς Σοβιετικῆς Ἀκαδημίας, μὲ τὴν καθοδήγησι τοῦ ὁποίου [...] γράφη καὶ τὸ βιβλίο.

Σὰν σκοπὸς τῆς «ἐθνογενετικῆς ἔρευνας» [...] γιὰ τὴν προέλευσι τῶν Ἑλλήνων ἐμφανίζεται [...] λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ἱστορικῆς συνεχείας τῶν Ἑλλήνων, τὴν ὁποίαν καὶ ἀναγνωρίζει. Αὐτὸ ἀποτελεῖ μία παραχώρησι ἔναντι τῆς παλαιοτέρας γραμμῆς τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας, ἡ ὁποία ὑπεστήριζε, ὅτι οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες, δὲν ἔχουν καμμία σχέσι μὲ τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ τοὺς Ἀρχαίους καὶ ὅτι ἡ ἱστορικὴ συνέχεια τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀποτελεῖ ἐπινόησιν τῶν «μεγαλοϊδεατῶν». Ἡ «παραχώρησις», ὅμως, τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ Πουλιανὸς ἢ μᾶλλον ἡ Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν τῆς ΕΣΣΔ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἄλλων συμπερασμάτων τοῦ βιβλίου, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζουν καὶ τὸ σοβαρώτερο γιὰ τὴ χώρα μας ἐνδιαφέρον, λόγῳ τῆς ἀποκαλυπτικότητός τους.

Πράγματι, σ' αὐτὴν τὴν «ἐθνογενετ[...]

ἔρευνα» ὑποστηρίζεται, ὅτι στὴν Ἑλλάδα ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες κατοικοῦν καὶ δύο ἄλλοι «λαοί», οἱ Σ λ α β ο μ α κ ε δ ό ν ε ς καὶ οἱ Β λ ά χ ο ι, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐπίσης «α ὐ τ ό χ θ ο ν ε ς». Εἰς τὴν σελίδα 62 τοῦ βιβλίου ἀναφέρεται: «Στὴν πλειοψηφία τους οἱ Σλαβομακεδόνες, οἱ Βλάχοι ὅπως καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας, εἶναι ἀπόγονοι αὐτόχθονος πληθυσμοῦ».

Ὁ Πουλιανὸς καὶ οἱ «καθοδηγηταί» του ἀντιλαμβάνονται ὅτι τὸν διαχωρισμὸν σὲ Ἕλληνες, Βλάχους καὶ «Σλαβομακεδόνες» δὲν μποροῦν νὰ τὸν στηρίξουν στὶς διαφορὲς τῆς γλώσσας καὶ δέχονται πράγματι, ὅτι «ἡ διάδοση τῶν ρωμανικῶν καὶ σλαβικῶν γλωσσῶν... δὲν ἔφεραν σοβαρὴ ἀλλαγὴ στὰ μορφολογικὰ γνωρίσματα τῶν λαῶν τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης». Χρησιμοποιοῦν, λοιπόν, ἕνα ἰσχυρότερον ἔρεισμα καὶ αὐτὸ εἶναι τὰ «διαφορετικὰ ἀνθρωπολογικὰ γνωρίσματα». Προφανὴς σκοπός των εἶναι νὰ μειώσουν τὴν σημασία τοῦ προβαλλομένου ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἐπιχειρήματος ὅτι οἱ σλαυόφωνοι καὶ οἱ ὁμιλοῦντες τὸ βλαχικὸν ἰδίωμα εἶναι τόσον Ἕλληνες, ὅσον εἶναι καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς, ποὺ ὁμιλοῦν τὰ «ἀρβανίτικα».

Κατὰ τὸ ἴδιον βιβλίον, τόσον οἱ «Βλάχοι» ὅσον καὶ οἱ «Σλαβομακεδόνες» εἶναι «λαοὶ» σκορπισμένοι καὶ σὲ ἄλλες χῶρες τῆς Εὐρώπης. Ὅσον ἀφορᾶ τοὺς «Σλαβομακεδόνες», ὁ Πουλιανὸς ὑποστηρίζει ὅτι ὑπῆρχαν ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια «ἀνάμεσα στὸ Θρακικὸ πληθυσμὸ» καὶ συμπληρώνει:

«Πάντως, ὁ ἀκριβὴς καθορισμὸς τοῦ χρόνου ἐλεύσεως αὐτοῦ τοῦ στοιχείου στὰ Βαλκάνια παραμένει ἀνοιχτὸς καὶ χρειάζεται ἐπὶ πλέον ἔρευνες... Ὑπάρχουν πολλὰ κοινὰ προβλήματα γιὰ μελλοντικὴ λύση ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς Ἕλληνες καὶ γενικὰ τοὺς ἀνθρωπολόγους τῶν Βαλκανίων καὶ τῆς Πρόσθιας Ἀσίας».

Εἶναι προφανὲς ὅτι ἐπιχειρεῖται ἡ «ἐπιστημονική» θεμελίωσις τοῦ «μακεδονικοῦ ζητήματος» εἰς τὸ ὁποῖον προστίθεται, ἂν καὶ κάπως δειλότερα, τὸ «Βλαχικόν».

Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ βιβλίο αὐτὸ ἐγράφη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Σοβιετικῆς Ἀκαδημίας δείχνει ὅτι ἔχει τὴν ἔγκρισι τῆς Μόσχας.

Καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ βιβλίο αὐτὸ ἐξεδόθη στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὸν ἐκδοτικὸ οἶκο «Μόρφωση» ποὺ ὅπως ἐγράφη ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν ΕΔΑ καὶ ὅτι προεβλήθη ἀπὸ τὴν «Αὐγή», δείχνει ὅτι ἡ ΕΔΑ συμμερίζεται τὴν ἄποψι ὅτι στὴν Μακεδονία ὑπάρχει ἕνα μὴ ἑλληνικὸ ἔθνος «σλαβομακεδόνων» καὶ μάλιστα ἀρχαῖο, ποὺ φυσικὰ δικαιοῦται τὴν αὐτοδιάθεσί του.

Τὸ ΚΚΕ καὶ ἡ ΕΔΑ παίρνουν θέσι στὴν ἑλληνογιουγκοσλαβικὴ διαφορὰ περὶ «σλαβομακεδόνων»

Στὶς 12 Ἰανουαρίου 1962 (ἐπαύριο τῆς ἀγγελίας περὶ ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου τοῦ Α. Πουλιανοῦ) ὁ ραδιοσταθμὸς τοῦ ΚΚΕ μετέδωσε ἕνα σχόλιο μὲ τὸν τίτλο «οἱ φλυαρίες περὶ ἀπειλῆς ἀπὸ Βορρᾶ καὶ οἱ πραγματικοὶ ἐθνικοὶ κίνδυνοι».

Τὸ σχόλιο αὐτὸ τὸ ἐδημοσίευσε ἡ «Αὐγή» τῆς 13ης Ἰανουαρίου, πρᾶγμα ποὺ δείχνει ὅτι ἡ ΕΔΑ υἱοθετεῖ τὶς ἀπόψεις ποὺ περιλαμβάνονται σ' αὐτό.

Μὲ τὸ σχόλιο, ὁ ἐγχώριος κομμουνισμὸς ἀποσαφηνίζει τὴν θέσι του στὴν ἑλληνογιουγκοσλαβικὴ διαφορὰ ποὺ προέκυψε ἀπὸ τὴν γιουγκοσλαβικὴ ἀπόπειρα ἀνακινήσεως τοῦ «μακεδονικοῦ».

Γιὰ ὅ,τι ἀφορᾶ τὸ θέμα τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ «σλαβομακεδονικῆς» μειονότητος, τὸ ΚΚΕ καὶ ἡ ΕΔΑ ὑποστηρίζουν τὰ ἑξῆς:

«Ἡ ὕπαρξη σλαβομακεδονικῆς μειονότητας στὴν Ἑλλάδα, ε ἶ ν α ι ἕ ν α γ ε γ ο ν ό ς, ποὺ μόνο κακοήθης στρουθοκαμηλισμὸς μπορεῖ νὰ ἀγνοεῖ (5)... Εἶναι γεγονὸς ἡ ὕπαρξη μέσα στὰ πλαίσια τῆς Ἑλλάδος μιᾶς ἐ θ ν ι κ ῆ ς μ ε ι ο ν ό τ η τ α ς μὲ δική της ἰδιαίτερη γλῶσσα καὶ φ υ σ ι κ ὰ ὄχι μόνο γ λ ῶ σ σ α, ἀλλὰ καὶ ἤθη, ἔθιμα καὶ πολιτισμό».

(Αὐγὴ 13 Ἰαν. 1962).

Σὲ συνέχεια τὸ σχόλιο ὁμιλεῖ γιὰ «διώξεις κατὰ τῶν σλαβομακεδόνων» καὶ γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ ἀναγνωρισθῆ ἡ ὕπαρξις τῆς μειονότητος στὴν ὁποία νὰ παραχωρηθοῦν *«ὅλα τὰ διεθνῶς κατοχυρωμένα νόμιμα δικαιώματα ἰσοτιμίας»* καὶ διευκρινίζει ὅτι:

«Τὸ Κ.Κ.Ε. ἔχει κηρυχθεῖ ὑπὲρ τῆς ἰσοτιμίας τῶν ἐ θ ν ι κ ῶ ν μ ε ι ο ν ο τ ή τ ω ν ποὺ ζοῦν στὴν Ἑλλάδα, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς σλαβομακεδονικῆς μειονότητας».

Φυσικὰ στὸ σχόλιο ἀναφέρεται ὅτι αὐτὴ ἡ ἰσοτιμία πρέπει νὰ παραχωρηθῆ «μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους» ἀλλὰ αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ πρῶτο βῆμα. Ἐφ' ὅσον ἀναγνωρισθῆ ἐπισήμως ὅτι στὴν Ἑλληνικὴ Μακεδονία ζεῖ ἕνα ξεχωριστὸ ἔθνος ποὺ ἔχει «ὄχι μόνο δική του γλῶσσα» ἀλλὰ καὶ δικά του ἤθη καὶ ἔθιμα, δικό του πολιτισμό, ποὺ διαφέρει ἀνθρωπολογικὰ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες καὶ εἶναι ἔθνος «αὐτοχθόνων», τὰ ὑπόλοιπα θὰ ἔρθουν μόνα τους.

Μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες, στὶς 16 Ἰανουαρίου, ἡ «Αὐγή», δημοσιεύει μία ἐπιφυλλίδα τοῦ «θεωρητικοῦ» Τ. Βουρνᾶ, στὴν ὁποία ὑποστηρίζεται ἡ ὕπαρξις «σλαβομακεδονικῆς μειονότητας», ταυτόχρονα ὅμως, γιὰ λόγους ἐσωτερικῆς σκοπιμότητος διακηρύσσεται ὅτι «οἱ σλαβόφωνοι ἀποτελοῦν πατριωτικὸ στοιχεῖο ποὺ ἀγαπᾶ τὴν Ἑλλάδα», ὅτι ἡ μειονότητά τους εἶναι «μικρή», ὅτι «ἀνήκει στὸν ἐθνικό μας κορμὸ» καὶ ὅτι «θέμα ἐδαφικὸ δὲν ὑπάρχει σήμερα». Ὑπάρχει ἁπλῶς θέμα πολιτιστικῶν ἐλευθεριῶν» γι'

---

5. Τὸν Μάρτιο ὅμως τοῦ 1962 ἡ Σόφια διακήρυξε ὅτι δὲν ὑπάρχουν «σλαβομακεδόνες» καὶ ὅτι ἁπλῶς πρόκειται γιὰ βουλγάρους. Τί λένε τώρα τὸ ΚΚΕ καὶ ἡ ΕΔΑ; Γιατί δὲν κατηγοροῦν τὸν Γιούγκωφ γιὰ «κακοήθη στρουθοκαμηλισμό;»

αὐτὴν τὴν μειονότητα «τὴν ἀναγνωρισμένη ἄλλωστε ἀπὸ τὶς συνθῆκες τῶν Σεβρῶν καὶ τῆς Λωζάννης».

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι στὴν ἑλληνογιουγκοσλαβικὴ διαφορὰ ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ «σλαβομακεδονικῆς» μειονότητος, τὸ ΚΚΕ καὶ ἡ ΕΔΑ πῆραν ἀνοιχτὰ θέσι κατὰ τῆς ἑλληνικῆς ἀπόψεως καὶ ὑπὲρ τῆς ἀνθελληνικῆς ἀπόψεως ὅτι ὑπάρχουν στὴν ἑλληνικὴ Μακεδονία «σλαβομακεδόνες».

Ποῦ ὀφείλεται ἡ στάσις τοῦ ΚΚΕ καὶ τῆς ΕΔΑ

Ὅπως εἶναι γνωστό, σήμερα ἡ Βουλγαρία ἀπαρνεῖται τὴν παλαιά της ἐφεύρεσι περὶ «σλαβομακεδονικοῦ ἔθνους», γιατὶ μὲ τὴν ἵδρυσι τῆς «μακεδονικῆς δημοκρατίας» στὰ πλαίσια τῆς Γιουγκοσλαβίας, ἡ ἐφεύρεσις αὐτὴ ἐστράφη ἐναντίον της καὶ ἐξυπηρετεῖ, ὄχι πιὰ τὴν Μόσχα καὶ τὴν Σόφια ἀλλὰ τοὺς τιτοϊκοὺς ποὺ ἐμφανίζονται σὰν προστάτες αὐτοῦ τοῦ «ἔθνους». Γι' αὐτὸ τώρα ἡ Βουλγαρία δὲν μιλᾶ πιὰ γιὰ «σλαβομακεδόνες» ἀλλὰ γιὰ «βουλγάρους» ποὺ καταπιέζονται ἀπὸ τὴν Γιουγκοσλαβία καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα!

Γιατὶ ὅμως τότε τὸ ΚΚΕ καὶ ἡ ΕΔΑ παραδέχονται τὴν ὕπαρξι «σλαβομακεδόνων»;

Ἡ αἰτία εἶναι ὅτι ὁ ἐγχώριος κομμουνισμὸς ἔχει ἐκτεθῆ πάρα πολὺ ὄχι μόνο θεωρητικῶς ἀλλὰ κυρίως πρακτικὰ καὶ ἔτσι σήμερα τουλάχιστον δὲν μπορεῖ νὰ κάνη ἄμεση καὶ πλήρη στροφή. Ἀπὸ τοὺς 65.000 «πρόσφυγες» τοῦ ΚΚΕ ποὺ ζοῦν στὸ Παραπέτασμα, οἱ μισοὶ περίπου ἔχουν χαρακτηρισθῆ ἀπὸ αὐτὸ ἄλλοτε ὡς «σλαβομακεδόνες». Τὸ ΚΚΕ τοὺς εἶπε ὅτι ἀποτελοῦν ξεχωριστὸ ἔθνος, τοὺς ἔφτιασε χωριστὰ σχολεῖα, τοὺς κατασκεύασε λεξικά, τοὺς τυπώνει ἐφημερίδες, τοὺς καλλιέργησε (καὶ σὲ πολλὲς περιπτώσεις τοὺς ἐπέβαλε ἀκόμη καὶ βιαίως) μιὰ χωριστὴ «ἐθνικὴ συνείδησι». Μπορεῖ τώρα ξαφνικὰ καὶ ἀπότομα νὰ τοὺς πῆ ὅτι ἔγινε λάθος καὶ δὲν εἶναι «σλαβομακεδόνες» ἀλλὰ «βούλγαροι»; (γιὰ νὰ εἶναι Ἕλληνες δὲν τίθεται ζήτημα). Τί θὰ ἀπογίνουν τότε οἱ ὀργανώσεις του στὸ Παραπέτασμα, ποὺ ἤδη περνοῦν διαλυτικὴ κρίσι;

Ἄλλωστε στὴν περίπτωσι ποὺ τὸ ΚΚΕ «ἐγκαταλείψει» τοὺς λεγόμενους «σλαβομακεδόνες», τότε αὐτοὶ θὰ στραφοῦν ὁριστικὰ πρὸς τὸν Τίτο, ποὺ ἤδη ἀσκεῖ ἐπάνω τους σημαντικὴ ἕλξι, ποὺ δὲν ἀρέσει καθόλου οὔτε στὴν Σόφια οὔτε στὴν Μόσχα.

Γι' αὐτὸ τὸ ΚΚΕ ἐμμένει στὴν παλιά του ἄποψι περὶ «σλαβομακεδόνων» καὶ ἡ ΕΔΑ (τί νὰ κάνη;) ἐμμένει καὶ αὐτή.

Ταυτόχρονα ὅμως ΚΚΕ καὶ ΕΔΑ δὲν μιλοῦν πιὰ γιὰ ἀπόσπασι τῶν «σλαβομακεδονικῶν» περιοχῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, γιατὶ αὐτὸ καὶ θὰ τοὺς ἐξέθετε στὴν ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη ἀλλὰ καὶ θὰ ἐξυπηρετοῦσε σήμερα τὸν Τίτο καὶ κανένα ἄλλο.

Μιλοῦν λοιπὸν περὶ ἰσοτιμίας κ.λ.π. μέσα στὰ πλαίσια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐλπίζοντας ὅτι ἔτσι θὰ ἀνοίξουν μιὰ ρωγμὴ γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ διεισδύσουν ἀπὸ αὐτὴν στὴν ἑλληνικὴ Μακεδονία ἡ Βουλγαρία καὶ ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς—ὅταν ὅπως ἐλπίζουν αὐτοὶ θὰ ἔρθη ἡ ὥρα.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ "ΝΕΟΙ„ ΗΓΕΤΕΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Ἡ σύνθεσις τῶν ἡγετικῶν ὀργάνων τοῦ Κ.Κ.Ε.

Τὸ συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ συνῆλθε τὸν Αὔγουστο τοῦ 1961 ἐξέλεξε τὴν νέα Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος. Τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν αὐτῆς τῆς Κ.Ε. δὲν ἀνακοινώθηκαν καὶ συνεπῶς δὲν εἶναι ἐπισήμως γνωστὸ ποιοὶ τὴν ἀποτελοῦν.

Σὲ συνέχεια, ἡ Κ.Ε. συνῆλθε σὲ ὁλομέλεια καὶ ἐξέλεξε μέσα ἀπὸ τοὺς κόλπους της:

1) Τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο (Π.Γ.) τοῦ κόμματος ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ 7 τακτικὰ καὶ 1 ἀναπληρωματικὸ μέλος καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἀνακοινώθηκαν (Α. Γκρόζος, Κ. Κολιγιάννης, Μ. Παρτσαλίδης, Π. Δημητρίου, Λ. Στρῖγκος, Π. Μαυρομμάτης, Ζ. Ζωγράφος, Δ. Ὑφαντῆς).

2) Τὸν πρόεδρο τοῦ κόμματος (Α. Γκρόζος) ὁ ὁποῖος εἶναι ταυτόχρονα καὶ μέλος τοῦ Π.Γ.

3) Τὴν Γραμματεία τῆς Κ.Ε. ποὺ εἶναι τριμελὴς καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ μέλη τοῦ Π.Γ. (Κ. Κολιγιάννης, Μ. Παρτσαλίδης, Π. Δημητρίου).

4) Τὸν πρῶτο γραμματέα τῆς Κ.Ε., δηλ. τὸν ἀρχηγὸ τοῦ κόμματος. (Κ. Κολιγιάννης).

5) Τὴν Ἐπιτροπὴ Κομματικοῦ Ἐλέγχου ποὺ εἶναι πενταμελὴς καὶ τῆς οποίας ἡ σύνθεσις δὲν ἀνεκοινώθη.

Γενικὲς παρατηρήσεις

1. Μὲ τὴν εκλογὴ τοῦ α' γραμματέα ἔληξε ἡ μεταβατικὴ περίοδος τῆς συλλογικῆς ἡγεσίας ποὺ ἄρχισε τὸ 1956 μὲ τὴν καθαίρεσι τοῦ Ν. Ζαχαριάδη καὶ τὸν διορισμὸ δεκαμελοῦς προσωρινῆς συλλογικῆς ἡγεσίας

Ὁ Κ. Κολιγιάννης ποὺ θεωρεῖται εὐνοούμενος τοῦ Χρουστσὼφ καὶ ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος τοῦ Κρεμλίνου μέσα στὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε.

εἶναι ὁ νέος ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος. Ἡ ἀνάληψις τῆς ἀρχηγίας τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ τὸν Κολιγιάννη σημαίνει τὴν ἐπικράτησι τῶν «κεντρώων» ποὺ στέκονται ἀνάμεσα στὶς ὑπεραριστερὲς («δογματικὲς») ἀπόψεις τοῦ Ν. Ζαχαριάδη καὶ τὶς ἀναθεωρητικὲς («ρεβιζιονιστικὲς») τοῦ Μ.Βαφειάδη. Μὲ ἄλλα λόγια τὸ Κ.Κ.Ε. παραμένει σταθερὰ κάτω ἀπὸ τὴν επιρροὴ τῆς Μόσχας ποὺ ἐξουδετερώνει κάθε «κινεζικὴ» (=σταλινικὴ) ἢ τιτοϊκὴ (=ἀναθεωρητικὴ) ἐπίδρασι.

2. Ἡ ἐπικράτησις τοῦ Κ. Κολιγιάννη δὲν εἶναι πάντως ἀπόλυτη, γιατὶ πλάϊ του σὰν β' γραμματέας βρίσκεται ὁ προσωπικός του ἀντίζηλος Μ. Παρτσαλίδης, ποὺ παρουσιάζει καὶ μία ἀπόκλισι πρὸς «σκληρότερες» θέσεις ποὺ φαίνεται νὰ βρίσκουν μεγάλη ἀπήχησι στὶς τάξεις τῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῆς Ε.Δ.Α.

3. Ἐντυπωσιακὴ εἶναι ἡ προώθησις τοῦ Π. Δημητρίου, ποὺ ἔφθασε μὲ ἕνα ἅλμα ὡς τὴν Γραμματεία τοῦ κόμματος. Ὁ Δημητρίου ἦταν στὴν Τασκένδη, ὅπου πέρασε ἄμεσα στὴν ὑπηρεσία τῶν σοβιετικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ κατ' ἐντολήν τους ἔπαιξε σημαντικὸ ρόλο στὴν ἀνατροπὴ τοῦ Ζαχαριάδη. Γι' αὐτὸ εἶναι εὐνοούμενος τῶν Ρώσων καὶ ὁ δεύτερος ἄνθρωπός τους μέσα στὸ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὸν Κολιγιάννη.

4. Ἀξιόλογη εἶναι ἐπίσης ἡ προώθησις τοῦ Δ. Ὑφαντῆ, ποὺ ἔγινε ἀναπληρωματικὸ μέλος τοῦ Π.Γ. Ὁ Ὑφαντῆς ὑπόγραψε μαζὶ μὲ τὸν Κολιγιάννη τὴν κοινὴ δήλωσι Κ.Κ.Ε.—Κ.Κ. Γαλλίας ἐκ μέρους τοῦ πρώτου.

5. Ἀξιοσημείωτη εἶναι ἡ μείωσις τοῦ Ρ. Ρούσου ποὺ δὲν ἐξελέγη σὰν μέλος τοῦ Π.Γ.

6. Πολλὰ γνωστὰ στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ἀναφέρονται σὰν μέλη τῆς ἀνωτάτης ἡγεσίας του καὶ γενικῶς δὲν ἐμφανίζονται καθόλου ἐδῶ καὶ ἀρκετὸ καιρὸ οὔτε ἀκούγονται τὰ ὀνόματά τους. Αὐτὸ ἀφορᾶ ἰδιαίτερα τοὺς Στ. Κασιμάτην (Λ. Σταθᾶς), Θ. Μακρίδην, Ν. Ἀκριτίδην, Π. Βαϊνᾶν, Β. Παλαιολόγου (Παπαδόπουλος), Δ. Βατουσιανόν, Λ. Τζεφρώνην, Β. Ἀσίκην καὶ Μ. Τσάντην.

7. Ἀπὸ τὸ 7μελὲς Π.Γ. μόνον ἕνα μέλος, ὁ Α. Γκρόζος, εἶναι ἐργατικῆς προελεύσεως. Στὴν γραμματεία δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἐργάτης οὔτε καὶ ὁ νέος ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος ἔχει ἐργατικὴ καταγωγή.

Βιογραφίες τῶν «νέων ἡγετῶν»

1. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΓΚΡΟΖΟΣ: Πρόεδρος τοῦ Κ.Κ.Ε. Εἶναι γνωστὸς καὶ ὡς Καλλιοπᾶνος. Γεννήθηκε τὸ 1891 στὴν Κομοτινὴ καὶ τελείωσε μόνο τὶς πρῶτες τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ. Μετά, ἔγινε καπνεργάτης στὴν Καβάλα.

Μέλος τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔγινε τὸ 1920 καὶ ἀσχολήθηκε στὸν συνδικαλιστικὸ τομέα. Τὸ 1927 ἔγινε γραμματέας τῆς Καπνεργατικῆς Ὁμοσπονδίας Ἑλλάδος.

Τὸ 1932 πῆγε στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ὅπου φοίτησε στὴν κομματικὴ σχολὴ ΚΟΥΤΒ. Γύρισε στὴν Ἑλλάδα τὸ 1935 καὶ τοποθετήθηκε στὴν Κ.Ο. (Κομματικὴ Ὀργάνωση) Θεσσανονίκης.

Ἐπὶ 4ης Αὐγούστου ἦταν φυλακισμένος στὴν Ἀκροναυπλία.

Τὸ 1943 κατὰ τὴν συνθηκολόγησι τῆς Ἰταλίας δραπέτευσε ἀπὸ τὴν Κέρκυρα ὅπου ἐκρατεῖτο καὶ ἐργάσθηκε στὸ «ἐργατικὸ Ε.Α.Μ.».

Στὸ 7ο συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε. (1945) ἐξελέγη ἀναπληρωματικὸ μέλος τῆς Κ.Ε. καὶ τοποθετήθηκε στὴν Θεσσαλονίκη, στὸν συνδικαλιστικὸ τομέα.

Τὸ 1947 πῆγε στὴν Καβάλα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἔφυγε στὸ βουνό, ἀπὸ ὅπου προωθήθηκε στὸ Παραπέτασμα, γιὰ νὰ χρησιμοποιηθῆ ἀπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο σὰν «ἐκπρόσωπος τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων τῆς Ἑλλάδος».

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1949 ἔγινε ὑπουργὸς ἐργασίας στὴν κομμουνιστικὴ ψευδοκυβέρνησι.

Μετὰ τὴν ἧττα τῆς ἀνταρσίας, μαζὶ μὲ τὸν Κ. Θέο καὶ τὸν Β. Ἀσίκη ἀπετέλεσαν τὸ τριμελὲς γραφεῖο τοῦ συνδικαλιστικοῦ τμήματος τοῦ Π.Γ. τοῦ Κ.Κ.Ε.

Στὶς ἐσωκομματικὲς διαμάχες 1948—1955 ὑπεστήριξε πάντοτε τὸν Ζαχαριάδη. Ἡ 4η ὁλομέλεια μάλιστα ποὺ συνῆλθε τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1953 τὸν ἐξέλεξε μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου ποὺ ἀνέλαβε τὴν ἐκκαθάρισι τῶν ἀντιζαχαριαδικῶν ἀπὸ τὶς γραμμὲς τοῦ κόμματος.

Στὴν 6η ὁλομέλεια τοῦ Μαρτίου 1956 ὑποτάχθηκε ἀμέσως στὴν Μόσχα, τάχθηκε κατὰ τοῦ Ζαχαριάδη καὶ ἐξελέγη «πρόεδρος» τοῦ κόμματος.

Εἶναι μᾶλλον διακοσμητικὸ πρόσωπο καὶ ὀνομάσθηκε «πρόεδρος», ὥστε λόγῳ ἡλικίας καὶ ἐργατικῆς προελεύσεως νὰ συμβολίζῃ τὴν «ἑνότητα» καὶ τὸν δῆθεν ἐργατικὸ χαρακτῆρα τοῦ Κ.Κ.Ε.

2. ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΛΙΓΙΑΝΝΗΣ: Α' γραμματέας τοῦ Κ.Κ.Ε. Εἶναι γνωστὸς καὶ ὡς Ἀρβανίτης. Γεννήθηκε στὰ Κάραντα Θηβῶν τὸ 1909. Ἀπὸ μαθητὴς τοῦ γυμνασίου Θηβῶν καὶ ὕστερα Χαλκίδος προσχώρησε στὸν κομμουνισμὸ καὶ ἔγινε ἐπαγγελματίας κομμουνιστής. Τὸ 1935 ἦταν ὑποψήφιος βουλευτὴς τοῦ Κ.Κ.Ε. στὴν Θήβα. Ἐπὶ 4ης Αὐγούστου φυλακίσθηκε στὴν Ἀκροναυπλία.

Τὸ 1943 μαζὶ μὲ ἄλλους 58 κρατουμένους ἀπέδρασε ἀπὸ τὸ σανατόριο «Σωτηρία» καὶ ἔδρασε σὰν ἀνώτερο στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε.

Μετὰ τὴν Βάρκιζα διορίσθηκε γραμματέας τῆς Κ.Ο. Στερεᾶς. Στὴν πανελλαδικὴ σύσκεψι τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1946, ὁ Ζαχαριάδης τοῦ ἔδωσε συγχαρητήρια γιὰ τὴν καλή του δουλειά.

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1946 τοποθετήθηκε γραμματέας τῆς Κ.Ο. Ἠπείρου μὲ προσωπικὴ ἐντολὴ τοῦ Ζαχαριάδη «νὰ φτιάξει μαζικὸ ἔνοπλο κίνημα» (Ν. Κόσμος ἀρ. 1 τοῦ 1951 σελ. 60).

Κατὰ τὴν ἀνταρσία ὀνομάσθηκε «ἀντιστράτηγος» τῶν κομμουνιστῶν, ἔγινε μέλος τοῦ «ἀνωτάτου πολεμικοῦ συμβουλίου» των. Ὑποστηρίζοντας πάντοτε τὸν Ζαχαριάδη καὶ τὴν γραμμὴ

του ἐναντίον τοῦ Μάρκου καὶ τῶν ἄλλων ἀντιπάλων του καὶ ἐξυμνώντας συνεχῶς τὸν Στάλιν κατάφερε νὰ γίνη μέλος τοῦ Π.Γ.

Τὸ 1954 στάλθηκε στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ἀναλάβη τὴν ἡγεσία τοῦ κομμουνιστικοῦ δικτύου. Τὸ δίκτυο ὅμως ἐξηρθρώθη καὶ τὸ 1955 ἀνεκλήθη στὸ Παραπέτασμα, ὅπου στὴν 5η ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. (Δεκέμβριος 1955) χαρακηρίσθηκε σὰν «ὕποπτος» καὶ καθαιρέθηκε.

Τότε ἀκριβῶς ὁ Χρουστσώφ ἀναζητώντας ἕνα στήριγμα μέσα στὸ Κ.Κ.Ε. γιὰ νὰ ἀνατρέψη τὸν Ζαχαριάδη πῆρε τὸν Κολιγιάννη ὑπὸ τὴν προστασία του, τὸν διέσωσε καὶ μόλις καθαίρεσε τὸν Ζαχαριάδη ἄρχισε νὰ τὸν προωθῆ στὴν ἡγεσία τοῦ κόμματος.

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1958 ἦρθε ξανὰ στὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ τὸ δίκτυο ποὺ ὀργάνωσε ἐξηρθρώθη καὶ πάλιν ἐνῶ ὁ ἴδιος κατώρθωσε νὰ διαφύγη.

Μετὰ τὸ 8ο συνέδριο ἐξελέγη α' γραμματέας, δηλ. ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε.

3. ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΡΤΣΑΛΙΔΗΣ: Γραμματέας τοῦ Κ.Κ.Ε. Γεννήθηκε στὴν Τραπεζοῦντα τοῦ Πόντου τὸ 1904. Λίγο πρὶν τὴν μικρασιατικὴ καταστροφὴ κατέφυγε στὴν Ρωσία καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸ 1924 ἦλθε στὴν Ἑλλάδα σὰν πρόσφυγας.

Ἐγκατεστάθηκε στὴν Καβάλα, προσχώρησε στὸν κομμουνισμό, ἔγινε γραμματεὺς τῆς Ο.Κ.Ν.Ε., βουλευτὴς Καβάλας τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ 1932 καὶ τὸ 1935 καὶ δήμαρχος τὸ 1934.

Τὸ 1938, μέλος τοῦ Π.Γ. συνελήφθη καὶ φυλακίσθηκε στὴν Ἀκροναυπλία.

Τὸ 1944 δραπέτευσε ἀπὸ τὸ Χαϊδάρι καὶ ἀνέλαβε γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ε.Α.Μ., ἐνῶ ταυτόχρονα ἦταν μέλος τοῦ Π.Γ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἦταν ἀπὸ τοὺς κύριους ἡγέτες τῶν Δεκεμβριανῶν καὶ μαζὶ μὲ τὸν Σιάντο ὑπόγραψε ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Ε. τὴν συμφωνία τῆς Βάρκιζας.

Μετὰ τὸ 7ο συνέδριο (1945) ἐξελέγη ξανὰ μέλος τοῦ Π.Γ.

Τὸ 1947 ἐξετοπίσθη εἰς Ἰκαρίαν, ἀπὸ ὅπου δραπέτευσε τὸ 1948 καὶ κατώρθωσε ἀφοῦ κρύφθηκε ἐπὶ 8 μῆνες στὴν Ἀθήνα νὰ βγῆ στὸ βουνό, ὅπου στὶς 3 Ἀπριλίου 1949 ἀντικατέστησε τὸν Βαφειάδη σὰν «πρωθυπουργὸς» τῆς «κυβερνήσεως» τοῦ Κ.Κ.Ε.

Τὸ 1950 διαφώνησε μὲ τὸν Ζαχαριάδη, ἀλλὰ στὴν Γ' συνδιάσκεψι τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ὀκτώβριος 1950) ἀπεκήρυξε ἐνυπογράφως τὶς ἀπόψεις του. Τὸ 1951 καθαιρέθηκε καὶ στάλθηκε νὰ ἐργασθῆ στὸν ἐκδοτικὸ οἶκο τοῦ Κ.Κ.. στὸ Βουκουρέστι. Ἐξεδήλωσε ὅμως ξανὰ διαφωνίες καὶ τὸ 1952 διεγράφη ἀπὸ μέλος τοῦ Κ.Κ.Ε. παρὰ τὶς νέες του δηλώσεις πίστεως. Στάλθηκε νὰ δουλέψη σὲ ἕνα ἐργοστάσιο τῆς Ρουμανίας, ὅπου ὑπέφερε τὰ πάνδεινα.

Ἡ 6η ὁλομέλεια (Μάρτιος 1956) ποὺ συγκάλεσαν οἱ Ρῶσοι γιὰ νὰ καθαιρέσουν τὸν Ζαχαριάδη ἀποκατάστησε καὶ τὸν Παρτσαλίδη σὰν μέλος τῆς ἡγεσίας.

Μετὰ τὸ 8ο συνέδριο εἶναι μέλος τῆς τριμελοῦς γραμματείας.

4. ΠΑΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Γραμματέα τοῦ Κ.Κ.Ε. Γεννήθηκε στὴν Θεσσαλονίκη τὸ 1917, τελείωσε τὴν β' τάξι τοῦ ἑξαταξίου γυμνασίου καὶ ἐργάσθηκε σὰν ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος.

Προσχώρησε στὸν κομμουνισμὸ καὶ τὸ 1937 ἦταν στέλεχος τῆς Ο.Κ.Ν.Ε. Θεσσαλονίκης. Τὸν ἴδιο χρόνο ἔγινε ἐπαγγελματίας κομμουνιστής.

Τὸ 1938 συνελήφθη καὶ ἐκτοπίσθηκε στὴν Φολέγανδρο, ἀπὸ ὅπου ἐδραπέτευσε μὲ τὴν εἴσοδο τῶν Γερμανῶν.

Κατὰ τὴν Κατοχὴ ἦταν γραμματέα τῆς Ε.Π.Ο.Ν. Θεσσαλονίκης καὶ ἔδρασε στὸν Ε.Λ.Α.Σ. Μακεδονίας.

Τὸ 1944 ἀνέλαβε γενικὸς γραμματέας τῆς Ε.Π.Ο.Ν. Μακεδονίας—Θράκης καὶ τὸ 1946 τῆς Ε.Π.Ο.Ν. ἀνατ. Μακεδονίας—Θράκης.

Τὸ 1947 ἀνέβηκε στὸ βουνὸ καὶ ἔγινε «ταγματάρχης» πολιτικὸς ἐπίτροπος τῆς σχολῆς ἀξιωματικῶν τοῦ κομμουνιστικοῦ γενικοῦ ἀρχηγείου. Ἀπὸ τὴν θέση αὐτὴν ὑποβιβάσθηκε σὲ διαφωτιστὴ τῆς 108 ταξιαρχίας, μὲ τὴν κατηγορία ὅτι σὲ ὥρα μάχης ἐγκατέλειψε τὴν θέσι του.

Μετὰ τὸ 1949 ἐγκαταστάθηκε στὴν Τασκένδη, φοίτησε στὴν ρωσικὴ στρατιωτικὴ πολιτικὴ σχολὴ τῆς Φεργκάνας καὶ ἐργάσθηκε σὰν στέλεχος τῆς διαφωτίσεως στὴν Κ.Ο. Τασκένδης τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐκεῖ στρατολογήθηκε ἄμεσα ἀπὸ τὶς μυστικὲς ρωσικὲς ὑπηρεσίες καὶ κατ' ἐντολήν τους ὠργάνωσε τὴν ἀντιζαχαριαδικὴ ἐξέγερσι τοῦ 1955 στὴν Τασκένδη, κατὰ τὴν ὁποία ἔχα[illegible] τὸ δεξί του αὐτί.

Μετὰ τὴν πτῶσι τοῦ Ζαχαριάδη ἔγινε μέλ[illegible] τῆς Κ.Ε. καὶ φοίτησε στὴν ἀνωτάτη κομματι[illegible] σχολὴ τῆς Μόσχας.

Εἶναι προσωπικὸς φίλος τοῦ Κολιγιάννη [illegible] ὁ δεύτερος ἄνθρωπος τῶν Ρώσων μετὰ ἀπὸ αὐτ[illegible] μέσα στὸ Κ.Κ.Ε.

Μετὰ τὸ 8ο συνέδριο εἶναι μέλος τῆς τρι[illegible]λοῦς γραμματείας τοῦ κόμματος.

5. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΣΤΡΙΓΚΟΣ: Μέλος τοῦ Π.[illegible] Γεννήθηκε στὴν Λεμεσὸ τῆς Κύπρου τὸ 19[illegible] Ἐργάσθηκε σὰν λογιστὴς καὶ μεταφρασ[illegible] Ἀπὸ νέος ἔδρασε ὑπὲρ τοῦ κομμουνισμοῦ σ[illegible] Κύπρο καὶ ὕστερα στὴν Ἑλλάδα.

Σπούδασε στὴν σχολὴ «ΚΟΥΤΒ» τῆς Ε.Σ.Σ.[illegible] καὶ διετέλεσε διευθυντὴς τοῦ «Ριζοσπάσ[illegible]

Τὸ 1936 ἦταν στὴν Πάτρα σὰν ὑπεύθυνος [illegible] παρανόμων ὀργανώσεων Πελοποννήσου, [illegible]νίων καὶ Αἰτωλοακαρνανίας. Συνελήφθη [illegible] φυλακίσθηκε στὴν Ἀκροναυπλία ὡς τὸ 19[illegible] ὁπότε μεταφέρθηκε στὴν Γαῦδο.

Τὸ 1941 δραπέτευσε ἀπὸ τὴν Γαῦδο [illegible] μὲ τὸν Μ. Βαφειάδη καὶ ἄλλους καὶ ἀνέλαβε [illegible] ἀντιπρόσωπος τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. [illegible] Θεσσαλονίκη.

Κατὰ τὴν κατοχὴ ἔδρασε σὰν ἀν[illegible] πολιτικὸ στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε.

Στὸ 7ο συνέδριο (1945) ἐξελέγη μέλος [illegible] Κ.Ε. καὶ ἀναπληρωματικὸ μέλος τοῦ Π.Γ.

Τὸ 1946 κατηύθυνε σὰν ἀντιπρόσωπ[illegible] Π.Γ. τὸ «μακεδονικὸ γραφεῖο» τοῦ Κ.Κ.Ε. Σ[illegible]λήφθη, ἐξετοπίσθη στὴν Γαῦδο, δραπέτευ[illegible]

βγῆκε στὸ βουνό, ὅπου ἀνέλαβε πολιτικὸς σύμβουλος τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ «δημοκρατικοῦ στρατοῦ» Μ. Βαφειάδη.

Στὴν ψευδοκυβέρνησι τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀνέλαβε τὸ «ὑπουργεῖον» ἐπισιτισμοῦ καὶ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1949 τὸ «ὑπουργεῖον» οἰκονομικῶν. Ἐπίσης ὀνομάσθηκε «συνταγματάρχης πολιτικὸς ἐπίτροπος».

Τὸ 1950 μαζὶ μὲ τὸν Β. Ἀσπρίδην ἐστάλησαν ἀπὸ τὸ Παραπέτασμα στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ἀνασυγκροτήσουν τὸ Κ.Κ.Ε. Συνελήφθησαν ὅμως στὸ Βέλγιο, πρὶν ἔλθουν στὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπηλάθησαν στὴν Πολωνία.

Ὁ Στρῖγκος κατηγορήθηκε τότε ἀπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ὅτι ἐπίτηδες προκάλεσε τὴν σύλληψί του γιὰ νὰ μὴ κυνδινεύση στὴν Ἑλλάδα.

Παρὰ ταῦτα ἔμεινε στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ καθοδηγητὴς τῆς Κ.Ο. Τασκένδης, γιατὶ ὑπηρετοῦσε δουλικὰ τὸν Ζαχαριάδη.

Τὸ 1956 στράφηκε ἐναντίον τοῦ Ζαχαριάδη καὶ ἀπὸ τότε δείχνει ὑπερβολικὸ φιλοχρουστσωφικὸ ζῆλο.

Μετὰ τὸ 8ο συνέδριο εἶναι μέλος τοῦ Π.Γ. τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

6. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ: Μέλος τοῦ Π.Γ. Γεννήθηκε τὸ 1904 στὴν Κωνσταντινούπολι. Ἀφοῦ τελείωσε τὸ γυμνάσιο φοίτησε στὶς ἰατρικὲς σχολὲς τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς Βιέννης. Ἐνῶ ὅμως ἦτο τελειόφοιτος τῆς ἰατρικῆς, ἀπελύθη λόγῳ τῆς κομμουνιστικῆς του δραστηριότητος καὶ ἦλθε στὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἔγινε ἐπαγγελματικὸ στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ εἰδικότητα τὴν προπαγάνδα.

Ἐπὶ 4ης Αὐγούστου φυλακίσθηκε στὴν Ἀκροναυπλία.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσι τῆς ἐφημερίδος «Λαϊκὴ Φωνή», ὀργάνου τοῦ Κ.Κ.Ε. στὴν Θεσσαλονίκη.

Τὸ 7ο συνέδριο (1945) τὸν ἐξέλεξε ἀναπληρωματικὸ μέλος τῆς Κ.Ε. Τὸ 1947 ἀνέλαβε ὑπεύθυνος τοῦ γραφείου κεντρικῆς διαφωτίσεως τοῦ Π.Γ.

Τὸ 1948 βγῆκε στὸ βουνὸ καὶ ἔμεινε πλάι στὸν Ζαχαριάδη.

Τὸ 1950 διεγράφη ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. ὡς «ἀντισοβιετικός», ἐπειδὴ ἐξέφραζε τὴν ἀπογοήτευσί του ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τὴν σοβιετικὴ ζωή. Ὁ Β. Μπαρτζώτας στὸ βιβλίο του «ἡ πολιτική μας τῶν στελεχῶν» γράφει: Ὁ Π. Μαυρομμάτης παρουσίασε ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἧττα μας μία σειρὰ ἀντισοβιετικὲς ἀπόψεις, ὅπως π.χ. ὅτι τὰ ἐργοστάσια ἦταν ἀνώτερα στὴ Γερμανία ἀπὸ τὴ Σοβ. Ἕνωση, ὅτι οἱ ἐργάτες ἀμείβονταν καλύτερα στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. κ.λ.π.» (σελ. 36).

Τὸ 1952 ὁ Μαυρομμάτης, ἐργαζόμενος στὸν ἐκδοτικὸ οἶκο τοῦ Κ.Κ.Ε. στὸ Βουκουρέστι, ζήτησε νὰ ξαναγίνη μέλος τοῦ κόμματος ἀλλὰ ἡ αἴτησίς του ἀπερρίφθη.

Τὸ 1956 ἀποκαταστάθηκε στὴν ἡγεσία τοῦ κόμματος καὶ παρουσιάζεται σὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς θεωρητικοὺς τῆς νέας χρουστσωφικῆς γραμμῆς, ἰδίως στὰ οἰκονομικὰ θέματα.

Μετὰ τὸ 8ο συνέδριο εἶναι μέλος τοῦ Π.Γ.

7. ΖΗΣΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ: Μέλος τοῦ Π.Γ. Γεννήθηκε τὸ 1909 στὸ Βογατσικὸ Καστοριᾶς, σπούδασε νομικὰ στὴν Θεσσαλονίκη καὶ ἔγινε δικηγόρος.

Ἀπὸ φοιτητὴς ἔγινε κομμουνιστὴς καὶ ἀργότερα ἐπαγγελματικὸ στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε.

Ἐπὶ 4ης Αὐγούστου κρατήθηκε στὴν Ἀκροναυπλία καὶ ἐπὶ κατοχῆς στὸ Χαϊδάρι.

Μετέσχε στὰ Δεκεμβριανὰ σὰν πολιτικὸς καθοδηγητὴς τῶν Ἐλασιτῶν.

Στὸ 7ο συνέδριο (1945) ἐξελέγη μέλος τῆς Κ.Ε. καὶ διορίσθηκε τεχνικὸς γραμματέας—πρακτικογράφος τοῦ Π.Γ.

Τὸ 1946 ἀνέλαβε τὴν καθοδήγησι τοῦ Κ.Κ.Ε. Θεσσαλίας.

Τὸ 1947 τοποθετήθηκε στὸ κομμουνιστικὸ ἀρχηγεῖο Θεσσαλίας σὰν «συνταγματάρχης πολιτικὸς ἐπίτροπος». Ἀργότερα ἔγινε πολιτικὸς ἐπίτροπος τοῦ κλιμακίου τοῦ γενικοῦ ἀρχηγείου νοτίου Ἑλλάδος (Κ.Γ.Α.Ν.Ε.) ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὁποίου ἦταν ὁ Καραγιώργης.

Τὸ 1949 κατέφυγε στὸ Παραπέτασμα καὶ ὑπεστήριξε σταθερῶς τὸν Ζαχαριάδη ἐναντίον τοῦ Μάρκου, τοῦ Καραγιώργη, τοῦ Παρτσαλίδη κ.λ.π.

Τὸ 1951 ὅμως διεγράφη ἀπὸ μέλος τοῦ Κ.Κ.Ε σὰν «μικροαστός».

Τὸ 1956 ἀπεκατεστάθη στὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. Μετὰ τὸ 8ο συνέδριο εἶναι μέλος τοῦ Π.Γ.

8. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΥΦΑΝΤΗΣ: Ἀναπληρωματικὸ μέλος τοῦ Π.Γ. Γεννήθηκε στὴν Ἄνω Μουσουνίτσα Δωρίδος τὸ 1916. Σπούδασε νομικὰ στὴν Ἀθήνα καὶ ἐργάσθηκε στὴν ὑπηρεσία λογιστηρίου τοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν.

Ἔγινε κομμουνιστὴς ὅταν ἦταν φοιτητής. Ἐπὶ κατοχῆς ἔδρασε σὰν κατώτερο στέλεχος τῆς Ο.Π.Λ.Α.

Μετέσχε στὰ Δεκεμβριανὰ καὶ μετὰ τὴν Βάρκιζα φυγαδεύθηκε στὴν Γιουγκοσλαβία.

Τὸ 1945 ἀνεκλήθη στὴν Ἑλλάδα καὶ τοποθετήθηκε στὸ τμῆμα διαφωτίσεως τῆς Κ.Ο. Θεσσαλονίκης μὲ τὸ ψευδώνυμο «Ἡρακλῆς».

Τὸ 1947 ἀνέλαβε διαφωτιστὴς τοῦ «ἀρχηγείου Ρούμελης» ποὺ ἐπὶ κεφαλῆς του εἶχε τὸν Γ. Βοντίσιο (Γούσια).

Στὶς ἐκκαθαριστικὲς ἐπιχειρήσεις τοῦ 1947 ἔδειξε δειλία καὶ γελοιοποιήθηκε μὲ τὸ παρατσούκλι «ἀεροπλάνο» ποὺ τοῦ κόλλησαν οἱ ἁπλοὶ ἀντάρτες. Παρὰ ταῦτα σὰν εὐνοούμενος τοῦ Γούσια ἀνέλαβε σὰν πολιτικὸς ἐπίτροπος τῆς «μεραρχίας Ρούμελης» τοῦ Διαμαντῆ.

Μὲ τὴν ὑποστήριξι πάντοτε τοῦ Γούσια ἔγινε τὸ 1950 μέλος τῆς Κ.Ε. καὶ ἔδειξε μέγα ζῆλο στὸν ἀγῶνα ἐναντίον ὅλων τῶν ἀντιπάλων τοῦ Ζαχαριάδη. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ζαχαριάδης τὸν διώρισε μέλος τῆς «κομματικῆς ἐπιτροπῆς ἀνακαταγραφῆς», ποὺ γιὰ προορισμό της εἶχε τὴν

ἐκκαθάρισι τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπὸ κάθε ἀντιζαχαριαδικὸ στοιχεῖο.

Μετὰ τὸν θάνατο ὅμως τοῦ Στάλιν στρατολογήθηκε ἀπὸ τοὺς χρουστσωφικούς, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε τὸν Ζαχαριάδη νὰ τὸν χαρακτηρίσῃ τὸ 1955 σὰν «ὕποπτο».

Μετὰ τὴν πτῶσι τοῦ Ζαχαριάδη παρουσιάζεται σὰν ἔξαλλος ἀντιζαχαριαδικός.

Μετὰ τὸ 8ο συνέδριο εἶναι ἀναπληρωματικὸ μέλος τοῦ Π.Γ.

Συμπέρασμα

Κανεὶς ἀπὸ τὴν «νέα» ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν εἶναι «νέος». Ὅλα χωρὶς καμμιὰ ἐξαίρεσι τὰ μέλη της ἀναδείχθηκαν ἐπὶ Ζαχαριάδη καὶ συμμετέσχαν ἀπὸ διάφορες ὑπεύθυνες θέσεις στὴν ἐφαρμογὴ ὅλης τῆς σταλινοζαχαριαδικῆς πολιτικῆς.

Εἰδικώτερα, ὅλα τὰ μέλη τῆς δῆθεν νέας ἡγεσίας μετέσχαν ἐνεργῶς στὰ Δεκεμβριανὰ καθὼς καὶ στὴν προπαρασκευὴ καὶ διεξαγωγὴ τῆς Ἀνταρσίας.

Ὅλα τὰ μέλη αὐτῆς τῆς δῆθεν νέας ἡγεσίας ὑπῆρξαν θαυμασταὶ τοῦ Ζαχαριάδη, λάτρεις τοῦ Στάλιν καὶ πιστοὶ στρατιῶται των, ὅπως σήμερα εἶναι θαυμασταὶ τοῦ Κολιγιάννη, λάτρεις τοῦ Χρουστσὼφ καὶ πιστοὶ στρατιῶται των.

ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΟΙ „ΝΕΟΙ„ ΗΓΕΤΕΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥΣ

Ἀκόμη καὶ οἱ ἴδιοι οἱ αὐτοπαρουσιαζόμενοι σὰν «νέοι» ἡγέτες τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀναγκάσθηκαν μέσα στὸ 8ο συνέδριό τους νὰ ὁμολογήσουν ὅτι εἶναι ἀπολύτως συνυπεύθυνοι μὲ τὸν Ζαχαριάδη καὶ τοὺς ἄλλους «παλαιοὺς» ἡγέτες τοῦ κόμματος γιὰ τὴν ὡς τὰ σήμερα πολιτεία του. Ἰδοὺ τί εἶπαν οἱ «νέοι» ἡγέτες τοῦ Κ.Κ.Ε. στὸ 8ο συνέδριό του.

1. Α. ΓΚΡΟΖΟΣ: «Ἡ εὐθύνη (γιὰ τὴν παλιὰ τακτική) βαρύνει καὶ ὁλόκληρη τὴν Κ.Ε. Ἀπὸ τὶς εὐθύνες δὲν εἶμαι ἀπαλλαγμένος. Οἱ (ἐσφαλμένες) ἀποφάσεις βαρύνουν ὁλόκληρη τὴν Κ.Ε. καὶ τὴν Κ.Ε.Ε. κι' ἔμενα μαζί».

(«Ν. Κόσμος», ἀριθ. 10/1961, σελ.15).

2. Κ. ΚΟΛΙΓΙΑΝΝΗΣ: «Σοβαρὴ εὐθύνη ἔχουν ἐπίσης καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς Κ.Ε., τόσο μεγαλύτερη ὅσο πιὸ ψηλὰ βρίσκονταν στὴν κομματικὴ ἱεραρχία».

(«Ν. Κόσμος», ἀριθ. 9/1961, σελ. 128).

3. Μ. ΠΑΡΤΣΑΛΙΔΗΣ: «Εὐθύνομαι κι' ἐγὼ γιὰ τὴν προσωπολατρεία καὶ ἡ εὐθύνη μου εἶναι μεγαλύτερη»

(«Ν. Κόσμος», ἀριθ. 10/1961, σελ. 19)

4. Δ. ΣΤΡΙΓΚΟΣ: «Ἡ εὐθύνη ἡ δική μου ἔγκειται στὸ ὅτι δὲν εἶδα, οὔτε πάλαιψα μέσα στὴν Κ.Ε. γιὰ τὴν ἐπικράτηση μιᾶς σωστῆς γραμμῆς. Σοβαρὴ ἐπίσης ἦταν ἡ εὐθύνη μου σὰν ἀναπληρωματικοῦ μέλους τοῦ Π.Γ., στὴν ἀρχή, καὶ κατόπιν ἁπλοῦ μέλους τῆς Κ.Ε. κατὰ τὴν περίοδο 1946—1956. Φέρνω σοβαρὴ εὐθύνη γιὰ τὰ λάθη ποὺ ἔγιναν σ' αὐτὴ τὴν περίοδο».

(«Ν. Κόσμος», ἀριθ. 10/1961, σελ. 26)

5. Π. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ: «Μέλος τῆς Κ.Ε. ἔγινα στὸ 7ο συνέδριο (1945). Ἐπομένως [...] εὐθύνες ποὺ βαρύνουν τὴν Κ.Ε. ἀπὸ τὸ 7ο [...]νέδριο καὶ ἐδῶ βαρύνουν ἐν μέρει καὶ μένα».

(«Ν. Κόσμος», ἀριθ. 10/1961, σελ. [...])

6. Ζ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ: «Στὴν περίοδο [...] τὸ 7ο συνέδριο ὡς τὸ 1951, ποὺ ἤμουν στὴν Κ.Ε. ἔκαμα σὲ μιὰ σειρὰ ὑπεύθυνες δουλειὲς τοῦ [...]ματος. Ἔχω, ἐπομένως εὐθύνη καὶ γιὰ τὴ [...]κὴ πολιτικὴ τοῦ κόμματος ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς [...]ναμίες καὶ τὰ λάθη ποὺ παρουσιάστηκαν [...] δουλιά μου καὶ κυρίως, στὸ Κλιμάκιο τῆς [...]τιας Ἑλλάδος, ὅπου ἤμουν σὲ πολὺ ὑπεύ[...] δουλιά. Ἀνήκω κι γὼ σὲ κείνους τοὺς συντ[...]φους τῆς Κ.Ε., ποὺ συντέλεσαν στὴ διάδοση [...] προσωπολατρείας στὸ κόμμα».

(«Ν. Κόσμος», ἀριθ. 10/1961, σελ. 44)

7. Π. ΥΦΑΝΤΗΣ: «Σὰν ἀναπληρωμα[τι]κὸ μέλος τῆς Κ.Ε. ἀπὸ τὸ 1950 ὡς τὸ 1956 [...] τὶς εὐθύνες ποὺ καταλόγισε ἡ ἔκθεση τῆς Κ.[Ε.] καὶ στὸ κάθε μέλος της χωριστά. Ἰδιαίτερα [...]ταδικάζω τὴν συμμετοχή μου στὴν ψήφιση [...] ἀπόφασης τῆς 5ης ὁλομελείας τοῦ 1955. (σ[...] κατὰ τῶν ἀντιζαχαριαδικῶν). Ἐφαρμό[...] τὴ λαθεμένη ἐκείνη γραμμή, βοηθοῦσα στὴν [...]λιέργεια τῆς προσωπολατρείας. Στὰ λάθη [...] Δ.Σ.Ε. ἰδιαίτερα στὴ Ρούμελη, ὅπου εἶχα [...]θυνη θέση, ἔχω τὶς εὐθύνες».

(«Ν. Κόσμος», ἀριθ. 10/1961, σελ. [...])

ΚΥΠΡΟΣ

Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΑΙ

Ὁ σλαυισμὸς (καὶ κατὰ προέκτασι ὁ ὑποδουλωμένος σ' αὐτὸν διεθνὴς κομμουνισμὸς) ἦταν πάντοτε ἀμείλικτος ἐχθρὸς κάθε ἐδαφικῆς ἐπεκτάσεως καὶ γενικῶς κάθε ἐνισχύσεως τῆς Ἑλλάδος τὴν ὁποία ἔβλεπε ὡς ἐμπόδιο στὴν κάθοδό του πρὸς τὴν Μεσόγειο. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ παλιὸς σλαυισμὸς καὶ ὁ σύγχρονος σλαυοκομμουνισμὸς πολέμησαν πάντοτε μὲ λύσσα τοὺς ἐθνικοαπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων καὶ τὶς προσπάθειές τους γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσι τῆς ἐθνικῆς τους ἀποκαταστάσεως. Ἡ Μόσχα, τσαρικὴ ἢ σοβιετικὴ ἤθελε πάντοτε τὴν Ἑλλάδα ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ μικρὴ καὶ πιὸ ἀδύνατη. Καὶ τὰ ὄργανά της, πανσλαυισταὶ ἢ κομμουνισταὶ πάλευαν πάντοτε ἐναντίον τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων τῶν Ἑλλήνων.

Ἀπὸ τὴν πιὸ πάνω βάσι πρέπει νὰ ξεκινήσουμε γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὴν ὅλη πολιτεία τοῦ κομμουνισμοῦ ἀπέναντι στὸ κυπριακὸ ζήτημα. Παρὰ τὶς τακτικῆς φύσεως ἀλλαγὲς ποὺ ὁ κομμουνισμὸς ἐπέφερε στὴν στάσι του ἔναντι τοῦ κυπριακοῦ, ἡ κυρία ἐπιδίωξίς του ἔμεινε πάντοτε μία: ἡ ματαίωσις τῆς ἑνώσεως τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ρωσικῆς καθόδου στὴν Μεσόγειο.

Τὸ ΚΚ Κύπρου καὶ τὸ ΚΚΕ κατὰ τῆς Ἑνώσεως

Μετὰ τὸ 5ον Συνέδριον τῆς Κομιντὲρν (Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς), τὸ ὁποῖον συνῆλθεν εἰς τὴν Μόσχαν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1924 καὶ ἐνέκρινε τὰ συνθήματα «Ἑνιαία καὶ Ἀνεξάρτητη Μακεδονία» — «Ἑνιαία καὶ Ἀνεξάρτητη Θράκη», ὡς «τέλεια ὀρθὰ καὶ ἀληθινὰ ἐπαναστατικά», συνεκροτήθη τὸ 1926 τὸ πρῶτον συνέδριον τοῦ Κ.Κ. τῆς Κύπρου καὶ ἔρριψε τὸ σύνθημα: «Γιὰ μιὰ ἀνεξάρτητη καὶ ἐλεύθερη Κύπρο στὰ πλαίσια τῆς Σοβιετικῆς Σοσιαλιστικῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας».

Ἡ γραμμὴ τοῦ Κ.Κ. Κύπρου προεκάλεσε τὴν γενικὴν ἀποδοκιμασίαν τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ. Ὡς ὡμολόγησε καὶ ὁ «Δημοκράτης» τοῦ ΑΚΕΛ, ἀργότερον, εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ἰουνίου 1951, τὰ κομμουνιστικὰ στελέχη ἀντιμετώπισαν τὴν ὀργὴν τοῦ πληθυσμοῦ. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ τὴν Μόρφου, εἰς δὲ τὴν Λάρνακα, ἐξαγριωμένοι πατριῶται, τὰ ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Διὰ νὰ ἀπαλύνῃ τὴν ἐναντίον του λαϊκὴν ἐξέγερσιν, τὸ Κ.Κ. Κύπρου συνεκάλεσε τὸν Αὔγουστον τοῦ 1927 ἔκτακτον συνέδριον καὶ προέβη εἰς φραστικὴν μόνον διόρθωσιν τῶν συνθημάτων τοῦ συνεδρίου τοῦ 1926. Τὰ νέα συνθήματα ἀνεφέροντο εἰς τὴν ἀνάγκην δημιουργίας «ἑνιαίου μετώπου γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Κύπρου».

Ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἁπλῆς φραστικῆς διορθώσεως τῶν συνθημάτων τοῦ Κ.Κ.Κ. ἀπεδείχθη μετ' ὀλίγον, ὅταν κυπριακὴ ἀντιπροσωπεία ἐπεσκέφθη τὸ Λονδῖνον, διὰ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν τότε ἐργατικὴν κυβέρνησιν τὸ αἴτημα τοῦ λαοῦ τῆς νήσου διὰ τὴν Ἕνωσιν μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπισκέψεως τῆς κυπρια-

κῆς ἀντιπροσωπείας, ὁ «Ριζοσπάστης» ὄργανον τοῦ Κ.Κ.Ε., ἔγραφε τὴν 18ην Νοεμβρίου τοῦ 1929, ὑπὸ τὸν τίτλον: «Τὸ ζήτημα τῆς Κύπρου καὶ τὸ Ἐργατικὸ Κόμμα»:

«Μιὰ ἀντιπροσωπεία κυπριακὴ ἀποτελούμενη ἀπὸ ἕναν ἐπίσκοπο, ἕνα δημοσιογράφο βουλευτὴ καὶ ἕνα νεαρὸ ἀγγλομαθῆ δικηγορίσκο, ἐξεστράτευσε στὸ Λονδῖνο γιὰ νὰ ὑποβάλῃ στὸν Ἐργατικὸ Ὑπουργὸ τὸ ὑπόμνημα τοῦ κυπριακοῦ «λαοῦ» γιὰ τὴν Ἕνωσή του μὲ τὴ «μητέρα» Ἑλλάδα... Ποιοὶ φωνάζουν σήμερα στὴν Κύπρο γιὰ τὴν Ἕνωση; Φωνάζουν ὅλοι οἱ ἐκμεταλλευτὲς ἐμποροτοκογλύφοι, πλούσιοι χωριάτες, δεσποτάδες καὶ τὰ τσιράκια τους ψευτοδημοσιογράφοι. Καὶ φωνάζουν γιατὶ ἔχουν οἰκονομικὰ συμφέροντα ἀπὸ τὴν Ἕνωση τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα. Νά ποῦ βρίσκεται ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ αἰτίες ποὺ κάνουν τοὺς Λανίτηδες καὶ τοὺς ἄλλους ἐνωτικοὺς τσαρλατάνους νὰ φωνάζουν. Οἱ Κύπριοι φτωχοὶ ἀγρότες καὶ ἐργάτες πρέπει ν' ἀγωνισθοῦν κατὰ τῶν ντόπιων Κυπρίων ἐκμεταλλευτῶν τους, κατὰ τῶν ἐνωτικῶν ποὺ τοὺς καταπιέζουν καὶ ληστεύουν καὶ ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν παράδοσή τους ὑποχειρίων στὸν ἑλληνικὸ ἰμπεριαλισμό. Ἀγώνας ἐνάντια στὴν ἕνωση, ποὺ εἶναι ἰμπεριαλιστικὸς ζυγός. Νά ποιὰ εἶναι ἡ πολιτικὴ γραμμὴ ποὺ θ' ἀκολουθοῦν ἡ φτωχὴ ἀγροτιὰ καὶ οἱ ἐργάτες τῆς «Κύπρου».

Εἰς τὰς ἀναπληρωματικὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς τῆς Κύπρου, τὸν Ἰούνιον τοῦ 1930, τὸ Κ.Κ.Κ. ὑπέστη παταγώδη ἧτταν, παρ' ὅλον ὅτι κατῆλθεν εἰς αὐτὰς μὲ νεωτέραν τροποποίησιν τῶν συνθημάτων του, κυριώτερον τῶν ὁποίων ἦτο: «Αὐτόνομος Κύπρος». Ἐπὶ 8.100 ψηφισάντων, ὁ κομμουνιστὴς ὑποψήφιος ἔλαβε μόνον 1.500, μεταξὺ δὲ τούτων, ἦσαν πολλοὶ συνεργάται τῆς βρεττανικῆς διοικήσεως, φοβούμενοι τὴν Ἕνωσιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Μέχρι καὶ τῆς ἡρωϊκῆς ἐξεγέρσεως τῶν Κυπρίων, τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1931, τὸ Κ.Κ.Κ., παρὰ τὰς σκοπίμους παραλλαγὰς εἰς τὰς ὁποίας προέβαινε, διετήρησε τὴν γραμμὴν τοῦ πρώτου συνεδρίου του: «Γιὰ μιὰν ἀνεξάρτητη καὶ ἐλεύθερη Κύπρο μέσα στὰ πλαίσια τῆς Σοβιετικῆς Σοσιαλιστικῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Βαλκανίων».

Μετὰ τὴν κατάπνιξιν τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως τοῦ 1931, ἡ ἀποικιακὴ διοίκησις ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν σκληρὰ μέτρα, πρὸς ἀποτροπὴν μελλοντικῆς ἀντιδράσεως τῶν Κυπρίων. Εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν φάσιν τὸ Κ.Κ.Κ. ἐνέσπειρε συστηματικῶς τὴν ἡττοπάθειαν καὶ προέβαινεν εἰς καταδόσεις ἀγωνιστῶν, διὰ νὰ παρεμποδίσῃ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς ἀπελευθερωτικῆς κινήσεως.

Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀνθενωτικῆς πολιτικῆς τῶν Κυπρίων κομμουνιστῶν καὶ ἀποθάρρυνσιν τῶν ἀλυτρώτων Βορειοηπειρωτῶν καὶ Δωδεκανησίων, ἡ 2α Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔλαβε τὸν Νοέμβριον τοῦ 1934, τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν, ὅπως δημοσιεύεται εἰς τὸ βιβλίον «Πέντε χρόνια ἀγῶνες» «ἔκδοσις Κ.Κ.Ε. 1945):

«Οἱ κυρίαρχες τάξεις δραστηροποιοῦν ἐξαιρετικὰ τὴν ἐθνικιστικὴ προπαγάνδιση τῶν μαζῶν καὶ τὸν ἰμπεριαλιστικὸ ἀλυτρωτισμὸ (Βόρεια Ἤπειρος, Κύπρος, Δωδεκάνησα κ.λ.π.). Ὁ ὑπερεθνικιστικὸς φανατισμός, ποὺ οἱ κυρίαρχες τάξεις ξεσήκωσαν γύρω ἀπὸ τὸ βορειοηπειρωτικὸ καὶ οἱ ἀκράτητες στρατιωτικο-πολεμικὲς προετοιμασίες, δείχνουν ὅτι οἱ κυρίαρχες τάξεις ἐντείνουν τεράστια τὴν ὑπερπατριωτικὴ ἐπεξεργασία τοῦ λαοῦ καὶ κατὰ πρῶτο λόγο τῆς νεολαίας καὶ τὴν ὑλικὴ προετοιμασία τοῦ πολέμου.

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐξαπέλυσε μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς 2ας Ὁλομελείας τοῦ 1934 προπαγανδιστικὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ὅτι δῆθεν προετοιμάζεται δι' ἰμπεριαλιστικοὺς κατακτητικοὺς πολέμους. Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο νὰ πλήξῃ ἠθικῶς τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀλυτρώτων Ἑλλήνων τῆς Β. Ἠπείρου, τῆς Κύπρου καὶ τῆς Δωδεκανήσου καὶ νὰ ἐξασθενήσῃ τὴν ἀντίδρασιν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς ἐπιδιώξεις των διὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην. Γι' αὐτὸ οἱ ἀπελευθερωτικοὶ ἀγῶνες τῶν ἀλυτρώτων Ἑλλήνων καταγγέλονται ὡς «ἰμπεριαλιστικοὶ» καὶ ἡ Ἑλλὰς κατηγορεῖται διὰ στρατιωτικὰς προετοιμασίας. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1935 τὸ 7ον συνέδριον τῆς Κόμιντερν υἱοθετεῖ τὴν τακτικὴν τῶν ἑνιαίων «λαϊκῶν μετώπων». Γιὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ σύμπηξις τέτοιων μετώπων, τὰ διάφορα ΚΚ ἔπρεπε νὰ καλύψουν κάπως τὸν ξενοκίνητο χαρακτῆρα τους καὶ νὰ μειώσουν τὴν ἀντίθεσί τους πρὸς τὸ ἐθνικὸ αἴσθημα τῶν λαῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀνέπτυσσαν τὴν δράσι τους. Τότε ἀκριβῶς καὶ ἐντελῶς προσωρινὰ τὸ ΚΚΕ ἀντικατέστησε τὸ ἀνοικτὸν προδοτικὸν σύνθημα «ἀνεξάρτητη Μακεδονία — Θράκη» μὲ τὸ ὕπουλο «πλέρια ἰσοτιμία στὶς μειονότητες». Καὶ τὸ ΚΚ Κύπρου, ἔρριψεν τὸ νέον σύνθημα: «Ἕνωση τῆς Κύπρου μὲ τὴν δημοκρατικὴ Ἑλλάδα». Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ΚΚΚ προσήγγιζεν κάπως τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τῶν Κυπρίων, ταυτοχρόνως ὅμως ἐξήρτα τὴν ἕνωσιν ἀπὸ τὸ εἶδος τοῦ καθεστῶτος τῆς Ἑλλάδος. Ἄλλωστε τὸ σύνθημα αὐτό, ἦταν ἕνας ἐντελῶς προσωρινὸς καὶ καθαρῶς τακτικὸς ἐλιγμός.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ ΑΚΕΛ καὶ ἡ θέσις του στὸ ἐθνικὸ

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1941, οἱ Κύπριοι κομμουνισταὶ ἐπωφελούμενοι ἀπὸ τὰς εὐνοϊκὰς συνθήκας τοῦ β' Παγκοσμίου πολέμου καὶ τῆς συμμαχίας μὲ τὴν ΕΣΣΔ, ἀνέλαβαν ξανὰ νόμιμη πολιτικὴ δράσι καὶ ἀνασυγκρότησαν τὸ κόμμα τους. Αὐτὴν τὴν φορὰν τὸ παρουσίασαν ὡς Ἀνορθωτικὸν Κόμμα Ἐργαζομένου Λαοῦ (ΑΚΕΛ), ὡς ἕνα δῆθεν ἐθνικό, ἐργατικό, προοδευτικὸ κόμμα, προϊὸν τοῦ «ἀντι-

φασιστικοῦ πολέμου» καὶ τῶν συγχρόνων «προοδευτικῶν» τάσεων. Μὲ τὴν ἱδρυτικήν του προκήρυξιν, τῆς 14 Ἀπριλίου 1941, τὸ ΑΚΕΛ αὐτοπαρουσιάσθη ὡς «νόμιμο κόμμα μὲ δημοκρατικὸ ἀντιφασιστικὸ χαρακτῆρα» ἐδήλωσε δὲ ταυτοχρόνως ὅτι τὸ ΚΚΚ εἶχεν ἀκολουθήσει ἐσφαλμένην γραμμήν.

Κατὰ τὸ ἱδρυτικὸν συνέδριον τοῦ ΑΚΕΛ ἀπεφασίσθη ἡ διεξαγωγὴ ἀγῶνος διὰ τὴν «αὐτοδιοίκηση τῆς Κύπρου». Οἱ κομμουνισταὶ ἐφοβήθησαν ὅτι ἦτο πιθανὴ ἡ ἐγκατάστασις τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν Κύπρον, διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ πολέμου. Καὶ ἠθέλησαν νὰ δώσουν ἐπιχειρήματα εἰς τοὺς Βρετανούς, ἐφ' ὅσον θὰ τοὺς ὑπεβάλλετο παρόμοιον αἴτημα, διὰ ν' ἀντιδράσουν, ἐπικαλούμενοι τὸν κίνδυνον ἐσωτερικῶν ταραχῶν ἐν ὥρᾳ πολέμου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι μερὶς τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου (τὸ ΑΚΕΛ), εἶχε ταχθῆ ὑπὲρ τῆς «αὐτοδιοικήσεως» καὶ κατὰ τῆς ἑνώσεως! Ὁ γραμματεὺς τῆς ΕΕ τοῦ ΑΚΕΛ Γ. Σοφοκλῆς ὑπεχρεώθη νὰ ὁμολογήση μετὰ δεκαετίαν περίπου, μὲ ἄρθρον του εἰς τὸ τεῦχος Αὐγούστου 1953 τοῦ «Δημοκράτη», τὰ ἑξῆς:

«Ἐνῶ τὸ πρῶτο συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Κ. πῆρε σωστὴ θέση γιὰ ὅλα τὰ προβλήματα τοῦ λαοῦ, γιὰ τὸ ἐθνικὸ ζήτημα πῆρε λαθεμένη θέση. Ἡ ἴδια περίπου θέση πάρθηκε καὶ στὸ πρῶτο ἱδρυτικὸ συνέδριο τοῦ ΑΚΕΛ, τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1941. Πῆρε θέση αὐτοδιοίκησης τῆς Κύπρου».

Τὸ ΑΚΕΛ διεπίστωσεν ὅμως ὅτι αὐτὴ ἡ θέσις του, ἐντελῶς ἀντίθετος πρὸς τὰς ἐθνικὰς διαθέσεις τῶν Κυπρίων, ἦτο ἐπιζημία δι' αὐτό. Ἔτσι, κατὰ τὸ δεύτερο συνέδριό του, τὸ 1942, διεκήρυξεν ὅτι (ἐπὶ τέλους!) ἀποδέχεται τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα χωρὶς τοὺς παλαιοὺς «ὅρους» τοῦ ΚΚΚ. Πάντως, ἡ στροφὴ αὐτὴ ὠφείλετο καὶ εἰς τὴν πεποίθησιν τῶν Κυπρίων κομμουνιστῶν, ὅτι μεταπολεμικῶς ἡ Ἑλλὰς θὰ καθίστατο κομμουνιστικὴ καὶ θὰ ἐτίθετο ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Μόσχας. Κατὰ συνέπειαν μὲ αὐτὴν τὴν προοπτικὴν ἡ «ἕνωσις» μὲ τὴν Ἑλλάδα ἐσήμαινε τὴν τοποθέτησιν τῆς Κύπρου ὑπὸ σοβιετικὴν κυριαρχίαν. Ἄρα δὲν ὑπῆρχε πλέον λόγος νὰ καταπολεμῆται ἡ Ἕνωσις.

Οἱ κύπριοι κομμουνισταὶ ὑπὲρ τῆς «αὐτοκυβερνήσεως»

Τὸ 1945, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος τοῦ ΚΚΕ, ἡ ὁποία διέψευσε τὴν ἐλπίδα τῆς ἀμέσου σοβιετοποιήσεως τῆς Ἑλλάδος, τὸ ΑΚΕΛ, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἀποκτήσει ἀξιόλογον ἐπιρροὴν ἐγκατέλειψε καὶ πάλιν τὴν Ἕνωσιν. Καὶ τὸ 1947 ἐδέχθη τὴν «αὐτοκυβέρνησιν», τὴν ὁποίαν ἐπρότειναν οἱ Ἄγγλοι καὶ τὴν ὁποίαν ἀπέρριψαν ὁμοφώνως ἡ Ἐθναρχία καὶ ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνοκυπριακὸς πολιτικὸς κόσμος. Μόνον τὸ ΑΚΕΛ ἐδέχθη τότε τὸ σύνταγμα τοῦ Ἄγγλου κυβερνήτου λόρδου Γουίνστερ καὶ ἀπεφάσισε νὰ μετάσχη εἰς τὴν «διασκεπτικὴν» (εἶδος Βουλῆς), τὴν ὁποίαν συνεκάλεσεν ὁ Ἄγγλος κυβερνήτης τὸ 1948. Ὅταν ἡ «αὐτοκυβέρνησις» ἀπέτυχεν καὶ ἡ «διασκεπτικὴ» διελύθη ἀδόξως, τὸ ΑΚΕΛ ἔσπευσε νὰ παραδεχθῆ τὸ λάθος του.

Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1953, ἄρθρον τοῦ «Δημοκράτη» ἀνέφερεν:

«Τὸ κόμμα ρίχτηκε ξανὰ στὸ δρόμο τῆς αὐτοκυβέρνησης, ἕνα συγχισμένο δρόμο, ποὺ τὸ ἀποξένωσε ἀπὸ τὶς λαϊκὲς μάζες καὶ προκάλεσε τὴν καθολικὴ ἀντίδρασή τους».

Ἡ ὁμολογία αὐτὴ ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ὑπέστη τὸ κόμμα, λόγῳ τῆς προδοτικῆς πολιτικῆς τῆς διασπάσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Ἡ μείωσις τῆς ἐπιρροῆς του, ἠνάγκασε τὸ ΑΚΕΛ μὲ τὸ 6ον συνέδριόν του (Νοέμβριος 1949) νὰ χαρακτηρίση τὴν προηγουμένην στάσιν του ὡς «λάθος» καὶ νὰ μεταβάλη γραμμήν. Παρεδέχθη μάλιστα ὅτι μὲ τὴν προηγουμένην γραμμή του ἐξυπηρέτησε τοὺς Ἄγγλους. Τὸ θεωρητικὸν ὄργανον τοῦ ΑΚΕΛ εἰς τὸ τεῦχος του τοῦ Ἰανουαρίου 1949 ἔγραφεν:

«Τὸ λάθος τῆς αὐτοκυβέρνησης, ἀπὸ μέρους τῆς λαϊκῆς ἐθνικοαπελευθερωτικῆς παράταξης προκάλεσε κάποια σύγχυση στὸ λαό μας καὶ ἔδωσε μιὰ ἀνάπαυλα στὸ βρεταννικὸ ἰμπεριαλισμό, ποὺ τὴ χρησιμοποίησε κατάλληλα».

Ἡ μεταβολὴ ὅμως τῆς στάσεως τοῦ ΑΚΕΛ ὠφείλετο καὶ εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ἐπικρατήσεως τῶν κομμουνιστῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποίαν διεκήρυξεν ἡ 6η Ὁλομέλεια τῆς ΚΣ τοῦ ΚΚΕ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1949, ἡ ὁποία μάλιστα ἐν ὄψει τῆς προσεχοῦς νίκης ἐπανῆλθεν εἰς τὸ αἴτημα τῆς ἀποσπάσεως τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ «Δημοκράτης» ὄργανον τοῦ ΑΚΕΛ, ἔγραφε τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1949:

«Ἡ νίκη τοῦ Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ εἶναι κοντά. Ἡ νίκη αὐτὴ θὰ εἶναι γιὰ τὸν ἑλληνικὸ καὶ τὸν κυπριακὸ λαὸ μιὰ μεγάλη νίκη».

Τὸ σύνθημα: «λεύτερη Κύπρος σὲ λεύτερη Ἑλλάδα»

Ἡ ἀποδοχὴ τῆς Ἑνώσεως ἄνευ «ὅρων» ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν ἦτο βραχύβιος. Μόλις ἡττήθη τὸ ΚΚΕ καὶ κατεστάλη ἡ ἀνταρσία ἔπαυσε καὶ πάλιν νὰ ὑπάρχη ἡ πιθανότης διὰ μίαν προσεχῆ ὑποδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν σοβιετικὸν συνασπισμόν. Καὶ τὸ σύνθημα «Ἕνωσις» ἔπαυσε νὰ ἰσχύη. Τὸ 1950 τὸ ΑΚΕΛ μετέσχεν εἰς τὸ δημοψήφισμα ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ 1951 ἐνεφάνισε τὸ νέον σύνθημα: «λεύτερη Κύπρος σὲ λεύτερη Ἑλλάδα». Πράγματι, τὸν Νοέμβριον τοῦ 1951 εἰς τὸν «Νέον Κόσμον», καθοδηγητικὸν ὄργανον τοῦ ΚΚΕ μὲ τὸ ὁποῖο

ἐχαράσσετο ἡ νέα γραμμὴ ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ. Εἰς τὸ ἄρθρον αὐτό, τὸ ὁποῖον ἔγραψαν ὁ Γ. Ἰωαννίδης, ὁ Π. Ρούσος καὶ ὁ Κ. Καλιγιάννης, ἀναφέρεται ὅτι ἡ «ἰδιομορφία» τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ κινήματος τῆς Κύπρου εἶναι ὅτι ἐπιδιώκει τὴν Ἕνωσιν μὲ τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία ὅμως κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κομμουνισμοῦ «βρίσκεται καὶ αὐτὴ κάτω ἀπὸ τὸν ἀμερικανοαγγλικὸ ζυγό». Συνεπῶς δὲν εἶναι ὀρθὸν οἱ κομμουνισταὶ νὰ ζητοῦν τὴν Ἕνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν «μοναρχοφασιστικὴ» Ἑλλάδα. Ἐξ ἄλλου ὅμως τὸ σύνθημα τῆς Ἑνώσεως «ἐκφράζει τὸν πόθο τῆς παμψηφίας σχεδὸν τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου στὴν Κύπρο» καὶ ἔτσι ἡ χρησιμοποίησίς του ἐπιτρέπει τὴν προώθησιν τοῦ «ἑνιαίου μετώπου». Ἀκόμη σημαντικώτερον διὰ τὸ ΚΚΕ καὶ τὸ ΑΚΕΛ ὡς ὄργανον τῆς Μόσχας εἶναι ὅτι *«τὸ σύνθημα τῆς Ἕνωσης ὀξύνει τὶς ἀγγλο—ἀμερικάνικες ἀντιθέσεις καὶ βοηθάει τὸ παγκόσμιο κίνημα γιὰ τὸ σοσιαλισμό».*

Τέλος, κατὰ τοὺς τρεῖς θεωρητικοὺς τοῦ ΚΚΕ, *«βασικὸ νόημα τοῦ συνθήματος εἶναι ἡ κινητοποίηση τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ ἐνάντια στοὺς συμμάχους στὴν Κύπρο καὶ στὴν Ἑλλάδα».*

Ἐνῷ λοιπὸν κατ' ἀρχὴν οἱ κομμουνισταὶ εἶναι ἐναντίον τῆς Ἑνώσεως τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα, ἐφ' ὅσον αὐτὴ δὲν περιῆλθεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ΕΣΣΔ καὶ εἶναι «μοναρχοφασιστικὴ» καὶ «ἀμερικανοκρατούμενη», ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν πιστεύουν ὅτι τὸ σύνθημα τῆς Ἑνώσεως ἐξυπηρετεῖ τὴν προώθησιν τῆς ἑνιαιομετωπικῆς των τακτικῆς καὶ κυρίως ἐξυπηρετεῖ τὴν Μόσχαν, ἐφ' ὅσον καταλλήλως χρησιμοποιούμενον στρέφεται κατὰ τῆς δυτικῆς ἑνότητος καὶ τῶν συμμάχων. Δηλαδὴ τὸ ἱερὸν σύνθημα τῆς Ἑνώσεως εἶναι διὰ τὸ ΚΚΕ καὶ τὸ ΑΚΕΛ, ἕνα μέσον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς σοβιετικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν Μεσόγειον.

Διὰ ταῦτα ρίπτεται τελικῶς τὸ ἀντιφατικὸν καὶ δυσνόητον σύνθημα «λεύτερη Κύπρος σὲ λεύτερη Ἑλλάδα», μὲ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ Ἕνωσις πρέπει νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τῆς ταυτοχρόνου ἀποσπάσεως τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν δυτικὸν κόσμον.

Τὴν γραμμὴν αὐτὴν τοῦ ΚΚΕ ἀπεδέχθη καὶ τὸ ΑΚΕΛ τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσε τὴν προαναφερθεῖσαν μελέτην εἰς τὸν Δημοκράτην τὸν Ἰανουάριον 1952.

Τὸ ΚΚΕ καὶ τὸ ΑΚΕΛ κατὰ τῆς ἑλληνικῆς προσφυγῆς εἰς τὸν ΟΗΕ

Τὴν 20ὴν Αὐγούστου 1954 ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατέθεσεν εἰς τὸν ΟΗΕ τὴν πρώτην προσφυγήν της διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως εἰς τὸν κυπριακὸν λαόν. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα συνεκροτοῦντο συλλαλητήρια πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προσφυγῆς, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὁποίων αἱ συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις ἐκάλεσαν τὰ μέλη των νὰ ἀπεργήσουν. Τὸ ΚΚΕ ὅμως δι' ἀλλεπαλλήλων ἐκπομπῶν τοῦ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην ραδιοσταθμοῦ του ἔσπευσε νὰ ταχθῇ κατὰ τῆς προσφυγῆς καὶ κατὰ τῆς λαϊκῆς κινητοποιήσεως. Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν ἐτονίζετο:

«Οἱ ἐργάτες δὲν πρέπει ν' ἀπεργήσουν μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς ἐγκάθετης ἡγεσίας γιὰ τὸ κυπριακό, γιατὶ ἡ ἀνακίνηση τοῦ κυπριακοῦ ἀπὸ τὴ μοναρχοφασιστικὴ κυβέρνηση τῆς Ἀθήνας γίνεται μὲ τὴν ὑπόδειξη τῶν Ἀμερικάνων, ποὺ ἐπιδιώκουν νὰ μειώσουν τὴν ἀγγλικὴ ἐπιρροὴ στὴ Μεσόγειο καὶ γιατὶ τὸ κυπριακὸ θὰ βρῇ τὴ λύση του μόνο ὅταν ἡ Ἑλλάδα ἀπαλλαγῇ ὁριστικὰ ἀπὸ τὴν ἀμερικανοκρατία».

Τὸ ΑΚΕΛ ἔσπευσεν νὰ συμφωνήσῃ μὲ αὐτὴν τὴν γραμμὴν καὶ νὰ θέσῃ τοὺς ἑξῆς «ὅρους» διὰ νὰ δεχθῇ τὴν Ἕνωσιν:

—Ἀποχώρησις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ Βαλκανικὸν Σύμφωνον.

—Ἀποχώρησις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ.

— Νομιμοποίησις τοῦ ΚΚΕ.

Οἱ «ὅροι» αὐτοὶ ἐξέφραζαν τὸ σύνθημα «λέφτερη Κύπρος σὲ λέφτερη Ἑλλάδα».

Τὸ ΑΚΕΛ κατὰ τοῦ ἀγῶνος καὶ συνεργάτης τῶν ἀποικιακῶν ἀρχῶν

Τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1954 ἐξέσπασαν διαδηλώσεις τῆς νεολαίας εἰς τὰς κυπριακὰς πόλεις. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὸ ἀπόγευμα συνῆλθεν ἀμέσως ἡ ΚΕ τοῦ ΑΚΕΛ ἡ ὁποία ἐχαρακτήρισεν τὰς διαδηλώσεις ὡς «τραμπουκισμοὺς» καὶ ἔδωσεν ὁδηγίας εἰς τὰ στελέχη τοῦ κόμματος «νὰ παρεμποδισθοῦν πάσῃ θυσίᾳ». Κεντρικὰ στελέχη τοῦ ΑΚΕΛ ἐπεσκέφθησαν τότε τὴν ἀποικιακὴν Διοίκησιν Λευκωσίας καὶ προσέφεραν τὴν βοήθειάν των εἰς τὸν διοικητὴν Κλέμενς πρὸς διάλυσιν τῶν διαδηλωτῶν. Εἰς τὴν Λεμεσόν, ὁ κομμουνιστὴς δήμαρχος Παρτασίδης μαζὶ μὲ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ΚΕ τοῦ κόμματος εἰσῆλθαν εἰς ἀστυνομικὸν αὐτοκίνητον καὶ προέτρεπαν τοὺς διαδηλωτὰς νὰ διαλυθοῦν. Τὸ ἴδιον ἔγινεν καὶ εἰς τὴν Λευκωσίαν ὅπου δύο ἡγέται τοῦ ΑΚΕΛ φέροντες περιβραχιόνια τῶν ἀγγλικῶν ἀρχῶν ἐκάλουν διὰ τῶν ἀστυνομικῶν μεγαφώνων τὸν λαὸν νὰ διαλυθῇ.

Τὴν 19 Δεκεμβρίου 1954 ἡ ΚΕ τοῦ ΑΚΕΛ μὲ ἀνακοίνωσίν της ἐχαρακτήριζεν τὰς ἀντιαποικιακὰς διαδηλώσεις ὡς «θλιβερὰ ἐπεισόδια» καὶ «ἔργον τῶν ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ». Ταυτοχρόνως, εἰς τὴν Λάρνακα, ὁ κομμουνιστὴς δήμαρχος συνέχαιρε τὸν διοικητὴν διὰ τὸν «καλὸν χειρισμὸν» τῆς διαδηλώσεως, «χάρις εἰς τὸν ὁποῖον ἡ διαδήλωσις δὲν ἐξετράπη εἰς ἐξέγερσιν».

Τὴν 20 Δεκεμβρίου ἡ ΑΟΝ (κομμουνιστικὴ νεολαία Κύπρου) ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ προλαμβάνῃ καὶ νὰ διασπᾷ τὰς ἀντιαποικιακὰς ἀπεργίας τῶν μαθητῶν καὶ σπουδαστῶν. Μέλη μάλιστα τοῦ Π.Γ. τοῦ ΑΚΕΛ, ὅπως ὁ Π. Γεωργίου

καὶ ὁ Χ. Μιχαηλίδης συνώδευαν τὰ παιδιά τους μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ γυμνασίου διὰ νὰ σπάσουν τὴν ἀπεργίαν.

Τὴν 22 Δεκεμβρίου 1954, τὸ δημοσιογραφικὸν ὄργανον τοῦ ΑΚΕΛ «Νέος Δημοκράτης» ἀπεκήρυττεν τὰς δυναμικὰς μορφὰς τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος διὰ τῶν ἑξῆς:

«Ὁ ἀγώνας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ γιὰ αὐτοδιάθεση εἶναι ἀγώνας εἰρηνικὸς καὶ καμμιὰ σχέση δὲν ἔχει μὲ προβοκάτσιες. Γι' αὐτὸ ὡρισμένα ἔκτροπα (Σ). Σ. αἱ μαχητικαὶ διαδηλώσεις, ποὺ σημειώθηκαν τὶς τελευταῖες μέρες δὲν ἐγκρίνονται ἀπὸ τὸ λαό μας».

Τὴν 13ην Ἰανουαρίου 1955 συνῆλθεν ἐκτάκτως ἡ 2α ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΑΚΕΛ ἡ ὁποία ἐνέκρινε τὴν κάτωθι προκήρυξιν πρὸς τὸν κυπριακὸν λαόν:

«Γιὰ τὸ λαὸ ἦταν κάπως ἀκατανόητο γιατὶ ἀκουόταν ἀπὸ τὸ ραδιοφωνικὸ σταθμὸ Ἀθηνῶν καὶ ἄλλως πως ὡρισμένοι ὑπαινιγμοὶ καὶ συνθήματα περὶ δῆθεν «ἐχθροπραξιῶν» ποὺ θὰ «ἀρχίσουν» στὴν Κύπρο, περὶ «ἀνταρτικῆς δράσης» καὶ «σαμποτάζ». ποὺ θὰ ἐπιδοθῆ δῆθεν ὁ Κυπριακὸς λαός. Ξεκαθαρίζουμε πὼς ὅταν ἐμεῖς διακηρύττουμε ὅτι ὁ ἀγώνας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ εἶναι μαζικός, ἀνοικτός, εἰρηνικός, δημοκρατικός, τὸ ἐννοοῦμε. Τὸ ΑΚΕΛ καλεῖ τὸν λαὸ νὰ ἐντείνη στὸ ἔπακρο τὴν ἐπαγρύπνησή του καὶ νὰ φυλαχθῆ ἀπὸ ὁποιασδήποτε μορφῆς τυχοδιωκτικὲς περιπέτειες ποὺ θὰ ἐξυπηρετοῦν ξένους σκοπούς».

Μὲ ἄλλους λόγους τὸ ΑΚΕΛ διεκήρυττεν σαφῶς ὅτι θὰ καταπολεμοῦσε κάθε δυναμικὴν καὶ πολὺ περισσότερον κάθε ἔνοπλον δρᾶσιν τῶν κυπρίων διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν των.

Τὸ ΑΚΕΛ καὶ ἡ ΕΔΑ ἐναντίον τῆς ΕΟΚΑ

Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1955 ἡ ΕΟΚΑ ἤρχιζεν τὴν ἔνοπλον δρᾶσιν της μὲ τὰς πρώτας ἐκρήξεις βομβῶν εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις τῶν ἀγγλικῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Κύπρου.

Αὐθημερὸν συνῆλθεν ἡ Κ.Ε. τοῦ ΑΚΕΛ καὶ ἔλαβεν ἀπόφασιν, δημοσιευθεῖσαν τὴν ἑπομένην εἰς τὴν κομμουνιστικὴν ἐφημερίδα τῆς Λευκωσίας «Νέος Δημοκράτης», εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεφέρετο:

«Οἱ δυναμιστικὲς ἐκρήξεις δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση μὲ τὸν πραγματικὸ ἀγῶνα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ. Εἶναι ἕνα ὕποπτο παιχνίδι ἐμπνευσμένο ἀπὸ ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ, ποὺ μόνο ζημιὰ μπορεῖ νὰ προκαλέση στὸν κυπριακὸ ἀγῶνα. Ὁ λαὸς νὰ δυναμώση τὴν ἐπαγρύπνησή του στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ καὶ νὰ συνεχίση τοὺς ἀγῶνες του κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τοῦ ἑνιαίου πατριωτικοῦ μετώπου, γιὰ ν' ἀπομονώση πέρα γιὰ πέρα τοὺς διασπαστές».

Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ κομμουνιστικὸν ἔλεγχον «Παγκύπριος Ἐργατικὴ Ὁμοσπονδία» (ΠΕΟ) ἐδημοσίευσε τὴν 2αν Ἀπριλίου 1955 ἀνακοίνωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτονίζετο:

«Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οἱ δυναμιστικὲς ἀπόπειρες ὀργανώθηκαν ἀπὸ ταραχοποιοὺς ποὺ θέλουν νὰ ὑποχρεώσουν τὴν ἀγγλικὴ διοίκηση νὰ πάρη αὐστηρὰ μέτρα ἐναντίον τῶν ἐργαζομένων καὶ νὰ αὐξήσουν τὴν ἐχθρότητα ποὺ χωρίζει τοὺς Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς Τούρκους».

Τὴν 6ην Ἀπριλίου 1955, ὁ «Νέος Δημοκράτης» ἔγραφεν ὅτι: *«μὲ τὴν ἀποκήρυξη τῶν δυναμιστικῶν ἐκρήξεων τὸ ΑΚΕΛ καὶ ἡ ΠΕΟ προσέφεραν μεγάλη ὑπηρεσία στὸν λαὸ»* καὶ προσέθετε: *«Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀνάγκη νὰ κρυβόμαστε στὸ σκοτάδι τῆς νύκτας καὶ νὰ ρίχνουμε δυναμίτες».*

Ταυτοχρόνως καὶ ἡ ΕΔΑ σπεύδει νὰ ὑποστηρίξη τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ΕΟΚΑ. Τὴν 14ην Ἀπριλίου 1955 ἡ «Αὐγὴ» χαρακτηρίζει τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ΕΟΚΑ *«ἀεροβομβιστές», «προβοκάτορες», «νταήδες», ψευτοδιγενῆδες» καὶ «τυχοδιῶκτες»* καὶ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ δρᾶσις τῆς ΕΟΚΑ *«ἔρριξε τὸν κυπριακὸ λαὸ στὴ περιπέτεια τῶν ἀνατινάξεων καὶ τῶν βομβῶν».*

Τὸ ΚΚΕ καταδίδει τὸν Διγενῆ. ΕΔΑ καὶ ΑΚΕΛ συμφωνοῦν

Τὴν 26ην Ἀπριλίου 1955 ἐνῶ ὁ ἀγὼν τῆς ΕΟΚΑ ἀνεπτύσσετο ἀλματωδῶς καὶ προσελάμβανε δραματικὴν μορφήν, ὁ ἐν τῷ Παραπετάσματι ραδιοσταθμὸς τοῦ ΚΚΕ μετέδωσεν ἕνα ἄρθρον τοῦ τότε ἀρχηγοῦ του Ν. Ζαχαριάδη μὲ τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἀπεκηρύσσετο ὁ κυπριακὸς ἀγὼν ἀλλὰ καὶ κατηγγέλλετο δημοσίως ὅτι ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Διγενὴς» ἀρχηγὸς τῆς ΕΟΚΑ εἶναι ὁ συνταγματάρχης τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Γεώργιος Γρίβας ἄλλοτε ἀρχηγὸς τῆς ἑλληνικῆς ἀντικομμουνιστικῆς ὀργανώσεως Χ. Ἰδοὺ ἡ σχετικὴ περικοπὴ τοῦ ἄρθρου τοῦ τότε ἀρχηγοῦ τοῦ ΚΚΕ.

«Ἡ κυπροκαπηλεία, μὴ ἔχοντας ἄλλη διέξοδο, τὸ ρίχνει στὸν τυχοδιωκτισμό, μὲ τὰ γνωστὰ πασχαλιάτικα βαρελότα καὶ τὶς τρακατροῦκες. Καὶ λέμε μὲ ὅλη τὴ συναίσθηση τῆς εὐθύνης, ὅτι ἡ τελευταία ξιφούλκηση τῆς κυπροκαπηλείας μὲ τὶς ψευτοένοπλες περιπέτειες, δὲν ἀποτελεῖ παρὰ ἕνα ἔγκλημα προσχεδιασμένο. Πρέπει νὰ ξεσκεπάσουμε τοὺς ἐθνοπροδότες, κάτω ἀπὸ ὅποια μάσκα κι ἂν παρουσιάζονται. κ' ἔτσι νὰ τοὺς ἀπομονώσουμε. Σήμερα πιὰ ποὺ τὰ πασχαλιάτικα βαρελότα σκάσαν καὶ ὁ ψευτοδιγενὴς τοῦ Γρίβα ξεσκεπάστηκε, μποροῦμε νὰ γίνουμε πιὸ συγκεκριμένοι. Πρόκειται λοιπὸν γιὰ τὰ παρακάτω. Τὴ δουλειὰ αὐτὴ τὴ διευθύνει ὁ γνωστὸς ἀρχηγίτης Γρίβας.

Μὲ βάσιν αὐτὸ τὸ ἄρθρον ἐντείνει καὶ ἡ «Αὐγὴ» τῆς ΕΔΑ τὴν ἐπίθεσίν της κατὰ τῆς ΕΟΚΑ καὶ τῆς Ἐθναρχίας.

Συγκεκριμένως, τὴν 28ην Ἀπριλίου 1955 γράφει:

«Οἱ ἀεροβομβισταὶ τῆς Κύπρου προβοκάρουν τὸν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ γιὰ τὴ λευθερία. «Ὁ ἀγώνας» τῶν ψευτοδιγενήδων εἶναι κατ' ἀναλογία ὅμοιος μὲ ἐκεῖνον τῆς

«χρυσῆς ἀντιστάσεως» ποὺ τόσα ὀφέλη προσετέρισε στοὺς «ἠρωάς» του».

Καὶ τὴν 5ην Μαΐου 1955, ἡ «Αὐγὴ» ἀποκαλεῖ τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ΕΟΚΑ *«διασπαστὲς τῆς ἑνότητας τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ ποὺ παριστάνουν τοὺς νταῆδες μὲ τυχοδιωκτικὲς ἐνέργειες».*

Τὸ ἄρθρο τοῦ Ν. Ζαχαριάδη ἔσπευσεν νὰ ἀναδημοσιεύσηκαὶ ὁ «Νέος Δημοκράτης», ὄργανον τοῦ ΑΚΕΛ, εἰς τὸ φύλλον του τῆς 30ῆς Ἀπριλίου 1955. Ἐν συνεχείᾳ τὸν Μάϊον ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ ΚΚΕ, τὸν «Νέον Κόσμον» ὁ ὁποῖος ἐκδίδεται εἰς Βουκουρέστιον.

Τὸ ἑνιαῖον μέτωπον τοῦ ΑΚΕΛ μὲ τοὺς ἄγγλους

Πιστὸ εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν γραμμὴν τῶν ΚΚΕ — ΕΔΑ — ΑΚΕΛ, τὸ τελευταῖον πραγματοποιεῖ εἰς τὴν Κύπρον κοινὸν μέτωπον μὲ τοὺς ἄγγλους διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ΕΟΚΑ. Οὕτω:

—Ὅταν ἡ ΕΟΚΑ προεκάλεσεν ἔκρηξιν εἰς τὸ Διοικητήριον Λάρνακος, ὁ δήμαρχός της Γ. Χριστοδουλίδης, μέλος τοῦ Π.Γ. τοῦ ΑΚΕΛ ἐπεσκέφθη τὸν ἄγγλον διοικητὴν πρὸς τὸν ὁποῖον «ἐξέφρασε τὴν λύπην του» καὶ τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι «τὸ ΑΚΕΛ ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἔνοπλον βίαν»(Cyprus Mail 12 Ἀπριλίου 1955).

— Τὰ στελέχη τοῦ ΑΚΕΛ περιώδευσαν τὴν νῆσον καλοῦντα τὸν λαὸν νὰ ἀπόσχη ἀπὸ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα.

—Ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἀγῶνος ἡ ἀκελικὴ ἡγεσία διὰ νὰ δικαιολογήσῃ ἑαυτὴν διὰ τὴν στάσιν της ταύτην, ἐπρόβαλε μὲ τὰς θεωρίας περὶ Ναρόντνικων (ρώσων τρομοκρατῶν ἐπὶ Τσάρου), οἱ ὁποῖοι κατεδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ Λένιν ὡς παραγνωρίζοντες τὸν ρόλον τῶν μαζῶν καὶ ἐπιδιώκοντες διὰ τῶν μεμονωμένων δολοφονιῶν τὴν δημιουργίαν ἡρώων, καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ὠργανώθη ἀνοικτὴ καὶ ἀσυγκάλυπτος ἐκστρατεία εἰς τὴν ὕπαι[ρον. Ἀναλύων τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν εἰς κομματικὴν συνέλευσιν τῆς Λευκωσίας ὁ Γ.Γ. Παπαϊωάννου διεκόπη ὑπὸ τοῦ Καννάουρου, συντάκτου τῆς «Χαραυγῆς», ὅστις τὸν ἠρώτησε: *«Καὶ ἂν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ αὔριον κτυποῦν τὰς βάσεις, τότε ἐμεῖς θὰ τοὺς θεωροῦμεν καὶ θὰ τοὺς ἐκθέτωμεν ὡς προδότας;»*
Τότε ὁ Παπαϊωάννου ἀπήντησεν ἀδιστάκτως: *Μάλιστα σύντροφε ἐμεῖς δὲν πρόκειται νὰ κτυπᾶμε τὶς βάσεις».*

Ἡ Κεντρικὴ Γραμματεία τοῦ ΑΚΕΛ δι' ἐγγράφου πρὸς τὰς κομματικὰς ὁμάδας (Αὔγουστος - Σεπτέμβριος 1955) προκειμένου νὰ σαμποτάρουν τὸν ἔρανον ὑπὲρ τῶν πολιτικῶν κρατουμένων, κατεδίκαζεν τὴν εἰσφοράν, διότι τὰ χρήματα, κατ' αὐτούς, προωρίζοντο διὰ τὴν ἀγορὰν ὅπλων τῆς ἐγκληματικῆς ΕΟΚΑ.

— Εἰς τὴν Μαύρην Βίβλον της διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ ΑΚΕΛ, ἡ ΕΟΚΑ ἀναφέρει:

«Αἱ ὁμάδες διανομῆς φυλλαδίων καὶ συνθημάτων μας, εὕρισκον ἀντίδρασιν ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς μπράβους, οἱ ὁποῖοι παρεμόνευαν νὰ ἀποκαλύψουν τοὺς διανομεῖς τούτων καὶ ἔσπευδαν νὰ τοὺς καταγγείλουν εἰς τὴν ἀστυνομίαν».

—Ὁ Καραολῆς καὶ οἱ ἄλλοι ἀπαγχονισθέντες ἐχαρακτηρίζοντο εἰς «διαφωτιστικὰς ἐνδοκομματικὰς συνελεύσεις» τοῦ ΑΚΕΛ ὡς «δολοφόνοι» καὶ «τρομοκράται».

Διὰ νὰ ἀντιδράσῃ εἰς τὴν δυσμενῆ ἀπήχησιν τῆς προδοτικῆς πολιτικῆς του τὸ ΑΚΕΛ, ὡς κατήγγειλεν τότε ἡ ΕΟΚΑ, ἐσκηνοθέτησεν δῆθεν ἀπόπειραν δολοφονίας κατὰ τοῦ ἐκ τῶν ἡγετῶν του Ζιαρτίδη καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπέδωσεν αὐτὴν εἰς τοὺς «τρομοκράτας τῆς ΕΟΚΑ».

Ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ΚΚΕ ἐνθαρρύνει τὸ Α ΚΕΛ εἰς τὴν ἐντονωτέραν ἐφαρμογὴν αὐτῆς τῆς πολιτικῆς. Τὴν 25ην Μαΐου 1955, ὁ ραδιοσταθμὸς τοῦ ΚΚΕ μετέδιδεν:

«Ὁ κυπριακὸς λαὸς θὰ ἀπομονώσῃ τοὺς διασπαστὲς τῆς Ἐθναρχίας καὶ τὸν ψευδογενῆ».
Τὴν 23ην Ἰουνίου 1955, εἰς ἄλλην ἐκπομπήν του, τὸ ΚΚΕ ἐκφράζει τὴν λύπην του διότι *«ἡ ΕΟΚΑ μπορεῖ νὰ ξεγελάῃ καὶ νὰ παρασέρνῃ ἁγνοὺς καὶ τίμιους πατριῶτες κυρίως ἀνάμεσα στὴ νεολαία»* καὶ ἀποκαλεῖ τὸν ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ *«βαρελοτικὸ πάταγο».*

Τὸ ΑΚΕΛ ἐκτὸς νόμου

Λόγῳ τῆς καταστάσεως αἱ ἀγγλικαὶ ἀρχαὶ ἔλαβον ἔκτακτα μέτρα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς πολιτικῆς δραστηριότητος καὶ τὴν διάλυσιν ὅλων τῶν κυπριακῶν ὀργανώσεων. Δὲν ἦτο συνεπῶς δυνατὸν νὰ κάμουν ἐξαίρεσιν διὰ τὸ ΑΚΕΛ καὶ κατ' ἀνάγκη παρὰ τὴν «νομιμόφρονα» στάσιν του καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπεκήρυξεν τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τὸ ἐκήρυξαν καὶ αὐτὸ ἐκτὸς νόμου. Ἀλλὰ ἡ «παρανομία» αὐτὴ ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ πολὺ περιέργους συνθήκας.

Ἡ ἐνέργεια τῶν ἀγγλικῶν ἀρχῶν ἔγινεν τὴν νύκτα τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1955. Τὴν παραμονὴν ὅμως ἤδη τὸ ΑΚΕΛ εἶχε δώσει ὁδηγίας εἰς τὰ ἐπαγγελματικὰ στελέχη του νὰ φυλάξουν ἢ νὰ παραδώσουν τὸ ἀρχεῖο.

Ἐκ τῶν 2.500 μελῶν τοῦ ΑΚΕΛ συνελήφθησαν μόνον 75. Μαζὶ μὲ αὐτὰ συνελήφθησαν καὶ 30 συνοδοιπόροι ἢ ἀπὸ καιροῦ ἀποβληθέντα ἢ ἀποκηρυχθέντα μέλη τοῦ ΑΚΕΛ. Τὰ 80% τῶν ἀνωτάτων καὶ τὰ 50% τῶν κατωτέρων στελεχῶν ἔμειναν ἐλεύθερα. Ἀπὸ τὰ ἕξη μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου δὲν συνελήφθη οὔτε ἕνα (Παπαϊωάννου, Ζιαρτίδης, Φάντης, Παυλάκης, Κατσουρίδης, Ἰωάννης). Ἐξ αὐτῶν ὁ μὲν Ζιαρτίδης ἀνεχώρησεν τὴν 10ην Δεκεμβρίου εἰς Λονδῖνον ὅπου οὐδεὶς τὸν ἠνώχλησεν, οἱ δὲ ἄλλοι πέντε ἦσαν εἰς Κύπρον. Αἱ ὑπὸ κομμουνιστικὸν ἔλεγχον ὀργανώσεις τῆς ΠΕΟ καὶ ἄλλοι σύλλογοι δὲν διελύθησαν καὶ συνέ-

χισαν νὰ λειτουργοῦν ὡς «κέντρα δράσεως» τοῦ ΑΚΕΛ.

Αἱ ἀγγλικαὶ ἀρχαὶ ἔκλεισαν τυπικῶς τὸν «Νέον Δημοκράτην» ἀλλὰ μετὰ τινας ἡμέρας ἔδωσαν ἄδεια διὰ τὴν ἔκδοσιν νέας κομμουνιστικῆς ἐφημερίδος ἡ ὁποία ἤρχισεν νὰ κυκλοφορῇ νομίμως τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1956 ὑπὸ τὸν τίτλον «Χαραυγὴ» μὲ ὁλόκληρον τὸ συντακτικὸν προσωπικὸν τοῦ «Ν. Δημοκράτη» καὶ μὲ ἀρχισυντάκτην τὸν ἀποφυλακισθέντα διὰ «λόγους ὑγείας κομμουνιστὴν Τεῦκρον Ἀνθιάν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ γενικὸς γραμματέας τοῦ ΑΚΕΛ, Ε. Παπαϊωάννου συλλαμβάνεται ἀλλὰ οἱ ἄλλοι τὸν μεταφέρουν εἰς νοσοκομεῖον καὶ ἀπὸ ἐκεῖ «ἐδραπέτευσεν» . Μετὰ τὴν «δραπέτευσιν» του ἐκινεῖτο ἐλευθέρως εἰς τὴν νῆσον ἐπιχειρῶν τὴν συγκρότησιν μαχητικῶν ὁμάδων διὰ δρᾶσιν ἐναντίον τῆς ΕΟΚΑ. Ἀπέτυχον ὅμως καὶ κατόπιν τούτου ἐνεφανίσθη ἐλεύθερος εἰς Λονδῖνον προβαίνων ἀνενόχλητος εἰς δηλώσεις.

Ἀπὸ τὸν Μάρτιον τοῦ 1956 οἱ Ἄγγλοι ἐνῶ ἐξόριζον τὸν Ἐθνάρχην Μακάριον ἀπέλυον συστηματικῶς καὶ τοὺς ὀλίγους συλληφθέντας κομμουνιστὰς κατὰ τρόπον ὥστε μέχρι τοῦ Ἰουλίου εἶχον ἀπολύσει τοὺς περισσοτέρους.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρων καθίστανται φανερὸν ὅτι οἱ Ἄγγλοι ἐχρησιμοποίουν τὸ ΑΚΕΛ ὡς ἀντίρροπον τῆς ΕΟΚΑ καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς τυπικῶς, οἱ Ἄγγλοι, ἔπαιρναν δῆθεν μερικὰ μέτρα ἐναντίον του, οὐσιαστικῶς ἐνίσχυον τὴν δρᾶσιν του.

Τὸ ΑΚΕΛ ζητεῖ συνθηκολόγησιν

Τὸ ΑΚΕΛ ἀνταπέδιδεν τὰς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς Ἄγγλους διὰ τῆς τακτικῆς τῆς διασπάσεως τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς προβολῆς τοῦ αἰτήματος τῆς συνθηκολογήσεως.

Πράγματι τὸν Μάϊον 1956 ἀπόφασις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΑΚΕΛ ἐπανεβεβαίωσε τὴν προσήλωσίν της στὴν τακτικὴν τοῦ *«εἰρηνικοῦ ἀγῶνα»* καὶ τὴν ἀνάγκην *διεξαγωγῆς ἀγώνων... νομίμων, σὰν ἀντιπαράθεσι στὴν λανθασμένη τακτικὴν τῆς τρομοκρατίας τῆς ΕΟΚΑ».* Οἱ συντάκται τοῦ ἐγγράφου παρουσίαζον τὸν λαὸν σὰν δυσανασχετοῦντα ἐκ τῆς συνεχίσεως τοῦ ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ, ὁ ὁποῖος *«ἔφερε τόσες καταστροφὲς στὸν τόπον»* καὶ ὅτι *«ἐξ αἰτίας τῆς ΕΟΚΑ ὑφίστασανται τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως καὶ οἱ προγραφὲς τοῦ ΑΚΕΛ»* ὅτι *«πρέπει ἄφοβα νὰ διαφωτισθῇ ὁ λαὸς»* καὶ ὅτι ἡ *«τρομοκρατία τῆς ΕΟΚΑ δίνει εἰς τοὺς Ἄγγλους πατήματα»* ὅτι *«εἶναι ἀναγκαία μιὰ ρεαλιστικὴ προσγείωσι καὶ νὰ υἱοθετήσωμεν μιὰ ρεαλιστικὴ πολιτικὴ ἀνταποκρινομένη πρὸς τὰς συνθήκας»* ὅτι *«δὲν μποροῦμεν νὰ ζητοῦμεν ἄμεσον αὐτοδιάθεσιν, ἀλλὰ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον τῶν διαπραγματεύσεων»* διότι *«καὶ ὁ Λένιν ἔκανε συμβιβασμούς».* Αὐτὰ ἔλεγαν καὶ οἱ Ἄγγλοι. Δειλοὶ καὶ ἄνανδροι ὅπως ἦσαν, φιλοτομαρισταὶ καὶ ὑλισταί, δὲν μποροῦσαν νὰ ἐξαρθοῦν στὸ ὕψος καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ΕΟΚΑ. Γι' αὐτούς, *«ἐκεῖνος ποὺ πιάσανε ὅπλο καὶ κτύπησαν τὸν δυνάστην ἔφεραν καταστροφὴν στὸν τόπον».*

Κατὰ τὴν ἔντασιν τοῦ ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ τὸ ἀκελικὸν ὄργανον «Χαραυγὴ» ἐσυνθηματοδοτοῦσε ὑπὲρ τῆς «συνεννοήσεως» μὲ τοὺς Ἄγγλους σὲ καθημερινὰ ἄρθρα της. Συγχρόνως τὸ ΑΚΕΛ εἰς πρόγραμμά του κυκλοφορήσαν εἰς φυλλάδια καὶ δημοσιευθὲν καὶ εἰς «Χαραυγὴν» ἔλεγε:

«Νὰ σταματήσωμεν νὰ δίδωμεν ἐπιχειρήματα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνεχίζῃ τὴν κατάστασιν ἐκτάκτου ἀνάγκης. Νὰ σταματήσῃ ἡ αἱματοχυσία ἀπὸ ὁπουδήποτε κι' ἂν προέρχεται διὰ να δημιουργηθῇ τὸ κατάλληλο κλῖμα μιᾶς διακοινοτικῆς διασκέψεως στρογγύλης τραπέζης μὲ τὴν Βρεττανικὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀντιπροσώπους ὅλων τῶν κοινοτήτων τῆς νήσου πρὸς ἐξεύρεσιν μιᾶς ἀποδεκτῆς λύσεως».

Εἰς ἕνα δεύτερον ἔγγραφον περὶ τὸ τέλος Ἰουνίου 1956 διωχετεύθη εἰς τὰς κομματικὰς συνεδρίας ἀνοικτὴ καὶ ἀπροσχημάτιστος στροφὴ πρὸς λύσιν συνθηκολογήσεων διότι *«ἀκινητοποιήθηκαν οἱ μάζες, ὁ λαὸς ζητᾶ ψωμὶ καὶ ὄχι χαβιάρι. εἶναι ζήτημα καλῆς θελήσεως τῆς Βρεττανικῆς Κυβερήσεως, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐπικαλεσθοῦμ-... εἶναι ἀρκετὸν ἡ ἀναγνώρισις τῆς αὐτοδιαθέσεως... Οὔτε ζήτημα βάσεων τίθεται ἀφοῦ κατζὰμ κόμματα Γαλλίας —Ἰταλίας δὲν θέτουν τοιαῦτα ζητήματα... Οἱ Ἄγγλοι δὲν πρόκειται νὰ ἐγκαταλείψουν αὔριον τὴν Κύπρο... Μὲ βάση τὲς νέες ἐπιδιώξεις του τὸ κόμμα θὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴ μὲ τὸν Ἄνθιμο».*

Καὶ ἐν συνεχείᾳ ὡς δικαιολογητικὸν ἀνεφέρετο:

«Τὸ ἀδιέξοδον ὅπου μᾶς ἔφερε ἡ ΕΟΚΑ μὲ τὴν τακτικήν της, ἡ ἧττα τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ κινήματος καὶ ὁ Μακάριος φταίνε ποὺ τὸ ΑΚΕΛ ἐγκατέλειψε τὴν αὐτοδιάθεση καὶ ἔκανε ὑποχωρήσεις πέραν τοῦ Συντάγματος 1948. Σὰν πρωτοπορεία ἔχουμε τὸ καθῆκον νὰ μὴ ἀφήσουμε τὸν λαὸν ἀνυπεράσπιτον».

Τὸ ΑΚΕΛ ὑπὲρ τοῦ συντάγματος Ράνγκτλιφφ

Ὅταν «ὡρίμασεν» ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος τῆς ἡττοπαθείας καὶ τῆς συνθηκολογήσεως, οἱ Ἄγγλοι παρουσίασαν τὸ Σύνταγμα Ράντκλιφφ μὲ τὸ ὁποῖον οὐσιαστικῶς διαιωνίζετο ἡ ἀποικιακή των κυριαρχία ἐπὶ τῆς νήσου καὶ τὸ ΑΚΕΛ ἔσπευσε νὰ τὸ δεχθῇ. Πράγματι, ὡς κατήγγειλεν ἡ ΕΟΚΑ εἰς τὴν «Μαύρην Βίβλον» της, ὁ Φιφῆς Ἰωάννου, μέλος τοῦ ΠΓ τοῦ ΑΚΕΛ, ἐδήλωσεν διὰ τὸ Σύνταγμα Ράντκλιφφ:

«Δεκτὸν νὰ μείνουν εἰς τοὺς Βρεττανοὺς τὰ Ὑπουργεῖα. Υἱοθετοῦμεν ὅλας τὰς ἐγγυήσεις διὰ τὴν μειονότητα τῶν Τούρκων. Δεκτὸν ὅπως διατυπώνουν οἱ Βρεττανοὶ τὸ ζήτημα τῆς

αυτοδιαθέσεως. Τὸ σύνταγμα ὅμως (τὸ ὑπόλοιπον) πρέπει νὰ γίνη ἀπὸ μίαν συντακτικὴν συνέλευσιν ἀντιπροσώπων τῶν Κυπρίων ἀντὶ νὰ τὸ ἔχουμε παραγγελίαν ἀπὸ τὸν Ράντκλιφφ. Ἔτσι βγένει καὶ τὸ ΑΚΕΛ ἀπὸ τὸ αδιέξοδο καὶ ὁμαλότατα μὲ μιὰ συντακτικὴν παρακάμπτεται ὁ Μακάριος καὶ ἡ μονοπωλιακή του θέσις».

Ταυτοχρόνως ἡ «Χαραυγὴ» καλλιεργεῖ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπελπισίας:

«Ποῦ πᾶμε, Ὄχι ἄλλο αἷμα. Ἂς πέσει ἡ αυλαία τοῦ δράματος κι' ἂς ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ὁμαλότητα».

Ζητοῦντες τὴν κατάπαυσιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος οἱ ἀκελικοὶ ἡγέται μετήρχοντο πᾶν μέσον ἐκμεταλλεύσεως τῆς καταστάσεως, κάθε ταλαιπωρίαν τοῦ κοινοῦ, κάθε ἀτύχημα διὰ νὰ ἐνσπείρουν ἀπογοήτευσιν διὰ τὸ μάταιον καὶ ἄπελπι τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος. Καὶ ἡ «ΧΑΡΑΥΓΗ» ὑπὸ τύπον ἐνημερότητος δῆθεν καὶ ἀλληλεγγύης ἔστελλε τοὺς συντάκτας της διὰ νὰ γράψει εἶτα *«ὁ φιλήσυχος καὶ φιλειρηνικὸς λαός μας ζεῖ ἀκόμη στιγμὲς ἔντασης καὶ ἀνησυχίας». «Ποῦ πᾶμε; Τὰ παιδιά μας στεροῦνται τὴν μόρφωσή τους. Τὰ ξενοδοχεῖα ἀδρανοῦν γιατὶ λόγῳ τῆς κατάστασης δὲν ἔρχονται τουρίστες. Τόσες μαυροφορεμένες μάνες, τόσα ἐγκαταλελειμένα σπίτια. Ὄχι ἄλλο αἷμα Νὰ κλείση ἡ αὐλαία τοῦ δράματος καὶ νὰ ἐπανέλθουμε εἰς τὴν πολυπόθητον ὁμαλότητα. Νὰ παύση ἡ ἔκρυθμος κατάσταση νὰ ἀνθίσουν τὰ λουλούδια τῆς ζωῆς καὶ νὰ ξαναρχίση ἡ ειρηνικὴ δουλειά».*

Σὲ μοιραῖα ἀτυχήματα ἐκ βομβῶν ἡ «ΧΑΡΑΥΓΗ» φώναζε *«τὸ δρεπάνι τοῦ χάρου ἔ οψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς καὶ ἄλλων ὑπάρξεων».* Ὑπεστήριζεν δὲ ὅτι μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ δῆθεν *«Καλλιεργεῖται τὸ ἔγκλημα εἰς τὰ παιδιὰ καὶ ἡ τάση πρὸς τὸ κακό. Νὰ σώσουμε τὴν νεολαία ἀπὸ τὴ διαφθορὰ καὶ τὲς ἀναρχικὲς τάσεις».*

Ὅταν αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ ἔκλεισαν βάσιν τοῦ Ἀκρωτηρίου διὰ τοὺς ἐργάτας, ἡ ἀκελογεσία διεμαρτυρήθη διὰ τὴν ἀπώλειαν ἡμερομισθίων, καὶ ὅταν ἀργότερα οἱ ἀγωνισταὶ τῆς ΕΟΚΑ ἐπέτυχαν ἡρωϊκὰς πράξεις σαμποτὰζ εἰς Ἐπισκοπήν, οἱ ἀκελικοὶ διεμαρτυρήθησαν πρὸς τὰς στρατιωτικὰς Ἀρχὰς καὶ ἐζήτησαν *«ἀσφάλειαν καὶ προστασίαν διὰ τοὺς ἐργάτας».*

Τὴν ἐπομένην τῆς ἀποφάσεως τοῦ ΟΗΕ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1957, τὸ ΑΚΕΛ ἔρριψεν τὰ συνθήματα:

«Τὸ ψήφισμα τοῦ ΟΗΕ προστάζη νὰ σταματήση - αἱματοχυσία! Νὰ ἀρχίσουν διαπραγματεύσεις».

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ἡ τακτικὴ αὐτὴ τοῦ ΑΚΕΛ ἀρέσει εἰς τοὺς ἄγγλους.

Τὴν 20.8.56 τὸ B.B.C. ἐπήνεσε τὸ ΑΚΕΛ διότι *«μὲ φυλλάδια του ἀντιτίθεται εἰς τὴν ΕΟΚΑ καὶ ζητεῖ συνέχισιν τῆς ἐκεχειρίας καὶ τὴν εἰρήνευσιν, πρᾶγμα ποὺ δεικνύει ὅτι τὸ ΑΚΕΛ ἔχει συναίσθησιν τῶν ἐπιθυμιῶν τοῦ λαοῦ».*

Ὁ πολὺς Ἄϊρονς, διευθυντὴς τῶν Κεντρικῶν φυλακῶν, ἔδωσε εἰς τοὺς ἀκελοηγέτας πιστοποιητικὸν καλῆς διαγωγῆς, εἰπὼν διὰ τούτους: *«Ἡ διαγωγὴ τῶν κομμουνιστῶν κρατουμένων ὑπῆρξεν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἐκείνην τῶν ἐθνικοφρόνων ταραξιῶν, λίαν ἱκανοποιητική, ἡ συμπεριφορά των δὲ ἔναντι τῶν Ἀρχῶν τῶν κρατητηρίων ἦτο μᾶλλον συμπεριφορὰ συνεργασίας μὲ αὐτάς.»*

Καὶ τὸ ΑΚΕΛ προσπαθεῖ νὰ ἀξιοποιήση αὐτὴν τὴν ἐκτίμησιν ἐμφανιζόμενον ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ καὶ ζητεῖ νὰ διεξαγάγη ἢ νὰ μετάσχη εἰς διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς Ἄγγλους διὰ νὰ διασπάση καὶ πάλιν τὸ αἴτημα τῶν Κυπρίων «Μόνον μὲ τὸν Μακάριον» ὁ ὁποῖος κρατεῖται ἐξόριστος.

Τὸ «κατηγορῶ» τῆς ΕΟΚΑ

Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας ἡ ΕΟΚΑ ἠναγκάσθη νὰ ἀπευθύνη ἐπανειλημμένως προειδοποιήσεις πρὸς τὸ ΑΚΕΛ. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1957 ἀπεδοκίμασεν τὴν κομμουνιστικὴν τακτικὴν εἰς παρατήρησιν μὲ τὸν τίτλον «οἱ ἀνεμόμυλοι τοῦ ΑΚΕΛ». Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1958, ἡ ΕΟΚΑ ἐξέδωσεν προειδοποιητικὴν προκήρυξιν μὲ τὸν τίτλον «Προδόται - Λιποτάκται - Καιροσκόποι» ὅπου ἐτόνιζεν τὰ ἑξῆς:

«Πολλὲς φορὲς διεκηρύξαμεν ὅτι δὲν κάνουμε οὔτε κομματικόν, οὔτε ταξικὸν ἀγῶνα ἀλλὰ ἐθνικοαπελευθερωτικόν. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ κομματικὴ ἰδεολογία τοῦ καθενός. Μᾶς ἐνδιαφέρει μόνο νὰ εἶναι ὅλοι πατριῶτες καὶ νὰ συνενώσουν μαζί μας τὶς δυνάμεις τους γιὰ νὰ διώξουμε τὸν δυνάστη πολεμώντας τον μὲ ὅλα τὰ ὅπλα ποὺ ἔχουμε εἰς τὴν διάθεσίν μας... Γι' αὐτὸ κάναμε ἐθνικὸ προσκλητήριο ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Κυπρίων Ἑλλήνων καὶ τότε ἀκούσαμε τὸ «παρών» ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀγνοὺς πατριῶτες τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν καὶ ἰδία ἀπὸ τὴν ἁγνὴ ἀγροτιὰ καὶ ἐργατιά. Ἔλειπαν μόνο ἡ ἡγεσία τοῦ ΑΚΕΛ μὲ μερικοὺς φανατικοὺς τῆς ἀριστερᾶς, οἱ ὁποῖοι μόλις βάλαμε τὴν πρώτη δυναμίτιδα στὰ στρατιωτικὰ ἔργα τῶν Ἄγγλων μᾶς βρίσανε μαζὶ μὲ τοὺς Ἄγγλους, ὡς «βαρελόττους καὶ ψευτοδιγενῆδες»... Εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίση ὁ ἑλληνισμὸς ποῖος προδίδει τὸν ἀγῶνα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ. Συνεργαζόμεθα μὲ κάθε ἔντιμον ἄτομον ἢ παράταξιν, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ ἐπιτρέψουμε σὲ κανένα δεξιὸν ἢ ἀριστερὸν νὰ μᾶς προδίδη, γιατὶ θὰ τὸν κτυπήσουμε».

Εἰς ἀπάντησιν τὸ ΑΚΕΛ πραγματοποιεῖ ἕνα ἑλιγμόν. Δηλώνει πὼς ἀναγνωρίζει ὅτι «λαθεμένα ἀντιμετώπισε τὸ ξεκίνημα τῆς δράσης τῆς ΕΟΚΑ μὲ ἀπρεπεῖς χαρακτηρισμούς», ἰσχυρίζεται ὅμως ὅτι ἐτήρησε «πατριωτικὴ στάση». Ταυτοχρόνως ὅμως δίδει ἐντολὴν εἰς τοὺς ὀπαδούς του «νὰ ἀποκαλύπτουν τοὺς μασκοφόρους» δηλαδὴ νὰ καταδίδουν τοὺς μαχητὰς τῆς ΕΟΚΑ.

Ἡ ΕΟΚΑ ἠναγκάσθη τότε νὰ ἐκτελέσῃ δύο κομμουνιστὰς συνεργάτας τῶν Ἄγγλων εἰς Λύτην καὶ Κώμαν Γιαλοῦ. Τὸ ΑΚΕΛ ξεσήκωσεν «κῦμα» διαμαρτυριῶν κατὰ τῆς «τρομοκρατίας». Ὁ κομμουνιστὴς «συνδικαλιστὴς» Ζιαρτίδης ἐπιστρέψας ἐκ Λονδίνου περιοδεύει τὰς κυπριακὰς πόλεις καὶ ἐκφωνεῖ λόγους κατὰ τῆς ΕΟΚΑ καὶ τοῦ Μακαρίου ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἀγγλικῆς ἀστυνομίας. Ὁμιλῶν εἰς Λεμεσὸν μαζὶ μὲ τὸν Παρτασίδην καὶ ἐνῶ ἡ ἀγγλικὴ ἀστυνομία τὸν ἐπροστάτευεν, ὁ Ζιαρτίδης εἶπεν:

«Τὸ πιὸ εὔκολο πρᾶγμα εἶναι νὰ φορέσῃ κανεὶς τὴν μάσκα νὰ πάρῃ ἕνα πιστόλι καὶ νὰ κρυφτῇ σὲ μιὰ γωνιὰ γιὰ νὰ σκοτώσῃ, καθὼς ἀκόμη νὰ πάρῃ καὶ ἕνα Στένγκαν. Αὐτοὶ εἶναι ψευτοαγωνιστές. Πάντοτε τοὺς καταδικάσαμε καὶ τὸ ἴδιο ἐπαναλαμβάνουμε καὶ σήμερα».

Εἰς τὴν Λευκωσίαν τὸ ΑΚΕΛ ὠργάνωσεν διαδηλώσεις μὲ τὸ σύνθημα «κάτω ἡ τρομοκρατία» χωρὶς φυσικὰ ἡ ἀστυνομία νὰ διαλύσῃ τοὺς διαδηλωτάς.

Τότε ἀκριβῶς ὁ Ἄγγλος ὑπουργὸς Λέννοξ Μπόϋντ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Βουλὴν ὅτι ἔχει «εὐχάριστα νέα ἀπὸ τὴν Κύπρον» καὶ ὅτι «οἱ κομμουνισταὶ ἀπεκάλυψαν τοὺς μασκοφόρους τῆς ΕΟΚΑ». Εἰς τὸ Δίκωμον μάλιστα οἱ κομμουνισταὶ ὀργανώνουν κοινὰς νυκτερινὰς περιπολίας μετὰ τῶν Ἄγγλων διὰ νὰ προστατεύσουν δῆθεν τοὺς ὁμοϊδεάτας ἀπὸ τοὺς «μασκοφόρους» τῆς ΕΟΚΑ. Οἱ κομμουνισταὶ Δ. Ἀρχιμανδρίτης καὶ Σ. Κωσταράκου μαζὶ μὲ Ἄγγλους στρατιώτας συνέλαβον ὀπαδοὺς τῆς ΕΟΚΑ.

Κατόπιν ὅλων αὐτῶν ἡ ΕΟΚΑ ἠναγκάσθη τὸν Μάϊον τοῦ 1958 νὰ ἐκδόσῃ «Μαύρην Βίβλον» ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ κομμουνιστικὴ ἡγεσία ἔναντι τοῦ κυπριακοῦ ἀγῶνος». Εἰς αὐτὴν καταγγέλλονται λεπτομερῶς καὶ μὲ συγκεκριμένα στοιχεῖα αἱ προδοτικαὶ ἐνέργειαι τοῦ ΑΚΕΛ.

ΚΚΕ - ΑΚΕΛ καὶ Τοῦρκοι

Δοθέντος ὅτι οἱ κομμουνισταὶ ἤθελαν νὰ χρησιμοποιήσουν τὸ Κυπριακὸν διὰ νὰ διαλύσουν τὴν νοτιανατολικὴν πτέρυγα τοῦ ΝΑΤΟ καὶ νὰ ἐξυπηρετήσουν ἔτσι τὴν σοβιετικὴν πολιτικὴν εἰς τὴν Μεσόγειον, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπεχείρησαν νὰ φέρουν εἰς ρῆξιν τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Τούρκους τῆς Κύπρου καὶ νὰ στρέψουν τοὺς δευτέρους ἐναντίον τῆς ΕΟΚΑ.

Ἤδη τὴν 2αν Ἀπριλίου 1955 ὁ Ζιαρτίδης ὡμίλησεν περὶ δῆθεν προθέσεως τῆς ΕΟΚΑ *νὰ αὐξήσῃ τὴν ἐχθρότητα ποὺ χωρίζει τοὺς Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς Τούρκους».* Ἀνάλογα ὑπονοούμενα εἶχεν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ Ν. Ζαχαριάδη τῆς 26ης Ἀπριλίου 1955.

Τὴν 1ην Μαΐου 1955 ὁ «Νέος Δημοκράτης» τῆς Λευκωσίας ἐδημοσίευσεν ἄρθρον τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ΚΚΕ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐρρίπτετο κατὰ πρῶτον ἡ ἰδέα τῆς διχοτομήσεως τῆς νήσου. Ἰδοὺ ἡ πλέον χαρακτηριστική του παράγραφος:

«Ἡ ἀπελευθέρωση τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι πραγματικὴ παρὰ μόνο σὰν ἀπελευθέρωση καὶ τῶν Τούρκων. Διεκδικώντας τὸ δικαίωμα αὐτοδιάθεσης μέχρι ἀποχωρισμοῦ γιὰ τοὺς Ἕλληνες, δὲν μποροῦμε νὰ ἀρνηθοῦμε τὸ ἴδιο δικαίωμα στὴν τουρκικὴ μειονότητα. Καὶ ἡ ἑνότητα στὸν ἀγῶνα μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῇ, μόνον σὰν ἀναγνωρισθῇ στοὺς Τούρκους τὸ δικαίωμα τῆς ἐθνικῆς αὐτονομίας τους, ἡ πολιτικὴ αὐτοδιοίκησή τους».

Καὶ οἱ Τοῦρκοι καὶ ἡ ἐν Κύπρῳ ἀποικιακὴ κυβέρνησις ἔδωσαν ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ «Νέου Δημοκράτη», τὸ ὁποῖον ἄλλου ἐνέπνευσε καὶ ὅλην τὴν ἐν συνεχείᾳ πολιτικὴν καὶ προπαγανδιστικὴν δραστηριότητα τῶν κομμουνιστῶν τοῦ ΑΚΕΛ καὶ τῆς ΠΕΟ. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1956 ἡ δήλωσις Λέννοξ Μπόϋντ διὰ τὸ κυπριακόν, ἐστηρίχθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν κομμουνιστικὴν πρότασιν «περὶ ἐθνικῆς αὐτονομίας καὶ πολιτικῆς αὐτοδιοικήσεως» καὶ τῆς τουρκικῆς μειονότητος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ προπαγανδιστικὸς μηχανισμὸς τοῦ ΑΚΕΛ ἐκαλλιέργει συστηματικῶς μεταξὺ τῶν Τούρκων τὴν ἰδέαν τῆς διχοτομήσεως καὶ τὴν δυσπιστίαν πρὸς τὴν ΕΟΚΑ καὶ τὰς ἐπιδιώξεις της, πολὺ πρὸ τῆς ἐπισήμου προβολῆς τοῦ αἰτήματος ὑπὸ τοῦ Βρεταννοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἀποικιῶν καὶ τῆς ἱδρύσεως τῆς ὀργανώσεως «Ἡ Κύπρος εἶναι Τουρκική».

Κρίσεις διὰ τοὺς κομμουνιστὰς

Τὴν 4ην Ἀπριλίου 1955 ὁ διεθνοῦς φήμης δημοσιογράφος Τζὼν Οὐέλερ, κατόπιν ἐπισκέψεώς του εἰς τὴν Κύπρον, ἔγραφε τὰ ἑξῆς εἰς τὸν «Ἑσπερινὸν Ταχυδρόμον» τῆς Οὐάσιγκτων:

«Ἡ ἀποικιακὴ διοίκησις χρησιμοποιεῖ τοὺς κομμουνιστὰς εἰς τὴν Κύπρον διὰ νὰ ἐπιβάλῃ μὲ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ΑΚΕΛ τὰ σχέδιά της. Ὁ ἡγέτης τῶν Κυπρίων κομμουνιστῶν Ζιαρτίδης, καθὼς καὶ ἄλλοι τρεῖς σημαίνοντες κομμουνισταὶ λαμβάνουν ἀπὸ ἑξαμήνου μισθὸν ἀπὸ τὴν ἀποικιακὴν διοίκησιν 65 λιρῶν τὸν μῆνα».

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν πρωτομαγιὰ τοῦ 1955, ἐπεσκέφθη τὴν Κύπρον ὁ συνδικαλιστὴς ἡγέτης Ἴρβιγκ Μπράουν, διὰ νὰ διαβεβαιώσῃ τοὺς Κυπρίους ἐργάτας περὶ ὑποστηρίξεως τοῦ αἰτήματός των τῆς αὐτοδιαθέσεως ἀπὸ τὴν «Διεθνῆ Συνομοσπονδίαν Ἐλευθέρων Ἐργατικῶν Συνδικάτων». Ὁ Μπράουν κατόπιν ἐπιτοπίου ἐρεύνης διεκήρυξεν ὅτι οἱ κομμουνισταὶ συνεργάζονται μὲ τὴν βρεταννικὴν ἀποικιακὴν διοίκησιν καὶ ἐνισχύονται ποικιλοτρόπως ἀπὸ αὐτήν. Οὕτω δὲ ἐξηγεῖται καὶ ἡ ἀντίθεσίς των εἰς τὸ κίνημα τῆς αὐτοδιαθέσεως.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, εἰς συνέντευξίν του τῆς 12ης Μαΐου 1955, ρητῶς ἐβεβαίωνε ὅτι ἡ κυβέρνησις τῆς Κύπρου συνεργα-

ζετο άρμονικῶς μετὰ τῶν κομμουνιστῶν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς πολιτικῆς της. Εἰς παρομοίας καταγγελίας προέβησαν κατὰ καιροὺς καὶ οἱ Κύπριοι σπουδασταί, ἐνῶ τὸ πρῶτον παμφοιτητικὸν συνέδριον τῆς Ἑλλάδος ἔλαβε παμψηφεὶ ἀπόφασιν καταδικάζουσαν τὴν πολιτικὴν τοῦ ΚΚΕ εἰς τὸ κυπριακὸν ὡς προδοτικήν.

Ἐξ ἄλλου, οἱ διεθνεῖς συνδικαλιστικοὶ κύκλοι ἐσημείωσαν κατ' ἐπανάληψιν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ μὲν κομμουνιστὴς γραμματεὺς τῆς ΠΕΟ Ζιαρτίδης παρέμεινε πάντοτε ἀνενόχλητος εἰς τὴν Λευκωσίαν, ταξιδεύσας καὶ εἰς Λονδῖνον, διαρκοῦντος τοῦ ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ, ὁ δὲ ἡγέτης τῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Μ. Πισσᾶς, ἐκ τῶν στελεχῶν τοῦ κινήματος τῆς αὐτοδιαθέσεως, διετάχθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν νῆσον. Παραλλήλως ἡ διεθνὴς συνδικαλιστικὴ κομμουνιστικὴ ὀργάνωσις ΠΣΟ οὐδέποτε ἐνίσχυσε τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τῶν Κυπρίων καὶ πολλάκις κατήγγειλε τὴν «τρομοκρατίαν τῆς ΕΟΚΑ» εἰς βάρος τῶν συνεργατῶν τῆς ἀποικιακῆς διοικήσεως!

Μία ἑρμηνεία τῆς κομμουνιστικῆς τακτικῆς

Εἰς τὸ ἐρώτημα διατὶ οἱ κομμουνισταὶ ἐφήρμοσαν μίαν προδοτικὴν πολιτικὴν ἔναντι τοῦ κυπριακοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τὴν ἀπάντησιν μᾶς τὴν δίδει ὁ Στάλιν ὡς ἑξῆς:

«Τὸ προλεταριάτο δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποστηρίζῃ κάθε ἐθνικὸ κίνημα παντοῦ καὶ πάντα καὶ σὲ κάθε μεμονωμένη περίπτωσι. Πρέπει νὰ ὑποστηρίζῃ ἐκεῖνα κυρίως τὰ ἐθνικὰ κινήματα, ποὺ τείνουν νὰ ἀνατρέψουν τὸν ἰμπεριαλισμὸ καὶ ὄχι ἐκεῖνα ποὺ τείνουν νὰ τὸν ἐνισχύσουν καὶ νὰ τὸν διατηρήσουν. Ὑπάρχουν περιπτώσεις, ποὺ τὰ ἐθνικὰ κινήματα σὲ μερικὲς καταπιεζόμενες χῶρες, ἔρχονται σὲ ἀντίθεσι μὲ τὰ συμφέροντα τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ προλεταριακοῦ κινήματος. Στὶς περιπτώσεις αὐτές, εἶναι αὐτονόητον ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίνεται καμμιὰ ὑποστήριξι. Τὸ ζήτημα τῶν ἐθνικῶν δικαίων δὲν εἶναι ἀπομονωμένο καὶ αὐτοτελές. Ἀποτελεῖ μέρος τοῦ γενικοῦ προβλήματος τῆς παγκοσμίου ἐπαναστάσεως, ὑποτάσσεται στὸ σύνολο καὶ πρέπει νὰ ἐξετάζεται ἀπὸ τὴν ἄποψι τοῦ συνόλου». («Προβλήματα τοῦ Λενινισμοῦ» σελ. 52).

Δηλαδὴ τὰ ἐθνικὰ κινήματα πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζωνται ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς ὄχι μὲ γνώμονα τὸ ἐθνικὸ συμφέρον τῆς χώρας των ἀλλὰ μὲ γνώμονα τὸ συμφέρον τῆς «παγκοσμίου ἐπαναστάσεως» — οὐσιαστικὰ τὸ συμφέρον τῆς Σοβ. Ἑνώσεως ποὺ κατευθύνει τὴν «παγκόσμια ἐπανάστασι». Αὐτὸ ἀκριβῶς κάνουν καὶ οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ εἰς τὸ κυπριακόν. Ἐτάχθησαν ἐναντίον τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν Ἕνωσιν διότι αὐτὴ θὰ ἐνίσχυεν τὴν Ἑλλάδα καὶ κάθε ἐνίσχυσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀποτελεῖ πλῆγμα διὰ τὴν σοβιετικὴν πολιτικὴν τῆς διεισδύσεως καὶ καθόδου εἰς τὴν Μεσόγειον.

Συμπεράσματα

Ἀπὸ τὴν πρόσφατον ἱστορίαν τοῦ κυπριακοῦ δύνανται νὰ συναχθοῦν τὰ ἑξῆς συμπεράσματα:

1. Τὸ ΚΚΕ καὶ τὸ ΑΚΕΛ ἀντετάχθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν προσφυγὴν εἰς τὸν ΟΗΕ διὰ τὸ κυπριακόν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διέτρεχε κίνδυνον ἡ βρεταννικὴ ἐπιρροὴ εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον, ὑπὲρ τῶν Ἀμερικανῶν...

2. Τὸ ΚΚΕ, τὸ ΑΚΕΛ καὶ ἡ ΕΔΑ κατεπολέμησαν ἐξ ἀρχῆς τὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ, ἔφθασαν δὲ μέχρι τοῦ διοίκησιν τῆς Κύπρου τὴν ταυτότητα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ΕΟΚΑ.

3. Τὸ ΚΚΕ καὶ τὸ ΑΚΕΛ ἔρριψαν καὶ ἐκαλλιέργησαν τὴν ἰδέαν διχοτομήσεως τῆς Κύπρου καὶ ὑπεδαύλισαν τὴν ἐχθρότητα μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς τουρκικῆς κοινότητος τῆς νήσου.

4. Τὸ ΚΚΕ, τὸ ΑΚΕΛ καὶ ἡ ΕΔΑ κατεπρόδωσαν τὸν ἡρωϊκὸν ἀγῶνα τῶν Κυπρίων, εἰς ὅλας τὰς φάσεις του, διότι τὸ ἐνδιαφέρον των ἐξεδηλώθη ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως.

ΚΥΠΡΟΣ

ΤΟ 10ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ Α.Κ.Ε.Λ. ΚΑΙ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ὑπὸ Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ

Ἀπὸ τὶς 8 ὥς τὶς 11 Μαρτίου 1962 συνῆλθε στὴν Λευκωσία, τὸ 10ο συνέδριο τοῦ Κ.Κ. Κύπρου, ποὺ ἐπίσημα ὀνομάζεται Ἀνορθωτικὸ Κόμμα Ἐργαζομένου Λαοῦ (Α.Κ.Ε.Λ.). Ἐπειδὴ ἡ Κύπρος, γιὰ τὴν ὁποία ἐνδιαφέρεται ἐντελῶς ἰδιαίτερα ἡ Ἑλλάς, ἀποτελεῖ ἄμεσο στόχο τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ, ποὺ θέλει νὰ τὴν μετατρέψῃ σὲ «Κούβα» τῆς Μεσογείου», τὸ συνέδριο τοῦ Α.Κ.Ε.Λ. ἀξίζει νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχή μας, ἰδίως γιατὶ σ᾽αὐτὸ ἔγινε ἡ ἐπεξεργασία τῆς τακτικῆς γιὰ τὴν συστηματικὴ ἐσωτερικὴ διάβρωσι τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, μὲ σκοπὸ τὴν «ἐκ τῶν ἔνδον» ὑποδούλωσί της.

Λίγα λόγια γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Α.Κ.Ε.Λ

Προπολεμικὰ ὑπῆρχε ἕνα Κ.Κ. Κύπρου ποὺ εἶχε ἀσήμαντη δύναμι. Τὸ Κ.Κ.Κ. ἐτέθη ἐκτὸς νόμου τὸ 1933.

Τὸ 1941, οἱ Κύπριοι κομμουνισταί, ἐπωφελούμενοι ἀπὸ τὶς εὐνοϊκὲς συνθῆκες τοῦ β΄ παγκοσμίου πολέμου καὶ τῆς συμμαχίας μὲ τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ἀνέλαβαν ξανὰ νόμιμη πολιτικὴ δρᾶσι καὶ ἀνασυγκρότησαν τὸ κόμμα τους.

Ἔτσι τὸ 1941 παρουσίασαν τὸ Α.Κ.Ε.Λ., σὰν ἕνα δῆθεν ἐθνικό, ἐργατικό, προοδευτικὸ κόμμα, προϊὸν τοῦ «ἀντιφασιστικοῦ πολέμου» καὶ τῶν συγχρόνων «προοδευτικῶν τάσεων».

Μὲ τὴν ἱδρυτική του προκήρυξι στὶς 14 Ἀπριλίου 1941, τὸ Α.Κ.Ε.Λ. αὐτοπαρουσιάσθηκε σὰν «νόμιμο κόμμα μὲ δημοκρατικὸ ἀντιφασιστικὸ χαρακτῆρα», δηλώνοντας συνάμα ὅτι τὸ Κ.Κ.Κ. εἶχε ἀκολουθήσει ἐσφαλμένη γραμμή.

Μάλιστα μετὰ τὴν ἔναρξι τοῦ σοβιετογερμανικοῦ πολέμου, τὸ Α.Κ.Ε.Λ. κάλεσε τοὺς ὀπαδούς του νὰ καταταγοῦν στὸ «Κυπριακὸ Σύνταγμα» ποὺ ὀργάνωσαν οἱ Ἄγγλοι, γιὰ νὰ πολεμήσουν τὸν Ἄξονα.

Μὲ τὸ τέχνασμα αὐτὸ τῆς μεταμφιέσεώς των, οἱ κομμουνισταὶ κατώρθωσαν νὰ παρασύρουν ἀρκετοὺς διανοουμένους καὶ ἐργάτες καὶ νὰ ἀποκτήσουν ἀξιόλογη ἐπιρροή. Πέτυχαν μάλιστα νὰ θέσουν κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχό τους τὶς «Παλαιὲς Συντεχνίες», ποὺ συγκεντρώνουν τὰ περισσότερα συνδικαλιστικὰ σωματεῖα τοῦ νησιοῦ. (Οἱ «Νέες Συντεχνίες» μὲ μικρότερη δύναμι ἀνήκουν στὰ Ἐλεύθερα Συνδικᾶτα).

Μετὰ τὸν πόλεμο προσχώρησαν στὸ Α.Κ.Ε.Λ. καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Κυπρίους, ποὺ ὑπηρέτησαν στὸν Ἀγγλικὸ στρατό, ὅπου οἱ κατ' ἐντολὴν τοῦ Α.Κ.Ε.Λ. καταταγμένοι Κύπριοι κομμουνισταὶ καθοδηγηταί, εἶχαν ἀναπτύξει μεγάλη δραστηριότητα προσηλυτισμοῦ.

Ἔτσι τὸ 1945—46 τὸ Α.Κ.Ε.Λ. εἶχε γίνει τὸ ἰσχυρότερο πολιτικὸ κόμμα τῆς Κύπρου.

Στὴν ἀνάπτυξί του αὐτὴν συνέβαλαν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν «ἐθνική—προοδευτική—ἀντιφασιστική» του μεταμφίεσι καὶ ὡρισμένοι ἄλλοι παράγοντες ὅπως:

α) Ἡ ἔλλειψις πολιτικῆς πείρας στὴν Κύπρο καὶ ἡ σύγχυσις ἰδεῶν ποὺ ἔφερε ὁ πόλεμος.

β) Ἡ ἔλλειψις ἰσχυρῶν ἀντιπάλων τοῦ κομμουνισμοῦ.

γ) Ἡ σκόπιμη ἀνοχή, ἂν ὄχι καὶ ὑποστήριξις, τῶν Ἄγγλων, ποὺ ἤθελαν νὰ διαιροῦν τὸν λαὸ τοῦ νησιοῦ καὶ νὰ δικαιολογοῦν τὴν κατοχή του.

δ) Ἡ δῆθεν«ἀντιαποικιακή» στάσις τῆς Ε.Σ.Σ.Δ.καὶ τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ.

ε) Ἡ ἔλλειψις ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς στὴν ἀγγλοκρατούμενη Κύπρο.

στ) Ἡ τοκογλυφία ποὺ διεξήγετο σὲ βάρος τῶν ἀγροτῶν καὶ ποὺ τώρα ἔχει ἀνασταλῆ.

Τὸ 1946 τὸ Α.Κ.Ε.Λ. καὶ οἱ συνοδοιπόροι του κατώρθωσαν νὰ νικήσουν στὶς δημοτικὲς ἐκλογὲς στὶς μεγαλύτερες πόλεις τῆς Κύπρου, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Λευκωσίας. (Λεμεσός, Ἀμμόχωστος, Λάρναξ).

Τὸ 1947 ἡ ἐπικράτησις τοῦ ἀρχιεπισκόπου Λεοντίου ὠφείλετο κατὰ μέγα μέρος στὴν ὑποστήριξι τοῦ Α.Κ.Ε.Λ.

Στὸ μεταξὺ ὅμως οἱ ἐθνικόφρονες ἄρχισαν κάπως νὰ ἀφυπνίζωνται καὶ νὰ ἀναδιοργανώνωνται, μὲ ἀποτέλεσμα στὶς νέες ἀρχιεπισκοπικὲς ἐκλογὲς νὰ ἐπικρατήση ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος. Ἐπίσης οἱ ἐθνικόφρονες νίκησαν καὶ στὶς μητροπολιτικὲς ἐκλογές. Ἔτσι δημιουργήθηκε μία πνευματικὴ ἡγεσία τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ ποὺ ἄρχισε νὰ ἀντιμετωπίζη τὴν ἐπιρροὴ τοῦ Α.Κ.Ε.Λ.

Τὸ σπουδαιότερο ὅμως γεγονὸς ποὺ συνετέλεσε στὴν μείωσι τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιρροῆς ἦταν ἡ ἐκ μέρους τοῦ Α.Κ.Ε.Λ. ἀποδοχὴ τῆς «αὐτοκυβερνήσεως»,

πού πρότειναν οἱ Ἄγγλοι τὸ 1947. Ἡ Ἐθναρχία καὶ ὁλόκληρος ὁ ἑλληνοκυπριακὸς πολιτικὸς κόσμος ἀπέρριψαν τὴν «αὐτοκυβέρνησι» καὶ τὸ σύνταγμα τοῦ τότε Ἄγγλου κυβερνήτη λόρδου Γουίνστερ, ἐνῶ τὸ Α.Κ.Ε.Λ. τὰ ἐδέχθη.

Ὅταν τὸ 1948 ὁ Γουίνστερ συγκάλεσε «διασκεπτική» (εἶδος Βουλῆς) ὁ μόνος πού μετέσχε ἦταν τὸ Α.Κ.Ε.Λ. Ἡ προδοτικὴ αὐτὴ στάσις τῶν Κυπρίων κομμουνιστῶν ἐμείωσε τὴν ἐπιρροή τους.

Γι' αὐτὸ τὸ Α.Κ.Ε.Λ. μὲ τὸ 6ο συνέδριό του τὸν Νοέμβριο τοῦ 1949 ἄλλαξε γραμμή, χαρακτήρισε τὴν προηγούμενη στάσι του σὰν «λάθος» καὶ τὸ 1950 συμμετέσχε στὸ δημοψήφισμα ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως. Ἐπίσης ἀπεφάσισε τὴν ἐκκαθάρισι τῶν «μικροαστῶν» καὶ τὴν προλεταριοποίησι τοῦ κόμματος.

Τὸ 1952 ξέσπασε ἐσωκομματικὴ κρίσις, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν διαγραφὴ ἀρκετῶν στελεχῶν, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα καὶ δύο πρώην γενικῶν γραμματέων τοῦ κόμματος. Τὸ Α.Κ.Ε.Λ. ἐφόρτωσε τότε στοὺς διαγραφέντας τὴν προδοσία του, τοὺς κατηγόρησε γιὰ συνεργασία μὲ τοὺς Ἄγγλους καὶ ἐχάραξε νέα «ἐθνική» γραμμή.

Τὸ 1954, ἐπηρέαζε τὰ 25% τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου, ἔναντι 40% τὸ 1947.

Τὸ 1955, διεφώνησε πρὸς τὸν ἔνοπλο ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγῶνα, κατήγγειλε τὸν Διγενῆ, ἀρνήθηκε νὰ μετάσχη στὴν Ε.Ο.Κ.Α., χαρακτήρισε τοὺς ἀγῶνες της σὰν «τυχοδιωκτικούς» καὶ σὲ πολλὲς περιπτώσεις συνεργάσθηκε μὲ τὶς ἀγγλικὲς ἀρχὲς κατοχῆς.

Παρὰ ταῦτα, ὅπως καὶ ὅλες οἱ ἄλλες πολιτικὲς ὀργανώσεις τῶν ἑλληνοκυπρίων, ἐτέθη ἐκτὸς νόμου τὸ 1955 καὶ ἐπανῆλθε στὴν νομιμότητα τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1959, ἀφοῦ σὲ ὅλη αὐτὴν τὴν περίοδο ὄχι μόνο δὲν μετέσχε στὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸ ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ τὸν καταπολέμησε.

Στὶς προεδρικὲς ἐκλογὲς ποὺ ἀκολούθησαν, τὸ Α.Κ.Ε.Λ. ὑποστήριξε τὸν ἀντίπαλο τοῦ Μακαρίου, ὑποψήφιο τῆς τότε συγκροτηθείσης «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, Κληρίδην, ποὺ συγκέντρωσε τὸ ἕνα τρίτο τῶν ψήφων.

Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1960 μετέσχε στὶς βουλευτικὲς ἐκλογές, παίρνοντας κατόπιν γενικῆς συμφωνίας 5 ἕδρες σὲ σύνολο 50. Παρὰ τὴν ὕπαρξι συμφωνίας ὅμως τὸ Α.Κ.Ε.Λ., ὅπου δὲν εἶχε δικούς του ὑποψηφίους ἔδωσε μυστικὰ τὴν ἐντολὴ στοὺς ὀπαδούς του νὰ ἀπόσχουν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ σημειωθῆ σημαντικὴ ἀποχή.

Ἀπὸ τὸ 1959 τὸ Α.Κ.Ε.Λ. προσπαθεῖ, ἐνισχυόμενο ἀφειδῶς καὶ πολυμόρφως ἀπὸ τὴν Μόσχα, νὰ ἀνακτήση τὴν παλαιὰ δύναμί του καὶ ἐκμεταλλευόμενο τὰ προβλήματα καὶ τὶς συνθῆκες τῆς νεαρῆς Δημοκρατίας νὰ τὴν διαβρώση καὶ νὰ τὴν σπρώξη σιγὰ-σιγὰ στὸν δρόμο τοῦ κομμουνισμοῦ, ὅπως ἀκριβῶς ἔκαναν οἱ κομμουνισταὶ τῆς Κούβας, ποὺ ἐπίσης δὲν μετέσχον στὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Μπατίστα ἀλλὰ μετὰ μπόρεσαν νὰ ἐκτοπίσουν καὶ νὰ ἐξοντώσουν τοὺς πρωταγωνιστές του καὶ νὰ δρέψουν αὐτοὶ τοὺς καρπούς του.

Διὰ νὰ πραγματοποιήση τὶς ἐπιδιώξεις του τὸ Α.Κ.Ε.Λ. παρουσιάζεται σὰν «ἐθνικὸ ἀντιιμπεριαλιστικὸ—προοδευτικὸ» κίνημα, ποὺ τάχα θέλει τὴν «ὁλοκλήρωσι τῆς ἀνεξαρτησίας» τῆς νήσου διὰ τῆς ἀνατροπῆς τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης καὶ τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς καταργήσεως τῶν ἀγγλικῶν βάσεων, τὴν ἀγροτικὴ μεταρρύθμισι, τὴν ἐκβιομηχάνισι, τὴν ἐθνικοποίησι τῶν ὀρυχείων καὶ τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς πολιτικῆς οὐδετερότητος. Γενικά, τὸ Α.Κ.Ε.Λ., ἀποφεύγει σκόπιμα τὶς ὑπερ-

βολές, συγκαλύπτει τοὺς πραγματικούς του σκοποὺς καὶ προσπαθεῖ νὰ συγκροτήση τὸ λεγόμενο «ἐθνικὸ μέτωπο». Ἀπέναντι στὴν Κυβέρνησι Μακαρίου τὸ Α.Κ.Ε.Λ. τηρεῖ μετριοπαθῆ στάσι, γιὰ νὰ μπορέση νὰ ἐξαπατήση τὶς ἀρχές, νὰ προωθήση τὶς νόμιμες θέσεις του καὶ νὰ διαβρώση τὸν ὑπὸ συγκρότησιν κρατικὸ μηχανισμὸ (καθὼς καὶ τὸν στρατὸ καὶ τὰ σώματα ἀσφαλείας) τῆς νεαρῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Τὰ θέματα τοῦ συνεδρίου

Τὰ θέματα τοῦ 10ου συνεδρίου τοῦ Α.Κ.Ε.Λ. ἦσαν :

—Πολιτικὴ εἰσήγησις καὶ πρόγραμμα τοῦ κόμματος. Εἰσηγητὴς ὁ γεν. γραμματεὺς τοῦ κόμματος Ε. Παπαϊωάννου.

—Τροποποίησις τοῦ καταστατικοῦ τοῦ κόμματος. Εἰσηγητὴς ὁ βοηθὸς τοῦ γεν. γραμματέως Α. Φάντης.

—Ἐκλογὴ νέας Κ.Ε. καὶ Κ.Ε.Ε. (Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου).

Οἱ ἀντιπρόσωποι

Στὸ συνέδριο μετέσχον 640 ἀντιπρόσωποι καὶ 77 παρατηρηταί, Κύπριοι καὶ ξένοι. Στὸ συνέδριο ἀτιπροσωπεύθηκαν τὰ Κ.Κ. τῆς Σοβ. Ἑνώσεως, Γαλλίας, Ἰταλίας, Ἀγγλίας, Ἰσραήλ, Λιβάνου, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Τσεχοσλοβακίας καὶ Ἀν. Γερμανίας καὶ ἀπηύθυναν χαιρετιστήρια μηνύματα οἱ Κ.Ε. ὅλων τῶν Κ.Κ. (καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε.). Οἱ ἀντιπροσωπεῖες τῶν ξένων Κ.Κ. ἀπὸ πλευρᾶς συνθέσεως ἦσαν σχετικῶς ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, ἀποτελούμενες ἀπὸ μέλη τοῦ Π.Γ. καὶ τῆς Κ.Ε. πρᾶγμα ποὺ δείχνει τὴν σημασία ποὺ ἀποδίδει ὁ διεθνὴς κομμουνισμὸς στὴν Κύπρο καὶ στὸ Α.Κ.Ε.Λ. σὰν κύριο φορέα τῆς πολιτικῆς του στὸν κυπριακὸ χῶρο. Αὐτὸ φαίνεται ἐπίσης ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Κ.Κ.Σ.Ε. δώρισε στὸ συνέδριο ἕνα ταπέτο μὲ τὸ πορτραῖτο τοῦ Λένιν.

Στὸ συνέδριο ἀντιπροσωπεύθηκαν ἐπίσης καὶ οἱ Κύπριοι κομμουνισταὶ τῆς Ἀγγλίας.

Πολὺ χαρακτηριστικὸ εἶναι ὅτι στὸ συνέδριο παρευρέθηκαν καὶ ἀπεσταλμένοι τοῦ κεντρικοῦ καθοδηγητικοῦ ὀργάνου τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ «Προβλήματα Εἰρήνης καὶ Σοσιαλισμοῦ» ποὺ ἐκδίδεται καὶ στὴν Κύπρο στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα μὲ τὸν ἀπατηλὸ τίτλο «Διεθνὴς Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις».

Σκοποὶ καὶ τακτικὴ τῆς Α.Κ.Ε.Λ.

Τὸ συνέδριο ὥρισε σὰν τελικὸ σκοπὸ τοῦ κόμματος τὴν ἐπιβολὴ τοῦ κομμουνιστικοῦ συστήματος στὴν Κύπρο καὶ τὴν ἔνταξί της στὸ κομμουνιστικὸ στρατόπεδο.

Σὰν ἄμεσες ἐπιδιώξεις ὁρίζονται ἡ ἀνατροπὴ τῶν συμφωνιῶν Ζυρίχης-Λονδίνου, ἡ κατάργησις τῶν ξένων βάσεων, ἡ ἀποστρατιωτικοποίησις τῆς νήσου, ἡ ἐφαρμογὴ πολιτικῆς οὐδετερότητος καὶ ὁ οἰκονομικὸς προσανατολισμὸς πρὸς τὴν Ἀνατολή.

Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ «οὐδετερότης» θεωρεῖται σὰν τὸ πρῶτο στάδιο τῆς πορείας πρὸς τὸν κομμουνισμό, σὰν τὸ γεφύρι ποὺ θὰ ὁδηγήση σ' αὐτόν. Ἡ ἔνταξις τῆς Κύπρου στὸ στρατόπεδο τῶν οὐδετέρων θεωρεῖται σὰν πρώτη μεταβατικὴ φάσις γιὰ τὴν ἔνταξί της στὸ κομμουνιστικὸ στρατόπεδο.

Γι' αὐτὸ σὰν ἄμεσος ἐχθρὸς ὁρίζεται ἡ Δύσις καὶ ἰδίως ἡ 'Αγγλία, ἡ 'Αμερική καὶ ἡ Δυτ. Γερμανία, ποὺ χαρακτηρίζονται ὅλες μαζὶ σὰν «ἰμπεριαλισμός».

Σὰν τακτικὴ γιὰ τὴν πραγματοποίησι τῶν ἐπιδιώξεών του τὸ Α.Κ.Ε.Λ. καθώρισε τὴν σύμπηξι ἑνὸς δῆθεν «ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ μετώπου» γιὰ τὴν ἐξαπάτησι καὶ προσέλκυσι τῶν μαζῶν.

Γιὰ νὰ προσελκυσθοῦν οἱ μᾶζες σ' αὐτὸ τὸ μέτωπο, οἱ Κύπριοι κομμουνισταὶ πρέπει νὰ ἐφαρμόσουν τὴν μέθοδο τοῦ «βασικοῦ κρίκου». Σὰν βασικὸς δὲ κρίκος σήμερα στὴν Κύπρο θεωρεῖται τὸ αἴτημα τῆς ὁλοκληρώσεως τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων τοῦ πληθυσμοῦ.

Καθήκοντα τοῦ κόμματος

Τὸ συνέδριο τοῦ Α.Κ.Ε.Λ. ὥρισε σὰν κύρια καθήκοντα τοῦ κόμματος τὰ ἑξῆς:
—Νὰ σταθεροποιηθῇ καὶ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ ἀριθμητικὴ δύναμις τοῦ κόμματος ποὺ σήμερα ἀνέρχεται σὲ 10.432 μέλη σὲ πληθυσμὸ 560.000.
—Νὰ ἐνισχυθοῦν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κόμματος.
—Νὰ ἀνεβῇ τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν κομματικῶν μελῶν καὶ στελεχῶν.
—Νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ «συλλογικὴ ἡγεσία».
—Νὰ βελτιωθῇ ἡ ὀργανωτικὴ ἐργασία τοῦ κόμματος.
—Νὰ βελτιωθῇ ἡ ποιότης τῶν κομματικῶν ἐντύπων.
—Νὰ διαφυλαχθῇ καὶ νὰ στερεωθῇ ἡ «μονολιθικότης» τοῦ κόμματος.
—Νὰ βελτιωθῇ καὶ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ προπαγάνδα του.
—Νὰ αὐξηθῇ ἡ ἐπιρροή του στὶς μᾶζες.

'Αδυναμίες τοῦ κόμματος

Τὸ συνέδριο διεπίστωσε ὅτι τὸ κόμμα ἔχει σοβαρὲς ἀδυναμίες ποὺ δυσχεραίνουν τὴν δρᾶσι του. Τέτοιες ἀδυναμίες εἶναι ὁ σεχταρισμὸς (=τάσις ἀπομονώσεως ἀπὸ τὶς μᾶζες), ἡ γραφειοκρατία, τὸ χαμηλὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν μελῶν καὶ στελεχῶν του, ἡ ἔλλειψις πρωτοβουλίας καὶ ἡ ἀνεπάρκεια εἰδικευμένων στελεχῶν γιὰ τοὺς διαφόρους τομεῖς, ὅπως τῆς προπαγάνδας, τῆς ὀργανώσεως, τῶν συνδικάτων κ.ο.κ.

'Η σημερινὴ δύναμις τοῦ Α.Κ.Ε.Λ.

Σήμερα τὸ Α.Κ.Ε.Λ. ἔχει 10.432 μέλη, ποὺ εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς μελῶν σὲ ὅλη τὴν ἱστορία του. Αὐτὸ ὅμως ὀφείλεται στὴν καλύτερη ὀργάνωσι τῶν δυνάμεών του καὶ ὄχι στὴν αὔξησι τῆς πολιτικῆς του ἐπιρροῆς, ἡ ὁποία ἂν καὶ ἀξιόλογη εἶναι πάντως κατώτερη ἀπὸ ἐκείνην τοῦ 1945—47.

Παραλλήλως τὸ Α.Κ.Ε.Λ. διευθύνει καὶ τὴν 'Ενιαία Δημοκρατικὴ 'Οργάνωσι Νεολαίας (Ε.Δ.Ο.Ν.=κομμουνιστικὴ νεολαία) ποὺ ὅπως λέγει ἔχει 18.000—20.000 μέλη (12.000 «ἀγόρια» καὶ 6.000 «κορίστια» 15 ἕως 30 ἐτῶν) καὶ 4.000 «'Εδονόπουλα» δηλ. μικρὰ παιδιὰ κάτω τῶν 15 ἐτῶν. Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ δείχνουν τὴν μεγάλη ἐπιρροὴ τῶν κομμουνιστῶν στὴν κυπριακὴ νεολαία, πρᾶγμα ποὺ ἀποτελεῖ σοβαρὸ κίνδυνο γιὰ τὸ μέλλον τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

'Επίσης τὸ Α.Κ.Ε.Λ. ἐλέγχει πολλὲς ἄλλες ὀργανώσεις ὅπως τὴν Π.Ε.Ο. (Παγκύπρια 'Εργατικὴ 'Ομοσπονδία μὲ 40.000 μέλη), τὴν Ε.Κ.Α. ("Ενωση Κυπρίων 'Αγροτῶν ποὺ μέλη της εἶναι οἱ ἀγροτικοὶ σύλλογοι) καὶ τὶς συνηθισμένες συνοδοιπορικὲς ὀργανώσεις, σὰν τὸν Κυπροσοβιετικὸ Σύνδεσμο κ.λ.π.

Τὸ Α.Κ.Ε.Λ. ἐκδίδει σὰν ἐπίσημο ὄργανό του τὴν ἐφημερίδα «Χαραυγή», ποὺ κυκλοφορεῖ σὲ 10.000 φύλλα καὶ ἀρκετὰ ἄλλα ἔντυπα.

Ὁ μέγας κίνδυνος

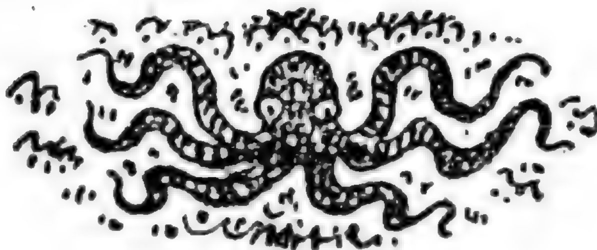
Ἡ μεγάλη ὅμως ἀπειλὴ ἀπὸ τὸ Α.Κ.Ε.Λ., δὲν προέρχεται τόσο ἀπὸ τὶς δικές του δυνάμεις, ὅσο ἀπὸ τὴν ἔλλειψι ἀντιδράσεως στὴν μεθοδικὴ προσπάθειά του νὰ διαβρώση τὰ πάντα. Ἤδη ἔχει σημειώσει ἀξιόλογες ἐπιτυχίες στὴν διάβρωσι τοῦ τύπου, τοῦ ραδιοφώνου, τῆς παιδείας καὶ τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ τῆς Κύπρου.

Οἱ λίγοι Κύπριοι ποὺ κατανοοῦν τὸ μέγεθος τῆς ἀπειλῆς εἶναι κυρίως συνδικαλισταί, ὀπαδοὶ τῶν Ἐλευθέρων Συνδικάτων, ἀλλὰ δὲν βρίσκουν ἀπὸ πουθενὰ τὴν ἀναγκαία ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ συμπαράστασι καὶ ὑποστήριξι.

Ἡ Κύπρος δὲν δοκίμασε τὶς τρεῖς αἱματηρότατες κομμουνιστικὲς ἐπαναστάσεις ποὺ ὑπέστη ἡ Ἑλλὰς καὶ δὲν ξέρει καλὰ τί θὰ πῆ κομμουνισμός. Ἀκόμη, ἐνῷ ὑπάρχουν ἐκπαιδευμένοι κομμουνισταί, καὶ ἐκπαιδεύονται ὅλο καὶ περισσότεροι, δὲν ὑπάρχουν, ἀντίστοιχα, Κύπριοι γερὰ καταρτισμένοι, θεωρητικὰ καὶ πρακτικά, γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὅλα αὐτὰ δείχνουν ὅτι ὁ κίνδυνος νὰ μετατραπῆ ἡ Κύπρος σὲ μία Κούβα τῆς Μεσογείου εἶναι πραγματικὸς καὶ γιὰ τὴν ἔγκαιρη ἀντιμετώπισί του χρειάζονται ἄμεσα, ἐπείγοντα καὶ δραστήρια μέτρα.

Τὸ κυριώτερο ἀπὸ αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ συστηματικὴ ἀποκάλυψις τῶν πραγματικῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Α.Κ.Ε.Λ., ἡ καταγγελία τοῦ ἐθνοπροδοτικοῦ του ρόλου καὶ ἡ ἀπομόνωσίς του ἔξω ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ-δημοκρατικὰ πλαίσια ὡς φορέως τῶν συμφερόντων ἑνὸς ξένου ὁλοκληρωτισμοῦ.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Η ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ: ΜΥΣΤΙΚΟ ΟΠΛΟ ΤΩΝ ΕΡΥΘΡΩΝ

Ὑπὸ ΝΤΑΝ ΧΟΥΩΡΤΟΝ

Τὸ περασμένο καλοκαίρι, στὴν Καλκούτα, δύο ξένοι ποὺ κυκλοφοροῦσαν μὲ ταξὶ σταμάτησαν σὲ μιὰ στιγμὴ μπροστὰ στὸ κόκκινο φῶς τῆς Τροχαίας.

Ἐπωφελούμενος τῆς εὐκαιρίας, ἕνας πλανόδιος μικροπωλητὴς ἔτρεξε κατὰ πάνω τους, ἀναγνωρίζοντας τὴν ἐθνικότητά τους, καὶ τοὺς προσέφερε βιβλία γιὰ παιδιά, γραμμένα στὴ γλῶσσα τους, στὴν τιμὴ τῆς μιᾶς ρουπίας τὰ πέντε βιβλία. Τὰ βιβλια αὐτὰ ἦσαν καινούργια, καλοδεμένα, εἰκονογραφημένα σὲ τέσσερα χρώματα καὶ... ἐκδόσεως Μόσχας. Εἶναι κι' αὐτὰ μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ἀδυσώπητης ἐκστρατείας ποὺ διεξάγει ὁ Κομμουνιστικὸς συνασπισμὸς γιὰ νὰ ἐξασθενήση καὶ νὰ χτυπήση τὸν ἐλεύθερο κόσμο μὲ τὴν βοήθεια τοῦ τυπωμένου «καλοῦ λόγου». Ποτὲ μέχρι σήμερα δὲν παρουσιάσθηκε στὴν ἱστορία τῆς προπαγάνδας μιὰ τέτοια ὅμοια ἔντονη κροῦσις μὲ τὴν βοήθεια τῶν βιβλίων, τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν φυλλαδίων ποὺ κάνουν οἱ κομμουνιστικὲς χῶρες. Τὸ 1960, μόνον ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἐτύπωσε 40 ἑκατομμύρια βιβλία σὲ ξένες γλῶσσες ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἄλλες χῶρες τοῦ Ἀνατολικοῦ Συνασπισμοῦ— δηλ. κάπου 10 ἑκατομμύρια περισσότερα ἀπὸ τὸ προηγούμενο ἔτος. Ἡ Ἐρυθρὰ Κίνα ἔχει ἐκδόσει περίπου τὸ τρίτον τοῦ παραπάνω ἀριθμοῦ. Οἱ κομμουνιστικὲς χῶρες τυπώνουν καὶ κυκλοφοροῦν στὸν ἐλεύθερο κόσμο 125 περιοδικὰ σὲ 400 ἐκδόσεις, καλύπτουσες ὅλη τὴν βεντάλια τῶν

ζωντανῶν γλωσσῶν. Τρία ἑκατομμύρια ἀντίτυπα περιοδικῶν ἀποστέλλονται κάθε μῆνα μέχρι τὴν Ἰαπωνία, τὴν Γερμανία καὶ τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων φυλλαδίων, μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐκδίδονται ἀπὸ τὶς Σοβιετικὲς Πρεσβεῖες, βγαίνουν ἀπὸ τὰ κομμουνιστικὰ πιεστήρια. Ἔχω μπροστά μου π.χ. ἕνα φυλλάδιο μὲ 48 σελίδες, τυπωμένο στὴ Βόρειο Κορέα καὶ ποὺ ἔχει τὸν τίτλο «Στοιχεῖα γιὰ τὶς ὠμότητες ποὺ διέπραξε ὁ ἀμερικανικὸς στρατὸς στὴ Νότιο Κορέα». Τὸ φυλλάδιο αὐτὸ μὲ τὶς χοντροκομμένες ψευτιές, ποὺ περιέχει ὅτι δηλ. «ὁ ἀμερικανικὸς στρατὸς ἔσφαξε περισσότερους ἀπὸ δύο ἑκατομμύρια ἀθώους πολίτες», ἔχει κυκλοφορήσει σὲ ὅλες τὶς περιοχὲς τῆς Ἀσίας ποὺ μιλοῦν τὴν ἀγγλικὴ γλῶσσα. Τὸ 1955, ἡ «Πράβδα» ἔγραφε γιὰ τὸν σοβιετικὸ τύπο ὅτι «ἦταν τὸ πιὸ ἰσχυρὸ ἰδεολογικὸ ὅπλο τοῦ κόμματος». Ἔκτοτε, ὁ Κομμουνιστικὸς Συνασπισμὸς δὲν ἔπαυσε νὰ ἀναπτύσσῃ τὸ ἔντυπο ὑλικό του.

Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἔχει ἐπενδύσει τεράστια χρηματικὰ ποσὰ σὲ καινούργιες ἐγκαταστάσεις γιὰ τὴν ἐκτύπωσι βιβλίων σὲ ξένες γλῶσσες, στὸ Κριούκωφ, κοντὰ στὴ Μόσχα. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἕνα μέρος τοῦ ἑπταετοῦς προγράμματος, ποὺ θὰ ἀπορροφήσῃ ἀπὸ τώρα μέχρι τὸ 1965, μια δαπάνη 1 δισεκατομμυρίου 700 ἑκατομμυρίων νέων γαλλικῶν φράγκων γιὰ τὴν ἐπέκτασι τῆς σοβιετικῆς βιομηχανίας, τῶν γραφικῶν τεχνῶν καὶ τῆς ἐκδόσεως βιβλίων κ.ἄ. ἐντύπου ὑλικοῦ. Εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Βερολῖνον, τὸ 1958, οἱ κομμουνισταὶ ἵδρυσαν τὸν Ἐκδοτικὸν Οἶκον τῶν Ἑπτὰ Θαλασσῶν». «Τὰ ὀγδόντα τοῖς ἑκατὸν τῆς παραγωγῆς του, ἀνήγγειλαν οἱ ἐφημερίδες, προορίζονται δι' ἐξαγωγήν, κυρίως πρὸς τὰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας ὁμιλεῖται ἡ ἀγγλική. Ἡ Ἰνδία καὶ ἡ Μέση Ἀνατολὴ θὰ εἶναι οἱ μεγαλύτεροι ἀγορασταί μας». Οἱ Ἀνατολικοὶ Γερμανοὶ ἔχουν ἐγκαταστήσει ἐπίσης στὸ Βιὲτ-Νὰμ ἕνα τυπογραφεῖο ποὺ μπορεῖ νὰ ἐκτυπώνῃ 9 ἑκατομμύρια βιβλία τὸν χρόνο.

Εἰς τὴν Πολωνίαν, Βόρειον Κορέαν, Ρουμανίαν, Οὑγγαρίαν καὶ Τσεχοσλοβακίαν ὑπάρχουν ἐπίσης μεγάλα τυπογραφεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἐκτυπώνονται βιβλία σὲ ξένες γλῶσσες διὰ μαζικὴν ἐξαγωγὴν. Φαίνεται ὅτι ὁ κομμουνιστικὸς συνασπισμὸς ἐπιζητεῖ σήμερα νὰ μεταβάλῃ τὴν Κούβα σὲ ἕνα καινούργιο κέντρο ἐξαγωγῆς προπαγανδιστικῶν ἐντύπων. Ἤδη, στὰ κιόσκια ποὺ πουλοῦν ἐφημερίδες σὲ μεγάλο μέρος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, βρίσκονται ἐν ἀφθονίᾳ μπροσοῦρες καὶ κομμουνιστικὰ περιοδικὰ ποὺ ἔχουν ἐκδοθῆ στὴν Κούβα. Τὰ κομμουνιστικῆς προελεύσεως βιβλία γενικῶς πουλιοῦνται περίπου στὸ πέμπτο τῆς ἐμπορικῆς τους ἀξίας. Κατὰ τὸ ἴδιο μέτρο μὲ τὶς μπόμπες, τὰ βιβλία δέον νὰ ρίχνωνται στὸ στόχο χωρὶς νὰ δίνεται σημασία στὴν ἀπόδοσι τῆς ἀξίας των. Εἶδα ἔργα δεμένα μὲ φινέτσα καὶ μὲ ἀξιοσημείωτη εἰκονογράφησι, ὅπως π.χ. «Ἡ Λαϊκὴ Τέχνη τῆς Νέας Κίνας» νὰ πωλοῦνται μεταξὺ 0,60 καὶ 0,75 νέων γαλλικῶν φράγκων. Στὴν Τζακάρτα, πρωτεύουσα τῆς Ἰνδονησίας, κάποιος ξένος ἀνασκαλεύοντας μισὴ ὥρα μέσα σ' ἕνα βιβλιοπωλεῖο δὲν μπόρεσε νὰ ἀνακαλύψῃ οὔτε ἕνα ἔργο ποὺ νὰ μὴ ἦταν τυπωμένο σὲ χώρα τοῦ κομμουνιστικοῦ συνασπισμοῦ. Πλήρωσε τὸ ποσὸν τῶν 0,50 νέων γαλλικῶν φράγκων γιὰ τὸ βιβλίο «Ἡ Εἰρήνη διὰ τῆς Φιλίας» τοῦ ὁποίου ὁ πρόλογος ἄρχιζε ὡς ἑξῆς: «Ἀπὸ τότε ποὺ οἱ Ἀμερικανοὶ εἰσβολεῖς ἀπεβιβάσθησαν στὸ Κορεατικὸ ἔδαφος...» Ἕνα σύνολο ἀπὸ 27 σελίδες, ἀπαρτιζόμενο ἀπὸ ἐπιλογὲς τῶν Ἔργων τοῦ Λένιν, καλοτυπωμένο στὸ Πεκῖνο, δὲν στοίχιζε παρὰ μόνο 0,15 νέα γαλλικὰ φράγκα. Μὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα χρήματα δὲν ἐπιστρέφουν στὶς χῶρες τοῦ κομμουνιστικοῦ συνασπισμοῦ. Τὸ ποσὸν τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ρουπίες ποὺ ξοδεύει περίπου ὁ Ἰνδικὸς λαὸς γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ σοβιετικὰ βιβλία, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία εἶναι τέσσερες φορὲς μεγαλύτερη, πάει στὸ Σοβιετικὸ Πρέσβυ στὴν Ἰνδία, ὁ ὁποῖος τὸ χρησιμοποιεῖ γιὰ τὴν ἐπιχορήγησι τῶν κομμουνιστικῶν ἐκδόσεων στὴ χώρα αὐτή. Ὕστερα τὸ προϊὸν τῆς πωλήσεως τῶν βιβλίων προορίζεται καμμιὰ φορὰ ἐπίσης γιὰ τὴν χρηματοδότησι τῆς δράσεως τοῦ τοπικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, τῶν συναντήσεών του καὶ τῆς γενικῆς γένει ἀνατρεπτικῆς δράσεώς του. Τὸ πρόγραμμα τοῦ κομμουνιστικοῦ συνασπισμοῦ εἶναι ὠργανωμένον σὰν ἕνα εἶδος στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ποὺ ἔχουν ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν συντριβὴ τοῦ ἀντιπάλου.

Ἐνεργοῦν μεγάλης ἐκτάσεως ἐπιθέσεις εἰς τὰ κυριώτερα μέτωπα, μὲ προοπτικὴ ἰδίως τὶς θέσεις—κλειδιά. Ἡ Ἰνδία π.χ. ὑπέστη μαζικὸ σφυροκόπημα:

17.000 βιβλία προερχόμενα ἀπὸ τὴν Σοβιετικὴ Ἕνωσι, τὸ 1955, ποὺ ὁ ἀριθμός φθάνει στὰ τρία ἑκατομμύρια τὸ 1957 καὶ τὰ 4 ἑκατομμύρια τὸ 1960. Κανένα ἄλλο μέτωπο δὲν ὑπέστη τέτοια χάλαζα περιοδικῶν κομμουνιστικῶν. Ὑπολογίζονται σήμερα σὲ 177, μεταξὺ τῶν ὁποίων πέντε καινούργια περιοδικά: Δύο ἀπὸ τὴν Πολωνία, ἕνα τρίτον ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Γερμανία, ἕνα τέταρτο ἀπὸ τὴν Οὑγγαρία. Τὸ πέμπτον, χρηματοδοτούμενον ἀπὸ τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωσι, εἶναι μία πολὺ ὄμορφη εἰκονογραφημένη Ἐπιθεώρησις, ποὺ τιτλοφορεῖται «Ἡ Χώρα τῶν Σοβιέτ». Ἡ Ἐπιθεώρησις αὐτὴ ἐκδίδεται στὴν Ἰνδία σὲ 12 τοπικὲς διαλέκτους καὶ στὴν ἀγγλική. Ἡ κυκλοφορία της ἀνέρχεται, λέγουν, σὲ 232.000 ἀντίτυπα.

Οἱ μικροὶ Ἰνδοὶ (καὶ οἱ μεγάλοι ποὺ ἔχουν μάθει τώρα τελευταῖα νὰ διαβάζουν) ἔχουν κατακλυσθῆ ἀπὸ μία ἔντυπο προπαγάνδα ἀφαντάστου ποικιλίας. Περισσότερα ἀπὸ [illegible] παιδικὰ βιβλία, ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὰ κομμουνιστικὰ τυπογραφεῖα, διανέμονται δωρεὰν ἢ σὲ χαμηλὴ τιμή. Ἐκεῖνα ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν Κίνα περιέχουν ἕνα ἄμεσο στόχο ἐπιθέσεως: ἀποκαλοῦν χωρὶς περιστροφές, τοὺς Δυτικοὺς «ἐπιδρομεῖς» καὶ ἐξυμνοῦν τὸν ἐρυθρὸν στρατό

τόν. Τὰ βιβλία γιὰ παιδιά, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν Σοβιετικὴ Ἕνωσι, εἶναι πιὸ πανούργου περιεχομένου. Ἐκεῖνα ποὺ προορίζονται γιὰ πολὺ μικρὰ παιδιά, δὲν περιέχουν παρὰ ἱστορίες ζώων, ποὺ προφανῆ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ ἔχουν νὰ δημιουργήσουν αὔξησι τῆς ζητήσεως τῶν σοβιετικῶν βιβλίων, νὰ κερδίσουν τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν γονέων καὶ νὰ διανοίξουν τὸν δρόμο σὲ μία πιὸ ἀνοικτὴ προπαγάνδα, ποὺ θὰ ἐπακολουθήσῃ ἀργότερα. Ὁ νεαρὸς Ἰνδὸς ἀναγνώστης θὰ περάσῃ ἔτσι ἀπὸ τὶς ἱστορίες τῶν ζώων στὶς ἀφηγήσεις μὲ πλαίσιο τὴν ζωὴ στὴ Σοβιετικὴ χώρα, κατόπιν σὲ ἄλλες, ποὺ θὰ παρουσιάζουν τοὺς νεαροὺς ἐρυθροὺς προσκόπους στὴ συμμετοχή τους στὴν ἀνάπτυξι τῆς οἰκονομίας κ.λ.π. Ἕνα δεῖγμα ἀπὸ τὶς «μανοῦβρες» αὐτὲς τῆς προσεγγίσεως: ὁ δεῖνα κακὸς ἄνθρωπος θὰ περιγραφῇ σὰν «ὁ τύπος τοῦ Ἀμερικανοῦ καπιταλίστα». Ἡ Σοβιετικὴ Ρωσία ἔχει, ἐξ ἄλλου, ἀναπτύξει τὸν προγραμματισμὸν τῶν λεξικῶν ξένων γλωσσῶν. Τὰ τρέχοντα σχέδια προβλέπουν τὴν ἔκδοσι λεξικῶν σὲ 40 γλῶσσες. Ἡ ἐμφάνισις ἑνὸς ἔργου τοιούτου εἴδου ἀκολουθεῖται γενικῶς διὰ τῆς ἐξαπολύσεως σειρᾶς ἐκδόσεων εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ κυκλοφορήσαντος λεξικοῦ. Ἔτσι, ἕνα λεξικὸ τῆς διαλέκτου «σουβαΐλι», μιᾶς γλώσσας ποὺ εἶναι διαδεδομένη σὲ ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ζούγκλας τῆς Κεντρῴας Ἀφρικῆς, ποὺ ἐξεδόθη τὸ 1959 στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωσι, ἐπακολουθεῖ τώρα μία σειρὰ ἐκδόσεως βιβλίων στὴ γλῶσσα αὐτή. Σὰν μία ἀστραπὴ ἀπὸ μακρυά, τὰ λεξικὰ αὐτὰ προαναγγέλλουν τί πρόκειται νὰ συμβῇ. Ἡ διενέργεια τῆς ἐπιθέσεως ἐπὶ τῶν κυρίων μετώπων δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐπίδειξιν ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος καὶ σὲ εἰδικοὺς τομεῖς μικροτέρας σημασίας. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τελευταίους εἶναι καὶ ὁ τομεὺς τοῦ στρατοῦ τῆς Δυτικῆς Γερμανίας. Μερικὰ περιοδικὰ δημοσιευόμενα στὴ γερμανικὴ γλῶσσα ἔχουν μοναδικὸ σκοπὸ νὰ ὑπονομεύσουν τὸ ἠθικὸν τοῦ στρατοῦ. Κατέχω ἀντίτυπα πολλῶν ἀπὸ αὐτά· ἀποτελοῦν ἕνα χοντροκομμένο σύμφυρμα ἐρωτισμοῦ καὶ πορνογραφίας, ποὺ ἔχουν σκοπὸ νὰ τραβήξουν τὴν προσοχὴ τοῦ στρατιώτου καὶ νὰ τὸν κάνουν νὰ διαβάσῃ ὕστερα βίαια ἐπιθετικὰ δημοσιεύματα στρεφόμενα κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν του, τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. Ἐντελῶς τώρα τελευταῖα, ἔχει ἐξαπολυθῆ πραγματικὸς κατακλυσμὸς ἀντιαμερικανικῶν βιβλίων ποὺ κλείνουν τὸν ἐντελῶς καθωρισμένον σκοπὸν τῆς διασπάσεως τῶν Δυτικῶν. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1960, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ Μόσχα ἐξέδωσε ὁλοκλήρους τόμους προωρισμένους γιὰ παγκόσμια κυκλοφορία, στοὺς ὁποίους εκτίθεται ἡ σοβιετικὴ ἐκδοχὴ τῶν ἐπεισοδίων τῶν ἀεροπλάνων Υ-2 καὶ RB-47.

Οἱ ἐπιθέσεις ἐναντίον τῆς θρησκείας, ἰδιαιτέρως κατὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἔχουν πάρει βιαίαν μορφήν. Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἔχει ἤδη ἐξαγάγει τέτοιου εἴδους βιβλία, ποὺ ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ποικιλία τους ὑπερβαίνουν κάθε προηγούμενον. Ἡ Δύσις ἔχει ἀπὸ καιρὸ ἀντιληφθῆ τὴν ἀπὸ στρατιωτικῆς πλευρᾶς ἀπειλὴν ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὶς χῶρες τοῦ κομμουνιστικοῦ συνασπισμοῦ. Τώρα τελευταῖα ἀνεκάλυψε καὶ τοὺς οἰκονομικοὺς κινδύνους ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸν ἴδιον αὐτὸν συνασπισμόν. Ὅμως, πίσω ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον κίνδυνον ἀποκαλύπτεται καὶ μία ἄλλη ἀπειλή, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἐξασθένισιν τῶν πνευμάτων καὶ τὴν προετοιμασίαν τοῦ ἐδάφους διὰ τὴν διείσδυσιν ὑπὸ διαφόρους μορφάς· ἡ ἀπειλὴ ποὺ συνιστᾶ μίαν μακρᾶς πνοῆς, κατὰ πάντα μονίμου καὶ συνεχῶς ἀνανεουμένης, μετὰ τρομακτικῆς μαεστρίας διεξαγομένης ἐπιθέσεως τῆς ἐντύπου προπαγάνδας.

(Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 τεύχους, μηνὸς Ἰανουαρίου 1962, τῆς εἰς γαλλικὴν ἐκδόσεως τοῦ παγκοσμίου κυκλοφορίας ἀμερικανικοῦ περιοδικοῦ «ΕΚΛΟΓΗ».)

—Διαδίδετε τὴν «Σοβιετολογία».

—Ἐγγράφετε νέους συνδρομητάς.

—Στέλνετε ἐγκαίρως τὰς συνδρομάς σας.

—Εἰδοποιεῖτε εἰς περίπτωσιν ἀλλαγῆς τῆς διευθύνσεώς σας.

Ἱστορία

ΠΟΙΟ ΥΠΗΡΞΕ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΗΓΕΤΩΝ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Στὸ τεῦχος μας τοῦ Φεβρουαρίου 1961 (σελ. 88—97) δημοσιεύσαμε ἕνα κείμενο μὲ τὸν τίτλο «Ποιὸ ὑπῆρξε τὸ τέλος τῶν ἡγετῶν τοῦ κομμουνισμοῦ», μὲ τὸ ὁποῖο δίναμε πληροφορίες γιὰ τὴν τύχη ὅλων σχεδὸν τῶν σημαντικῶν ἡγετῶν τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ, ποὺ στὴν συντριπτικὴ πλειοψηφία τους ἐξοντώθηκαν ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ὁμοϊδεάτας των—ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν κομμουνισμό.

Στὸ κείμενο αὐτὸ δὲν ἀναφέραμε τὴν Ἑλλάδα. Ὕστερα ἀπὸ σχετικὴ παράκλησι ἀναγνωστῶν μας δίνουμε τώρα μερικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν τύχη τῶν ἡγετῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ εἶναι ἐλλειπῆ, γιατὶ δυστυχῶς ὡς σήμερα κανεὶς δὲν ἀσχολήθηκε σοβαρὰ μὲ τὸ θέμα τῆς ἱστορίας τοῦ κομμουνισμοῦ στὴ χώρα μας καὶ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ὁλοκληρωμένη σχετικὴ μελέτη. Πάντως ἔστω καὶ ἐλλειπῆ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα δίνουν μιὰ κάποια εἰκόνα γιὰ τὸ ἄδοξο τέλος ποὺ ἐπεφύλαξε ὁ κομμουνισμὸς σὲ ὅλους σχεδὸν ἐκείνους ποὺ γιὰ ἕνα ὁποιοδήποτε λόγο ἀφιέρωσαν τὴν ζωήν τους στὸ Κ.Κ.Ε. Ταυτόχρονα, ἐλπίζουμε ὅτι δημοσιεύοντας τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ἀνοίγουμε τὸν δρόμο γιὰ μιὰ πληρέστερη ἔρευνα πάνω σ᾽ αὐτὸ τὸ τόσο ἐνδιαφέρον θέμα.

Α.' ΓΕΝΙΚΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

'Από τότε πού υπάρχει τό Κ.Κ.Ε., γνώρισε συνολικά 15 γενικούς γραμματεῖς, δηλ. 15 ἀρχηγούς. 'Ο 15ος εἶναι ὁ σημερινός «πρόεδρός» του Α. Γκρόζος. Ἂς δοῦμε τί ἀπέγιναν οἱ 14 προκάτοχοί του.

1. ΑΡΙΣΤΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ. Εἶχε προσχωρήσει στόν σοσιαλισμό στήν Γερμανία καί ὑπῆρξε ὁ πρῶτος ἡγέτης τοῦ Σοσιαλιστικοῦ 'Εργατικοῦ Κόμματος 'Ελλάδος (Σ.Ε.Κ.Ε.) πού ἱδρύθηκε τόν Νοέμβριο τοῦ 1918 καί τό ὁποῖο τό 1922 μετονομάσθηκε σέ Κ.Κ.Ε. 'Ο 'Αρβανίτης διατήρησε τήν ἡγεσία τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. γιά ἕνα μόνο χρόνο. Τό 1919 καθαιρέθηκε μέ τήν κατηγορία τοῦ «ὀππορτουνιστῆ» (=καιροσκόπου), ἐπειδή ἀντιτάχθηκε στήν ἰδεολογική καί ὀργανωτική ὑποδούλωσι τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. στήν Κόμιντερν (=Κομμουνιστική Διεθνῆ) πού ἦταν ἁπλό ὄργανο τῆς Μόσχας.

2. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ. Δικηγόρος, πού διαδέχθηκε τόν καθαιρεθέντα 'Α. 'Αρβανίτη στήν θέσι τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ κόμματος. Πολύ γρήγορα ὅμως καί αὐτός ἐξεδήλωσε τάσεις «ἀπειθαρχίας» στίς ἐντολές τῆς Κόμιντερν καί γι' αὐτό τό 1922 διαγράφηκε μέ τή σειρά του ἀπό τό κόμμα σάν «ὀππορτουνιστής» καί «ὕποπτος».

3. ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΡΔΑΤΟΣ. 'Ιστορικός συγγραφεύς πού πρῶτος εἰσήγαγε τήν μαρξιστική μέθοδο στήν μελέτη τῆς ἱστορίας καί τῶν προβλημάτων τῆς 'Ελλάδος καί συνέβαλε ὅσο κανείς ἄλλος στήν διάδοσι τοῦ μαρξισμοῦ στή χώρα μας. 'Η α' συνδιάσκεψι τοῦ Κ.Κ.Ε. (Φεβρουάριος 1922) τόν ἐξέλεξε στήν θέσι τοῦ γενικοῦ γραμματέα σέ ἀντικατάστασι τοῦ διαγραφέντος Ν. Δημητράτου. Τό ἀξίωμα αὐτό ὁ Κορδᾶτος τό διατήρησε ὡς τόν Νοέμβριο τοῦ ἴδιου χρόνου, ὁπότε καθαιρέθηκε σάν «ὀππορτουνιστής» καί «σωβινιστής», ἐπειδή τόλμησε νά ἐκφράση τήν ἄποψι ὅτι τό σύνθημα γιά «ἀνεξάρτητη Μακεδονία—Θράκη» πού ἔρριξε ἡ Μόσχα, ἦταν ἀκόμη «ἀνώριμο» γιά τήν 'Ελλάδα. 'Αργότερα κατηγορήθηκε καί γιά «ὑμνητής τῆς 'Ελληνικῆς μπουρζουαζίας καί τοῦ σοσιαλφασισμοῦ», «τροτσκιστής», «διαστρεβλωτής τοῦ μαρξισμοῦ», «ἐξιδανικευτής τῆς ἀστικῆς τάξης» κ.λ.π. («Κομμουνιστική 'Επιθεώρηση» Δεκεμβρίου 1933, «Νέος Κόσμος» 'Απριλίου 1951 κ.λ.π.).

4. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΡΓΟΛΟΓΟΣ. 'Εμποροϋπάλληλος στήν Θεσσαλονίκη, πού ἐκλέχθηκε γενικός γραμματέας τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπό τό ἔκτακτο κομματικό συνέδριο τοῦ Νοεμβρίου 1922. Διατήρησε αὐτή τήν θέσι ὡς τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1923. Τό 1923 στάλθηκε στήν Μόσχα γιά νά μετάσχη στό Γ' συνέδριο τῆς Κόμιντερν. 'Εκεῖ ψήφισε τήν αὐτονόμησι τῆς Μακεδονίας καί Θράκης καί παντρεύθηκε μία γερμανίδα δακτυλογράφο τῆς Κόμιντερν. Λίγο μετά τήν ἐπιστροφή του στήν 'Ελλάδα ἀπομακρύνθηκε ἀπό κάθε κομματική δουλειά καί σέ συνέχεια διαγράφηκε σάν «πράκτορας». Ταυτόχρονα τό Κ.Κ.Ε. τόν κατηγόρησε ὅτι στήν Μόσχα τοῦ εἶχε δοθῆ ἕνα χρηματικό ποσό (7.500 δολλάρια τῆς ἐποχῆς) γιά νά τό φέρη στήν 'Ελλάδα ὡς ἐνίσχυσι πρός τό Κ.Κ.Ε. καί ὅτι, ἀντί νά φέρη τά χρήματα, τά ἔστειλε στήν 'Αμερική ὅπου λίγο ἀργότερα μετανάστευσε καί ὁ ἴδιος μαζί μέ τήν γυναῖκα του.

5. ΘΩΜΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ. 'Εργάτης τυπογράφος ἀπό τόν Βόλο, ἐκλέχθηκε γενικός γραμματέας ἀπό συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Ε. τόν Σεπτέμβριο τοῦ 1923. 'Αντιτάχθηκε ὅμως λίγο ἀργότερα στό σύνθημα γιά «ἀνεξάρτητη Μακεδονία—Θράκη» καί διαγράφηκε καί αὐτός ἀπό τό κόμμα σάν «ὀππορτουνιστής» καί «σωβινιστής». 'Εκτελέσθηκε τό 1944 ἀπό τούς Γερμανούς.

6. ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΣ. 'Εκλέχθηκε γενικός γραμματεύς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀπό τό τρίτο ἔκτακτο συνέδριο, τόν Νοέμβριο τοῦ 1924. 'Αργότερα διαγράφηκε

Χαϊτᾶς Ἀνδρόνικος
Τουφεκίσθηκε τὸ 1935 στὴν Ρωσία

Σιάντος Γεώργιος
Καταγγέλθηκε μετὰ τὸν θάνατό του σὰν «πράκτορας τοῦ ἐχθροῦ»

καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ κόμμα σὰν «τροτσκιστής» «προβοκάτορας» καὶ «λικβινταριστής» (=διαλυτικὸ στοιχεῖο). Αἰτία ἦσαν τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὸς μαζὶ μὲ ἄλλους παλαιοὺς ἡγέτες τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀντιτάχθηκε στοὺς «ἀνθρώπους τῆς Μόσχας», τοὺς περιβόητους «Κούτβηδες», δηλ. τοὺς ἀποφοίτους τῆς σοβιετικῆς κομματικῆς σχολῆς ΚΟΥΤΒ, ποὺ ἦρθαν ἀπὸ τὴν Ρωσία καὶ ποὺ τὸ Κρεμλῖνο ἤθελε νὰ καταλάβουν ὅλα τὰ πόστα τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ νὰ ἐλέγχουν ὁλόκληρο τὸν μηχανισμό του.

Ἀργότερα, ὁ Πουλιόπουλος προσχώρησε στὸν τροτσκισμὸ καὶ ἵδρυσε τροτσκιστικὸ κόμμα ποὺ καταπολεμήθηκε μὲ λύσσα ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. Ἐκτελέσθηκε ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς κατὰ τὴν κατοχή. Μετὰ τὸν θάνατό του τὸ Κ.Κ.Ε. διέδωσε ὅτι «πέθανε σὰν δειλός».

7. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ. Δραστήριο στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀνέβηκε ὅλη τὴν κλίμακα πρὸς τὴν ἡγεσία. Ὑπῆρξε ὑπεύθυνος τῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως στὸ μέτωπο τῆς Μ. Ἀσίας, διετέλεσε ἀρχισυντάκτης τοῦ «Ριζοσπάστη», βουλευτὴς τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἀνέλαβε τὴν γενικὴ γραμματεία τοῦ κόμματος ὅταν συνελήφθη ὁ Π. Πουλιόπουλος ἐπὶ κυβερνήσεως Παγκάλου. Τὸ 1928 ἐνῶ ἦταν βουλευτὴς τοῦ κόμματος ἀποχώρησε ἀπὸ αὐτὸ γιατὶ διαφώνησε μὲ τὴν γραμμὴ ποὺ τοῦ ἐπέβαλε ἡ Μόσχα καὶ ἀηδίασε ἀπὸ τὴν ὅλη κατάστασι.

8. ΠΑΤΙΑΣ ΓΙΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ. Ἀνέλαβε τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὴν πτῶσι τοῦ Παγκάλου. Διαγράφηκε ἀργότερα σὰν «λικβινταριστής» καὶ «πράχτορας».

9. ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ΧΑΪΤΑΣ. Βασικὸ στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε., ὑπῆρξε ἀντιπρόσωπός του στὴν Κομμουνιστικὴ Διεθνῆ (Κόμιντερν). Ἄσκησε γιὰ ἕνα διάστημα τὸ 1928 τὰ καθήκοντα τοῦ γενικοῦ γραμματέως. Τὸ 1935 τουφεκίσθηκε στὴν Ρωσία ὅπου εἶχε καταφύγει μετὰ ἀπὸ μιὰ δραπέτευσί του ἀπὸ τὶς Ἑλληνικὲς φυλακές.

10. ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΑΝΤΟΣ. Καπνεργάτης ἀπὸ τὴν Καρδίτσα. Διετέλεσε ἡγέτης τοῦ Κ.Κ.Ε. στὶς περιόδους 1928—31, 1938—39 καὶ 1941—45. Στὴν περίοδο τῆς κατοχῆς καὶ τοῦ Ε.Α.Μ., ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα τὸν ἔκανε θρῦλο καὶ ὅλα τὰ μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν ἔλεγαν μὲ ἀγάπη «ὁ γέρος». Μετὰ τὸν θάνατό του τὸ Κ.Κ.Ε. τὸν χαρακτήρισε ἐπίσημα σὰν «πράχτορα τῆς Ἀσφάλειας», «προδότη», «προβοκάτορα» καὶ σὰν «ἄνθρωπο ποὺ ἔστειλε ὁ ἐχθρὸς μέσα στὸ Κ.Κ.Ε. πρὶν τριάντα χρόνια». Κυκλοφόρησε καὶ ἡ φήμη ὅτι ὁ θάνατός του ὀφείλεται σὲ δολοφονία, ποὺ ἐξετέλεσε κατ' ἐντολὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. ὁ κομμουνιστὴς ἰατρός του ποὺ τὸν θεράπευε.

11. ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΕΦΕΛΟΥΔΗΣ. Ἐργάτης, συνδικαλιστής. Ὑπῆρξε γραμματεὺς τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τὴν περίοδο 1936—38. Διαγράφηκε ἀπὸ τὸ κόμμα σὰν «ὄργανο τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ», «δειλός», «λιγόψυχος», «προδότης» καὶ μὲ τὴν κατηγορία ὅτι αὐτὸς προκάλεσε τὸ κομμουνιστικὸ στασιαστικὸ κίνημα στὸν Ἑλληνικὸ στρατὸ τῆς Μ. Ἀνατολῆς σὰν «ὄργανο τοῦ ἐχθροῦ», ὁ ὁποῖος καὶ ἐπίτηδες τὸν ἔστειλε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα στὴν Αἴγυπτο!

12. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ. Ἀνέλαβε τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὴν σύλληψι τοῦ Γ. Σιάντου τὸ 1939. Χαρακτηρίσθηκε λίγο ἀργότερα σὰν «πράχτορας τῆς Ἀσφάλειας» καὶ ἀπομονώθηκε μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συλληφθῆ καὶ νὰ πεθάνη φυματικὸς στὴν Ἀκροναυπλία. Ὑπάρχει ἡ ἐκδοχὴ ὅτι τὸν κατέδωσαν στὴν Ἀσφάλεια οἱ Ζαχαριαδικοὶ γιὰ νὰ τὸν ἐξοντώσουν.

13. ΑΝΤΡΕΑΣ ΤΣΙΠΑΣ. Ἀνέλαβε τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ 1941. Ἀργότερα τὸ Κ.Κ.Ε. τὸν κατήγγειλε σὰν «τυχοδιωκτικὸ καὶ ἀλήτικο στοιχεῖο» ποὺ «δὲν εἶχε καμμιὰ ἐχτίμηση στοὺς σλαβομακεδόνες».

14. ΝΙΚΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ. Ἀνέλαβε τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ 1931 μὲ ἐντολὴ τῆς Κόμιντερν. Τὸ 1934 ἀνακηρύχθηκε «ἀρχηγὸς» τίτλο ποὺ διατήρησε ὡς τὸ 1956. Ἄσκησε τὴν ἡγεσία ὡς τὸ 1936 ποὺ συνελήφθη, καὶ μετὰ ἀπὸ τὸ 1945 ὡς τὸ 1956. Τὸ 1956 μὲ ἐπέμβασι τῆς Μόσχας καθαιρέθηκε βιαίως ἀπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. κατηγορούμενος γιὰ «ἀντισοβιετισμὸ», «τυχοδιωχτισμὸ» κ.λ.π. Μετὰ τὴν καθαίρεσί του διατυπώθηκαν ἐναντίον του πολλὲς κατηγορίες καὶ χαρακτηρίσθηκε σὰν «καταστροφέας τοῦ Κ.Κ.Ε.», «βρωμόνερο», «τυχοδιωχτης» «χωρὶς ἀρχές», «κακὸς δαίμονας τοῦ κινήματος», «ὑποκριτὴς», «φραξιονιστής», «συκοφάντης», «προβοκάτορας», «ὕποπτος» καὶ «φωνὴ τοῦ ἐχθροῦ» (Λεπτομέρειες ἴδε στὸ ἄρθρο «Γιατί καὶ πῶς καθαιρέθηκε ὁ Ν. Ζαχαριάδης» στὴν «Σοβιετολογία» τοῦ Φεβρουαρίου 1960).

Β.' ΟΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Ἡ δεύτερη κατὰ σειρὰν σημασίας θέσι μέσα σὲ ἕνα Κ.Κ. μετὰ ἀπὸ τὴν θέσι τοῦ γενικοῦ γραμματέως εἶναι ἡ τοῦ ὀργανωτικοῦ γραμματέως. Αὐτὸς ἐλέγχει ὁλόκληρο τὸν κομματικὸ μηχανισμό, τοποθετεῖ τὰ στελέχη, γνωρίζει τὰ πάντα καὶ κρίνει κάθε μέλος ἢ στέλεχος τοῦ κόμματος. Εἶναι τὸ δεξὶ χέρι τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ πάντοτε ἄνθρωπος τῆς πιὸ ἀπόλυτης ἐμπιστοσύνης τοῦ Κρεμλίνου.

Τρεῖς ἦσαν οἱ κυριώτεροι ὀργανωτικοὶ γραμματεῖς ποὺ γνώρισε στὴν ἱστορία του τὸ Κ.Κ.Ε. Ὁ Μιχάλης Τυρῖμος, ὁ Γιάννης Ἰωαννίδης καὶ ὁ Βασίλης Μπαρτζώτας. Ἄς δοῦμε τί ἀπέγιναν.

1. ΜΙΧ.ΤΥΡΙΜΟΣ. Τοποθετήθηκε σὰν ὀργανωτικὸς γραμματέας τοῦ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὴν ἀνάληψι τῆς ἡγεσίας του ἀπὸ τὸν Ν. Ζαχαριάδη, τοῦ ὁποίου ὑπῆρξε ὡς τὸ 1936 ὁ ἄμεσος συνεργάτης, τὸ δεξί του χέρι. Τὸ 1936 ἐξελέγη βουλευτὴς τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐπὶ Μεταξᾶ ἐγκατέλειψε τὸν κομμουνισμό. Τὸ 1943 οἱ κομμουνισταὶ ἀποπειράθησαν νὰ

τὸν δολοφονήσουν ἀνεπιτυχῶς. Τὸ 1944 τὸν τραυμάτισαν βαρειὰ πυροβολώντας τον στὴν πλατεία Συντάγματος. Στὰ τέλη τοῦ ἴδιου χρόνου τὸν ἀνακάλυψαν στὴν Πάτρα καὶ τὸν σκότωσαν.

2. ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ. Ἦταν ὀργανωτικὸς γραμματέας τοῦ κόμματος γιὰ πάρα πολλὰ χρόνια, καθὼς καὶ στὴν διάρκεια τῆς κατοχῆς. Ὑπῆρξε ἐπίσης πρωθυπουργὸς τῆς κυβερνήσεως τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν της. Τὸ 1953 καθαιρέθηκε καὶ χαρακτηρίσθηκε «ψευτοαριστερός», «σεχταριστής», «ψεύτης», «ὀππορτουνιστής», «ἠθικὰ καὶ κομματικὰ σάπιος», «ἀποτυχημένος» κ.λ.π. Ζεῖ σωστὸ ἐρείπιο στὴν Ρωσία.

3. ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΑΡΤΖΩΤΑΣ. Ὑπῆρξε γραμματέας τῆς Κομματικῆς Ὀργανώσεως Ἀθηνῶν (Κ.Ο.Α.) τὸν καιρὸ τῆς κατοχῆς, διετέλεσε μέλος τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου ἀπὸ τὴν κατοχὴ ὡς τὸ 1956, στενὸς συνεργάτης τοῦ Ζαχαριάδη καὶ ὀργανωτικὸς γραμματέας τοῦ Κ.Κ.Ε. μετὰ τὴν καθαίρεσι τοῦ Ἰωαννίδη. Ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα τὸν θρυλοποίησε μὲ τὸ ψευδώνυμο «Φάνης».

Τὸ 1956 κατ' ἐντολὴν τῆς Μόχας καθαιρέθηκε ἀπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. Κατηγορήθηκε γιὰ «κόλακας τοῦ Ζαχαριάδη», «ἀποκεφαλιστὴς τῶν κομματικῶν στελεχῶν», γιὰ «ἔξαλλο ἐγωϊσμό», «ὑποκριτὴς» κ.λ.π.

Γ.' Η ΠΡΩΤΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τὴν πρώτη Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. (τότε ἀκόμη ἐλέγετο Σ.Ε.Κ.Ε.) τὴν ἀπετέλεσαν οἱ ἑξῆς :

1. Α. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ. Διεγράφη.
2. Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ. Διεγράφη.
3. Π. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ. Διεγράφη.
4. Μ. ΣΙΔΕΡΗΣ. Διεγράφη.
5. ΣΤ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ. Ἐτέθη εἰς τὸ περιθώριον.

Ἡ «δυναμικώτερη» ἡγεσία τῆς Ο.Κ.Ν.Ε. (Ὁμοσπονδία Κομμουνιστικῶν Νεολαιῶν Ἑλλάδος) ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς ἑξῆς :

1. Γ. ΚΟΛΟΖΩΦ. Τουφεκίσθηκε τὸ 1935 στὴν Ρωσία ἀπὸ τὸν Στάλιν.
2. Ν. ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ. Καθαιρέθηκε τὸ 1956 στὴν Ρωσίαἀπὸ τὸν Χρουστσώφ.
3. Α. ΒΛΑΧΟΣ. Διαγράφηκε.
4. Κ. ΓΥΦΤΟΔΗΜΟΣ (ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ). Πέθανε τὸ 1950 κρατούμενος στὶς πολιτικὲς φυλακὲς τῆς Ρουμανίας.
5. Λ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ. Καθαιρέθηκε, διαγράφηκε ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ γιὰ ἕνα διάστημα (1958) φυλακίσθηκε στὴν Ρουμανία ἀπὸ ὅπου κατώρθωσε νὰ ἐπαναπατρισθῇ.

Δ.' ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Στὶς ἐκλογὲς τοῦ 1926, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπέτυχε νὰ ἀναδείξῃ δέκα δικούς τους βουλευτάς. Ἰδοὺ τὰ ὀνόματά τους καὶ ἡ τύχη τους.

1. ΤΑΣΟΣ ΧΑΪΝΟΓΛΟΥ ("Εβρου). Διαγράφηκε τὸ 1928 σὰν«λικβινταριστής». Ἀργότερα ἀποκατέστησε τὶς σχέσεις του μὲ τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ τώρα εἶναι ἀρχισυντάκτης τῆς «Αὐγῆς».

2. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ (Καβάλας). 'Αποχώρησε ἀπ' τὸ κόμμα τὸ 1928.

3. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΙΝΟΚΑΣ (Ροδόπης). Διαγράφηκε τὸ 1928 σὰν «λικβινταριστής».

4. ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (Δράμας). Διαγράφηκε τὸ 1928 σὰν «λικβινταριστής».

5. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΜΑΞΙΜΟΣ (Λαρίσης). Διαγράφηκε τὸ 1928 σὰν «λικβινταριστής». Τὸ 1945 ζήτησε νὰ ξαναγίνη μέλος τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀλλὰ ἡ αἴτησίς του ἀπερρίφθη. 'Απὸ τὸ 1947 ὡς τὸ 1950 ἔμεινε στὸ Παραπέτασμα ἀλλὰ ἔπεσε σὲ δυσμένεια. Ζεῖ σὲ ἄθλια κατάστασι στὴν Βιέννη.

6. ΖΑΚ ΒΕΝΤΟΥΡΑ (Θεσσαλονίκης) 'Εβραῖος. Διαγράφηκε τὸ 1928.

7. ΔΑΥΙΔ ΣΟΥΛΑΜ (Θεσσαλονίκης) 'Εβραῖος. Διαγράφηκε τὸ 1928.

8. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (Θεσσαλονίκης). Διαγράφηκε τὸ 1928.

9. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. (Φλωρίνης). Διαγράφηκε τὸ 1928.

10. ΚΩΣΤΑΣ ΘΕΟΣ (Λαρίσης). Ἔμεινε στὸ Κ.Κ.Ε. μὲ πολλὰ σκαμπανεβάσματα, ἄλλοτε στέλεχος καὶ ἄλλοτε «ὕποπτος», ὡς ποὺ πέθανε τελευταῖα στὸ Παραπέτασμα.

Ε.' Η ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. ΤΟ 1936

Τὸ 1936, τὸ Κ.Κ.Ε. ἀνέδειξε καὶ πάλι δέκα βουλευτάς.'Απὸ τοὺς δέκα βουλευτὰς τοῦ 1926 περιλαμβάνεται μόνον ἕνας : ὁ Κ. Θέος. Οἱ ἄλλοι 9 εἶχαν ἤδη ἐκκαθαρισθῆ καὶ δὲν ἦσαν πιὰ οὔτε ἁπλᾶ μέλη τοῦ κόμματος. Οἱ 9 νέοι βουλευταὶ ἦσαν οἱ ἑξῆς :

1. Δ. ΓΛΗΝΟΣ. Πέθανε κατὰ τὴν κατοχή. Μεταθανατίως κατηγορήθηκε ἐξ αἰτίας τοῦ θαυμασμοῦ του πρὸς τὴν ἀρχαία 'Ελλάδα γιὰ «ἰδεαλισμό», «μεγαλοϊδεατισμό», «ἰδεολογικὴ σύγχυσι» κ.λ.π.

2. ΤΥΡΙΜΟΣ. 'Εγκατέλειψε τὸν κομμουνισμό, ἀγωνίσθηκε ἐναντίον του καὶ δολοφονήθηκε ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ τὸ 1944 στὴν Πάτρα.

3. ΜΑΝΩΛΕΑΣ. 'Εγκατέλειψε τὸν κομμουνισμό, ἀγωνίσθηκε ἐναντίον του καὶ δολοφονήθηκε ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ στὴν ὁδὸ Πατησίων ἐπὶ κατοχῆς.

4. ΣΚΛΑΒΑΙΝΑΣ. 'Εγκατέλειψε τὸν κομμουνισμό. Τουφεκίσθηκε ἀπὸ τοὺς 'Ιταλούς.

5. Β. ΝΕΦΕΛΟΥΔΗΣ. Διαγράφηκε ἀπὸ τὸ κόμμα μὲ πολλὲς κατηγορίες.

6. ΚΟΕΝ. 'Εγκατέλειψε τὸν κομμουνισμό. Σκοτώθηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς ὡς 'Εβραῖος.

7. ΒΕΡΒΕΡΗΣ. Παρέμεινε στὸ Κ.Κ.Ε. Τουφεκίσθηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανούς.

8. Μ. ΠΑΡΤΣΑΛΙΔΗΣ. Καθαιρέθηκε τὸ 1950, κατηγορήθηκε βαρύτατα, ὑπέστη τὰ πάνδεινα στὴ Ρουμανία καὶ ἀποκαταστάθηκε τὸ 1956.

9. Μ. ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΗΣ. Πέθανε στὸ Παραπέτασμα. Μετὰ τὴν καθαίρεσι τοῦ Ζαχαριάδη τὸ 1956, κατηγορήθηκε σὰν «τσιράκι» του.

ΣΤ.' Η ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ ΤΟΥ Γ. ΚΟΛΟΖΩΦ

'Ο Γεώργιος Κολοζώφ παλαιὸ καὶ δραστήριο μέλος τοῦ Κ.Κ.Ε., διετέλεσε γενικὸς γραμματεὺς τῆς Νεολαίας τοῦ Κ.Κ.Ε. (Ο.Κ.Ν.Ε.) ἔχοντας ὑφισταμένους του τὸν Ν. Ζαχαριάδη, τὸν Κ. Καραγιώργη κ.ἄ., φοίτησε στὴν Σχολὴ Στελεχῶν τοῦ διεθνοῦς κομ-

μουνισμοῦ τὴν περιβόητη ΚΟΥΤΒ καὶ τὸ 1928 μὲ τὴν ὑποστήριξη τῆς Μόσχας ἔφθασε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους «Κούτβηδες» στὴν ἀνωτάτη ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὸ 1929 συνελήφθη μαζὶ μὲ ἄλλα στελέχη τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ κλείσθηκε στὶς φυλακὲς Συγγροῦ. Τὸ 1931 κατόρθωσε νὰ δραπετεύση ἀπὸ τὶς φυλακὲς μὲ τὴν βοήθεια τοῦ δεκανέως τῆς φρουρᾶς τῶν φυλακῶν Μαρκοβίτη καὶ μαζὶ μὲ αὐτόν, μὲ τὴν βοήθεια τῆς σοβιετικῆς πρεσβείας κατέφυγε στὴν Ε.Σ.Σ.Δ.

Ἐκεῖ τὸν ἔστειλαν στὸ Νοβοροσίσκ γιὰ νὰ ἀναλάβη κομματικὴ δουλειὰ στὴν ἑλληνικὴ μειονότητα τῆς νοτίου Ρωσίας. Ἐκεῖ ἀνέλαβε τὴν ἔκδοσι μιᾶς ἑλληνόφωνης ἐφημερίδος, τὴν διεύθυνσι τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, τὰ κομματικὰ μαθήματα κ.λ.π.

Ἡ κατάστασις ποὺ βρῆκε στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ἦταν τρομερὴ καὶ τὸν συγκλόνισε βαθειά. Τὸ 1934 μὲ κάποιο ἑλληνικὸ πλοῖο ποὺ ἄραξε στὸ Νοβοροσίσκ ἔστειλε ἕνα δραματικὸ γράμμα στὴν γυναῖκα του τὴν Δόμνα (ποὺ τὴν ἔκανε ἐρωμένη του ὁ Γ. Ἰωαννίδης) καὶ τῆς ἔγραφε: «Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἐγὼ θυσίασα τὰ νειᾶτα μου καὶ ἀγωνίσθηκα; Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει καὶ τρόπος νὰ φύγω, νὰ γυρίσω στὴν Ἑλλάδα κι' ἂς φυλακισθῶ. Δέχομαι νὰ μείνω στὴ φυλακὴ ὡς ποὺ νὰ λήξη ἡ ποινὴ ποὺ θὰ μοῦ βάλουν γιὰ τὴν ἀπόδρασή μου. Ἀλλὰ θὰ ξέρω ὅτι, ὅταν βγῶ, θὰ γίνω πάλι ἄ ν θ ρ ω π ο ς καὶ ἂν ἔχω ὑγεία καὶ χρόνια θὰ ξαναφτειάσω τὴ ζωή μου... Ἔσβυσαν ὅλα τὰ ἰδανικά μου. Εἶμαι ἕνας ἀπελπισμένος ἄνθρωπος, ἕνας χαμένος!»

Τὸ 1935 ὁ Κολοζὼφ πιάστηκε ἀπὸ τὴν σοβιετικὴ ἀστυνομία. Καὶ λίγο ἀργότερα χωρὶς δίκη, τουφεκίσθηκε σὰν «προδότης τοῦ σοσιαλισμοῦ».

Ὁ δεκανέας Μαρκοβίτης ποὺ τὸν εἶχε βοηθήσει στὴν δραπέτευσί του, τοποθετήθηκε ἀρχικὰ ἐκφωνητὴς τῶν ἑλληνοφώνων ἐκπομπῶν τοῦ ραδιοσταθμοῦ τῆς Μόσχας. Μετά, ἐξαφανίσθηκε.

Ζ.' Η ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ ΤΟΥ Α. ΧΑΪΤΑ

Ὁ Ἀνδρόνικος Χαϊτᾶς ἦταν Ἕλληνας τῆς Ρωσίας ποὺ ὅπως καὶ ὁ Παρτσαλίδης, ὁ Πασσαλίδης καὶ ἄλλοι, ἦρθε στὴν Ἑλλάδα σὰν πρόσφυγας. Σπουδάζοντας Νομικὰ στὸ Πανεπιστήμιο τῶν Ἀθηνῶν προσχώρησε στὸν κομμουνισμό. Γρήγορα ξεχώρισε μέσα στὸ Κ.Κ.Ε., ἔφθασε στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ τὸ 1924 ὁρίσθηκε ἀντιπρόσωπος τοῦ Κ.Κ.Ε. στὴν Κόμιντερν ποὺ εἶχε τὴν ἕδρα της στὴ Μόσχα. Τὸ 1926 ἐπὶ Πάγκαλου, γύρισε στὴν Ἑλλάδα μὲ ὁδηγίες τῆς Μόσχας καὶ μπῆκε στὴν παρανομία. Πιάστηκε ὅμως ἀπὸ τὴν ἀστυνομία καὶ ἐξορίσθηκε στὴν Ἀνάφη. Ὅταν ἀφέθηκε ἐλεύθερος συγκρότησε μαζὶ μὲ τὸν Εὐτυχιάδη καὶ τὸν Κολοζὼφ τὸν «σκληρὸ πυρήνα» τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ πάλευε νὰ ἐπιβάλη σ' αὐτὸ τὴν σταλινικὴ γραμμὴ καὶ τὴν ἀπόλυτη ὑποταγὴ στὴν Μόσχα. Τὸ 1928 ἔγινε γενικὸς γραμματεὺς τοῦ κόμματος. Τὸ 1929 ὅμως συνελήφθη. Τὸ 1931 δραπέτευσε ἀπὸ τὶς φυλακὲς καὶ κατέφυγε στὴν σοβιετικὴ Ρωσία. Ἐκεῖ διορίσθηκε καθηγητὴς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Κουΐμπιτσεφ. Τὸ 1935 συνελήφθη ἀπὸ τὴν σοβιετικὴ ἀστυνομία, ἐδικάσθη μὲ τὴν κατηγορία ὅτι ἀνέπτυσσε στοὺς φοιτητὰς μπουχαρινιστικὲς ἀπόψεις, καταδικάσθηκε σὲ θάνατο σὰν «μπουχαρινιστὴς» καὶ τουφεκίσθηκε.

Η.' Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΔΑΜΑΚΗ

Τὸ 1924, ἕνας νεαρὸς κομμουνιστής, ὁ Καρδαμάκης, ἐργαζόταν σὰν κλητήρας στὴν Τράπεζα «Ἀμέρικαν Ἐξπρὲς Κόμπανυ Ἴνκ» ποὺ εἶχε τὰ γραφεῖα της στὴν ὁδὸ Σταδίου. Ὁ Καρδαμάκης εἶχε τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν προϊσταμένων του ποὺ συχνὰ τοῦ ἀνέθεταν τὴν μεταφορὰ μεγάλων χρηματικῶν ποσῶν. Μία ἡμέρα ποὺ τοῦ ἀνέθεσαν νὰ μεταφέρη 1,5 ἑκατομμύριο δραχμές, παρουσιάσθηκε στὸν τότε γενικὸ γραμματέα τοῦ Κ.Κ.Ε. Θ. Ἀποστολίδη καὶ τοῦ τὰ παρέδωσε γιὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ τὶς ἀνάγκες

τοῦ κόμματος. Δὲν εἶναι γνωστὸ ἂν ἡ κλοπὴ ἔγινε κατ' ἐντολὴν τοῦ κόμματος ἢ μὲ πρωτοβουλία τοῦ Καρδαμάκη. Τὸ βέβαιο πάντως εἶναι ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. κράτησε τὰ χρήματα καὶ ἀνέλαβε νὰ κρύψη τὸν Καρδαμάκη ἕως ὅτου τὸν φυγαδεύση στὴν Ρωσία. Πράγματι ὁ Καρδαμάκης μεταφέρθηκε στὸν Βόλο ὅπου τὸν ἔκρυψαν σὲ μιὰ «γιάφκα» κάτω ἀπὸ τὴν ἄγρυπνη ἐπιτήρησι δύο ἐμπίστων κομμουνιστῶν. Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1924 οἱ δύο φρουροί του τὸν ἐξετέλεσαν καὶ πέταξαν τὸ πτῶμα του σὲ ἕνα λατομεῖο τοῦ Βόλου ὅπου βρέθηκε ἀργότερα ἐν ἀποσυνθέσει. Οἱ δύο κομμουνισταὶ δολοφόνοι του πιάστηκαν καὶ καταδικάσθηκαν σὲ 15ετῆ πρόσκαιρα δεσμά, χωρὶς νὰ ἀποκαλύψουν ἂν ἡ δολοφονία τοῦ Καρδαμάκη ἔγινε κατ' ἐντολὴν τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὰ χρήματα πάντως χρησιμοποιήθηκαν γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ κόμματος.

Θ.' Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ Δ. ΜΑΡΑΓΚΟΥ

Ὁ Δῆμος Μαραγκὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν Μεσσηνία καὶ ἦταν παληὸ στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε. Στὴν κατοχὴ ἔγινε μέλος τοῦ Κομματικοῦ Γραφείου τῆς περιοχῆς Μακεδονίας—Θράκης. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1944 στάλθηκε στὴν Ἀθήνα καὶ ἀνέλαβε τὴν καθοδήγησι τοῦ Ε.Α.Μ. τῶν ἀνατολικῶν συνοικιῶν τῆς Ἀθήνας. Γρήγορα ὅμως ἄρχισε νὰ διαμαρτύρεται γιὰ τὶς ἐκτελέσεις ποὺ ἐγίνοντο στὰ νταμάρια τοῦ Χαροκόπου καὶ μὲ ἐκθέσεις του ζητοῦσε ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ ἐγκαταλείψη τὴν τρομοκρατικὴ τακτικὴ καὶ νὰ ἀντικαταστήση τὸν Β. Μπαρτζώτα ἀπὸ τὴν θέσι τοῦ γραμματέα τῆς Κ.Ο.Α. (Κομματικῆς Ὀργανώσεως Ἀθηνῶν).

Λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι μία ὁμάδα τῆς ΟΠΛΑ πῆρε τὸν Μαραγκὸ ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς μνηστῆς του στὴν ὁδὸ Δήμητρας στὴν Καλλιθέα «γιὰ νὰ τὸν πάη στὸ Κόμμα, ποὺ θέλει νὰ ἐξετάση τὶς ἀπόψεις καὶ καταγγελίες του». Τρεῖς ἡμέρες ἀργότερα βρέθηκε τὸ πτῶμα του σὲ μιὰ ράχη τῶν λόφων ποὺ εἶναι πέρα ἀπὸ τὸ ἄλσος τῆς Νέας Σμύρνης.

Ι.' Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΓΛΑΥΚΟΥ

Ὁ Γλαῦκος, ποὺ τὸ πραγματικό του ὄνομα ἦταν Κωνσταντινίδης, εἶχε τελειώσει τὴν Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μπῆκε νωρὶς στὸ κόμμα, ξεχώρισε γιὰ τὴν μόρφωσί του, τὴν πίστι του καὶ τὴν δρᾶσι του στὴν ΟΚΝΕ, φοίτησε στὴν ΚΟΥΤΒ καὶ τὸ 1931 συγκέντρωνε σχεδὸν ἴσες πιθανότητες μὲ τὸν Ν. Ζαχαριάδη γιὰ τὴν κατάληψι τῆς ἡγεσίας τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἡ Κόμιντερν πράγματι δίστασε ἀνάμεσα στοὺς δύο καὶ τελικῶς προτίμησε τὸν Ζαχαριάδη σὰν λιγότερο θεωρητικὸ καὶ πιὸ δραστήριο. Ὁ Ζαχαριάδης φρόντισε νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸν ἐπικίνδυνο προσωπικό του ἀντίπαλο καὶ τὸν διέγραψε ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. Ὁ Γλαῦκος ἀπὸ τότε ἀσκοῦσε τὸ δικηγορικὸ ἐπάγγελμα. Κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ τοῦ 1944 οἱ κομμουνισταὶ τὸν θυμήθηκαν καὶ τὸν πῆραν ἀπὸ τὸ σπίτι του γιὰ μιὰ «ἀνάκρισι». Ἀπὸ τότε δὲν ξαναφάνηκε πουθενά. Τὸ πτῶμα του δὲν βρέθηκε.

Τὴν ἴδια τύχη εἶχαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι πρώην κομμουνισταὶ σὰν τὸν Τυρῖμο καὶ τὸν Μανωλέα ποὺ προαναφέραμε, τὸν Μάθεση, τὸν Κατσογιάννη, τὸν Τατασόπουλο, τὸν Καστρινὸ κ.ἄ.

Κ.' ΑΛΛΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

1. Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ. Αὐτὸς ἵδρυσε τὸν «Ριζοσπάστη» στὴν Θεσσαλονίκη τὸ 1917, τὸν μετέφερε στὴν Ἀθήνα τὸ 1919, προσχώρησε στὸ Σ.Ε.Κ.Ε. καὶ ἔκανε τὴν ἐφημερίδα του δημοσιογραφικὸ ὄργανο τοῦ κόμματος. Ὁ Πετσόπουλος ἀντιπροσώπευσε τὸ Κ.Κ.Ε. σὲ διάφορα συνέδρια τῆς Κόμιντερν καὶ ἔγινε μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς του. Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1922 διεγράφη γιὰ «σοσιαλδημοκρατικὲς παρεκκλίσεις». Αὐτὸς ὅμως παρέμεινε πιστὸς στὴν κομμουνιστικὴ ἰδεολογία του, παρέδωσε στὸ κόμμα τὸν «Ριζοσπάστη» ποὺ ἦταν ἰδιοκτησία του, τὰ γραφεῖα του καὶ τὰ ἔπιπλά του ποὺ ἦταν δικά του, ἕνα καινούργιο πιεστήριο, κ.λ.π.

Τυρίμος Μιχαήλ
Δολοφονήθηκε ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ τὸ 1944

Χατζηβασιλείου Χρῦσα
Πέθανε ἀπομονωμένη σὰν «ἀντικομματικὸ στοιχεῖο» τὸ 1950 στὴν Βουδαπέστη

Καὶ σ' ὅλα τὰ μετέπειτα χρόνια ὁ Πετσόπουλος καὶ σὰν ἄτομο καὶ σὰν ἔμπορος χαρτιοῦ βοήθησε τὸ Κ.Κ.Ε. τοῦ ὁποίου ξανάγινε μέλος κατὰ τὴν κατοχὴ γιὰ νὰ διαγραφῆ ὁριστικὰ τὸ 1945.

2. Ὁ ΑΒΡΑΑΜ ΜΠΕΝΑΡΟΓΙΑΣ. Ἑβραιοβούλγαρος τυπογράφος ποὺ ἔδρασε σοσιαλιστικὰ καὶ συνδικαλιστικὰ στὴν Θεσσαλονίκη. Ὑπῆρξε ἀπὸ τὰ ἱδρυτικὰ μέλη τοῦ Σ.Ε.Κ.Ε. (Κ.Κ.Ε.) ποὺ τὸν προώθησε στὴν ἡγεσία τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. ἀπὸ ὅπου διέδωσε τὶς ἀριστερὲς ἰδέες στοὺς ἐργάτες. Τὸ 1922 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἔγινε πανελληνίως γνωστὸς σὰν ἡγέτης τοῦ κομμουνισμοῦ στὴν Ἑλλάδα ὅταν ὁ Βενιζέλος εἶπε τὸ περιβόητο : «Ἢ ἐμὲ ἢ τὸν Μπεναρόγιαν»!

Τὸ 1922 κατηγορήθηκε γιὰ «δεξιὰ παρέκκλισι» ἐπειδὴ ὑποστήριξε τὴν ἐπανάστασι τοῦ Πλαστήρα, καὶ τὸ 1923 διαγράφηκε ἀπὸ τὸ κόμμα.

3. Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΕΒΓΟΣ. Τὸ πραγματικό του ὄνομα ἦταν Γιάννης Ταλαγάνης, δημοδιδάσκαλος ἀπὸ τὴν Ἀρκαδία. Προσχώρησε στὸν κομμουνισμὸ τὸ 1921. Τὸ 1926 στάλθηκε στὴν Ρωσία ἀπὸ ὅπου ἐπέστρεψε τὸ 1931 γιὰ νὰ ἀναδειχθῆ στὸν θεωρητικὸ τοῦ Κ.Κ.Ε. ὡς τὸ 1947. Ἔπαιξε ἐξέχοντα ρόλο στὶς ὑποθέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ στὴν ἀνάπτυξί του κατὰ τὴν κατοχὴ καὶ μετέσχε στὴν κυβέρνησι Παπανδρέου σὰν ἀντιπρόσωπος τῶν κομμουνιστῶν.

Μετὰ τὸν θάνατό του καταγγέλθηκε σάν...«θεωρητικὸς τοῦ δεξιοῦ ὀππορτουνισμοῦ», γιὰ «ἀντιλενινισμό», «ἀστικὴ ἐθνικὴ παρέκκλιση», «δογματικὸ σεχταρισμό», «σωβινισμό», «θεωρητικὸς τῆς ὑποταγῆς στοὺς ἄγγλους», «συνθηκολόγος», «ὀππορτουνιστής», «ψευτοεπαναστάτης καὶ ψευτοαριστερός», «θεωρητικὸς ἀκροβάτης» κ.λ.π.

Πλουμπίδης Νικόλαος
Καταδόθηκε ἀπὸ τὸ ΚΚΕ τὸ 1952

Βαβούδης Νικόλαος
Ἀποκηρύχθηκε ἀπὸ τὸ ΚΚΕ ἀφοῦ πέθανε γι' αὐτὸ (1951)

Δολοφονήθηκε τὸ 1947 στὴν Θεσσαλονίκη. Διατυπώθηκε μία ἀναπόδεικτη ἐκδοχὴ ὅτι τὴν δολοφονία του τὴν διέταξε τὸ Κ.Κ.Ε.

4. Ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΛΑΝΤΑΣ. Ἄμεσος συνεργάτης τοῦ Ν. Ζαχαριάδη ποὺ ἔπαιξε σοβαρώτατο ρόλο κατὰ τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1946—49, σὰν ἀντιστράτηγος τῶν κομμουνιστῶν στὴν Β. Ἑλλάδα. Τὸ 1956 διαγράφηκε μὲ τὴν κατηγορία τοῦ «ἀνθρώπου ποὺ δὲν πιστεύει σὲ τίποτα», ποὺ «ἐξαπατᾶ τὸ κόμμα», τοῦ «σάπιου», ποὺ «πῆραν τὰ μυαλά του ἀέρα», τοῦ «φουσκωμένου διάνου», τοῦ «σαλτιμπάγκου τῆς πολιτικῆς» ποὺ «ἐνδιαφέρεται μονάχα γιὰ τὴν ἐξουσία».

5. Ἡ ΧΡΥΣΑ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ. Παλαιότατο στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὸ 1922 ἐχρησιμοποιεῖτο ἤδη γιὰ τὶς ἐπαφὲς τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ τὴν Κόμιντερν. Ἀπὸ τὸ 1924 ἦταν ἡ ἐξ ἀπορρήτων δακτυλογράφος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀργότερα ἔγινε δακτυλογράφος τῆς ρωσικῆς πρεσβείας καὶ πῆγε στὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ὅπου ἐφοίτησε σὲ κομματικὴ σχολὴ καὶ γυρνώντας στὴν Ἑλλάδα ἔγινε τὸ μοναδικὸ γυναικεῖο μέλος τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἔδρασε ἔντονα κατὰ τὴν κατοχὴ καὶ στὴν περίοδο 1944—46 καὶ 1946—49. Τὸ 1949 καθαιρέθηκε σὰν «οππορτουνίστρια», «κουτσομπόλα» κ.λ.π. καὶ τὸ 1950 πέθανε σὲ ἕνα νοσοκομεῖο τῆς Βουδαπέστης ἐγκαταλειμένη ἀπὸ ὅλους τοὺς συντρόφους της ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν σύζυγό της Π. Ροῦσο ποὺ ἀρνήθηκε νὰ τὴν ἰδῇ πρὶν πεθάνῃ καὶ δὲν παρευρέθηκε οὔτε στὴν κηδεία της, γιατὶ τὴν θεώρησε καὶ αὐτὸς «ἀντικομματικὸ στοιχεῖο».

6. Ὁ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΟΥΜΠΙΔΗΣ. Παλαιότατο στέλεχος τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ εἰδικότητα στὴν παράνομη δουλειά. Ἀπὸ τὸ 1947 ὡς τὸ 1952 ἦταν ἀρχηγὸς τοῦ παρά-

Μάρκος Βαφειάδης
Καθαιρέθηκε δυὸ φορές. Τὸ 1948 καὶ τὸ 1958. Κλείσθηκε σὲ σοβιετικὸ στρατόπεδο συγκεντρώσεως καὶ βγῆκε ψυχοπαθής.

νομου μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὸ 1952 συνελήφθη ἀπὸ τὴν ἀστυνομία. Ὁ ραδιοσταθμὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸν κατάγγειλε τότε σὰν «πράκτορα τῆς Ἀσφάλειας ἀπὸ τὸ 1929, στενὸ συνεργάτη τοῦ Σιάντου, βαμμένο καὶ θανάσιμο ἐχθρὸ τοῦ λαοῦ, πράκτορα τῆς ἀμερικανικῆς κατασκοπείας καὶ τοῦ μοναρχοφασισμοῦ».

Ἐγκαταλειμμένος ἀπὸ ὅλους τοὺς συντρόφους του ὁδηγήθηκε στὸ στρατοδικεῖο, καταδικάσθηκε σὲ θάνατο καὶ ἐκτελέσθηκε, ἐνῶ τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπέμενε ὅτι ἡ ἐκτέλεσίς του ἦταν...εἰκονικὴ (!) καὶ ὅτι δῆθεν μεταφέρθηκε κρυφὰ στὴν Ἀμερικὴ ὅπου «ζεῖ καὶ γλεντοκοπάει μὲ τὰ ἀργύρια τῆς προδοσίας του». Ὑπάρχει ἡ ἐκδοχὴ ὅτι καταδόθηκε στὴν ἀστυνομία ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Κ.Κ.Ε.

7. Ὁ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΒΟΥΔΗΣ. Φανατικὸς κομμουνιστής, στέλεχος καὶ ἀσυρματιστὴς τοῦ δικτύου Μπελογιάννη, προτίμησε νὰ αὐτοκτονήσῃ μέσα στὴν κρύπτη του ὅταν ἀνακαλύφθηκε, γιὰ νὰ μὴν πέσῃ στὰ χέρια τῆς ἀστυνομίας (1951). Τὸ Κ.Κ.Ε. τὸν κατήγγειλε τότε σὰν «πράκτορα τῆς Ἀσφάλειας» καὶ ἰσχυρίσθηκε ὅτι ἡ αὐτοκτονία του ἦταν...ψεύτικη (!) καὶ ὅτι «ζεῖ καὶ βασιλεύει στὴν Ἀμερική»!!

8. Ὁ ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ. Παλαιὸ στέλεχος τῆς Ο.Κ.Ν.Ε. καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε., εἰδικὸς στὰ ἰδεολογικὰ ζητήματα, ἀδελφὸς τῆς Ἠλέκτρας, πρεσβευτὴς τοῦ Κ.Κ.Ε. στὸ Βουκουρέστι κατὰ τὴν περίοδο 1946—49. Διαγράφηκε ἀπὸ τὸ κόμμα σὰν «ὕποπτος», «τυχοδιώκτης», «τροτσκιστής», κ.λ.π. Ὅταν ζήτησε νὰ γυρίσῃ στὴν Ἑλλάδα ρίχθηκε γιὰ ἕνα διάστημα στὶς ρουμανικὲς φυλακές. Τελικὰ πέτυχε νὰ ἐπαναπατρισθῇ (1959).

9. ΜΑΡΚΟΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ. Παλαιὸς κομμουνιστής, στέλεχος τοῦ ΕΛΑΣ, στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς ἀνταρσίας ἀπὸ τὸ 1946 ὡς τὸ 1948 καὶ πρωθυπουργὸς

ῆς κυβερνήσεως τοῦ βουνοῦ. Στὰ τέλη τοῦ 1948 ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὶς θέσεις του καὶ ὁ 1949 διαγράφηκε ἀπὸ τὸ κόμμα σὰν «ἀρριβίστας», «μεγαλοπροβοκάτορας», «ρεάλι», «τροτσκιστὴς» καὶ «ἐχθρὸς τοῦ κόμματος». Ἀπὸ τότε ὡς τὸ 1956 ἔκανε ἐξόριστος στὴ Ρωσία, ὑπέφερε πολλὰ καὶ κατήντησε ψυχοπαθής. Τὸ 1956 μὲ τὴν καθαίρεσι τοῦ Ζαχαριάδη ἀποκαταστάθηκε, ἀλλὰ τὸ 1958 καθαιρέθηκε ξανὰ σὰν «ρεβιζιονιστής».

10. ΚΩΣΤΑΣ ΓΥΦΤΟΔΗΜΟΣ (ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ). Ἰατρός, παλαιότατο στέλεχος τῆς ΟΚΝΕ καὶ τοῦ Κ.Κ.Ε., μέλος τῆς Κ.Ε., διευθυντὴς τοῦ «Ριζοσπάστη», ἀρχηγὸς τῶν ἀνταρτῶν Νοτίου Ἑλλάδος. Καθαιρέθηκε τὸ 1950 καὶ διαγράφηκε σὰν «προδότης», «πληρωμένος πράκτορας», «χαφιὲς» κ.λ.π. Πέθανε στὶς φυλακὲς πολιτικῶν κρατουμένων τῆς Ρουμανίας.

11. ΘΑΝΑΣΗΣ ΧΑΤΖΗΣ. Γραμματεὺς τῆς Κ.Ε. τοῦ Ε.Α.Μ., τῆς Κομματικῆς Ὀργανώσεως Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Μακεδονικοῦ Γραφείου τοῦ Κ.Κ.Ε. Καθαιρέθηκε στὴν Ρωσία σὰν «ὕποπτος».

12. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ. Σπουδαῖο στέλεχος τῶν κομμουνιστῶν ἀνταρτῶν, στενὸς συνεργάτης τοῦ Μ. Βαφειάδη. Τουφεκίσθηκε ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. τὸ 1948 στὸν Γράμμο σὰν «προδότης».

«ΔΩΔΕΚΑ ΠΑΡΑ ΠΕΝΤΕ»

Ἡ «Σοβιετολογία» βρίσκεται στὴν εὐχάριστη θέσι νὰ ἀναγγείλῃ ὅτι στὸ ἑπόμενο τεῦχος της θὰ δημοσιεύσῃ ἕνα ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος κείμενο: Τὴν εἰσήγησι ποὺ ἔκανε ἡ κ. Λαμπὶν στὴν διεθνῆ σύσκεψι τῶν Παρισίων γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας. Στὴν εἰσήγησι αὐτή, ποὺ ἔχει τὸν δραματικὸ τίτλο «Δώδεκα παρὰ πέντε», περιγράφονται λεπτομερῶς αἱ μέθοδοι δράσεως τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας καὶ οἱ τρόποι ἀντιμετωπίσεώς της.

Χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴν σημασία αὐτοῦ τοῦ κειμένου εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸ Ἀμερικανικὸ Κογκρέσσο γιὰ τὴν διαφώτισι τῶν μελῶν του καὶ τῆς ἀμερικανικῆς κοινῆς γνώμης.

Γυφτόδημος Κωνσταντῖνος ἢ Καραγιώργης
Πέθανε τὸ 1950 στὶς φυλακὲς τῆς Ρουμανίας

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΙ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ

'Εκμεταλλευομένη τὴν βάσει τοῦ ἰσχύοντος κανονισμοῦ ἐπιβολὴν ποινῆς διὰ παραβίασιν τῆς σχολικῆς πειθαρχίας εἰς τὸν νεαρὸν 'Αλέξιον Καραγιώργην, ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ μίαν ὑπόθεσιν Καραγιώργη.

'Η ὑπόθεσις ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῆ, διότι ὑπάρχει ἤδη. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἀφορᾶ τὴν ἀποβολὴν ἑνὸς νεαροῦ μαθητοῦ ἀπὸ τὰ γυμνάσια τῶν 'Αθηνῶν καὶ τὴν μεταπήδησιν τούτου εἰς ἕνα γυμνάσιον τῶν περιχώρων, ἀλλὰ τὴν φυσικὴν ἐξόντωσιν ἑνὸς ἀνωτάτου στελέχους τοῦ ἐγχωρίου κομμουνισμοῦ ἀπὸ αὐτοὺς τούτους τοὺς ὁμοιδεάτας του. 'Η ὑπόθεσις Καραγιώργη ὑπάρχει, ἀλλὰ δὲν εἶναι ὑπόθεσις τοῦ 'Αλέξη ἀνηλίκου μαθητοῦ τοῦ γυμνασίου, ἀλλὰ τοῦ πατρὸς του Κωστα Καραγιώργη, πρώην μέλους τῆς Κ.Ε. τοῦ ΚΚΕ, πρώην ἀρχισυντάκτου τοῦ Ριζοσπάστη, πρώην ''ἀντιστρατήγου'' τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν, καὶ νῦν νεκροῦ, θανατωθέντος ἀπὸ τὴν ΚΕ τοῦ ΚΚΕ. 'Ιδοὺ τὰ βασικὰ στοιχεῖα αὐτῆς τῆς πραγματικῶς συγκλονιστικῆς ὑποθέσεως.

'Ο Κ. Καραγιώργης ἐνετάχθη εἰς τὸν ομμουνισμὸν ἀπὸ τὸ 1920 καὶ ἀνῆλθεν ἰς τὴν ἀνωτάτην ἱεραρχίαν τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὸ 1949 ὅμως, ὁ Καραγιώργης ἤρχισε ὰ βλέπῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὅπως ἔγραψε ὁ διος, «τοῦπεσαν τὰ καφάσια» καὶ «ἄρισε νὰ σκέπτεται». Αὐτὸ ὅμως εἶναι τὸ αρύτερον ἔγκλημα δι' ἕνα κομμουνιστήν. Καὶ ὁ Καραγιώργης ἐξοντώθη!

'Ιδοὺ τί ἔγραψεν ὁ Καραγιώργης εἰς ὴν «ἀντικομματικὴ λικβινταριστικὴ πλατόρμα» του ὡς τὴν ἐχαρακτήρισεν τὸ Ιολιτικὸν Γραφεῖον τοῦ Κ.Κ.Ε.

«Αὐτὴ ἡ «παμψηφεὶ» ὁμοφωνία μας ἀντὶ ὶ δείχνει μπολσεβίκικη μονολιθικότητα, ίχνει ἴσως περισσότερο μιὰ πολὺ ἐκηλη ἰδεολογικο—πολιτικὴ ποτελμάτωση. 'Ιδίως, ἂν σκεφῖ κανένας ὅτι ἐπὶ χρόνια τώρα (ἀπὸ τὸ 941 καὶ δῶ) σχεδὸν τὰ ἴδια πρόσωπα(μὲ λάχιστες ἀλλαγὲς) συζητοῦν στὰ κομματκὰ σώματα χωρὶς νὰ μπαίνουν στὴν ούία καὶ δέχονται κατὰ κανόνα σα λέει κάθε φορὰ ἡ εἰσήγηη. Ἔτσι, π.χ. στὴν ἄλλη κατοχὴ καὶ μέσως ὕστερα ἀπ' αὐτὴν καταδικάστηκαν παμψηφεὶ» οἱ ἀπόψεις τοῦ Γιάννη Ζέβυ καὶ οἱ δικές μου, ποὺ ἦσαν ἀντίθετες πὸ τὴν ὀππορτουνιστικὴ γραμμὴ τῆς θοδήγησης, ἀλλὰ οἱ ἴδιες ἀπόψεις (στὸ ισικό τους πυρήνα) πάλι «παμψηφεὶ» ἐγκρίθηκαν ἀργότερα ὅτι ν αὐτὴ τὴ φορὰ τὶς παρουσίαζε στὴν 5η 'Ολομέλεια ὁ σ. Ζαχαριάδης κάνοντας μὲ τετράχρονη καθυστέρηση τὴν κριτικὴ τῆς κομματικῆς γραμμῆς στὴν ἄλλη κατοχή. «Παμψηφεὶ» καταδικάστηκαν οἱ γνῶμες τοῦ Μάρκου Βαφειάδη. «Παμψηφεὶ» καταδικάζεται τώρα ὁ Παρτσαλίδης.

Πρὶν μερικοὺς μῆνες διαβάζοντας τὸ βιβλίο τοῦ σ. Μωρὶς Τορὲζ ἔπεσα ἀπάνω σὲ ὅσα λέει γιὰ τὴν ἀρνητικὴ περίοδο ποὺ πέρασε τὸ Γαλλικὸ Κόμμα ἐπὶ Barde - Celor *: 'Αποφάσεις αὐθαίρετες ἀπὸ τὰ πάνω, μιὰ παθητικὴ πειθαρχία ποὺ ἀπαιτοῦσαν ἀπ' ὅλα τὰ κλιμάκια τῆς κομματικῆς ὀργάνωσης, πνίξιμο κάθε ἐλεύθερης συζήτησης, καχυποψία, ἡ σιωπή, τὰ κλειδωμένα στόματα, καμιὰ γόνιμη κριτική, μιὰ ἀτμόσφαιρα στρατῶνας, «νὰ πῶς—λέει ὁ σ. Μωρὶς Τορὲζ—ἐκείνη ἡ ὁμάδα εἶχε ἑρμηνεύσει τὸ δημοκρατικὸ συγκεντρωτισμὸ τοῦ Λένιν». Δὲ μπόρεσα ν' ἀποφύγω τὴ σκέψη γιὰ ὁρισμένη ἀναλογία μὲ τὶς δικές μας κομματικὲς συνθῆκες στὰ τελευταῖα χρόνια καὶ ἀπὸ τότε ὡς τώρα ἐνισχύθηκε ἡ σκέψη αὐτή.*

Νομίζω ὅτι παρὰ τὴν ἀπόφαση τῆς 7ης 'Ολομέλειας πάνω στὸ πρῶτο θέμα ἔχει ὑποχρέωση κάθε μέλος τῆς Κ.Ε. καὶ τῆς Κ.Ε.Ε. τοῦ Κόμματός μας νὰ

καθήσει καὶ νὰ σκεφθεῖ, χωρὶς καμιὰ προκατάληψη, πάνω στὸ ἑλληνικὸ κομματικὸ πρόβλημα στὰ 10 τελευταῖα χρόνια καὶ πάνω στὴν καθοδήγηση τοῦ σ. Ζαχαριάδη καὶ ἀπὸ πρὶν ἀκόμα, καθὼς καὶ τῶν ἄμεσων συνεργατῶν του. Νὰ ξαναπεράσει μελετώντας σοβαρὰ ὅλα τὰ κομματικὰ ντοκουμέντα τῆς 10ετίας ζητώντας ἀπὸ τὸ ΠΓ ποὺ ἔχει ὑποχρέωση νὰ τὰ τυπώσει σύντομα. Αὐτὸ τὸ τύπωμα τὸ ζήτησα καὶ στὴν 7η Ὁλομέλεια στὸ λόγο μου.

Τὸ Π.Γ. ἔχει ὑποχρέωση νὰ δώσει ὅλα τὰ ντοκουμέντα τῆς περασμένης κατοχῆς. Ἰδίως ἐκεῖνα ποὺ ἔδειχναν τὴν ἐσωτερικὴ κομματικὴ ἰδεολογικὴ πάλη, ποὺ ἔγινε γύρω σὲ ὅλα τὰ προβλήματα τῆς τότε κομματικῆς μας γραμμῆς, σὲ ὅλα τὰ Σώματα τοῦ Κόμματος τότε. Ὅλα αὐτὰ τὰ ντοκουμέντα ταυτόχρονα πρέπει τυπωμένα νὰ τεθοῦν στὴ διάθεση τῶν μελῶν τῆς Κ.Ε. καὶ τῆς Κ.Ε. Ἐλέγχου τοῦ Κόμματός μας, γιατὶ ἀλλοιώτικα σοβαρὴ κριτικὴ καὶ αὐτοκριτικὴ ἐκείνης τῆς περιόδου δὲν μπορεῖ νὰ γίνει.

Μία κομματικὴ Συνδιάσκεψη τῶν ὀργανώσεων θὰ εἶχε ἔννοια ἂν τυπώνονταν καὶ κυκλοφοροῦσαν ὅλα τὰ κομματικὰ ντοκουμέντα τῆς 10ετίας, ἂν παρουσιάζονταν σ' αὐτὴν οἱ Βαφειάδης—Παρτσαλίδης καὶ ὅσοι ἔχουν διαφορετικὲς ἀπόψεις ἀπὸ τὸ Π.Γ. Στὴν περίπτωση ποὺ θ' ἀποφασισθεῖ πρέπει, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παραπάνω, νὰ βρεθεῖ τρόπος νὰ σπάσει ὁ φόβος τῶν κομματικῶν στελεχῶν, νὰ καταλάβουνε ὅτι μποροῦν νὰ μιλήσουν χωρὶς συνέπειες. Γιατὶ πρέπει νὰ πῶ ὅτι ἡ ἀπότομη ἐξαφάνιση τοῦ Μάρκου ἀπὸ τὸ Κόμμα αὐτοστιγμεὶ μετὰ τὴν 5η Ὁλομέλεια ἔχει ἀφήσει πολὺ ἄσχημη ἀτμόσφαιρα δισταγμῶν καὶ φόβου χαρακτηρισμοῦ κάθε διαφωνίας σὰν ὀππορτουνισμοῦ, τροτσκισμοῦ, φραξιονισμοῦ, καὶ προδοσίας. Τὴν ἐπίσημη ἐξήγηση ὅτι εἶναι ἄρρωστος καὶ τὶς διαδόσεις ὅτι «τρελλάθηκε» δὲν τὶς πίστεψε κανένας στὸ Κόμμα.

Ὁ σ. Παρτσαλίδης εἶπε στὴν Ὁλομέλεια ὅτι ὁ σ. Ζαχαριάδης δὲν θυμόταν ἂν ὁ Μάρκος διαγράφτηκε ἀπὸ μέλος τοῦ Κόμματος στὴν 5η Ὁλομέλεια. Οὔτε ἐγὼ θυμᾶμαι νὰ διαγράφτηκε ἀπὸ μέλος τοῦ Κόμματος καὶ νὰ ψηφίσαμε τέτοια ἀπόφαση. Ὅπως δὲ θυμᾶμαι νὰ ψηφίσαμε ἀπόφαση ποὺ ν' ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴ σ. Χρύσα Χατζηβασιλείου κάθε κομματικὴ δουλειὰ «γιὰ λόγους «ὑγείας». Καὶ ὅμως δημοσιεύτηκε κατόπι τέτοια ἀπόφαση.

Θὰ μπεῖ σὲ μένα πολὺ δικαιολογημένα τὸ ἐρώτημα :

Γιατὶ ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ ἔβαλες στὴν 7η Ὁλομέλεια κατὰ τὴ συζήτηση τοῦ θέματος ; Ἡ ἀπάντησή μου εἶναι ὅτι πραγματικά, δὲν πρόλαβα νὰ κατασταλάξω ὁριστικὰ μέσα στὶς λίγες ὧρες τῆς συζήτησης τῆς Ὁλομέλειας τὶς ἀντιλήψεις μου, ἔτσι πὼς ὀργανώθηκε καὶ διεξήχθηκε ἀπὸ τὸ Π.Γ. ἡ συζήτηση καὶ δὲν ἤθελα μὲ κανένα τρόπο νὰ μιλήσω ἀνώριμα γιὰ τόσο ἀποφασιστικῆς σημασίας ζητήματα. Ἔτσι περιορίστηκα στὴν Ὁλομέλεια γιὰ πράγματα ποὺ πιστεύω (ἀξία γράμματος Ζαχαριάδη γιὰ τὴν ἐπιδρομὴ τοῦ Μουσολίνι, διαφωνία μου μὲ σ. Ζαχαριάδη γιὰ τὸ Μακεδονικὸ ζήτημα κ.λ.π.) ἀφήνοντας γιὰ ἀργότερα τὴν τελική μου κρίση γιὰ τὸ σύνολο τοῦ ἑλληνικοῦ κομματικοῦ προβλήματος.

Ὁμολογῶ ὅτι μοῦ ὑπῆρξε ἐξαιρετικὰ δύσκολο νὰ φτάσω σὲ τελικὰ συμπεράσματα. Στὸ Κόμμα μας εἶναι μιὰ ἐσωτερικὴ κατάσταση πολὺ δύσκολη καὶ πολὺ ἐπικίνδυνη, κατάσταση ἰδεολογικῆς πολιτικῆς στειρότητας καὶ ἀπόπνιξης κάθε πνεύματος κριτικῆς καὶ αὐτοκριτικῆς καὶ εἰλικρινοῦς (καὶ ἔγκαιρης) αὐτοκριτικῆς.

Μόλις τὸ Π.Γ. μοῦ βάλει στὴ διάθεσή μου τὰ ντοκουμέντα ποὺ χρειάζουμαι θὰ καταστρώσω τὶς σκέψεις μου πάνω στὸ ἑλληνικὸ κομματικὸ πρόβλημα καὶ θὰ τὶς ὑποβάλω σ' ὅλα τὰ μέλη τῆς Κ.Ε. καὶ τῆς Κ.Ε. Ἐλέγχου τοῦ Κόμματος».

Ἡ ἀντίδρασις τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦτο βεβαίως ἡ «ἐνδει-

κνυομένη». Ἰδοὺ τί γράφει εἰς ἀπόφασίν του ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8.6.1950 :

«Ἀντὶ νὰ δεῖ τὸν κατήφορο ποὺ εἶχε πάρει ὁ (Καραγιώργης) ἔβρισε χυδαῖα τὴν ἐπιτροπὴ καὶ σὲ συνέχεια παρουσίασε μιὰ γραφτὴ ἀντικομματικὴ λικβινταριστικὴ πλατφόρμα, ποὺ ἐκφράζει ἀπόψεις τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ.

Ὁ Καραγιώργης δηλώνει μὲ τὴν πλατφόρμα του, ὅτι διαφωνεῖ μὲ τὴ γενικὴ γραμμὴ τοῦ Κόμματος. Διακηρύσσει ὅτι στὸ Κόμμα ὑπάρχει «ἔκδηλη ἰδεολογικο—πολιτικὴ ἀποτελμάτωση». Ὅτι ὁλόκληρη ἡ καθοδήγηση τοῦ Κόμματος χρεωκόπησε. Οἱ κομματικὲς ἀποφάσεις παίρνονται «παμψηφεὶ» «χωρὶς νὰ μπαίνουν (τὰ μέλη τῆς Κ.Ε.» στὴν οὐσία καὶ δέχονται κατὰ κανόνα ὅσα λέει κάθε φορὰ ἡ εἰσήγηση» Στὸ Κ.Κ.Ε. πνίγεται ἡ ἐσωκομματικὴ δημοκρατία. Χωρίζει τὸ Κόμμα σὲ κομουνιστὲς τοῦ ἐξωτερικοῦ ποὺ δὲν ἀξίζουν καὶ εἶναι ὄργανα τοῦ Ζαχαριάδη καὶ σὲ κομμουνιστὲς ποὺ ἀγωνίζονται στὴν Ἑλλάδα καὶ ἀξίζουν.

Ἡ πλατφόρμα τοῦ Καραγιώργη εἶναι ἡ λογικὴ κατάληξη, μιᾶς ὁλόκληρης ἁλυσίδας ἀντικομματικῶν, φραξιονιστικῶν, τροτσκιστικῶν ἐκδηλώσεων. Τὸ Κόμμα κατέβαλε πολλὲς προσπάθειες γιὰ νὰ γίνει κομμουνιστὴς ὁ Καραγιώργης. Αὐτὸ δὲν τὸ κατώρθωσε γιατὶ ὁ Καραγιώργης ἦταν ὕποπτης ποιότητας ἀρριβίστας συνοδοιπόρος, ποὺ νόμιζε ὅτι θὰ γίνει ἡγέτης τοῦ Κόμματος. Ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Καραγιώργη εἶναι βασικὰ ἀντικομματική.

Τὸ Π.Γ. ἀποφασίζει νὰ βάλει ἔξω ἀπὸ κάθε κομματικὴ δουλειὰ τὸν Κώστα Γυφτοδῆμο (Καραγιώργη), νὰ φέρει στὴν 8η Ὁλομέλεια τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τὸ ζήτημά του μὲ πρόταση γιὰ καθαίρεση ἀπὸ μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κόμματος καὶ τὴ διαγραφή του ἀπὸ μέλος τοῦ Κόμματος».

Καὶ τελικῶς ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. διαγράφει τὸν Καραγιώργην. Μάλιστα τὸν «ἔθεσεν ἀμέσως ἐκτὸς κόμματος» ἐπειδὴ εἰς μίαν φάσιν τῆς συζητήσεως ἐξεφράσθη «ἀνευλαβῶς» διὰ τὸν Στάλιν εἰπὼν ὅτι δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην οὔτε καὶ εἰς τὸν Στάλιν μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου». Ἰδοὺ ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.:

«Στὶς 9 τοῦ Ἰούνη (1950) συνεδρίασαν τὰ μέλη τῆς Κ.Ε. καὶ τῆς Κ.Ε.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ βρίσκονται στὴν ἕδρα Π.Γ. Τὸ θέμα ἤταν ἡ ἀντικομματική—λικβινταριστικὴ πλατφόρμα τοῦ Κώστα Γυφτοδήμου (Καραγιώργη). Εἰσήγηση ἐκ μέρους τοῦ Π.Γ. ἔκαμε ὁ σ. Βασίλης Μπαρτζώτας. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἄκουσε τὸν Κώστα Γυφτοδῆμο (Καραγιώργη) καὶ ἔπειτα ἀπὸ συζήτηση ὁμόφωνα ἀποφάσισε :

1. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τοῦ ΠΓ τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ τῆς 8-6-50 γιὰ τὸν Κώστα Γυφτοδῆμο (Καραγιώργη).

2. Ἡ ΚΕ θεωρεῖ ἀπαράδεχτη γιὰ τὸ Κόμμα μας τὴν ἀνευλαβῆ ἔκφραση τοῦ Κώστα Γυφτοδήμου (Καραγιώργη), μέσα στὴ σημερινή μας συνεδρίαση, ἐνάντια στὸ σ. Στάλιν καὶ τὸν βάζει γι' αὐτὸ ἐκτὸς Κόμματος.

Ὁ Κώστας Γυφτοδῆμος (Καραγιώργης) εἶχε ἰδιαίτερες σχέσεις στὴν πρώτη κατοχὴ μὲ τὸν Ἄγγλο ταξίαρχο Ἔντι καὶ ἄλλους Ἐγγλέζους πράκτορες, παρόμοιες σχέσεις εἶχε στὴν Ἀθήνα τὸ 1945-46 ὅπου σύχναζε σὲ σπίτια πρακτόρων τῆς Ἰντέλιτζενς Σέρβις (Κυρία Δαμασκηνοῦ).

Ἡ ΚΕ ἀποφασίζει νὰ ἐξεταστεῖ ὅλη ἡ δράση τοῦ Κώστα Γυφτοδήμου (Καραγιώργη) ἀπὸ τότες ποὺ μπῆκε στὸ ΚΚΕ μέχρι σήμερα γιατὶ παρουσιάζει πολλὰ ὕποπτα καὶ σκοτεινά σημεῖα.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ ἤρχισεν πλέον ὡς συνήθως ἡ ἐφαρμογὴ ἑνὸς σχεδίου ἐξοντώσεως τοῦ Καραγιώργη. Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1950, τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Κ.Κ.Ε. «Νέος Κόσμος» εἰς τὰς σελίδας του 503-506, ἐδημοσίευσεν «μερικὰ στοιχεῖα γιὰ τὸν Κώστα Γυφτοδῆμο (Καραγιώργη)» εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρει μεταξὺ πολλῶν ἄλλων:

Ὅ,τι χαρακτηρίζει τὴν κομματική του ζωὴ γενικὰ εἶναι.. κουτσομπολιό, ὑπό-

σκαψη τοῦ κύρους τῶν συνεργατῶν καὶ καθοδηγητῶν του, κομματικὴ ἀσυνέπεια, φραξιονισμός, γκρίνιες, ὑπερφίαλος ἐγωισμός, φλυαρία ἀκατάσχετη, γνωριμίες καὶ σχέσεις μὲ κάθε λογῆς ἀνθρώπους, ἀτομικὴ ζωὴ χωρὶς κανένα ἠθικὸ ἔρμα (Στὸ ζήτημα αὐτὸ στάθηκε πάντα ὁ δαχτυλοδειχτούμενος μέσα στὸ Κόμμα) κλπ.

Τέλος, πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι μέσα στὸ ἀντικομματικὸ παραλήρημά του στὴν εἰδικὴ συνεδρίαση τῆς ΚΕ γιὰ τὸ ζήτημά του, τοῦ ξέφυγε, ὄχι τυχαῖα, ὅτι δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνη οὔτε καὶ στὸν ἴδιο σ. Στάλιν «μέχρι ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου». Μιὰ τέτια φράση ἔδειχνε ὅλο τὸ κατρακύλισμα τοῦ Κώστα Γυφτοδήμου-Καραγιώργη μέσα στὸ βοῦρκο τῆς προδοσίας, ὅλη τὴν ἠθικὴ πολιτική του πόρωση, τὸ βαθύ του μίσος πρὸς τὸ στρατόπεδο τῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ στὸν ἀρχηγό του.

Μὲ τὸ ἴδιο τεῦχος τοῦ θεωρητικοῦ της ὀργάνου, ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀνακοίνωνε καὶ τὴν **«ἀπόπειρα τοῦ Κ. Καραγιώργη νὰ περάση στὸν ταξικὸ ἐχθρό»!** κατηγορώντας τον ὅτι θέλησε νὰ δραπετεύση ἀπὸ τὶς κομμουνιστικὲς χῶρες γιὰ τὴν «μοναρχοφασιστικὴ Ἑλλάδα»!

Ἐνῶ στὸ γράμμα του ὁ Κ.Καραγιώργης θέλει νὰ παρουσιαστεῖ σὰν ἄνθρωπος, ποὺ πονάει γιὰ τὸ Κόμμα καὶ θέλει νὰ διορθώσει τὰ λάθη του, ἐκθέτει τὶς διαφορές του μὲ τὴν πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ Κόμματος καὶ τὴν καθοδήγησή του, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος σκέφτεται, ἐνεργεῖ σὰν ἐχθρικὸ πρὸς τὸ ΚΚΕ στοιχεῖο. Πάνω στὸ ζήτημα αὐτὸ ὑπάρχουν τώρα συγκεκριμένα στοιχεῖα.

Ἔτσι, ἀποδείχνεται ὅτι δὲν πιστεύει τίποτα ἀπὸ ὅσα γράφει, προσπαθεῖ νὰ ἐξαπατήσει τὸ ΚΚΕ γιὰ νὰ κερδίσει καιρὸ καὶ νὰ ὁλοκληρώσει τὰ σχέδιά του ποὺ ἀπὸ καιρὸ δούλευε στὸ μυαλό του.

Ὁ Κ. Καραγιώργης ζήτησε στὴν 6η Ὁλομέλεια νὰ σταλεῖ γιὰ παράνομη δουλειά. Ὅπως ὅμως τώρα βγαίνει ἀπὸ τὴ συζήτηση ποὺ εἶχε μὲ τὴ σ. Χρύσα Χατζηβασιλείου, εἶχε ἤδη σχηματίσει ἀπόψεις ἀντίθετες μὲ τὴν πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ Κόμματος καὶ τὴν ἡγεσία του, ποὺ τὴ θεωροῦσε χρεωκοπημένη.

Ἀπὸ δῶ προκύπτει τὸ ἐρώτημα. Ἐφ' ὅσον εἶχε τέτιες πεποιθήσεις, πῶς θὰ δούλευε παράνομα; Πάνω σὲ ποιὰ γραμμή; Εἶναι ὁλοφάνερο ὅτι θὰ δούλευε ἐνάντια στὴν πολιτικὴ γραμμὴ τοῦ Κόμματος, ἐνάντια στὴν ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ.

Στὶς 11/11/49 διατύπωσε πάλι μὲ γράμμα του στὸ ΠΓ τὴν ἐπιθυμία του νὰ δουλέψει παράνομα. Εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τὴν ἴδια ἐποχή, προφασιζόμενος λόγους ὑγείας, ἀρνεῖται νὰ κάμει ἄλλη δουλειά. Ἐνῶ ξαναγυρίζει στὸ ἴδιο ζήτημα, μὲ ἄλλο γράμμα του στὶς 19/5/50.

Μαζὶ μὲ ὅλα τὰ ἄλλα ἀποδείχτηκε ὅτι ἔκλεψε ἐμπιστευτικὰ κομματικὰ ντοκουμέντα. Ὁ Καραγιώργης εἶναι ἕνα ἠθικὰ πορωμένο καὶ ἔκφυλο στοιχεῖο (ἐκτὸς ἀπ' τ' ἄλλα Ἀνάφη 1925, Κίμωλος 1937 κλπ.) ποὺ στὸ Κόμμα μέσα δὲ μπόρεσε ποτὲ νὰ διορθωθεῖ.

Οὕτω ὁ πρώην «ἀντιστράτηγος» καὶ ἀρχηγὸς τῶν συμμοριτῶν νοτίου Ἑλλάδος κατηγορήθη ὅτι προσπαθεῖ νὰ δραπετεύση εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ «νὰ περάσει στὸν ταξικὸ ἐχθρό». Κατόπιν τούτου συνελήφθη, ἐφυλακίσθη εἰς τὰς πολιτικὰς φυλακὰς τῆς Ρουμανίας καὶ τελικῶς τὸ Κ.Κ.Ε. ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰ μέλη του «Τὸ παληόσκυλο ὁ Καραγιώργης ψόφησε». Αὐτὸ ἦτο τὸ τέλος τοῦ Κ. Καραγιώργη!

